

იზოლდა ხაინდრავა

ნახევარი საუკუნე თეთრ ტაქარში

(შტრიხები ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის
მატიანისათვის)

„ქანივარსადი“
თბილისი – 2005

წინამდებარე ნაშრომი ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ჟურნალისტიკის სპეციალობის, მოგვიანებით კი – ბრავალპროფილიანი ფაკულტეტის დაარსებისა და ნახევარსაკუთვანო ფუნქციონირების მათიანის შექმნის პირველი ცდაა.

წიგნი საიუბილეოა: 1949 წელს ფილოლოგიის ფაკულტეტზე ჟურნალისტიკის სპეციალობის გახსნის 55-ე, 1979 წელს დამოუკიდებელ ფაკულტეტად მისი ჩამოყალიბებიდან 25-ე და, ჩვენი უნივერსიტეტის მიერ ჟურნალისტთა პირველი დიპლომირებული კადრების გამოშვების 50-ე წლისთავი გახდა ამ ნაშრომის შექმნის სტიმული.

დარგის განვითარების ისტორია, კურსდამთავრებულთა შემოქმედებითი ბიოგრაფიები თუ მათივე მოგონებები, ნარკვევები, ესეები, ქართული ჟურნალისტური სკოლის მესამირკვლეთა, პროფესიული ამქრის ჩამომყალიბებელთა პორტრეტებია გაცოცხლებული მაღლიერ მოწაფეთა გულწრფელ სტრიქონებში.

ნაშრომი ნათელ წარმოდგენას გვიქმნის ქართული ჟურნალისტური სკოლის დაარსების, განვითარებისა და ფუნქციონირების პერიპეტიებზე.

იგი ეძღვნება ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის დამაარსებელსა და დარგის მოამაგეს, თვალსაჩინო მეცნიერსა და პედაგოგს პროფ. დავით გამეზარდაშვილს.

წიგნი განკუთვნილია მკითხველთა ფართო წრისათვის.

რედაქტორი, პროფ. დ. ტყეუბჩავა

რეცენზენტები: პროფ. რ. მიშველაძე

ჯ. ჩარკიანი

ა. სიხარულიძე

© გამომცემლობა „უნივერსალი“, 2005

ISBN 99940-32-57-7

ა ვ ტ ო რ ი ს ა ბ ა ნ

დღეს როცა საქართველოში დემოკრატიზაციისა და დამოუკიდებელი სახელმწიფოებრიობის ჩამოყალიბების შეუქცევადი პროცესი მიმდინარეობს, როცა ასე მოზღვაებული მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები პიროვნებისა და სიტყვის თავისუფლების ქომაგად გვევლინება, თავისთავად იწვევს წინა პლანზე ჟურნალისტთა აღზრდა-დახელოვნების უპირველეს სამჭედლოში, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ამ დარგის შექმნა-ჩამოყალიბებისა და განვითარების პროცესის შესწავლისა და განზოგადების საკითხი.

სწორედ ამ მიზნით განვიზრახეთ წინამდებარე წიგნის დაწერა. აქვე გვინდა დავძინოთ რომ, გარდა ზემოთქმულისა, ამ წიგნს ეკნება პრაქტიკული დატვირთვა. იგი უდაოდ შეუწყობს ხელს მომავალ ჟურნალისტებსა და პროფესორ-მასწავლებლებს მათ საქმიანობაში.

წიგნი „ნახევარი საუკუნე თეთრ ტაძარში“ შედგება ხუთი თავისაგან.

შესავალში განხილულია: ჟურნალისტიკა, როგორც საზოგადოებრივ-პოლიტიკური მოღვაწეობის ერთ-ერთი დარგი, რომელიც თავის საქმიანობას წარმართავს აქტუალური ინფორმაციის შეკრება-დამუშავებისა და გავრცელებისათვის მასობრივი ინფორმაციის საშუალებების გამოყენებით.

პირველ თავში – თსუ პრესის სათავეებთან, გაშუქებულია ქართული ჟურნალისტიკის ჩასახვისა და განვითარების მოკლე ისტორია.

მეორე თავში – თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის შექმნა-ჩამოყალიბების ფაქტობრივი ისტორიაა. ჟურნალისტთა აღზრდის ქართულ კერას ჯერ ფილოლოგიის ფაკულტეტზე, ჟურნალისტიკის განყოფილების სახით ჩაეყარა საფუძველი, შემდეგ კი, მის ბაზაზე შეიქმნა დამოუკიდებელი ფაკულტეტი, რომელიც წარმატებით ართმევს თავს ჟურნალისტთა აღზრდის პრობლემებს.

მესამე თავში — მესაძირკვლენი და მათი მემკვიდრენი, მოთხრობილია უნივერსიტეტში ჟურნალისტიკის სპეციალობის ფუძემდებელთა და მათ მემკვიდრეთა მოღვაწეობაზე.

აქვეა ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის კურსდამთავრებულების საინტერესო მოგონებები თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ჟურნალისტიკის სპეციალობის დაფუძნებასთან დაკავშირებით, მესაძირკვლეებისა და მათ მემკვიდრეთა ბიოგრაფიები, მოგონებები მათზე და ფოტოსურათები.

მეოთხე თავში — თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის კურსდამთავრებულები, მკითხველი გაეცნობა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის კურსდამთავრებულთა ბიოგრაფიებს. აქვეა პროფესიული ტრადიციების გამგრძელებელი შვილების ბიოგრაფიები, ზოგიერთი წარჩინებული სტუდენტი და სპორტსმენი.

მეხუთე თავში ვკითხულობთ კურსდამთავრებულთა მოგონებებს სტუდენტობის წლებზე, პროფესორ—მასწავლებლებზე, სასწავლო პრაქტიკის დღეებზე და სხვ.

ამთავითვე უნდა აღინიშნოს, რომ ნაშრომს: „ნახევარი საუკუნე თეთრ ტაძარში“, არავითარი პრეტენზია არ გააჩნია რაიმე სიახლეზე ჟურნალისტიკამცოდნეობაში, ამ დარგს ჰყავდა და ჰყავს შესანიშნავი მკვლევრები, რომლებზედაც დიდი პატივისცემით არის საუბარი წიგნში.

რალა თქმა უნდა, ნაშრომი დაზღვეული არ იქნება ხარვეზებისაგან, იგი ამ მეტად მნიშვნელოვანი თემის მონოგრაფიულად დამუშავების მხოლოდ პირველი, მოკრძალებული ცდაა.

წიგნის მასალებზე მუშაობა საკმაოდ ხანგრძლივი, შრომატევადი და საინტერესო გამოდგა.

გარდა არქივების, წიგნსაცავების, პრესისა და ა.შ. ქექვა—შესწავლისა, გადაეწყვიტე პირადად შევხვედროდი ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის კურსდამთავრებულებს. ცოცხალი კონტაქტების საშუალებით დამეზუსტებინა მათი ბიოგრაფიები, დღევანდელი საქმიანობა,

სპეციალობისადმი მათი განწყობა. მომესმინა მათი მოგონებები სტუდენტური პერიოდის, სწავლის პროცესის, პრაქტიკის, ფაკულტეტის ხელმძღვანელებისა და პროფესორ-მასწავლებლების შესახებ, რათა შექმნილიყო რაც შეიძლება მართალი შთაბეჭდილებები, შემოქმედებითი განწყობა წიგნზე სამუშაოდ.

რამდენიმე გაზეთში (გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკა“ 2001 წ. 25 იანვარი. გაზ. „ლელო“, 2001 წ. 6–8 თებერვალი, გაზ. „ივერია ექსპრესი“, 16–22 მარტის ნომრები) გამოქვეყნდა განცხადებები თხოვნით, შეგვხმიანებოდნენ ჩვენი კურსდამთავრებულები და დახმარება გაეწიათ ამ უთუოდ შრომატევადი და საპასუხისმგებლო, ამასთან – საპატიო და საჭირო საქმეში. გავამზადეთ მიმართვები და დავუგზავნეთ ყველას, ვისი მისამართების დადგენაც მოხერხდა.

მეტად სასარგებლო და სასიამოვნო შეიქნა ეს პროცესი. როგორც მოსალოდნელი იყო, კურსდამთავრებულთა აბსოლუტურმა უმრავლესობამ თავი წარმოაჩინა, როგორც დიდებულმა ჟურნალისტმა, წიგნიერმა და მწიგნობარმა, თავმდაბალმა და ყურადღებიანმა. ისინი ბავშვური გულწრფელობით მიამბობდნენ თავიანთი სტუდენტობის აკკარგზე...

სამწუხაროდ, ხმა ყველას ვერ მივაწვდინეთ, ზოგმაც ვერ მოიცალა. ამდენად, წიგნის გასრულების შემდეგ გულდაწყვეტილებიც იქნებოდა, იქნებ ჩვენზე გამწყრალნიც. რას ვიზამთ. ამას ვერ ავირიდებთ. ვიმედოვნებთ, შემდგომ გამოცემებში ეს ხარვეზები გამოსწორდება.

წიგნზე მუშაობისას დიდი დახმარება გამიწიეს: პროფ. დიანა ტყეშელავამ, დოც. მანანა ტუსკიამ, დოც. დალი ჩიკვილაძემ, საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის თავმჯდომარემ აკაკი სიხარულიძემ, ჟურნალისტმა მარი შათირიშვილმა, თსუ პოლიგრაფიული ლაბორატორიის თანამშრომელმა ეთერ კუტივაძემ, საქართველოს ტელერადიო კორპორაციის სახელობის სტიპენდიანტმა ნინო ყაველაშვილმა, თსუ არქივის გამგემ ეთერ კაპანაძემ, თსუ მე-ნ კორპუსის უფროსმა კომენდანტმა ნუგზარ მელაძემ, რისთვისაც დიდ მადლობას მოვასხენებ თითოეულ მათგანს.

ბოდიშს მოეუხდი თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის კურსდამთავრებულებს, რომელთა შესახებ ობიექტურ თუ სუბიექტურ მიზეზთა გამო წიგნში ვერაფერი ვთქვი.

დიდი მადლიერებით მივიღებ ყველა საქმიან შენიშვნას.

ბედნიერად ჩავთვლი თავს, თუ ჩემი მოკრძალებული ნაშრომი ჟურნალისტიკის ფაკულტეტსა და მის კურსდამთავრებულთა შესახებ უფრო სრულყოფილი წიგნის შექმნის სურვილს აღუძრავს ვინმეს.

შ ე ს ა ვ ა ლ ი

ჟურნალისტიკა საზოგადოებრივ-პოლიტიკური და შემოქმედებითი მოღვაწეობის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი დარგია, რომელიც თავის საქმიანობას წარმართავს აქტუალური ინფორმაციის შეკრება-დამუშავებისა და გავრცელებისათვის მასობრივი კომუნიკაციის საშუალებების (პრესა, რადიო, ტელევიზია და სხვა) გამოყენებით.

ამოუწურავია ჟურნალისტიკის შესაძლებლობანი, ფასდაუდებელია მისი მნიშვნელობა და როლი როგორც საზოგადოებრივი აზრის განვითარების, ასევე ცხოვრებისეულ მანკიერებათა გამოვლენა-აღმოფხვრისა და ქვეყნის განვითარების საქმეში.

ჟურნალისტური საქმიანობის დასაყრდენი – მედია, განათლების, ცივილიზაციის კანონზომიერი პირშმო და მისი ერთ-ერთი ყველაზე აქტიური მამოძრავებელი ძალა, იგი საზოგადოებრივი აზრის კონცენტრირებისა და ფორმირების შეუცვლელი საშუალებაა.

მასობრივი კომუნიკაციის საშუალებების, მათ შორის – პრესის გარეშე არც ერთ მასშტაბურ პოლიტიკურ, ეკონომიკურ, სოციალურ, საზოგადოებრივ თუ სამხედრო საქმეს წარმატებული დაგვირგვინება არ უწერია.

მედია საზოგადოებრივი ცხოვრების სარკეა. მან უნდა ასახოს რეალური ცხოვრება, ახსნას მასში მიმდინარე პროცესები, მაგრამ, როგორც ღიდი ილია ბრძანებდა, პრესის დანიშნულება არა მარტო ცხოვრების ასახვა-ახსნაშია, არამედ ისეთი საკითხების დაყენებასა და ჯეროვან გაშუქებაში, რომლებიც საზოგადოებას აწუხებს და აღელვებს.

არც ეს კმარა. მედიამ თავისი მოღვაწეობით რეალურ შედეგებსაც უნდა მიაღწიოს, დროული დახმარება უნდა აღმოუჩინოს საზოგადოებას. მოამზადოს იგი უკეთესი მომავლისათვის. ეს მისია რომ შეასრულოს, მედია უნდა იყოს მართალი, ობიექტური, სოლიდური, პოლიტიკური მაქინაციებისა და ავანტიურისაგან თავისუფალი, ჟურნალისტი კი – ამაღლებული, კეთილშობილი, ჰუმანისტი, მიუკერძოებელი და პროგრესისათვის მებრძოლი, თავდადებული ადამიანი. იგი დაზღვეული უნდა იყოს დაუფიქრებლობის, პიროვნების დამცირების, ნიშნის მოგებისა და გაბოროტებისაგან.

როგორც ილია ბრძანებდა – „გულდამჯდარად, აუჩქარებლად, სიმართლით, გულმტკივნეულად და გულწრფელად ნათქვამი სიტყვა, უფრო შეძლებელია“.

ჟურნალისტს არ უნდა ავიწყდებოდეს, რომ, როცა სიტყვის თავისუფლებაზე საუბარი, საქმე გვაქვს საზოგადოების წინაშე უდიდეს პასუხისმგებლობასთანაც. სიტყვის თავისუფლება მხოლოდ სიმართლის თქმის თავისუფლებას როდი ნიშნავს. ჟურნალისტი ადამიანური „ღირსების კოდექსით“ უნდა მოქმედებდეს. მართებულად იმოწმებს ბატონი ერლომ ახვლედიანი მწერალ გურამ რჩეულიშვილის მოსაზრებას იმის თაობაზე, რომ: „თავისუფლება, უპირველეს ყოვლისა, ზნეობრივი კატეგორიაა და მას სინდისი არეგულირებს თვითშეზღუდვის საშუალებით“.¹ ამ დებულებაზე დაყრდნობით, საგულისხმო დასკვნას გვავაზობს პროფ. დ. ტყეშელაშვილი: „ლოგიკით, ჟურნალისტის თავისუფლებაც ზნეობრივი კატეგორიაა და მას ჟურნალისტის კეთილსინდისიერება უნდა არეგულირებდეს, თვითშეზღუდვის საშუალებით“.²

ჟურნალისტს უნდა ახსოვდეს და იამაყოს იმით, რომ ჟურნალისტიკა არა მარტო საზოგადოებრივ-პოლიტიკური მოღვაწეობის ერთ-ერთი დარგია, არამედ, საუკეთესო შემთხვევებში, იგი ხელოვნებაცაა. აქ განუსაზღვრელია ჟურნალისტის როლი, მისი საქმეში ღრმად წვდომა, ახალი ფასეულობის შექმნისაკენ მიდრეკილება, საამისო უნარი.

ისევე პროფ. დ. ტყეშელაშვილს დავიმოწმებ: „თუ ჟურნალისტი ახერხებს ახალი ფასეულობის შექმნას (ტექსტის ან გადაცემის სახით), ეს, უთუოდ, დიდი და რთული ხელოვნებაა“.³

ჟურნალისტიკა ობიექტურ კანონებს ემორჩილება. იგი, უდავოდ, ცივილიზაციის პირმშო და მისი განვითარების კანონზომიერი შედეგია. ჟურნალისტიკას, როგორც ადამიანებზე მიზანსწრაფული ზემოქმედების საშუალებას, შორეულ ისტორიულ წარსულში აქვს ფესვები გადგმული, როცა საჭირო ინფორმაცია, ცნობები და მასალები ვრცელდებოდა ზეპირად, ორატორების, მაცნეებისა და სხვა საშუალებებით.

ქართულმა ჟურნალისტიკამ, ევროპულთან შედარებით, მოგვიანებით აიღვა ფეხი. პირველი ქართული გაზეთი – „საქართველოს გაზეთი“

¹ ე. ახვლედიანი, „ულმერთოდ მომენატრა შენთან ლაპარაკი“, „დილის გაზეთი“, 1998 წ., 31/11.

² დ. ტყეშელაშვილი, ფიქრები ზნეობრივ ღირებულებებზე პუბლიცისტიკაში, თბილისი, 1999 წ., გვ. 39.

³ ი ქ ე ე.

გამოვიდა 1819 წლის მარტში. თუმცა, ქართული გაზეთის გამოცემის იდეა გაცილებით ადრე დაიბადა.¹

მე-18 საუკუნის მიწურულიდან საქართველოში აშკარად იგრძნობოდა ევროპული კულტურის გავლენა და ღვივდებოდა პრესისადმი ინტერესი.

საქართველოს უკანასკნელი მეფის გიორგი XII-ის ერთ-ერთ დოკუმენტში ვკითხულობთ: „იბეჭდებოდეს გაზეთი თვეში ორჯერ, აქედანაც იქნება შემოსავალი, ხალხიც შეეჩვევიან გაზეთს“.²

მაგრამ, როგორც ჩანს, ეს პროექტი ვერ განხორციელდა. „საქართველოს გაზეთის“ რედაქტორის ვინაობა დღემდე უცნობია. მკვლევართა მიერ დადგენილია, რომ გაზეთის რედაქციას რთული სამუშაოს შესრულება უხდებოდა. დამუშავებული მასალები რუსულად უნდა ეთარგმნათ, გაზეთი რუსულ ენაზე დაებეჭდათ, სათანადო ცენზურის გავლის შემდეგ კი ეთარგმნათ დედანაზე და გამოეცათ (საწერი ფურცლის ზომისა, ორგვერდიანი). „საქართველოს გაზეთი“ წარმოადგენდა ყოველკვირეულ ორგანოს.

მართალია, გაზეთს თავიდან ფართო და მრავალფეროვანი პროგრამა ჰქონდა დასახული, მაგრამ მისი პრაქტიკული განხორციელება ვერ შეძლო, მასში იბეჭდებოდა უმნიშვნელო ცნობები სოფლის მეურნეობისა და საქართველოს ეკონომიკის შესახებ.

1820 წლის მეორე ნახევრიდან გაზეთი გამოდის „ქართული გაზეთის“ სახელწოდებით. გაზეთის მთელი მასალა ოფიციალურ და არაოფიციალურ ნაწილად იყოფა. ოფიციალურ ნაწილში შექდებოდა მთავრობის ცენტრალური და ადგილობრივი, სამხედრო, სამოქალაქო და საეკლესიო ბრძანებები და განკარგულებები, არაოფიციალურ ნაწილში კი იბეჭდებოდა ადმინისტრაციისა და კერძო პირთაგან მოწოდებული ინფორმაციები და განცხადებები, რუბრიკით „გამოცხადებანი“.

ამ გაზეთის გამოსვლით, ფაქტობრივად, საფუძველი ჩაეყარა არა მარტო ქართულ პრესას, არამედ ეროვნულ ჟურნალისტიკასაც. თუმცა ამ საკითხზე ჟურნალისტიკა შორის სხვადასხვა აზრი არსებობს. ნაწილი ქართული ჟურნალისტიკის საწყისად გაზეთ „ივერიის“ გამოსვლას მიიჩნევს. მე სრულიად ვიზიარებ პროფ. ნ. ტაბიძის მიერ ზემოთ დასახელებულ მონოგრაფიაში განვითარებულ კომპეტენტურ

¹ იხ. პროფ. ნოდარ ტაბიძის მონოგრაფია „პირველი ქართული გაზეთი“, თბილისი, 1969

² მ. გოცაძე, ქართული ჟურნალისტიკის ისტორია, 1954 წ.

მოსაზრებებს პირველი ქართული გაზეთის თაობაზე¹, ასევე, პროფ. დ. ტყეშელაშვილს აზრს იმის შესახებ, რომ: „ქართული პრესის ისტორია, მაინც „ქართული გაზეთით“ იწყება“. „ივერიის“ დაარსება, თავისთავად, დიდი თარიღია ქართული ჟურნალისტიკის ისტორიაში, მაგრამ ეს მოგვიანებით მოხდა“.²

დიახ, მიუხედავად თავდაპირველად დასახული ამოცანის შეუსრულებლობისა და ხარვეზებისა, დიდია „ქართული გაზეთის“ მნიშვნელობა. იგი იყო გაზეთი, რომელმაც დასაბამი მისცა ქართულ პრესას, ქართულ ჟურნალისტიკას და მის შემდგომ განვითარებას.

1909 წელს თბილისელმა სტუდენტებმა, რომელთა შორისაც იყვნენ პეტერბურგის უნივერსიტეტის ქართველი სტუდენტები, გამოსცეს ერთადერთი ნომერი ჟურნალისა „ამომავალი შზე“, რომლის რედაქტორი და გამომცემელი ბესარიონ ტყეშელაშვილი იყო.

სტუდენტთა მონდომებისა და ენთუზიაზმის მიუხედავად, ჟურნალის შემდგომი ნომრების გამოცემა ვერ მოხერხდა.

¹ ნ. ტაბიძე, პირველი ქართული გაზეთი, თბილისი, 1969.

² გაზ. „თბილისი“, 2000 წ. 21 მარტი.

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პრესის სათავეებთან

უძველესი კულტურის მქონე ქართველი ხალხი მუდამ აქტიურად იყო ჩაბმული მსოფლიო ცივილიზაციაში. ქართველ მეცნიერებს, მწერლებს, საზოგადო მოღვაწეებს თავიანთი ნიჭითა და თავდადებით, შრომითა და გარჯით ღირსეული წვლილი შეჰქონდა მსოფლიო სულიერ და მატერიალურ საგანძურში.

სწავლა-განათლებას მოწყურებულმა ქართველმა ხალხმა ოდითგანვე კარგად უწყოდა უმაღლესი სასწავლებლის ფასი, ამაზე თვალნათლივ მეტყველებენ უძველესი საგანმანათლებლო კერები, აკადემიები, ეკლესია-მონასტრები როგორც საქართველოში, ასევე – მის ფარგლებს გარეთ.

მე-19 საუკუნეში ქართველებმა აქტიურად დაიწყეს ეროვნული უმაღლესი სასწავლებლის დაარსებისათვის ბრძოლა და, მიუხედავად რუსეთის იმპერიის სასტიკი წინააღმდეგობისა, გული არ გასტეხიათ. ეროვნული უმაღლესი სასწავლებლის დაარსებისათვის ბრძოლის პარალელურად, ქართველი ახალგაზრდობა უცხოეთის უმაღლეს სასწავლებლებში დაეწაფა ცოდნას. ბევრმა მათგანმა საქვეყნოდ გაითქვა სახელი.

ქართველი მეცნიერებისა და მწიგნობრების ავტორიტეტის ზრდის კვალდაკვალ, სულ უფრო მატულობდა სურვილი საქართველოში უმაღლესი სასწავლებლის დაარსებისა.

სამისოდ თავგამოდებით იღვწოდნენ ღირსეული მამულიშვილები ქვეყნის შიგნით და მის ფარგლებს მიღმა.

საკმარისია გავიხსენოთ დიდი ივანე ჯავახიშვილის ღვაწლი. თავის წინამორბედთა მსგავსად, ეროვნული უმაღლესი სასწავლებლის დაარსებაზე მეოცნებე, პეტერბურგის პრივატ-დოცენტი ივ. ჯავახიშვილი 1908 წელს აყალიბებს „ქართველ სტუდენტთა სამეცნიერო წრეს“ და ყველაფერს აკეთებს იმისათვის, რათა ქართველ ახალგაზრდობას გამოუმუშავოს მეცნიერული ინტერესები.

იგი აღწუხავს რუსეთის სხვადასხვა უმაღლეს სასწავლებელში მოღვაწე ქართველ მეცნიერებს და ადგენს ქართული უმაღლესი

სასწავლებლის დარსების გეგმას. დადგა სანუკვარი დღეც. ილია ჭავჭავაძის ფასდაუდებელი ღვაწლითა და ინიციატივით, ნიკო ცხვედაძის უშუალო ხელმძღვანელობით და ცნობილი ხუროთმოძღვრის სვიმონ კლდიაშვილის რუდუნებით აშენებული სათავადაზნაურო სკოლის შენობაში, როგორც თავიდანვე იყო ნაგარაუდევნი, 1918 წლის იანვარში ბინა დაიდო კავკასიაში პირველმა ეროვნულმა უმაღლესმა სასწავლებელმა – თბილისის უნივერსიტეტმა.

26 იანვარს საზეიმო ვითარებაში გაიხსნა ქართული უნივერსიტეტი. მისი სულის ჩამდგმელების: ივანე ჯავახიშვილის, პეტრე მელიქიშვილის, ალექსანდრე ყიფშიძის, ანდრია ბენაშვილის, კორნელი კეკელიძის, დავით უზნაძის, ფილიპე გოგიჩაიშვილის, ანდრია რაზმაძის, შალვა ნუცუბიძის, გიორგი ახვლედიანის, აკაკი შანიძის, ექვთიმე თაყაიშვილისა და ქართველი ხალხის სხვა სასახელო შვილთა ამაგითა და გარჯით იქცა განათლების, მეცნიერებისა და კულტურის ჭეშმარიტ ტაძრად. ფსიქოლოგების, მათემატიკოსების, ქიმიკოსების, ინჟინრების, ექიმების, აგრონომების, ეკონომისტების, ბიოლოგების, პედაგოგების, მომავალი ჟურნალისტების და, საერთოდ, სახალხო მეურნეობის თითქმის ყველა დარგის მაღალკვალიფიციურ სპეციალისტთა აღზრდის კერად.

შთამბეჭდავია, რომ სიბრძნისმეტყველების ერთადერთი ფაკულტეტის მქონე უმაღლესი სასწავლებლიდან იგი მალე იქცა თანამედროვე მსოფლიო სტანდარტების უმაღლეს სასწავლებლად: 20 ფაკულტეტით, 5 ფილიალით, სამი სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტით, ქართულ-ბერძნული ინსტიტუტით ათენში, 57 კვლევითი ლაბორატორიით, 9 რესპუბლიკური კვლევითი ცენტრით, 5 სასწავლო რეგიონული ბაზით, ფიზიკა-მათემატიკის სკოლა-ინტერნატით, გამოცემლობით, სტამბით, ხელოვნებისა და კულტურის ცენტრით და სხვა დაწესებულებებით, სწადაც 30000-ზე მეტ ახალგაზრდას 5000-ზე მეტი თანამშრომელი ემსახურება. დღეს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი მისი დამაარსებლის – ივანე ჯავახიშვილის სახელს ატარებს.

აქვე არ შეიძლება არ აღინიშნოს, რომ ამ ინტელექტუალური გიგანტის სრულყოფის საქმეში დიდი ღვაწლი მიუძღვით მის რექტორებს: პ. მელიქიშვილს, ი. ჯავახიშვილს, თ. ლლონტს, ემ. კერესელიძეს, ი. ვაშაკიძეს, ა. ერქომაიშვილს, ლ. აღნიაშვილს, გ. ორაგველიძეს, გ. კიკნაძეს, დ. ყიფშიძეს, ა. ჯანელიძეს, ნ. კეცხოველს, ი. ვეკუას, ე. ბურჭულაძეს, ვ. კუპრაძეს, გ. ძოწენიძეს, ე. ხარაძეს, დ. ჩხიკვიშვილს, ვ. ოკუჯავას, ნ. ამაღლობელს, თ. გამყრელიძეს, ო. ჯაფარიძეს, რ. მეტრეველს.

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტმა თავისი არსებობის განმავლობაში ქართული მეცნიერებისა და კულტურის განვითარებაში მთელი ეპოქა შექმნა. მას თავიდანვე დაეკისრა ერის სულიერი ცხოვრების აღორძინების მისია. უნივერსიტეტის მესვეურთ კარგად ჰქონდათ გაცნობიერებული პრესის როლი ამ ამოცანის განხორციელებაში. ამიტომ იყო, რომ მშობლიურ ენაზე სამეცნიერო შრომებისა და სახელმძღვანელოების საგამომცემლო საქმიანობასთან ერთად, რომელსაც საფუძველი ჩაეყარა 1919 წელს პირველი პერიოდული ორგანოს „თბილისის უნივერსიტეტის მოამბის“ გამოცემით, მხედველობიდან არ გამორჩენიათ საკუთარი პრესის ორგანოს დაარსების აუცილებლობა. იმთავითვე მიიღეს გადაწყვეტილება უნივერსიტეტის მრავალტირაჟიანი გაზეთის გამოცემის თაობაზე.

მიუხედავად ამისა, რამდენიმე წელიწადს ვერ მოხერხდა მრავალტირაჟიანი გაზეთის გამოშვება. ასეთი გაზეთის წინამორბედად 1920–22 წწ. გვევლინება უნივერსიტეტის კედლის გაზეთი „ქართული სტუდენტის“ სახელწოდებით.

1927 წლის ნოემბრიდან გამოსვლას იწყებს ლითოგრაფიულად დაბეჭდილი პირველი მრავალტირაჟიანი საუნივერსიტეტო გაზეთი „პროლეტარულ სტუდენტთა ხმა“ (რედაქტორი ა. ნუცუბიძე). სარედაქციო კოლეგია დღენიადაგ იღვწოდა გაზეთის სრულყოფისათვის. მას აქტიურად ეხმარებოდნენ უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებლები. ამ მხრივ აღსანიშნავია პროფ. აკ. შანიძის როლი, რომელიც სისტემატურად თანამშრომლობდა ამ გაზეთში. როგორც პროფ. ა. ნუცუბიძე იგონებს, გაზეთის ფორმისა და შინაარსის სრულყოფისათვის ათასნაირ ზეგავლენას იმდროინდელი რუსეთიდან სტუმრად ჩამოსული სტუდენტი საფრონოვიც კი გამოიყენეს გაზეთის სათაურის დასახატად. უნივერსიტეტის სასწავლო-აღმზრდელობით და სამეცნიერო მუშაობასთან ერთად გაზეთში დიდი ყურადღება ექცეოდა ინფორმაციას სტუდენტთა საყოფაცხოვრებო პირობების შესახებ. მასში ობიექტურად შუქდებოდა უნივერსიტეტის ცხოვრების როგორც დადებითი, ისე უარყოფითი მხარეები. გაზეთის ბევრი მკითხველი ჰყავდა და, ბუნებრივია, საჭირო იყო მისი მუშაკების ძალისხმევა სტატიების შინაარსობრივი და სტილისტური დახვეწისათვის. 1930 წლიდან გაზეთი გამოდის ახალი სახელწოდებით – „უნივერსიტეტის ხმა“. მან მალე შეწყვიტა არსებობა უნივერსიტეტის რეორგანიზაციასთან დაკავშირებით.

1933 წელს, ოქტომბერში, კვლავ განახლდა საუნივერსიტეტო გაზეთის გამოცემა სხვა სახელწოდებით – „ბოლშევიკური კადრებისათვის“.

გაზეთმა ამჯერად იარსება 1939 წლის მაისამდე და 1952 წლამდე მუშაობა არ განუახლებია.

1952 წლიდან კი გამოსვლას იწყებს გაზ. „ახალგაზრდა სტალინელი“ (რედაქტორი ტარიელ კვანჭილაშვილი).

„დიდი ენთუზიაზმით დაიწყო გაზეთის გამოშვება ტარიელმა, — იგონებს მისი მეუღლე, საქ. მეცნ.აკადემიის გეოლოგიის ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერ თანამშრომელი ელენე კვანტალიანი, შემოიკრიბა მეგობრები, შექმნეს შტატგარეშე განყოფილებები, ფაკულტეტებზე დაინიშნენ კორესპონდენტები და ყოველგვარი ანაზღაურების გარეშე იღვწოდნენ. აეწყო საბუშაო. რედაქციას კონსულტაციებით ეხმარებოდნენ გამოცდილი ჟურნალისტები. განსაკუთრებით მაღლიერი იყო ტარიელი ქალბატონი ივლიტა მესხიშვილისა და მისი მეუღლის, ბატონი ვაჟა ჯალაღონიასი, პრაქტიკოსებისაგან თვითონ სწავლობდა და ისე გამოსცემდა გაზეთს. რედაქციის პატარა ოთახი სულ სავსე იყო ხალხით. ყველა შრომობდა, ყველა საქმეს აკეთებდა და ეხმარებოდა ახალბედა რედაქტორს.

მზადდებოდა გაზეთის პირველი ნომერი. რექტორი ბატონი ნიკო კეცხოველი მოსკოვს იყო გამგზავრებული. დღე და ღამეს ასწორებდნენ, რომ მისი ჩამოსვლისათვის ნომერი მზად ყოფილიყო. რედაქტორს გვერდიდან არ შორდებოდნენ არჩილ სულაკაური, მაგალი თოდუა, ზურაბ ჭუმბურიძე, თამაზ ჩხენკელი, რეზო თვარაძე, თამაზ ებანოიძე, გიგი აბაშიძე და სხვები. გაზეთი გამოვიდა. საღებავმუშმრალი, თითქმის სველი ეგზემპლარი დროშასავით აუფრიალეს ბატონ ნიკოს მატარებლის ვაგონიდან გამოსვლისთანავე. მან ხელში აიღო გაზეთი, იქვე გაშალა, სათაურებს გადახედა, მასალებს გადაჰკრა თვალი, მთელი გაზეთი კარგად აათვალიერა—ჩათვალიერა და შემდეგ შეხედა მოლოდინით გათანგულ ახალგაზრდა რედაქტორს, რომელიც მკაცრი, მომთხოვნი მკითხველის განაჩენს ელოდა და ღიმილით უთხრა: „მადლობელი ვარ, ტარიელ!“ შვეებით ამოისუნთქეს ახალგაზრდებმა. ეს იყო მათთვის უმაღლესი ჯილდო.“¹ გაზეთი 1962 წლიდან კვლავ იცვლის სახელწოდებას და გამოდის როგორც „თბილისის უნივერსიტეტი“.

უნივერსიტეტის სასწავლო-აღმზრდელობით და სამეცნიერო-კვლევით საქმიანობაში გაზეთების გვერდით გარკვეული როლი შეასრულეს ჟურნალებმა. პირველ რიგში აღსანიშნავია ჟურნალის სახის კრებული

¹ საქ. მეცნ. აკადემიის გეოლოგიური ინსტიტუტის უფ. მეცნ. თანამშრომლის, ე. კვანტალიანის მოგონებიდან.

„თბილისის უნივერსიტეტის მოამბე“, რომელიც 1919–1930 წლებში გამოდიოდა პროფესორების აკ. შანიძისა და ს. ყაუხჩიშვილის რედაქტორობით. ამ ჟურნალის გამოცემა განაჩლდა 1936 წელს სახელწოდებით: „სტალინის სახელობის თბილისის უნივერსიტეტის შრომები“.

1929 წელს უნივერსიტეტი – „სტუდენტთა ჯგუფის საგამომცემლო კომიტეტი“ უშვებს ყოველთვიურ „სამეცნიერო, სალიტერატურო საპოლიტიკო ჟურნალ „მომავალს“, რომლის რედაქტორი ა. შილაკაძეა.

1920–22 წლებში ასევე გამოდიოდა უნივერსიტეტის სტუდენტთა ორგანო, ჟურნალი „ქართველი სტუდენტი“. იგი საკმაო პოპულარობით სარგებლობდა და შემოკრებილი ჰყავდა კორესპონდენტთა ფართო ქსელი“.

1925 წელს დაისტამბა უნივერსიტეტის პროლეტარი სტუდენტების ყოველთვიური ჟურნალის – „მარქსიზმის დროშა“ – სამი ნომერი;

1928 წლის ივნისში სარედაქციო კოლეგიამ გრ. ვაშაძის, თ. იოკიძის, ა. მიროვიჩის, პ. სიკორსკისა და სხვათა შემადგენლობით გამოსცა „რკინისგზის მუშფაკელი“. პრესის ფურცლებიდან, სასწავლო–აღმზრდელობით საქმიანობასთან ერთად, ნათლად ჩანს სამეცნიერო–კვლევითი მუშაობის გაშლით რექტორატის დიდი დაინტერესება.

1923 წლიდან გამოსვლას იწყებს კრებული „ჩვენი მეცნიერება“, რომლის პირველი რედაქტორი და გამომცემლები იყვნენ: დოცენტი გ. ნათაძე, დოცენტი ლ. მელიქსეთბეგი და ა. შილაკაძე. მეორე ნომრიდან დარგების მიხედვით რედაქტორობდნენ: პროფ. შ. ნუცუბიძე, (ფილოსოფია, სოც.მეცნიერებანი), პროფ. დ. უზნაძე (ფსიქოლოგია, პედაგოგია), პროფ. გ. ახვლედიანი (ენათმეცნიერება), დოც. გ. ნათაძე (ისტორია) და სხვა.

კრებული 1926 წლამდე გამოდიოდა. 1925–26 წლებში გამოიცა თბილისის უნივერსიტეტის სტუდენტთა პირველი სამეცნიერო კრებულის – „აგრონომიული კრებულის“ ორი ნომერი. უნივერსიტეტის პრესის ფურცლებზე აისახა ფაქტი იმის შესახებ, რომ მუშაობა გააცხოველა სტუდენტთა საენათმეცნიერო, მათემატიკურმა, საბუნებისმეტყველო, საისტორიო, სალიტერატურო სამეცნიერო წრეებმა; 1919–20 წლებში უნივერსიტეტში საფუძველი ჩაეყარა ქართული სამეცნიერო ტერმინოლოგიის შედგენას.

უნივერსიტეტის პრესა არსებობის პირველი დღეებიდანვე, დიდ ყურადღებას უთმობდა როგორც სასწავლო–აღმზრდელობითი, ასევე სამეცნიერო–კვლევითი მუშაობის გაშუქებას. პრესის ფურცლებზე

გვხვდებოდა პროფესორ-მასწავლებლებისა და სტუდენტების მეცნიერული ხასიათის საინტერესო სტატიები. დიდი ყურადღება ექცეოდა ასევე, კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით, სამეცნიერო მივლინებებისა და მათი შედეგების გაშუქებას.

როცა თბილისის უნივერსიტეტის პრესის აკკარგიანობაზე საუბარი, არ შეიძლება არ აღინიშნოს „უმაღლესი სასწავლებლის რეორგანიზაციის შესახებ“ 1930 წლის 7 ივლისის დადგენილება, რომელმაც, გარკვეულწილად, შეაფერხა როგორც სასწავლო-აღმზრდელობითი და სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის ერთიანი რიტმი, ისე პრესის საქმიანობაც.

თბილისის უნივერსიტეტის ბაზაზე სხვადასხვა ინსტიტუტების შექმნის გამო მუშაობა შეწყვიტა პერიოდულმა პრესამ, რომლის აღდგენა-აღორძინების საფუძვლის მომზადებას რამდენიმე წელი დასჭირდა.

თავი II

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი

§1. ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება

რესპუბლიკის პრესისა და, საერთოდ, ჟურნალისტიკის განვითარების ინტერესები გადაუდებლად მოითხოვდა ჟურნალისტიკა აღზრდის სისტემის ჩამოყალიბებას. ობიექტური თუ სუბიექტური მიზეზების გამო, ამ ამოცანის განხორციელება მეოცე საუკუნის ორმოციანი წლების ბოლომდე ვერ მოხერხდა.

უნივერსიტეტის იმ პერიოდის ხელმძღვანელობას კარგად ჰქონდა გაცნობიერებული, რომ ჟურნალისტიკის პროფესია სათანადო მიდრეკილებას, ნიჭსა და აღლოს მოითხოვდა და თავის დროზე შეუდგა შესაბამისი მონაცემების მქონე ახალგაზრდების ძებნას ზოგადსაგანმანათლებლო თუ სპეციალურ საშუალო სკოლებში. არა მარტო ძებნას, არამედ ზრუნვასაც, რათა ისინი ჟურნალისტიკის სპეციალობაზე ჩარიცხულიყვნენ. ამის შესანიშნავი მაგალითია პოეტი ჯანსუღ ჩარკვიანის მოგონება: „...ილიაობა ტარდებოდა საგურამოში, ზეიმს უძღვებოდა სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი, საქვეყნოდ ცნობილი პიროვნება, აკადემიკოსი ნიკო კეცხოველი. დღესავით მახსოვს, სიტყვით გამოვიდა პოეტი ალექსანდრე აბაშელი. მორჩა სიტყვას და ბატონმა ნიკო კეცხოველმა გამოაცხადა: „სიტყვა ეძლევა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის პირველი კურსის სტუდენტს, ახალგაზრდა პოეტს ჯანსუღ ჩარკვიანს“. გაოცებული დავრჩი. ბატონ ნიკოს შევბედე და ვუთხარი: ბატონო ნიკო, მე ახლა ვამთავრებ მეთერთმეტე კლასს და ჯერჯერობით სტუდენტი არა ვარ—მეთქი... ბატონმა ნიკომ გაიღიმა და მითხრა „მერე რა, ზომ გახდები და, რა მნიშვნელობა აქვსო“. ასე რომ, ერთადერთი ახალგაზრდა გახლდით, რომელიც, რექტორის ნებართვით, მეთერთმეტეკლასელი, პირდაპირ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე აღმოვიჩნდი.

...აი, დადგა გამოცდების დრო. მე ვზივარ მერხთან, ქართული ენისა და ლიტერატურის გამოცდაზე. მოწადინებული ვარ, რომ ქართულ წერაში მივიღო „ხუთიანი“, რათა გზა გამეხსნას სტუდენტობისაკენ. წინ მიდევს გაზეთი „ნორჩი ლენინელი“, რომელშიც დაბეჭდილია ჩემი პირველი ლექსი. ლექსი, რომელიც ზედგამოჭრილია ჩემი თავისუფალი თემისათვის. გადავწყვიტე გადმომეწერა... ამ დროს მომიახლოვდა ერთ-ერთი მეთვალყურე დოცენტი, წამართვა გაზეთი, როგორც „შპარგალკა“ და მომხსნა გამოცდიდან. წავედი, რას ვიზამდი. გასვლისას, კარებში ჩემი მომხრე და გადამრჩენი ძია ნიკო შემომეფეთა. სად მიდიხარო – მითხრა, ავეუსენი ჩემი გაუგებარი სიტუაცია. ძია ნიკომ იმ მეთვალყურე დოცენტს ქართულურად შესძახა: „დააბრუნე, ბიჭო, ეს ბიჭი ლექსებსა წერსო“.

უსიტყვოდ დამაბრუნეს. დავეწერე თემა, რომელმაც მაღალი ნიშანი დაიმსახურა. აქაც ძია ნიკომ გადამარჩინა. რას იზამ, ჩემი ბედია. ბოლოს დაეაგროვე საჭირო ქულები და გავხდი სტუდენტი“.

უნივერსიტეტში ჟურნალისტიკის სპეციალობაზე სტუდენტთა მიღება 1949 წელს დაიწყო. ამავე წელს შეიქმნა ჟურნალისტიკის განყოფილება ფილოლოგიის ფაკულტეტზე. ჟურნალისტიკის განყოფილებას პირველ ხანებში ხელმძღვანელობდა ახალი ქართული ლიტერატურის კათედრა. 1954 წელს დაარსდა ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის კათედრა, რომლის გამგედ აირჩიეს პროფ. გ. ჯიბლაძე. მოადგილედ – პროფ. ი. ბოცვაძე. 1959 წლიდან ამ კათედრის გამგეა პროფ. დ. გამეზარდაშვილი. სპეციალური დისციპლინების წასაკითხად კათედრამ მოიწვია გამოცდილი პრაქტიკოსი ჟურნალისტები: დ. მჭედლიშვილი, ტ. კვანჭილაშვილი, ი. ნატროშვილი, ი. ბოცვაძე, ლ. ასათიანი, ნ. ჩხეიძე და სხვ.

1960 წლამდე ჟურნალისტიკის განყოფილებას ჰქონდა მხოლოდ ქართული სექტორი. აღნიშნული წლიდან ჟურნალისტთა მომზადებისათვის უნივერსიტეტში ფუნქციონირებს ქართული და რუსული სექტორები დღისა და საღამოს განყოფილებებით.

მომავალ ჟურნალისტთა პროფესიული დახელოვნებისათვის შეიქმნა სასწავლო-პოლიგრაფიული ლაბორატორია (გამგე: ივ. მჭედლიშვილი).

„ახლა მდგომარეობა საგრძნობლად უმჯობესდება, – წერდა გაზეთ „თბილისის უნივერსიტეტის“ 1960 წლის 7 ოქტომბრის ნომერში ტ. კვანჭილაშვილი, – პირველ რიგში უნდა აღინიშნოს დიდი ხნის ნანატრი სურვილის განხორციელება. ჩვენ უკვე გვაქვს პოლიგრაფიული ლაბორატორია, რომელიც აღჭურვილია სათანადო მანქანებითა და

მოწყობილობებით და გააჩნია საჭირო შტატი. ეს ლაბორატორია შესაძლებლობას იძლევა ჟურნალისტიკის განყოფილების სტუდენტებმა შექმნან და გამოსცენ ნაბეჭდი სასწავლო გაზეთი“.¹

მალე მართლაც ჩაეყარა საფუძველი სასწავლო სტუდენტურ გაზეთს „ახალგაზრდა ჟურნალისტის“ სახელწოდებით; 1960 წლის 12 ოქტომბერს გამოვიდა გაზეთის პირველი ნომერი, რომელიც მოამზადეს ჟურნალისტიკის განყოფილების III კურსის სტუდენტებმა.

„ყოველი ჩვენთაგანი შეეცადა მთელი თავისი ცოდნა და უნარი ჩაესოვა თავის პირველ ნამუშევარში, – ვკითხულობთ გაზეთის ამ ნომრის სარედაქციო სტატიაში. „ჩვენი გაზეთი სასწავლოა, მის ფურცლებზე ჩვენი განყოფილების სტუდენტებმა უნდა ვისწავლოთ, გამოვიმუშაოთ ჟურნალისტიკისათვის დამახასიათებელი ჩვევები... დღეს ჩვენი უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილების სტუდენტთა ზემოთაა დღეა. გამოდის სასწავლო გაზეთის პირველი ნომერი. დაე, კეთილი და ნაყოფიერი იყოს ჩვენი პირველი ნაბიჯი ჟურნალისტურ სარბიელზე“.²

პირველი ნომერი უნივერსიტეტსა და განყოფილებას მიუძღვნა. რეპორტაჟი, კორესპონდენცია, ჩანახატები, ფოტოილუსტრაციები უნივერსიტეტის ცხოვრებას ასახავდა.

„ჩვენი ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილების სტუდენტთა ცხოვრებაში დაიწყო ახალი ეტაპი – სიხარულს ვერ ფარავს ფილოლოგიის ფაკულტეტის დეკანი თინათინ მრეველიშვილი, – ამ ცოტა ხნის წინათ მუშაობა დაიწყო სასწავლო-პოლიგრაფიულმა ლაბორატორიამ. სწავლის დაწყებიდან ერთ თვეზე მეტი ხნის შემდეგ გამოდის სტუდენტთა პირველი დამოუკიდებელი გაზეთი „ახალგაზრდა ჟურნალისტი“... სასწავლო გაზეთის გამოცემა მეტად მნიშვნელოვანი საქმეა. ჩვენო უმცროსო მეგობრებო, – ჟურნალისტიკის განყოფილების სტუდენტებო, გისურვებთ წარმატებებს ამ სარბიელზე...“ „ახლა სტუდენტ ჟურნალისტთა სანუკვარი ოცნება, გამოსვლას იწყებს გაზეთი „ახალგაზრდა ჟურნალისტი“ – წერს პროფესორი ვ. თოფურია, – ეს მნიშვნელოვანი მოვლენაა, იგი დიდად შეუწყობს ხელს სწავლის ღონის ამაღლებას და მომავალ ჟურნალისტთა დახელოვნებას. ამიტომ, დიდი სიხარულით მიგვებებიან ამ ფასეულ წამოწყებას ყველანი, განსაკუთრებით კი ჟურნალისტიკის განყოფილების პროფესორ-მასწავლებლები და სტუდენტები.

¹ გაზ. „თბილისის უნივერსიტეტი“, 1960 წ. ნოემბერი.

² იქვე, 7 ოქტომბერი

გულმზურვალედ მივესალმები ახალ გაზეთს და ეუსურვებ ბედნიერი ფეხის შემოდგმას ჩვენს პრესაში. გზა დაგელოცოთ“.¹

სასწავლო გაზეთი მართლაც ფეხბედნიერი აღმოჩნდა. იგი თანდათანობით დაიხვეწა, ჩამოყალიბდა და დიდი სამსახური გაუწია ახალგაზრდა ჟურნალისტთა დახელოვნების საქმეს. მალე მწყობრში ჩადგა სასწავლო ჟურნალიც, ამავე სახელწოდებით.

„ჩვენი სიხარული კიდევ უფრო გაიზარდა – წერდა საგაზეთო სტატიაში „ჩვენი ჟურნალი“ ალ. დიდებაშვილი, – ახლა გვაქვს სასწავლო ჟურნალიც... მისი დაბადების ამბავი შორს წასულა. მოსკოვის ლომონოსოვის სახელობისა და ლენინგრადის უნივერსიტეტებიდან გვწერენ: „გამოგვიგზავნეთ რამდენიმე ეგზემპლარი თქვენი ჟურნალებისა, ამით ძალიან გაგვახარებთ“.² ასეთივე თხოვნით მოგემართავენ მოსკოვიდან ლენინის სახელობის და, ლენინგრადიდან – სალტიკოვ-შჩედრინის სახელობის ბიბლიოთეკები.

ახალგაზრდა ჟურნალისტთა დახელოვნებისათვის ასეთივე დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა კინო (გამგე თ. ქვარიანი) და ფოტოლაბორატორიების (გამგე ს. მამასახლისი) შექმნას.

შესაბამისად გაიზარდა და გაფართოვდა ჟურნალისტიკის განყოფილების სასწავლო და სამეცნიერო მუშაობის ფარგლებიც. მომზადდა სათანადო საფუძველი ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის ჩამოყალიბებისათვის.

როცა ჟურნალისტთა კადრების მომზადებასა და თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის შექმნის საფუძვლებზე ვლადიმერ კობთ, აუცილებლად უნდა აღინიშნოს, რომ ამ საქმეს სათავე დაედო ჯერ კიდევ XIX–XX საუკუნეების მიჯნაზე.

1900 წელს დაისტამბა ნ. ჟორდანიას ნაშრომი „ქართული პრესა გუშინ და დღეს“. 1901 წელს გ. ყიფშიძის „პერიოდული პრესა კავკასიაში“ (რუსულ ენაზე). 1902 წელს ზ. ჭიჭინაძის „ისტორია ქართული გაზეთებისა და ჟურნალებისა“. 1916 წელს დაისტამბა პეტერბურგში მოსწავლე ქართველ სტუდენტთა მიერ შედგენილი „ქართული ბიბლიოგრაფია“. 1914 წელს გამოვიდა ა. ჯორჯაძის „თხზულებათა“ მეხუთე წიგნი. 1926–29 წლებში, პავლე ინგოროყვასა და ალექსანდრე აბაშელის რედაქციით მკითხველმა მიიღო ილია

¹ გაზ. „თბილისის უნივერსიტეტი“, 1960 წ. დეკემბერი

² ი კ ვ ე.

ჭავჭავაძის თხზულებათა ათტომეული, რომელშიც სათანადო ადგილი აქვს მიჩნეული მიმოხილვებს, სტატიებს, რეცენზიებსა და ჟურნალისტური ჟანრის სხვა ნაწარმოებებს.

რაც შეეხება უშუალოდ ჟურნალისტიკის სფეროში მეცნიერული კვლევა-ძიებისა და ამ მიმართულებით სათანადო ტრადიციების შექმნას, იგი დაკავშირებულია პროფესორების ს. ხუნდაძისა და პ. გუგუშვილის სახელებთან.

პროფ. ს.ხუნდაძემ საფუძვლიანად შეისწავლა დიდი ქართველი პუბლიცისტების ი. ჭავჭავაძის, ნ. ნიკოლაძის, გ. წერეთლის, ს. მესხის, ა. ფურცელაძის და სხვათა მეტყვიანობა და თავის ნაშრომებში, მე-19 საუკუნის ქართული პრესის ვითარება-ხასიათის გაშუქებასთან ერთად, გამოკვეთა მათი ადგილი ქართული აზროვნების ისტორიაში.

ს. ხუნდაძემ წამოიწყო ნ. ნიკოლაძის და გ. წერეთლის რჩეული ნაწერების გამოცემა და ამით საფუძველი ჩაუყარა გამოჩენილ ქართველ პუბლიცისტთა ნაშრომების შესწავლა-დასტამბვას.

პროფ. პ. გუგუშვილმა დიდი მუშაობა გასწია ქართული ჟურნალისტიკის ისტორიის შესასწავლად. მის წიგნში „ქართული ჟურნალისტიკა“ მონოგრაფიულადაა შესწავლილი XIX საუკუნის ქართული პრესის ჩასახვისა და განვითარების ისტორია.

ქართული ჟურნალისტიკის მრავალი საინტერესო საკითხია განხილული პროფ. ვ. კოტეტიშვილის, კ. კაპანაძის და პროფ. მ. ზანდუკელის ამავე პერიოდში გამოქვეყნებულ ნაშრომებში.

ქართული ჟურნალისტიკის მეცნიერულ შესწავლას დიდი ამაგი დასდო პროფ. მ. გოცაძემ. გარდა „ქართული პრესის ისტორიისა“, მის კალამს ეკუთვნის არა ერთი საინტერესო გამოკვლევა ქართული ჟურნალისტიკის ისტორიიდან.

ჟურნალისტიკამცოდნეობის დარგში ფრიად მნიშვნელოვანი ნაშრომები შექმნეს ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის პროფესორ-მასწავლებლებმა: იბოცვაძემ, დ. გამეზარდაშვილმა, შ. გაგოშიძემ, ე. იბერმა, ნ. ლეონიძემ, რ. მიშველაძემ, ნ. მახარაძემ, ივ. მჭედლიშვილმა, ტ. კვანჭილაშვილმა, მ. კანდელაკმა, ი. ნატროშვილმა, ნ. ტაბიძემ, დ. ტყეშუჩავამ, დ.ჩიკვილაძემ, კ. ძიძიგურმა, გ. ჯიბლაძემ, გ.ჯავახიშვილმა, თ. ჯოლოგუამ და სხვ.

ჟურნალისტიკის სხვადასხვა პრობლემაზე აქტიურად მუშაობენ: მ. ებრალიძე, მ. გეგუა, ნ. თათარაშვილი, მ. თავაძაშვილი, ა. იოსელიანი, მ. მიქაძე, მ. მონიავა, მ. ნადარეიშვილი, ლ. ფერაძე და სხვ.

§2. ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი

გასული საუკუნის 70-იანი წლებიდან რესპუბლიკაში ჟურნალისტთა კადრებზე მოთხოვნების საგრძნობი ზრდა აღინიშნა და მნიშვნელოვნად გაიზარდა სტუდენტთა კონტინგენტი, რამაც დღის წესრიგში დააყენა თეორიული და პრაქტიკული სწავლების დახვეწა-გაუმჯობესების საკითხი. გამოიკვეთა ჟურნალისტთა კადრების აღზრდის აუცილებლობა. მომწიფდა ფილოლოგიის ფაკულტეტიდან ჟურნალისტთა სწავლების გამოცალკევებისა და დამოუკიდებელი ფაკულტეტის შექმნის საკითხი. გამოყოფისა და ცალკე არსებობის იდეა, ბუნებრივია, დაიბადა მაშინდელ ჟურნალისტიკის ერთადერთ კათედრაზე.

„ჩატარდა წინასწარი მოსამზადებელი სამუშაოები, – იხსენებს დოც. ივ. მჭედლიშვილი, – კათედრების რაოდენობისა და სახელწოდების განსაზღვრა, მე-ნ კორპუსში მათი განლაგება, პროფესორ-მასწავლებელთა საგარეო განაწილება, სამეცნიერო საბჭოს შემადგენლობის განსაზღვრა და ა.შ.

ფაკულტეტის დეკანად მოიაზრებოდა პროფ. დ.გამეზარდაშვილი, კათედრის გამგეებად რეკომენდებულნი იყვნენ: პრესის თეორიისა და პრაქტიკის კათედრის გამგედ – პროფ. ნ. ტაბიძე, რადიო-ტელევიზიისა და ჟურნალისტური ტექნიკის კათედრის გამგედ პროფ. ნ. ლეონიძე; ჟურნალისტიკის ისტორიის კათედრის გამგედ – პროფ. ი. ბოცვაძე.

სამეცნიერო საბჭოში უნდა შესულიყვნენ პარტიული, პროფკავშირული და კომკავშირული ორგანიზაციების წარმომადგენლები... ფილოლოგიის ფაკულტეტის შესაბამის ორგანიზაციას უნდა გამოყოფოდა და შექმნილიყო ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის ორგანიზაციები“.

ამ საკითხის მოგვარება დაევალა ჟურნალისტიკის განყოფილების პარტჯგუფორგს დოც. ივ.მჭედლიშვილს. ამ და სხვა საკითხების მოგვარების შემდეგ დაინიშნა სამეცნიერო საბჭოს სხდომა.

ამრიგად, სათანადო ნიადაგის მომზადების შემდეგ, 1979 წელს თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება გარდაიქმნა დამოუკიდებელ ფაკულტეტად.

ინტერესმოკლებული არ იქნება ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის გახსნასთან დაკავშირებით გავეცნოთ მაშინდელი რამდენიმე სტუდენტის აზრს:

*ჟურნალისტიკის ისტორიის კათედრა.
გამგე – დოქ. დავით ჩიკვილაძე*

*პრესის თეორიისა და პრაქტიკის კათედრა.
გამგე – პროფ. ნოდარ ტაბიძე*

*მედიოლოგიის, კომუნიკაციებისტიკისა და ხაერთაშორისო ჟურნალისტიკის
კათედრა. ვამეცის მოვალეობის შემსრულებელი – დოც. ე. კანდელაკი*

*ტელერადიოჟურნალისტიკის კათედრა.
ვამეცე – პროფ. ნიკო ლეონიძე*

შზია ჟიჟიაშვილი (პირველი კურსი): ერთი შეხედვით, დიდი ემოციების გამოძწევები არ უნდა იყოს ეს მოვლენა პირველკურსელთათვის, რადგან პირდაპირ ფაკულტეტზე შემოვედით. მოკლებულნი ვართ შესაძლებლობას, საკუთარი დაკვირვებით გავითვალისწინოთ ის სხვაობა, რაც ფაკულტეტის შექმნამ მოიტანა. ჩვენ დიდი სიხარული და პატივი გვხვდა წილად ვიყოთ ქართული უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის პირველი და, ამასთან ერთად, ჟურნალისტიკის სპეციალობის საიუბილეო, 30-ე მიღება. ყოველივე ეს ერთიორად ზრდის ჩვენს პასუხისმგებლობას... ვეცდებით ამ პატივს ღირსეულად, თავდადებული შრომითა და სწავლით ვუპასუხოთ“

კარლო სიხარულიძე (პირველი კურსი): „ფაკულტეტის შექმნა ქართველ ჟურნალისტთა აღზრდის საქმეში უდავოდ წინგადადგმული ნაბიჯია. ალბათ, უფრო მეტია, ვიდრე გვესმის და აღვიქვამთ. ცხადია, ფაკულტეტს გაცილებით მეტი შესაძლებლობანი მოეპოვება სწავლების სრულყოფისათვის. ფაკულტეტის გახსნა ნობათად მიგვაჩნია და ყველაფერს ვიღონებთ იმ ადამიანების ამავის დასაფასებლად, ვინც დაუზოგავად იღვწოდა მის შესაქმნელად“

ნანა ლომაია (მეხუთე კურსი): „სამწუხაროდ, მხოლოდ რამდენიმე თვეს გვხვდა წილად ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის სტუდენტობა. ისე მივდივართ, რომ თითქმის ვერ მოვასწარით „დამოუკიდებლობის“ აღქმა. სამაგიეროდ, საამაყოდ ის გვრჩება, რომ პირველად ჩვენს დიპლომებში ჩაიწერება „თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი“ ვისურვებდი, ფაკულტეტის ჩამოყალიბების სიკეთე, უპირველეს ყოვლისა, გამოიხატოს იმით, რომ სასწავლო პროცესში ყველაზე დიდი ადგილი დაეთმოს სტუდენტთა პრაქტიკულ საქმიანობას, მათი შემოქმედებითი პოტენციალის გამოვლინებას“

ირინე ასათიანი (მეხუთე კურსი) „ის სიხარული, რაც ფაკულტეტის გახსნამ გამოიწვია, შერწყმოდეს ცოდნის წყურვილს. აბიტურიენტთა შემართება, მებრძოლი სული, რომლითაც უნივერსიტეტში შემოდიან, ბოლომდე გაჰყვით... რაც ჩვენ ვერ შევძელით, სტუდენტ-ჟურნალისტთა მომდევნო ნაკადებს გაეკეთებინოთ ჩვენი ფაკულტეტის სასახელოდ.“

სწავლების პროცესი ახსენეთ. მასში ერთ-ერთი მთავარი როლი ენიჭება სტუდენტებისა და პროფესორ-მასწავლებელთა ურთიერთდამოკიდებულებას. რას იტყვით ამის შესახებ?“

ვალერი ჯინჭარაძე (პირველი კურსი): „აღმზრდელ-აღსაზრდელთა ურთიერთობაზე წარმოდგენას ნაწილობრივ სკოლაც იძლევა. რა თქმა

უნდა, იქაური დამოკიდებულება ბავშვებთან ურთიერთობად ითვლება. ჩვენ უკვე ჩამოყალიბებულ პიროვნებად ვითვლებით და, ეჭვგარეშაა, განსხვავებული სახე ექნება ჩვენს ურთიერთობებს. არ ვიცი, სხვა ფაქულტეტებზე რამდენადაა ეს შესაძლებელი, ჩვენთან კი, ათ-თორმეტკაციან ჯგუფში, ნამდვილად შესაძლებელია თითოეულ სტუდენტთან ახლო, გულთაღი ურთიერთობის დამყარება.

ჩვენი სურვილია, ყოველ ლექციაზე ზერხდებოდეს ზუთ-ათწუთიანი „გადახვევა“, არა უბრალოდ „განმუხტვისათვის“, არამედ ჩვენთვის საინტერესო, საჭირობო საკითხებზე საუბრისათვის“.

* * *

მარინე ზარდიაშვილი (პირველი კურსი): „დღეს იმდენ პრობლემას აწყდება ადამიანი, რომ გააზრებასაც ვერ ასწრებ, ხშირად ჩიხში ექცევი. მასწავლებლები ყოველთვის მიგეპანდა ყოვლისშემძლე დამრიგებლებად.

ამისათვის, უპირველეს ყოვლისა, უშუალო, მეგობრული ატმოსფეროს დამკვიდრებაა საჭირო. აქ კი ლექტორები უფრო კომპეტენტურნი არიან. ამდენად, მათი მრავალწლიანი გამოცდილება უნდა იყოს საწინდარი ასეთი ურთიერთობის დამყარებისა. ჩვენი სურვილიც სწორედ ასეთი ატმოსფეროს შექმნაა“.

ვაჟა მიროტაძე: (მეხუთე კურსი): „ცალკე ფაქულტეტად გამოყოფა მეტ შესაძლებლობას, საშუალებას იძლევა უფრო შეკრული იყოს სტუდენტობა. მხედველობაში მყავს სხვადასხვა კურსის წარმომადგენლები. ყოველნაირად უნდა ვცდილობდეთ მათ დაახლოებას, განსაკუთრებით უმცროსკურსელებთან, რადგან თანატოლისაგან უფრო ადვილად შეითვისებ იმას, რაც გჭირდება, უფრო თავისუფალია აზრთა გაზიარება და კამათიც არ გვერიდება“.

ჟურნალისტიკის ფაქულტეტის შექმნაში დიდია ჟურნალისტიკის კათედრის როლი და მისი გაშვის, პროფესორ დავით გამეზარდაშვილის ძალისხმევა. ეს მისი უნარითა და კონტაქტებით მოხერხდა ჟურნალისტიკის ფაქულტეტის დღის, საღამოსა და დაუსწრებელი სწავლების განყოფილებების გახსნა-ჩამოყალიბება. ამასთან, ამ ერთი კათედრის ბაზაზე შეიქმნა სამი კათედრა – ჟურნალისტიკის ისტორიის, პრესის თეორიისა და პრაქტიკისა და ტელე-რადიო ჟურნალისტიკის კათედრები.

ჟურნალისტიკის ისტორიის კათედრა, როგორც ჟურნალისტიკის ფაქულტეტის და ახლად შექმნილი კათედრების საფუძველი, საფაქულტეტო – საბაზო კათედრად ჩამოყალიბდა. ამ კათედრის პირველ

გამგელ აირჩიეს პროფესორი იოსებ ბოცვაძე, რომელიც 1979 წლის სექტემბრიდან 1981 წლის აპრილამდე (გარდაცვალებამდე) ხელმძღვანელობდა ჟურნალისტიკის ისტორიის კათედრას. 1981 წლის სექტემბრიდან კათედრის გამგელ აირჩიეს პროფ. შოთა გაგოშიძე, რომელიც 1997 წლის მაისამდე წარმართავდა კათედრას, ხოლო 1997 წლის დეკემბრიდან დღემდე ჟურნალისტიკის ისტორიის კათედრას უძღვება დოც. დალი ჩიკვილაძე. კათედრის გამგის მოადგილეა პროფ. ნ. მახარაძე, კათედრაზე მოღვაწეობენ: შ. გაგოშიძე, დოცენტები: მ. კანდელაკი, ჯ. ასათიანი, ლ. ფერაძე, მ. მონიავა, უ/მასწ. ქერისთავი, უ/მეც. თანამშრომლები: დ. შანშიაშვილი, ს. მინაშვილი, ლაბორანტები: ლ. თავართქილაძე, ა. ჯანიკაშვილი, ლ. ჯაფარიძე.

პრესის თეორიისა და პრაქტიკის კათედრა. ჩამოყალიბდა 1979 წელს, ჟურნალისტიკის განყოფილების ფაკულტეტად გარდაქმნის შემდეგ. გამგელ აირჩიეს პროფესორი ნ. ტაბიძე. კათედრის პირველი შემადგენლობა ასეთი იყო: პროფ. შ. გაგოშიძე, პროფ. დ. გამუხარდაშვილი, პროფ. ნ. ჯავახიშვილი, დოც. მებრალიძე, დოც. ივ. მჭედლიშვილი, მასწ. ირინა ბიჭიკაშვილი, მასწ. ელოშიძე; ლექციებს კითხულობდნენ აგრეთვე: აიოსულიანი, დ. მჭედლიშვილი, გ. მუხრანელი, დ. ტყეუბრაძე, თ. ქვარიანი. კათედრას მხარში ედგნენ მოწვეული პედაგოგები, პრაქტიკოსი ჟურნალისტები: მ. კაკაბაძე, ქლ. პირაღოვი, ო. სტეპანოვი (მამალაძე) და სხვ. კათედრას დაეკისრა ფაკულტეტზე იმავე წელს შექმნილი საერთაშორისო ჟურნალისტიკის სპეციალობის საქმიანობის წარმართვა.

ოცი წლის მანძილზე კათედრაზე თვალსაჩინო ცვლილებები მოხდა. გადახალისდა მისი შემადგენლობა, მოვიდნენ ნიჭიერი ახალგაზრდები, ყველა მათგანს დამთავრებული აქვს ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი. გაძლიერდა სამეცნიერო პოტენციალი, დაისტამბა არაერთი ნაშრომი. მაგალითად, პროფ. ნ. ტაბიძემ ამ პერიოდში გამოსცა 17 წიგნი, პროფ. დ. ტყეუბრაძემ 9, დოც. ივ. მჭედლიშვილმა 4, ფილ. მეცნ. კანდ. მ. ნადარეიშვილმა 3 და ა.შ.

კათედრის წევრთა გამოკვლევები იბეჭდება როგორც საქართველოში, ასევე მის საზღვრებს გარეთ. პროფესორ-მასწავლებლები მონაწილეობდნენ ადგილობრივ თუ უცხოეთში გამართულ სამეცნიერო კონფერენციებში.

კათედრის არაერთი წევრი ავტორიტეტული ჟურნალებისა და გაზეთების სარედაქციო კოლეგიის წევრია. მათ ხშირად იწვევენ ლექციების წასაკითხად სხვადასხვა უმაღლეს სასწავლებელში. ცხადია,

უპირველესად, ყურადღება გამახვილებულია ლექცია-სემინარებზე. კათედრა ცდილობს ფეხი აუწყოს ცხოვრებას, გაითვალისწინოს რუსული თუ ევროპული ჟურნალისტიკამცოდნეობის მიღწევები. ყველა დისციპლინაში არსებობს პროგრამა, რომელთა რედაქტირებასაც დროდადრო ახდენენ.

აღსანიშნავია, რომ ყოველწლიურად ტარდება ღია, საჩვენებელი ლექციები. კათედრის გამგე ხშირად ესწრება პრაქტიკულ მეცადინეობებს. ეს ფორმა არა მხოლოდ პასუხისმგებლობას ამაღლებს, არამედ სხვათა გამოცდილების გაზიარების შესაძლებლობასაც იძლევა.

რეგულარულად ხდება პროფესორ-მასწავლებელთა ანგარიშის მოსმენა. ისინი არა მარტო მოხსენებით ბარათებს წარმოადგენენ, არამედ ტოვებენ კათედრაზე თავიანთ პუბლიკაციებს. ამდენად, დაინტერესებულ პირებს შესაძლებლობა ეძლევათ საფუძვლიანად გაეცნონ მათ საქმიანობას.

კათედრას მჭიდრო ურთიერთობა აქვს კურსდამთავრებულებთან. სისტემატურად ეწყობა შეხვედრები როგორც უნივერსიტეტში, ასევე რედაქციებში. ამგვარი კონტაქტები ორივე მხარისათვის მეტად მნიშვნელოვანია. კურსდამთავრებულები მათთვის ახალ ინფორმაციას ღებულობენ. კათედრა აზუსტებს, თუ რა საკითხებზე გამახვილდეს ყურადღება ცალკეულ შემთხვევებში, მეცადინეობის რომელ ფორმას მიენიჭოს უპირატესობა და ა.შ.

სისტემატურად მზადდება კათედრის შრომების კრებული „ჟურნალისტური ძიებანი“ (პროფ. ნ. ტაბიძის რედაქციით), რომლის 7 ტომია უკვე გამოცემული

კათედრის წინაშე ამჟამად არაერთი სერიოზული ამოცანა დგას, ეს ეხება როგორც პედაგოგთა კვალიფიკაციის ამაღლებას, ასევე სახელმძღვანელოების სრულყოფას, დამზადრე ლიტერატურის გამოცემას, აბიტურიენტთა მოზიდვა-შერჩევის ახალი ფორმების დაძვინას და სხვ. კათედრას ძალუძს ამ ამოცანების გადაჭრა.

ჟურნალისტიკის ისტორიის კათედრა მოწოდებულია შეისწავლოს XIX და XX საუკუნეების ჟურნალ-გაზეთების ისტორია, მათი პრობლემატიკა, ეროვნული პუბლიცისტიკა, მისი განვითარების ეტაპები, გამოჩენილ ჟურნალისტთა მოღვაწეობა, მათი პუბლიცისტური მეტეკიდრეობა, საზოგადოებრივი აზრის ჩამოყალიბებისა და განვითარების პროცესები.

კათედრა სამეცნიერო თემატიკის შედგენისას ყურადღებას ამახვილებს ქართული ეროვნული ცნობიერების განვითარების ჩამოყალიბება-დამკვიდრების ეტაპებზე, XX საუკუნის ჟურნალისტიკის ისტორიის ნაკლებად შესწავლილ „თეთრ ლაქებზე“, რაც უახლესი ისტორიის

„დუმბილით მოცულ“ პერიოდად იყო მიჩნეული (1918–1921 წწ.) კათედრამ შეისწავლა საქართველოს პირველი დემოკრატიული რესპუბლიკის (მენშევიკების) პერიოდში გამოძავალი პრესის ისტორია (1918–1921) და გამოსაცემად მოამზადა დამხმარე სახელმძღვანელო XX საუკუნის 20–იანი წლების ჟურნალისტიკის ისტორიაში. აგრეთვე გამოსცა პროფ. შოთა გაგოშიძის დამხმარე სახელმძღვანელო XX საუკუნის ჟურნალისტიკის ისტორიაში და გამოსაცემად მოამზადა პროფ. ნინო მახარაძის დამხმარე სახელმძღვანელო რუსული ჟურნალისტიკის ისტორიაში (XVIII–XIX სს.).

საყურადღებოა, რომ კათედრის პროფესორ–მასწავლებლები ასწავლიან ტრადიციულ საგნებს და რამდენიმე ახალ სასწავლო დისციპლინას: სამამულო ჟურნალისტიკის ისტორია (XIX საუკუნე), სამამულო ჟურნალისტიკა (XX საუკუნე), ილია ჭავჭავაძის პუბლიცისტიკა, ემიგრანტული ჟურნალისტიკის ისტორია, XX საუკუნის 90–იანი წლების პუბლიცისტიკა (სპეცკურსი), რუსულ–ქართული ლიტერატურული ურთიერთობანი (სპეცკურსი), თანამედროვე ამერიკული ჟურნალისტიკა, საზღვარგარეთის ჟურნალისტიკის ისტორია, ამიერკავკასიისა და სხვა ქვეყნების ჟურნალისტიკის ისტორიის პრობლემატიკა (სპეცკურსი).

ჟურნალისტიკის ისტორიის კათედრა წარმატებით მუშაობს მაგისტრანტებთან და ასპირანტებთან. მაგისტრანტთათვის მომზადდა ახალი დისციპლინები: 1. ქართული პუბლიცისტიკის განვითარების ეტაპები (XIX–XX სს.); 2. პუბლიცისტიკის კლასიკოსები.

მიუხედავად არაერთი მცდელობისა, 1999–2000 სასწ. წლამდე ვერ მოხერხდა ტელე–რადიო ჟურნალისტიკის განყოფილების შექმნა. ამის უამრავი მიზეზი არსებობდა. როგორც იქნა, ერთი წლის შემდეგ დაიწყო სტუდენტთა მიღება ტელე და რადიო ჟურნალისტიკის სპეციალობაზე.

1967 წელს პროფესორ დ. გამეზარდაშვილისა და კათედრის გამგის ნ. ლეონიძის ინიციატივით, დაისვა საკითხი ფუნიკულიორის პლატოზე არსებული ტელეცენტრის აპარატურის უნივერსიტეტისათვის ფონდიდან ფონდზე გადმოცემის შესახებ. რამდენიმე წლის შემდეგ უნივერსიტეტის VI კორპუსში დამონტაჟებული ეს აპარატურა ჩადგა სტუდენტთა განათლებისა და პრაქტიკული მომზადების სამსახურში. გასული საუკუნის 80–იან წლებში, წარმოებასთან სტუდენტთა დაახლოების მიზნით, კათედრამ საქ. ტელე–რადიო კომიტეტში მისი მაშინდელი თავმჯდომარის ნ. ფოფხაძის დახმარებით შეძლო დამოუკიდებელი ფილიალის დაარსება. აქ ფილიალმა უდიდესი როლი შეასრულა სტუდენტთა პროფესიული დაოსტატების საქმეში.

კათედრაზე სასწავლო-აღმზრდელობით მუშაობასთან ერთად აქტიურად მიმდინარეობს სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობაც. კათედრამ გამოსცა ტელე-რადიოჟურნალისტიკის ექვსი ტომი, თარგმნა და გამოსცა სახელმძღვანელო – „სატელევიზიო ჟურნალისტიკა“. გამოიცა პროფესორ ე. იბერიის დამხმარე სახელმძღვანელო „რადიოჟურნალისტიკა“. დაისტამბა პროფ. ნ. ლეონიძის რამდენიმე მონოგრაფია: მათ შორის „ტელევიზიის მოამბე“ ქართულ-რუსულ და ინგლისურ ენებზე და „ტელეჟურნალისტიკა“ (2002 წ.).

კათედრა აქტიურად მონაწილეობს ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის შრომების გამოცემაში. კათედრა ბაკალავრებსა და მაგისტრანტებთან ერთად ამზადებს ასპირანტებსაც.

ჟურნალისტიკის ფაკულტეტს 2000–2001 სასწავლო წლიდან შეემატა ახალი – მედიოლოგიის, კომუნიკატივისტიკისა და საერთაშორისო ჟურნალისტიკის კათედრა. მას სათავეში ჩაუდგა ფაკულტეტის დეკანი დოც. ნ. ფოფხაძე.

კათედრაზე მოღვაწეობენ პროფესორები: გიზო ნიშნიანძე, რევაზ ბალანჩივაძე, თამაზ ჯოლოგუა. დოცენტები: მარინა ვეკუა, ნატო თათარაშვილი, მარინა ვაჟმაძე, ელუარდ კანდელაკი, მაია ნადარეიშვილი. მასწავლებლები: ელზა ლომიძე, მერაბ ბალარჯიშვილი, ირინე ღვინერია, ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატი ხათუნა კაჭარავა.

ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე ფუნქციონერებს: სასწავლო პოლიგრაფიული, კინო-ტელე და თანამედროვე ქართული ჟურნალისტიკის სამეცნიერო-კვლევითი ლაბორატორიები.

სასწავლო – პოლიგრაფიული ლაბორატორია, როგორც ზემოთ აღინიშნა, შეიქმნა 1960 წელს პროფ. დ. გამეზარდაშვილისა და დოც. ივ. მჭედლიშვილის ძალისხმევით. ლაბორატორიის გამგედ დაინიშნა ივანე მჭედლიშვილი, რომელსაც დიდი ღვაწლი მიუძღვის ლაბორატორიის ტექნიკური აღჭურვის საქმეში.

პოლიგრაფიული ლაბორატორია დაარსდა სასწავლო პროცესის უკეთ უზრუნველყოფისათვის, თეორიული ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენებისათვის, რაც სტუდენტების მიერ სასწავლო გაზეთების – „ახალგაზრდა ჟურნალისტის“ და „მოლოდინი ჟურნალისტის“. აგრეთვე, ოცდაოთხგვერდიანი ჟურნალის გამოშვებით გამოიხატებოდა.

1968 წლიდან, დოც. ივ. მჭედლიშვილის ჟურნალისტიკის თეორიისა და პრაქტიკის კათედრაზე გადაყვანის შემდეგ, ლაბორატორიის ხელმძღვანელობდა ახალგაზრდა ჟურნალისტი ვ. ხორბალაძე. ის, ამავე

ნიკო ნიკოლაძის კაბინეტის თანამშრომლები: დოქ. დ. წიკვილაძე (გამგე), ნ. დოღმაზაშვილი, დ. შელიქიშვილი, დ. გოგიაშვილი

*კინო-ტელე ლაბორატორიის გამგე
ადექსანდრე (საშა) უნაუქოშვილი (მარჯვნივ)*

*პოლიგრაფიული ლაბორატორიის თანამშრომლები:
ვ. მექვაბიშვილი (გამგე), გ. ქართველიშვილი, ე. კუტიფაძე*

დროს, პარალელურად მუშაობდა პარტიის ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობაში ფერადი ბეჭდვის საამქროში. მან პირველმა გაიარა კვალიფიკაცია გაზ. „პრაედის“ რედაქციაში, სადაც ბრწყინვალედ დაეუფლა ფერადი ბეჭდვის სპეციალობას.

ვ. ხორბალაძე ამ ლაბორატორიას სიცოცხლის უკანასკნელ დღემდე ხელმძღვანელობდა. 1979 წ., მისი გარდაცვალების შემდეგ, ლაბორატორიის გამგედ დაინიშნა ვალიდა მექვაბიშვილი, რომელიც 1974 წ. მუშაობდა ამავე ლაბორატორიაში ოსტატად.

აღნიშნულ ლაბორატორიაში გარდა გაზეთებისა და ჟურნალებისა, დაისტამბა ფაკულტეტის პროფესორ-მასწავლებელთა სამეცნიერო ნაშრომების კრებულები, ნაშრომები ჟურნალისტიკის თეორიისა და პრაქტიკის საკითხებზე დ. გამეზარდაშვილის რედაქტორობით, სახელმძღვანელო – „ჟურნალ-გაზეთების წარმოება და გაფორმება“, ივ. მჭედლიშვილის ავტორობით.

ლაბორატორია 1998 წლიდან ტექნიკურად განახლდა. არსებული ტექნიკა (ლინოტიპები, საბეჭდი მანქანა „მოლოტი“ და ანაბეჭდვის ამოსაღები მანქანა), რომლებიც არა მარტო ფიზიკურად, არამედ მორალურადაც გაცვდა და მოძველდა, შეიცვალა უახლესი ტექნიკით. უნდა აღინიშნოს, რომ ლაბორატორიას დიდი დახმარება გაუწია „ლია საზოგადოება – საქართველო, სოროსის ფონდმა“, რომელმაც წარდგენილ პროექტს გამოუყო 5000 დოლარი ტექნიკის შესაძენად (რამდენიმე კომპიუტერი, სკანერი და პრინტერი).

ლაბორატორიას ათეული წლების განმავლობაში ღირსეულად ემსახურნენ და კოლეგებისა და სტუდენტების დიდი სიყვარული და მადლიერება დაიმსახურეს პოლიგრაფიული მუშაობის ბრწყინვალე მცოდნეებმა: ოსტატმა ეთერ კუტივაძემ, ასოთამწყობმა ლილი ლომიძემ, დამკაბადონებელმა გივი ლოლაძემ. ისინი წლების განმავლობაში დაუღალავად შრომობდნენ და ცდილობდნენ თავიანთი ცოდნა და გამოცდილება გაეზიარებინათ ახალბედა ჟურნალისტებისთვის.

ამჟამად პოლიგრაფიულ ლაბორატორიაში მოღვაწეობენ: ვამეყვაბიშვილი (გამგე), ეკუტივაძე, გ.ქართველიშვილი, თ.ხორბალაძე, ვენუქიძე. ლაბორატორიაში აქტიურად მიმდინარეობს სასწავლო გაზეთების გამოშვება, აქვე ფაკულტეტის სტუდენტები სწავლობენ კომპიუტერს და ინტერნეტში მუშაობას.

კინოტელესასწავლო-სამეცნიერო ლაბორატორია შეიქმნა 1969 წელს ჟურნალისტიკის კათედრასთან არსებული კინოფოტოკაბინეტის ბაზაზე. გამგედ დაინიშნა დოც. თ.ქვარიანი. ამ ლაბორატორიის შექმნის

იდეა წარმოიშვა გასული საუკუნის 60-იანი წლების დასაწყისში, როცა კინოსა და ტელევიზიის სასწავლო მიზნებისათვის გამოყენების საკითხი აქტუალური გახდა. ამ იდეის ინიციატორად ისევ და ისევ პროფ. დ. გამეზარდაშვილი გვევლინება, რომელსაც მხარი დაუჭირეს უნივერსიტეტის მაშინდელმა რექტორმა, აკადემიკოსმა ი.ვეკუამ და უმაღლესი და საშუალო განათლების მინისტრმა, აკად. გიორგი ჯიბლაძემ კინოტელესასწავლო სამეცნიერო ლაბორატორია საქართველოს რადიომაუწყებლობისა და ტელევიზიის სახელმწიფო კომიტეტისაგან ტელედანადგარების მთლიანი კომპლექსის გადმოცემის შემდეგ, ახალი ენთუზიაზმით შეუდგა მუშაობას. მისი შემოქმედებითი კოლექტივი დროულად დაკომპლექტდა როგორც გამოცდილი პროფესიონალებით, ისე ახალგაზრდა ჟურნალისტებით. ჟურნალისტთა კადრების აღზრდა იტვირთეს ტელევიზიის შექმნის სათავეებთან მდგომმა დამსახურებულმა სპეციალისტებმა: მერაბ ჯალიაშვილმა, ლერი არცივაძემ, იგორ არაყიშვილმა და სხვ. ლაბორატორიაში მოღვაწეობდნენ ცნობილი კინოლოკუმენტალისტები და ჟურნალისტები: გ. აბელიშვილი, ლ. კავილაძე, ს.ჩხეიძე, ზ.აკაბაძე, მგვანცელაძე, ნ. დროზდოვი, იმერაბოვი, მოსიტაშვილი. საინჟინრო ტექნიკურ მხარეს უზრუნველყოფდნენ: გ.მანჯგალაძე, ჯ. თარხნიშვილი და სხვები.

კინოტელესასწავლო-სამეცნიერო ლაბორატორიის მუშაობა თანდათან ფართოვდებოდა, ახალ მასშტაბებს იძენდა. იგი ითვალისწინებდა როგორც კათედრების დაკვეთით სასწავლო ფილმების გადაღებასა თუ ახალგაზრდა ჟურნალისტების პრაქტიკული დაოსტატებისათვის საცდელი ტელეგადაცემის მომზადებას, ისე შიდა საუნივერსიტეტო ტელექსელით სასწავლო პროგრამების გადაცემას; საკუთარ კინოდარბაზში სასწავლო-სამეცნიერო თუ მხატვრული ფილმების ლექციის შემდგომ დემონსტრირებას სტუდენტებისათვის; უნივერსიტეტის ცხოვრებაში მომხდარი ღირსშესანიშნავი ფაქტების ფიქსირებას; საუნივერსიტეტო კინომატიანეების შექმნასა და, რაც მთავარია, მჭიდრო კავშირს საქართველოს ტელევიზიასთან და სპეციალური სიუჟეტების საეთეროდ მომზადებას.

ლაბორატორიაში ჩამოყალიბებული სლაიდების განყოფილება თავისი პროდუქციით უზრუნველყოფდა საუნივერსიტეტო-სალექციო ციკლებს, კონფერენციებს, სიმპოზიუმებს თუ სხვადასხვა კულტურულ ღონისძიებას, ასევე უნივერსიტეტში გამოცემულ სამეცნიერო შრომებს, ბუკლეტებს და ალბომებს.

სამართლიანობა მოითხოვს აღინიშნოს, რომ ლაბორატორიის პირველი გამგის თ. ქვარიანის ენთუზიაზმმა და საქმისადმი თავდადება, მისი შემცველების მ. კვაჭაძის ორგანიზატორულმა ნიჭმა და ახლანდელი გამგის ა. უნაფქოშვილის ენერგიულმა მოღვაწეობამ, თანდათან დახვეწა ლაბორატორიის მუშაობა, რამაც მას არაერთი შემოქმედებითი გამარჯვება მოუტანა.

კინოტელესასწავლო სამეცნიერო ლაბორატორიის ბაზაზე შეიქმნა მრავალი ფილმი, მათ შორის, სასწავლო ფილმები: „სიტყვა ფიზიკაზე“, „მაღალი ენერგიების ფიზიკა“, „მდინარეთა რეჟიმის შესასწავლად“, „ლესია უკრაინკა“, „მღულარე ქეები“, „ეკოლოგია“, „ასპინძის გათხრები“ და მრავალი სხვა. ასევე, უნივერსიტეტის ცხოვრების ამსახველი ფილმები და სახელმძოხვეჭილი მეცნიერების პორტრეტები, როგორებიცაა: „მეგობრობის ქრონიკა“, „უნივერსიტეტის ერთი დღე“. „უნივერსიტეტი 50“, „უნივერსიტეტი 70“, „ივ. ჯავახიშვილი“, „შალვა ნუცუბიძე“, „ივ. ბერიტაშვილი“, „ნიკო მუსხელიშვილი“, „გ. ახვლედიანი“, „აკაკი შანიძე 100“, „არნ. ჩიქობავა“, „სიმონ ყაუხჩიშვილი“ და მრ. სხვა.

1970 წლიდან ლაბორატორიაში იქმნება კინო მატრიანე „მოამბე“. მზადდება 200-ზე მეტი ვიდეოფილმი და გადაიცემა საქართველოს ტელევიზიის პირველ პროგრამაზე; მას გააჩნია საცუიალური ფილმოტეკა, სადაც ინახება საინტერესო ისტორიული მასალები; ლაბორატორია მუდამ ახლის ძიებაშია, მრავალი შემოქმედებითი ჩანაფიქრისა და გეგმის განხორციელებას ისახავს მიზნად.

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის თანამედროვე ქართული ჟურნალისტიკის სამეცნიერო-კვლევითი ლაბორატორია შეიქმნა ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის თავკაცის, პროფესორ დავით გამეზარდაშვილის ძალისხმევით. მისი მონღომება და მზრუნველობის არე გასცდა ჟურნალისტთა კადრების აღზრდა-დახელოვნების ფარგლებს და მისი მადლიანი ყურადღება რესპუბლიკის პრესის საქმიანობის სრულყოფისაკენ წარიმართა. ვინ იცის რამდენი დრო, ძალა და ენერგია დასჭირდა ბატონ დავითს თავისი კეთილშობილური ჩანაფიქრის განხორციელებისათვის და აი, 1979 წელს ფაკულტეტზე ფუნქციონირება დაიწყო აღნიშნულმა ლაბორატორიამ.

ლაბორატორიის სახელწოდებაც გარკვეული პოლემიკის საგანი გახდა. ჯერ „ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის სოციოლოგიის ლაბორატორია“ დაერქვა, შემდეგ – „ჟურნალისტიკის სოციოლოგიური კვლევის

ტელერადიოლაბორატორია“, დაბოლოს, თანამედროვე ქართული ჟურნალისტიკის ლაბორატორია ეწოდა.

ლაბორატორიას სათავეში ჩაუდგა დოც. რევაზ დვალიშვილი. შემდეგ, ცნობილი ჟურნალისტი და საზოგადო მოღვაწე დავით მჭედლიშვილი, რომელმაც 17 წელი იღვაწა მისთვის ჩვეული რუდუნებითა და მაღალპროფესიონალური შემართებით.

გამოცდილმა ჟურნალისტმა, ლაბორატორიის თავკაცმა დ. მჭედლიშვილმა მის წინაშე მდგომი ამოცანების გათვალისწინებით შეარჩია პრესის ცნობილი მუშაკები და სათანადო კონკურსის გავლის შემდეგ დააკომპლექტა ლაბორატორია. კადრების შერჩევაში არ შემცდარა ბატონი დავითი. მას ერთგულად ამოუდგნენ მხარში და შრომასა და ენერგიას არ იშურებდნენ: ელგუჯა მადრაძე, ზურლან გემაზაშვილი, ნოდარ ბეთანელი, გალინა მუხრანელი, ელდარ იბერი, კახა ძიძიგური, რეზო სურგულაძე, დიანა ტყებუჩავა, მანანა ბედინიშვილი, გურამ კალანდაძე და სხვები, რომლებმაც რედაქციების კვალიფიციურად დასახმარებლად პრესის აქტუალურ პრობლემებზე არაერთი საყურადღებო მეცნიერული ნაშრომი შექმნეს.

თითოეული მათგანი თავიდანვე მიამაგრეს საქართველოს ცენტრალურ თუ რაიონულ, დიდ თუ მცირემასშტაბიანი გაზეთისა და ჟურნალის რედაქციას ჟურნალ-გაზეთების გაცნობის, რეცენზირებისა და კვალიფიციური დახმარების მისიით. პერიოდულად ხდებოდა ამა თუ იმ ჟურნალ-გაზეთის საქმიანობის განზოგადება, ეწყობოდა კონსულტაციები და საქმიანი შეხვედრები რედაქტორებთან, თათბირები, კონფერენციები ზონების მიხედვით და მთელი საქართველოს მასშტაბით.

ტრადიციად იქცა თანამშრომელთა მიერ პრესის ამა თუ იმ პრობლემაზე ყოველწლიური სამეცნიერო-კვლევითი თემების დამუშავება და განხილვა.

1997 წლიდან (ბატონი დ. მჭედლიშვილის გარდაცვალების შემდეგ) ლაბორატორიის ხელმძღვანელად დაინიშნა მეც.თანამშრომელი მარინა თავამაიშვილი, რომელსაც, მართალია, მონდომება არ დაუკლია ლაბორატორიის საქმიანობის მიზანსწრაფული წარმართვისათვის, მაგრამ ჟურნალისტიკის დარგის დიდი გამოცდილების მქონე მოღვაწის ლაბორატორიიდან წასვლას უკვალოდ არ ჩაუვლია. საქმეში მისეული ღრმა წვდომა ზედაპირულმა შეცვალა და ლაბორატორიის მუშაობა, შესაბამისად, გაფერმკრთალდა.

ფაკულტეტის ახალ დეკანს ლაბორატორიის მუშაობის დაკნინება შეუმჩნეველი არ დარჩენია და წამოწყებული რეფორმები დაუყოვნებლივ

გაატარა საქმის გამოსასწორებლად. შედეგს მომავალი წარმოაჩენს.

ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე 1978 წლიდან ფუნქციონირებს კლუბი „რეპორტიორი“. ეს კლუბი განყოფილების მესვეურებმა შექმნეს შემოქმედებითი კონტაქტების გაღრმავების მიზნით. გარკვეულ პერიოდში მისი საქმიანობა შეფერხდა, მაგრამ ფაქულტეტის ჩამოყალიბების შემდეგ ეს ტრადიცია, ახალ, თანამედროვე მოთხოვნილებათა შესაბამისი დატვირთვით, განახლდა. კლუბს ხელმძღვანელობენ მარინა ვეკუა და ელზა ლომიძე.

კლუბის საინტერესო, ნაყოფიერი მუშაობის საილუსტრაციოდ საკმარისია აღინიშნოს, რომ, მხოლოდ 1999 წლის ოქტომბრიდან 2000 წლის ბოლომდე ჩატარდა ოცამდე ღონისძიება. კლუბმა უმასპინძლა ამერიკის შესწავლის ცენტრის დირექტორს, საქართველოს განათლების სამინისტროსა და მსოფლიო ბანკის ერთობლივი განათლების პროექტის კოორდინატორს ვასილ კაჭარავას; საქართველოს კულტურის ყოფილ მინისტრს, პროფ. ვასათიანს, თბილისის ტექნიკური უნივერსიტეტის საზოგადოებასთან ურთიერთობის ცენტრის დირექტორს, ქიმიკოსსა და დრამატურგს დოც. რევაზ კლდიაშვილს, გაეროს ელჩს საქართველოში მარკო ბორზოტის, რეკლამის საერთაშორისო ევროპული ფესტივალის „დოირე ველეს“ წარმომადგენელს ბორის შუმანს. „რეპორტიორში“ სტუმრად იყვნენ კრებულის – „რუსული პოეზია, XX საუკუნე“ – თარგმანების ავტორები, კლუბმა მოაწყო შეხვედრა გაზეთ „ქუთაისის“ მთავარ რედაქტორთან, თსუ ჟურნალისტიკის ფაქულტეტის კურსდამთავრებულთან, ალექსანდრე შენგელიასთან და სხვ. კლუბმა უმასპინძლა, აგრეთვე, საზოგადოებრივი ცენტრის დირექტორს, დოქტორ მარინა მუსხელიშვილს, „წითელი ჯვრის“ საერთაშორისო კომიტეტის საუნივერსიტეტო პროგრამის ხელმძღვანელს ლორა ლსონს (აშშ), ენის სახელმწიფო პალატის თავმჯდომარეს ლევან ღვინჯილიას, საქართველოს პრეზიდენტის მრჩეველს ეროვნულ უმცირესობათა საკითხებში ალექსი გერასიმოვს. „რეპორტიორმა“ მოაწყო შეხვედრა დამოუკიდებელი ტელე-რადიო კომპანია ტვ IV-ის პრეზიდენტთან, გადაცემა პოლიტ. კლუბის ავტორთან და წამყვანთან ვასილ ბარნოვთან.

1980 წელს პროფ. დავით გამეზარდაშვილის დიდი მონდომებით ჟურნალისტიკის ფაქულტეტზე დაარსდა ნიკო ნიკოლაძის კაბინეტი. კაბინეტის უპირველესი ამოცანა იყო გამოჩენილი ქართველი საზოგადო მოღვაწისა და მოაზროვნის, ნიკო ნიკოლაძის მდიდარი პუბლიცისტური მემკვიდრეობის შეგროვება, შესწავლა და სათანადო კომენტარებით გამოქვეყნება. პროფ. დ.გამეზარდაშვილის სიცოცხლეში კაბინეტმა

გამოსცა ნიკო ნიკოლაძის თხზულებათა შვიდი ტომი (მეშვიდე ტომი 1985 წელს დაიბეჭდა), ნიკო ნიკოლაძის „მოგონებები“ (1984 წ.), ხოლო, ნ. ნიკოლაძის თხზულებათა VIII ტომი, რომელიც პროფ. დ. გამეზარდაშვილმა მოამზადა, მისი გარდაცვალებიდან 18 წლის შემდეგ, 2003 წელს დაიბეჭდა ქ. ქუთაისში, „მანდარიას სტამბაში“.

1986 წლის ნოემბრიდან ნიკო ნიკოლაძის კაბინეტს ხელმძღვანელობს დოცენტი დალი ჩიკვილაძე. ჰყავს სამი თანამშრომელი: ლაბორანტები ნინო დოღმაზაშვილი, ლილი მელიქიშვილი და ლია გოგიაშვილი. კაბინეტი „მიზნებისა სხვათა და სხვათა“ გამო ნიკო ნიკოლაძის ტომების გამოცემას ვერ ახერხებს. ამის მიუხედავად, კაბინეტი XIX და XX საუკუნეების ქართული ჟურნალისტიკის ისტორიის საკითხებს ამუშავებს და გამოსცემს მონოგრაფიებსა და პუბლიცისტურ თხზულებათა კრებულებს. დაისტამბა ნიკო ნიკოლაძის 150 წლისთავისადმი მიძღვნილი „საიუბილეო კრებული“ (1996 წ.), რომლის შემდგენელი, რედაქტორი, წინასიტყვაობისა და სტატიის ავტორია დოც. დალი ჩიკვილაძე. მასში თავმოყრილია XX ს. 60–80–იან წლებში ნ. ნიკოლაძის შემოქმედებისადმი მიძღვნილ გამოკვლევათა უმეტესობა, თვით ნ. ნიკოლაძის მრავალმხრივ საყურადღებო პუბლიცისტური ნაშრომი „ჩემ პოლიტიკაზე“, რომელიც 1913 წელს ბროშურად იყო გამოქვეყნებული.

1998 წელს ნიკო ნიკოლაძის კაბინეტმა გამოსცა მეცნიერ-თანამშრომლის, ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატის – ციური ნოზაძის გამოკლევა – „გრივოლ ვოლსკის ცხოვრება და პუბლიცისტური მოღვაწეობა“ (რედაქტორი დოც. დალი ჩიკვილაძე); 2002 წელს გამოიცა თამაზ ჯოლოგუას მონოგრაფია – „დიმიტრი ყოფიანი (1830–1860 წლები)“, რედაქტორები – დ. ჩიკვილაძე და ნ. ფოფხაძე; 2003 წ. კაბინეტის გრიფით გამოცემლობა „ნეკერმა“ დალი ჩიკვილაძის რედაქტორობით დასტამბა გელა საითიძის მონოგრაფია „ჟურნალი „კლდე“ (1912–1915), ამავე გამოცემლობამ გამოსცა ნიკო ნიკოლაძის 160–ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო კრებული „ნიკო ნიკოლაძე–160“, რომლის რედაქტორი, წინასიტყვაობისა და სტატიის ავტორია დალი ჩიკვილაძე. საიუბილეო კრებულში ნ. ნიკოლაძის შემოქმედება სხვადასხვა ასპექტით არის წარმოდგენილი, მისი ზანგრძლივი ცხოვრების საინტერესო ეტაპები ახლებურად არის გააზრებული და უცნობი ფაქტების ანალიზით გაჯერებული. კრებულში შეტანილია ქართულ ენაზე გამოუქვეყნებელი ნიკო ნიკოლაძის რუსულად დაწერილი ორი შრომის თარგმანი – 1. „გარეშე კაცის თვალსაზრისი“ (აკაკი წერეთლის პასუხად დაწერილი 1894 წელს) და 2. „ნახევარკაპიანი

გადასახადი, ოცნება და ცხოვრება“, რომელიც დაიბეჭდა რუსულად ფოთში 1908 წელს. მაშინ ნ. ნიკოლაძე ფოთის ქალაქის თავი იყო. მან ფოთის პორტიდან გასატან ყოველ ერთ ფუთ (16 კგ) ტვირთზე შემოიღო ნახევარი კაპიკის გამოსადები, რომელსაც საფუთო ასაკრები უწოდა. ამ ნახევარკაპიკიანმა საფუთო გადასახადმა შესაძლებელი გახადა ფოთის პორტის რეკონსტრუქცია, იხსნა ფოთის ინფრასტრუქტურა და ეკონომიკა, კეთილმოაწყო ქალაქის გზები, აავსო ხიდები, ელექტრორი, გაანათა ქუჩები და ა.შ.

2004 წელს ნიკო ნიკოლაძის კაბინეტმა გამოსცა, აგრეთვე, დალი ჩიკვილაძის შრომა „დროსგასწრებული მამულიშვილი“, რომელიც საყურადღებოა იმით, რომ ავტორის სამეცნიერო გამოკვლევებთან ერთად დაბეჭდილია ნიკო ნიკოლაძის 42 გამოუქვეყნებული პირადი წერილი (კომენტარებით) და სამი გამოუქვეყნებული სტატია. გამოსაცემად მომზადებულია გამოჩენილი ქართველი საზოგადო მოღვაწის, გაზეთ „დროების“ პირველი რედაქტორის – გიორგი წერეთლის პუბლიცისტური წერილების ორი ტომი, აგრეთვე, ცნობილი პუბლიცისტის, აჭარაში პირველი ქართული სკოლის დამაარსებლის – ალექსანდრე ნანეიშვილის პუბლიცისტური წერილების ერთტომეული, რომლებიც, თუ გამომცემელი გამოუჩნდებათ, გამოშვებებს ელიან. კაბინეტს შედგენილი აქვს ნიკო ნიკოლაძის შრომების ბიბლიოგრაფია.

ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის სასწავლო-აღმზრდელობით, სამეცნიერო-კვლევით მუშაობასთან დაკავშირებული და სხვა მრავალი საინტერესო ღონისძიების სულისჩამდგმელი იყო მისი პირველი დეკანი, პროფესორი დავით გამეზარდაშვილი. იგი მისთვის ჩვეული ენთუზიაზმით, გამჭრიახობითა და ჩაუშუხლავი რუდუნებით სიცოცხლის ბოლო წუთებამდე თავდაუზოგავად იღვწოდა ფაკულტეტის წარმატებისა და კეთილდღეობისათვის.

1986 წლიდან მის საქმიანობას აგრძელებს ფაკულტეტის ყოველი ღონისძიების აქტიური თანამონაწილე, არაერთი სიახლის დამწერგავი, პროფესორი ნ. ტაბიძე.

1999 წლის 5 ივლისიდან კი ფაკულტეტს სათავეში ჩაუდგა ცნობილი საზოგადო მოღვაწე, პედაგოგი და მეცნიერი ნუგზარ ფოფხაძე, რომელმაც თავიდანვე აიღო ფაკულტეტზე განათლების რეფორმის აქტიურად გატარების კურსი.

სასწავლო კორპუსის სათანადო შეკეთება-მოწესრიგების შემდეგ ფაკულტეტზე გადაიდგა განათლების რეფორმის შესაბამისი არაერთი სასიკეთო პრაქტიკული ნაბიჯი, დაიხვეწა ფაკულტეტზე მიღების წესები.

მისაღები გამოცდები აბიტურიენტთა საპროგრამო მასალის ცოდნასთან ერთად, მათი საერთო განათლების დონის შემოწმების საშუალებასაც იძლევა. სათანადო ყურადღება ეთმობა სასწავლო პრაქტიკებს, ძირეულად გარდაიქმნა სასწავლო მეთოდური საქმიანობა. გაუმჯობესებულმა სასწავლო პროგრამებმა რადიკალურად შეცვალეს ჟურნალისტურ სწავლა-დახელოვნების პროცესისადმი მიდგომა.

ახალი პროგრამით შეუდგა მუშაობას კლუბი „რეპორტიორი“.

ფაკულტეტზე გაიხსნა მ. ვაშაყმაძის, ვ. ბარნოვის, ს. ედიშერაშვილის, ვ. მაღლაკელიძის, პ. ნაცვლიშვილის, მ. დათუნაშვილის, საერთაშორისო საინფორმაციო სააგენტო „როიტერის“ ჟურნალისტური, შემოქმედებითი სახელოსნოები. ამოქმედდა საჯარო ლექციების ციკლი, მოეწყო შემოქმედ სტუდენტთა პერსონალური გამოფენები; სტუდენტებმა მონაწილეობა მიიღეს ავანგარდული ხელოვნების გასვლით სემინარში მეგობრობის მატარებელზე: „თბილისი–ბათუმი–თბილისი“; საფუძველი ჩაეყარა დიპლომების გადაცემის საზეიმო ცერემონიალს, მასშტაბურ მეჯლისს.

ფაკულტეტზე სხვა მრავალ სიახლესთან ერთად აღსანიშნავია მომღერალთა გუნდისა და მოცეკვავეთა ანსამბლის ჩამოყალიბება.

თ ა ვ ი III მესაძირკველნი და მათი მემკვიდრენი

როგორც ყოველ ახალ წამოწყებას, საქართველოს ჟურნალისტთა აღზრდის კეთილშობილ საქმესაც, რა თქმა უნდა, ჰყავს მესაძირკველები და მათი საქმის გამგრძელებელნი. მიუხედავად იმისა, რომ მათმა გვარებმა არაერთხელ გაიჟღერეს ჩემს მოკრძალებულ ნაშრომში, აუცილებლად ჩავთვალეთ მათ პიროვნებებზე უფრო დაწვრილებით შევჩერებულიყავით.

აქვე გვინდა აღვნიშნოთ, რომ არა გვაქვს არანაირი პრეტენზია ამ ღვაწლმოსილი ადამიანების მოღვაწეობის ამომწურავად გაშუქებაზე.

§1. პაატა გუგუშვილი

უაღრესად დიდი მოკრძალებითა და პატივისცემით იხსენიებენ ჟურნალისტთა თაობები გამოჩენილ ქართველ მეცნიერს, ეკონომიკურ მეცნიერებათა დოქტორს, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსს, მეცნიერების დამსახურებულ მოღვაწეს პაატა გუგუშვილს იმ დიდი ამაგისათვის, რომელიც მან ქართული ჟურნალისტიკის განვითარებას დასდო. მის შრომებზე თაობები აღიზარდნენ. ის დიდხანს სწავლობდა ქართული საზოგადოებრივი აზრის ისტორიის პრობლემებს, ამ მხრივ აღსანიშნავია მისი ნაშრომი „ქართული ჟურნალისტიკა“, ტ.I (1941 წ.).

პროფესორი აბელ კიკვიძე წერდა, რომ „ქართული ჟურნალისტიკის“ ავტორმა „მოგვცა მასალებით მდიდარი მონოგრაფია, რომელიც დამყარებულია არა მარტო პერიოდიკის შესწავლაზე, არამედ აქამდე გამოუყენებელ საარქივო მასალებზედაც“, ¹ რომ მან პირველმა წარმოგვიდგინა სრულად „საქართველოს მოამბის“ (ილია ჭავჭავაძის ჟურნალის) სოციალური პროგრამა ამ ჟურნალის ღრმად შესწავლის საფუძველზე, რომ . . . მთელი სისრულით წარმოგვიდგინა „ცისკარიც“, რომლის შესახებ მას არაერთი საგულისხმო და მყარი შეხედულება აქვს მოპოვებული.

ქართული წიგნის 300—წლიანი ისტორიის თავზე პოეტი აკადემიკოსი გ. ლეონიძე წერდა: „თავის დიდ ერუდიციასთან ერთად პ.გუგუშვილი

¹ გაზ. „კომუნისტი“ 1965 წ., № 240

უნდა უმაღლოდეს ქართული კულტურისა და მეცნიერების ჭეშმარიტ კორიფეებს, მზრუნველობას, რომ მან სტუდენტობის წლებშივე შესძლო დაეწერა, დაებეჭდა 380-გვერდიანი ნაშრომი, რომელშიც ქართული კულტურის უმნიშვნელოვანესი დარგის — ქართული ბეჭდვითი სიტყვის, სტამბური წიგნის მრავალჭირნახული ისტორიაა გაშუქებული“.¹

მკითხველი ინტერესით გაეცნობა პიროვნებას, რომელმაც ღირსეულად ატარა ორი საამაყო სახელი: სახელი დიდი მეცნიერისა და შესანიშნავი მოქალაქისა. პაატა გუგუშვილი დაიბადა 1905 წლის 15 სექტემბერს, აბაშის რაიონის სოფელ კოდორში (ამჟამად კეთილარი). სოფლის ერთკლასიანი სასწავლებლის დამთავრების შემდეგ სწავლობდა ფოთისა და ქუთაისის გიმნაზიებში. 1923 წელს სწავლა განაგრძო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოციალურ ეკონომიკურ ფაკულტეტზე, ეკონომისტ-ფინანსისტის სპეციალობით. 1926–1929 წწ. იგი უნივერსიტეტში ისმენდა ლექციებს საქართველოს ისტორიასა და ქართული სამართლის ისტორიაში.

1927 წლიდან მოყოლებული, იგი ჟურნალ-გაზეთებში აქვეყნებს სტატიებს, რეცენზიებს, კრიტიკულ შენიშვნებს, ნარკვევებს და ა.შ.

ცალკე წიგნად პ. გუგუშვილის ნაშრომი დაიბეჭდა 1929 წელს, სათაურით „ქართული წიგნი 1629–1929 წწ.“ ეს იყო 380-გვერდიანი გამოკვლევა, რომელიც დაიწერა ივ. ჯავახიშვილისა და ფილიპე გოგიჩაიშვილის ხელმძღვანელობით.

პ. გუგუშვილი 1932 წლიდან ქართული სასტამბო შრიფტის გაუმჯობესების კომიტეტის წევრია.

ამ შესანიშნავი ადამიანის, მეცნიერისა და პედაგოგის სახელთანაა დაკავშირებული თსუ-ს ესთეტიკისა და ჟურნალისტიკის კათედრების შექმნა.

§2. გიორგი ჯიბლაძე

გიორგი ჯიბლაძე დაიბადა 1919 წლის 10 მაისს ქუთაისში.

ბატონმა გიორგიმ, ჯერ კიდევ ქუთაისის პირველ საშუალო სკოლაში სწავლის დროს გააკეთა სერიოზული განაცხადი, როგორც მომავალმა მეცნიერმა. — სკოლაში ლექცია წაიკითხა თემაზე: „ჰამლეტი“ და „ახალი ბიოგრაფიული ფაქტები შექსპირის შესახებ“. თ ბ ი ლ ი ს ი ს

¹ გაზ. „კომუნისტი“, № 300.

სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტობის დროს თანამშრომლობდა რამდენიმე ჟურნალ-გაზეთის რედაქციასთან, უნივერსიტეტის დამთავრებისთანავე კი მუშაობას იწყებს გაზ. „კომუნისტის“ რედაქციაში.

1939–1941 წლებში იგი ქუთაისის საქალაქო გაზეთის რედაქტორია. 1941 წლის აპრილში ინიშნება გაზ. „კომუნისტის“ რედაქტორის პირველ მოადგილედ. 1944 წელს ირჩევენ საქართველოს მწერალთა კავშირის პასუხისმგებელ მდივნად (შეთავსებით).

1946 წლიდან გ. ჯიბლაძე მაღალ პარტიულ და სახელმწიფოებრივ თანამდებობებზეა, საქართველოს კომპარტიის ცკ-ის განყოფილების გამგის მოადგილიდან – ცენტრალური კომიტეტის მდივნამდე. იგი იყო განათლების მინისტრი, უმაღლესი და საშუალო საციალური განათლების მინისტრი, ხოლო 1980 წლიდან საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე პრეზიდენტია.

ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორის, პროფესორის, საქ. მეცნიერებათა აკადემიისა და საბჭოთა კავშირის პედაგოგიურ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსის გ. ჯიბლაძის კალამს ეკუთვნის 54 წიგნი, 500-ზე მეტი მეცნიერული სტატია და წერილი.

მისი უშუალო ხელმძღვანელობითა და მის შრომებზე აღიზარდა ჟურნალისტთა თაობები, რომლებიც მაღლიერებით იგონებენ მის ფასდაუდებელ ღვაწლს.

მოუუსმინოთ მის ყოფილ სტუდენტს მაყვალა ინასარიძეს: „სადიპლომოდ შრომად ილია ჭავჭავაძის „საქართველოს მოამბე“ ავიღე. კონსულტაცია კათედრის გამგის – ბატონი გიორგი ჯიბლაძისაგან უნდა მიმეღო. ბატონი გიორგი სტუდენტებს გეზიბლავდა ღრმა ერუდიციით, ლექციის კითხვის მანერით, დახვეწილი ინტელიგენტობით.

– დიდ თემას შეჭიდებიხარ, თუ გახსოვს, რას მოითხოვდა ილია პრესისაგან? – გამომცდელად მკითხა ბატონმა გიორგიმ.

– „ცხოვრების ყოველ ნაბიჯს ფეხ–და–ფეხ უნდა მისდევდეს, ყველაფერს აღნუსხავდეს, ყველაფერს პასუხს გასცემდეს“, – ილიასეული სიტყვებითვე ვუპასუხე.

– ყოჩაღ, – შემაქო, ასე განაგრძე. ილიას სიბრძნე შენს მომავალ საქმიანობაში მუდამ წინ უნდა გიძღოდეს“.

და აი, თითქმის სამი ათეული წლის შემდეგ, როცა პრესა მცირე ხნით მივატოვე და ქარელში ხელმძღვანელ პარტიულ სამუშაოზე ვმუშაობდი უძველეს და უდიდეს ისტორიულ სოფელში – რუისში, კერძოდ, მესამე საშუალო სკოლაში, ზნეობის გაკვეთილებს ვატარებდი.

იმხანად გორის რაიონის სოფელ ქვახვრელში საშინელი მკვლელობა მოხდა და ეს რუისელებმა ჩაიდინეს, მაგრამ ყველა რუისელი ხომ არ იყო მკვლელი და ბანდიტი? სოფელი პატიოსნად შრომობდა, ისტორიული სახელის ღირსებას იცავდა. ჩვენც ვეხმარებოდით. სკოლებში ზნეობის გაკვეთილებს ვატარებდით. თბილისიდან ჩამოგვყავდა გამოჩენილი ადამიანები. ასეთი გაკვეთილი რუისელ მოსწავლეებს გ.ჯიბლაძეშაც ჩაუტარა.

– მე ვამაყობ, რომ ჩემი ყოფილი სტუდენტები ილიას გზას მტკიცედ მიჰყვებიან, – მოსწავლეთა მზერა ჩემსკენ გადმოიტანა ბატონმა გიორგიმ, – სადაც, რა თანამდებობაზეც უნდა მუშაობდეს, ჟურნალისტი ჟურნალისტად რჩება. ცხოვრების ყოველ ნაბიჯს ფეხდაფეხ მიჰყვება, ყველაფერს აღნუსხავს, ყველაფერს პასუხს გასცემს.

ასე მომიწონა, წლების შემდეგ, უშუალოდ ხალხში პრაქტიკული მუშაობა ბატონმა გიორგიმ.“

§3. დავით გამეზარდაშვილი

პროფ. დავით გამეზარდაშვილი იყო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ჟურნალისტთა აღზრდის ერთ-ერთი ინიციატორი, სულისჩამდგმელი და ჭირისუფალი. იგი გამოირჩეოდა ერუდციით, ნიჭიერებით, ამოუწურავი ენერგიით, დაუღალავი შრომისუნარიანობით, მეცნიერული შემართებით, გულისხმიერებითა და კაცურ-კაცობით.

ამაგდარი მეცნიერი და პედაგოგი ჯან-ღონით სავსე, შემოქმედებითი უნარით სავსე დაეშვიდობა ამქვეყნიურ ცხოვრებას. იგი დიდად დააკლდა არა მარტო ჟურნალისტიკის ფაკულტეტსა და მშობლიურ უნივერსიტეტს, არამედ თბილისსა და სრულიად საქართველოს.

ძნელია დავით გამეზარდაშვილზე რაიმე დაწერო და იგი სურვილს შეესაბამებოდეს. ამიტომ ჩემი სათქმელი მის საყვარელ ქალიშვილს დალი გამეზარდაშვილს და ბ-ნი დავითის აღზრდილებს მივანდე. მოვუსმინოთ ქალბატონ დალი გამეზარდაშვილს:

„დავით მინას ძე გამეზარდაშვილი 1920 წლის 21 ივლისს დაიბადა ჭიათურის რაიონის სოფ. კაცხში, რომელიც ბუნების სილამაზით, უიშვიათესი ჰავითა და ისტორიული ძეგლებით გამოირჩევა. ამ უმშვენიერეს სოფელში მეტად კოლორიტული, იმერული სტუმართმოყვარეობითა და ზომიერებით შემკული ხალხი ცხოვრობს.

სწორედ ასეთთა რიცხვს მიეკუთვნებოდნენ მამას მშობლებიც – პილასო და მინა. ბებია მუდამ მოფუსფუსე, ოთხი შვილის დედა, ყველაფერში ზომიერი და კეთილშობილი ქალბატონი, დიასახლისი. ბაბუა ერთი შეხედვით მკაცრი, მეტად ჩვილი გულისა გახლდათ. დაამთავრა თბილისის სემინარია, მისი დამსახურებაა სოფელში სკოლის დაარსება, რომლის დირექტორიცა და რუსულის მასწავლებელიც თავად გახლდათ.

მამა, თურმე, თავიდანვე გამჭრიახი ჭკუით, შრომისმოყვარეობით და ცოდნის დაწაფების სურვილით გამოირჩეოდა. მეტად ინტერესიანი, მიზანდასახული იყო, ამიტომაც გამორჩეულ მოსწავლედ ითვლებოდა. არასრული საშუალო სკოლა (მაშინდელი შრომის სკოლა) 1933 წელს წარმატებით დაამთავრა და იმავე წელს ჭიათურის პედაგოგიურ ტექნიკუმში ჩააბარა, რომელიც 1936 წელს წარჩინებით დაასრულა. ამან საშუალება მისცა, საწარმოო სტაჟის გავლის გარეშე, უმაღლეს სასწავლებელში გაეგრძელებინა სწავლა. იმავე 1936 წელს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის სტუდენტი ხდება (ქართული ენისა და ლიტერატურის სპეციალობით). სტუდენტობას ფილიპე მახარაძის რეკომენდაციით მიაღწია. ასაკის გამო ნებას არ რთავდნენ, მისაღები გამოცდები ჩაებარებინა. შემდეგში მამა იხსენებდა: იმ წელს უნივერსიტეტში რომ ვერ მოვხვედრილიყავი, ჩემი დიდი მასწავლებლის – ვახტანგ კოტეტიშვილის ლექციებს ვერ მოვისმენდო. ასე დაიწყო სვლა ტაძრისკენ მიმავალ გზაზე.

ახლახან, როცა მამის არქივს ვათვალიერებდი, მის საგამოცდო წიგნაკს და დიპლომის დანართს წავაწყდი. ახლანდელი სტუდენტებისაგან განსხვავებით, გაცილებით მეტ საგნებს გადიოდნენ. არც ერთ მათგანში, გარდა ფრიალისა, სხვა ნიშანი არ უწერია. დიპლომს კი ხელს აწერენ მაშინდელი სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი დავით ყიფშიძე და ფილოლოგიური ფაკულტეტის დეკანი, პროფ. მიხეილ ზანდუკელი (მამა სტუდენტობის პერიოდში სტალინის სახელობის სტიპენდიანტი იყო).

1941 წელს უნივერსიტეტის V კურსზე სწავლობდა, როცა დედაჩემი – ვალიდა გოგოლაძე გაიცნო. იგი იმ წელს მოეწყო ფილოლოგიის ფაკულტეტზე და, შეიძლება ითქვას, ერთი ნახვით შეაყვარა მამას თავი. დედა ლამაზი ქალი იყო, უნივერსიტეტში ყველამ იცოდა, მამას რომ უყვარდა, ამიტომ თავიდანვე მის საცოლედ ითვლებოდა. 1943 წელს ისინი დაქორწინდნენ. ორი წლის თავზე მათ პირველი შვილი, ჩემი ძმა – ზურაბი შეეძინათ.

უნივერსიტეტის დამთავრებისთანავე მამა რამდენიმე თვით გორის რაიონის სოფ. ატენის საშუალო სკოლის სასწავლო ნაწილის გამგედ დანიშნეს. ბავშვობის ტკბილ მოგონებად შემომრჩა ჩვენი ოჯახის სტუმრობა ატენში, ის უზომო სითბო და სიყვარული, რითაც ასე აგვაკესეს. მას შემდეგ ხშირად გვსტუმრობდნენ თბილისში, მამა მათ, ხანშიშესულ ხალხს, ბავშვივით ეფერებოდა.

1941 წლის დეკემბერში იგი თბილისის სასხელმწიფო უნივერსიტეტის ახალი ქართული ლიტერატურის კათედრის ასპირანტია, რომლის კურსი აკადემიკოს კორნელი კეკელიძის ხელმძღვანელობით გაიარა. მამა დიდ პატივს სცემდა მსცოვან მეცნიერს, მათ თბილი, მამაშვილური ურთიერთობა ჰქონდათ. ბატონი კორნელი დიდ მომავალს უწინასწარმეტყველებდა, – გზას უკვალავდა მეცნიერული ძიებისათვის, კეთილ რჩევადარიგებას არ იშურებდა უმცროსი კოლეგისათვის. დამოკიდებულება მამასათვის ნაჩუქარი წიგნის წარწერაშიც გამოიხატება: „შენზე უნდა თქვას დედამ – გამეზარდა შეილიო“.

1944–45 წლებში, ასპირანტურაში სწავლასთან ერთად, მამა საქ. ალკკ ცკ-ის პროპაგანდა-აგიტაციის განყოფილების გამგედ მუშაობდა. მოგვიანებით ამ წლებსაც თბილად იგონებდა, ბევრი ახალი მეგობარი შეიძინა. მათ შორის განსაკუთრებული პატივისცემით იყო განმსჭვალული ქალბატონ ნინო ჟვანიას მიმართ: ჩვენ წყნეთში ერთ ქუჩაზე ვცხოვრობდით, მაგრამ მამა იქ იშვიათად იყო (მამას, პრაქტიკულად, შეგებულება არ აუღია. ამბობდა: ერთხელ გავრისკე – ომი დაიწყო, მეორედ – ფილტვების ანთებამ კინაღამ გადამიყოლა, მესამედ მეშინია უდროოდ არ ჩავბარდე უფალს). ქალბატონი ნინო მისთვის სიკეთის ეტალონი იყო. 1945 წლის 18 მაისს ფილოლოგიის ფაკულტეტის სამეცნიერო სხდომაზე დაიცვა დისერტაცია ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად. დისერტაციის თემა იყო „ალ. ჭავჭავაძე და ქართული რომანტიზმი“. 1944–55 წლებში მუშაობდა ახალი ქართული ლიტერატურის კათედრაზე, ჯერ ასისტენტად, შემდეგ კი – უფროსი მასწავლებლისა და დოცენტის თანამდებობებზე.

1946–48 წლებში ფილოლოგიის ფაკულტეტის დეკანის მოადგილედ და ფილოლოგიის ფაკულტეტის სამეცნიერო საბჭოს სწავლულ მდივნად მუშაობდა.

1948 წელს, თანამოაზრეებთან ერთად, საფუძველი ჩაუყარა საქ. სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ასპირანტთა სამეცნიერო კონფერენციების მოწყობას, რის გამოც მიღებული აქვს აკადემიის პრეზიდენტის

მადლობები. 1948–51 წლებში საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ახალშექმნილი ასპირანტურის განყოფილების გამგეა.

1951 წელს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტმა იგი მოსკოვს მიაგვლინა, სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის გორკის სახელობის მსოფლიო ლიტერატურის ინსტიტუტის დოქტორანტურაში. მისი მეცნიერ-კონსულტანტები იყვნენ: პროფ. მ.კ.დობრინინი და პროფ. კ.კეკელიძე. დისერტაცია თავის დროზე დაასრულა, რომელიც იმავე ინსტიტუტში დაიცვა 1958 წლის მაისში და ერთხმად მიენიჭა დოქტორის ხარისხი. იმავე წლის ივნისში კი უმაღლესმა საატესტაციო კომისიამ დაამტკიცა სამეცნიერო საბჭოს დადგენილება.

1953 წელს მამა ფილოლოგიის ფაკულტეტის დეკანია. 1959 წელს მიიღო პროფესორის სამეცნიერო წოდება, ამავე წლის მარტიდან აირჩიეს ჟურნალისტიკის კათედრის გამგედ, ზუსტად 20 წლის შემდეგ, 1979 წელს, აარსებს ჟურნალისტიკის ფაკულტეტს, რომლის პირველი დეკანიც თვითონაა.

მეცნიერულ მუშაობას რაც შეეხება, დაწყებული 1938 წლიდან (ამ დროს 18 წლისაა) სიცოცხლის ბოლო წუთებამდე მეცნიერული კვლევა-ძიება, ახლის აღმოჩენის სურვილი, ქართული ლიტერატურისა და ქართველი მწერლების შემოქმედებისა და ცხოვრების შესწავლა იყო მისი, როგორც მეცნიერის, მიზანი.

1939 წელს თბილისის უნივერსიტეტის სტუდენტთა პირველი სამეცნიერო კონფერენციის პლენარულ სხდომაზე გამოდის მოხსენებებით – „ნ. ნიკოლაძე და ქართული სალიტერატურო კრიტიკა“, 1940 წელს კი, უნივერსიტეტის მიერ გამოცემულ „აკაკი წერეთლის საიუბილეო კრებულში“ გამოქვეყნდა მისი პირველი მეცნიერული ნაშრომი – „ძველი ქართული ლიტერატურა – როგორც თემატიკური წყარო აკაკი წერეთლისათვის“. ამის შემდეგ სისტემატურად იბეჭდება მისი გამოკვლევები ცალკე წიგნებად და პერიოდულ გამოცემებში.

მამა 150–მდე სამეცნიერო შრომისა და მრავალი წიგნის ავტორია, მათ შორის წიგნებისა: „ალ.ჭავჭავაძე და ქართული რომანტიზმი“, 1948 წ., „გიორგი ერისთავის ცხოვრება და მოღვაწეობა“ 1949 წ.; „ნარკვევები ქართული რეალიზმის ისტორიიდან“, ტ. I, 1953 წ., ტ. 2 1956 წ. „ილია და აკაკი“, 1960 წ.; „ქართული კრიტიკა და ქართული კრიტიკოსები“, 1960 წ.; „ქართული ლიტერატურა“ (პროფ. ალბარაძის თანაავტორობით) 1968 წ.; „ვახტანგ კოტეტიშვილი“, 1970 წ., „კიტა აბაშიძე“, 1970 წ.; „ქართული ლიტერატურისა და კრიტიკის ისტორიიდან“, ტ. I–II–III–IV–V.

1956 წელს მამას რედაქციითა და თანავტორობით, გამოვიდა „ახალი ქართული ლიტერატურის საზელმძღვანელო“ (ნაწ. I) ფილოლოგიის ფაკულტეტის სტუდენტთათვის. მისივე რედაქციით გამოვიდა ნ.ნიკოლაძის თხზულებათა 7 ტომი (მისი გამოცემა გრძელდება), ზომღელის „რჩეული ნაწერები“, კაბაშიძის „ეტიუდები“, კაბაშიძის „რჩეული კრიტიკული წერილები“, ვ.კოტეტიშვილის „ქართული ლიტერატურის ისტორია“, ვ.კოტეტიშვილის „რჩეული ნაწერების“ ორი ტომი, მამის რედაქციითაა გამოცემული „ჟურნალისტიკის თეორიისა და ისტორიის საკითხები“ (8 ტომი).

1983 წელს გამოვიდა ბროშურა – წიგნი „ნიკო ნიკოლაძე“, 1984 წელს მისივე რედაქციითა და შენიშვნებით – ნიკო ნიკოლაძის „მოგონებები“. უნდა აღინიშნოს, რომ 1982 წლის მაისიდან მამა ნიკო ნიკოლაძის კაბინეტს უდგას სათავეში და ამ ბოლო ორი წიგნის გამოცემის შემდეგ არ წვევტს სერიოზულ სამეცნიერო მოღვაწეობას. ბოლო წიგნის „ილია ჭავჭავაძე – დიდი ქართველი სამოციანელი“ – გამოცემას, სამწუხაროდ, ვერ მოესწრო. 1985 წლის 21 დეკემბერს მამა უკურნებელმა სენმა გამოასალმა წუთისოფელს.

იგი წლების მანძილზე ზრდიდა ჟურნალისტთა კადრებს, იყო ჟურნალისტთა კავშირის პრეზიდიუმის წევრი, ჟურნალ „მნათობის“ სარედაქციო კოლეგიის წევრი. დაჯილდოვდა სამი მედლით, როგორც ოფიციალურმა ოპონენტმა, რეცენზია დაწერა 32 სადოქტორო და 21 საკანდიდატო დისერტაციაზე...

მამა საოცრად კოლორიტული პიროვნება იყო – გამორჩეული იუმორით, ენაკვიმატობით, დიდთან დიდი იყო, პატარასთან – პატარა. ოჯახში მისი სიტყვა კანონი იყო. ის ძალიან თბილი, ალერსიანი, უზომოდ გულწვილი და კეთილი, საქმის უსიტყვოდ გამკეთებელი ახსოვს ყველას. დედას დიდ პატივს სცემდა, სიამოვნებდა, ლამაზად ჩაცმულს რომ მიჰყვებოდა გვერდში, მის ტკბილ ლაპარაკს რომ ისმენდა.

მას უამრავი მეგობარი ჰყავდა საქართველოს ყველა კუთხეში. საშინლად განიცდიდა მათ ტკივილს და, სიხარულით ცას ეწეოდა, მათივე ბედნიერებით. უღალატო და გვერდში მდგომი გახლდათ. ნიჭიერ ახალგაზრდას სწორ გზაზე აყენებდა, ეხმარებოდა, მისი წარმატება ბავშვებით ახარებდა. ხმამაღალი საუბარი და გულიანად გაცილება უყვარდა.

როცა უნივერსიტეტის VI კორპუსის ფოიეში შემოვიდოდა, კარისკაცს მიესალმებოდა და ოჯახს მოუკითხავდა – მისი ხმა IV სართულზე მოფუსფუსე თანამშრომლებსაც ესმოდათ. თითოეული მათგანი პირადად

მოჰყავდა, დააკვლიანებდა, ეხმარებოდა ცხოვრებისეული სირთულეების გადალახვაში. ასე მოვიდა ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე უამრავი ცნობილი ლექტორი, ასე ყალიბდებოდა ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი ერთ დიდ ოჯახად.

მამა სტუმართმოყვარე იყო და კვირა ისე არ გავიდოდა, სუფრა არ გაშლილიყო ჩვენს ოჯახში. უამრავი საინტერესო ადამიანი იყრიდა ჩვენთან თავს – სხვადასხვა პროფესიისა და ასაკისა – თენგიზ ჩანტლაძე, გიზო ნიშნიანიძე, დავით ჩხიკვიშვილი, შოთა მესხია, დავით ჯანელიძე, ბიჭიკო ჩხეიძე, დოდო აბაშიძე, სოკრატ სალუქვაძე, დავით გერიტიშვილი, მწერთელი, აკაკი ქვარცხავა, ვალიკო დათუკიშვილი, დავით მჭედლიშვილი, აკაკი სურგულაძე, რევაზ მიშველაძე, ირაკლი ყიფიანი და ბევრი სხვა... მათ გვერდით ყოფნა, მათი საუბრების მოსმენა ჩემთვის და ჩემი ძმისთვის მთელი აკადემია იყო. სამწუხაროდ, ყველა თაობას მიაქვს განუმეორებელი ხიბლი, რომელიც მხოლოდ და მხოლოდ მისთვისაა დამახასიათებელი. იმგვარ ერთგულებას, მეგობრების გატანას, უანგარობას ახლა იშვიათად თუ შეხვდებით.

ცუდი სახელით არ მიცხოვრია და ჩემ გამო პრობლემები არ უნდა გქონდეთ. იტყოდა ხოლმე.

აი, უშენობის მეცხრამეტე წელი მიდის, მამა. სანთელ–საკმეველმა თავისი გზა იპოვა, ყველაფერს თავისი სახელი დაერქვა – შენი საყვარელი ფაკულტეტი განახლებულია – ისევ ისმის მზიარული ქალიშვილებისა და ჭაბუკების სიცილი; ლამაზი, ჭკვიანი თაობები მოდიან – აუდიტორიებში ლექციებს ლექციები ცვლის, შენი ძველი კოლეგები და თანამშრომლები სულ უფრო ხშირად გიგონებენ – რამდენი ტკივილნარევი ამბავი მოვისმინე.

VI კორპუსის პირველ აუდიტორიას დავით გამეზარდაშვილის სახელი ეწოდა, სართულის ფოიეში კი სურათით გიცნობენ მომავალი ჟურნალისტები. ეს წერილიც შენი გახსენებისაა“.

დავით გამეზარდაშვილის ყოფილი სტუდენტი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატს სერგი მინაშვილი აღნიშნავს:

როცა რაიმე მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილების მიღებას ვაპირებთ, უნებურად გვახსენდება ძვირფასი ადამიანები, განსაკუთრებით – მასწავლებლები... ისეთები, რომლებმაც წარუშლელი კვალი დატოვეს ჩვენს ინტელექტუალურ, ეთიკურ თუ მორალურ მისწრაფებებზე.

ასეთ კრიტიკულ სიტუაციაში როგორ მოიქცეოდნენ ისინი?... რას გვიკარნახებდნენ... გვირჩევდნენ! გზაჯვარედინის რომელ გზისკენ მიგვითითებდნენ?

ცხადია, ასეთი გამორჩეული მასწავლებელი თითოეულ ჩვენთაგანს ძალზე ცოტა, რომ იტყვიან, თითზე ჩამოსათვლელი ჰყავს, მაგრამ, მაღლობა ღმერთს, ისინი მაინც არიან და არსებობენ.

მასწავლებელი, როგორც ცნება, კონკრეტულ-პიროვნულისა და კონკრეტულ-აბსტრაქტულის შინაარსის მატარებელია. პირველ შემთხვევაში იგულისხმება მასწავლებელი, რომელიც ცოცხალია და, საჭიროების მიხედვით, შესაძლებელია უშუალო კონტაქტი დაამყარო მასთან. ხოლო მეორე შემთხვევაში იგი ჩვენს შორის არ არის, მაგრამ სულიერად არასოდეს გვტოვებს და ყველაზე კრიტიკულ მომენტშიც კი ჩვენს გვერდით დგას.

სწორედ ასეთი მასწავლებელია ჩემთვის პროფესორი დავით გამეზარდაშვილი.

არიან მეცნიერები, რომლებიც ამა თუ იმ პრობლემის კვლევისას, თითქოს სხვა სიტყვებით, მაგრამ მაინც პირწმინდად იმეორებენ წინამორბედ მკვლევართა მოსაზრებებს, შეხედულებებს.

დავით გამეზარდაშვილი შორს იდგა კვლევის ასეთი მანერისგან. არ არსებობს თემა, საკითხი, პრობლემა, რომელიც მისი მეცნიერული კვლევის ინტერესთა სფეროს მოიცავდა და, რომლის გადაწყვეტაში მას ახალი სიტყვა არ ეთქვას, მნიშვნელოვანი წვლილი არ შეეტანოს.

სიცხადისათვის ქართული რომანტიზმის კვლევის პრობლემაც კმარა. მანამდე ერთიანი თვალსაზრისი ქართული რომანტიზმის შესახებ არ არსებობდა.

მაშინ ჯერ კიდევ ახალგაზრდა მეცნიერმა, დაეყრდნო რა უახლოეს წინამორბედთა – განსაკუთრებით კი – მიხეილ ზანდუკელისა და ვახტანგ კოტეტიშვილის მოსაზრებებს, – ჩამოაყალიბა შეხედულებათა ახალი, მწყობრი სისტემა ქართული რომანტიზმის შესახებ. ფილოლოგიურმა მეცნიერებამ მიიღო და სავსებით გაიზიარა დავით გამეზარდაშვილის კვლევის შედეგები.

ასეთივე წვლილი მიუძღვის მას ქართულ მწერლობაში რეალიზმის საწყისებისა და მისი განვითარების გზების დადგენისა და განსაზღვრის საქმეში.

ბატონი დავითის ცალკეული ძიებანი და მონოგრაფიები ქართულ რეალისტ მწერალთა შემოქმედების შესახებ ერთ-ერთი საუკეთესოა ამ თემაზე შექმნილ ნაშრომთა შორის.

განსაკუთრებულია დავით გამეზარდაშვილის მოღვაწეობა ეურნალისტიკის სფეროში. დიდია მისი დამსახურება, როგორც რედაქტორისა და გამომცემლისა. ქართველ მწერალთა და მოღვაწეთა

მრავალი გამოცემა შესძინა მან ფილოლოგიურ მეცნიერებას. მარტო ნიკო ნიკოლაძის მემკვიდრეობის აკადემიური გამოცემა რად ღირს!

ბატონმა დავითმა შექმნა და საბოლოო სახე მისცა ჟურნალისტიკის ფაკულტეტს. მისი მეცნიერული და პედაგოგიური საქმიანობა ამ სფეროშიც განსაკუთრებულია. იგი სათავეში ჩაუდგა ჟურნალისტებისა და მეცნიერული კადრების აღზრდისა და დაოსტატების საქმეს საფუძველი ჩაუყარა და სისტემატური ხასიათი მისცა სტუდენტთა სასწავლო გაზეთის – „ახალგაზრდა ჟურნალისტისა“, ზოლო პროფესორ-მასწავლებელთათვის სქელტანიანი კრებულის – „ჟურნალისტიკის საკითხების“ – გამოცემის საქმეს.

ბატონმა დავითმა პირველმა შექმნა ლექციების კურსი – „ჟურნალისტიკის შესავალი“, რომელიც შემდგომ თავისებური საყრდენი გახდა საგნისა – „ჟურნალისტიკის საფუძვლები“...

დავით გამეზარდაშვილი ექსპრესიული და მგზნებარე პიროვნება იყო. ყველგან, ყველაფერში, თვით ლექციების კითხვის დროსაც, მისი ენერგიული მჩქეფარება ჩვენშიც გადმოდიოდა და გვატყვევებდა. როცა სტუდენტებთან ის ბუნებრივ, დიდაქტიკურ-დამრიგებლურ საუბრებს დაიწყებდა, გარეშე პირს ეგონებოდა, გაბრაზებულიაო... თუმცა ბატონ დავითს ხშირად ჰქონდა საბაბი უკმაყოფილო ყოფილიყო ჩვენით და, საჭიროების მიხედვით, სამართლიანადაც გვსაყვედურობდა... მაგრამ, ვერ დავმაღავ, ზოგჯერ განგებ „ვარღვევდით“ დისციპლინას, რადგან მუდამ გვენატრებოდა შემთხვევა, როცა იგი გვეჩხუბებოდა თითქოს და, ამასთანავე, დიდბუნებოვან გულშემატკივრულ პოზიციას იჭერდა ჩვენს მიმართ.

მინდა ერთი ეპიზოდი გავიხსენო: მაღალი კურსის სტუდენტები ვიყავით, როცა ერთ-ერთმა ჩვენმა ლექტორმა საკანდიდატო დისერტაცია დაიცვა. მეორე დღეს დიდი ბანკეტი გაიმართა სასტუმრო „ივერიის“ რესტორანში. მოგვიანებით, ზოგიერთი ჩვენთაგანი დაუპატიჟებლად გამოცხადდით ბანკეტზე. ბატონი დავითი თამალობდა და, როცა ჩვენ დაგვინახა, წამიერად შეჟოვნდა და სტუმრებს, რომელთა შორის ბევრი ჩვენი პროფესორ-მასწავლებელიც იყო, მოჩვენებითი სიბრაზით მიმართა:

– ესენი რად მინდოდა აქ? ახლავე დაუძახებ ადმინისტრატორს და გარეთ გაეყარევიან... მაგრამ ჩემზე უკეთ ამათ იცნობენ და შეიძლება მე უფრო გამაგდონ გარეთ, ვიდრე ესენი! რას გაჩერებულხართ? მოდით, მოდით... სწრაფად დასხედით!

ცოტა ხნის შემდეგ, ბატონმა დავითმა გულმზურვალედ ასწია ყველას სადღეგრძელო... ოღონდ გაგვაფრთხილა, ბევრი არ დალიოთ და ზვალ

ლექციები არ გამიცდინოთ, თორემ სათითაოდ გაგრიცხავთ უნივერსიტეტიდანო.

ეს თქვა, სტუმრებს ბოდიში მოუხადა და სუფრა დატოვა იმ მოუცლელობის საბაბით, რომელიც მუდამ თან სდევდა მის მოუსვენარ ბუნებას და მეცნიერულ-საზოგადოებრივ მოღვაწეობას...

დავით გამეზარდაშვილი კომუნიკაბელური, ძლიერი, მოძრავი, ცინცხალი გონებისა და სხარტი იუმორის ნიჭით დაჯილდოებული კაცი იყო. ამაზე იმიტომ ვამახვილებ ყურადღებას, რომ ხაზი გავუსვა სულიერი წონასწორობის მის უდრეკ თვისებებს.

და აი, ასეთი კაცი, მოულოდნელი უმადურობისა და სულმდაბლობის, მკრეხელური და ანგარებიანი ინტრიგების გამო, რომელიც წინ უსწრებდა მის აებედით ავადმყოფობას, უდროოდ და დაუმსახურებელი წყენით წავიდა ამ ქვეყნიდან.

მე მხოლოდ ზოგიერთ არსებით დეტალზე მივანიშნე და ეს მოკლე მოგონება, ცხადია, შორს დგას დავით გამეზარდაშვილის მეცნიერულ-პედაგოგიური მოღვაწეობის ანალიზის პრეტენზიისაგან.

არადა, ეს საშურია და აუცილებლად გასაკეთებელიც. დავით გამეზარდაშვილის დამსახურება, მისი შრომების მაღალი მეცნიერული დონე განსაკუთრებული შესწავლისა და სათანადო დაფასების ღირსია.

სახელოვანი მწერალი და მეცნიერი რ. მიშველაძე ჩვეული გულწრფელობით ამბობს სათქმელს:

ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე (მაშინ განყოფილება იყო) 1959-63 წლებში ვსწავლობდი. მეოთხე კურსზე გახლდით, ჩემი სატირული ნოველების პირველი წიგნი - „შიგნიდან გატეხილი ციხე“ რომ გამოვიდა. სასიგნალო ეგზემპლარი კათედრის გამგეს მივერუბინე, ბატონი დავით გამეზარდაშვილი ოთარაანთ ქერივის ხასიათის კაცი იყო: გვებღვერდა, გვეჩხუბებოდა, ლექციების გაცდენისათვის ტყავს გვაძრობდა... ერთი სიტყვით, მკაცრი სიყვარულით ვუყვარდით. დიდიდან საღამომდე უნივერსიტეტში ფუსფუსებდა. არაფრისაგან დაიწყო და ამ ფუტკარივით მშრომელმა კაცმა იმდენი მოახერხა, დიდებული სასწავლო ბაზა შეგვიქმნა ჟურნალისტიკის ფაკულტეტისათვის. მიღგა-მოღგა და ჟურნალისტიკის კათედრასთან სასწავლო გაზეთის რედაქცია, სტამბა, მცირე მასშტაბიანი გამომცემლობა (ორი ლინოტიპითურთ) და, თქვენ წარმოიდგინეთ, ტელესტუდიაც დააარსა. კომუნისტური ცენზურის და ტექნიკური შეზღუდულობის პირობებში ეს თითქმის წარმოუდგენელი გახლდათ.

აი, ასეთ დიდებულ ორგანიზატორს და ჭეშმარიტად სტუდენტებისათვის თავგადაგებულ პიროვნებას როგორ „დაუფასეს“ ამაგი,

მოგეხსენებათ. მაგრამ ეს საუბრის სხვა თემაა. იმას ვაბობდი, ჩემი პირველი წიგნი ბატონ დავითს მიეკრთა—მეთქი.

უნდა გენახათ ჩემი გაოცება, პროფესორის სამუშაო მაგიდაზე სამი დღის წინ გამოსულ ჩემს პატარა წიგნაკს რომ მოვკარი თვალი. ამხელ—დამხელა. „შენს წიგნს ვიყიდი, მეტი არა მაქვს საქმე, მაღაზიიდან მიგზავნიან ხოლმე. დამიტოვე მაგი და ეს უწარწერო წაილე. დაგჭირდებაო“. მეტი არაფერი უთქვამს, არც მადლობა, არც მილოცვა.

ეგ იყო, ნაბატონდავითარ წიგნს წინ რომ ჩავხელე, სამ—ოთხ ადგილას ლურჯი ფანქრით იყო გახაზული და არშიაზე ძახილის ნიშნები იყო გამოტანილი, დღესაც არ ვიცი, მოწონების თუ დაწუნების ნიშნად.

მეოთხე კურსამდე ისე მივალწვი, ჩემი სახელი და გვარი საერთოდ იცოდა თუ არა, არ შეგონა. ეს მაშინ, როცა ჩემი პირველი წიგნი უყიღია და წაუკითხავს კიდევ.

ასპირანტურაში როგორ დამტოვა?

წარჩინებით ჩვენს კურსზე ოთხმა დავამთავრეთ. გამოსაშვებ ბანკეტზე თამადამ (დგამეზარდაშეილი თამადაობას ვის დაუთმობდა) მოგვილოცა და სხვათა შორის გვითხრა, ეწუხვარ, ასპირანტურაში ვერც ერთს ვერ გტოვებთ, ადგილი არ მომცესო. იმ ოთხიდან მე ყველაზე ნაკლებად მსურდა ასპირანტობა.

„კომუნისტის“ რედაქტორი ბ—ნ დავით მჭედლიშვილი ფელეტონისტის ადგილს იყო დაპირებული და გული იქეთ მიმიწვედა.

ზაფხულია: თუ მესიერება არ მალაატობს, 26 აგვისტო. რედაქციისკენ მივდივარ, რედაქტორს დანაპირები უნდა შევახსენო. სასტუმრო „საქართველოსთან“ ბატონი დავითი შემხვდა. ამხელ—ჩამხელა, თავისებური, საყვედურნარევი ახედვ—დახედვით.

— სად ხარ, ბიჭო, შენ? მთელი ზაფხულია დაგეძებ. შენნაირი უმისამართო არაფერი მინახავს. შემოვიარე, თუ სადმე გქონდა ბინა ნაქირავები და, თუ რომელ ნათესავთან იყავი შეკედლებული. გამოგვლიჯე რავარცხაფრად ერთი ადგილი სამინისტროს. დაჯექი ახლა და იმეცადინე. ოქტომბერშია გამოცდები! მითხრა და პასუხს არ დაუცადა. უნივერსიტეტისკენ გააბიჯა მისთვის დამახასიათებელი განაგანა ნაბიჯებით.

ჩავაბარე ასპირანტურაში. ორ წელიწადში დავეწერე დისერტაცია და ბ—ნ ილია ნატროშვილს წარუდგინე ხელნაწერი. სამ დღეში თავისი ფეხით მომიტანა წაკითხული.

— ბატონო ილია, თქვენ როგორ შეწუხდით მეთქი, — ჩემს კიბეზე რომ დავინახე, პირკატა მეცა.

– არა უშავს, მაინც აქეთ მქონდა გზაო, – ცხვირსახოცი ამოიღო და ოფლი შეიწმინდა.

როცა წაბრძანდა, ვეცი დისერტაციას. არც ერთი მძიმე არაა ჩამატებული. არც ერთი წითელი ხაზი, შემეშინდა. ვაითუ, არ მოეწონა მეთქი.

ლექციის დამთავრებისთანავე აუდიტორიასთან დაეხვდი.

– იმ სიჩქარეში დამავიწყდა მეთქვა შენთვის, რომ ძალიან კარგი დისერტაცია დაგიწერიაო.

– ნუთუ არაფერია ჩასასწორებელი–მეთქი, ბატონო ილია?

ჩასწორებას როგორ გაგიბედავდი დისერტანტს. მე რომ დამეწერა, ზოგ რამეს, ალბათ, სხვანაირად დავწერდი, მაგრამ ეს ზომ არ მაძლევს უფლებას სხვის აზროვნებაში ჩავერიო. გადააბეჭდინე და დროზე მოიტანე დასაცავადო.

ამის მერე ბატონ დავით გამეზარდაშვილს ეთხოვე, წაეკითხა ჩემი ნაშრომი.

შვეატყვე, ესიამოვნა, რომ დროზე შევასრულე საასპირანტო გეგმა. ჯერ ჩაელიმა, მაგრამ ისევ შეიკრა კოპები.

– რა გეჩქარებოდა, უნდა დაღვინდეს ცოტა ხანს ნაშრომი. გუშინ შეხვედი ასპირანტურაში. სად გეჩქარება, სად გარბიხარ. მეცნიერება მოსწრებაზე არაა, ბიძია, იცოდე შენო.

– გთხოვთ წაიკითხოთ, იქნებ არაა პარიპარად, ნაჩქარევად დაწერილი–მეთქი.

– შენ მასწავლი რა იქნება ეს?! – ლამის მიყვირა. – მეტი არა მაქვს საქმე, ამის კითხვით დვეითხრი თვალებს, რომ დაამთავრებ და გადაბეჭდავ, წავიკითხავ მერე.

ჩემს დასარწმუნებლად შუაზე გადაშალა. პირველსავე აბზაცზე, ჩემდა ჭირად, ერთი შეცდომა მიპოვა, მძიმე აკლდა.

– ა?! არა ვარ სწორი?! დისერტანტს რომ სასვენნი ნიშნები არ ეცოდინება, არ უნდა დაახიო ის დისერტაცია თავზე?

დაკეცა ნაშრომი და გადმომიგდო. შემატყო რომ ფერი დავკარგე და დამიყვავა.

– შენთვის გეუბნები. წაიღე და ერთი გრამატიკული შეცდომა არ დატოვო ჩაუსწორებელი. იცოდე, ქართულ ლიტერატურაში იცავ დისერტაციას! არ გეწყინოს, ნუ ჩამოუშვი ცხვირი.

... ჩემი პირველი მასწავლებლების ეს სიტბო, სიყვარული, ყურადღება, გაფრთხილება თუ „ჰაის“ შეძახილი ღღემდე მასსოვს. ასეთები იყვნენ ისინი.

2000 წლის ივნისში თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის სხდომათა დარბაზში გაიმართა პროფესორ დავით გამეზარდაშვილის ხსოვნის დღე. მისი ნიჭისა და ამაგის დამფასებლებისა და თაყვანისმცემლების, მრავალრიცხოვან დამსწრეთა შორის როინ მეტრეველის, ნუგზარ ფოფხაძის, ჯანსუღ ჩარკვიანის, ლევან მენაბდის, ჯუმბერ ჭუმბურიძის, ნიკო ლეონიძის, ჯუმბერ თითმერიას, მამია ებრაღიძის, ვალერიან დათუკიშვილის, ნარგიზა მგელაძის და სხვათა მოგონებებში კიდევ ერთხელ, მთელი სიდიადით წარმოჩინდა ღვაწლმოსილი პედაგოგისა და მეცნიერის დიდებული პორტრეტი.

რექტორატის გადაწყვეტილებით უნივერსიტეტის VI კორპუსის ნომერ პირველ აუდიტორიას დავით გამეზარდაშვილის სახელი მიენიჭა.

ფაკულტეტის დეკანმა ნუგზარ ფოფხაძემ დამსწრეთ ამცნო, რომ დავით გამეზარდაშვილის ხსოვნის დღით საფუძველი ჩაეყარა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ჟურნალისტიკის სპეციალობის მესაძირკვლელთა ხსოვნის დღეებს.

სიმბოლური და მრავლისმეტყველია ის ფაქტი, რომ ჟურნალისტიკის განყოფილებისა და ფაკულტეტის პირველმა გამგემ და დეკანმა, მრავალი სიახლის წამომწყებმა, ღირსეულთა ხსოვნის ტრადიციის სათავეშიც პირველი ადგილი დაიმკვიდრა.

§4. იოსებ ბოცვაძე

პროფ. იოსებ ბოცვაძე თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილებისა და ფაკულტეტის ერთ-ერთი ჭეშმარიტი მესაძირკვლეა. დიდ ოჯახურ ტრადიციებზე აღზრდილი გამოჩენილი მეცნიერი და პედაგოგი დამსახურებული ავტორიტეტით, გულწრფელი პატივისცემითა და სიყვარულით სარგებლობდა როგორც პროფესორ-მასწავლებელთა, ისე სტუდენტ ახალგაზრდობას შორის.

ამის დადასტურებაა მისი აღზრდილებისა და თაყვანისმცემლების უამრავი მოგონება. მკითხველს ეთავაზობთ მხოლოდ რამდენიმე მათგანს.

ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის ისტორიის კათედრის გამგე, დოც. დ.ჩიკვილაძე მოგონებაში „კეთილი კვალი სწავლულისა“ აღნიშნავს: „თბილისელი იყო, თხემით ტერფამდე ინტელიგენტი, არა მხოლოდ ოჯახური წარმომავლობით, არამედ აღზრდით, სულიერი თვისებებით.

დაიბადა 1914 წლის 27 ივლისს სახალხო მასწავლებლის და საზოგადო მოღვაწის – ლუარსაბ ბოცვაძის და ნინო ბაქრაძის ოჯახში.

იოსებ ბოცვაძეს – პედაგოგების შვილსა და თავად პედაგოგს, ჰქონდა აღმზრდელის ის თანდაყოლილი ნიჭი და გუჟანი, რომელსაც ვერ შეიძენ, ვერ ისწავლი, იგი სისხლში გენივითაა გაბეჭდარი. ნიჭიერი, მკვირცხლი, მოძრავი, ენერგიული ყმაწვილი ცოდნას დაეწაფა შრომის პირველ საცდელ–საჩვენებელ სკოლაში. 1936 წელს იოსებ ბოცვაძემ დაამთავრა საქართველოს სახალხო განათლების კომისარიატის მესამე პედაგოგიური ტექნიკუმი და მიენიჭა პირველი საფეხურის სკოლის მასწავლებლის წოდება. მასწავლებელთა ოჯახის პირმშომ პედაგოგიურ სარბიელზე ორი წლის მუშაობის შემდეგ, 1933 წელს სწავლა განაგრძო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკის ფაკულტეტის თეორიულ განყოფილებაზე, რომელიც დაამთავრა 1937 წელს. პარალელურად, 1936 წლიდან სწავლობდა უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის დაუსწრებელ განყოფილებაზე, რომელიც წარჩინებით დაამთავრა 1939 წელს. იმავე წელს ჩაირიცხა საქართველოს პედაგოგიურ მეცნიერებათა ინსტიტუტის ასპირანტურაში – ქართული მეთოდის სპეციალობით.

იოსებ ბოცვაძემ 1943 წელს წარმატებით დაიცვა დისერტაცია ქართული ლიტერატურის მეთოდიაში, მოიპოვა პედაგოგიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხი.

ბატონმა სოსომ უმაღლესი სკოლის ლექტორის სასახელო გზა განვლო.

დღეს ბევრისათვის უცხოა „ჩამსვლელ პედაგოგად“ მუშაობა. იოსებ ბოცვაძე 1942 წლიდან ჩადიოდა და ლექციებს კითხულობდა ქუთაისისა და სოხუმის სახელმწიფო პედაგოგიურ ინსტიტუტებში. 1945–52 წლებში იგი უძღვებოდა სოხუმის პედაგოგიური ინსტიტუტის ქართული ლიტერატურის ისტორიის კათედრას, შემდეგ ამავე ინსტიტუტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის დეკანი გახლდათ. სოხუმშივე იოსებ ბოცვაძე შეთავსებით მუშაობდა აფხაზეთის სახელმწიფო გამომცემლობის მთავარ რედაქტორად. სოხუმის თეატრის ქართული დასის სალიტერატურო განყოფილების გამგედ. მაშინ სოხუმის პედინსტიტუტსა და თეატრში ქართული სული ტრიალებდა, ამას მნიშვნელოვანწილად იოსებ ბოცვაძე აპირობებდა.

1952 წლის სექტემბრიდან იოსებ ბოცვაძე თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ახალი ქართული ლიტერატურის ისტორიის კათედრის

დოცენტად დაბრუნდა, ხოლო 1953 წლიდან – ახლად შექმნილი ჟურნალისტიკის კათედრის ერთ-ერთი მესამიკვლეა.

1964 წელს იოსებ ბოცვაძემ დაიცვა სადოქტორო დისერტაცია და გახდა ჟურნალისტიკის კათედრის პროფესორი. 1979 წელს პროფესორი იოსებ ბოცვაძე ჟურნალისტიკის ისტორიის კათედრის პირველ გამგედ აირჩიეს (ახლად შექმნილ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე) და მას სიცოცხლის ბოლომდე, 1981 წლის 29 აპრილამდე უძღვებოდა.

მდიდარია პროფ. იოსებ ბოცვაძის მეცნიერული მემკვიდრეობა. იგი სამოცზე მეტი გამოკვლევისა და ასოცდაათამდე სტატია – რეცენზიის ავტორია. მან შეაგროვა, კომენტარები დაურთო და ფართო მკითხველისათვის სამაგიდო წიგნებად აქცია მე-19 საუკუნის გამოჩენილი პუბლიცისტების თხზულებანი. მარტო სერგეი მესხის პუბლიცისტური მემკვიდრეობის სამი ტომის შედგენა-შეგროვება, შესაშური მეცნიერული აპარატურითურთ დაასტამბვაც დაამშვენებდა ერთი მეცნიერის ბიოგრაფიას. საყურადღებოა იოსებ ბოცვაძის გამოკვლევები: „ვაჟა ფშაველა ქართულ ლიტერატურულ კრიტიკაში“ (1955 წ.), „ალექსანდრე ჭავჭავაძე ქართულ სალიტერატურო კრიტიკაში“ (1956 წ.); „ილია ჭავჭავაძე ქართულ სალიტერატურო კრიტიკაში“ (1956 წ.); „სერგეი მესხი“ (1964 წ.); „ნიკო ლომოური“, (1986 წ.); „ქართული ჟურნალისტიკა“ (1967 წ.); „სერგეი მესხი და 70–80–იანი წლების ქართული პრესა“ (1968 წ.); „პრესა და მწერლობა“ (1976 წ.); „საუნჯე ერისა“ (1976 წ.) და ბევრი სხვა. მანვე შეადგინა, კომენტარები დაურთო და გამოსცა ქართული პედაგოგიური აზროვნების მოჭირნახულის, პროფესორ გიორგი თავიშვილის რჩეულ პედაგოგიურ თხზულებათა სამტომეული, აგრეთვე თავისი სახელოვანი მამის, ილია ჭავჭავაძის საქმის ერთგულის, ჟურნალ „განათლების“ დამაარსებლის, ლუარსაბ ბოცვაძის რჩეულ პედაგოგიურ თხზულებათა ოთხტომეული. ასე რომ, პროფესორმა იოსებ ბოცვაძემ სათავე დაუდო ჟურნალისტიკამცოდნეობაში კრიტიკის ისტორიის მეცნიერულ შესწავლას და ცალკე დარგად ჩამოყალიბებას¹.

ჟურნალ „საქართველოს ქალის“ მთავარი რედაქტორი ნარგიზა მგელაძე სტატიაში – „სიკეთისა და ადამიანის სიყვარულისთვის მიყვარს“ – ამბობს: „ბატონი სოსო ბოცვაძე, ვინც ჩვენ ქართული ჟურნალისტიკის ისტორიას გვიკითხავდა, უბრალო ოჯახიდან არ გახლდათ. ამ ოჯახში ერის ძარღვი ფეთქავდა, აქ ღედაენა იქმნებოდა, ლუარსაბ ბოცვაძის

¹ გაზ. „ახალგაზრდა ჟურნალისტი“, 1961 წ.

ოჯახში პირადად იცნობდნენ ქართული ჟურნალისტიკის კორიფეებს და, ადვილი შესაძლებელი იყო, ნაწილი იმ ფაქტებისა, რასაც ბატონი სოსო ჩვენ – სტუდენტებს გვაცნობდა, მისი საოჯახო არქივიდანაც იყო, რითაც, უნდა ზაზგასმით ითქვას, ჩვენს ლექტორს არასოდეს უტრაბანია. ეს, დიახაც, თავმოსაწონებელი გარემოება, მას, როგორც ჭეშმარიტ ინტელიგენტს, თავის დამსახურებად არ მიაჩნდა...

ამ პატარა გახსენებაში მე მის სამეცნიერო მოღვაწეობას შეგნებულად არ შევეხები. ჯერ ერთი, იმიტომ, რომ ჟურნალისტიკის ისტორიის სპეციალისტი არ გახლავართ და, მეორეც, რა არის რისამე ცოდნა იმ დიდ ადამიანურ სათნოებასთან შედარებით, რასაც სიკეთე და ადამიანის სიყვარულის ნიჭი ჰქვია.

ეს თვისებები – სიკეთე და სიყვარულის ნიჭი ბატონ სოსოს მოჭარბებული ჰქონდა. ეს იგრძნობოდა სტუდენტებთან, კოლეგებთან ურთიერთობაში... კურსზე ყველა ეუყვარდით და ყველას გვიყვარდა. ზოლო, ვისაც პრაქტიკის გავლა ბათუმში მისი ხელმძღვანელობით მოუხდა, მთელი წელი გვახარებდნენ და გვიყვებოდნენ ეპიზოდებს იმ მზიარული და ბედნიერი ზაფხულისა. ის იყო როგორც ტოლი-ტოლებში, საქმეში და დროის ტარებაშიც. ეს იყო მხოლოდ, რომ ფულს სტუდენტს არ დაახარჯვინებდა, პირველი თვითონ გაიკრავდა ჯიბეზე ხელს, თანაც ისე ეშმაკურ-ირონიული მზერით გადმოგვხედავდა, მიხვდებოდი, რომ შენი ფაფხური ამ შემთხვევაში უადგილო იყო.

ერთხელ ლექციიდან გათავისუფლება ვთხოვე.

– რაშია საქმეო? – სათვალის ზემოდან გაოცებულმა გადმომხედა.

– დედას ვაცილებ მატარებელზე მეთქი.

– ასე მალე მოგებზრდაო, – ჩვეულებისამებრ გამეხუმრა და, ცხადია, გამიშვა.

ჩემდა საუბედუროდ, იმ გაცილების მერე ერთ კვირაში დედა გარდამეცვალა. ახლაც მახსოვს იმ საოცრად თბილი დეპემის ტექსტი, ბატონმა სოსომ რომ გამომიგზავნა. როგორ მომეფერა, როგორ გამაშხნევა და მანუგემა.

ესეც ხომ თავისებური სწავლებაა, ერთადერთი ჭეშმარიტი ფუფუნების, ადამიანური ურთიერთობის, სიყვარულის სწავლება. ყველა ნასწავლი შეიძლება დაგავიწყდეს, ასეთი გაკვეთილი კი არასოდეს დაგავიწყდება და სიკეთის საკეთებლად გიბიძგებს.

მახსოვს, ბატონი სოსო კათედრის გამგედ უნდა აერჩიათ – ყველაფერი გადაწყვეტილი იყო და, უცებ...

ბატონმა სოსომ თავისი ნებით დაუთმო თანამდებობა ადამიანს, რომელსაც იმ მომენტში ასეთი მხარდაჭერა სჭირდებოდა.

ამაზე ლაპარაკობდა ყველა და, ყველას თვალში, სოსო ბოცვაძის კეთილშობილებას ერთი სხივი კიდევ მიემატა.

მე სიკეთისა და ადამიანის სიყვარულისთვის მიყვარს და ყოველთვის მემახსოვრება ბატონი სოსო ბოცვაძე, კარგი ქართველი“.¹

ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის ასპირანტურის (რუსული ჟურნალისტიკის განხრით) კურსდამთავრებული, მწერალი, „კრიმინალური ქრონიკის“ მთავარი რედაქტორი ჯუმბერ თითმერია იგონებს:

„ბატონი სოსო, ერთი შეხედვით, უპირატესად მაშინ, როცა ქუჩაში მოაბიჯებდა, დაფიქრებული, ან იჯდა და წერდა, შუბლშეკრული კაცი ჩანდა, მაგრამ საკმარისი იყო დავენახე, რომ „მზიარულ ტალღაზე“ ერთვებოდა და ისე გამოძკითხავდა იქითურს, აქეთურს, თითქოს ამ წუთამდე მხოლოდ ჩემზე ფიქრობდაო, ღილად ყურადღებიანი ადამიანი იყო...

დღეს ქართული მეცნიერული და ლიტერატურული საზოგადოება იოსებ ბოცვაძეს იცნობს (არა ისე საფუძვლიანად, როგორც საჭიროა), ძირითადად, როგორც ქართული ჟურნალისტიკისა და ახალი ქართული ლიტერატურის ფრიად ღირსეულ მკვლევარს.

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჯერ ჟურნალისტიკის განყოფილების, ხოლო შემდეგ ფაკულტეტის, ასევე რამდენიმე სხვა ფაკულტეტის პროფესორ-მასწავლებლები და რამდენიმე თაობის სტუდენტები მას იცნობენ, როგორც შესანიშნავ პედაგოგს (მე ხაზს ვუსვამ პედაგოგს, რომელიც ფართო მასშტაბით, ღრმად თუ შევხედავთ, ლექტორზე მეტი მნიშვნელობის შემცველი რამაა). მან ბევრი, ძალიან ბევრი გააკეთა ჟურნალისტთა თაობების ზნეობრივ-პროფესიული აღზრდისათვის.

მახსოვს, როცა გამოცდებს ვაბარებდით, ლამის ჩვენზე მეტად ნერვიულობდა, ძალიან უნდოდა ენახა რომ „აზრზე ვართ“. ერთ ჩემს ჯგუფელს ნიშანი არ დაუწერა. ის უბედური უსტიპენდიოდ რჩებოდა. არადა, ობოლი გახლდათ და შიმშილი ელოდა. გავკადნიერდი და ბატონ სოსოს ავუხსენი ვითარება. ძალიან შეწუხდა და გამანდო: „ოღონდ ნუ იტყვი, მე მას ნიშანს გავუფორმებ და სტიპენდიას მხოლოდ პირობითად მისცემენ. ამ თხუთმეტ დღეში ის საგანს თუ ჩამაბარებს, თავი ქუდში ექნებაო. ასეც მოხდა, ასეთი „წვირილმანების“ დავიწყება არ იქნება...

¹ გაზ. „ახალგაზრდა ჟურნალისტი“ 1961 წ.

ჩვენ, უფრო კონკრეტულად, უნივერსიტეტისა და ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის ვალთა, გამოიცეს ბატონი სოსო ბოცვაძის რჩეული ნაშრომების, ჯერჯერობით, ერთი სოლიდური ტომი მაინც.

გამოიცეს ყოფილი სტუდენტებისა და თანამშრომლების მოგონებების კრებული (სულ არ გამოერიცხავ, რომ საამისო ცოტ-ცოტა თანხა თვით იმ კრებულის ავტორებმა გაიღონ, – ჩვენ ბატონი სოსოს ამდენი ვალი კი გვაქვს).

და, რაც ჩემი აზრით, ძალზე მნიშვნელოვანი რამაა: არ დაგვაინწყდეს, ბატონი სოსო ვისი გორისაა! მოგეხსენებათ, ლუარსაბ ბოცვაძე სულ 53 წლისა გარდაიცვალა, მაგრამ მან ბევრი რამ, ძალიან ბევრი რამ გააკეთა თავისი თანამედროვეებისათვის და ჩვენთვისაც!¹

კურსდამთავრებული, დამსახურებული ჟურნალისტი მაყალა ინასარიძე: „იოსებ ბოცვაძის ლექცია – ქართული ჟურნალისტიკა განსაკუთრებულ ინტერესს იწვევდა ჩემში. ბატონი სოსო კითხულობდა, მე ჩანაწერებს ვაკეთებდი. სპეციალური რეგული მქონდა – „ჩანაწერები დოც. იოსებ ბოცვაძის ლექციებიდან“. დღესაც სასოებით ვინახავ ამ რეგულს ჩემს არქივში. მოგეხსენებათ, მაშინ არც დიქტოფონი გვქონდა და ავტოკალამიც კი იშვიათობა იყო. ვატარებდი პატარა სამელნეს და კალმისტარს. ჩამოვივლიდა რიგებს შორის ბატონი სოსო, ისე, რომ ლექციას არ წყვეტდა, დამხედავდა, თავზე ხელს გადამისვამდა და ისევ კათედრას უბრუნდებოდა.

ერთხელ ფრიად დაინტერესდა, თუ როგორ ვასწრებდი ლექციის ჩაწერას. მთელი რეგული თავიდან ბოლომდე გადაიკითხა და, როდესაც გამოცდაზე შევედი, მატრიკული გამომართვა და უსიტყვოდ ჩამიწერა – ქართული ჟურნალისტიკა – ფრიადი“².

წ5. ილია ნატროშვილი

ბატონი ილიას მშობლიური კუთხის ღირსეული წარმომადგენელი, მისი აღზრდილი, ნიჭიერი ჟურნალისტი მარადი ანასაშვილი, ასე გულთბილად იგონებს ჭეშმარიტად ბრძენ პროფესორს:

„არასოდეს დამავიწყდება უნივერსიტეტში ჩემი პირველი მსწავლეობელი, ბატონი ილია ნატროშვილი. ღნეჯი, აუჩქარებელი, საოცრად

¹ გაზ. „ახალგაზრდა ჟურნალისტი“ 1962 წ.

² მ. ინასარიძე ხელნაწერი მოგონებიდან.

კეთილი, სტუდენტების დანახვისას საყვარელი ღიმილი რომ გაუნათებდა სახეს.

იცოდეთ, ძალიან ძნელ შრომას შეეჭიდეთ და, თუ ღირსეულად გაუმკლავდებით, უკეთეს პროფესიას ვერც აირჩევთ – ხშირად გვიმეორებდა.

საგანს, რომელსაც ბატონი ილია გვასწავლიდა „ჟურნალისტიკის თეორია და პრაქტიკა“ ერქვა. ჟურნალისტიკა უპირატესად რთული პროფესიაა, შემცდარა ის, ვისაც ჟურნალისტიკა იოლი პოპულარობის გზა ჰგონია. ჟურნალისტიკა, პირველ რიგში, მაღალი ზნეობაა. თავადაც გაზეთ „კომუნისტს“ რედაქტორობდა. მაღალი ზნეობის მაგალითი იყო ყველგან“.

ილია ნატროშვილი დაიბადა 1912 წელს, ახალსოფელში (ყვარლის რაიონი). 1931 წელს დაამთავრა თელავის საშუალო სკოლა და მუშაობდა სოფ. ზებო ალვანის სკოლაში. ამავე წელს სწავლა განაგრძო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში იურიდიულ ფაკულტეტზე.

1937 წლიდან ი. ნატროშვილი გაზ. „საბჭოთა მასწავლებლის“ რედაქციის პასუხისმგებელი მდივანია. 1946 წლიდან მუშაობდა საქართველოს სსრ რადიოკომიტეტში ჯერ პოლიტიკურ გადაცემათა მთავარ რედაქტორად, ხოლო შემდეგ – თავმჯდომარის მოადგილედ.

1944 წელს ი. ნატროშვილი კვალიფიკაციის ასამაღლებლად მიავლინეს სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა სამინისტროში შემდეგ კი საქართველოს სსრ საგარეო საქმეთა სამინისტროში მსახურობდა.

1946–1953 წლებში ჟურნალ „საქართველოს კომუნისტის“ რედაქტორის მოადგილეა, ხოლო 1934–1957 წლებში – ჟურნალ „საქართველოს კომუნისტის“ რედაქტორი.

1947 წელს მუშაობა დაიწყო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სახელმწიფო სამართლის კათედრის ასისტენტად. 1951 წელს წარმატებით დაიცვა საკანდიდატო, ხოლო 1964 წელს – სადოქტორო დისერტაცია. 1953 წლიდან იგი თსუ ჟურნალისტიკის კათედრის დოცენტია, 1969 წლიდან – ამავე კათედრის პროფესორი. იგი არის ასზე მეტი სამეცნიერო ნაშრომისა და უამრავი საგაზეთო თუ საჟურნალო წერილის ავტორი.

ქართული ჟურნალისტიკის თეორიისა და ისტორიის მნიშვნელოვანი შენაძენია სხვადასხვა დროს წიგნებად გამოცემული მისი ვრცელი მონოგრაფიები: „საბჭოთა ქვეყნის ძალისა და ძლიერების წყაროები“, „პირველი ლეგალური ბოლშევიკური გაზეთი „ნოვაია ჟიზნი“, ი. ნატროშვილმა შექმნა „ბოლშევიკური პრესის ისტორიის“ ორტომიანი

სახელმძღვანელო, მისი თანაავტორობითა და რედაქციით ასევე ორ წიგნად გამოიცა „საბჭოთა ჟურნალისტიკის თეორიისა და პრაქტიკის“ სახელმძღვანელო.

განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს ი. ნატროშვილის პედაგოგიური ღვაწლი. 25 წელზე მეტი მუშაობდა იგი თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე და მომავალ ჟურნალისტებს აზიარებდა ამ პროფესიის საიდუმლოებას, გადასცემდა მათ იმ მდიდარ გამოცდილებას, რაც მან ქართულ პრესაში ხანგრძლივი მუშაობის დროს შეიძინა.

იგი ყოველთვის ახლოს იყო სტუდენტებთან. უნივერსიტეტის ღერეფანში მას მარტო ვერ ნახავდით. ახალგაზრდები მისგან არა მარტო ცოდნას იძენდნენ და ჟურნალისტურ ოსტატობას ეუფლებოდნენ, არამედ გულმხურვალე რჩევა-დარიგებასაც იღებდნენ. იგი ჭეშმარიტად მამობრივი მზრუნველობით ექცეოდა თითოეულ სტუდენტს, იცოდა მათი ჭირ-ვარამი, ყოველთვის მზად ჰქონდა გამამხნევებელი სიტყვა, თუკი ვინმეს რამე უჭირდა.

პროფესორ ი. ნატროშვილს სწამდა, რომ ჭეშმარიტი ჟურნალისტიკის აღზრდა გულისხმობს მაღალი მოქალაქეობრივი შეგნების ჩამოყალიბებასა და მისი სულიერი სამყაროს გამდიდრებას.

ი. ნატროშვილი წლების განმავლობაში ხელმძღვანელობდა სტუდენტთა სამეცნიერო წრეს, ახალგაზრდა ჟურნალისტთა კლუბ „რეპორტიორს“. სასწავლო ჟურნალ-გაზეთებით მან არაერთ სტუდენტს გაუკაფა გზა. მისი სტუდენტებიდან ღლეხ ბევრია მეცნიერებათა დოქტორი და კანდიდატი. ძნელად ნახავთ ქართულ გაზეთისა თუ ჟურნალის რედაქციას, სადაც მისი აღზრდილები არ მოღვაწეობდნენ.

ყველას, ვინც კი მას იცნობდა, ვისაც მასთან უმუშავია, ვისაც მისი ლექცია მოუსმენია, არასდროს დაავიწყდება ამ შესანიშნავი აღმზრდელის კეთილი და ღიბუნებოვანი სახე.

„ჩვენ ყველაფერი უნდა გავაკეთოთ – ხშირად ამბობდა იგი – სტუდენტი ახალგაზრდობის კეთილდღეობისათვის. პირველ რიგში, პროფესორ-მასწავლებლების ვალია, რაც შეიძლება დროულად მივაწოდოთ სტუდენტებს როგორც ძირითადი, ასევე დამხმარე სახელმძღვანელოები და ამით ხელი შევეუწყოთ მათ სწავლა-დახელოვნებას“.

ღვაწლმოსილი აღმზრდელისა და პედაგოგის ნაადრევად გარდაცვალება აუნაზღაურებელი დანაკლისი იყო ჟურნალისტიკისათვის, კოლეგებისათვის, სტუდენტებისა და იმათთვის, ვისაც ერთხელ მაინც ჰქონია მასთან საქმიანი ურთიერთობა. ამის დასტურად გვერდი ვერ

ავუარეთ მისი მაღლიერი ყოფილი სტუდენტების: რუსუდან ლორთქიფანიძისა და ნ. ალაზნისპირელის მოგონებებს:

რუსუდან ლორთქიფანიძე:

„არიან ადამიანები, რომელთა სახელებს ბევრნი დიდი პატივისცემით წარმოთქვამენ და გულთბილად იგონებენ მათთან გატარებულ წუთებს. ასეთი ადამიანები ახსოვთ მეგობრებს, ახლობლებს და იმათაც კი, ვისაც მხოლოდ ერთხელ უნახავს ისინი.

სწორედ ასეთ ადამიანთა რიცხვს მიეკუთვნება ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის პროფესორი, აწ განსვენებული ილია ნატროშვილი.

იგი ბრწყინვალე პედაგოგი და აღმზრდელი იყო, ჭეშმარიტი პატრიოტი და სამაგალითო ადამიანი. მან დიდი ამაგი დასდო ქართველ ჟურნალისტთა მაღალკვალიფიციური კადრების აღზრდას. იგი იყო ჩვენი სასწავლო ჟურნალისა და გაზეთის – „ახალგაზრდა ჟურნალისტის“ – სარედაქციო კოლეგიის ხელმძღვანელი. უდიდესი სიყვარულითა და სიფაქიზით ეკიდებოდა ჟურნალისა თუ გაზეთის თითოეული ნომრის მომზადებასა და გამოშვებას. მუდამ ჩვეული სიძინჯით უძღებოდა მინდობილ საქმეს...

როცა ჟურნალის მორიგი ნომრის მოსამზადებლად შევიკრიბეთ, ჩვენთან ერთად აღარ იყო ბატონი ილია. გეგმა შევიმუშავეთ და თითოეულმა დავალებებიც გავინაწილეთ, მე ჩემი დავალება შევასრულე, მაგრამ მაინც უკმარისობის გრძნობა დამეუფლა. მერე, უნებლიედ, ჩემი უბის წიგნაკი ამოვიღე, რომელშიც ხუთიოდე ჩანაწერი ამ დაუეიწყარი ადამიანისადმი არის მიძღვნილი და კოლეგებს შეეთავაზე ეს ჩანაწერები ჟურნალის ამ ნომერში გამოვაქვეყნოთ მეტი...

1975 წლის 1 სექტემბერი

დღევანდელი დღე დაუეიწყარი იქნება ჩემთვის. დღეს პირველად შევდგი ფეხი ცოდნის დიდ ტაძარში – თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში. მოვისმინე პირველი ლექცია, რომელიც წაგვიკითხა ჟურნალისტიკის კათედრის პროფესორმა ილია ნატროშვილმა.

ძალიან კარგი ადამიანი ჩანს. მიხარია, რომ იგი ჩვენი ჯგუფის კურატორია და უნივერსიტეტში გასატარებელ ხუთ წელიწადს ჩვენს გვერდით იქნება.

მინაწერი:

და რა ვიცოდით, თუ ბატონი ილია სწორედ იმ დროს დაგვტოვებდა, როცა მისი კეთილი სიტყვა ყველაზე მეტად გვჭირდებოდა?!

1976 წლის 20 აპრილი

დღეს ტროლეიბუსში ბატონი ილია შემხვდა. უნივერსიტეტამდე ერთად ვიმგზავრეთ. აი, რა მიაბო: „ბინაში რემონტი მაქვს და ერთი

მღებავი მეუბნება: „ზაზინ, რა საქმის კაცი ხარ“. მე ვუთხარი: არაფერი იმდენი, მხოლოდ წერა და კითხვა ვიცი – მეთქი. „ვა, ეგეთი კარგი კაცი და მეტი არაფერი საქმე არ გეხერხება?“ – გაიკვირვა“. ჩვენც ვიცინეთ.

1977 წლის 24 ნოემბერი

თოვდა, დილის 8 საათზე თანაკურსელ ზინა სტარაგოიტოვას უნდა შევხვედროდი უნივერსიტეტის პირველ კორპუსში, საპროფესოროსთან. კიდევ ერთხელ უნდა გაგვემეორებინა საკითხები ჟურნალისტიკის თეორიასა და პრაქტიკაში.

უნივერსიტეტის ეზო თოვლს დაეფარა. ნაკვალევები კი არ ჩანდა. ეტყობოდა, პირველი მე ვიყავი, დღეს დილაადრიან რომ მივაღდექი ცოდნის ამ დიდ ტაძარს. კარებში შევედი თუ არა, მის კედლებში დაბუდებული სითბო სახეზე მომელამუნა. მესიამოვნა.

მაღე ზინაც მოვიდა. გავიმეორეთ რეპორტაჟი, ნარკვევი, ინფორმაცია... გამოცდა დაიწყო. ჩემი ჯერი რომ დადგა, ბილეთი ავიღე და, ის იყო, მოსაფიქრებელ მერხზე უნდა დავმჯდარიყავი, ბატონი ილია მეუბნება: – „მომეცი მატრიკული“. გაკვირვებული ვაწვდი. პროფესორი შიგ რაღაც ნიშანს წერს, გაოცებული ხმის ამოღებას ვერ ვბედავ. ბატონი ილია, მომღიმარი, თავის უბის წიგნაკს მიჩვენებს. ჩემი გვარის გასწვრივ პირველი სემესტრის კოლოკიუმებში „ფრიადი“ უწერია.

1978 წლის 1 დეკემბერი

დღეს ბატონმა ილიამ სათუთად დაწერილი რეკომენდაცია მომცა და წარმატებები მისურვა. რა გულისხმიერი ადამიანია: წინა დღით კკითხე, პარტიაში შესასვლელად რეკომენდაციას თუ მომცემთ–მეთქი და დღეს უკვე მომიტანა.

მინაწერი:

დამრჩა ძვირფას რელიკვიად საყვარელი პროფესორის ხელით სათუთად დაწერილი რეკომენდაცია. პარტბიუროს მორიგ სხდომამდე იგი გარდაიცვალა.

1979 წლის 22 თებერვალი

საშინლად ციოდა, თოვდა.

ჩვენ მაინც წავედით საბურთალოს პანთეონში.

საზოგადო მოღვაწეთა პანთეონი თოვლს დაეფარა. ჩვენ რკალი შემოვარტყით საყვარელი პროფესორის საფლავს. ყველა ღუმდა, ვერავინ ბედავდა ხმის ამოღებას.

გამტერებული ჩაცვქეროდით საფლავს და, ადვილი მისახედრი იყო, რაზეც ვფიქრობდით...

მერე ნანამ საფლავიდან თოვლის გადაცლა დაიწყო, ჩვენც მივეშველეთ. თოვლქვეშ ჯერ კიდევ დაუმჯანარი მიხაკები ეწყო... თოვლის საფარველიდან განთავისუფლებულ საფლავზე ჩვენც მიხაკები დავაწყვეთ. კარგა ხანს ისევ მღუმარედ ვიდექით...

წამოსვლისას მანანამ თქვა:

– იცით, ბავშვებო, ჩვენ იები და ყოჩივარდები უნდა მოგვეტანა, ბატონი ილია თავმდაბალი ადამიანი იყო და მიხაკებზე უფრო ესენი მოუხდებოდაო, მენიშნა...”

ნ. ალაზნისპირელი

„დინჯი, აუჩქარებელი ნაბიჯით ამოუყვებოდა უნივერსიტეტის კიბეს, ღიმილით შემოაღებდა აუდიტორიის კარს, უტყუარი ალღო ჰქონდა: თუკი უხასიათობას შეგვაძინებდა, ამბავს გამოგვეკითხავდა და ბოლომდე ჩაგვეყვებოდა, ჩაგვეძიებოდა.

თავისი სიცოცხლის ნრ–ე წელს დაგვემშვიდობა სამუდამოდ ბატონი ილია. მტკივნაშა გულმა უღალატა, თითქოს ამდენი სიყვარული ვეღარ დაიტიო ერთად.

...პირველი კურსიდანვე ვიგრძენით მამასავით მზრუნველი და მოამაგე აღმზრდელის გულის სითბო. სულ პირველი ლექცია ბატონმა ილიამ წაგვიკითხა... და მას შემდეგ ველოდით ზარს, რომელიც ლექტორს აუდიტორიისაკენ მოუხმობდა.

ჩვენთვის, მისი აღზრდილებისათვის, ზეიმი იყო თითოეული გაზეთის მაკეტის შედგენა. ჩვენთან ერთად მუშაობდა, გვეხმარებოდა შრიფტის შერჩევაში. ყოველი ნომრის გამოშვება ილია ნატროშვილის ხელმძღვანელობით, დიდ სიხარულთან ერთად, დაუსრულებელი ძიება, დაუღალავი შრომა იყო. ახარებდა მაღალ დონეზე შესრულებული ნამუშევრები, ღრმად სწვდებოდა სტუდენტთა სულიერ სამყაროსა და სათანადო რჩევა-დარიგებას გვაძლევდა.

... მახსენდება, პირველ კურსზე ბატონმა ილიამ ჩანახატის დაწერა დაგვაავალა სათაურით – „თოვლი, მზე და იები“, თანაც დასძინა: – დილას, სახლიდან რომ გამოვვდი, ლამაზად ბარდნიდა, უნივერსიტეტის ეზოში წყნეთელი გლეხი იებს ურიგებდა სტუდენტებს, თეთრი ციდან კი ფანტელებთან ერთად მზის ბრწყინვალეობა იფრქვეოდაო.

უყვარდა პოეზია და მუსიკა – ვაჟა და გალაკტიონი, ფალიაშვილი და ბეთჰოვენი, თვითონაც პოეტური სული ჰქონდა – ნაზი და სპეტაკი.

ერთ ქართველ პოეტს უთქვამს:

„და ღმერთს ვთხოვ: –

დმერთო, მაცოცხლე ისე,

რომ მეც ოდესმე დაეკლდე ქალაქს!“

ილია ნატროშვილმაც სწორედ ისე იცოცხლა, რომ დააკლდა თავის ქალაქს, ოჯახს, მეგობრებს, თავის საყვარელ სტუდენტობას“ – ამბობს ყველას სათქმელს ნ. ალაზნისპირელი.

წმ. ტარიელ კვანჭილაშვილი

შესანიშნავი მეუღლის, პედაგოგისა და მეცნიერის, პროფესორ ტარიელ კვანჭილაშვილის გახსენებაში არაერთ გამოჩენილ პიროვნებასა და ღირსშესანიშნავ საკითხზე ამახვილებს ყურადღებას საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის გეოლოგიური ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერ თანამშრომელი, ქიმიის მეცნიერებათა კანდიდატი ელენე კვანტალიანი.

ტარიელ სოლომონის ძე კვანჭილაშვილი დაიბადა 1920 წლის 25 დეკემბერს, ლაგოდეხის რაიონის სოფ. შრომაში.

დედა – მარიამ დავითის ასული მაჭარაშვილი, დიასახლისი იყო.

მამა – სოლომონ გიორგის ძე კვანჭილაშვილი იყო სოფელ შრომის ერთ-ერთი დამაარსებელი, თავად სოფელ მირზანის მკვიდრი, ლაგოდეხში საცხოვრებლად გადმოსული.

ტარიელ კვანჭილაშვილი 1927 წელს სოფ. შრომის ოთხწლიან სკოლაში შეიყვანეს, რომლის დამთავრების შემდეგ სწავლა ლაგოდეხის შვიდწლიან სკოლაში განაგრძო. 1934 წელს შევიდა ლაგოდეხის სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკუმში, რომელიც წარჩინებით დაამთავრა 1938 წ. იმავე წელს მუშაობა დაიწყო თბილისის თამბაქოს საფერმენტაციო ქარხანაში ტექნიკოს ფერმენტოლოგად. პარალელურად მეცადინეობდა მოსამზადებელ კურსებზე, 1939 წელს ჩააბარა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში და ფილოლოგიის ფაკულტეტზე ჩაირიცხა.

1941 წლის აგვისტოში, მეორე კურსის დასრულების შემდეგ, გაიწვიეს არმიაში. 27 აგვისტოს ჩაირიცხა ბაქოს საზენიტო არტილერიის სამხედრო სასწავლებლის კურსანტად, 1942 წლის ივლისში მიაღწევს ლეიტენანტის წოდება და გაამწესეს სამხედრო ნაწილში, რომელიც სარატოვის მახლობლად იდგა. 1943 წელს დაინიშნა 343-ე ცალკე საზენიტო არტილერიის დივიზიონის მე-3 ბატარეის მეთაურად. ბატარეამ ბრძოლით გაიარა ორიოლის, გომელის, კალინჯოვის, ვილნიუსის, კუნასის, კენისბერგის გზები.

1945 წლის დეკემბრის ბოლოს დაბრუნდა თბილისში. 1946 წლის თებერვლიდან აღადგინეს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტად. 1949 წელს წარჩინებით დაამთავრა უნივერსიტეტი და ამავე წლის ოქტომბერში ჩაირიცხა ასპირანტურაში ახალი ქართული ლიტერატურის ისტორიის კათედრაზე. 1950 წლის მაისში, ასპირანტურაში სწავლის პერიოდში, დაინიშნა კინოსტუდია „ქართული ფილმის“ სასცენარო განყოფილების უფროსად.

1951 წლის ივნისში დაარსდა უნივერსიტეტის მრავალტერაფიანი გაზეთი „ახალგაზრდა სტალინელი“, რომლის პირველ რედაქტორად ტარიელ კვანჭილაშვილი დაინიშნა.

1952 წლის 26 დეკემბერს დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია თემაზე: „სოციალისტური სინამდვილის ასახვა ლეო ქიჩელის შემოქმედებაში“; 1952 წელსვე დაინიშნა თსუ ახალი ქართული ლიტერატურის ისტორიის კათედრის უფროს მასწავლებლად, ხოლო 1954 წელს გადაიყვანეს დოცენტად ახალგაზრდალ ჟურნალისტიკის კათედრაზე.

1947 წელს შეიქმნა უნივერსიტეტის ახალგაზრდა მწერალთა წრე, 1952 წლიდან ტარიელ კვანჭილაშვილი იყო წრის ხელმძღვანელის მოადგილე, ხოლო 1960 წლიდან – ხელმძღვანელი.

1965 წელს დაიცვა სადოქტორო დისერტაცია თემაზე: „მიხეილ ჯავახიშვილის შემოქმედება“.

1967 წლიდან პროფესორია.

1971 წელს ჟურნალისტიკის კათედრიდან უახლესი ქართული ლიტერატურის ისტორიის კათედრაზე გადავიდა და სიცოცხლის ბოლომდე ამ კათედრის პროფესორია.

1957 წლიდან საქართველოს მწერალთა კავშირის წევრია; 1983 წელს მიენიჭა მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწის წოდება; 1984 წელს ლაგოდეხის საპატიო მოქალაქედ.

1995 წელს აირჩიეს ლიტერატურათმცოდნეობის აკადემიის ნამდვილ წევრად.

გარდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტისა, ტარიელ კვანჭილაშვილი მოღვაწეობდა თსუ სიღნაღის ფილიალში, ლაგოდეხის სასწავლო-სამეცნიერო ინსტიტუტში (რომლის დაარსების ერთ-ერთი ინიციატორი თავადვე იყო) და თბილისის სხვადასხვა სასწავლებელში. მისი დამსახურება სამშობლოს წინაშე აღნიშნულია მრავალი სიგელით, მედლებითა და ორდენებით, რომელთაგან ბოლოს ღირსების ორდენი მიენიჭა (1997 წელს).

პრესაში ლიტერატურულ-კრიტიკული წერილების და რეცენზიების გამოქვეყნება დაიწყო 1949 წლიდან. 1955 წელს გამოვიდა მისი პირველი წიგნი – „ლეო ქიაჩელი“, 1959 წ. – „ლიტერატურული წერილები“; 1960 წელს – „მ. ჯავახიშვილის ადრინდელი პუბლიცისტიკა“, 1963 წელს – „რეალიზმისა და მაღალი ოსტატობისათვის“, 1966 წ. – „მიხეილ ჯავახიშვილის შემოქმედება“, 1967 წ. – „საგაზეთო ჟანრები“, 1970 წელს – „საბჭოთა ჟურნალისტიკის თეორიის საკითხები“, 1974 წ. – „ლიტერატურული წერილები და პორტრეტები“, 1976 წ. – „ლიტერატურა და ცხოვრება“; – 1976 წელს „სოციალისტური რეალიზმის ზოგიერთი საკითხი“; 1978 წელს – „ნიკო ნაძირაშვილის გამოკვლევა, „რუსთველის ვინაობა, სადაურობის საკითხი“; 1979 წ. – „პარტია და ლიტერატურა“; 1980 წ. – „ნიკო ლორთქიფანიძე“, 1985 წ. – „მწერალი, ლიტერატურა, დრო“; 1987 წ. – „მიხეილ ჯავახიშვილის შემოქმედების“ მეორე გამოცემა; 1988 წ. – „ახალი წერილები“, 1989 წ. ათი მწერალი“, 1991 წ. – „რად გვინდა ტაში“, 1991 წ. „საქართველოს ტკივილები“ 1995 წ. „ილიას გზით“, 1995 წ. „ერი, ენა და მეტყველების კულტურა“.

გამოქვეყნებული აქვს მრავალი სამეცნიერო ნაშრომი. გარდაიცვალა 1998 წ. 18 თებერვალს.

§7. ნოდარ ტაბიძე

დაიბადა 1931 წლის 19 მარტს პედაგოგისა და მწერლის ოჯახში.

1949 წელს ოქროს მედლით დაამთავრა საშუალო სკოლა და სწავლა განაგრძო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე. სტუდენტობისას მონაწილეობდა ფაკულტეტის საზოგადოებრივ ცხოვრებაში, იყო ჟურნალისტიკის სპეციალობის სტუდენტთა სამეცნიერო წრის თავმჯდომარე; თანამშრომლობდა რესპუბლიკურ პრესასა და რადიომაუწყებლობაში, მოხსენებებს კითხულობდა სამეცნიერო კონფერენციებზე.

1952 წელს დაენიშნა სტალინის სახელობის სტიპენდია; 1954 წელს წარჩინებით დაამთავრა უნივერსიტეტი; 1955 წელს ჩაირიცხა ასპირანტურაში. (ხელმძღვანელი აკადემიკოსი გ. ჯიბლაძე).

1959 წლიდან თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის კათედრაზე. მუშაობს. 1962 წელს დაიცვა დისერტაცია

ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატის, ხოლო 1975 წელს დოქტორის ხარისხის მოსაპოვებლად; 1979 წლიდან ხელმძღვანელობს ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის პრესის თეორიისა და პრაქტიკის კათედრას; 1982–1998 წლებში იყო ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის დეკანი. 1975 წელს – უნივერსიტეტის მიმღები კომისიის მდივანი, რამდენჯერმე თავმჯდომარეობდა საგნობრივ კომისიას (ქართულ ენასა და ლიტერატურაში).

1974 წლიდან საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის საუნივერსიტეტო ორგანიზაციას ხელმძღვანელობს. არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის გამგეობის წევრი, ხარისხთა მიმნიჭებელი სპეციალიზირებული სამეცნიერო საბჭოს სწავლული მდივანი, რამდენიმე ჟურნალისა და გაზეთის სარედაქციო კოლეგიის წევრი.

მისი ხელმძღვანელობით საკანდიდატო დისერტაცია მოამზადა და დაიცვა 24 ახალგაზრდამ. მონაწილეობდა არაერთი საკავშირო თუ მსოფლიო სამეცნიერო კონფერენციების მუშაობაში; არის ვაჟა-ფშაველას, სერგეი მესხის, საქართველოს ჟურნალისტთა კავშირის პრემიების ლაურეატი.

ნ. ტაბიძე საქართველოს ლიტერატურათმცოდნეობის აკადემიის ერთ-ერთი დამფუძნებელი, აკადემიკოსი და ვიცე-პრეზიდენტია, აგრეთვე ევროისის აკადემიის აკადემიკოსი. ავტორია 17 წიგნისა, 460 შრომისა, 150 პუბლიცისტური სტატიისა, მისი რედაქტორობით დაიბეჭდა 20 წიგნი, მათ შორის პრესის თეორიისა და პრაქტიკის კათედრის შრომების – „ჟურნალისტური ძიებანის“ შვიდი ტომი.

ჰყავს მეუღლე და ოთხი შვილი.

ასეთია ნ. ტაბიძის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ოფიციალური მოკლე მონახაზი, რაც შეეხება მის ფართო და ღრმა ხედვას, იგი ცალკე კვლევისა და გაშუქების თემაა. ამჯერად დაეკმაყოფილდებით მხოლოდ იმის თქმით, რომ ნ. ტაბიძე შესანიშნავი ადამიანი, ღიღებული მეცნიერი და ნამდვილი პედაგოგია. ვინც კარგად იცნობს მას, არ შეიძლება არ დაეთანხმოს ცნობილი პუბლიცისტის, ქალბატონ ნარგიზა მგელაძის აზრს, რომ ბატონი ნოდარი არის: „კეთილმოსურნე, ზრდილი, პრინციპულ საკითხებში პრინციპული, ვიტყვოდი, შეუვალიც. აწონილი სიტყვა, დახვეწილი იუმორი, განვითარებული ღირსების გრძნობა. საქმის დროს – საქმე, მოღზენის დროს – მოღზენა. სადაც პოეზია მეფობს, მოსწრებული ზუმრობა, ინტელექტი მისი მრავალმხრივი გამოვლინება...

სიტყვა – აწონილი აზრი–დაწურული, ფაქტებთან უაღრესად ფრთხილი დამოკიდებულება, ანუ მეცნიერული კეთილსინდისიერება“¹.

იგი ყველა თაობის სტუდენტებისათვის სამაგალითო ლექტორია.

„სტუდენტებმა მხოლოდ მას, ერთადერთს, ვუწოდეთ „მაესტრო“. საოცარი თავისებური ღიმილისა და „შეუბრალებელი ირონიის“ მიღმა იდგა მოძღვარი, რომლის პედაგოგიურმა მოღვაწეობამ თანამედროვე ქართულ ჟურნალისტიკას პროფესიონალიზმის ბეჭედი დაასვა“².

ბატონი ნოდარი უმდიდრესი და უბედნიერესი პიროვნებაა თავისი აღზრდილებით, თავისი შეგირდებით, რომელთა ჟურნალისტურ დახელოვნებაში, მათი კალმისა და გონების წრობაში უდიდესი წვლილი მიუძღვის.

ჟურნალისტი მარადი ანასაშვილი (გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკა“): „ბატონი ნ. ტაბიძე სრულიად ახალგაზრდა შემოვიდა ჩვენს ჯგუფში, იმ დღიდან მოყოლებული, ყველა მისი სტუდენტი მის მეგობრად თვლიდა თავს. დიდი ბატონი ნოდარის წვლილი ქართული ჟურნალისტიკის განვითარებაში, იგი ჩვენი დიდი მაესტროა“. დღემდე აუღელვებლად ვერ ჩაუვული მე–ნ კორპუსს, რომელსაც ჟურნალისტების კორპუსს ეძახიან, იქ ჩემი ნაწილი მეგულების და, ასე მგონია, ის ჩემი დიდი და კეთილი სახლია, რომელიც სამუდამოდ ჩემთან დარჩება. დიდი ილიასი არ იყოს: „შენი საწირავი იქნებ დიდი არ იყოს, მაგრამ დიდი გული, სადაც ამისთანა სიყვარული ჩასახულა და გაზრდილა“.

§8. ნიკოლოზ ლეონიძე

დაიბადა 1933 წლის 17 ნოემბერს მოსამსახურის ოჯახში.

1941 წელს შევიდა თბილისის მე–7 ვაჟთა საშუალო სკოლაში, რომელიც 1952 წელს ოქროს მედალზე დაამთავრა და სწავლა განაგრძო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის განყოფილებაზე ჟურნალისტიკის სპეციალობით.

თსუ დაამთავრა 1957 წელს წარჩინების დიპლომით და მუშაობა დაიწყო ახალ დაარსებულ ტელესტუდიაში რედაქტორად, შემდეგ კი – პასუხისმგებელ რედაქტორად (ლიტერატურულ გადაცემათა განყოფილების გამგედ).

¹ გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკა“, 16 მარტი, 2001 წ.

² გაზ. „მანსი“, 21–28 მარტი, 2001 წ.

1961 წლის ოქტომბერში (გამოცდების ჩაბარების შემდეგ) ჩაირიცხა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის კათედრის ასპირანტად. 1965 წელს დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია თემაზე: – „ტელევიზია–ესთეტიკური აღზრდის საშუალება“.

1966 წლიდან მუშაობს თსუ ჟურნალისტიკის კათედრის მასწავლებლად, შემდეგ – უფროს მასწავლებლად და დოცენტად.

1964 წელს ხდება ჟურნალისტთა კავშირის წევრი. 1975 წლიდან – კინემატოგრაფისტთა კავშირის წევრი. გამოქვეყნებული აქვს ოთხმოცამდე სამეცნიერო შრომა და რამდენიმე მონოგრაფია. არის მრავალი სატელევიზიო და რადიოგადაცემის ავტორი.

1967 წელს რამდენიმე კოლეგასთან ერთად დააარსა თსუ ხელოვნების მეორადი ფაკულტეტი, სადაც ხელმძღვანელობდა კინო–ტელე განყოფილებას. სახტელე–რადიოკომიტეტში კონსულტანტად გადასვლის შემდეგ თავს ანებებს ხელოვნების (ბოლოს – საზოგადოებრივ პროფესიათა) ფაკულტეტს.

1975 წლის სექტემბერში დაიცვა სადოქტორო დისერტაცია (ტელეჟურნალისტიკის დარგში); 1977 წლიდან დღემდე უკავია პროფესორის თანამდებობა და აქვს პროფესორის სამეცნიერო წოდება; 1979 წლიდან დღემდე ხელმძღვანელობს მის მიერვე დაარსებულ ტელე–რადიოჟურნალისტიკის კათედრას, 2001 წლიდან კი – განყოფილებასაც;

ნ. ლეონიძე არის ილია ჭავჭავაძის სახელობის საერთაშორისო–სამეცნიერო საგანმანათლებლო საზოგადოება „ცოდნის“ გამგეობის პრეზიდენტის წევრი. 1998 წელს მიღებული აქვს მთავრობის ჯილდო – ღირსების ორდენი.

ჰყავს ოჯახი, ქალ–ვაჟი (დაოჯახებული) და სამი შვილიშვილი. არის ფილოლოგიის სამეცნიერო საბჭოს (კვალიფიკაციის მიმნიჭებელი) წევრი, მრავალი კინო და ტელეფესტივალის ჟიურის თავმჯდომარე და წევრი.

ნ. ლეონიძის ხელმძღვანელობით კათედრამ გამოსცა „ტელე–რადიოჟურნალისტიკის საკითხების“ ექვსი ტომი. ითარგმნა და გამოიცა სახელმძღვანელო – „სატელევიზიო ჟურნალისტიკა“. ასევე, მისი ძალისხმევით გამოიცა რამდენიმე მონოგრაფია, მათ შორის საყურადღებოა „ტელევიზიის მოამბე“, ქართულ–რუსულ და ინგლისურ ენებზე.

§9. ივანე მჭედლიშვილი

დაიბადა 1923 წ. დეკემბერს, სიღნაღის რაიონის სოფელ ანაგაში.

1938 წელს დაამთავრა ამავე სოფლის საშუალო სკოლა და სწავლა გააგრძელა სიღნაღის პედაგოგიურ სასწავლებელში, რომელიც დაასრულა 1941 წელს; 1941 წელს, მოხალისედ წავიდა წითელ არმიას, იბრძოდა სტალინგრადის, მესამე ბელორუსიის, პირველი ბალტიისპირეთის, მეორე ბალტიისპირეთის და ლენინგრადის ფრონტებზე, ასევე, იაპონიის წინააღმდეგ ომში პირველ შორეული-აღმოსავლეთის ფრონტზე.

მიღებული აქვს საბჭოთა მთავრობის ჯილდოები და მედლები.

1947 წელს დემობილიზაციით დაბრუნდა წითელი არმიის რიგებიდან და დაიწყო მუშაობა ანაგის კოლმეურნეობაში.

1948 წელს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრომ ქლუხორში გაგზავნა სამუშაოდ, სადაც ჯერ ქლუხორის საშუალო სკოლაში დაწყებითი კლასის მასწავლებლად მუშაობდა, შემდეგ კი ქლუხორის № 16 სპეციალურ სასწავლებელში (სახელოსნო) რუსული ენის მასწავლებლად. 1949 წ. სექტემბრიდან 1950 წ. მაისამდე მუშაობდა ქლუხორის კავშირგაბმულობის რაიკანტორაში „სოიუზპეჩატის“ განყოფილების უფროსად; 1950 წლის ივნისიდან 1951 წლის 20 იანვრამდე – ქლუხორის რაიონული გაზეთ „განთიადის“ სტამბის დირექტორად;

1950 წ. 16 ნოემბრიდან 1952 წ. აპრილამდე ამავე გაზეთის რედაქციის პასუხისმგებელი მდივანია; 1952 წ. ივნისიდან 1952 წ. სექტემბრამდე მუშაობდა გარეუბნის, ამჟამად, სამგორის რაიონულ გაზეთ „სამგორის“ სტამბაში საამქროების უფროსად.

1952 წლიდან სწავლას აგრძელებს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტზე ჟურნალისტიკის სპეციალობით, რომელიც 1957 წელს დაასრულა.

1939 წ. 1946 წლამდე იყო ალკა რიგებში, 1950 წლიდან იყო საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის წევრი; 1959 წ. აპრილიდან პროფესორ დ.გამეზარდაშვილის მიწვევით მუშაობას იწყებს ჟურნალისტიკის განყოფილების სასწავლო-პოლიგრაფიული ლაბორატორიის გამგედ; 1965 წელს დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია თემაზე: – „რეპორტაჟი“, 1988 წ. არჩულ იქნა დოცენტის თანამდებობაზე და მიეცა ჟურნალისტურ დისციპლინაში ლექციების კურსის წაკითხვის უფლება.

1989 წ. გამოიცა მისი პირველი სახელმძღვანელო – „გაზეთის წარმოება და გაფორმება“, რომელიც მეორედ გადამუშავებული სახით გამოიცა 1984 წელს. მისი სახელწოდება შეიცვალა და ეწოდა „ჟურნალ-გაზეთების წარმოება და გაფორმება“.

არის თანაავტორი დამხმარე სახელმძღვანელოსი – „საბჭოთა ჟურნალისტიკის თეორია და პრაქტიკა“; 1996 წელს გამოიცა მისი 350-გვერდიანი მონოგრაფია – „ქართული ჟურნალ-გაზეთების იერსახე XIX საუკუნეში“; 1998 წ. – სახელმძღვანელო – „რედაქციათა მუშაობის ორგანიზაცია და თანამედროვე ჟურნალისტიკის პრობლემاتيკა“.

1968 წლიდან 1974 წლამდე მუშაობდა ფილოლოგიის ფაკულტეტის დეკანის მოადგილედ სასწავლო დარგში; 1979 წ. აქტიურად მონაწილეობდა ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტიდან გამოყოფაში. ჯერ იყო ფაკულტეტის პარტიული ბიუროს მდივანი, ხოლო, 1980 წლიდან – ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის დეკანის მოადგილე; მან შეადგინა საგნობრივი პროგრამები, აქვს 70-მდე სამეცნიერო ნაშრომი, პარალელურად ლექციებს კითხულობს უნივერსიტეტის კახეთის ფილიალში.

ჰყავს ორი ვაჟიშვილი და ოთხი შვილიშვილი.

§10. ნუგზარ ფოფხაძე

დაიბადა 1942 წლის 28 აპრილს, ქ. ქუთაისში.

1959 წელს დაამთავრა თბილისის მე-10 საშუალო სკოლა, 1966 წელს კი თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი ჟურნალისტიკის სპეციალობით.

1981 წ. დაამთავრა მოსკოვის საზოგადოებრივ მეცნიერებათა აკადემია, აქვე, 1985 წელს დაიცვა დისერტაცია და მიენიჭა ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის ხარისხი; 1961 წლიდან თანამშრომლობდა გაზეთ „კომუნისტში“, იყო საქართველოს ტელევიზიის ახალგაზრდულ გადაცემათა უფროსი რედაქტორი; 1968–1973 წწ. საქართველოს კომპაკვირის ცენტრალური კომიტეტის სტუდენტთა ახალგაზრდობის განყოფილების გამგე, საქართველოს სტუდენტთა საბჭოს თავმჯდომარე, საქართველოს კომპაკვირის ცენტრალური კომიტეტის მდივანი; 1974–1977 წწ. იყო საქართველოს განათლების მინისტრის მოადგილე; 1979–1986 წწ. საქართველოს ტელევიზიისა და რადიომაუწყებლობის სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარე; 1986–1987 წწ. საქართველოს

კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პროპაგანდის განყოფილების გამგეა; 1987–1988 წწ. გაზეთ „კომუნისტის“ რედაქტორი; 1988–1989 წწ. საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანი; 1990 წ. – საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პროპაგანდის განყოფილების კონსულტანტი; 1991–1993 წწ. – ჟურნალისტთა საერთაშორისო კონფედერაციის თავმჯდომარის მოადგილე საერთაშორისო თანამშრომლობის დარგში; 1991–1998 წწ. – დამოუკიდებელი ტელეკომპანიის – „ტ-6-მოსკვას“ ერთ-ერთი დამფუძნებელი და პირველი ვიცე-პრეზიდენტი; 1991–1995 წწ. გენერალური დირექტორი 1991–1993 წწ.; 1991–1995 წწ. – მოსკოვის საერთაშორისო პრესკლუბის ერთ-ერთი დამფუძნებელი და ვიცე-პრეზიდენტი; 1991–1995 წწ. – სატელევიზიო პოლიტიკის საერთაშორისო კომისიის – „ჯიმი კარტერის კომისია“, აშშ წევრი; 1995 წ. გაზეთ „სამშობლო ფორტეს“ მთავარი რედაქტორია. 1995 წლიდან – „ედუარდ შევარდნაძის ფონდის „დემოკრატია და აღორძინება“ პრეზიდენტი. ხოლო მისი რეორგანიზაციის (2000 წ.) შემდეგ – „დემოკრატიის პრობლემებისა და პოლიტიკური ტექნოლოგიების ინსტიტუტის“ დამფუძნებელი და ხელმძღვანელი.

1999 წლიდან ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის დეკანია.

საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი ნ. ფოფხაძე 1981 წ. დაჯილდოებულია სახელმწიფო ჯილდოებით.

ჰყავს მეუღლე და ქალ-ვაჟი.

ქალიშვილი – ნათია ფოფხაძე ჟურნალისტია, თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის წარჩინებულ კურსდამთავრებული. ამჟამად საქართველოს ტელევიზიის პირველი არხის პოპულარული წამყვანია.

§11. ნინო მახარაძე

დაიბადა 1932 წლის 16 მარტს, ქალაქ თბილისში. 1950 წელს წარჩინებით დაამთავრა თბილისის ქალთა № 1 საშუალო სკოლა, ხოლო 1955 წელს – თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტი.

1956–1958 წლებში მუშაობდა პოლიტექნიკურ ინსტიტუტში რუსული ენის მასწავლებლად; 1958–1960 წლებში თანამშრომლობდა

„ვეჩერნი ტბილისის“ რედაქციაში, ლიტერატურულ მუშაკად; 1961 წელს ჩაირიცხა ასპირანტურაში თსუ ჟურნალისტიკის კათედრაზე, ჟურნალისტიკის ისტორიის სპეციალობით (ხელმძღვანელი, პროფ. სერგი დანელია); 1964 წელს დაამთავრა ასპირანტურის კურსი. 1964–1970 წლებში მუშაობდა ამავე კათედრაზე უფროს მასწავლებლად; 1968 წელს დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია თემაზე: „პირველი რუსული გაზეთი კავკასიაში“ (1828–1832 წწ.); 1985 წელს დაიცვა სადოქტორო დისერტაცია თემაზე – „რუსული გაზეთი კავკასიაში XIX საუკუნის 40–50-იან წლებში“;

არის ორი მონოგრაფიისა და მრავალი მეცნიერული და პუბლიცისტური სტატიის ავტორი.

ამჟამად კითხულობს ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის ქართულ და რუსულ სექტორებზე რუსული ჟურნალისტიკის ისტორიის კურსს; არის ჟურნალისტიკის ისტორიის კათედრის გამგის მოადგილე. 1998 წელს დაჯილდოვდა ღირსების ორდენით, არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი.

ჰყავს მეუღლე და ორი ვაჟიშვილი.

აკად. გიორგი ჯიბლაძე

პროფ. დავით ვაშეზარდაშვილი

პროფ. იოსებ ბოცვაძე

პროფ. ილია ნატროშვილი

პროფ. ტარიელ კვანჭილაშვილი

პროფ. ნოდარ ტაბიძე

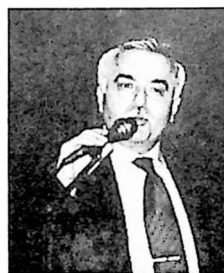
დოც. ივანე მჭედლიშვილი

პროფ. ნიკოლოზ ლეონიძე

პროფ. ნინო მახარაძე

დოც. ნუგ ზარ ფოფხაძე

თ ა ვ ი V თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის კურსდამთავრებულები

გადაუჭარბებლად შეიძლება ითქვას, რომ თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის კურსდამთავრებულებმა ასახელეს მშობლიური უნივერსიტეტი, ფასდაუდებელია მათი ღვაწლი ერისა და ქვეყნის წინაშე. რაც უნდა ეცადო, ძნელია, შეუძლებელია მათ შესახებ ამომწურავი ინფორმაციის მოწოდება. ამიტომ, მიზანშეწონილად ვცანით ზოგიერთი მათგანის ბიოგრაფიული მონაცემების წარმოჩენით დავკმაყოფილებულიყავით.

საერთოდ, ფაკულტეტის კურსდამთავრებულთა სასიქადულოდ უნდა აღინიშნოს, რომ მათ შორის ბევრია გამოჩენილი მწერალი, პროზაიკოსი, პოეტი, მეცნიერი თუ პედაგოგი, მწერლის რანგამდე ამაღლებული პუბლიცისტი და საქართველოს ჟურნალ-გაზეთების შესანიშნავი სპეციალისტი, რომელთა დამსახურების, ტიტულებისა და ჯილდოების სრული აღნუსხვა შეუძლებელია.

ნათქვამის საილუსტრაციოდ მარტო ისიც კმარა, რომ 1951 წელს ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის პირველი კურსი ნიჭიერი ახალგაზრდებით დაკომპლექტდა, რომელთა აბსოლუტურმა უმრავლესობამ სამწერლო ასპარეზზე გაითქვა სახელი, ამ ახალგაზრდებს „პოეტების ჯგუფს“ ეძახდნენ, მათ შემოქმედებას კი მთელი საქართველო (და არა მარტო საქართველო) იცნობს...

ჟურნალისტიკის სპეციალობის კურსდამთავრებულთა შორის არიან სამშობლოს ერთიანობისა და კეთილდღეობისათვის თავდაუზოგავი მებრძოლები; ბევრი რამაა სათქმელი იმ ჟურნალისტ სპორტსმენებზეც, რომლებმაც არაერთგზის ისახელეს თავი საერთაშორისო არენაზე.

§ 1. კურსდამთავრებულები

ასათიანნი ბეჰან – ჟურნალისტი. საქართველოს სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი, საქართველოს კულტურის დამსახურებული მუშაკი.

1967 წელს დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის სპეციალობა. ჯერ კიდევ სტუდენტობის პერიოდიდან (1961 წ.)

ეწეოდა შრომით საქმიანობას: თბილისის ბეჭდვითი სიტყვის კომბინატში, გამომცემლობებში – „კომუნისტსა“ და „ნაკადულში“; 1971 წლიდან მუშაობს ქართული ენციკლოპედიის მთავარ სამეცნიერო რედაქციაში. იყო პასუხისმგებელი მდივნის მოადგილე, პასუხისმგებელი მდივანი. ამჟამად ქართული ენციკლოპედიის მთავარი სამეცნიერო რედაქციის უფროსი კონსულტანტია; დაამაკეტა „ქართული საბჭოთა ენციკლოპედიის“ თერთმეტტომეული, აგრეთვე, – სპექტომის ქართული და რუსული ვარიანტები.

1993 წელს „საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა აღწერილობის“ V წიგნის გამოცემაში მონაწილეობისათვის საქართველოს სახელმწიფო პრემია მიენიჭა.

პარალელურად მუშაობს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობაში ტექნიკურ რედაქტორად. დაამაკეტა წიგნი – „ივანე ჯავახიშვილი, ენციკლოპედიური ლექსიკონი“, „ქართული დიპლომატიის წელიწადეულის“ 9 ტომი, „ქართული დიპლომატიური ლექსიკონის ორტომეული და სხვა უამრავი წიგნი თუ მონოგრაფია.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი.

ბ-ნი ბეჟანი დიდ სამამულო ომში დაღუპული გმირის, მიხეილ ასათიანის უმცროსი ვაჟიშვილია.

დედას, 24 წლის ქვრივს, ანეტა სურგულაძეს ოთხი შვილი და გაუნელებელი დარდი არგუნა ცხოვრებაში.

შვილებსა და შვილიშვილებს ბოლომდე უერთგულა გაუტეხელმა ქალბატონმა, დარდი და ურვა კი გულში ღრმად ჩაიმარხა და შრომით, ტიპოური გურული იუმორით, ბრძენქალის სიღარბასლით, ცალად გალია წუთისოფელი...

ბ. ასათიანი სტუდენტობის წლებში დაოჯახდა. ჰყავს ფილოლოგი მეუღლე ჟუჟუნა ასათიანი, შვილები – შორენა და პაატა. აგრეთვე – შვილებისაგან განურჩეველი სიძე – სულხან ჯოგლიძე და რძალი მანანა ბოკერია.

ყველაზე ძვირფასი შენაძენი კი ახალგაზრდა ბაბუისთვის მისი შვილიშვილი ირაკლი ჯოგლიძეა, თბილისის გ.ტაბიძის სახელობის 51-ე საავტორო სკოლის წარჩინებული მოსწავლე.

ასათიანი ჯილდა – დაიბადა 1946 წელს, ქ. თბილისში.

1963 წელს ოქროს მედალზე დაამთავრა თბილისის 56-ე საშუალო სკოლა; იმავე წელს ჩაირიცხა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის

ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის სპეციალობაზე; 1968 წელს წარჩინებით დაამთავრა ზემოხსენებული ფაკულტეტი; 1969 წელს ჩაირიცხა ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის ასპირანტურაში, ჟურნალისტიკის ისტორიის განხრით; 1978 წელს დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია თემაზე: „დ. ერისთავი პუბლიცისტი, ჟურნალისტი და დრამატურგი“; 1972 წლიდან მუშაობს ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე. არის დოცენტი. აქვს 18 სამეცნიერო ნაშრომი. არის ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი.

ჯილდა ასათიანს ჰყავს მეუღლე – ანტონ ძეგლაძე და ჟურნალისტი ვაჟიშვილი – პაატა ძეგლაძე.

ასათიანი მანია – დაიბადა 1977 წლის 4 მაისს, ქ. თბილისში, მოსამსახურის ოჯახში.

მაიამ დაამთავრა ქალაქ თბილისის 161-ე საშუალო სკოლა; იმავე წელს სწავლა განაგრძო ივ.ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე; 1998 წელს დაამთავრა ამავე ფაკულტეტის ბაკალავრიატი, ხოლო 2000 წელს – მაგისტრატურა.

1993 წლიდან მოღვაწეობს საქართველოს ტელე-რადიომაუწყებლობაში. მუშაობდა საბავშვო საცამწვილო პროგრამების შემოქმედებით გაერთიანებაში (პროგრამები: „საცამწვილო ქრონიკები“ და „თვალსაწიერი“). 1995 წელს მუშაობა დაიწყო სტუდია „მაესტროში“, სადაც ამზადებდა საავტორო გადაცემას – „გადაცემა“. 1997 წლიდან მოღვაწეობს შემოქმედებით გაერთიანება „ალიონში“, როგორც კორესპონდენტი და პროგრამის წამყვანი.

ჰყავს მეუღლე და ერთი შვილი.

ამისულაშვილი ლელა – დაიბადა 1965 წელს.

1982 წელს წარჩინებით დაამთავრა თბილისის 29-ე საშუალო სკოლა, იმავე წელს ჩაირიცხა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე, რომელიც წარჩინებით დაამთავრა 1988 წელს. იყო ბ. ჟღენტის სახელობის სტიპენდიანტი.

1994 წლიდან, ოჯახთან ერთად, ცხოვრობს შვეიცარიაში, ქალაქ ჟენევაში. ამჟამად მუშაობს სტრასბურგში, ევროსაბჭოში.

ჰყავს მეუღლე – დავით ხიდაშელი და შვილები – მარიამი და ქეთევანი.

ანასტასიადი ვაღიშ – საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი, გაზეთების „ვეჩერნი ტბილისის“ და „ელინიკი დიასპორას“ მთავარი რედაქტორი, დაიბადა ბაქოში, 1940 წ. 4 იანვარს; დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1964) და სკკპ ცენტრალურ კომიტეტთან არსებული დაუსწრებელი უმაღლესი პარტიული სკოლის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1978); იყო გაზეთ „მოლოდიოე გრუზიის“ კორესპონდენტი, განყოფილების გამგე, პასუხისმგებელი მდივანი (1964–77), მთავარი რედაქტორის მოადგილე (1977–78), მთავარი რედაქტორი (1978–85); 1985 წელს ხელმძღვანელობდა ახალგაზრდობისა და სტუდენტთა XII მსოფლიო ფესტივალის (ქ.მოსკოვში) პრესცენტრს, არის გაზეთ „ვეჩერნი ტბილისის“ მთავარი რედაქტორი (1985 წლიდან), საქართველოში ბერძნული დიასპორის გაზეთ „ელინიკი დიასპორას“ დამაარსებელი და მთავარი რედაქტორი (1992 წლიდან). სოხუმის დაცემის შემდეგ, გარკვეული პერიოდის მანძილზე, რედაქტორობდა (1993 წ.) თბილისში დროებით გამოძვალ გაზეთ „დემოკრატიჩესკაია აბხაზიას“. მიღებული აქვს საბჭოთა კავშირისა და საქართველოს ჯილდოები – „საპატიო ნიშნის“ (1981, 1986) და ღირსების ორდენები (1997); იყო საქართველოს სახელმწიფო მეთაურის საბჭოს წევრი (1992–95) და სახელმწიფო საკონსტიტუციო კომისიის წევრი (1995 წ.). არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის პრეზიდიუმის წევრი (1987 წლიდან), დსთ-ის ჟურნალისტთა საერთაშორისო კონფედერაციის საბჭოს წევრი (1998 წლიდან), უცხოელ ბერძენ ჟურნალისტთა მსოფლიო ორგანიზაციის (OLLOME) ადმინისტრაციული საბჭოს წევრი (1995 წლიდან) და უცხოელ ბერძენ ჟურნალისტთა პერიფერია – ევროპის ორგანიზაციის მდივანი (1999 წლიდან); აგრეთვე, არის საქართველოს ბერძენთა სათვისტომოების ფედერაციის (ამჟამად კავშირის) გამგეობის და პრეზიდიუმის წევრი (1994 წლიდან); იყო უცხოელ ბერძენთა მსოფლიო ოთხი (1995, 1997, 1999, 2001 წწ.) ყრილობის დელეგატი საქართველოს ბერძნული დიასპორიდან. მისი ბიოგრაფია შეტანილია ენციკლოპედიებში: – „საქართველოს ღირსეული ბერძენები“ (1995) და „ვინ ვინ არის საქართველოში“ (1998–1999, 2001–2002).

აილინოვი მიხეილ – დაიბადა 1952 წლის 18 მაისს ქ. თბილისში, მოსამსახურის ოჯახში.

მამა ამიერკავკასიის რკინიგზის სამმართველოს განყოფილების უფროსად მუშაობდა. დედა – გვენცაძე ე.გ. კი 38-ე საშუალო სკოლის დირექტორად. მშობლები ამჟამად პენსიონერები არიან.

მამამ 1974 წელს წარჩინებით დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის სპეციალობა; მუშაობდა კორესპონდენტად მრავალტირაჟიან გაზეთ „ელმავალშმენებელში“, „ვექერნი თბილისში“ და „ზაკავკასიე ვონნიე ვედომოსტში“. იყო გაზეთ „ჯორჯიან თაიმსის“ და „კაზაკ გრუზიის“ რედაქტორი, იყო ყოველკვირეული გაზეთ „ვეკ“-ის საკუთარი კორესპონდენტი საქართველოში; არის ავტორი წიგნისა – „ფოლადის მაგისტრალების გოლიათები“ (გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველო“, 1987 წ.); მისი სცენარით გადაღებულია დიპლომატიური ფილმი საქართველოს კინოში; არის „პაბლიკ რილეიშნს“ ცენტრის პრემიის ლაურეატი ნომინაციაში – „1993 წლის საქართველოს საუკეთესო ჟურნალისტი“, არის ორი საერთაშორისო კონკურსის ლაურეატი: 1996 წ. ამიერკავკასიის რუსულენოვან ჟურნალისტთა საერთაშორისო ფედერაციის და 1997 წ. – „მშვიდობიანი კავკასიისათვის“.

ამჟამად საქართველოს ახალგაზრდობის საერთაშორისო ჟურნალისტიკის ბიზნესისა და სამართლის ინსტიტუტის დეკანი და ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე გაზ. „მრავალენოვანი საქართველოს“ მთავარი რედაქტორია.

არის ღირსების ორდენის კავალერი, გამოქვეყნებული აქვს არაერთი შრომა.

ბაქობიძე ნანა – დაიბადა ცაგერის რაიონის სოფ. მახურაში. 1975 წლის 19 აპრილს. ნანამ დაამთავრა ცაგერის რაიონის სოფ. ზუბის საშუალო სკოლა, ხოლო 1997 – წელს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი; სტუდენტობის პერიოდიდან მუშაობდა გაზეთებში: „ახალგაზრდა ივერიელი“, „დრო“, „ახალი თაობა“; სტუდენტობის წლებში დააარსა გაზეთი „ექსპერიმენტი“; რამდენჯერმე იყო მივლინებული აფხაზეთის ომში, როგორც სპეციალური კორესპონდენტი; 1994 წლიდან არის ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი, საიდანაც მიღებული აქვს „1998 წლის საუკეთესო ჟურნალისტის“ სერთიფიკატი; 1999 წლიდან არის გაზეთ „ივერია ექსპრესის“ რედაქტორი და ერთ-ერთი დამფუძნებელი; მონაწილეობს ჟურნალისტთა საერთაშორისო ცენტრის პროექტებში. არის რამდენიმე წიგნის ავტორი (პოეტური და პროზაული კრებულები), მათ შორის ორი პუბლიცისტური:

„რაციონის მდივანი – არადროული მანიფესტაცია“ და „ადვოკატი რჩეულიშვილი“;

ჰყავს მეუღლე, ჟურნალისტი გივი ჩადუნელი და ორი შვილი.

ანასაშვილი მარადი – დაიბადა ყვარელში. მშობლები: ნინო მოლაშვილი, ლევან ანასაშვილი. მეუღლე – ვალერიან მერაბიშვილი, შვილები: – ნინო, ია.

1960 წელს დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება; 1961 წელს მუშაობდა გაზეთ „ყვარელის“ პასუხისმგებელ მდივნად; 1963–1980 წ. გაზეთ „ახალგაზრდა კომუნისტის“ სამართლისა და მორალის განყოფილების გამგე; 1980–1984 წ. – გაზეთ „კომუნისტის“ კორესპონდენტად. 1984–90 წ. ამავე გაზეთის აგიტაცია–პროპაგანდის განყოფილების გამგის მოადგილედ; 1992–93 წ. გაზეთ „კაბადონის“ საზოგადოებრივ–პოლიტიკური განყოფილების გამგეა; 1993–94 წწ. მუშაობდა ქალთა გაზეთის რედაქტორის მოადგილედ, გაზეთ „კახეთის“ მთავარ რედაქტორად, გაზეთ „შვიდობა ყოველთას“ მთავარ რედაქტორად; 1995 წლიდან დღემდე გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ მიმომხილველია.

ავტორია წიგნების: „მოგონებები“ (1989 წ.) და „გზები“ (1999 წ.); არის საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი. დაჯილდოებულია ღირსების ორდენით.

პოზი: მოგზაურობა, ყვავილების მოვლა.

აროგელიძე ოთარ – დაიბადა ქ. თბილისში, 1936 წელს.

1950 წელს დაამთავრა ქთბილისის რკინიგზის მუშა–ახალგაზრდობის პირველი საშუალო სკოლა ვერცხლის მედალზე, ხოლო ხუთი წლის შემდეგ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის სპეციალობა. უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ მუშაობას იწყებს საქდესის რესპუბლიკური ინფორმაციის რედაქტორად. მალე გადაიყვანეს გაზ. „კომუნისტის“ რედაქციაში, სადაც ჯერ ილუსტრაციის, შემდეგ კი მრეწველობისა და ტრანსპორტის განყოფილების გამგედ მოღვაწეობდა.

1964 წელს დაამთავრა მოსკოვის სკკპ ცკ–სთან არსებული უმაღლესი პარტიული სკოლის პრესის, რადიოსა და ტელევიზიის განყოფილება ეკონომიკის განხრით; მუშაობა კვლავ გაზეთ „კომუნისტის“ რედაქციაში განაგრძო; 1969 წ. გადაიყვანეს საკავშირო გაზეთ „სოციალისტიჩესკაია

ინდუსტრიას“ საკუთარ კორესპონდენტად, ამიერკავკასიის სამ რესპუბლიკაში, სადაც 1977 წლამდე მუშაობდა. შემდეგ იყო გაზეთების: – „კომუნისტის“ მრეწველობისა და ტრანსპორტის, „სოფლის ცხოვრების“ პარტიული განყოფილების გამგე. აქვე დააწინაურეს ჯერ მთავარი რედაქტორის პირველ მოადგილედ, შემდეგ – მთავარ რედაქტორად.

მალე გაზეთ „საქმის“ მთავარი რედაქტორის მოადგილე გახდა.

1992 წელს დააარსა და რედაქტორობდა გაზეთ „ახალ ეკონომიკას“. გაზეთი უფლებამოსილი იყო მასალები ებეჭდა ოთხ ენაზე: ქართულად, რუსულად, ინგლისურად და თურქულად. ეს გაზეთი ლონდონის ადამ სმიტის სახელობის ტექნიკური ლიტერატურის ინსტიტუტის, დსთ–სა და ბალტიისპირეთის ქვეყნების მასმედიის პირველ გამოცემაშია შეტანილი.

1994–96 წწ. ოპრობელიძე იყო საქართველოს რესპუბლიკის მრეწველობის სამინისტროს პრესცენტრის უფროსი; შემდეგ მუშაობდა გაზეთების: – „რეზონანსისა“ და „თბილისის ფოსტის“ მთარგმნელად; ნარკვევისათვის – „სტუმრად მიხეილ შოლოხოვთან“ – მანიჭეს ყოფილი საბჭოთა კავშირის ჟურნალისტთა კავშირის პრემია; 1978 წ. სსრკ კვების მრეწველობის სამინისტროს კოლეგიის გადაწყვეტილებით, დაჯილდოვდა მედლით – „სოციალისტური შეჯიბრების წარჩინებული“. ეს ერთადერთი შემთხვევა იყო ქართული პრესის ისტორიაში; 1981 წელს პრესაში ხანგრძლივი და ნაყოფიერი მუშაობისათვის მიენიჭა „საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტის“ წოდება. 1959 წლიდან არის საქართველოს ჟურნალისტთა კავშირის წევრი. არის საქველმოქმედო საზოგადოება „თბილისელის“ წევრი. 1990 წ. იგი პირადი განცხადების საფუძველზე გამოვიდა კომპარტიის რიგებიდან. 1998 წ. 31 დეკემბერს დაჯილდოვდა „ღირსების ორდენით“. ამჟამად არის თბილისის პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკურ-ჰუმანიტარული ინსტიტუტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის დოცენტი. ჰყავს მეუღლე და შვილი.

აბრამიშვილი მაია – 1995 წელს დაამთავრა ივ.ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი.

ჟურნალისტად მუშაობდა გაზეთებში: – „თბილისი“ 1991–93 წწ. „7 დღე“ 1993–96 წწ.“ ამ გაზეთების რეკომენდაციით 1995 წ. ჩააბარა გამოცდები ტექნიკური უნივერსიტეტის სამართალმცოდნეობის ფაკულტეტზე, რომელიც დაასრულა 2000 წელს.

1995 წლიდან დღემდე არის უმაღლესი საკანონმდებლო ორგანოს აკრედიტირებული ჟურნალისტი; 1996–98 წ.წ. „Мизури“-ს (მოსკოვის საქართველოს საელჩოს გაზეთი) საკუთარი კორესპონდენტი; 1998–99 წლებში მუშაობდა „საქართველოს გაზეთში“. 1999–2000 წწ. სტუდია „აუდიენციის“ გადაცემა „დედაქალაქში“; 2000–02 წწ. ეკოლაიჯისტი.

2002–2003 წ.წ. „მთავარ გაზეთში“; 1996–2002 წ.წ. პარალელურად მუშაობდა უმაღლეს საკანონმდებლო ორგანოში წამყვან სპეციალისტად. იყო სოციოლოგიური კვლევითი ცენტრის „გორბის“ პოლიტიკური ექსპერტი; მონაწილეობდა გაეროს საერთაშორისო ორგანიზაციის და ფრიდრიხ ნაუმანის ფონდის სემინარებში; ამჟამად გაზ. „მთავარი გაზეთის“ პოლიტიკური განყოფილების ჟურნალისტია.

აბლაძე შოთა – დაიბადა 1959 წლის 30 მარტს თბილისში. მოსამსახურის ოჯახში. ეროვნებით ქართველი, უპარტიო.

1976 წელს დაამთავრა თბილისის 53-ე საშუალო სკოლა, ხოლო 1981 წელს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება.

შრომითი საქმიანობა დაიწყო 1982 წლიდან საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის სარედაქციო-საგამომცემლო საბჭოში. ამავე წლის ნოემბრიდან დღემდე არის შოთა რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტის წამყვანი მეცნიერ თანამშრომელი.

1993 წელს მიენიჭა ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხი; 1995–1996 წლებში – თბილისის კულტურის სახელმწიფო ინსტიტუტის ქართული ლიტერატურის კათედრის პროფესორი; 1996–2002 წლებში იყო თბილისის ეკონომიკურ ურთიერთობათა სახელმწიფო ინსტიტუტის საზოგადოებრივ მეცნიერებათა კათედრის პროფესორი; 1997–1999 წლებში საქართველოს პრეზიდენტის პირველი სტიპენდიანტი.

სამეცნიერო მუშაობის პერიოდში გამოქვეყნებული აქვს წიგნები მეოცე საუკუნის ქართული ლიტერატურის ჟურნალისტიკისა და კრიტიკის ისტორიიდან.

გამოქვეყნებული აქვს სამეცნიერო შრომები:

1. გალაკტიონ ტაბიძის ჟურნალი, თბ., 1982 წ., თსუ გამომცემლობა;
2. არიფონი, თბ., 1983 წ., თსუ გამომცემლობა;
3. ღებნა შენგელაია, თბ., 1986 წ., გამომცემლობა „მეცნიერება“;

4. გარდატეხის წლები, თბ., 1987 წ., თსუ გამომცემლობა;
5. მიხეილ ჯავახიშვილის რომანები, თბ., 1990 წ., გამომცემლობა მეცნიერება;
6. მიხეილ ჯავახიშვილის მოთხრობები, თბ., 1991 წ., თსუ გამომცემლობა;
7. მიხეილ ჯავახიშვილი ქართულ სალიტერატურო კრიტიკაში.

ბაბაძეშა ეკა – ჟურნალისტი ეკა ბაბაძე 1976 წლის 21 ივლისს დაიბადა.

1993 წელს წარჩინებით დაამთავრა ბაღდათის რაიონის ეგნინოშვილის სახელობის №1 საშუალო სკოლა. იმავე წელს ჩაირიცხა ქ. ქუთაისის აკ. წერეთლის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე, რომელიც წარჩინებით დაამთავრა 1998 წელს. შემდეგ სწავლა განაგრძო თსუ-ს ასპირანტურაში პრესის თეორიისა და პრაქტიკის კათედრაზე. მუშაობდა სადისერტაციო თემაზე – გაზეთი „ბედი ქართლისა“. 2000–2001 წლებში მუშაობდა ქ. ქუთაისის აკ.წერეთლის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ჟურნალისტიკის კათედრაზე. 2002 წლიდან მუშაობდა საგზაო დეპარტამენტის პრეს-სამსახურში. პარალელურად თანამშრომლობდა გაზეთ „24 საათთან“.

ჰყავს ერთი შვილი – ბადრი კაპეტივაძე.

ტრაგიკულად დაიღუპა 2002 წლის 2 დეკემბერს.

ბალარჯიშვილი მერაბ – ჟურნალისტური საქმიანობა მუსიკალურ სასწავლებელში სწავლისას, 1996 წელს თელავის რაიონულ გაზეთ „ალაზნის განთიადში“ დაიწყო. 1968 წლიდან თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილების სტუდენტია, 1973 წლიდან – ტელევიზიისა და რადიომუწყებლობის სახელმწიფო კომიტეტის ტელევიზიის სამეცნიერო-სასწავლო პროგრამების მთავარი რედაქციის ასისტენტი, რედაქტორი და შემდეგ განყოფილების გამგეა; შემდგომ – სოციოლოგიური კვლევის ცენტრის მთავარი რედაქტორის მოადგილე, ხოლო 1984 წლიდან – რადიოს ინფორმაციის მთავარი რედაქციის მთავარი რედაქტორი.

1985–1988 წლებში ის პარტიულ სამუშაოზეა. 1988 წლის ოქტომბერში მერაბ ბალარჯიშვილი ინიშნება გაზეთ „ახალგაზრდა კომუნისტის“ რედაქტორად. უკვე მომდევნო წლის მარტში, მისი ინიციატივით, გაზეთს ეწოდა „ახალგაზრდა ივერიელი“. ეს გაზეთი საბჭოთა ეპოქაში, ფაქტობრივად, პირველი, და, ალბათ, უკანასკნელი

დამოუკიდებელი პოლიტიკური გამოცემაა. მიუხედავად რედაქტორისა და კოლექტივის მცდელობისა, მაშინ ვერ მოხერხდა დამოუკიდებელ გაზეთად მისი გამოცემა. გაზეთში სისტემატურად იბეჭდებოდა ისეთი ეროვნული მოღვაწეების წერილები, როგორებიც იყვნენ აკაკი ბაქრაძე, ზვიად გამსახურდია, მერაბ კოსტავა, გიორგი ჭანტურია და სხვები. ის დღესაც ამ გაზეთის დამფუძნებელი და შპს „გაზეთ „ახალგაზრდა ივერიელის““ დირექტორია.

1990 წელს მერაბ ბალარჯიშვილმა, როგორც მაჟორიტარმა დეპუტატმა, პირველ თავისუფალ არჩევნებში გაიმარჯვა და გახდა დამოუკიდებელი საქართველოს პირველი პარლამენტის წევრი და 1991 წელს მიღებულ „დამოუკიდებლობის აქტს“ მისი ხელმოწერაც ადასტურებს.

დღეს მერაბ ბალარჯიშვილი ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის მასწავლებელი და დეკანის მოადგილეა.

ჰყავს მეუღლე, ცნობილი ჟურნალისტი ქეთი მალრაძე და ვაჟიშვილი ნიკა.

ბეგიაშვილი მანანა – 1976 წელს ჩაირიცხა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის სპეციალობაზე. მისმა ნაშრომმა – „შენიშვნები „მნათობის“ ენაზე“, სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენციაზე პირველი პრემია დამსახურა.

1982 წელს დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (ფაკულტეტის პირველი გამოშვება); 1986 წლიდან არის ჟურნალისტთა კავშირის (ამჟამად ფედერაციის) წევრი; 1984 წელს გაიარა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტთან არსებული კვალიფიკაციის ასამაღლებელი კურსები, რომლის ხელმძღვანელმა ბატონმა ნოდარ ტაბიძემ მისი ნაშრომი ამგვარად შეაფასა: – „ბეგიაშვილი გრძნობს ფრაზის ფერს, სურნელსა და გემოს“. 1987–88 წლებში დაამთავრა საზოგადოებრივ მეცნიერებათა ინსტიტუტი ჟურნალისტიკის სპეციალობით. სხვადასხვა დროს თანამშრომლობდა გაზეთებში – „თბილისი“, „ახალგაზრდა კომუნისტი“, „წიგნის სამყარო“, „სოფლის ცხოვრება“, „ქალთა გაზეთი“, „საქართველოს რესპუბლიკა“, გაუხმაურებული ფაქტები“, „მანსი“, „კვირის პალიტრა“. ჟურნალებში: – „ბომონდი“, „XX საუკუნე“; მუშაობდა თეთრიწყაროს რადიოს რედაქტორად, მაუდ-კამოლის კომბინატის რადიოს რედაქტორად, გაზეთ „ფანტაზიას“ რედაქტორად და ამავე კომბინატის პრესცენტრის

ხელმძღვანელად, აგრეთვე თბილგვირაბშენის გაზეთში. იყო საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის თბილისის ორგანიზაციის კონსულტანტი. მისი ინიციატივით სისტემატურად იმართებოდა მრავალტირაჟიანი გაზეთების ღია რეცენზირება, განსაკუთრებული აქცენტი კეთდებოდა პუბლიკაციების ენასა და სტილზე.

მის კალამს არც სუსხი აკლია, რის გამოც, „შერისხულიც“ აღმოჩნდა. უპირატესობას ანიჭებს ლიტერატურისა და ხელოვნების საკითხებს. მისი საყვარელი ჟანრია რეცენზია. თუმცა, აღნიშნულ ჟანრს „ბაზარი“ არ სწყალობს. საინტერესოა, რომ მას „კვირის პალიტრაში“ მიჰყავდა რუბრიკა – „სცენური წყვილები“ მისთვის, როგორც ჟურნალისტიკათვის, გაიღო პირველად რეზო თაბუკაშვილისა და მედეა ჯაფარიძის საოჯახო არქივი. ასე შეიქმნა სიყვარულის უღამაზესი ლეგენდები: კახი კაცსაძე და ბელა მირიანაშვილი, ნინო რამიშვილი და ილიკო სუხიშვილი, ოთარ მეღვინეთუხუცესი და გურანდა გაბუნია, თემურ ჩხეიძე და ნანი ჩიქვინიძე. მისი რესპოდენტები იყვნენ: ნოდარ ტაბიძე, საქართველოს სახალხო არტისტები ნოდარ მგალობლიშვილი, ზურაბ ქაფიანიძე, ლიანა ისაკაძე, მანანა დოიჯაშვილი, დიდი ხნის მეგობრობა აკავშირებს: ანსამბლ „ივერიასთან“, მედუდუკეთა დასთან – „სონინართან“, ბატონ ოთარ რამიშვილთან, ნანი ბრეგვაძესთან, რომლის საიუბილეო წიგნში მისი მასალებიც შეირჩა, „სუხიშვილების“ ყველა თაობასთან, ხელოვნების სხვა ავტორიტეტებთან. ამჟამად დაკავებულია მოზარდებსა და ახალგაზრდებში „ჟურნალისტური ნაპერწკლების“ ძიება აღმოჩენითა და მათთვის „წერა-კითხვის“ სწავლებით. ასე მოვიდნენ ჩვენს ფაკულტეტზე ალექსანდრე კოშაძე, ნათია კალანდაძე, თეონა ბუცხრიკიძე, თამუნა კალანდარიშვილი. რაც შეეხება მის ვაჟს, ალექსანდრე ბერიძეს, ჩვენი ფაკულტეტის ასპირანტს, იგი თითქმის „იძულებითი ნებაყოფლობის“ პრინციპით მოიყვანა ჩვენთან, რათა მას არა მხოლოდ ჟურნალისტური – პიროვნული წვრთნაც გაეკლო.

ბერიოშვილი შურთხია – დაიბადა 1965 წელს.

1982 წელს დაამთავრა ყვარლის რაიონის ახალსოფლის საშუალო სკოლა, 1983–88 წლებში სწავლობდა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე. მუშაობდა გაზეთებში: „თბილისის უწყებანი“, „ახალი ქართული გაზეთი“, „ახალი ეპოქა“, სახელმწიფო ტელევიზიაში.

ჰყავს მეუღლე ვლადიმერ შენგელია და შვილები – გიორგი და ელენე.

ბიბილაშვილი ზაზა – დაიბადა 1972 წელს, გორის რაიონის სოფელ კარალეთში. თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი დაამთავრა 1994 წელს. ქართულ პერიოდიკაში იბეჭდება (ლექსები, მოთხრობები, ლიტერატურული და პუბლიცისტური წერილები, სატირული-იუმორისტული ტექსტები) 1983 წლიდან. არის ორი ლიტერატურული პრემიის (მწერალთა კავშირის გორის განყოფილების I პრემია 1990 წ. და 2000 წლის „წინანდლის პრემია“) ლაურეატი, ავტორი პოეტური კრებულისა „ნუ მესიზმრებ, რაა!“

ბიწაძე ნინო – დაბადებული 1966 წელს.

დაამთავრა თბილისის 61-ე საშუალო სკოლა; 1983–1988 წლებში სწავლობდა ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე. იყო ვარლამ თოფურიას სახელობის სტიპენდიანტი; მუშაობდა საქტელერადიო კომიტეტში საინფორმაციო პროგრამა „მომბეში“ და მუსიკალური პროგრამების რედაქციაში. ამჟამად მუშაობს გაზეთ „ახალი ეპოქის“ ეკონომიკის განყოფილების რედაქტორად.

ჰყავს მეუღლე – გია მეზვრიშვილი და შვილები: – ანა და თამარი.

ბიჭიკაშვილი ირინა – დაიბადა 1946 წლის 7 აგვისტოს, სამხედრო მოსამსახურის ოჯახში.

დაამთავრა თბილისის 103-ე საშუალო სკოლა. იმავე წელს ჩაირიცხა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტზე, ჟურნალისტიკის სპეციალობით. სწავლის პერიოდში გატაცებული იყო ფილოსოფიით, გერმანულით, ანტიკური და დასავლეთევროპული ლიტერატურით.

რაც შეეხება სპეციალობის საგნებს, განსაკუთრებით უყვარდა პრაქტიკულ-კლავითი დისციპლინები: „ნარკვევი“, რომელსაც უკითხავდა ცნობილი ჟურნალისტი, „ზარია ვოსტოკას“ რედაქტორის მოადგილე გალინა მუხრანელი, „ფელეტონი“. კურსი მოისმინა ტელეჟურნალ „ოქროპირის“ რედაქტორის რეზო დვალისშვილისაგან, „გაზეთის წარმოებასა და გამოშვებას“ უკითხავდა „ვეჩერნი თბილისის“ პასუხისმგებელი მდივანი ალა სტრატიევა. „საგაზეთო პრობლემატიკას“ კითხულობდა გამოცდილი ჟურნალისტი, დოცენტი გრიგოლ მულკი-ჯანანი. ფოტო-ჟურნალისტიკას უკითხავდა დოც. სანდრო მამასახლისი.

ი. ბიჭიკაშვილი დიდი სიყვარულით იხსენებს პედაგოგებს, მის მეცნიერულ საქმიანობაში დამკვალიანებლებს. განსაკუთრებით გამორჩეულად ახასიათებს ი. ნატროშვილის, დ. გამეზარდაშვილის და ნ.მახარაძის ტაქტიან მიდგომას სტუდენტი-ახალგაზრდობის მიმართ.

1970 წლიდან, ფაკულტეტის დამთავრებისთანავე, კათედრის მაძიებელია, ხოლო, 1970 წლიდან სასწავლო საათები აქვს. 1977 წელს დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია.

ფაკულტეტის შექმნის დღიდან მუშაობს პრესის თეორიისა და პრაქტიკის კათედრაზე. არის მრავალი ნაშრომის ავტორი.

ჰყავს მეუღლე და ორი შვილი.

ბრეზაძე ლევანო – დაიბადა 1947 წლის 11 იანვარს ქუთაისში, ინჟინერ-გეოლოგის – სოლომონ ბრეგაძისა და ექიმ-სტომატოლოგის – ცაცა ბოჭორიშვილის ოჯახში.

1965 წელს ოქროს მედალზე დაამთავრა ტყუბულის მეორე საშუალო სკოლა, ხოლო 1971 წელს – თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება.

1972–74 წლებში სწავლობდა თსუ ჟურნალისტიკის კათედრის ასპირანტურაში. იმავე წლებში კითხულობდა ჟურნალისტიკის თეორიისა და პრაქტიკის კურსს საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის, პუშკინის სახელობის პედაგოგიური ინსტიტუტის და სამხატვრო აკადემიის საზოგადოებრივ პროფესიათა ფაკულტეტებზე.

სხვადასხვა დროს მუშაობდა მწერალთა კავშირის ალმანახ „კრიტიკის“ პასუხისმგებელ მდივნად, მთარგმნელობითი კოლეგიის უფროს რედაქტორ-რეცენზენტად, გაზეთ „მაშულის“ რედაქტორის მოადგილედ, გაზეთ „კვირის ფოსტის“ რედაქტორის მოადგილედ, გაზეთ „მშობლიური კერის“ რედაქტორად. ამჟამად მუშაობს შოთა რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტში (ლიტერატურის თეორიის განყოფილებაში); კითხულობს მხატვრული ტექსტის ანალიზის კურსს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში.

გამოქვეყნებული აქვს ხუთი წიგნი: „პერსონაჟები ხვდებიან ერთმანეთს“ (1982 წ.) „დაკარგული გასაღების ძიებაში“ (თ. დოიაშვილთან თანაავტორობით, 1985 წ.), „სიტყვა ძველი, სიტყვა ახალი“, 1988 წ.), „ქართული ჟარგონის ლექსიკონი“, 1999 წ.), „პოლემიკას რა უნდა“ (თ.დოიაშვილთან თანაავტორობით, 2001 წ.).

ლიტერატურულ-კრიტიკული, ლიტერატურულ-თეორიული და პუბლიცისტური მოღვაწეობის გარდა ნაყოფიერ მთარგმნელობით საქმიანობასაც ეწევა. გერმანულიდან თარგმნილი აქვს: გოეთეს, ჰაინეს, ლესინგის, ბრეხტის, პ. ჰესეს და სხვათა პოეტური თუ პროზაული თხზულებები; მისი რამდენიმე ნაშრომი თარგმნილი და გამოქვეყნებულია რუსულ, ინგლისურ, გერმანულ, ბულგარულ ენებზე.

არის საქართველოს მწერალთა კავშირის წევრი 1984 წლიდან, ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი – 1978 წლიდან.

არის ვაჟა-ფშაველასა (1993 წ.) და სულხან-საბა-ორბელიანის (2003 წ.) პრემიების ლაურეატი.

2005 წელს დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია.

ჰყავს ქალ-ვაჟი: – რუსუდანი და გიორგი.

ბაინდურაშვილი რიტა – დაიბადა 1966 წლის 28 ივნისს, ქ. თბილისში.

ჯერ კიდევ სკოლის მოსწავლე, თავის პუბლიკაციას აქვეყნებს გაზ. „თბილისში“ და ზდება მისი შტატგარეშე კორესპონდენტი; 1985 წელს იგი თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის საღამოს განყოფილებაზე ირიცხება. მესამე კურსის სტუდენტი უკვე გაზეთ „თბილისის“ შტატიანი კორესპონდენტია და ისეთ პრობლემატურ და სპეციფიკურ თემებზე მუშაობს, როგორებიც არის: სოციალური საკითხები, ჯანდაცვა, არქიტექტურა, მშენებლობა და სხვ. ეს ის პერიოდია, როცა საზოგადოებაში თავისუფალი სიტყვის, თავისუფალი აზროვნების ძალა და სურვილი იღვიძებს და „თბილისი“ ყველაზე თამამი და მართლისმოქმელი ავტორების რუპორი ზდება. მის ფურცლებზე მანამდე ტაბუდადებული თემები და პიროვნებები ჩნდებიან და იგი ერთ-ერთი ყველაზე პოპულარული გაზეთია, რაც დამწვები ჟურნალისტიკისთვის შესანიშნავი ასპარეზი აღმოჩნდა. ყოველდღიურ პრაქტიკულ საქმიანობას ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე მიღებული თეორიული განათლება ერთვის და 1991 წელს მკითხველისათვის უკვე კარგად ცნობილი ჟურნალისტი თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტსაც წარჩინებით ამთავრებს; მისი პუბლიკაციები აქტუალურ თემებზე სისტემატურად იბეჭდება ჟურნალ „საქართველოს ქალშიც“ და ქართული დამოუკიდებელი პრესის ერთ-ერთ პირველ ყოველდღიურ გამოცემაში – „დილის გაზეთი“.

თავის წარმატებებსა და პროფესიონალიზმს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტსა და გაზეთ „თბილისს“ უმადლის, იმ პედაგოგებსა და ცნობილ პრაქტიკოს ჟურნალისტებს, რომელთაგან არა მხოლოდ ჟურნალისტური ანა-ბანა, არამედ ადამიანური სიკეთე, კოლეგიალობა, პროფესიული ღირსება და პრინციპულობა შეითვისა.

რიტა ბაინდურაშვილი ორი შვილის დედაა. ჰყავს მეუღლე – თემურ თუშიშვილი და ქალ-ვაჟი: სოფო და გიორგი.

ბაბუნია დარეჯანი – ეამყება, რომ ბავშვობისა და ყრმობის წლები გაატარა გალაკტიონის, ტიციანის, კორნელი კეკელიძის ნატურფალზე, დაიბადა ვანის რაიონში, ცხოვრობს და მოღვაწეობს ქუთაისში. წლების განმავლობაში გაზეთ „ქუთაისის“ რედაქციაში მუშაობდა გამომშვებად, კორესპონდენტად, პოლიტიკური განყოფილების გამგედ, რედაქტორის მოადგილედ, იყო ორგანიზაციულ ხელმძღვანელ თანამდებობაზე და ისეთი პოსტები ეჭირა, რომელიც მანამდე მამაკაცთა პრეროგატივად ითვლებოდა. პროფესიული თუ საზოგადოებრივი მოვალეობების შესრულების დროს, შინაგან ზმასთან ერთად საუკეთესო „შემძახებლად“ თვლის ივანე ჯავახიშვილის განსასვენებლიდან აღებულ უნივერსიტეტელთა კოჰორტის ავტოგრაფებიან ჭადრის ფოთოლს, რომელიც 1972 წლიდან მის სამუშაო მაგიდაზეა დავანებული და მისი ცხოვრების ცენზორის როლს ასრულებს, ავალდებულებს იყოს მართალი, პრინციპული და ჰუმანურიც. იქნებ ესეცაა მიზეზი, რომ 1989–1993 წლებში გაზეთმა „ქუთაისმა“ ერთ–ერთმა ყველაზე საუკეთესოდ წარმოაჩინა, თუ როგორი უნდა იყოს ჭეშმარიტად თავისუფალი, დემოკრატიული პრესა საზოგადოებისთვის რთულ პერიოდში.

დარეჯან ბაბუნია ახალგაზრდა კოლეგების დაოსტატების საქმეს ემსახურება აკაკი წერეთლის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტსა და დავით აღმაშენებლის სახელობის საღვთისმეტყველო ინსტიტუტში, 2001 წლიდან რედაქტორობს დამოუკიდებელ საზოგადოებრივ–პოლიტიკურ გაზეთს „ანარეკლი“, ხელმძღვანელობს ჟურნალისტთა საგამომიებო ბიუროს შემოქმედებით ჯგუფს, იბრძვის ადამიანთა უფლებების დასაცავად.

ჰყავს მეუღლე და ვაჟიშვილი.

ბახარია ლაშა – 1972 წელს დაამთავრა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება.

ჯერ კიდევ სტუდენტი, თაობის უნიჭიერეს პოეტად და ჟურნალისტად აღიარეს. იმის მიუხედავად, რომ თავის პოეტურ შედეგებს სრულიად დაუდევრად ფანტავდა ნაცნობ–მეგობრებში, კანტი–კენტად აქვეყნებდა „პირველ სხივსა“, „ახალგაზრდა კომუნისტსა“ თუ „ლიტერატურულ საქართველოში“, ნაცნობი თუ უცნობი უბით ატარებდა მის ნაღდ სტრიქონებს, მეღანმეუმშრალს, სუფრასა თუ სამივლინებო ავტობუსში გაჩუქებულს... ამიტომაც მოინათლა „ჯიბის ლექსებად“ და, როცა ლაშას უმძიმესი ავადმყოფობით გულმოკლულმა მეგობრებმა 30–წლიანი პაუზის

შემდეგ ორ წიგნად გამოსცეს: „მუზის პაუზა“ და „99 და ერთი“, პირვანდელი ხიბლით გაჭირდა მათი აღდგენა, „ჯიბე-ჯიბე ძებნა“ გახდა საჭირო, რადგან, თავად ავტორსაც აღარ ახსოვდა ბევრი რამ...

საწოლს მიჯაჭვული ჯერ კიდევ სრულიად ახალგაზრდა, სიცოცხლის სიყვარულით აღსავსე კაცი, როცა დღეებს კი არა, საათებსა და წუთებსაც უთვლიდა „მუხთალ წუთისოფელს“, თითონაც ცდილობდა ძველის გახსენებასაც და ახლის მოსწრებასაც: „წევს, სწევს და წერს“ – ასე დაახასიათა ღია ნაროუშვილმა მისი ბოლო დღეები. ასევე განეშორა წუთისოფელს 2004-ის გაზაფხულისპირს... მწერალთა კავშირიდან გამოასვენეს...

„ჯიბის ლექსების“ მოძიება გრძელდება... გრძელდება ლამას პოეტური სიცოცხლეც...

გვრიტიშვილი მაია – 1978 წელს წარჩინებით დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება. ამავე დროს დაამთავრა უნივერსიტეტის მეორადი ფაკულტეტი კინომცოდნეობის სპეციალობით. სტუდენტობის პერიოდიდან შტატგარეშედ მუშაობდა საქართველოს რადიოს ახალგაზრდული პროგრამების რედაქციაში, სადაც 1979 წლის იანვრიდან მიიღეს რედაქტორად. მ. გვრიტიშვილი იმ პერიოდში ამზადებდა რადიოპროგრამებს: – „სიჭაბუკე“, „სამშობლო განა მართო ლამაზი მთებია!“. „მივლინებით საშუალო მშენებლობებზე“ და სხვა. 1981 წლიდან გადაიყვანეს პარტიულ სამუშაოზე (სამი წელი იყო ტელევიზიის კომკავშირის კომიტეტის მდივანი); 1985 წლიდან დაუბრუნდა პროფესიას და ძველ სამუშაო ადგილს – დანიშნეს რადიოს ახალგაზრდული პროგრამების მთავარ რედაქტორად, სადაც 1992 წლამდე იმუშავა, შემდეგ კი ამავე რედაქციაში დარჩა კომენტატორად. ამ პერიოდიდან. ჟურნალისტურ საქმიანობაში შემოვიდა დარგობრივი პროფილირება: სიახლის თვალსაზრისით ბიზნესისა და ეკონომიკის თემა ყველაზე საინტერესოდ მიიჩნია და თავისი გადაცემებით მსმენელისათვის ამ სფეროების გაცნობას შეუდგა. მოგვიანებით, კერძოდ, 1995 წელს საშუალება მიეცა პარალელურად ემუშავა შესანიშნავ პროფესიონალთა გუნდთან ერთად გაზეთში – „სამშობლო ფორტე“. მაშინ ჯანდაცვაში რეფორმა იწყებოდა კონკრეტულმა თემატიკამ იგი დაინტერესა, – ეს იყო ცხოვრების ჯანსაღი წესი. დაავადებათა პრევენცია, – რეფორმის პრიორიტეტებში ამ მიმართულებებს მნიშვნელოვანი ადგილი ეკავა, თანაც, ექიმების ეს ფუნქცია სანახევროდ მასშედიისათვის იყო

„გადანაწილებული“. მოსახლეობის გაცნობიერება და ინფორმირება ამ საკითხებში სწორედ ჟურნალისტებს დაევალოთ. 1997 წლიდან ეს თემატიკა მ. გერიტიშვილის რადიოგადაცემებში შემოვიდა ჯერ რუბრიკით, შემდეგ კი – მთლიანად. სამედიცინო გადაცემების სახით საქართველოს რადიოს ეთერში სხვადასხვა დროს გადიოდა მისი: – „არეალი“, „ციტო“, „ექიმი გვირჩევეს“, „იციოცხლეთ, ბატონო“, „ოჯახის ექიმი“, „სოციალური საათი მრგვალ მაგიდასთან“.

არის ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი.

ბობიაშვილი ბურამი – დაიბადა 1934 წ. 19 ივლისს, ქ. თბილისში.

1953 წელს ოქროს მედალზე დაამთავრა თბილისის რკინიგზის მე-3 საშუალო სკოლა და იმავე წელს შევიდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტზე. მესამე კურსიდან ის გადადის ჟურნალისტიკის სპეციალობაზე, რომელიც 1958 წელს დაასრულა.

ჯერ კიდევ სტუდენტობისას, გიორგი მერკვილაძის რეკომენდაციით, გურამ გოგიაშვილი მუშაობას იწყებს გაზეთ „კომუნისტის“ ლიტერატურისა და ხელოვნების განყოფილების ლიტერატურულ მუშაკად, 1962 წლიდან არის ამავე განყოფილების გამგე, ხოლო 1965 წლიდან – მთავარი რედაქტორის მოადგილე. (გაზეთის მთავარი რედაქტორი დ. მჭედლიშვილია).

1980 წლიდან ინიშნება ჟურნალ „პარტიული სიტყვის“ მთავარ რედაქტორად ჟურნალი ბოლოს გამოდიოდა „საზრისის“ სახელწოდებით; 1992 წლის იანვარში გურამ გოგიაშვილს ირჩევენ გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ მთავარ რედაქტორად. 1996 წლის ივნისიდან – ამავე გაზეთის მთავარი რედაქტორის პირველი მოადგილეა. სხვადასხვა დროს მუშაობდა გაზეთ „სამშობლოს“ რედაქტორად.

გურამ გოგიაშვილი პრესაში 1957 წლიდან თანამშრომლობს. არის რამდენიმე წიგნის ავტორი. თარგმნილი აქვს ალ. ბლოკის, ს. მარშაკის, ნ. გილენის და სხვათა პოეზიის საუკეთესო ნიმუშები. ქ. პაუსტოვსკის „ოქროს ვარდი“ და კოლხიდა“, ჩეხი ავტორების – ტომანოვების ცნობილი რომანი – „სოკრატე“.

განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს გ. გოგიაშვილის მიერ თარგმნილი ფრანსუა რაბლეს უკვდავი „გარგანტუა და პანტაგრუელი“ (ხუთი წიგნი), რომელიც, უსასხრობის გამო, დღემდე ცალკე წიგნად არ გამოცემულა; მთლიანად დაიბეჭდა ჟურნალ „საუნჯეში“ (1977–2000წწ.).

ბეგეჭკორი არნოლდი – დაიბადა 1946 წლის 16 იანვარს, ოზურგეთში.

დამთავრებული აქვს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიოლოგიის და ჟურნალისტიკის ფაკულტეტები; 1962–65 წლებში სწავლობდა სანკტ-პეტერბურგის ზოოლოგიის ინსტიტუტის ასპირანტურაში; 1966 წელს დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია ქთბილისში, ხოლო 1985 წელს – სადოქტორო დისერტაცია სანკტ-პეტერბურგში. მისი სამეცნიერო კვლევის ძირითადი სფეროა: ბიოლოგია, ბიოგეოგრაფია, ფსიქოლოგია ფაუნა, ბიოლოგია, ეკოლოგია, ზოოგეოგრაფია და ევოლუცია.

პროფესორი ა. გეგეჭკორი თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ზოოლოგიის კათედრის გამგეა; მეცნიერებათა აკადემიის საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმში – ზოოლოგიის განყოფილების გამგე. ლექციებს კითხულობს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიოლოგიის, გეოგრაფია-გეოლოგიისა და სამედიცინო ფაკულტეტებზე.

1969–2000 წლებში იყო სატელევიზიო პროგრამის – „ბუნების კარის“ წამყვანი.

გამოქვეყნებული აქვს 130-მდე სამეცნიერო ნაშრომი. მათ შორის რვა მონოგრაფია, 600-მდე სტატია, პუბლიცისტური წერილები, ესეისტური ჩანახატები, ნოველები და ლექსები.

ინგლისურიდან ქართულ ენაზე ნათარგმნი აქვს ნობელის პრემიის ლაურეატის, უოტსონის „ორმაგი სპირალი“ (გენის აგებულებისა და ფუნქციის აღმოჩენაზე).

პედაგოგიურ და სამეცნიერო-კვლევით საქმიანობას ეწეოდა: ავსტრალიაში, ახალ ზელანდიაში, ამერიკის შეერთებულ შტატებში, კენიაში, მექსიკაში, აღმოსავლეთ აფრიკაში, მაგადასკარში, ეკვატორში, ფილიპინებზე, ტაილანდში და სხვ.

არის ლიტერატურის დარგში სახელმწიფო პრემიის, საბუნებისმეტყველო დარგში პ. მელიქიშვილის სახელობის თსუ უმაღლესი სამეცნიერო პრემიის, იაკობ გოგებაშვილის სახელობის პრემიის ლაურეატი; ღირსების ორდენისა და „ბუნების დამცველის“ ოქროს მედლის კავალერი.

არის 2000–2001 წლის საერთაშორისო პიროვნება (დაჯილდოებულია კემბრიჯის საერთაშორისო ბიოგრაფიული ცენტრის სათანადო დიპლომითა და ვერცხლის მედლით).

ა. გეგეჭკორი მუშეუმათა საერთაშორისო კავშირისა და საქართველოს სახელმწიფო პრემიების კავშირის პრეზიდენტის წევრია; არჩეულია

საქართველოს მედიკო-ბიოლოგიური, საბუნებისმეტყველო, ეკოლოგიური და განათლების მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილ წევრად; არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი და კემბრიჯის საერთაშორისო ბიოგრაფიული ცენტრის მეცნიერ – კონსულტანტი. ჰყავს მეუღლე და ორი შვილი.

ბებეშკოშვილი ბიჭო – პოეტი, დაიბადა 1933 წლის 24 იანვარს თბილისში.

1951 წელს დაამთავრა თბილისის ვაჟთა მეორე საშუალო სკოლა, 1956 წელს – თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტი (ჟურნალისტიკის განყოფილება)

პირველი ლექსი 1962 წელს, უნივერსიტეტის ჟურნალ „პირველ სხივში“ გამოაქვეყნა. ლექსების პირველი კრებული „მზიანი დღე“ – 1963 წელს. 1958 წლიდან 1977 წლამდე მუშაობდა ჟურნალ „ცისკრის“ რედაქციაში პოეზიის განყოფილების გამგედ, 1977 წლიდან – 2000 წლამდე მწერალთა კავშირში ლიტერატურულ კონსულტანტად. არის ავტორი ლექსების კრებული – „მზიანი დღე“, „ახალი აბზაცი“, „ჩემი დღესასწაულები“, „ჩიტების გამოღვიძება“, „მეორე მდინარე“, „შსახური“, „ასკილის ფურცლები“, „მუჭანახევარი“, „სიზმრის წიგნი“, „საუკუნე თავდება“, საბავშვო ლექსების კრებულებისა – „ლხინი იქა, ლხინი აქა“, „კეკე, კეკე, ვერ დავკეცე“, „მთვარე დაიკარგა“; წერილების კრებულისა „სიკეთის ტოტი“, ბავშვებისათვის დაწერილი წიგნისა „ილია ჭავჭავაძის ცხოვრება“.

ტარიელ ჭანტურიასთან ერთად თარგმნა პერმან მელვილის „მოზი დიკი, ანუ თეთრი ეშაპი“. ფრანგულიდან თარგმნა „ფრანგული პოეზიის ანთოლოგია“, ფრანგული ეპოსი – „როლანდის სიმღერა“. ჟიულ რენარის „წითური“, პიერ კორნელის „სიდი“, მოლიერის „ტარტიუფი“. მისი ლექსების კრებული „ჩიტების გამოღვიძება“ რუსულ ენაზე თარგმნა იუნა მორიცმა და გამოსცა მოსკოვში, 1981 წელს.

გივი გვეგეჭორის ლექსები თარგმნილია, აგრეთვე, ინგლისურ, ფრანგულ, გერმანულ, პოლონურ, ჩეხურ და ბულგარულ ენებზე.

1982 და 1984 წლებში მიღებული აქვს საქართველოს მწერალთა კავშირის წლიური პრემიები გაზეთ „ლიტერატურულ საქართველოსა“ და ჟურნალ ცისკარში“ გამოქვეყნებული ლექსებისათვის; 1994 წელს მიანიჭეს აკაკი წერეთლის სახელობის პრემია; 1997 წელს დააჯილდოვეს ღირსების ორდენით.

გივი გეგეჭკორის წიგნში – „შუქი ფერმიხდილი თოვლის“ გამოქვეყნებული ლექსებისათვის 1998 წელს შოთა რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო პრემია მიენიჭა.

ბამყრელიძე ტატა – 2000 წელს წარმატებით დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის მაგისტრატურა.

სტუდენტობის პირველი წლებიდანვე მუშაობდა გაზეთებში: „გულანი“, „ბანკები და ფინანსები“ და საქართველოს ტელევიზიის საინფორმაციო-ანალიტიკურ პროგრამაში „საქმე“. უნივერსიტეტში სწავლის პარალელურად გოეთეს ინსტიტუტში გაიარა გერმანული ენის კურსი.

მაგისტრატურის დამთავრებისთანავე გახდა საქართველოს ტელევიზიის პროგრამა „ალიონის“ კორესპონდენტი, 2002 წლის იანვრიდან კი „მოამბის“ კორესპონდენტი.

2003 წლის ზაფხულში კონრად ადენაუერის ფონდის მიწვევით იმყოფებოდა გერმანიაში სასწავლო სემინარებზე, სადაც გერმანული მედიის მუშაობას გაეცნო.

ტატა გამყრელიძე უკვე სტუდენტობის წლებში დაინტერესდა გერმანულენოვანი მედიის კვლევით. მისი სამაგისტრო ნაშრომი „გერმანულენოვანი პრესა მთავრობის მუშაობის შესახებ“ რთული პრობლემის შესწავლის წარმატებული ცდაა. ამიტომაც, შემთხვევითი არ ყოფილა მისი მონაწილეობა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის პროფესორ-მასწავლებელთა XI სამეცნიერო კონფერენციის მუშაობაში, სადაც წარმოადგინა საყურადღებო ნაშრომი ქართულ-გერმანული მედიის მუშაობის გამოცდილების შედარებითი ანალიზით.

ბაჩმჩილაძე თენგიზ – გაზეთ „ლელოს“ რედაქტორი.

დაიბადა ზესტაფონის რაიონის სოფ. წვეაში, 1939 წლის 28 აპრილს. მშობლები – ეკატერინე და თომა გაჩეჩილაძეები.

1962 წელს დაამთავრა ქ.თბილისის ფიზიკური კულტურის ინსტიტუტი.

1968 წ. – თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება, იყო თბილისის სახელმწიფო იპოდრომის მუშა (1958–60 წწ.), იქვე აკენაიგის აღმინისტრატორი (1961–62 წწ.), „ლოკომოტივის“ საცურაო აუზის

დირექტორის მოადგილე, შემდეგ სპორტის წყალთა სახეებში ამიერკავკასიის სპორტული სკოლის დირექტორი (1963–74 წწ.), ჟურნალ „მართვეს“ რედაქტორის მოადგილე (1974–80 წწ.) რედაქტორი (1980–84 წწ.), გახუთ „ლელოს“ რედაქტორის მოადგილე და რედაქტორის მოვალეობის შემსრულებელი (1984–86 წწ.) რედაქტორია 1986 წლიდან, 1992–95 წლებში მიწვეული იყო საქართველოს პარლამენტის წამყვან სპეციალისტად, მონაწილეობდა „სპორტის შესახებ“ კანონის მიღებაში, 1989 წელს სათავეში ჩაუდგა საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის შექმნის საორგანიზაციო კომიტეტს. იყო ამ კომიტეტის ვიცე-პრეზიდენტი, ამჟამად წევრია, 1992 წელს ხელმძღვანელობდა დამოუკიდებელი საქართველოს პირველ ოლიმპიურ მისიას ზამთრის ოლიმპიურ თამაშებზე, ლილე ჰამერში. 1962–92 წლებში იყო საქართველოს სპორტულ ჟურნალისტთა ფედერაციის ჯერ პასუხისმგებელი მდივანი, შემდეგ – თავმჯდომარე. არის სპორტულ ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი. როგორც ჟურნალისტი, აკრედიტებული იყო ოლიმპიურ თამაშზე, მრავალ მსოფლიო და ევროპის ჩემპიონატზე. საქართველოს სპორტულ ჟურნალისტთა ასოციაციის პრეზიდენტის წევრია. არის „საქართველოს სახალხო განათლების წარჩინებული“, „საქართველოს სპორტის დამსახურებული მუშაკი“.

ოლიმპიური იდეალების პროპაგანდის საქმეში შეტანილი პირადი წვლილისათვის დაჯილდოებულია მედლით „შრომითი წარჩინებისათვის“ (1980) „ღირსების ორდენით“ (1998 წ.). ცხენოსნობაში შეტანილი წვლილისათვის – „ბუდიონის მედლით“ (1982 წ.) სხვადასხვა დროს იყო სპორტსაზოგადოება „სპარტაკის“, „განთიადის“, „ლოკომოტივის“, აგრეთვე, სხვადასხვა ფედერაციების, საქართველოს სპორტის სახელმწიფო დეპარტამენტის პრეზიდენტის წევრი. საზოგადოება „ცოდნის“ ლექტორი, თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის სპორტის სახელოსნოს ხელმძღვანელი, არის საინფორმაციო სააგენტო „გუმათეს“ ერთ-ერთი დამფუძნებელი და დირექტორი. არის ავტორი წიგნებისა: „ცხენოსნობა“, „ოლიმპიური შემოდგომის თექვსმეტი გაელვება“, „ათი დამოუკიდებელი ნაბიჯი ოლიმპიურ მოძრაობაში“, „მზია ჯუღელთან უსასრულობისაკენ“, აგრეთვე მრავალი ბროშურისა და საცნობარო ლიტერატურის. არის ერთ-ერთი შემდგენელი მრავალტომიანი გამოცემისა – „წიგნი ღირსების“.

2001 წ. გადაეცა საუკეთესო სპორტული ჟურნალისტის ჯილდო: „ლელომ“ მიიღო XX საუკუნის საუკეთესო სპორტული გამოცემის პრიზი (2000).

გაზეთ „ლელოსთან“ ჩამოაყალიბა და ხელმძღვანელობდა „მიხეილ კაკაბაძის სახელობის სტუდიას“ (1989–92 წწ.).

ჰყავს მეუღლე – მედიკო გაჩეჩილაძე და ორი ვაჟიშვილი.

ერთ-ერთი ვაჟიშვილი (ვამეხ გაჩეჩილაძე), ეროვნული გვარდიის წევრი, საქართველოს ერთიანობისათვის ბრძოლაში დაიღუპა (1992 წ.).

მეორე ვაჟიშვილს ჰყავს ორი ვაჟიშვილი, ორივე, თავიანთ ასაკში, ოლიმპიურ თემაზე საერთაშორისო ლიტერატურულ კონკურსში გამარჯვებულნი. სწავლობენ სკოლა–ლიცეუმ „რიტორში“, მღერიან ანსამბლ „დარიალში“.

ბერმესაშვილი იზაბელა – დაიბადა 1934 წლის 19 მარტს, ქ. თბილისში. დაამთავრა ქალთა მე–ნ საშუალო სკოლა;

1951 წელს სწავლა განაგრძო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის განყოფილების ჟურნალისტიკის სპეციალობაზე.

ამ სპეციალობის არჩევა განაპირობა იმან, რომ პრესაში ჯერ კიდევ მოსწავლეობის დროს თანამშრომლობდა. აქვეყნებდა კორესპონდენციებს და ლექსებს გაზ. „ნორჩი ლენინელში“.

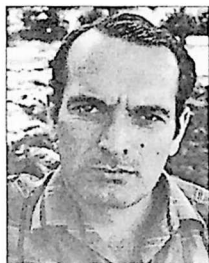
უნივერსიტეტში სწავლის პერიოდშიც, მისი სტატიები ხშირად იბეჭდებოდა რესპუბლიკური და საკავშირო პრესის ფურცლებზე.

1956 წელს ბერმესაშვილმა წარჩინებით დაასრულა ჟურნალისტიკის სპეციალობა და სადიპლომო ნაშრომის ხელმძღვანელის, პროფ. დ. გამეზარდაშვილის რეკომენდაციით მიიწვიეს შრუსთაველის სახელობის ლიტერატურის ისტორიის ინსტიტუტში (1956–60 წწ.).

1960 წლიდან დღემდე მუშაობს გაზეთ „სოფლის ცხოვრების“ რედაქციაში. მუშაობდა ჯერ ლიტერატურულ თანამშრომლად, შემდეგ – გამსვლელ კორესპონდენტად, კულტურისა და მეცნიერების განყოფილების გამგედ; 1993 წლიდან არის ამ გაზეთის სარედაქციო საბჭოს თავმჯდომარე; 1981 წელს მიენიჭა საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტის საპატიო წოდება.

პრესაში ხანგრძლივი და ნაყოფიერი მუშაობისათვის მიღებული აქვს მთავრობის ჯილდოები, მათ შორის საქართველოს უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ორი საპატიო სიგელი (1972 და 1983 წელს); 1997 წელს, საქართველოს პრეზიდიუმის განკარგულებით, დაჯილდოვდა „ღირსების ორდენით“.

ჰყავს მეუღლე – ავთანდილ გოგიძე, ორი ქალიშვილი და ოთხი შვილიშვილი.

ბეჟან ასათიანი

ჯილდა ასათიანი

ვადიმ ანასტასიადი

ლელა ამისულაშვილი

მარადი ანასაშვილი

მიხეილ აიდიზოვი

ოთარ არსოველიძე

მაია აბრამიშვილი

შოთა აგლაძე

მანანა ცხადაია

მანანა ბეგიაშვილი

ბელა სალინაძე

ზაზა ბიძილაშვილი

მაია ქალაგანიძე

ირინა ბიჭიკაშვილი

ლევან ბრეგაძე

დარეჯან გაბუნია

იოსებ ჭუმბურიძე

თენგიზ გახეილაძე

გურამ გოგიაშვილი

არნოლდ გვგუჟორი

გიორგი გვგუჟორი

ტატა გამყრელიძე

ავთო საბიაშვილი

მარიამ გიგინეიშვილი – 1976 წელს დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი. მუშაობდა გაზ. „თბილისში“, შემდეგ გაზ. „ახალგაზრდა კომუნისტში“ ხელმძღვანელობდა ერთ-ერთ მნიშვნელოვან განყოფილებას. 1989 წელს დააარსა დამოუკიდებელი გაზეთი „დრო“, რომლის რედაქტორია დღემდე. არის საქართველოს ჟურნალისტთა კავშირის წევრი, კავშირ „მასმედიის სახლის“ ერთ-ერთი დამფუძნებელი.

ჰყავს მეუღლე რომეო გურგენაძე და ორი ქალიშვილი – ნატალი, ჟურ. „ნატალის“ მთ. რედაქტორი და ანა.

დოლენჯაშვილი თეონა – დაიბადა 1972 წელს.

1989 წელს ჩააბარა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე.

უნივერსიტეტის დასრულების შემდეგ, 1995 წელს მუშაობა დაიწყო საქტელერადიოკორპორაციაში, პირველ არხზე. 1997 წლიდან კი მუშაობს სხვადასხვა პერიოდულ გამოცემებში – გაზეთებში: „7 დღე“, „რეზონანსი“, „ჯორჯიან თაიმსი“, „ახალი ეპოქა“. 2002 წელს გაიმარჯვა ნომინაციაში „მკითხველის სიმპათია“, ხოლო 2003 წელს, როგორც ყველაზე რეზონანსული წერილის ავტორს, მიენიჭა 2003 წლის ნომინანტის წოდება – „კოლეგების აღიარების დასტური“. ეწევა ლიტერატურულ მოღვაწეობას. მისი მოთხრობები გამოქვეყნებულია ჟურნალ „ჩვენს მწერლობაში“, „განთიადსა“ და „არილში“.

პუბლიცისტურ წერილებს ხშირად თეა თარხნიშვილის ფსევდონიმით აქვეყნებს.

დოლიძე თამარი – 1995 წელს დაამთავრა ჩოხატაურის რაიონის გიმნაზია. 1998 წელს ჩაირიცხა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე.

სტუდენტობის დროს ინტერესს იჩენდა სამეცნიერო თემატიკის მიმართ. მონაწილეობა მიიღო 1999–2001 წლების საუნივერსიტეტო სტუდენტურ კონფერენციაზე, „სახელმწიფო რადიოს პროგრამული სპეციფიკა“ – ასეთი იყო მის მიერ შესწავლილი პრობლემა.

2001–2002 წლების სამეცნიერო კონფერენციაზე წარმოადგინა ნაშრომი „ანალიტიკური პროგრამა „ტაიმ-აუტის“ ჟანრობრივი სტრუქტურა“.

უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ, მუშაობს გაზეთ „ახალ ეპოქაში“ და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს პრესსამსახურში.

დოლიძე მაკაბ – 1974 წელს ჩაირიცხა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე, პარალელურად მუშაობდა საქართველოს ტელევიზიისა და რადიოკომიტეტში.

1979 წელს დაამთავრა თსუ და ჩაირიცხა ასპირანტურაში. 1979 წლიდან 1984 წლამდე მუშაობდა გაზეთ „ახალგაზრდა კომუნისტში“ შტატგარეშე კორესპონდენტად (ბრძანებით).

1980 წლიდან დღემდე ლექციებს კითხულობს საქართველოს ფიზიკური კულტურისა და სპორტის აკადემიაში, სპორტული ჟურნალისტიკის კათედრაზე. 1884 წელს დაამთავრა ასპირანტურა და მუშაობა დაიწყო ეროვნებათშორის ურთიერთობათა სამეცნიერო ცენტრში უმცროს მეცნიერ თანამშრომლად, შემდეგ კი – უფროს მეცნიერ თანამშრომლად.

1988 წელს დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია; 1989 წლიდან დღემდე მუშაობს ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტის ჟურნალისტიკის განყოფილების უფროს მეცნიერ თანამშრომლად; 1995 წლიდან ლექციებს კითხულობს აზიისა და აფრიკის ინსტიტუტში.

გამოქვეყნებული აქვს 20-მდე სამეცნიერო ნაშრომი და პუბლიცისტური წერილები.

ჰყავს მეუღლე და ორი ვაჟიშვილი.

ებრალიძე-იაშვილი მაია – იგი თბილისის უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის აღზრდილია. 1985 წელს წარჩინებით დაამთავრა ეს ფაკულტეტი (მესამე კურსიდან დებულობდა სახელობით სტიპენდიას) და სამუშაოდ მიიწვიეს გაზეთ „სახალხო განათლებაში“, სადაც მანამდეც თანამშრომლობდა, როგორც შტატგარეშე კორესპონდენტი.

1986 წელს მაია ებრალიძე-იაშვილი სამუშაოდ გადმოიყვანეს ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე უფროს ლაბორანტად. ამ დროიდან იწყება მისი ნაყოფიერი კვლევითი მუშაობა ჟურნალისტიკის ისტორიისა და თეორიის, მათ შორის, ჟურნალისტიკის სოციოლოგიის აქტუალურ საკითხებზე. ჯერ კიდევ სტუდენტობის წლებში, სტუდენტთა საუნივერსიტეტო სამეცნიერო კონფერენციებზე წაკითხული მოხსენებებისთვის მაია ებრალიძეს მიღებული აქვს ჯილდოები. მისი წლიური სამეცნიერო შრომები გამოირჩეოდა მაღალი პროფესიონალიზმითა და ფორმის დახვეწილობით.

2000 წლის სექტემბრიდან მაია ებრალიძე-იაშვილი სამუშაოდ გადავიდა ქართულ პრესაში – მუშაობდა და მუშაობს გაზეთის

კორესპონდენტად, სტილისტად, პასუხისმგებელ მდივნად. იგი ავტორია მრავალი პუბლიკაციისა სხვადასხვა ჟურნალისტურ ჟანრში, გამოქვეყნებულია აგრეთვე მისი საკმაოდ ვრცელი თარგმანები. მაია ჩინებული მოქართველთა, კარგად ფლობს რუსულ და ინგლისურ ენებსაც. 1996 წლიდან არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი.

მაია ებრალიძე დაოჯახებულია. მისი მეუღლე, ზურაბ იაშვილი, არის საქართველოს სოციალური დაზღვევის სახელმწიფო ფონდის მთავარი სპეციალისტი. ჰყავს ორი შვილი: ნინო იაშვილი, რომელიც თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საერთაშორისო სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობათა ფაკულტეტის წარჩინებული სტუდენტია და თამარ იაშვილი, რომელიც, ასევე, წარჩინებით სწავლობს თბილისის 112-ე საშუალო სკოლაში.

მსართია ლამარა – დაიბადა 1940 წლის 5 ოქტომბერს ჩხოროწყუს რაიონში, მოსამსახურის ოჯახში.

1958 წელს წარჩინებით დაამთავრა ჩხოროწყუს საშუალო სკოლა; 1960 წელს ჩაირიცხა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის განყოფილების ჟურნალისტიკის სპეციალობაზე.

ჟურნალისტური მუშაობის ყველაზე ხანგრძლივი პერიოდი, თვრამეტი წელი, გაატარა ტელევიზიისა და რადიომაუწყებლობის სახელმწიფო კომიტეტში, იყო კორესპონდენტთა ქსელის გამგე. პროპაგანდის რედაქციის რედაქტორი, ბოლო ათი წელი კი – მრეწველობის რედაქციის უფროსი რედაქტორი.

1991–94 წლებში მუშაობდა გაზ. „რესპუბლიკის“ რედაქციაში წამყვან რედაქტორად, ხოლო 1995–99 წლებში – „ბიზნეს-კურიერის“, „ქართველი ერის“, „ფინანსების“, „ახალი ქართული გაზეთის“ რედაქციებში, (ეს გაზეთები, სხვადასხვა დროს, უსახსრობის მიზეზით დაიხურა, ამიტომ უხდებოდა რედაქციების შეცვლა).

ამჟამად, ჯანმრთელობის შელახვის გამო, არ მუშაობს, მაგრამ ეს იმას არ ნიშნავს, რომ გაემიჯნოს პროფესიას.

ლ. ესართიას სტატიები იბეჭდებოდა თითქმის ყველა პერიოდულ გაზეთში, ყველაზე ხშირად კი – „საქართველოს რესპუბლიკაში“.

ჰყავს მეუღლე, ცნობილი მწერალი და ჟურნალისტი – ელგუჯა ლებანიძე, ორი შვილი, შორენა და მირიანი, რომლებიც მშობლების კვალს გაჰყვნენ და ერთი შვილიშვილი – თამუნა თოლორდავა.

მეკუპა მარინა – დაიბადა ქ. თბილისში 1957 წელს, მოსამსახურის ოჯახში. მამა – ოპერის მომღერალი, დედა – პიანისტი. იზრდებოდა ციმბირსა და საქართველოში.

1979 წელს დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი. იმავე წელს ჩაირიცხა ასპირანტურაში, რომელიც დაასრულა 1982 წელს.

საკანდიდატო დისერტაცია დაიცვა 1988 წელს თემაზე – „მეცნიერების პოპულარიზაცია რესპუბლიკურ პრესაში“. სხვადასხვა დროს თანამშრომლობდა საქართველოს ტელევიზიის სამეცნიერო რედაქციაში. გაზეთების რედაქციაში – „ვერნი ტბილისი“, „მოლოდიოე გრუზი“.

არის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის დეკანის მოადგილე სასწავლო-აღმზრდელობით დარგში; 1992 წლიდან მიენიჭა დოცენტის თანამდებობა; არის თორმეტი კვლევითი სამეცნიერო ნაშრომის თუ არაერთი საგაზეთო და საჟურნალო სტატიის ავტორი; 2002 წელს წიგნად გამოსცა ლექციების კურსი – „პოლემიკა, როგორც ხელოვნება“; 2002 წელს მიაღწინეს ქ. ვაშინგტონის „ამერიკულ უნივერსიტეტში“. (დააფინანსა ამერიკის კონგრესმა).

ჰყავს მეუღლე და ქალ-ვაჟი.

ზარნაძე ბიზო – დაიბადა 1932 წელს, თბერვალში, თერჯოლის რაიონის სოფ. ჩხარში.

1939–1950 წლებში სწავლობდა ჩხარის საშუალო სკოლაში; 1951 წელს მუშაობდა სტატიკოსად თბილისის მარჯანიშვილის სახელობის სახელმწიფო აკადემიურ თეატრში; 1952–1955 წწ. სწავლობდა კიევის ფრუნზეს სახელობის სამხედრო საოფიცრო სასწავლებელში, რომლის დამთავრების შემდეგ გახდა ლეიტენანტი; 1955 წლის ოქტომბრიდან 1956 წლის აპრილამდე მსახურობდა ქართულ, ნაციონალურ დივიზიაში ოცეულის მეთაურად; დივიზიის დაშლის შემდეგ, 1957–1961 წწ. მუშაობდა უზბეკეთის რესპუბლიკაში, სხვადასხვა სამხედრო თანამდებობებზე; 1962–1967 წლებში სწავლობდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე

1965 წელს გამოცემლობა „ნაკადულმა“ გამოსცა მისი მოთხრობა „ჩემი ყავარჯნიანი მამა“, რომელმაც გამოცემლობის კონკურსში გაიმარჯვა; 1968–1980 წლებში მუშაობდა საქართველოს ტელევიზიაში, ლიტერატურული პროგრამების განყოფილების ჯერ უმცროს

რედაქტორად, რედაქტორად და ბოლოს – გამგედ; 1981 წლიდან არის საქართველოს მწერალთა კავშირის წევრი, გამოცემული აქვს წიგნები: „ჩემი ყავარჯინანი მამა“, „პირველი სუსხი“, „ბეიკა მაკონიკო“, „ძალდ იყოს თქვენის მკედრისად“, „რამდენიმე ხალისიანი ეპიზოდი ოტიას ცხოვრებიდან“, მიხეილ ზარნაძის მოთხრობების თარგმანი.

ჰყავს მეუღლე და ორი ვაჟიშვილი.

ზურაბიანი ლალი – დაიბადა 1964 წელს.

1981 წელს დაამთავრა ლენტეხის № 1 საშუალო სკოლა. 1983–88 წლებში სწავლობდა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე, მუშაობდა გაზეთებში: „ახალგაზრდა კომუნისტი“, „ახალგაზრდა ივერიელი“, „გუთნის დედა“, „ახალი ეპოქა“.

ჰყავს მეუღლე – ზაზა მოისწრაფიშვილი და შვილები – სალომე და ლუკა.

ზურაბიანი შიმშია – დაიბადა 1974 წელს, ლენტეხის რაიონის სოფ. თეკალში.

1987 წელს სტიქიური უბედურების (დიდთოვლობის გამო აღიღებულმა ცხენისწყალმა რამდენიმე ოჯახის საცხოვრებელი წალეკა) შედეგად ქართლში ჩამოსახლებულმა სკოლაც მცხეთის რაიონის სოფ. ციხისძირში დაამთავრა.

ჯერ კიდევ მოწაფეობის დროს, „ქალთა გაზეთში“ გამოაქვეყნა ლექსები.

ჟურნალისტობაზე მეოცნებე გოგონამ 1994 წელს თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე ჩააბარა და 1998 წელს წარმატებით დაასრულა ბაკალავრიატის კურსი.

საუკეთესო პიროვნებასა და უდაოდ ნიჭიერ ახალგაზრდას უპრობლემოდ შეეძლო მაგისტრატურაში სწავლის გაგრძელება, მაგრამ მან არჩია, პრაქტიკულად გამოეცადა თავისი შესაძლებლობები და დედაქალაქის გაზ. „თბილისში“ დღემდე სისტემატურად აქვეყნებს ლიტერატურისა და ხელოვნების, აგრეთვე, სოციალურ პრობლემატიკასთან დაკავშირებულ საინტერესო პუბლიკაციებს.

ფიქრია ზურაბიანი თავისი, არავისმსგავსი ჟურნალისტური ხელწერით გამოირჩევა, სადაც, მართლმადიდებლურ სათნოებასა და კეთილშობილ მანერას ერწყმის მაღალი სულიერება, განათლება, ნიჭიერება, სიმართლისა და სიკეთის პრინციპებისადმი ერთგულება.

ფ.ზურაბიანი ტრადიციული ქართული, სვანური მრავალშვილიანი ოჯახიდანაა (6 დის ნაბოლარა დაიკოა), მუდმივად დისშვილებზე მზრუნ-

ველი, საზოგადოდაც, გამორჩეულად კაცთმოყვარე და ჰუმანური, სიკეთით, სათნოებით აღსავსე პიროვნებაა. ეს ყოველივე მას პიროვნულ და შემოქმედებით ხიბლს სძენს, მის ნაწერებს კი – შთამბეჭდაობით, მკითხველზე გამაკეთილშობილებელი ზემოქმედების მოხდენის უნარით აღავსებს, რაც ასე იშვიათი და ძვირფასია ჩვენს გაუხეშებულ დროში...

თარგამაძე ბიორბი – დაიბადა 1973 წლის 22 ნოემბერს, თბილისში.

1978–1990 წწ. სწავლობდა ქ.თბილისის № 18 საშუალო სკოლაში, ნიკოლოზ ერბახის სახ. (გ. რობაქიძის) პოლიგრაფიული სასწავლებლის დამთავრების შემდეგ სწავლა გააგრძელა 1990–1995 წწ. ივ.ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე.

1987 წ. საცმაწვილო გადაცემა „თვალსაწიერის“ წამყვანია; 1991 წლიდან ტელეკომპანია „იბერვიზიის“ ყველა საფეხური: ტელედიქტორი, საავტორო გადაცემების წამყვანი, საინფორმაციო პროგრამა „მონიტორის“ წამყვანი, საინფორმაციოს მთავარი რედაქტორი, საკვირაო ანალიტიკური გადაცემის „დაიჯესტ-მონიტორის“ ერთ-ერთი ავტორი და წამყვანი.

1992 წელს სატელევიზიო ჟიური ანიჭებს პრიზს „მაყურებელთა სიმპათიისათვის“ 1993 წლიდან აჭარის სახელმწიფო ტელერადიოდე-პარტამენტის თავმჯდომარეა. 1995 წლიდან ხელმძღვანელობს ტელესტუდია „ბათუმს“ მზადდება სატელევიზიო ჟურნალი აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის შესახებ სახელმწიფო I არხისთვის. 1997 წლიდან აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარის პრესსამდივნოს უფროსი. 1999 წლიდან საქართველოს პარლამენტის წევრი. ფრაქცია „ერთიან საქართველოს“ ხელმძღვანელი. 2003 წლის მარტში ტოვებს ფრაქციის თავმჯდომარის პოსტს და დეპუტატის მანდატს. 2003 წლის მარტიდანვე უბრუნდება ჟურნალისტიკას. არის ტელეკომპანია „იმედის“ საზოგადოებრივ-პოლიტიკური პროგრამების დირექტორი. 2003 წლის 7 სექტემბრიდან საკვირაო ანალიტიკური პროგრამის ავტორი და წამყვანი. 2002 წლიდან ეწევა პედაგოგიურ საქმიანობას შ. რუსთაველის სახელობის თეატრისა და კინოს სახელმწიფო უნივერსიტეტში მიჰყავს ჟურნალისტიკის საფუძვლების ლექციათა კურსი.

ფლობს ენებს: ქართული, რუსული, ინგლისური.

კომპიუტერული ცოდნა: ეორდი, ექსელი.

პობი: ცურვა, საინტერესო გამონათქვამების შეგროვება.

არის სხვადასხვა ჟანრის რამდენიმე სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმის ავტორი, საერთაშორისო ტელეკონკურსების ჟიურის წევრი და მონაწილე.

თუღაშვილი ია – დაიბადა 1969 წლის 28 მაისს, ქრუსთავში.

1989 წელს ჩაირიცხა. ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის დღის განყოფილებაზე; სტუდენტობის პერიოდში თანამშრომლობდა გაზეთ – „თბილისთან“. მიიწვიეს გაზეთში „სახელმწიფო უნივერსიტეტი“. მე-2 კურსიდან ჯგუფი გაიყო. თავისი სურვილითა და დიდი მონდომებით მოხვდა ტელეგანყოფილებაზე. კათედრაზე ფუნქციონირებდა სტუდია, ჩააბარეს ჯგუფი. ამზადებდა სტუდენტურ გადაცემებს I არხზე, შემდეგ მიიწვიეს სტუდიაში „კავკასია“. პრაქტიკაზე საკუთარი სურვილით მივიდა მე-2 არხზე, რომელიც მაშინ საკმაოდ პოპულარული იყო სერგი გვარჯალაძითა და „პა-სენსივებით“. ია ამზადებდა გადაცემებს ახალგაზრდობის პრობლემებზე, ასევე – ხელოვნებაზე, ქართულ კულტურაზე (კარგად იცნობდა დათო ბოლქვაძეს). რეჟისორ მალხაზ ასლამაზიშვილთან ერთად (ფილმის – „სახლი ძეგლ უბანში“ რეჟისორი), ამზადებდა გადაცემათა ციკლს „მეომრები“ (აფხაზეთის თემაზე). პრაქტიკის დასრულების შემდგომ მთავარმა რედაქტორმა ზურაბ აბაშიძემ რედაქციაში დარჩენა შესთავაზა. მე-2 არხთან ურთიერთობამ განაპირობა სადიპლომო ნაშრომის თემის შერჩევა („ტელეკომპანია მე-2 არხი“), რომელიც ამ ტელეკომპანიის ერთგვარი ისტორიაა.

მისი სტუდენტობის პერიოდს სამოქალაქო ომი და არეულობა დაემთხვა, რამაც მისი რუსთავში „ჩარჩენა“ განაპირობა... ბოლო კურსზე იყო, როცა, 1993 წელს, დაარსდა „რუსთავის ახალი გაზეთი“ ეროსი კიწმარიშვილის თაოსნობით, სადაც მუშაობდა. პარალელურად ფუძნდებოდა სამაუწყებლო არხი „რუსთავი-2“, რომელიც ეთერში 1994 წელს გავიდა და, სადაც, პირდაპირ გაზეთიდან გადავიდა. სამწუხაროდ, ის ისტორიული პირველი კადრები, რომლებიც მისი გადაღებულია, წამოსვლის შემდეგ ტელევიზიაში დარჩა და დაიკარგა.

ამის შემდეგ მუშაობდა გაზეთში – „ივერია-ექსპრესი“.

1995 წელს რუსთავში კიდევ ერთი ტელეკომპანია ფუძნდებოდა, სახელწოდებით „კლდეკარი“. 1996–დან 1997 წლის ჩათვლით, მისი საინფორმაციო გამოშვების რედაქტორად მუშაობდა; 1999 წელს დაინიშნა საინფორმაციო სამსახურის ხელმძღვანელად. არის ფრანგულენოვან ჟურნალისტთა საერთაშორისო კავშირის წევრი. 2000 წლის ნოემბერში პარიზში აღინიშნა ამ ორგანიზაციის 50 წლისთავი,

რომელზეც მიიწვიეს. მიიღო მონაწილეობა გრანდიოზულ ღონისძიებებში, გაიცნო უამრავი საინტერესო ადამიანი, მათ შორის „ფიგაროს“ სპექტორთა გაერთიანების თავმჯდომარე რენე ფანონი. თანამშრომლობდა ჟურნალთან „გზა“, გაზეთებთან: „კვირის პალიტრა“, „ახალი მერიდიანი“. ჰქონდა მიწვევები შვეიცარიასა და ბელგიაში (ზემოხსენებული კავშირიდან). 2003 წლიდან მუშაობს კოლეჯში – „ლამპარი“, ტელეჟურნალისტიკის ლექტორად. 2004 წლის თებერვლიდან ტელეკომპანია „ქვემო ქართლში“ კვირის საინფორმაციო-ანალიტიკური პროგრამის („ედიტორიალი“) ავტორი და წამყვანია.

თხილავა მკა – დაიბადა 1971 წლის 8 იანვარს, ქალაქ ქუთაისში.

1988 წელს დაამთავრა ქუთაისის 23-ე საშუალო სკოლა; 1994 წელს დაასრულა ივ.ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი; 1995 წლიდან დღემდე მუშაობს აკ.წერეთლის სახელობის ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის კათედრაზე დოცენტად; 1998 წელს გამოსცა მოთხრობათა კრებული „მიწის ოკეანე“. 2002 წლის მარტში თსუ-ში წარმატებით დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია.

ჰყავს მეუღლე (გრიგოლ ქობალიანი) და ორი შვილი – ლილე და ნიკოლოზი.

თუშაძემ ცისანა – დაიბადა 1932 წლის 12 დეკემბერს, ქ. თბილისში.

1950 წელს დაამთავრა თბილისის ქალთა მე-19 საშუალო სკოლა; 1955 წელს – თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის სპეციალობა; 1960 წელს მუშაობა დაიწყო გაზ. „სოფლის ცხოვრებაში“, სადაც უკვე 40 წელია მოღვაწეობს, ჯერ კორექტორად, შემდეგ – ლიტერატურულ მუშაკად, განყოფილების რედაქტორად.

ამჟამად საშინაო პოლიტიკის განყოფილების გამგეა.

პრესაში მისი ხანგრძლივი მუშაობა აღინიშნა არაერთი ჟილდით.

1972 წელს, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებით, ბეჭდვითი სიტყვისა და პოლიგრაფიის დარგში ნაყოფიერი მუშაობისა და „სოფლის ცხოვრების“ დაარსებიდან 50 წლისთავთან დაკავშირებით დაჯილდოვდა საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს საპატიო სიგელით.

ამავე წელს, საქ. სსრ შინაგან საქმეთა სამინისტრომ შს ორგანოების საქმიანობის გაშუქებისა და ფართო პოპულარიზაციისათვის, საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვის საქმეში ქმედითი დახმარების გაწევისათვის „სოფლის ცხოვრების“ იუბილესთან დაკავშირებით დაჯილდოვდა საპატიო სიგელით.

1973 წ. „სოფლის ცხოვრების“ ფურცლებზე დაბეჭდილი სსრკ 50 წლისთავისადმი მიძღვნილი თემატური გვერდებისათვის მიენიჭა სსრ კავშირის ჟურნალისტთა კავშირის პრემიის ლაურეატის წოდება.

1997 წლის 13 იანვარს ქართულ პრესაში ნაყოფიერი ჟურნალისტური საქმიანობისათვის დაჯილდოვდა ღირსების მედლით.

ჰყავს მეუღლე – ელგუჯა კალმახელიძე, პენსიონერი, შვილი – ნიკოლოზ კალმახელიძე, ინჟინერი და ორი შვილიშვილი.

თათარაშვილი ნატა – დაიბადა 1956 წელს.

საშუალო განათლების მიღების შემდეგ სწავლა განაგრძო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე, რომლის დამთავრების შემდეგ, 1982 წლამდე მუშაობდა საქართველოს ახალგაზრდულ ორგანიზაციებში, ხოლო, 1983 წელს თავისი საქმიანობა დაუკავშირა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტს, სადაც ჯერ მუშაობდა თანამედროვე ქართული ჟურნალისტიკის სამეცნიერო-კვლევით ლაბორატორიაში მეცნიერ თანამშრომლის თანამდებობაზე, ხოლო შემდეგ – ჟურნალისტიკის კათედრაზე.

1993 წელს წარმატებით დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია თემაზე: ტელევიზიის როლი საზოგადოებრივი დემოკრატიზაციის პროცესში“.

ქალბატონი ნატა სიცოცხლის ბოლო წლებამდე მუშაობდა ზემოაღნიშნული კათედრის დოცენტად.

დარჩა მეუღლე – დავით სალარიძე და ერთი ქალიშვილი – ნატუკა. მინაწერი:

„ქალბატონი ნატას მიწიერი ცხოვრებიდან 2003 წელს ასე მოულოდნელი წასვლის გამო, ელდაგაუნელებელ მეგობრებს აზრი ვერ მოგვიკრებია მისი ნათელი სულისა და ადამიანური სრულყოფილების წარმოსაჩენად. ალბათ, ამისათვის გარკვეული დროა საჭირო.

სიკვდილი ჭეშმარიტი ადამიანისათვის მეორე სიცოცხლის დასაწყისიაო, უთქვამს ბრძენს. ყოველი ადამიანი ამ ქვეყნიდან წასვლისას ჩვენს მეხსიერებაში აღბეჭდავს საკუთარი ყოფის ახალ ფორმას, რასაც თეოლოგები სამუდამო სიცოცხლეს უწოდებენ. ლაპარაკია იმქვეყნიურ სიცოცხლეზე, მაგრამ არსებობს გარდაცვლილის ამქვეყნიური ხსოვნაც.

როცა ადამიანი ცოცხალთა მეხსიერებაში ღრმად აღიბეჭდება, როცა მისი სახელი მადლმოსილის შარავანდედით ანათებს, იგი მკვდრად არ ითვლება. სწორედ ასეთების სიცოცხლე გრძელდება სიკვდილის შემდეგ და ეს გახლავთ მარადიული სიცოცხლის დასაწყისი სასუფეველშიც და ამ დამძიმებულ მიწაზეც.

ადამიანის განსჯა მისი ამქვეყნიური ცხოვრების დღიდან იწყება, ცოცხალთა მიერ მისი შეფასება უტყუარია, რადგან გარდაცვლილის სიკეთეა და ნაკლიც მთელი სიცხადით წარმოჩინდება. სულთ ზორცამდე ინტელიგენტი ქალბატონი ერთ-ერთი უწარჩინებულესი, გულისხმიერი და სიკეთით სავსე იყო მთელ ფაკულტეტზე.

კოლეგები არასდროს დაივიწყებენ მის მომღიმარ, გულისხმიერ, ნათელ სახეს, გვერდს არ ჩაუვლიან მის სამარადისო სევანეს და ყოველთვის ჩურჩულთ ჩასძახებენ: „მსუბუქი იყოს ის მიწა, რომელმაც საუკუნოდ ჩაგიკრა გულში“.

იზოლდა ხაინდრავა

თითმერიკა ჯუმბერი – კრიტიკოსი, მთარგმნელი, პუბლიცისტი. დაიბადა 1939 წელს ქ. ზუგდიდში.

1962 წელს დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი; 1963–1966 წლებში გაიარა ამავე ფაკულტეტის ასპირანტურის კურსი რუსული ჟურნალისტიკის ისტორიის სპეციალობით (პროფ. ს. დანელიას ხელმძღვანელობით); 1963–1975 წლებში მუშაობდა საქართველოს კინოგაქირავებისა და რეკლამის ბიუროს რედაქტორად, აღმანახ „კრიტიკის“ პასუხისმგებელ მდივნად; 1976–1985 წლებში ჟურნალ „საბჭოთა ხელოვნების“ პასუხისმგებელი მდივანია. 1985–1988 წლებში მუშაობდა საქართველოს მწერალთა კავშირთან არსებული მხატვრული თარგმანისა და ლიტერატურული ურთიერთობების მთავარ სარედაქციო კოლეგიაში უფროს მეცნიერ რედაქტორად კავკასიური ლიტერატურების რედაქციაში, პასუხისმგებელ მდივნად, კონტროლის რედაქციის უფროს მეცნიერ-რედაქტორად; 1977–1985 წლებში გაზეთ „ლიტერატურული საქართველოს“ მთავარი რედაქტორის მოადგილეა. 1996 წლის თებერვლიდან – გაზ. „კრიმინალური ქრონიკის“ მთავარი რედაქტორი.

პირველი ლიტერატურული ნაწარმოებები ჯერ კიდევ მოწაფეობისა და სტუდენტობის წლებში გამოაქვეყნა რესპუბლიკურ ჟურნალ-გაზეთებში. გამოქვეყნებული აქვს ლიტერატურულ-კრიტიკული წერილების კრებულები: „პანორამა“ (1976 წ.); „დრო, ფიქრი, სიტყვა“

(1989); თარგმნა და გამოსცა დიდი იაპონელი მწერალი ქალის-სეი-სიონაგონის (XIV ს.) რომანი „მარტოობის ჟამის ჩანაწერები“ და ასევე მეორე დიდი იაპონელი მწერალი ქალის, ნიძიოს (XIII საუკუნის ნახევარი – XIV-ის დასაწყისი) რომანი „საჩუმათო ამბავი“; ლევ ტოლსტოის „მოთხრობები, ნამდვილი ამბები, იგავ-არაკები“; მისივე „რა არის ხელოვნება“; ლეონარდო და ვინჩის „ზღაპრები, ლეგენდები, იგავები“; ვასილ შუკშინის წიგნები „მგლები“ და „წყენა“; ვასილ ბელოვის „ასეთია ცხოვრება“; არტაშეს ქალანთარიანის რომანი „მარათონი“; მიხეილ თუმანიშვილის „რეჟისორი თეატრიდან წავიდა“; ეჟი ადიგის „თვითმკვლელის ანდერძი“; იონა ხმელვესკაიას „რა თქვა განსვენებულმა“; დანიელ გრანინის „მიზნის არჩევა“.

იბერი ელდარი – დაიბადა 1939 წლის 7 თებერვალს, ცაგერის რაიონის დაბა ცაგერში, მოსამსახურის ოჯახში.

1957 წელს დაამთავრა ცაგერის საშუალო სკოლა და სწავლა განაგრძო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე, რომელიც დაამთავრა 1962 წელს.

1963–1972 წლებში მუშაობდა საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებულ რადიომაუწყებლობისა და ტელევიზიის სახელმწიფო კომიტეტში რადიოს სამეცნიერო-ტექნიკური გადაცემების რედაქციის ჯერ უმცროს და შემდეგ უფროს რედაქტორად.

1972–1974 წლებში სწავლობდა მოსკოვში, სკკპ ცენტრალურ კომიტეტთან არსებულ უმაღლეს პარტიულ სკოლაში ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე.

1975–1978 წლებში მუშაობდა საქართველოს სსრ ტელევიზიისა და რადიომაუწყებლობის ჯერ გაერთიანებული პროგრამების მთავარი რედაქციის მთავარი რედაქტორის მოადგილედ, შემდეგ – ტელევიზიის საბავშვო პროგრამების მთავარი ღირექციის მთავარ ღირექტორად.

1980–1983 წლებში ეწეოდა სამეცნიერო-პედაგოგიურ საქმიანობას. იყო ივ.ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის მასობრივი ინფორმაციისა და პროპაგანდის საშუალებათა ეფექტიანობის სოციოლოგიური კვლევის ლაბორატორიის ჯერ უმცროსი და შემდეგ უფროსი მეცნიერ-თანამშრომელი.

1983–1987 წლებში მუშაობდა საქართველოს სსრ ტელევიზიისა და რადიომაუწყებლობის სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილედ.

1987 წლის დეკემბრიდან კვლავ დაუბრუნდა უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის ტელე-რადიოჟურნალისტიკის კათედრას დოცენტის თანამდებობაზე.

2000 წლის ივნისიდან კათედრის პროფესორია.

როგორც პრაქტიკოსმა ჟურნალისტმა ე.დ.იბერმა 1962-1983 წლებში მრავალი ტელე და რადიოგადაცემა მოამზადა (ზოგიერთი მათგანი რადიოს ფონდშია დაცული).

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი. რაც შეეხება სამეცნიერო საქმიანობას, ე.დ.იბერმა 1981 წელს დაიცვა დისერტაცია ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატის ხარისხის მოსაპოვებლად, ხოლო, 1999 წელს მოიპოვა დოქტორის ხარისხი. არის 20-ზე მეტი ნაშრომის ავტორი ტელე და რადიოჟურნალისტიკის საკითხებზე. მისი მონოგრაფია „რადიოჟურნალისტიკა“ სამჯერ გამოიცა 1996-2000 წლებში და ძირითად სახელმძღვანელოდ გამოიყენება ამ დარგში ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის სტუდენტებისათვის. 2003 წელს რ. სურგულაძესთან თანაავტორობით გამოიცა მისი დამხმარე სახელმძღვანელო „მასობრივი კომუნიკაცია თეორიის საკითხები“.

ივარდავა დილარი – დაიბადა 1940 წ. ზუგდიდის რაიონის სოფ. ეწერში.

საშუალო სკოლის დამთავრების შემდეგ სამი წელი მუშაობდა ენგურ-ქაღალდკომბინატში, ჯერ მუშად, შემდეგ კი – კომბინატის მრავალტირაჟიანი გაზეთის რედაქტორის მოადგილედ.

1960 წელს, როდესაც თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის სტუდენტი გახდა, მას მასმედიაში მოღვაწეობის გარკვეული სტაჟი და გამოცდილება ჰქონდა.

ცნობილი პოეტი, მრავალი წიგნის ავტორი, საკავშირო ახალგაზრდული პოეზიის, საქართველოს კომკავშირის და მემედ აბაშიძის სახელობის სახელმწიფო პრემიების მფლობელი დილარ ივარდავა სიყმაწვილიდან, პირველი ლექსის გამოქვეყნებისთანავე იპყრობს მკითხველთა ყურადღებას, მალე საყოველთაო აღიარებაც მოიპოვა.

13 წლის ასაკიდან იბეჭდება გაზ. „ნორჩი ლენინელში“, ჟურნალ „პიონერში“ და „ცისკარში“.

სტუდენტობის დროს საუნივერსიტეტო მრავალტირაჟიანმა გაზეთმა მრავალჯერ გამოაქვეყნა მისი ლექსები, ერთხელ კი მთელი გვერდი უძღვნა მის პოეზიას ფოტო-სურათით.

მესამე კურსის სტუდენტი დ. ივარდავა ახალგაზრდა მწერალთა გაერთიანების თავმჯდომარედ აირჩიეს და ამით წრის არსებობის

ისტორიაში პირველად დაფიქსირდა სტუდენტის თავმჯდომარეობა.

სტუდენტობისას გამოვიდა დ.ივარდავას ლექსების კრებული „ასე იწყება ლერწმის შრიალი“, რომლის რედაქტორი იყო ცნობილი პოეტი შოთა ნიშნიანბიძე. კრებულმა პროფ. სოლომონ ხუციშვილისა და სხვა აღიარებული ლიტერატურული კრიტიკოსების ქება-დიდება დაიმსახურა.

უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ იგი მოღვაწეობს ჟურნალ ცისკრის პოეზიის განყოფილებაში, გამომცემლობა „ნაკადულში“ „რეცენზენტად“, „საბჭოთა საქართველოში“ რედაქტორად, საქართველოს კომკავშირის ცენტრალურ კომიტეტში ახალგაზრდა შემოქმედთა გაერთიანების ხელმძღვანელად.

1971 წელს მიიღეს საქართველოს მწერალთა კავშირში.

დ.ივარდავა 35 პოეტური კრებულისა და ხუთი პუბლიცისტური წიგნის ავტორია. მისი ნიჭისა და შესაძლებლობების აშკარა დემონსტრირებაა ბოლო ხანებში წიგნები: „ჟამი გოდებისა“ (1998); „ჟამი მოხდომისა“ (1998 წ.); „ჟამი განსჯისა“ (2000 წ.); „ჟამი მწუხრისა“ (2001 წ.); „ჟამი ქმედებისა“ (2003 წ.); მისი ლექსები მსოფლიოს ათამდე სხვადასხვა ენაზეა თარგმნილი, თვითონაც აქტიურ მთარგმნელობით მოღვაწეობას ეწევა. თარგმნილი აქვს: ადამ მიცკევიჩის სონეტები და რომანი ლექსად – „ჰან თადეუში“, რომელიც მსოფლიო ლიტერატურის ოთხმოცტომეულში დაიბეჭდა. თარგმნილი აქვს: ვერჰარნის, ფეტის, ბლოკის, ბერგოლიტის, რუბცოვის, მეჟელაიტისის ლექსები, იაპონური პოეზიის ნიმუშები და სხვა.

დ.ივარდავას პოემის – „სიმღერასავით დარჩნენ ბიჭები“ მიხედვით გადაღებულია სატელევიზიო ფილმი შინმოუსვლელელებზე.

დ. ივარდავა ჭეშმარიტი ეროვნული მოძრაობის აქტიური მონაწილეა. მთელი მისი ცხოვრება და მოღვაწეობა დასტურია იმისა, თუ როგორი უნდა იყოს ქვეყნისა და მშობლიური ხალხის კეთილდღეობისათვის დაუხოვარი მებრძოლი.

ჰყავს მეუღლე, ქალ-ვაჟი და ხუთი შვილიშვილი.

ინაშვილი ირმა – დაიბადა 1970 წელს, 6 ივლისს.

სკოლის დამთავრების შემდეგ ჩაირიცხა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე, რომელიც ტელე-რადიოჟურნალისტის სპეციალობით დაამთავრა 1993 წელს.

1992 წლიდან მუშაობა დაიწყო. იმავე წელს საინფორმაციო-სააგენტო „იბერიიდან“ სამუშაოდ გადავიდა საქართველოს ტელევიზიის პირველი არხის შ/გ „კავკასიაში“ (რედაქტორად).

1992–1993 წლებში პირადი ინიციატივით გაემგზავრა სოხუმსა და ოჩაჩირეში და მოამზადა 20–ზე მეტი გადაცემა აფხაზეთის ომის ცალკეული ფრაგმენტების შესახებ. ესენია: ალექსანდრე (საშკა) იოსელიანთან და ოპერატორ მიხეილ მანდარიასთან ერთად „აფხაზეთის სამი დღე“, „გათენებიდან დაღამებამდე“, „სამშობლოსათვის“, „ტამიში“, „საკენიდან ჭუბერამდე“ და ა.შ. 1996 წლის ჩათვლით ამზადებდა გადაცემათა ციკლს, სახელწოდებით „ცოტა რამ ბიზნესზე“.

1997–1998 წლებში „კავკასიიდან“ სამუშაოდ გადადის სტუდია „პუბლიცისტში“, სადაც ასრულებდა პროგრამის – „50/50“ გამომშვები რედაქტორის მოვალეობას.

1998 წლიდან დღემდე უძღვება ყოველკვირეულ ეკონომიკურ პროგრამას „ეკოდაიჯესტი“, პარალელურად I არხის სპეც. ჯგუფის ავტორი–რედაქტორია. მომზადებული აქვს „ეკოდაიჯესტის“ 200–ზე მეტი და სპეცგადაცემათა 300–ზე მეტი გამოშვება.

პყავს მეუღლე და ქალ–ვაჟი.

ინასარიძე მამუკალა – დაიბადა 1935 წელს, მოსამსახურის ოჯახში.

სწავლობდა ჯერ რკინიგზის მე–7, ხოლო შემდეგ მე–15 საშუალო სკოლაში.

1957 წელს დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტი ჟურნალისტიკის სპეციალობით. 1960 წლიდან 1983 წლამდე მუშაობდა გაზ. „სოფლის ცხოვრების“ რედაქციაში, ჯერ ლიტმუშაკად, შემდეგ – პარტიული ცხოვრების განყოფილებაში.

1983 წლის მაისში, საქ. კპ ცკ–ის ბიუროს დადგენილებით, გაგზავნეს ქარელში პარტიის რაიკომის მდივნად; 1990–1993 წლებში მუშაობდა მინისტრთა საბჭოს გაზეთ „რესპუბლიკის“ წამყვან რედაქტორად; 1993–1995 წლებში მუშაობდა საქართველოს ჟურნალისტთა კავშირის კადრების განყოფილების გამგედ; 1995 წლიდან დღემდე მუშაობს გაზ. „სოფლის ცხოვრების“ თვითმმართველობისა და რეგიონალური პოლიტიკის განყოფილების რედაქტორად.

1983 წ. მიენიჭა საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტის წოდება. დაჯილდოებულია საქართველოს უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით და მრავალი სხვა სიგელით. მიღებული აქვს მთავრობის ჯილდოები: – „მედალი შრომითი მამაცობისათვის“ (1972 წ.), „ღირსების მედალი“ (1996), „ღირსების ორდენი“ (2000 წ.).

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის და საქართველოს ქალთა საბჭოს წევრი.

1968 წ. რედაქციის მივლინებით რამდენიმე თვე იმყოფებოდა ვარშავაში, პოლონეთის სასოფლო გაზეთ „გრომადა როლნიკ პოლსკის“ რედაქციაში.

გარდა უამრავი საგაზეთო წერილისა, გამოქვეყნებული აქვს ბროშურა, მიძღვნილი ხალხთა მეგობრობის თემისადმი. დამსახურებული აქვს საქართველოს ჟურნალისტთა კავშირის პრემია. არის საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის დაღუპულთა უკვდავსაყოფი წიგნის – „უკვდავების“ სარედაქციო კოლეგიის წევრი. ასევე თანაავტორთან ერთად დასაბეჭდად მზადა აქვს წიგნი „გაფრინდი, შავო მერცხალო“ (ი.ბ.სტალინის ფენომენზე).

ი აშაღაშვილი ნარიმანი (ნარი კოლხელი) – დაიბადა 1957 წლის 3 დეკემბერს ქ. ოჩამჩირეში.

დაამთავრა ოჩამჩირის № 1 საშუალო სკოლა და თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი; არის გინესის რეკორდსმენი მოთხრობებისა და რომანების სწრაფად წერაში.

1990 წლის დამლევს საქართველოს მწერალთა და ჟურნალისტთა კავშირების ეგიდით საგანგებო ჟიურის მიერ მოცემულ თანამედროვე თემებზე – 5 დღეში დაწერა 10 მოთხრობა; 1997 წელს ქ. ბათუმში სრულიად საქართველოს აღორძინების კავშირის თანადგომით, ასევე მოცემულ თემაზე „მეზღაური და შავი პატარძალი“ – 36 საათსა და 25 წუთში (დასვენების გარეშე) დაწერა 123 გვერდის მოცულობის რომანი „ორი სიცოცხლე – ორი სიყვარული“. 1999 წლის გაზაფხულზე რუსეთის საელჩოსა და კულტურის ცენტრის ეგიდით, გრიბოედოვის თეატრში 37 საათსა და 02 წუთში შექმნა 125-გვერდიანი რომანი „სიყვარულის ნოსტალგია“. თემა მოცემული იყო პუშკინის ცნობილი ლექსიდან „Я помню чудное мгновенье“. ღონისძიება პოეტის 200 წლის იუბილეს მიეძღვნა. იმავე წელს გურიაში დაწერა რომანი „მშვიდობის სადღეგრძელო“ (თემა – „მშვიდობა ყოველთა“).

სამეგრელოში დაწერა 7 მოთხრობა, ციკლიდან „ყოფა მეგრული“ ყველა ნაწარმოები საგანგებო ჟიურიმ დადებითად შეაფასა, არაერთხელ აღინიშნა პრესითა და ტელევიზიით. ახლო მომავალში იგი ეწვევა საქართველოს დანარჩენ კუთხეებს, დევიზით – „ქართველია ის, ვისაც საქართველოს ყველა კუთხე ერთნაირად უყვარს“.

მისი მიზანია ბლიც-რომანებისა და მოთხრობების ქართული ციკლი – „ერთიანი საქართველო“ წარუდგინოს გინესის საერთაშორისო გამოცემლობას. ჩაფიქრებული აქვს სამუშაოს უცხოური ციკლიც, აქვს მიწვევა საბერძნეთში, იტალიასა და ამერიკის შეერთებულ შტატებში...

ნარი კოლხელს გამოცემული აქვს პირველი სქელტანიანი ტომი რომანების ციკლისა „ღმერთების სევდა“ („გაქვავებული ქალაქი“, „ჟანგისფერი ყვავილი“, „ლასარია“, „ნაბიების ქვეყანა“), მუშაობს მეცნიერულ და პუბლიცისტურ თემებზეც.

ჰყავს მეუღლე და ორი შვილი.

პაპულია ნინო – დაიბადა 1972 წლის 1 მარტს ქ. თბილისში. 7-8 წლის ასაკიდან წერდა. ჯერ – ახალ „შელის ნუკრის ნაამბობს“, შემდეგ ახალ „ხმელ წიფელს“, რომელსაც ეზოს ბავშვები ხშირად გულს უწუხებდნენ. მე-8 კლასში სკოლის „კომკავშირის სხდომებს“ აშუქებდა და გაშარჟებულ კედლის გაზეთებს სამასწავლებლოს წინ თვითნებურად ჰკიდებდა. დირექტორმა სკოლისა და მისი კეთილდღეობის მიზნით პროფესია - „ჟურნალისტი“ შეურჩია, რის შემდეგაც, უკვე აღარ აწუხებდა თვითგამორკვევის პრობლემა.

1987-89 წწ. დაამთავრა ქ.თბილისის ჟურნალისტიკის სახლთან არსებული ახალგაზრდა ჟურნალისტთა ორწლიანი სკოლის სრული კურსი.

1990 წელს ჩაირიცხა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე (სალამოს დასწრებული) და 1996 წელს დაამთავრა სრული კურსი ჟურნალისტიკის სპეციალობით.

1994-1996 წწ. მუშაობდა ტელეკომპანია „რუსთავი 2“-ში საინფორმაციო პროგრამა „კურიერი“-ს კორესპონდენტად, სადაც გაიარა ჟურნალისტიკის პროფესიული ჩვევების ტრენინგი.

1997 წელს მუშაობა დაიწყო საქართველოს სახელმწიფო ტელევიზიაში, საინფორმაციო-მუსიკალური პროგრამა „ალიონი“-ს კორესპონდენტად, სადაც ამზადებდა საინფორმაციო-ანალიტიკურ სიუჟეტებს: - პოლიტიკურ მიმოხილვას - „დღის თემა“; საავტორო რუბრიკას - „მე, შენ, ისინი“ (სოციოლოგიური საშსახურის „GORBI“-ის მიერ ჩატარებული გამოკითხვა-რეიტინგის მიმოხილვა); რუბრიკას - „პრესის მიმოხილვა“; საავტორო რუბრიკას - „რა გითხრათ, რით გაგახაროთ?“. (პუბლიცისტური ჟურნალისტიკა); საავტორო რუბრიკას - „ვინ ვინ არის“ საქართველოს ხელისუფლებაში (პარლამენტის

დეპუტატთა პიროვნული, პროფესიული და ფსიქოლოგიური მონაცემების წარმოჩენა).

1998 წ. დაამთავრა საქართველოს ტელე-რადიო კორპორაციის ტექნიკური ცენტრის ტელეოპერატოროთა და ვიდეომონტაჟერთა კურსები ვიდეოოპერატორ-რეჟორტიორის სპეციალობით.

2003 წლიდან მუშაობს ქართული გაზეთის, „ჯორჯიან-თაიმსი“-ს კორესპონდენტად. რუბრიკით „ჟურნალისტების ქვეყანა“ ეხმადურება მასმედიის პრობლემატიკას.

კაპანაძე ბერამი – 1989 წლის შემოდგომის მიწურულის დილას ორი მანდილოსნიდან, (როცა დარწმუნდნენ რომ სასურველ ბინას მიაგნეს), ერთ-ერთმა ზარის დილაკს თითი დააჭირა და უცნობ ჟურნალისტთან შეხვედრის მოლოდინში თანამგზავრს მღუმარედ გადაიხდა. კარი ათიოდე წლის გოგონამ გააღო და სტუმრები შეიპატიჟა. მამა, შენთან არიანო, აუწყა მამას და მეზობელ ოთახში გავიდა.

ჭაღარა მანდილოსნების წინაშე იდგა საშუალო ტანის, ორმოცდაათ წელს მიტანებული ქერა მამაკაცი, რომელსაც თვალებში რაღაც ნაღველი ჩასდგომოდა და თავისებური იღუმალი გამოჰქეჩილებით უმაღ ადრავდა ერთგვარ ცნობისმოყვარეობას.

მაპატიეთ, ვერ გიცანით?! უთხრა მოსულებს და, როცა ერთ-ერთმა მანდილოსანმა თავისი გვარი უხსენა, ხელი შუბლზე უნებლიედ მოისვა და გაოცებულმა წამოიძახა: – აჰ, ეს თქვენა ხართ?!

დიახ, ეს ჭაღარა, სანდომიანი მანდილოსანი იყო ქალბატონი, რომელიც, გავლენიანმა მეზობელმა, მისი ბინის ხელში ჩაგდების მიზნით, ფსიქიატრიულ საავადმყოფოში მოათავსებინა და, რომელსაც, წლების განმავლობაში, გიჟივით ეპყრობოდნენ. მისი ავადმყოფობის დასკვნას საქვეყნოდ ცნობილი ფსიქიატრები აწერდნენ ხელს. სხვა ყველა დამადასტურებელი საბუთიც ისეთ დონეზე იყო გაფორმებული, რომ ხსნა ძნელად თუ შეიძლებოდა.

ამ ძნელი საქმის, მოყვასის გადარჩენის ადამიანური მოქალეობის შესრულება იდო თავს გამოცდილმა ჟურნალისტმა, რომელიც ახლა გაოგნებული შეპყრებდა მის წინ მდგარ ნატანჯ ქალს.

რა არ იღონა ჟურნალისტმა, რა არ მოიმოქმედა, ვინ არ შეაწუხა. მოოხონა თხოვნას ცელიდა და თხოვნა-მოთხოვნას. ექვსი თვე მანდომა სიძარდილის დადგენას. დიდი ძალისხმევით შეძლო ჩაკეტილი წრის გარღვევა. სტიმატოლოგი ქალი გამოუშვეს, გაათავისუფლეს. როდესაც რედაქციაში მადლობის სათქმელად მივიდა, ჟურნალისტი იქ კელარ

ნახა, იგი სამუშაოდან გაძევებული დაუხვდა. ვერ შეეწყო ახალი რედაქტორის რეჟიმს და აიძულეს სამსახური დაეტოვებინაო, უთხრეს. რა არ ხდება ქვეყანაზე, გაიფიქრა ქალმა და გადაწყვიტა, შინ მოენახულებინა უცნობი მხსნელი.

– კი მაგრამ, თქვენ ხომ არ მიცნობდით, მე ადამიანური, პროფესიული ვალი შევასრულე, ეს ხომ მაღლობისათვის არ ჩამიდენია? – ეუბნებოდა ქალს ჟურნალისტი და კმაყოფილებას გრძნობდა, მას რომ თავისუფალსა და ჯანმრთელს ხედავდა.

ეს მოხდა ჟურნალისტ გურამ კალანდაძის გაზეთ „კომუნისტის“ რედაქციაში მუშაობის უკანასკნელ პერიოდში. ამ რედაქციაში იგი 1978–1989 წლებში მსახურობდა. თითქმის ათი წელიწადი მშრომელთა წერილების განყოფილების გამგე იყო. ვინ მოთვლის, რამდენი კეთილი საქმე უკეთებია, რამდენს დახმარებია და რამდენისთვის უცია ნუგეში. იგი ამავე რედაქციაში კორესპონდენტია ქსელისა და პრესის მიმოხილვის, უცხოეთის ინფორმაციის განყოფილებათა გამგე იყო და მაღალი პასუხისმგებლობით ასრულებდა სამუშაოს.

სხვანაირად არც შეიძლებოდა ყოფილიყო, მას ხომ დიდი მოქალაქეობრივი სკოლა აქვს გავლილი. 1965 წელს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილების დამთავრების შემდეგ მუშაობდა ლიტერატურულ თანამშრომლად გაზეთ „სოციალისტური რუსთავის“ რედაქციაში, 1968 წელს გაზეთ „სოფლის ცხოვრების“ რედაქციაში დაიწყო მოღვაწეობა, ჯერ კორესპონდენტად, შემდეგ – ეკონომიკის განყოფილების გამგედ. 1975–77 წლებში სწავლობდა მოსკოვში, უმაღლესი პარტიული სკოლის ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე. 1990 წლიდან თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის სამეცნიერო-კვლევითი ლაბორატორიის მეცნიერ თანამშრომელია. 1992–95 წლებში გამოსცემდა გაზეთ „ათინათს“, რომლის დამფუძნებელი და მთავარი რედაქტორი თვითონ იყო.

ამაგდარ ჟურნალისტს ბევრი ჩანაფიქრი აქვს, რომელთა განხორციელება კიდევ უფრო გაამრავლებს მის კეთილ საქმეებს.

ბაბანაძე ბიჭო – დაიბადა 1939 წლის 16 დეკემბერს, თბილისში.

1958 წელს დაამთავრა თბილისის მე-14 საშუალო სკოლა; იმავე წელს ჩაირიცხა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე; 1962 წელს, მეოთხე კურსიდან, გადავიდა ლენინგრადის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე;

უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ სამუშაოდ გაანაწილეს რუსეთის ფედერაციის იაროსლავის ოლქის ქარიბინსკში, გაზ. „არიბინსკაია პრავდაში“, სადაც 1963–1966 წლებში მუშაობდა. ჯერ მრეწველობის განყოფილების, ხოლო შემდეგ ქმრომელთა წერილების განყოფილების გამგელ.

1966 წლის სექტემბერში საქართველოში დაბრუნდა, მუშაობდა სხვადასხვა გაზეთებში; 1967 წლის ნოემბრიდან 1976 წლის დეკემბრამდე მუშაობდა საქართველოს ჟურნალისტიკა კავშირის გამგეობაში კონსულტანტად; 1978 წლის მაისიდან დღემდე არის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის თანამშრომელი. მუშაობდა ჯერ უმცროს მეცნიერ თანამშრომლად, შემდეგ – უფროს მეცნიერ– თანამშრომლად, ამჟამად არის წამყვანი მეცნიერ– თანამშრომელი.

1985 წელს დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია. არის ოცდაათამდე სამეცნიერო ნაშრომის, მათ შორის სამი მონოგრაფიის ავტორი.

1967 წლიდან საქართველოს ჟურნალისტიკა ფედერაციის წევრია. ჰყავს მეუღლე და ორი ქალიშვილი.

პარტოზია მანანა – დაიბადა 1957 წლის 7 თებერვალს.

1973 წელს დაამთავრა თბილისის 132-ე საშუალო სკოლა, 1980 წელს – თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის. ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი 16 წლიდან მუშაობდა პრესაში, გაზეთებში: „ლელო“, „ახალგაზრდა კომუნისტი“, „კომუნისტი“, „7 დღე“. არის „დილის გაზეთის“ მთავარი რედაქტორი.

ჰყავს მეუღლე – ტარიელ შავერდაშვილი, ბიზნესმენი და სამი შვილი: – შორენა, შავლეგ, სალომე შავერდაშვილები.

უკანასკნელ ხანს დაინტერესებულია საგამომცემლო საქმიანობით.

მოწიწებით უნივერსიტეტისადმი – ეს იყო და არის მისთვის არსებითი განცდა. უნივერსიტეტის I კორპუსში 1974 წელს დადებული პირველკურსელის ფიცი მისთვის დღემდე ერთ–ერთი ყველაზე შთაბეჭდავი განცდაა. ახსოვს ყველაფერი – რა ეცვა მაშინ, ვინ იდგნენ მის გვერდით... თითქოს ფორმალური და არც ისე ხანგრძლივი იყო ცერემონიალი, მაგრამ გადაიქანცა განცდისგან.

მერე იყო ჟურნალისტიკის განყოფილების ფაკულტეტად ქცევის სიხარული. ისინი, საღამოს სწავლების სტუდენტები, შეაგულიანეს, დღის განყოფილებაზე გადმოდიოთ. მაშინ III კურსზე იყო. უკვე სერიოზულად თანამშრომლობდა „ახალგაზრდა კომუნისტთან“, „ლელოში“ და ეძნელებოდა ცხოვრების წესის შეცვლა, მით უფრო, რომ სწორედ ამ

დროს გათხოვდა კიდეც, მაგრამ ჯგუფულებმა ერთმანეთს გაუწიეს ანგარიში და 7 სტუდენტი დღის განყოფილებაზე გადავიდა. დღევანდელი გადასახედიდან ეს არასწორ გადაწყვეტილებად მიაჩნია, რადგან დაიშალა მათი არაჩვეულებრივი ჯგუფი, სადაც მეორადი სწავლების რამდენიმე უფროსი ჯგუფელი ჰყავდათ ირაკლი ბერიაშვილის მეთაურობით. მათი წყალობით, ლექციები მეტად საინტერესო დისკუსიებს ემსგავსებოდა, მათი ასაკი, ცოდნა და გამოცდილება არაჩვეულებრივ იერს სძენდა ყველა სტუდენტურ წამოწყებას. იყო განცდა, რომ მათ ჯგუფში ლექტორ-მასწავლებლებიც კი გამორჩეული განწყობით შემოდდიოდნენ. გამორჩევით იგონებს იოსებ ბოცვაძის, რეზო დვალიშვილის, ილია ნატროშვილის, სოლომონ ხუციშვილის, დავით გამეზარდაშვილის, მანანა ტუსკიას და ლაურა გრიგოლაშვილის სახელებსა და დამოკიდებულებებს მათი ჯგუფის მიმართ. ნოდარ ტაბიძე და პირველი სტუდენტური გაზეთი, დალი ჩიკვილაძე და ბოლო სტუდენტური ექსკურსია სვანეთში... დაუსრულებლად შეიძლება მოგონებების გამოხმობა, მაგრამ უფრო არსებითი, ალბათ, ის არის, რომ მისთვის მეტად მნიშვნელოვანი გახდა 20 წლის შემდეგ უნივერსიტეტთან გაბმული კონტაქტები, ნაბიჯ-ნაბიჯ რომ შეიჭრა მის ცხოვრებაში. ჯერ მისაღებ გამოცდაზე მიიწვიეს ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე, მერე კონფერენციაზე, მერე მასტერ-კლასი დაუნიშნეს და ახლა თავისი პრაქტიკანტებისთვის მოწყობილი სიურპრიზები გახდა მისთვის ერთ-ერთი წამყვანი ორიენტირი.

P.S. ყველაზე დიდი შეგონება უნივერსიტეტის ბაღში მოისმინა: 1978 წლის 14 აპრილი იყო, აქტირებული სტუდენტები მრისხანებას ვერ მაღავედნენ: – ლექციებზე რა გვინდა, ენას გვართმევენო! ის კი არ წაიყვანეს, ფეხმძიმედ იყო, შენ უფრო დიდი საქმე გაქვს, დედა უნდა გახდეთ.

კვაჭანტირაძე ნინო – დაიბადა 1964 წლის 19 მარტს, ქობულეთში.

1981 წელს დაამთავრა ქობულეთის № 1 საშუალო სკოლა. 1983–1988 წლებში სწავლობდა ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე. 1984–1991 წლებში მუშაობდა გაზეთ „ახალგაზრდა კომუნისტის“ (ახალგაზრდა ივერიელის) რედაქციაში სპეცკორესპონდენტად, საქართველოს ალკა თბილისის საქალაქო კომიტეტში პრესსამსახურის უფროსად, 1996–1998 წლებში გაზეთ „დილის გაზეთის“ საზოგადოების განყოფილების რედაქტორად. 1998–2002 წლებში თბილისის შინაგან საქმეთა მთავარი სამმართველოს პრესსა და საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახურის უფროსად. 2002 წლიდან დღემდე

საქართველოს იუსტიციის სამინისტროში „საქართველოს კანონთა წიგნისა და საქართველოს საკანონმდებლო მაცნეს“ მთავარი რედაქტორია. ჰყავს მეუღლე – აკაკი ახალაძე და შვილი – ვლადიმერი.

კილასონია ნატო – დაიბადა 1977 წლის 24 მარტს, თბილისში. 1994 წელს გახდა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის სტუდენტი. 1998 წელს წარმატებით დაასრულა ბაკალავრიატის კურსი. მას შემდეგ პრაქტიკულ ჟურნალისტიკაშია: მუშაობდა ჟურნალ „მეცენატში“, გაზ. „აქცენტში“. ამჟამად გაზეთ „ახალი ვერსიის“ კორესპონდენტია. განსაკუთრებული ინტერესითა და წარმატებით ლიტერატურისა და ხელოვნების საკითხებზე წერს. მთავარი კი მაინც ისაა, რომ ნატო კილასონია ზნეობითა და სიკეთით სავსე პიროვნებაა და მის ჟურნალისტურ კალამს სიმართლის ერთგულება აწერია „ფარზე“... ფლობს რუსულ და ინგლისურ ენებს.

კორსანტია ნატო – დაიბადა 1958 წლის 30 აგვისტოს, გალის რაიონის სოფ. რენხში.

1982 წელს დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი. უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ მუშაობდა გაზეთების – „ახალგაზრდა კომუნისტი“ და „დვრიტას“ რედაქციებში;

1990 წელს სამუშაოდ გადავიდა მშობლიურ ქალაქ გალში, სადაც რაიონულ გაზეთი „სათანჯოს“ რედაქტორი იყო 1993 წლამდე, კიდრე აფხაზეთის ტრაგედია დატრიალდებოდა.

1993 წლიდან ნატო კორსანტია ისევ თბილისშია და მუშაობს „ახალგაზრდა ივერიელის“ რედაქციაში.

1998 წელს მუშაობას აგრძელებს „დილის გაზეთის“ რედაქციაში ჯერ კორესპონდენტად: შემდეგ – განყოფილების რედაქტორად; 1998 წლიდან კი, პარალელურად, რედაქტორობს ახლა უკვე „დილის გაზეთის“ დამატების სახით გამომაველ გალის რაიონულ გაზეთ „სათანჯოს“, რომელიც მთლიანად აფხაზეთის პრობლემატიკას აშუქებს.

ნატო კორსანტიამ 1999 წელს გამოსცა აფხაზეთის პრობლემების ამსახველი პუბლიცისტური წერილების კრებული, რომელსაც გიორგი შერვაშიძის სახელობის სახელმწიფო პრემია მიენიჭა.

1993 წლიდან არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი.

კუპატაძე პაატა – დაიბადა 1975 წლის 13 ივლისს, თბილისში.

1992 წელს დაამთავრა თბილისის 142-ე საშუალო სკოლა. ამავე

წელს ჩაირიცხა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი. სწავლის პარალელურად მუშაობდა 1993–94 წლებში: ტელეკომპანია „იმერეზიაში“, საინფორმაციო პროგრამა „მონიტორის“ კორესპოდენტად; 1994–97 წლებში: ტელეკომპანია „კავკასიაში“, საინფორმაციო პროგრამის რედაქტორად და წამყვანად.

1997 წელს დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი.

1998–99 წლებში მუშაობდა დასავლეთ ციმბირში, რუსულ არასამთავრობო ორგანიზაციებში.

2000 წელს ტელეკომპანია „პირველ არხში“, საინფორმაციო პროგრამა „მოამბის“ კორესპოდენტად.

2002 წლიდან მუშაობს ტელეკომპანია „იმედში“, საინფორმაციო პროგრამა „ქრონიკის“ უცხოეთის განყოფილების რედაქტორად.

ლდოკონენი მაკა – დაიბადა 1970 წლის 13 ნოემბერს, ქ. თბილისში. 1995 წელს წარმატებით დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი. მუშაობდა გაზ. „აქცენტის“ რედაქციაში. ამჟამად ინტერნეტ-ჟურნალ „Art-shepi“-ს რედაქტორია. მისი არაერთი პუბლიკაცია ლიტერატურის, ხელოვნების თუ სოციალურ საკითხებზე, ყურადღებას იპყრობს მაღალი პროფესიონალიზმით, დახვეწილი ლიტერატურული გემოვნებით, ნიჭიერებითა და წიგნიერებით.

მაკა ლდოკონენი თვითნასწავლი მხატვარიცაა. 1994 წელს, საგამოფენო დარბაზ „ტროიანკაში“ (მოსკოვი) გაიმართა მისი ნამუშევრების გამოფენა; 2001 წ. პერსონალური გამოფენა ჰქონდა: „მხოლოდ ორი ფერით“ (პოლიტიკური მოძრაობა „მრეწველობა გადაარჩენს საქართველოს“ საგამოფენო დარბაზი, თბილისი); 2001 წ. ნოემბერში კონკურსანტ–ილუსტრატორთა გამოფენა–დათვალიერება, მიძღვნილი გაეროს ბავშვთა კონვენციისადმი (თბილისი სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიის საგამოფენო დარბაზი); 2002 წლის მარტში – „ბილიარდი და ჯაზი“, პეტრუჩინის ხსოვნისადმი მიძღვნილი გამოფენა. (ბილიარდის კლუბი „იმპერიალი“, თბილისი); 2002 წელს, ივლისში გამოფენა „დაბრუნება ბავშვობაში“ გაეროს სახლის საგამოფენო დარბაზი; 2002 წლის იანვარში საშობაო გამოფენა კავკასიის სახლში; 2003 წ. შეასრულა მაია ნადარეიშვილის პუბლიცისტურ–ესეისტური კრებულის – „ვოკალიზების“ ილუსტრაციები; ასევე დაასურათა გრიგოლ კობა რობაქიძის რუსულენოვანი ლექსების წიგნი „აერობარი“.

ჰყავს მეუღლე და ორი შვილი.

იზაბელა გერმესაშვილი

თეონა დოღენჯაშვილი

ნათია მონიავა

მაკა დოღიძე

მაია ებრალიძე-იაშვილი

ლამარა ესართია

მარინა ვეკუა

გიზო ზარნაძე

ფიქრია ზურაბიანი

*ლაურა
კუტუბიძე-ზუბაშვილი*

გიორგი თარგამაძე

მარი შათირიშვილი

ეკა თხილავა

ციხანა თურქაძე

ნატა თათარაშვილი

ჯუმბერ თითქერია

ელდარ იბერი

დიდარ ივარდავა

ირმა ინაშვილი

*ნარიშან იაშვლიშვილი
(ნარი კოლხელი)*

მაყვალა ინაშვილი

გივი კაპანაძე

მანანა კარტოზია

ნინო კაკულია

ლომინე მარინა – 1974 წელს ოქროს მედლით დაამთავრა ქ.თბილისის 126-ე საშუალო სკოლა. იმავე წელს ჩაირიცხა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე, სტუდენტობის დროს აქტიურად მონაწილეობდა ახალგაზრდული ორგანიზაციის საქმიანობაში, არჩეული იყო სტუდენტთა რესპუბლიკური საბჭოს პრეზიდენტად, კომკავშირის რაიონული, საქალაქო და ცენტრალური კომიტეტების წევრად, იყო კ.კეკელიძის სახელობის სტიპენდიანტი, ჟურნალისტიკის განყოფილების სტუდენტთა სამეცნიერო საზოგადოების თავმჯდომარე. 1979 წელს წარჩინებით დაამთავრა ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი. 1979–1986 წწ. მუშაობდა კომკავშირის რაიონულ და ცენტრალურ აპარატში (პასუხისმგებელ მუშაკად), 1986–1990 წლებში – პარტიის ცენტრალურ კომიტეტში განათლების დარგის კურატორად; 1990 წლიდან დღემდე თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის პრესის თეორიისა და პრაქტიკის კათედრაზე მუშაობს: მეცნიერ-თანამშრომლად, უფროს მასწავლებლად, დოცენტად. 1998 წელს დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია თემაზე: – „სტატიის ძირითადი ასპექტები“. არის 10 სამეცნიერო ნაშრომისა და 1 წიგნის ავტორი.

ჰყავს ექიმი მეუღლე და ორი ქალიშვილი. თსუ იურიდიული ფაკულტეტის სტუდენტი ქეთი და სკოლის მოსწავლე თამარი.

ლომინე ნანა – დაბადებული 1963 წელს 11 აგვისტოს. დაამთავრა თბილისის 51-ე საშუალო სკოლა. 1983–1988 წლებში სწავლობდა ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე. მუშაობდა გაზეთებში „ახალგაზრდა კომუნისტი“, „მანსი“, საქტელერადიო კომიტეტში. ამჟამად ჟურნალ „კაკადუს“ კორესპონდენტია.

ჰყავს მეუღლე – კახი ერაძე და ორი ვაჟიშვილი.

ლომინე ელზა – დაიბადა ქ. თბილისში, ცნობილი ქართველი გრაფიკოსის ოჯახში.

ელზა ლომინე პროფესიით ჟურნალისტიკა, დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება.

ათი წელი მუშაობდა გაზეთ „მოლოდიოე გრუზიის“ რედაქციაში, კულტურის განყოფილებაში. ჟურნალისტურ მოღვაწეობასთან ერთად, რედაქციაში პირველად მოსინჯა თავი სახვით ხელოვნებაში. – შექმნა საკუთარ ზღაპართა ილუსტრაციები.

1979 წლიდან მოღვაწეობა დაიწყო თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე.

1986-90 წლებში ელზა ლომიძე აირჩიეს საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის მდივნად.

1989 წელს ჟურნალ „ნიანგში“ გამოჩნდა ე.ლომძის ილუსტრაციათა სერია – ბუფონადისათვის, „30 თებერვალი“, ავტორმა საქართველოს მწერალთა კავშირის პრემია დაიმსახურა.

ელზა ლომიძის შემოქმედებით ბიოგრაფიაში ცალკე აღნიშვნის ღირსია 1980 წელი. მაშინ თბილისში მოწყობილ ოკეანის ეთნოგრაფიისა და ხელოვნების გამოფენაზე გაიცნო საკუთარი ბიძა – დედის ძმა, ოკეანაში მცხოვრები რუსული წარმოშობის ფრანგი მხატვარი ნიკოლოზ მიშუტუშკინი.

1993 წელს მიშუტუშკინი-პილიოკოს ფონდმა, რომელიც ოკეანის ეთნოგრაფიულ და კულტურულ ფასეულობათა შენარჩუნების საქმეს ემსახურება, ელზა ლომიძე ვანუატუს დედაქალაქ პორტ ვილაში, კუნძულ ეფატზე მიიწვია. აქ იგი ნიკოლოზ მიშუტუშკინისა და ალოის პილიოკოს ხელმძღვანელობით ბატიკაში მუშაობდა.

ოკეანის ეგზოტიკის ძლიერმა შთაბეჭდილებებმა უკვე შინ, თბილისში დაბრუნებულს მისცა ბიძგი, ემუშავა იდეოგრაფიული ფერწერის სტილში.

ელზა ლომიძის ნამუშევრებში იგრძნობა ევროპული აზროვნებისა და ოკეანის მსოფლხედვის სინთეზი. აბორიგენული ხელოვნებისა და ალოის პილიოკოს სკოლის მხატვრული სტილის გავლენა.

იგი დღესაც დიდი ენთუზიაზმით მუშაობს ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის სტუდენტებთან და მთელი მონდომებით ახმარს მოჭარბებულ ენერგიას აღსაზრდელებს.

ლობჰანიძე დიმიტრი – დაიბადა 1935 წელს, ონის რაიონის სოფელ ღებში. დაწყებითი განათლება იმავე სოფლის საშუალო სკოლაში მიიღო.

მსოფლიოში ყველაზე დიდი ომის დამთავრებამდე ერთი წლით ადრე, საქართველოს მაღალმთიანი სოფლებიდან, შერჩევით, მოსახლეობა ჩრდილოეთ კავკასიის ყარაჩაის ოლქის ქლუხორის რაიონში ჩაასახლეს. მათ შორის დიმიტრი მშობლებიც. დიმიტრიმ იქ დაამთავრა ქლუხორის ქართული საშუალო სკოლა.

ერთი წლის შემდეგ სწავლის გასაგრძელებლად გაემგზავრა ქ. სამტრედიაში და იქ ჩაირიცხა დიდი ჯიხაიშის სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკუმში, რომლის წარმატებით დამთავრების შემდეგ სპეციალობით

მუშაობდა წითელწყაროს (დედოფლისწყარო) რაიონის სოფელ მირზაანის კოლმეურნეობაში, შემდეგ შრომა-საქმიანობას აგრძელებს ყაზახეთში.

ამგვარი ზიგზაგებით ცხოვრებამ ერთგვარად შეაფერხა მისი უმაღლეს სასწავლებელში მოწყობა, თუმცა, სურვილი არასდროს განელებია.

1962 წელს ჩაირიცხა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის სპეციალობაზე, რომელიც 1967 წელს წარჩინებით დაამთავრა. მუშაობდა: თსუ გამომცემლობაში – რედაქტორად, რესპუბლიკურ გაზეთ „ავტოტრანსპორტელში“; 1969 წლიდან დღემდე მუშაობს საქართველოს რადიოში. მიჰყავდა გადაცემები: „შოლტი“, „მხიარული ტალღა“, რადიოპროგრამა „კანონი კანონია“.

არის რამდენიმე საყურადღებო ნაშრომის ავტორი. 1968 წელს ჟურნალ „ცისკარში“ დაისტამბა მოთხრობა „უცნობი“, იმავე წელს გამომცემლობა „ნაკადულმა“ ცალკე წიგნად გამოსცა მოთხრობების კრებული „მერცხალა“. ერთი წლის შემდეგ ჟურნალ „პიონერში“ გამოცხადებულ კონკურსში მის მოთხრობას – „გასროლა ნაკრძალში“. მესამე პრემია მიეკუთვნა.

2000 წელს ცალკე წიგნად დაიბეჭდა ვრცელი საბავშვო მოთხრობა „თამარის საფლავის საიდუმლო“ და სხვ.

ჰყავს მეუღლე, ორი შვილი და ორი შვილიშვილი.

ლორთქიფანიძე მემეა – დაიბადა ქალაქ თბილისში, 1934 წლის 16 იანვარს.

მამა, ვახტანგ ნიკოლოზის ძე ლორთქიფანიძე იყო ცნობილი რადიოინჟინერი.

დედა, ელისაბედ დავითის ასული ლორთქიფანიძე – დიასახლისი.

მედეა ლორთქიფანიძემ 1952 წელს ოქროს მედალზე დაამთავრა ქ.თბილისის ილია ჭავჭავაძის სახელობის 23-ე საშუალო სკოლა და ამავე წელს შევიდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის სპეციალობაზე, რომელიც დაასრულა 1957 წელს.

არის ასპირანტურის კურსდამთავრებული.

შრომითი საქმიანობა ტელევიზიის დაარსების პირველივე დღეებიდანვე დაიწყო. ტელერადიოკომიტეტში მუშაობდა რედაქტორად, მთავარი რედაქტორის მოადგილედ, ლიტერატურულ-დრამატულ გადაცემათა მთავარი რედაქციის მთავარ რედაქტორად, სამეცნიერო-პოპულარული და საგანმანათლებლო პროგრამების მთავარი რედაქციის შექმნის დღიდან – ამ მთავარი რედაქციის მთავარ რედაქტორად.

წლების განმავლობაში იყო ხსენებული კომიტეტის კოლეგიის წევრი. 1978 წელს მელდა ლორთქიფანიძეს, ტელევიზიის წამყვან რეჟისორ მერაბ ჯალაღავილთან და ტექნიკურ პერსონალთან ერთად, დაევალა აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ტელევიზიის დაფუძნება და მაუწყებლობის ორგანიზაცია.

სოხუმში ტელევიზიისა და უნივერსიტეტის გახსნის იდეას სეპარატისტულად განწყობილი ოპოზიცია მტრულად შეხვდა, რადგან ეს იდეა საქართველოს მთავრობიდან მომდინარეობდა. ხშირი იყო პროვოკაცია, საბოტაჟი, საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილების დისკრედიტაციის მცდელობა და, მაინც, დათქმულ დროში აფხაზეთის ტელევიზია გაიხსნა, რისთვისაც, 1979 წ., საპატიო სიგელებით დაჯილდოვდა მელდა ლორთქიფანიძე.

1991 წლიდან, როცა სახელმწიფო ტელემაუწყებლობამ, ცნობილი პოლიტიკური მიზეზების გამო, მუშაობა შეწყვიტა, მან შრომითი საქმიანობა განაგრძო საქართველოს მეცნიერებისა და ტექნოლოგიების სამინისტროში, პრესცენტრის ხელმძღვანელად.

მელდა ლორთქიფანიძე იყო საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი, საზოგადოება „თბილისელის“ წევრი. მინიჭებული აქვს საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტის წოდება (1977 წ.). მიღებული აქვს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის სიგელები (1962, 1977 წ.).

სიცოცხლის ბოლო პერიოდში მუშაობდა საქართველოს ტელერადიომაუწყებლობის მუზეუმის შექმნაზე.

2003 წელს მელდა ლორთქიფანიძე გარდაიცვალა.

ლორთქიფანიძე რუსუდანი – დაიბადა 1953 წლის 1 იანვარს, გაგრის რაიონის სოფ. ბიჭვინთაში.

1970 წელს წარჩინებით დაამთავრა ვანის რაიონის პირველი საშუალო სკოლა;

1980 წელს – თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის სპეციალობა; 1989 წლამდე მუშაობდა გაზ. „თბილისში“ კორესპონდენტად; 1989 წლიდან 1992 წლამდე იყო დამოუკიდებელი პროფკავშირების გაზ. „კაბადონის“ განყოფილების გამგე; 1992 წლიდან დღემდე მუშაობს გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკის“ მთავარი რედაქტორის მოადგილედ. 1991 წლიდან შეთავსებით მუშაობს თბილისის პოლიტექნიკური უნივერსიტეტის ქართული ენისა და ლიტერატურის კათედრაზე პედაგოგად.

ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის სტუდენტებს უკითხავს „ჟურნალისტური ოსტატობის“ კურსს.

რუსუდან ლორთქიფანიძე საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის და ჟურნალისტთა საერთაშორისო ფედერაციის წევრია. დაჯილდოებულია ღირსების ორდენით, არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის ორგზის ლაურეატი.

21 წლის ჟურნალისტური და 10 წლის პედაგოგიური სტაჟის მქონე, ავტორია ლოცვის წიგნისა „ვედრება“.

ხელმძღვანელობს პოლიტექნიკური უნივერსიტეტის გაზეთ „აღმაშენებლის“ გამოცემას, რომელიც თვეში ერთხელ გამოდის; ეწევა აქტიურ ჟურნალისტურ მოღვაწეობას, რასაც ადასტურებს გამოქვეყნებული ანალიტიკური წერილების სიმრავლე სოციალურ-პოლიტიკურ-სამართლებრივ პრობლემებზე.

დანიტერესებულია საქართველოში მცხოვრებ ქალთა პრობლემებით, გამოქვეყნებული აქვს საუბრები საქართველოს უშიშროების საბჭოს მდივნის მოადგილესთან ადამიანის უფლებების დაცვის დარგში, რუსუდან ბერიძესთან, რომელიც ქალთა საერთაშორისო სემინარისა და კონფერენციის მონაწილეა.

რ. ლორთქიფანიძე არის ანტიკორუფციული პოლიტიკის საკოორდინაციო საბჭოს წევრი. ასევე, სწავლობს და ამუშავებს საერთაშორისო ჰუმანიტარული ორგანიზაცია „ოქსეამის“ ბაზაზე დაფუძნებულ არასამთავრობო ორგანიზაციის ქალთა საკონსულტაციო ცენტრ „სახლის“ მუშაობას.

ჰყავს მეუღლე და ორი ვაჟიშვილი.

ლევანიძე ელგუჯა – ოციანი წლების მიწურულს უსამართლოდ სახლკარჩამორთმეული ელგუჯას წინაპრები კვაშხიეთიდან აყრილან და მუკუზანში დასახლებულან. სწორედ ამ სოფელში 1937 წლის 8 ნოემბერს დაბადებულა ელგუჯა ლევანიძე..

სკოლა იმავე სოფელში დაამთავრა. სავალდებულო სამხედრო სამსახური–დასავლეთ ბელორუსიაში მოიხადა. ჯარიდან დაბრუნებულმა მისაღები გამოცდები ჩააბარა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის სპეციალობაზე. მეოთხე კურსზე დაქორწინდა თანაკურსელ ლამარა ესართიაზე. სწავლის დასრულების შემდეგ მეუღლესთან ერთად მუშაობს ახმეტის რაიონის გაზეთ „ბახტრიონში“.

ახმეტაში გარკვეული წლების მუშაობის შემდეგ მოღვაწეობდა საუწყებო თუ რესპუბლიკურ გამოცემებში, როგორებიცაა: „სოფლის

ცხოვრება“, „სიმართლე“, „საქმიანი კვირა“, „მოქალაქე“, „ფინანსები“.

1997 წლიდან მუშაობს გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკის“ მიმომხილველად და აშუქებს ეკონომიკის საკითხებს.

გამოცემული აქვს მოთხრობების, ნოველებისა და ნარკვევების ცხრა კრებული.

ივ.ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტთან მთელი ოჯახით არის დაკავშირებული. აქ ჟურნალისტური განათლება მიღებული აქვს როგორც მის მეუღლეს, ასევე ორ შვილს – შორენასა და მირიანს.

მანია ბჰანჯი – ჟურნალისტი, ეკოლოგი, მოგზაური, მხარეთმცოდნე, მსოფლიო მოგზაურობის სააგენტოსა და საქართველოს მსოფლიო მიღწევათა და მოგზაურობათა კლუბ „გიორგის“ ხელმძღვანელი; ჯვარის ჯგებე – წმ. გიორგის ტაძრის აღდგენის ფონდის გამგეობის თავმჯდომარე.

დაიბადა ენგურისპირა სოფ. ჯვარში, 1939 წელს. მშობლები: ნორა გოგოხია, სილოვან მანია. მეუღლე – ნინო ჭანტურია, შვილები – ნათია, ცოტნე, ღათა, თინათინი.

1965 წელს დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის განყოფილება. თბილისისა და მოსკოვის სხვადასხვა ცენტრებში ეუფლებოდა ეკოლოგიას, სოციოლოგიას, პუბლიცისტიკას და ხელოვნებას.

სხვადასხვა დროს იყო: გაზეთ „ვერისის“ (წალენჯიხა) განყოფილების გამგე, საქინფორმის შემთავსებელი კორესპონდენტი, ჯვარის მხარეთმცოდნეობის საბჭოს თავმჯდომარე (1965–1968), თსუ გაზეთის კორესპონდენტი, აქვე, საქართველოს ჟურნალისტთა კავშირის საუნივერსიტეტო ორგანიზაციის თავმჯდომარის მოადგილე, წიგნის მოყვარულთა საზოგადოების საუნივერსიტეტო ორგანიზაციის პასუხისმგებელი მდივანი, გარემოს დაცვის პრობლემური ცენტრის მუდმივმოქმედი ექსპედიციის ხელმძღვანელი და ლექტორი (1968–1979), საქართველოს ბუნების დაცვის სახელმწიფო კომიტეტის სამეცნიერო-ტექნიკური ინფორმაციისა და პროპაგანდის განყოფილების უფროსი (1980–1982), ბუნების დაცვის საზოგადოების ეკოლოგიური განათლების განყოფილების უფროსი (1982–1983), გაზეთ „კომუნისტის“ გარემოს დაცვისა და ეკოლოგიური განათლების განყოფილების დამფუძნებელი და ხელმძღვანელი (1985–1987), გაზეთ „ახალგაზრდა ივერიელის“ სოფლის ახალგაზრდობის განყოფილების გამგე. საქართველოს მწვანეთა მოძრაობის პრესცენტრის ხელმძღვანელი (1988–1991), მამულის აღორძინების საზოგადოების პრესცენტრის

ხელმძღვანელი (1992–1995), ჯუბერ ლეუკას მსოფლიო მოგზაურობის სააგენტოს ხელმძღვანელი (1993 წლიდან). საქართველოს მსოფლიო მიღწევათა და მოგზაურობათა კლუბ „გიორგის“ დამფუძნებელი და ხელმძღვანელი (1996 წლიდან).

გვანჯი მანიას ინტერესის საგანი იყო და არის: ადამიანი, ბუნება, საქართველოს, აგრეთვე, კავკასიის ცხოვრება, ისტორია, კულტურა და ტრადიცია ჭეშმარიტებას ემსახურებოდა და ემსახურება მასმედიის, კინოს, წიგნის, გამოფენებისა და საჯარო გამოსვლების საშუალებით. მისი თაოსნობით განხორციელდა მრავალი ჟურნალისტური საკვლევ-საძიებო ლაშქრობა, მოგზაურობა, სამეცნიერო-სპორტული ექსპედიცია.

გვანჯი მანიას მიღებული აქვს ჟურნალისტური პრემიები და ღირსების ორდენი საქართველოში მასობრივი და ეროვნული სპორტის დანერგვა-განვითარების, მისი პოპულარიზაციის, არასტანდარტული რეკორდების (გინესი) და მოზარდი თაობის ფიზიკური აღზრდის საქმეში შეტანილი წვლილისათვის.

მახათელაშვილი-ჯიშკარიანი ეთერი – დაიბადა 1936 წლის 7 ნოემბერს.

სკოლის დამთავრების შემდეგ სწავლა განაგრძო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის სპეციალობაზე.

მისი დამთავრების შემდეგ 1959 წელს მუშაობას იწყებს გამოცემლობა „ნაკადულში“ რედაქტორად. სისტემატურად აქვეყნებდა პუბლიკაციებს სხვადასხვა ჟურნალ-გაზეთში. ამ პერიოდში თარგმნა საბავშვო მოთხრობები რუსულიდან (ბ.კოსტიუკოვსკი, კ. პაუსტოვსკი), რომელიც გამოსცა „ნაკადულმა“.

1982 წლიდან ჟურნალისტთა ფედერაციის კონსულტანტია. ამავე წლიდან ხდება საქართველოსა და საკავშირო ჟურნალისტთა ფედერაციისა და ჟურნალ-გაზეთების გაერთიანებული პროფკავშირის თავმჯდომარე. 1996 წლიდან ჟურნალისტთა საერთაშორისო ფედერაციის წევრია.

2003 წელს დააარსა ჟურნალისტთა საერთაშორისო ფონდი და პრიზი – „ოქროს ფრთა“, რომლითაც ჯილდოვდებიან პროფესიონალი ჟურნალისტები და ღირსეული ქველმოქმედნი.

ჰყავს ორი ქალიშვილი – ნინო და მარინა, სამი შვილიშვილი.

მორგოშია თეიმურაზი – დაიბადა 1947 წლის 15 ივნისს, ქ. ბათუმში.

1965 წელს დაამთავრა ბათუმის რუსთაველის სახელობის მე-2 საშუალო სკოლა. 1958 წლიდან თანამშრომლობდა აჭარის რადიოში, რადიოგაზეთ „პიონერულ შუქურაში“.

1970 წელს დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის სპეციალობა. ათი წელი იმუშავა საქართველოს ტელევიზიისა და რადიომაუწყებლობის სახელმწიფო კომიტეტში, სოფლის მეურნეობის რედაქციაში, მოგვიანებით, ერთი წელი – გაზეთ „დროს“ რედაქციაში.

საქართველოს რადიოში მუშაობის პერიოდში თეიმურაზ მორგოშიას მრავალი გადაცემა აქვს მომზადებული რესპუბლიკის სხვადასხვა რაიონისა და სოფლის შრომელებზე, მათ პრობლემებსა და წარმატებებზე, მაგრამ ერთი მაინც გამორჩეული გახლდათ. სოფლის მეურნეობის რედაქციისა და, უშუალოდ, თეიმურაზ მორგოშიას ინიციატივით, შეჯიბრებაში ჩაებნენ ოჩამჩირის რაიონის სოფელ ბესლახუფისა და მაშინდელი მახარაძის რაიონის სოფ. კონჭკათის კოლმეურნეობების მჭაიეები. პირველად კონჭკათელები ეწვივნენ სტუმრად ბესლახუფელებს და იქ ციტრუსოვანთა პლანტაცია გაუშენეს. ცოტა ხნის შემდეგ კონჭკათელები დიდი ზეიმით შეხვდნენ ახლად დაძმობილებულ ბესლახუფელებს. ეს შეხვედრა იმითაც იყო დასამახსოვრებელი, რომ, მაშინ გადაწყდა სოფელ კონჭკათის კოლმეურნეობისათვის ცნობილი აფხაზის – ეფრემ ეშბას სახელი მიენიჭებიათ. ორ სოფელს შორის შეჯიბრება სულ მოკლე ხანში მეგობრობაში გადაიზარდა. პერიოდულად იმართებოდა შეხვედრები, საქმიან სჯაბაასს თან ახლდა ზეიმი, მოლხენა, სადაც ქართველი და აფხაზი ხალხის ძმობისა და მეგობრობის საღვლეგრძელოები ისმოდა. მართალია, ბოლო ხანებში, აფხაზეთის მოვლენების გამო ყველაფერი შეიცვალა, მაგრამ გვეყრება, კვლავ აღდგება მეგობრობა ოჩამჩირისა და ოზურგეთის სოფლებს შორის, რისთვისაც ასე გულმოდგინედ იღვწოდა თეიმურაზ მორგოშია.

თეიმურაზ მორგოშია მთელი სიცოცხლე ემსახურა ჟურნალისტიკის ურთულეს პროფესიას. სამ ათეულ წელზე მეტი ხნის განმავლობაში სისტემატურად აქვეყნებდა სტატიებს როგორც საკუთარი სახელით, ასევე, ფსევდონიმით.

მრავალმხრივი იყო მისი შემოქმედებითი სფერო: წერდა სპორტზე, ხელოვნებაზე მედიცინაზე, ძველ ტრადიციებზე, გამოჩენილ პიროვნებებზე, ეხმიანებოდა ყველა მნიშვნელოვან მოვლენასა და პრობლემას.

მისი წერილების უმრავლესობა კრიტიკულია, მაგრამ ისინი დაწერილია

სიყვარულით, იმ იმედით, რომ გაუმჯობესდებოდა ჩვენი ყოფა-ცხოვრება.

თეიმურაზ მორგოშია რამდენიმე წიგნის ავტორი იყო. 1991 წელს „მერანმა“ გამოსცა მისი პირველი წიგნი „ავსა და კარგზე“, ამას მოჰყვა მეორე და მესამე წიგნი: „მე და სპორტი“, „ინტერვიუები გამოჩენილ ვარსკვლავებთან“. მომდევნო წიგნში – „სიყვარულით დაწერილი სტრიქონები“, შევიდა მისი სიცოცხლის ბოლო ხანებში სხვადასხვა ჟურნალ-გაზეთებში გამოქვეყნებული სტატიები.

თეიმურაზ მორგოშია 2000 წ. 2 იანვარს გარდაიცვალა.

„მისი ბიოგრაფია ისე მოკლეა – გულისტკივილით აღნიშნავს მეუღლე – ქალბატონი ლილი მაისურაძე – როგორც მისი სიცოცხლე. 52 წელი იცოცხლა, მაგრამ ბევრის გაკეთება მოასწრო, მისი თვალი ყველაფერს წვდებოდა, ყოველ წერილმანსაც კი, არაფერი გამოეპარებოდა, არასდროს გადასდებდა საქმეს სახეალობდ. კრიტიკულ სტატიას რომ წერდა, ისე განიცდიდა ყოველივეს, როგორც საკუთარ ტკივილს. მიკვირდა, საიდან ჰქონდა ამდენი ენერგია, ამდენი ძალა“.

მონიკა მანანა – დაიბადა ქ. თბილისში, მოსამსახურის ოჯახში. მამა – ვლადიმერ ალექსის ძე მონიავა, გემთმშენებელი ინჟინერი, მუშაობდა ტრანსპორტის სამინისტროს სისტემაში. დედა – თამარ ვასილის ასული ბეროზაშვილი იყო ბიოლოგი.

მუსიკალური ნიჭით გამორჩეულს, ლიტერატურისა და ხელოვნებისადმი დიდმა სიყვარულმა შეაძლებინა მოსკოვში ბნმსინმბის პედაგოგიურ ინსტიტუტში საკვალიფიკაციო ორი კურსი გაეგლო და პროფესიულ დონეზე დაუფლებოდა საფორტეპიანო ხელოვნებას.

ფართო ჰუმანიტარული განათლების მიღების აუცილებლობამ მანანა მონიავა ივ.ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტამდე მიიყვანა და 1964 წელს გახდა ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის სპეციალობის სტუდენტი.

1970 წელს მან წარჩინებით დაასრულა უნივერსიტეტის კურსი და განაგრძო კვლევა ქართული ჟურნალისტიკის ისტორიის სპეციალობით; 1975 წელს მანანა მონიავა წარჩინებით ჩააბარა საკანდიდატო მინიმუმით გათვალისწინებული საგნები; 1988 წლის მარტში დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია თემაზე – „აკაკი წერეთლის პუბლიცისტიკა მე-19 საუკუნის 60–70–იან წლებში“; 1971–72 წლებში მუშაობდა საქართველოს ტელევიზიის ახალგაზრდობის გადაცემათა რედაქციაში; 1978 წლის სექტემბრიდან – ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა სოციოლოგიური შესწავლის სამეცნიერო-კვლევით ლაბორატორიაში. მისი სტატიები იბეჭდებოდა რესპუბლიკურ და საქალაქო

პრესის ფურცლებზე. იგი არის თერთმეტი ნაბეჭდი სამეცნიერო ნაშრომისა და ოთხი წიგნის ავტორი (ბარბარე ჯორჯაძე, 1988 წ., აკაკი წერეთლის პუბლიცისტიკა, 1991 წ., XX საუკუნის დასაწყისის ქართული პრესის ისტორიიდან, 1994 წ. აკაკი წერეთლის პუბლიცისტიკის სტილისტური თავისებურებანი, 2000 წ. ამ შრომებში ნათლადაა წარმოჩენილი ეროვნული ჟურნალისტიკის ისტორიის მნიშვნელოვანი მონაკვეთი.

ამჟამად მანანა მონიავა მუშაობს სადოქტორო დისერტაციაზე, მისი კვლევის თემაა „XX საუკუნის ქართული ჟურნალისტიკის ისტორიული ანალები“.

მავიაშვილი მანანა – დაიბადა 1957 წელს, ქ.თბილისში.

1974 წელს დაამთავრა მე-60 საშუალო სკოლა. იმავე წელს ჩააბარა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე.

1982 წლიდან 1995 წლამდე მუშაობდა გაზეთ „თბილისში“ ჯერ კორესპონდენტად, შემდეგ – უფროს კორესპონდენტად. 1996 წლიდან 2002 წლამდე იყო „დილის გაზეთის“ რედაქტორის მოადგილე. ამჟამად არის გაზეთ „ახლების“ რედაქტორი.

ჰყავს მეუღლე და ორი შვილი.

მიშველაძე რევაზი – დაიბადა 1940 წლის 1 იანვარს ქ. ქუთაისში. 1963 წელს დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება წარჩინების დიპლომით. იმავე წელს ჩააბარა საასპირანტო გამოცდები და 1963–66 წლებში პროფ. დ.გამეზარდაშვილის და დოც. ი.ნატროშვილის ხელმძღვანელობით გაიარა ასპირანტურის სრული კურსი ჟურნალისტიკის კათედრაზე.

1966 წელს დაიცვა დისერტაცია ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად თემაზე: – „აკაკი წერეთლის სატირული ჟურნალები“, ხოლო 1973 წელს იცავს სადოქტორო დისერტაციას თემაზე: – „თანამედროვე ქართული პოემა“.

1967–74 წლებში მუშაობდა ასისტენტად, უფროს მასწავლებლად და დოცენტად ჟურნალისტიკის კათედრაზე; 1974 წელს, პროფ. ს.ჭილაიას თხოვნით სამუშაოდ გადავიდა უახლესი ქართული ლიტერატურის ისტორიის ახლად დაარსებულ კათედრაზე.

ამჟამად პროფესორია, უახლესი ქართული ლიტერატურის ისტორიის კათედრის გამგე.

არის ნიკო ლორთქიფანიძის, აკაკი წერეთლის, საქართველოს სახელმწიფო („ხუთწლედის მატიანე“), დავით კლდიაშვილის, მემედ აბაშიძის და შოთა რუსთაველის პრემიების ლაურეატი.

დაწერილი და გამოცემული აქვს 64 წიგნი. მათ შორის ორი – ჟურნალისტიკის საკითხზე.

წერს ნოველებს, მოთხრობებს, პიესებსა და კრიტიკულ წერილებს. რ. მიშველაძის ნაწარმოებები თარგმნილია და ცალკე წიგნებადაა გამოცემული ინგლისურ, რუსულ, იაპონურ, ესპანურ, ვიეტნამურ, სპარსულ, ბულგარულ, სომხურ, აზერბაიჯანულ, ებრაულ, აფხაზურ და სხვა ენებზე.

არჩეული იყო საქართველოს პარლამენტის წევრად (1999-2004წწ.) ამჟამად საქართველოს მწერალთა კავშირის მდივანია. არის ქართული ფენომენის სამეცნიერო აკადემიის პრეზიდენტი და ეროვნული ცნობიერების გადარჩენის საზოგადოების თავმჯდომარე. 30 წელია ხელმძღვანელობს თსუ ახალგაზრდა მწერალთა წრეს. არის გალაკტიონის კაბინეტის ხელმძღვანელი და არაერთი სამეცნიერო საბჭოს წევრი. დაჯილდოვებულია ღირსების ორდენით და ივანე ჯავახიშვილის მედლით.

ჰყავს მეუღლე. ვაჟიშვილი – არჩილ მიშველაძე ტრაგიკულად დაიღუპა აფხაზეთის ომში. დაჯილდოვებულია ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით სიკვდილის შემდეგ.

მბეღლაძე ნარბიზა – დაიბადა ქ. ქუთაისში, 1937 წლის 28 აპრილს, მოსამსახურის ოჯახში.

1955 წელს ჩაირიცხა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის სპეციალობაზე, დაასრულა 1960 წ.

1981 წელს მუშაობა დაიწყო გაზ. „ახალგაზრდა კომუნისტში“, სადაც განვლო გზა კორესპონდენტიდან რედაქტორის მოადგილეამდე; 1982 წელს დაინიშნა გაზეთ „თბილისის“ რედაქტორად; 1991 წლიდან ჟურნალ „საქართველოს ქალის“ მთავარი რედაქტორია.

1962 წელს გამომცემლობა „ნაკადულმა“ ცალკე წიგნად დასტამბა „ლალის ვარსკვლავი“. მას შემდეგ არაერთი პროზაული და პუბლიცისტური ნაწარმოები გამოაქვეყნა.

ქართველმა მკითხველმა ნმგელაძე, როგორც ნიჭიერი ჟურნალისტი, აღიარა მისი პუბლიცისტური კრებულებით: „დიდება თვითონ გიპოვის“, „ვის ვართმევთ ხელს“, „...არ შეიძლება განზე იდგე“, „ღია წერილი ახალდაქორწინებულებს“. პროზაული კრებულები: „ახსნა“, „მოთხრობები“, „შორია ბერლინამდე“, „სიტყვას ითხოვს სიყვარული“, „იქნებ“, „თეას და ნათიას არდადეგები“, „უცნობი ბიჭის დღიური“ და „ასი მოწმე“.

საერთო მოწონება დაიმსახურა მისმა იუმორისტულმა მოთხრობებმა, რადიო და სატელევიზიო პიესებმა.

ნ.მგელაძის ნაწარმოებები თარგმნილია რუსულ, აზერბაიჯანულ, სომხურ და ლატვიურ ენებზე.

ქალბატონი ნარგიზა ყველა ასაკისა და ეროვნების მკითხველისათვის ახლობელი და მეგობარი, სიკეთისა და სიყვარულის მთესველი მწერალია, აკი თვითონაც წერდა: „ადამიანები ერთმანეთის დები და ძმები ვართ, რადგან ყველანი იმ ერთი საოცნებო ქვეყნიდან მოვდივართ, ბავშვობა რომ ჰქვია. რაც მეტ დროს დაჰყოფთ ამ წარმტაც ქვეყანაში, რაც მეტ სიყვარულს წაპოილბთ იქედან, მით უფრო ბედნიერი იქნებით დიდობაში“.

ცნობილი ქართველი მწერალი, პუბლიცისტი და საზოგადო მოღვაწე ნ.მგელაძე დამსახურებული ავტორიტეტით სარგებლობდა მშობლიურ საქართველოში. იგი არჩეული იყო ქალთა რესპუბლიკური საბჭოს პრეზიდიუმის წევრად, მინიჭებული აქვს საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტის წოდება, დაჯილდოებულია საქართველოს კომკავშირისა და ჟურნალისტთა კავშირის პრემიებით, არის „ღირსების ორდენის კავალერი“.

ჰყავს მეუღლე და ორი შვილი. ჩინებული მეუღლე, დედა, სიდედრი და ბებია ახალგაზრდული შემართებით ეწეოდა სამწერლო, პუბლიცისტურ და საზოგადოებრივ საქმიანობას.

ჯერ კიდევ შემოქმედებითი ენერგიით, სიყვარულითა და ხალისით აღსავსე მოულოდნელად გარდაიცვალა 2002 წელს.

მეიტრამეფლი თეიმურაზი – 1970 წელს წარჩინებით დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის სპეციალობა.

იმავე წელს მუშაობა დაიწყო საქართველოს ტელევიზიისა და რადიომაუწყებლობის კომიტეტში რადიოს საბავშვო გადაცემათა რედაქციის კორესპონდენტად.

1975 წლიდან მუშაობს გაზ. „ახალგაზრდა კომუნისტის“, შემდეგ ჟურნალ „სკოლა და ცხოვრების“, გაზ. „კომუნისტის“ რედაქციებში; 1990 წელს, როგორც მთავარი რედაქტორი, სათავეში ჩაუდგა და გამოსცემდა გაზეთ „კაბადონს“; 1991–92 წლებში გაზეთ „დრონის“ მთავარი რედაქტორის მოადგილეა; 1992 წლის აპრილში აარსებს გაზეთ „ქართულ კულტურას“; 1995–96 წლებში „დილის გაზეთის“ მთავარი რედაქტორი ხდება. ერთხანს ხელმძღვანელობს „საქართველოს მოქალაქეთა კავშირის“ გაზეთ „მოქალაქეს“, შემდგომ კვლავ განაახლებს

„ქართული კულტურის“ გამოცემას, ხოლო 2000 წლის იენისიდან გაზეთ „ახალი ეპოქის“ მთავარი რედაქტორია.

1994 წლიდან, როგორც კი დაარსდა თბილისის კულტურის სახელმწიფო ინსტიტუტი, ეწევა პედაგოგიურ საქმიანობას და ამ უმაღლეს სასწავლებელში ჟურნალისტიკის კურსს უძღვება.

ჰყავს მეუღლე და ვაჟიშვილი.

მარუაშვილი გულიკო – დაიბადა 1947 წლის 13 თებერვალს, სამხედრო მოსამსახურის ოჯახში.

1964 წელს დაამთავრა თბილისის 24-ე საშუალო სკოლა და იმავე წელს ჩაირიცხა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე. აღნიშნული ფაკულტეტი დაასრულა 1970 წელს.

1965–1970 წწ. მუშაობდა გაზ. „თბილისის“ კულტურისა და მეცნიერების განყოფილებაში შტატგარეშე კორესპონდენტად; 1971 წლიდან დღემდე მუშაობს თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე. მუშაობა დაიწყო ჯერ კინო–ტელესასწავლო–სამეცნიერო ლაბორატორიის ლაბორანტად, 1981 წლიდან ტელევიზიისა და რადიოჟურნალისტიკის კათედრის უფროს ლაბორანტად, ხოლო 1989 წლიდან–მეცნიერ–თანამშრომლად. კინო–ტელელაბორატორიაში მისი, როგორც სცენარისტისა და რედაქტორის მონაწილეობით შეიქმნა თსუ კინომატიანეები, დოკუმენტური და სასწავლო ფილმები. მათ შორის – „ივანე ჯავახიშვილი“, „გიორგი ახვლედიანი“, „აკაკი შანიძე“, „უნივერსიტეტი–50“, „სიმონ ყაუხჩიშვილი“ და სხვ.

1986 წელს დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია თემაზე: – „ილია ზონელი ჟურნალისტი და პუბლიცისტი“ და მიენიჭა ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხი, გამოქვეყნებული აქვს ხუთი სამეცნიერო შრომა.

ტელევიზიისა და რადიოჟურნალისტიკის კათედრაზე მუშაობის პერიოდში 1983–1984 წწ. თანამშრომლობდა საქართველოს ტელევიზიის ლიტერატურისა და ხელოვნების მთავარ რედაქციაში, მისი ავტორობით ეთერში გავიდა გადაცემები: „ნიკო ნიკოლაძე“, „გ. მარგველაშვილი–60“, „ელიშერ ყიფიანი“ და სხვ.

1983–1987 წწ. იყო თსუ სადოქტორო ხარისხის მიმნიჭებელი სამეცნიერო საბჭოს მდივანი; 1987 წლიდან 1998 წლამდე იყო ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის რადიოჟურნალისტიკის კათედრის მდივანი. როგორც მეცნიერ თანამშრომელი, მონაწილეობდა აღნიშნული

კათედრის სამეცნიერო თემატიკის დამუშავებაში და ყოველწლიურად წარადგენდა შრომებს, ჰქონდა სარედაქციო დატვირთვა.

1998 წლის სექტემბრიდან დღემდე კვლავ მუშაობს კინო-ტელელაბორატორიაში, როგორც რედაქტორი და სცენარისტი; არის ლაბორატორიის მეცნიერ თანამშრომელი და კურატორობს სტუდენტებს ტელეჟურნალისტიკის განხრით.

ჰყავს მეუღლე, ქალიშვილი და ორი შვილიშვილი.

მჭედლიშვილი ნონა – დაიბადა 1966 წლის 21 აგვისტოს, ქ.თბილისში. დაამთავრა თბილისის მე-10 საშუალო სკოლა.

1985–90 წლებში სწავლობდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე; 1990–95 წლებში მუშაობდა გაზ. „თბილისში“; 1995–96 წლებში „რადიო 2“-ში;

1996–97 წლებში – გაზ. „7 დღეში“;

1997–98 წლებში „რუსთავი 2“-ის რედაქციაში; ამჟამად მუშაობს რადიო „თავისუფლებაში“;

ჰყავს მეუღლე და ერთი შვილი

მამძაბიშვილი ვალიდა – დაიბადა ქ. ბათუმში, 1946 წლის, 16 მარტს.

1965 წელს დაამთავრა ბათუმის № 2 ქართული საშუალო სკოლა; 1972 წელს დაასრულა საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის კვების მანქანა აპარატების სპეციალობა ინჟინერ-მექანიკოსის კვალიფიკაციით; 1972 წელს დაქორწინდა ჟურნალისტ ვანო (დათო) ხორბალაძეზე; 1979 წელს ჩაირიცხა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის საღამოს დასწრებული განყოფილების მეორე კურსზე.

1965 წლიდან მუშაობდა პარტიის აჭარის საოლქო კომიტეტში, 1968 წწ. – ტექნიკურ მუშაკად, შემდეგ, 1974 წლიდან, საქართველოს პროფკავშირის რესპუბლიკური საბჭოს ტურისტულ სამმართველოში საიდუმლო ნაწილის უფროსად.

1974 წლის მაისიდან მუშაობა დაიწყო თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე სასწავლო-პოლიგრაფიულ ლაბორატორიაში, ჯერ სასწავლო ოსტატად, ხოლო 1979 წლის თებერვლიდან დღემდე მუშაობს ლაბორატორიის გამგედ.

ჰყავს ქალ-ვაჟი – ჟურნალისტი თამარ ხორბალაძე და ეკონომისტი ნიკა ხორბალაძე.

მამაცაშვილი მარინა – დაიბადა თბილისში. 1968 წელს დაასრულა 116-ე საშუალო სკოლა. მომავალი პროფესია ჯერ კიდევ სკოლაში – მეშვიდე კლასში აირჩია.

1973 წელს დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება. უკვე სტუდენტობის წლებში თანამშრომლობდა გაზ. „მოლოდიოჟ გრუზიასთან“. აქ გაიარა გზა კორესპონდენტიდან პროპაგანდის განყოფილების გამგემდე; 1976 წელს იყო ჟურნალისტთა პირველი საკავშირო შეკრების მონაწილე; 1981 წლიდან მუშაობს გაზ. „ზარია ვოსტოკაში“, ლიტერატურისა და ხელოვნების განყოფილების გამგის მოვალეობის შემსრულებლად; 1985 წელს დაამტკიცეს პრესის სააგენტო „ნოვოსტის“ კორესპონდენტად საქართველოში, სადაც 1992 წლის თებერვლამდე, ღამის სააგენტოს გაუქმებამდე იმუშავა. შემდეგ წლებში მუშაობდა საინფორმაციო სააგენტო BGI-ში ახალი ამბების გამოშვების რედაქტორად; 1995 წლის 17 სექტემბრიდან ეთერში გავიდა რადიო „აუდიენციის“ – FM 105.9 – პირველი პროგრამები რუსულ ენაზე, სადაც სამი წელი იმუშავა პროგრამის ავტორად და წამყვანად; 1998 წელს დაბრუნდა გაზ. „სვობოდნაია გრუზიაში“ ლიტერატურულ რედაქტორად, სადაც დღემდე მუშაობს.

გათხოვილია. მეუღლე – რუბენ რუკხიანიც წლების მანძილზე ჟურნალისტიკაშია – გაზ. „სვობოდნაია გრუზიას“ კორესპონდენტი.

ჰყავს ორი შვილი: ვაჟი – თსუ დასავლეთ ევროპის ენების ფაკულტეტის სტუდენტი, გოგონა – მე-10 კლასის მოსწავლე.

მამაცაშვილი ბიორბი – დაიბადა 1978 წლის 5 იანვარს, ქ. თბილისში.

გ. მამაცაშვილი მცირე ხნით სწავლობდა ქ.თბილისის 51-ე საშუალო სკოლაში; დაამთავრა ქ.თბილისის 160-ე საშუალო სკოლა; სწავლის პარალელურად დადიოდა ასოციაცია „სხივის“ ფოტოხელოვნების შემსწავლელ კურსებზე; დაამთავრა ჟურნალისტთა ფედერაციასთან არსებული ჟურნალისტიკის ინსტიტუტი; ფრიაღზე დაამთავრა თოიძის სახ. სამხატვრო აკადემიასთან არსებული სამხატვრო. კოლეჯის ოთხწლიანი; 1991 წლიდან ქართულ პრესაშია. უშუალო შეხება ჰქონდა რედაქციებთან: „დრონი“, „ლელო“, „ნერგი“, „ახალგაზრდა ივერიელი“, „საქართველოს სამრეკლო“, „იბერია-სპექტრი“, „თბილისი“, „ახალი თაობა“, „ასავალ-დასავალი“. „ქართული ფეხბურთი“, „სახალხო განათლება“ და სხვ.

გ. მამაცაშვილმა დაამთავრა თეატრალურ ინსტიტუტთან არსებული შ. დადიანის სახ. ხელოვნების ინსტიტუტი; მიღებული აქვს მრავალი ჯილდო, სამახსოვრო და ქების სიგელი; 1994 წლიდან სწავლობს ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე. 1995 წლის 17 მარტიდან არის სტუდენტურ-ახალგაზრდული გაზეთის – „კოქტილ-Review“-ის რედაქტორი, ხოლო 1995 წლის 17 მაისიდან თსუ სტუდენტურ-ახალგაზრდული გაზეთის – „სტუდენტური პაემანის“ მთავარი რედაქტორი; 1995–97 წლებში იყო თსუ სტუდენტთა და ასპირანტთა კავშირის პრესცენტრის ხელმძღვანელი; 1995–97 წლებში მეგობრებთან ერთად იყო საქართველოს სტუდენტურ ორგანიზაციათა ლიგის ერთ-ერთი დამფუძნებელი; იყო საქართველოს სპორტულ ჟურნალისტთა ასოციაციის წევრი. არის მუსიკალური დაჯილდოების ცერემონიალის – „სტუდენტური ფესტივალის“ – დამფუძნებელი; 2002–04 წლებში იყო თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის სტუდენტთა და ასპირანტთა კავშირის თანათავმჯდომარე. 2002 წლიდან არის ჟურნალ „ახალგაზრდულის“ გამომცემელი და მთავარი რედაქტორი. იყო სახალხო მოძრაობის – „აბრეშუმის გზა“ – ერთ-ერთი დამფუძნებელი.

1996 წლიდან არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი. არის მრავალი პუბლიცისტური წერილის ავტორი. არ არის არც ერთი პოლიტიკური პარტიის წევრი.

ჰყავს მეუღლე და ერთი შვილი.

მიწაშვილი სიმრბი – დაიბადა 1942 წელს.

1961 წელს ოქროს მედალზე დაამთავრა საშუალო სკოლა. 1970 წელს დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი; 1971 წლიდან მუშაობა დაიწყო გამომცემლობა „განათლებაში“ ჯერ გამომშვების თანამდებობაზე, შემდეგ – რედაქტორისა და უფროსი რედაქტორის თანამდებობაზე; 1976 წელს დაიცვა სამეცნიერო დისერტაცია თემაზე – „ანასტასია თუმანიშვილი-წერეთელი“; 1979 წლიდან მუშაობს თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე; წლების განმავლობაში იყო ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის დეკანის მოადგილე, სასწავლო დარგში; ეწევა სამეცნიერო და პედაგოგიურ მოღვაწეობას; არის სამი წიგნისა და მრავალი სამეცნიერო ლიტერატურულ-კრიტიკული წერილის ავტორი; მისი მხატვრული ნაწარმოებები და ნაწყვეტები რომანიდან – „სიცოცხლე უეპო ზღურბლთან“ იბეჭდება ლიტერატურულ პრესაში; ამჟამად მუშაობს ჟურნალისტიკის ისტორიის კათედრაზე.

ჰყავს მეუღლე, ორი ქალიშვილი და სამი შვილიშვილი.

ნოდია მანანა – დაიბადა 1957 წლის 22 აპრილს, ქ.ზუგდიდში.

1974 წელს დაამთავრა თბილისის 51-ე საშუალო სკოლა; 1981 წელს დაასრულა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი; 1975 წ. (პირველი კურსიდან) მუშაობა დაიწყო ტელევიზიისა და რადიომაუწყებლობის სახელმწიფო კომიტეტში: იყო რეჟისორის ასისტენტი, უმცროსი რედაქტორი, რედაქტორი, კორექტორი; თანამშრომლობდა საქართველოს რადიოსა და პერიოდულ პრესაში, როგორებიცაა: „თბილისი“, „ახალგაზრდა კომუნისტი“, „კომუნისტი“. არის ავტორი ტელეგადაცემების: „ცოცხალი მუზეუმი“ (ბოტანიკური ბაღი), „გეტყვი რომ მოველ ბრძოლანახული“ (ქართველი ექიმები დიდ სამამულო ომში), „სუნთქვა გარდასულ დღეთა“ (დადიანების სასახლე ზუგდიდში), „ჩემი ძახილი“ (დემოგრაფია), „ღურჯი აფთიაქი“, (მედიცინაზე ხალხური ციკლი); ამჟამად არის ავტორი და წამყვანი ყოველკვირეული სამედიცინო პროგრამისა – „ჯანმრთელობა“.

1982 წლიდან არის ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი.

ჰყავს მეუღლე – ზურაბ ხასია – „ქართული ტელეფილმების“ გენერალური დირექტორის პირველი მოადგილე და ვაჟი – ზურაბი.

ონიანი ნათია – 2000 წელს დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის მაგისტრატურა.

ნიჭიერებითა და შრომისმოყვარეობით გამორჩეული სტუდენტი იმთავითვე იპყრობდა ყურადღებას პუბლიცისტური ხედვის სიმახვილით, აზროვნების სიღრმითა და შემოქმედებითი ინდივიდუალობით.

ნათია ონიანი სტუდენტობის წლებიდანვე თანამშრომლობდა რესპუბლიკურ პრესაში, გაზეთებში: „ქართული ფეხბურთი“, „ფეხბურთი“, „იმედი“, „7 დღე“, „დილის გაზეთი“. უნივერსიტეტის დამთავრებისთანავე „დილის გაზეთის“ თანამშრომელი გახდა. მისი პუბლიკაციები გამოირჩეოდა აზროვნების სიღრმით, ფრაზის დახვეწილობით, შთაბეჭდაობით.

ამჟამად ნათია სწავლობს და მუშაობს გერმანიაში.

ნათია ონიანი ტრადიციული, მრავალშვილიანი სევანური ოჯახის წევრია. ცნობილი ტენორი გია ონიანი (პროფ. ნოდარ ანდლულაძის აღზრდილი), რომელიც ამჟამად წარმატებით მოღვაწეობს მილანის „ლა სკალაში“, მისი უფროსი ძმაა. ნიჭიერებითა და ქართული ეროვნული ტრადიციებისადმი ერთგულებით გამოირჩევიან ნათიას დანარჩენი დამეძებნი.

ნათია ონიანი იმ ახალგაზრდათა რიცხვს ეკუთვნის, ვინც, სადაც უნდა იყოს, მამულის სატკივართ, მის მომავალზე ფიქრით სულდგმულობს. მისი გერმანიაში ღრობითი ყოფნაც მზადებაა მომავალი პროფესიული და პიროვნული სრულყოფის გზით, ქვეყნის, ერის, სამშობლოს სასიკეთოდ მოღვაწეობისათვის. მას მუდმივი და ინტენსიური კონტაქტი აქვს საქართველოსთან და ერთი დიდი ოცნება – რაც შეიძლება მალე, ცოდნითა და გამოცდილებით გამდიდრებული დაბრუნდეს სამშობლოში.

ონიანი ნანა – დაიბადა 1963 წელს.

1980 წელს წარჩინებით დაამთავრა მე-4 საშუალო სკოლა; 1982 წელს ჩაირიცხა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე, რომელიც წარჩინებით დაამთავრა 1988 წელს; იყო კ.გამსახურდიას სახელობის სტიპენდიანტი; მუშაობდა გაზეთებში: „ახალი კარაბაღი“, „ქალთა გაზეთი“, სახელმწიფო ტელევიზიაში; ამჟამად მუშაობს თსუ თანამედროვე პრესის შემსწავლელ ლაბორატორიაში.

ჰყავს ორი შვილი – ეკა და თეა ტატიშვილები.

ონიანი ნატო – დაიბადა 1961 წელს, ქ. ქობულეთში.

მშობლები: მერი თენგიშვილი; ჟორა (გიორგი) ონიანი.

1985 წელს დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი; იყო საქართველოს რადიოს პოლიტიკურ გადაცემათა რედაქციის რედაქტორი, პროგრამა „პიკის საათის“ რედაქტორი და ინფორმაციის რედაქციის მთავარი რედაქტორის მოადგილე (1989–92 წწ.); ტელეკომპანია მე-2 არხის ინფორმაციის რედაქციის მთავარი რედაქტორი (1992–96 წწ.); 1996 წლიდან პირველი არხის ინფორმაციის რედაქციის მთ. რედაქტორი. არის ავტორი გადაცემებისა: „პიკის საათი“, „მაცნე“, კლუბი „კონტაქტი“, „ინტერკურიერი“, „ტაიმ-აუტი“, ორშაბათის ინტერვიუები საქართველოს პრეზიდენტთან.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი.

პატარიძე ნატო – დაიბადა ქ.თბილისში.

დაამთავრა მე-18 საშუალო სკოლა; პარალელურად სწავლობდა ფალიაშვილის სახელობის მე-2 სამუსიკო სასწავლებელში; 1964 წელს ჩააბარა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის სპეციალობაზე; 1964–66 წლებში

მუშაობდა შტატგარეშე კორესპონდენტად გაზეთ „ნორჩი ლენინელის“ რედაქციაში. შემდეგ, საზოგადოებრივ საწყისებზე, უნივერსიტეტში, ვაჟა-ფშაველას კაბინეტში – პროფ. გრ.კიკნაძესთან.

უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ მუშაობას იწყებს კორესპონდენტად ტელევიზიისა და რადიომაუწყებლობის სახელმწიფო კომიტეტში, (საბჭოთა მშენებლობის რედაქციაში); 1973 წლიდან მუშაობს გაზ. „მოლოდიოე გრუზიის“ რედაქციაში, აგიტაციისა და პროპაგანდის განყოფილებაში 1974 წ. ჟურნალისტ პ. ჯაფარიძის რეკომენდაციით ეწყობა საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმში, პავლე გილაშვილის პირად მდივანად; მუშაობის პერიოდში სწავლობდა ი.ჭავჭავაძის სახ. თბილისის უცხო ენათა სახელმწიფო პედაგოგიურ ინსტიტუტში, რომელიც 1978 წელს დაასრულა სპეციალობით – ფრანგული ენა.

1982 წლიდან შემოქმედებით მუშაობას ეწევა საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის შ. რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტში და ცნობილი მკვლევრის, აწ განსვენებული ალ. კალანდაძის ხელმძღვანელობით იწყებს სამეცნიერო კვლევას; ამჟამად ზემოხსენებულ ინსტიტუტში მუშაობს.

ჰყავს მეუღლე.

რუსია რუსლან – დაიბადა 1951 წლის 22 მარტს, ქაბაშაში.

1969 წელს ჩაირიცხა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილების საღამოს დასწრებული სწავლების განყოფილებაზე; 1990–92 წლებში იხდიდა სავალდებულო-სამხედრო სამსახურს. 1976 წელს წარჩინებით დაამთავრა აღნიშნული განყოფილების სრული კურსი: 1976 წლიდან მუშაობა დაიწყო გაზეთ „კომუნისტის“ რედაქციაში; სხვადასხვა წლებში იყო ამ რედაქციის კორესპონდენტი, საკუთარი კორესპონდენტი, განყოფილებათა გამგე და სარედაქციო კოლეგიის წევრი; 1990–91 წლებში მუშაობდა გაზეთ „რესპუბლიკის“ მთავარი რედაქტორის მოადგილედ; 1992 წლიდან არის გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ მთავარი რედაქტორის მოადგილე, პირველი მოადგილე და ამავე გაზეთის გამომცემელი შპს „პრესა – 98“-ის დირექტორი.

2004 წლიდან გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკის“ მთავარი რედაქტორია.

ჰყავს მეუღლე და ქალ-ვაჟი. დაჯილდოებულია ღირსების ორდენით.

სიხარულით აპატი – საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის თავმჯდომარე. დაიბადა 1959 წლის 10 აპრილს, მოსამსახურის ოჯახში. საშუალო სკოლის დამთავრების შემდეგ მუშაობა დაიწყო თბილისის საავიაციო ქარხანაში მუშად. 1977–1982 წლებში სწავლობდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე. უმაღლესი სასწავლებლის დამთავრების შემდეგ ჩააბარა საკანდიდატო მინიმუმი და დაიწყო შრომითი საქმიანობა სხვადასხვა თანამდებობებზე საქართველოს კომკავშირის ცენტრალური კომიტეტის აპარატში. მათ შორის: 1985–1987 წლებში ხელმძღვანელობდა ახალგაზრდულ და საყმაწვილო ჟურნალ-გაზეთების, ტელე და რადიორედაქციების სექტორს; 1987 წლიდან დღემდე მუშაობს საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციაში (ყოფილი კავშირი) შემოქმედებითი განყოფილების გამგედ, მდივნის მოადგილედ, მდივნად, ხოლო 1993 წელს ჟურნალისტთა ფედერაციის თავმჯდომარედ აირჩიეს. ამავე პერიოდში რედაქტორობს გაზეთ „საქმეს“; გამოსცემს აფხაზეთისა და შიდა ქართლში დაღუპულთა ხსოვნის უკვდავსაყოფად წიგნს – „უკვდავება“; აყალიბებს ეროვნული თანხმობის დარბაზს; საფუძველს უყრის ქართული ჟურნალისტიკის დღის აღნიშვნის ტრადიციას; აქტიურად არის ჩაბმული საზოგადოებრივ მოღვაწეობაში – ატარებს, ჟურნალისტთა ინტერესებიდან გამომდინარე, ათასობით ღონისძიებას როგორც შემოქმედებითი, ასევე სოციალური და სამართლებრივი დაცვის მიზნით; მონაწილეობს ევროკავშირისა და „იუნესკოს“ საერთაშორისო პროექტების მუშაობაში; არის ჟურნალების – „ჟურნალისტიკა“ და „მომხმარებლის არჩევანის“ ერთ-ერთი დამფუძნებელი; ასზე მეტი პუბლიცისტური ნაშრომის ავტორია; ამავე წლებში ეუფლება იურისტის სპეციალობასაც.

პარალელურად ეწევა სამეცნიერო-პედაგოგიურ მოღვაწეობას, არის კულტურისა და განათლების მეცნიერებათა აკადემიის – „ფაზისის“ ნამდვილი წევრი; სახელმწიფო-კომერციული ინსტიტუტის – საერთაშორისო ჟურნალისტიკის, ბიზნესისა და სამართლის ინსტიტუტის რექტორი; არის ჟურნალისტთა საერთაშორისო ფედერაციის წევრი და ჟურნალისტთა კავშირების საერთაშორისო კონფედერაციის ვიცე-პრეზიდენტი; საქართველოს შემოქმედებითი კავშირების თავმჯდომარეთა საბჭოს წევრი; ფლობს რუსულ და ინგლისურ ენებს.

1999 წელს დაჯილდოვდა ღირსების ორდენით.

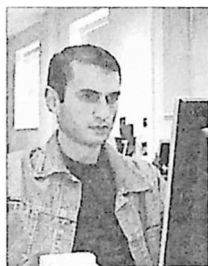
ჰყავს მეუღლე და ქალიშვილი.

ნინო კვაჭანტირაძე

მაია ვერიტიშვილი

პაატა კუპატაძე

მაკა ლდოკონენი

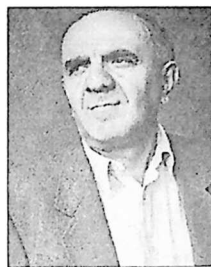
მარინა ლომიძე

ლილი ლომიძე

**ეთერ
მახათელაშვილი-ჯიშკარიანი**

თეიმურაზ მორგოშია

მანანა მონიაევა

მანანა მაზიაშვილი

ელზა ლომიძე

ნარგიზა მეგელაძე

რევაზ შიშველაძე

დიმიტრი ლობჯანიძე

მედეა ლორთქიფანიძე

რუსუდან ლორთქიფანიძე

ელგუჯა ლებანიძე

გულიადა ჭყაძე

გულიკო მარუაშვილი

ნონა მჭედლიშვილი

გრიგოლ მულეკიჯანიანი

მარინა მამაცაშვილი

გიორგი მამაცაშვილი

მანანა ნოღია

სანებლიძე არმაზ – გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ რედაქტორი. დაიბადა თბილისში 1936 წ. 18 თებერვალს. მშობლები: ზინაიდა სანებლიძე, რომანოზ სანებლიძე; მეუღლე – იზოლდა კობერიძე (1937); შვილები: ნანა (1963), ნინო (1966); დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1954); იყო კომკავშირულ და პარტიულ სამუშაოზე (1957–69): გაზეთ „მოლოდიოჟ გრუზიის“ (1969–70), „ახალგაზრდა კომუნისტის“ რედაქტორი (1970–74): ტელევიზიისა და რადიომაუწყებლობის სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარის პირველი მოადგილე (1977–85): თავმჯდომარე (1985–89); მინისტრთა კაბინეტის საერთო და ინფორმაციის განყოფილების გამგე (1989–90); გაზეთ „რესპუბლიკის“ მთავარი რედაქტორის მოადგილე (1990–92), „საქართველოს რესპუბლიკის“ მთავარი რედაქტორის პირველი მოადგილე (1992–96), მთავარი რედაქტორია 1996 წლიდან. ავტორია წიგნების: „დროს მიღწელებული სტრიქონები“ (1978), „გადარჩენილი სიმი“ (1984), „მესამე შეტევა“ (1974), „ქალაქის ბოლოს, საყდარში“ (1977); საგაზეთო პუბლიკაციების ციკლებისა: „რეპორტაჟები ომიდან“ (1992–93), „რეპორტაჟები ენგურის გაღმიდან“ (1995) და სხვ.; ტელერეპორტაჟების ციკლებისა: „ქაბულის დროით 12 საათი“ (ავღანეთიდან, 1988), „და მთელი მენდელეევის ტაბულა“ (ჩერნობილიდან, 1986); არის საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი, მინისტრთა საბჭოს, ჟურნალისტთა ფედერაციის, სერგეი მესხის, ნიკო ნიკოლაძის პრემიების და საქართველოს დამოუკიდებელ მწერალთა კავშირის, ვაჟა-ფშაველას პრემიის ლაურეატი; დაჯილდოებულია ღირსების (1996), ვახტანგ გორგასლის მესამე ხარისხის (2001), შრომის წითელი დროშის (1986), საპატიო ნიშნის (1978) ორდენებით, ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრია 1968 წლიდან.

ივ.ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორია.

პობი: ათლეტური გიმნასტიკა. ქვეყნის, ზალხის ერთგულად მსახურება, უკომპრომისო, პატიოსანი პროფესიონალი.

საბიკაშვილი ავთო – 1993 წელს წარჩინებით დაამთავრა ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი. 1992–95 წწ. დამოუკიდებელი საინფორმაციო სააგენტო „იბერიას“ მთავარი რედაქტორი. 1995–97 წწ. მუშაობდა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს პრესსამსახურში, ხოლო 1997–2004 წწ. ხელმძღვანელობდა სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროს აკადემიის გამომცემლობას.

1998 წლიდან დღემდე პედაგოგიურ მოღვაწეობას ეწევა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის ტელერადიოჟურნალისტიკის კათედრაზე.

სურბულაძე რეზაზი – დაიბადა 1940 წელს, ქ. ქუთაისში. დედის, თინათინ გოგიაძის ოჯახში.

ბავშვობა გაატარა მამის ოჯახში ლანჩხუთის რაიონის სოფ. ჩიბათში, სადაც სწავლა 1948 წელს დაიწყო, შემდეგ სწავლას აგრძელებს თბილისის 55-ე საშუალო სკოლაში, რომელიც დაამთავრა 1958 წელს; იმავე წელს ჩაირიცხა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე. 1963 წელს რ. სურგულაძემ წარჩინებით დაასრულა ზემოხსენებული ფაკულტეტი; ერთხანს მუშაობდა რადიომუწყებლობის ახალგაზრდულ გადაცემათა რედაქციაში; 1964 წელს მუშაობას იწყებს საქართველოს პროფსაბჭოს კულტურის განყოფილების ინსტრუქტორად; 1968 წელს დაინიშნა საქართველოს ტელევიზიისა და რადიომუწყებლობის სახელმწიფო კომიტეტში ახალგაზრდულ გადაცემათა რედაქციის უფროსი რედაქტორის თანამდებობაზე; 1972 წელს, მისი სურვილის გარეშე დააწინაურეს საქართველოს კომპარტიის თბილისის ორგანიზაციის ორგანიკიძის რაიკომის ინსტრუქტორად; 1973 წელს თსუ პარტიული კომიტეტის მდივნის პირველ მოადგილედ გადაიყვანეს; 1979 წელს დაუბრუნდა სპეციალობას, როგორც პრესის სოციოლოგიური კვლევის ლაბორატორიის უფ.მეცნიერ თანამშრომელი. რამდენიმე ხნის შემდეგ დაინიშნა ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის დეკანის მოადგილედ, სადაც ცხრა წლის განმავლობაში იმუშავა;

1995 წელს რ. სურგულაძემ დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია თემაზე: „ჟურნალისტიკის მმართველობითი ბუნება და მისი გამოვლენის თავისებურებანი“.

2001 წლიდან მუშაობს თსუ-ის ხელოვნებისა და პუმანიტარულ პროფესიათა ფაკულტეტზე საზოგადოებრივ ურთიერთობათა განყოფილების ხელმძღვანელად; პარალელურად მუშაობს ი. ჭავჭავაძის სახელობის თბილისის ენისა და კულტურის სახელმწიფო უნივერსიტეტში საერთაშორისო და ინტერნეტული ჟურნალისტიკის კათედრის გამგედ.

მისი უშუალო ხელმძღვანელობით მომზადებული და გამოცემულია არაერთი გაზეთი და ჟურნალი, სამეცნიერო თუ მეთოდური ხასიათის ნაშრომები.

ბატონი რეზო მისთვის ჩვეული შეპართებით, დღენიდან იღვწის იმისათვის, რათა თავისი წვლილი შეიტანოს ქვეყნისათვის

კვალიფიცირებული და პერსპექტიული კადრების მომზადების საქმეში.
ჰყავს მეუღლე და ქალიშვილი.

საღინაძე ბელა – დაიბადა 1965 წლის 8 ნოემბერს, ქ. ცაგერში.
1983 წელს წარჩინებით დაამთავრა ცაგერის № 91 პროფესიულ-
ტექნიკური სასწავლებელი; სწავლის პერიოდში მონაწილეობდა
საგნობრივ ოლიმპიადებსა და შემოქმედებით კონფერენციებში; ქართული
ენისა და ლიტერატურის საგნობრივ ოლიმპიადებში მიღებული აქვს
ხუთი პირველი ხარისხის დიპლომი.

ერთ-ერთი თავისუფალი თემა – „შრომით ეძლევა სულს ნეტარება“
– გადაიკა ტელევიზიით.

1985 წელს ჩაირიცხა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე, რომელიც წარჩინებით დაამთავრა 1990
წელს.

არის გაზ. „ლეჩხუმის მაცნეს“ რედაქტორი; „სახალხო გაზეთის“
სპეც კორესპონდენტი რაჭა-ლეჩხუმის ზონაში; პარალელურად მუშაობს
თბილისის სულხან-საბა ორბელიანის სახელობის პედაგოგიური
უნივერსიტეტის ცაგერის ფილიალში, სამეცნიერო საბჭოს სწავლულ
მდივნად; ნიჭიერი ჟურნალისტი არაერთი საინტერესო პუბლიკაციის
ავტორია; არის ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის სამეცნიერო ხარისხის
მაძიებელი.

ჰყავს მეუღლე და სამი შვილი.

საითიძე ბიორბი (ბელა) – დაიბადა თერჯოლის რაიონის
სოფ. ზედა სიმონეთში, 1938 წლის 26 სექტემბერს.

1944–1955 წლებში სწავლობდა და წარმატებით დაამთავრა
მშობლიური სოფლის სკოლა; 1956–1958 წლებში მუშაობდა თერჯოლის,
ქუთაისის და ტყუბულის რეგიონებში, როგორც კორესპონდენტი, აქტიურად
თანამშრომლობდა პრესასთან; 1963 წელს წარჩინებით დაამთავრა
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის
ჟურნალისტიკის სპეციალობა და მუშაობა დაიწყო „ცეკავშირის“
თბილისის კოოპერაციულ ტექნიკუმში.

გ. საითიძე უნივერსიტეტში სწავლის პერიოდში აქტიურად
მონაწილეობდა სტუდენტთა სამეცნიერო წრეში; საუნივერსიტეტო
სამეცნიერო კონფერენციებზე წაკითხული აქვს ხუთი სამეცნიერო
ნაშრომი. III კურსზე იყო, როდესაც თსუ-ს გამომცემლობამ, დოც. ი.
ბოცვაძის რედაქტორობით გამოსცა კრებული – „ვაჟა-ფშაველას
აფორიზმები“.

გ. საითიძემ და მისმა თანაგუგუფელებმა პირველებმა მოამზადეს დოკ. ი. ნატროშვილისა და მ.აკაბაძის ხელმძღვანელობით ჟურნალისტიკის განყოფილების სტუდენტთა სასწავლო გაზეთი „ახალ-გაზრდა ჟურნალისტი“; გაზეთი აიწყო, დაკაბდონდა და დაიბეჭდა ახლად დაარსებულ სასწავლო – პოლიგრაფიულ ლაბორატორიაში, რომელსაც სათავეში ედგა ვ.მჭედლიშვილი.

სტუდენტობის დროს გელა საითიძე აქტიურად მონაწილეობდა ფაკულტეტის საზოგადოებრივ და სპორტულ ცხოვრებაში.

1966 წლის აპრილში გ. საითიძე სამუშაოდ გადაჰყავთ მარქსიზმ-ლენინიზმის ინსტიტუტის საქართველოს ფილიალის უფროს მეცნიერ თანამშრომელ-რედაქტორის თანამდებობაზე, თარგმანის სექტორში.

1967 წელს იგი მიიღეს სსრ კავშირის ჟურნალისტთა კავშირის წევრად. 1969 წელს გამოდის გელა საითიძის პირველი წიგნი „სამსონ მამულია“ (ბიოგრაფიული ნარკვევი).

1972 წელს იგი იცავს საკანდიდატო დისერტაციას პრესის ისტორიაში. ნაშრომი მოგვიანებით ცალკე წიგნად ქვეყნდება სათაურით – „საქართველოს პრესის ფლაგმანები“. 2005 წლის მარტში დაიცვა სადოქტორო დისერტაცია. 1981 წელს იგი დაინიშნა მარქსიზმ-ლენინიზმის ინსტიტუტის ფილიალის მეცნიერ თანამშრომლად. გამოქვეყნებული აქვს 50-ზე მეტი სამეცნიერო ნაშრომი წიგნად, ბროშურად, საჟურნალო სტატიად; არის ერთ-ერთი დამაარსებელი და მთავარი რედაქტორის მოადგილე ჟურნალ „საისტორიო ვერტიკალების“; კითხულობს ლექციებს თსუ და სხვა უმაღლეს სასწავლებელში XIX–XX საუკუნის ქართული ჟურნალისტიკის ისტორიასა და საქართველოს პოლიტიკური პარტიების ისტორიაში.

დაჯილდოვებულია რამდენიმე მედლითა და საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს საპატიო სიგელით.

ჰყავს ცოლ-შვილი: – მეუღლე იზა ალლაძე; ვაჟიშვილი გორა და ქალიშვილი ნინო. ყველანი უნივერსიტეტის კურსდამთავრებულები არიან.

ტყეშელაშვილი დიანა – დაიბადა 1949 წლის 20 ივლისს, ქობილისში.

1966 წელს დაამთავრა 55-ე საშუალო სკოლა ოქროს მედლით; იმავე წელს გახდა თსუ ფიზიკის ფაკულტეტის სტუდენტი; მეოთხე კურსიდან სწავლა განაგრძო თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე, რომელიც წარმატებით დაასრულა 1973 წელს.

მუშაობდა პრესაში (გაზ. „ახალგაზრდა კომუნისტი“ და „მშვიდობა ყოველთა“, რედაქტორობდა გაზ. „სდასუ“-ს.); 1979 წლიდან უნივერსიტეტში; 1988 წელს, პროფ. ნოდარ ტაბიძის ხელმძღვანელობით, დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია: „დეტალის გამოყენების ზოგიერთი საკითხი თანამედროვე პრესაში (დეტალის ფუნქციურ-ტიპოლოგიური ანალიზი)“. ნაშრომმა სპეციალისტთა მაღალი შეფასება დაიმსახურა: „ნაშრომი თემატურადაც და თვისობრივადაც განსხვავდება ჩვენს საბჭოზე დაცული ყველა წინამორბედი ნაშრომისაგან. იგი წმინდა თეორიული ხასიათისაა – ბრძანა პროფ. ტარიელ კვანჭილაშვილმა – დიანა ტყებუჩავას ნაშრომი იმაში გვარწმუნებს, რომ თვისებრივად განსხვავებული ეტაპის დაწყების მოწმენი ვხდებით.

ჩვენი დისერტანტი ჟურნალისტიკის თეორიაში ასეთი კვლევის პიონერია და მის მიერ გამოთქმული თითქმის ყველა მოსაზრება ახალია. ამით ნაშრომის ღირსებები ძალზე მაღლდება, რაც საგანგებო აღნიშვნას იმსახურებს. დარწმუნებული ვარ, დისერტანტს მომავალში მიმდევრები გამოუჩნდებიან“. სიმკაცრითა და პრინციპულობით ცნობილი ოპონენტი, ბ-ნი ტარიელ კვანჭილაშვილი თავის რეცენზიაში იმასაც წერდა, რომ: „უნდა აღინიშნოს ახალგაზრდა მეცნიერის კვლევის კულტურაც, რომელსაც წუნს ვერ დასდებს კაცი.

გამორჩეულად სათქმელია ნაშრომის ნათელი და მეტყველი, გამართული და ტევადი ენის შესახებაც.

ჩემს მრავალწლიან საოპონენტო პრაქტიკაში პირველი შემთხვევაა, როცა თავს ვიკავე შენიშვნებისგან, რადგან საამისო ნაშრომში ვერაფერი დავინახე, ხოლო ძალით გამოგონილი შენიშვნა ჩემთვის სრულიად მიუღებელია.

დიანა ტყებუჩავას ნაშრომის სახით ჩვენ საქმე გვაქვს სრულიად ახალ ფაქტთან, რომელიც ჟურნალისტიკის თეორიაში კვლევის ახალ ეტაპს უდებს სათავეს“.

1991 წლის 31 ოქტომბერს დიანა ტყებუჩავა აირჩიეს პრესის თეორიისა და პრაქტიკის კათედრის დოცენტის ვაკანტურ თანამდებობაზე.

1993 წლის 7 ოქტომბერს მიენიჭა დოცენტის სამეცნიერო-პედაგოგიური წოდება.

1997 წელს თსუ გამომცემლობის გრიფით დაისტამბა მისი მონოგრაფია – „პუბლიცისტური ტექსტის შინაარსობრივი ელემენტები“. იმავე წლის გაზაფხულზე მშობლიურმა ფაკულტეტმა გამართა წიგნის პრეზენტაცია, რომელსაც, გარდა პროფესორ-მასწავლებელთა და სტუდენტობისა, დარგის თვალსაჩინო სპეციალისტი-პრაქტიკოსებიც

დაესწრნენ; ბევრი თბილი და დაუვიწყარი სიტყვა ითქვა, ტელედარბაზი გაზაფხულის ყვავილებით აივსო..., არაჩვეულებრივად მოეწონა კოლეგები, გამოქვეყნდა რეცენზიები რესპუბლიკურ პრესაში (გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკა“, „თბილისი“, „ახალგაზრდა ივერიელი“ და სხვ.). ქ-ნი ღიანა წლების მანძილზე კითხულობდა შესაბამის კურსს და პუბლიცისტური ტექსტის თითოეულ შინაარსობრივ ელემენტზე სხვადასხვა წლებში აქვეყნებდა სამეცნიერო სტატიებს, ბროშურებს, გამოსცა რამდენიმე წიგნიც ცალკეულ პრობლემასთან დაკავშირებით: „სიმაღლე – სიკეთის სახელით...“ („რიტორიკული ფიგურები“ პუბლიცისტურ ტექსტში), თბ., 1996: „ფაქტი და არგუმენტი პუბლიცისტის არსენალში“, „ნახატი შექმნილობის გარეშე“ (დეტალის ხელოვნებისათვის პუბლიცისტიკაში); „პუბლიცისტური ტექსტის ორი შინაარსობრივი ელემენტი – ქვეტექსტი და გამონაგონი“; „ფაქტი და არგუმენტი პუბლიცისტის არსენალში“; „იდეა და პრობლემა პუბლიცისტური ტექსტის სისტემაში“ და სხვ. მონოგრაფიაში ყოველივე ამან თავი მოიყარა და ერთ მთლიანობად ჩამოყალიბდა. მხოლოდ ამის შემდეგ, 1998 წლის 29 მაისს, აღნიშნული, აპრობირებული მონოგრაფიის საფუძველზე (უნდა ითქვას, რომ აქ მნიშვნელოვანი როლი ითამაშა პრესის თეორიისა და პრაქტიკის კათედრის გამგის, პროფ. ნოდარ ტაბიძის პრინციპულმა მოთხოვნამ) ქ-ნი ღიანა იცავს სადოქტორო დისერტაციას.

ნაშრომმა დარგის სპეციალისტთა მოწონება და აღიარება დაიმსახურა. ოფიციალური ოპონენტის, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორის, პროფ. ნინო მახარაძის შეფასებით: „მონოგრაფია გამოირჩევა მეცნიერული სიღრმით, საინტერესო შემეცნებითი ხასიათით... ახალ აქამდე შეუსწავლელ ნიუანსთა დაფიქსირებით, ანალიზის სიღრმით, ორიგინალური აზროვნებით“.

მოვიდა არაერთი გამოხმაურება არა მარტო რესპუბლიკის, არამედ – საზღვარგარეთის სამეცნიერო ცენტრებიდან. „ფილოსოფიასთან ამ ნაშრომის კავშირმა განაპირობა ჩემი მისდამი ინტერესი, (წერს თავის გამოხმაურებაში ფილოსოფიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი რევაზ ბალანჩივაძე) იმდენად საინტერესო იყო ფილოსოფიასთან დისერტანტის მიმართება. მან აარჩია სწორედ ჭეშმარიტი, კლასიკური ფილოსოფია, ე.ი. ფილოსოფია პლატონის, არისტოტელეს, კანტის, ჰეგელის... ეს მარადიული ფილოსოფოსები არიან მოხმობილნი ქ-ნი ღიანას ნაშრომში ძალიან კვალიფიციურად ძალიან მაღალმეცნიერულ დონეზე, რითაც ის თავის კოლოსალურ განსწავლულობას აჩვენებს... ღიანა ტყებუჩავა გამოირჩევა თამამი და გაბედული აზროვნებით, ძველი

სტერეოტიპებისა და შაბლონებისადმი შეურიგებლობით, სიახლეების ძებნისა და საკითხების არსში წვდომის უნარით, სათანადო ფილოსოფიური განსწავლულობით, მაღალი ინტელექტით“.

ასევე მაღალ შეფასებას აძლევენ ნაშრომს ჟურნალისტიკის რუსი და უკრაინელი თეორეტიკოსებიც. მ. ლომონოსოვის სახელობის მოსკოვის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის პროფესორი ევგენი პროხოროვი: – „Очень рад, что Вы занимаетесь темой (публицистика), о которой у нас почти ничего не пишут много лет, после бума 60-80-х гг. главное, что Вы занялись не общими, а конкретными вопросами и во многом преуспели“.

ნაშრომი განიხილა, აგრეთვე, ტ.შევეჩენკოს სახელობის კიევის ეროვნული უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ინსტიტუტის საერთაშორისო ჟურნალისტიკისა და მასობრივი კომუნიკაციების კათედრამ პროფ. რ.ესიპენკოს, პროფ. ა. პოგრიბნოის, დოც. ა.შუკომედას და კათედრის გამგის – პროფ. ვ.შკლიარის შემადგენლობით. მათი აზრით: „Само обращение к поэтике публицистического текста, теме, к сожалению, “не модной” сейчас, свидетельствует о целостности и энергичности научного поиска диссертанта. Логика диссертации отвечает логике авторской концепции, которая базируется на глубоком профессиональном и теоретическом уровне знания проблемы, о чём свидетельствует логический аппарат исследования, обращение автора к методу системности (конфигураторы: аргумента, идей, проблемы, детали)“.

1999 წელს კიდევ ერთი წიგნი გამოიცა დიანა ტყებუჩავას ავტორობით – „ფიქრები ზნეობრივ ფასეულობებზე პუბლიცისტიკაში“, რაც თანამედროვე ქართული მედიის ეთიკური სახის, მისი ავ-კარგის პრობლემებზე ფიქრითაა ნაკარნახევი.

2000 წელს დიანა ტყებუჩავას პროფესორის სამეცნიერო-პედაგოგიური წოდება მიენიჭა. ამავე წლიდან იგი პრესის თეორიისა და პრაქტიკის კათედრის გამგის მოადგილეა; არის ასობით პუბლიცისტური წერილის, მრავალი სამეცნიერო ნაშრომის, ათი წიგნისა და ორი მონოგრაფიის ავტორი.

1979 წლიდან სსრ კავშირის ჟურნალისტთა კავშირის წევრია, 1984 წლიდან – საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი,

2004 წლიდან თსუ ფილოლოგიის დარგის სადოქტორო ხარისხის მიმნიჭებელი სამეცნიერო საბჭოს წევრი, 1982 წლიდან კი თსუ ქალთა საკრებულოს წევრი.

დიანა ტყეებუჩავა ტრადიციული ქართული ინტელიგენტური ოჯახიდანაა. მამა – ს.ტყეებუჩავა იურისტი, ძირითადი სპეციალობის პარალელურად სისტემატურად თანამშრომლობდა რესპუბლიკურ და საკავშირო ჟურნალ–გაზეთებში; დედა – პ. სურგულაძე, ფილოლოგი, ეწეოდა პედაგოგიურ მოღვაწეობას (სხვადასხვა დროს იყო სკოლის დირექტორი, პედაგოგიური სასწავლებლის გამგე): ძმა – როლანდ ტყეებუჩავა, ფიზიკა–მათემატიკურ მეცნიერებათა დოქტორი, თსუ პროფესორი. წლების მანძილზე ტემპუსის პროგრამით თანამშრომლობს პარიზის უნივერსიტეტის მათემატიკოსებთან. მათთან თანაავტორობით გამოცემული აქვს 6 სახელმძღვანელო, 2 მონოგრაფია და არაერთი სამეცნიერო სტატია ალბათურ–სტატისტიკურ პრობლემებზე. და – ქეთევანი, მედიცინის მეცნიერებათა კანდიდატი, რესპუბლიკური საავადმყოფოს ექიმი–ოფთალმოლოგი.

მეუღლე – მალხაზ ნადარეიშვილი, ფიზიკის ინსტიტუტის დაბალტემპერატურული კალორიმეტრიის ლაბორატორიის წამყვანი მეცნიერ–თანამშრომელი, პრესტიჟული ევროპული სამეცნიერო გრანტის (INTAS) ერთ–ერთი პირველი ლაურეატი საქართველოდან. რეცენზირებად, პრესტიჟულ უცხოურ სამეცნიერო გამოცემებში (აშშ, გერმანია, რუსეთი, უკრაინა და სხვ.) გამოქვეყნებული აქვს 30 სამეცნიერო ნაშრომი; აქვს კოლაბორაციული თანამშრომლობა სასექსისა (ბრიტანეთი) და ლოს–ანჯელესის (აშშ) უნივერსიტეტებთან; მჭიდრო მეცნიერული თანამშრომლობა აქვს, აგრეთვე, ათეული წლების მანძილზე, ისეთ ცნობილ და ავტორიტეტულ უცხოელ მეცნიერებთან, როგორებიც არიან: პროფ. დაგლას ბრუერი (ბრიტანეთი), პროფ. ნაიჯელ ჰასი (კემბრიჯი, დიდი ბრიტანეთი), ნობელის პრემიის ლაურეატი ალექს მიულერი (შვეიცარია), ისრაილ ფელნერი (თელ–ავივი) და სხვ.

ქალიშვილი – მაია ნადარეიშვილი (დაბ. 1976 წ.), საერთაშორისო ჟურნალისტი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატი, მედიკოლოგიის, კომუნიკაცივისტიკისა და საერთაშორისო ჟურნალისტიკის კათედრის დოცენტი.

ვაჟიშვილი – ირაკლი ნადარეიშვილი, (დაბ. 1980 წ.) საინფორმაციო ტექნოლოგიების არქიტექტორი. მსოფლიო ბანკის არქიტექტორთა საბჭოს წევრი. ამჟამად მოღვაწეობს ვაშინგტონში.

სიძე – მარსელ (ლევან) დე გრაფი, ეკონომისტ–იურისტი, მწერალი და პუბლიცისტი, ლინგვისტი, ადობის პროგრამათა სპეციალისტი.

ტაბატაძემ ქეთევანი – დაიბადა ქ. ქუთაისში, რეპრესირებული ოჯახში, 1937 წლის 5 აპრილს.

1956 წელს დაამთავრა რუსთავეის № 2 საშუალო სკოლა. ათი წლის შემდეგ იგი ამთავრებს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის სპეციალობას.

1969 წელს, უნივერსიტეტის სხვა სტუდენტებთან ერთად, გაიგზავნა ერთი თვით ჩეხოსლოვაკიაში იან პუსის სახელობის პრალის უნივერსიტეტში პუბლიცისტიკის ფაკულტეტზე, ჟურნალისტიკური საქმიანობის უკეთ გაცნობის მიზნით.

1970 წელს, ქეთევან ტაბატაძე თავისი სურვილით და ჟურნალისტიკის კათედრის რეკომენდაციით, სამუშაოდ მიემგზავრება ყაზბეგის სარაიონო გაზეთში, რისთვისაც მან დიდი მომზადება გაიარა. ისწავლა მანქანის მართვა და ცხენზე ჯდომაც, მაგრამ ოცნებამ ფრთები მაინც ვერ შეისხა, რადგან იგი სკკპ წევრი არ იყო და სამუშაოს მიღებაზე სარაიონო პარტკონფერენციაზე უთხრეს უარი.

გავიდა ხუთი წელი უნივერსიტეტის დამთავრებიდან, ჩაქრა მთისკენ ლტოლვის სურვილი; 1975 წლის 15 აგვისტოს იგი ხელს აწერს მრავალტირაჟიან გაზეთ, „ელმავალმშენებელს“, რომელსაც როგორც რედაქტორმა, ოც წელს უხელმძღვანელა. ს/გ „ელმავალმშენებლის“ ყველაზე ძირძველი ქართული კოლექტივი და მისი მრავალტირაჟიანი გაზეთი ერთი დიდი მატინაა ქართული საელმავლო საქმისა, ამიტომ ახლდა თან დიდი ტკივილი იმ ნომერს, რომელშიც რედაქტორმა გაზეთის დახურვა აუწყა მკითხველს...

იმავე წელს, ქეთევან ტაბატაძე, მთავარი რედაქტორის მიწვევით, მუშაობას იწყებს საყმაწვილო ჟურნალ „ნაკადულში“ (ყოფილი „პიონერი“) რედაქტორის მოადგილედ. ხუთი წლის ნაყოფიერი მუშაობის შემდეგ იგი პირადი განცხადების საფუძველზე ტოვებს ჟურნალს და იფორმებს პენსიას.

ქეთევან ტაბატაძე 1976 წლიდან არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი.

ტალახაძე ნანა – დაიბადა 1955 წლის 10 სექტემბერს, ქ. თბილისში.

დაამთავრა თბილისის ჭავჭავაძის სახელობის 23-ე საშუალო სკოლა, წარჩინებით; 1973–1978 წლებში სწავლობდა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის სპეციალობაზე, რომელიც ასევე, დაამთავრა წარჩინებით; 1978 წლის სექტემბრიდან მუშაობს საქართველოს

ტელევიზიისა და რადიომაუწყებლობის სახელმწიფო კომიტეტში, რადიოს ლიტერატურულ გადაცემათა რედაქციაში რედაქტორად; 1980–84 წლებში მუშაობის პარალელურად სწავლობს ქ.თბილისის ი. ჭავჭავაძის სახელობის უცხო ენათა პედაგოგიურ ინსტიტუტში, ფრანგული ენისა და ლიტერატურის ფაკულტეტზე, საღამოს განყოფილებაზე; 1985 წელს ჩაირიცხა მიზნობრივ დასწრებულ ასპირანტურაში თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის ტელერადიოჟურნალისტიკის კათედრაზე; 1998 წელს დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია და მიენიჭა ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატის ხარისხი; 1990 წლიდან მუშაობს თსუ ტელეკინოლაბორატორიაში რედაქტორად, ასევე 1991 წლიდან დღემდე კითხულობს ლექციებს თსუ ხელოვნების ფაკულტეტზე ტელერეჟისურის სპეციალობით; 1993 წლიდან მუშაობას იწყებს თსუ ახალციხის ფილიალში ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე პედაგოგად; 1997 წლიდან ფილიალის ჟურნალისტიკის განყოფილების გამგეა; 1996 წელს მიენიჭა დოცენტის წოდება.

გამოქვეყნებული აქვს რამდენიმე სამეცნიერო ნაშრომი.

ტორაძე მაია – დაამთავრა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი 1995 წელს.

წლების განმავლობაში მუშაობდა ხარაგაულის რაიონული გაზეთის კორესპონდენტად, განყოფილების გამგედ, პასუხისმგებელ მდივნად; იყო გაზეთ „შანის“ კორესპონდენტი, „ქართველი ერის“ რედაქტორის მოადგილე, „კავკასიონის“ პასუხისმგებელი მდივანი.

ამჟამად გაზეთ „აქცენტის“ რედაქტორია.

1998 წელს ჩააბარა თსუ ასპირანტურაში; გამოქვეყნებული აქვს 2 სამეცნიერო ნაშრომი; არის 2 პუბლიცისტური კრებულის თანაავტორი.

მუშაობს სადისერტაციო თემაზე: – „სახელმწიფოებრივი მშენებლობის პრობლემატიკა თანამედროვე ქართულ პრესაში“.

ტუშკაძე ეკატერინე – დაიბადა 1977 წლის 30 იანვარს, თბილისში.

1994 წელს წარმატებით დაამთავრა თბილისის 174-ე საშუალო სკოლა; ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე ეკა ტუშკაძე 1994 წელს ჩაირიცხა.

1998 წელს ეკამ წითელ დიპლომზე დაამთავრა ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის ბაკალავრიატი და მაღალი რეიტინგით, უკონკურსოდ

ჩაირიცხა მაგისტრატურაში პრესის თეორიისა და პრაქტიკის კათედრაზე. ამ პერიოდში იგი უკვე თანამშრომლობდა გაზეთ „თბილისთან“, „მედიცინასთან“, იყო ფაკულტეტის სასწავლო გაზეთ „ახალგაზრდა ჟურნალისტის“ რედაქციის წევრი. ზაფხულობით, არდადეგებზე, თანამშრომლობდა თერჯოლის რაიონულ გაზეთ „თერჯოლასთან“.

2001 წლიდან ეკა ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის ასპირანტი (ხელმძღვანელი პროფ. რევაზ ბალანჩივაძე) მისი სადისერტაციო ნაშრომის თემა – „რეკლამა მასმედიაში“. 2001 წლიდანვე ერთვება აქტიურ ჟურნალისტიკაში, ზდება ყოველდღიური დამოუკიდებელი გაზეთის – „დილის გაზეთის“ კორესპონდენტი.

ეკა დღითიღლე რწმუნდება, რომ ნამდვილი ჟურნალისტური, მოუსვენარი და საინტერესო ცხოვრების გემო „დილის გაზეთმა“ და მისმა რედაქტორმა მანანა კარტოზიამ გაასინჯეს. ეკას აზრით, ნებისმიერი პროფესიისთვის მთავარია თეორიული და პრაქტიკული მოღვაწეობის პარაზონული შერწყმა. მართალია, ამ პარაზონიის მიღწევა ყველაზე რთული ჟურნალისტიკაშია, მაგრამ ეკა ყველანაირად ცდილობს, ყოველდღიურ მომქანცველ „გადარბენებს“ ღიჯი სამეცნიერო მუშაობაც შეუთავსოს.

შირცხალავა შორენა – დაიბადა 1965 წელს.

1982 წელს წარჩინებით დაამთავრა ხობის რაიონის ქვადონის № 1 საშუალო სკოლა და ჩაირიცხა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე, რომელიც წარჩინებით დაამთავრა 1988 წელს. 1988–92 წლებში, განაწილების საფუძველზე, მუშაობდა ქუთაისის საქალაქო გაზეთ „ქუთაისის“ რედაქციაში.

ჰყავს მეუღლე – რამაზ სოხაძე და შვილები – მარიამი, მათე, ოთარი, ნიკოლოზი.

ძიმმირიძე ნათელა – დაიბადა 1943 წლის 29 მარტს, ქალაქ თბილისში.

1960 წელს ოქროს მედალზე დაამთავრა თბილისის 89-ე საშუალო სკოლა; 1962 წელს ჩაირიცხა ივ.ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის სპეციალობაზე; 1967 წელს დაამთავრა ზემოხსენებული ფაკულტეტი წარჩინებით; 1968 წლიდან დღემდე მუშაობს გაზეთ „სახალხო განათლების“ რედაქციაში განყოფილების გამგედ. მისი

პუბლიკაციები სისტემატურად ქვეყნდება ქართულ პრესაში.

არის საქართველოს ჟურნალისტიკა ფედერაციის წევრი.

ჰყავს მეუღლე და ქალ-ვაჟი.

ძოგუღია სპარტაკი – დაიბადა 1949 წლის 13 იანვარს, აბაშის რაიონის სოფ. მარანში.

საშუალო სკოლის დამთავრების შემდეგ სწავლა განაგრძო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის სპეციალობაზე. სტუდენტობის წლებში იყო თბილისის უნივერსიტეტის პრესცენტრის ხელმძღვანელი და გაზეთ „თბილისის უნივერსიტეტის“ განყოფილების შტატგარეშე გამგე, სტუდენტთა სასწავლო ჟურნალ-გაზეთების სარედაქციო კოლეგიის თავმჯდომარე.

1972 წელს დაამთავრა უნივერსიტეტი და მუშაობა დაიწყო გაზეთ „ახალგაზრდა კომუნისტის“ რედაქციაში. ამ გაზეთში განვლო მან პრაქტიკოსი ჟურნალისტის გზა: იყო კორესპონდენტი, პასუხისმგებელი მდივნის მოადგილე, განყოფილების გამგე, პასუხისმგებელი მდივანი.

1981 წელს აწინაურებენ გაზეთ „ქუთაისის“ მთავარ რედაქტორად. ქუთაისში დაჰყო 1986 წლამდე; 1988–91 წლებში იყო გაზეთ „სახალხო განათლების“ (შემდეგ „განათლების“, „ერის“) მთავარი რედაქტორის მოადგილე; 1993 წლის დეკემბრიდან არის გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ მთავარი რედაქტორის მოადგილე; არის საქართველოს ჟურნალისტიკა ფედერაციის წევრი, ორი პუბლიცისტური კრებულის ავტორი, 1000–ზე მეტი პრობლემური სტატიის ავტორი.

დაჯილდოებულია ღირსების ორდენით.

ჰყავს მეუღლე და ორი შვილი. ლაშა ქობულია არქიტექტორია, რუსუდან ქობულია კი – თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის საერთაშორისო სპეციალობის კურსდამთავრებული.

პობი: – ჟურნალისტის პროფესიის ერთგულება, ქართული ხალხური მუსიკა, ბუნების წიაღში ხეტიალი.

ღვინაშვილი ირინა – დაიბადა 1959 წლის 27 აგვისტოს.

1975 წელს დაამთავრა თბილისის № 56 საშუალო სკოლა. სკოლის დამთავრების შემდეგ ჩაირიცხა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე, რომელიც წარჩინებით დაამთავრა 1981 წელს; იმავე წელს მუშაობა დაიწყო თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის ისტორიის კათედრაზე ლაბორანტად; 1983 წლიდან ამავე ფაკულტეტის თანამედროვე ქართული ჟურნალისტიკის სამეცნიერო

კვლევითი ლაბორატორიაში; 1995 წელს დაინიშნა ფაკულტეტის დეკანის მოადგილედ საზღვარგარეთის ქვეყნებთან ურთიერთობის, პერსპექტიული განვითარებისა და აღმზრდელობითი მუშაობის დარგში; 2000 წლიდან მუშაობს მედიოლოგიის კომუნიკაცივისტიკის და საერთაშორისო ჟურნალისტიკის კათედრაზე უფ.მასწავლებლად.

გამოქვეყნებული აქვს სამეცნიერო შრომები: 1997 წელს – „უნგრეთის პრესა სოციალისტური ბანაკის დაშლის შემდგომ პერიოდში“; 1999 წ. „ჩეხეთ–სლოვაკეთის პრესა და „ხავერდოვანი რევოლუცია“; 2002 წ. – „პენინი, ბიურკი და „აღამიანთა უფლებები“.

მუშაობს სადისერტაციო თემაზე: „მედიის როლი სახელმწიფოს მეთაურის იმიჯის ფორმირებაში“.

ჰყავს მეუღლე და სამი შვილი.

მეუღლე – თამაზ ახვლედიანი, სს „ჭიათურმანგანუმის სამეთვალყურო საბჭოს წევრი, სმა ინსტიტუტის უფროსი მეცნ.თანამშრომელი;

შვილები – ახვლედიანი ირაკლი – სტუდენტი, ახვლედიანი გიორგი – სკოლის მოსწავლე, ახვლედიანი მარიამი – საბავშვო ბაღის აღსაზრდელი.

ყანდიაშვილი ნიკოლოზი (კოკა) – დაიბადა 1970 წლის 7 მაისს, ქთბილისში.

1987 წელს დაამთავრა საშუალო სკოლა; 1988–90 წლებში მსახურობდა საბჭოთა არმიის რიგებში. დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი; 1982 წლიდან მუშაობს ჟურნალისტად გაზეთებში: „გაზაფხული“, „თბილისი“, „ნორჩი ლენინელი“, „სახალხო განათლება“, „ქართული ფილმი“, „ახალგაზრდა ივერიელი“, „ზარია ვოსტოკა“, „კომსომოლსკაია პრავდა“ და სხვ.; მუშაობდა, როგორც საქართველოს ტელევიზიის სხვადასხვა პროგრამებში, ასევე რუსეთის ტელევიზიის სხვადასხვა არხებზე.

1991 წლიდან დღემდე არის რუსეთის სახელმწიფო ტელევიზიის რეგიონალური საკორესპონდენტო ბიუროს ხელმძღვანელი საქართველოში, აზერბაიჯანში, თურქეთში, ირანსა და გაერთიანებულ ემირატებში.

1995 წლიდან არის, აგრეთვე, სტუდია „აუდიენციის“ დირექტორი; გადაღებული აქვს 30–ზე მეტი ფილმი და სატელევიზიო გადაცემა.

მიღებული აქვს სხვადასხვა ჯილდოები რუსეთის სახელმწიფო ტელევიზიის ხელმძღვანელობიდან.

1995 და 1996 წლებში საუკეთესო პუბლიცისტური ნამუშევრებისათვის მიღებული აქვს სატელევიზიო ფესტივალ „მანას“ პრიზები,

ჟურნალისტთა კავშირის მადლობები.

ჰყავს მეუღლე და ორი ქალიშვილი.

2001 წლის ოქტომბერში მოსკოვში გამართულ ევროაზიის ტელეფორუმზე აირჩიეს საერთაშორისო კინოაკადემიის აკადემიკოსად, იგი მსოფლიოში ყველაზე ახალგაზრდა აკადემიკოსია.

შურღანია ომარი – დაიბადა 1938 წელს, სენაკის რაიონის სოფელ ზანაში.

1958 წელს დაამთავრა ქ. ფოთის მე-5 საშუალო სკოლა, ხოლო 1968 წელს – თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის სპეციალობა, წარჩინებით.

1967–1981 წლებში იყო ჟურნალ „ეკონომისტის“ პასუხისმგებელი მდივანი, მთავარი რედაქტორის მოადგილე, 1962–1990 წლებში ამავე ჟურნალის სარედაქციო კოლეგიის წევრი.

1981–1991 წლებში პარტიულ სამუშაოზეა იყო: საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პასუხისმგებელი მუშაკი, ეკონომიკური განყოფილების ეკონომიკური ანალიზისა და სახალხო-სამეურნეო გეგმების სექტორის გამგე, ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივნის თანაშემწე, მრჩეველი.

1991 წლიდან მუშაობს საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის დემოგრაფიისა და სოციოლოგიური კვლევის ინსტიტუტში საბაზრო ურთიერთობათა სოციოლოგიის განყოფილების გამგედ; არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი; ჟურნალ „დემოგრაფიის“ სარედაქციო კოლეგიის წევრი; გამოქვეყნებული აქვს მონოგრაფია და მრავალრიცხოვანი საგაზეთო-საჟურნალო სტატიები ეკონომიკური თეორიისა და პრაქტიკის საკითხებზე.

ჰყავს მეუღლე და ორი შვილი.

შაიშმელაშვილი თამარი – 1989 წელს წარჩინებით დაამთავრა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი. უნივერსიტეტში ხელმძღვანელობდა ფაკულტეტის სამეცნიერო საბჭოს, იყო სახელობითი სტიპენდიანტი.

იგი სტუდენტობიდანვე ხშირად აქვეყნებდა წერილებს, ნარკვევებს, ინტერვიუებს, რეპორტაჟებს ქართულ ჟურნალ-გაზეთებში. თამარის გამოსვლა ჟურნალისტურ ასპარეზზე ეროვნული მოძრაობის აღმავლობას დაემთხვა – სტუდენტობა აღშფოთებული იყო დავით გარეჯის სამონასტრო ანსამბლის სიახლოვეს არსებული სამხედრო პოლიგონით.

ახალგაზრდა ჟურნალისტმა გაზეთებში: – „თბილისი“ და „ივერია ექსპრესი“ – ვრცელი რეპორტაჟები გამოაქვეყნა და ობიექტურად, ჟურნალისტური სიმართლით წარმოაჩინა ისტორიული ძეგლის ორგვლივ შექმნილი რეალური საფრთხე.

გაზეთ „სოფლის ცხოვრებაში“ ხელმძღვანელობდა სპეციალურ რუბრიკას, რომელიც ჯავახეთში ქართული სოფლების ჭირსა და ღზინს ასახავდა. თამარ შაიშმელაშვილი საინტერესოდ გამოეხმაურა 9 აპრილის მოვლენებს, მერაბ კოსტავასა და ზურაბ ჭავჭავაძის გარდაცვალებას. მისი ჩანაზატი მერაბ კოსტავას გარდაცვალებაზე შესულია კრებულში „მავლეგო“.

მან 1991–92 წლების თბილისის ტრაგიკულ მოვლენებს არაერთი ნარკვევი, კორესპონდენცია და სტატია უძღვნა. კრებულში – „რა ზღბოდა თბილისის“, შესულია გაზეთ „7 დღეში“ გამოქვეყნებული ჟურნალისტის ინტერვიუ.

აფხაზეთის ომის დროს თამარ შაიშმელაშვილი რამდენჯერმე იმყოფებოდა სოხუმში და ალყაშემორტყმული ქალაქიდან აგზავნიდა რეპორტაჟებს. გაზეთ „თბილისში“ გამოქვეყნებული რეპორტაჟი „ფარშევანგების ყვირილი“ პუბლიცისტური ოსტატობისა და სიმართლის, გამბედაობის საუკეთესო ნიმუშია. ჟურნალისტთა ფედერაციის მიერ გამოცემულ წიგნში – „უკვდავება“ – თამარ შაიშმელაშვილის რამდენიმე წერილი შევიდა. 1996 წელს გამოვიდა აფხაზეთისა და შიდა ქართლის ტრაგიკულ მოვლენებზე დაწერილი ორი კრებული: „მე ჩემს მიწას ვიცავდი“ და „გუგა“.

თამარ შაიშმელაშვილი მუშაობდა გაზეთ „არგოში“ საზოგადოების განყოფილების გამგედ. ქართული კულტურისა და ხელოვნების თემაზე შექმნილი მისი სტატიები ზომიერებით, აკადემიურობით და ინტელექტით გამოირჩევა.

აქტიური ჟურნალისტური საქმიანობის პარალელურად, თამარ შაიშმელაშვილი სამი პოეტური კრებულის ავტორია: „სიზმარში ცხადი“ (გამოიცა 1997 წელს), „ობოლი ვარსკვლავები“ (2001 წ.) და „სიჩუმე მზეში“ (2003 წ.).

აღსანიშნავია, რომ 2002 წელს უნივერსიტეტში ორჯერ გაიმართა პოეტური კრებულის – „ობოლი ვარსკვლავების“ განხილვა. ჯერ უნივერსიტეტის ქალთა საკრებულომ მოაწყო შეხვედრა, შემდეგ კი – ახალგაზრდა მწერალთა გაერთიანებამ. წიგნის რედაქტორმა სილოვან ნარიშკინმა კრებულს „მრავალი ღირსებით შემკული“ უწოდა.

„ლექსის მრავალი კრებული იბადება, მაგრამ თამარ შაიშმელაშვილის „ობოლი ვარსკვლავები“ ორიგინალური წიგნია, ავტორი ქვეტექსტებით

აზროვნებს და ყოველ ფრაზაში სიახლით გვაოცებს... ესთეტიკური ტკობა არის ის, როცა აღმოაჩენენ, ან უფრო სწორად, ავტორი აღმოგაჩენინებს იმას, რაც მინავლულია... თამარმა ეს შესძლო“, – აღნიშნა საღამოზე პროფესორმა ნოდარ ტაბიძემ.

ჟურნალ „კისკისი“ პოეზიის განყოფილების გამგემ, პოეტმა ბალათერ არაბულმა, ვინც პირველად ჟურნალ „ნობათის“ ფურცლებზე დაულოცა გზა თამარ შაიშმელაშვილს, მის ლექსებს ცხოვრების გზაზე მიმოფანტული პატარ-პატარა სამკაულები უწოდა; პოეტმა შალვა მჭედლიშვილმა ზუსტად მიაგნო თამარის ლექსების ამოსავალ წერტილს და თქვა: – „ვისაც ერთხელ მაინც უნახავს მზის ამოსვლა ალაზნის ველზე, აღარ გაუკვირდება მისი პოეტური სამყაროს სილამაზეო“.

კრებულს მაღალი შეფასება მისცეს: გოდერძი ჩოხელმა, თამაზ ხმალაძემ, ერეკლე საღლიანმა; პროფესორმა დიანა ტყეშუჩავამ რეცენზია გაზეთ „თბილისის უნივერსიტეტის“ 2002 წლის 7 მარტის ნომერში გამოაქვეყნა.

საღამო გააშუქა პროგრამა „აღიონმა“, რადიოში კი მას გამოეხმაურა ლიტერატურული პროგრამა „ენაი შემკული და კურთხეული“. უნივერსიტეტში გამართულ საღამოს საინტერესო წერილი მიუძღვნა ჟურნალისტმა ნინო ჩხიკვიშვილმა გაზეთ „ახალი ეპოქის“ დამატებაში – „ჩვენი მწერლობა“.

თამარ შაიშმელაშვილის პოეზიას არაერთი რეცენზია და ჩანახატი მიუძღვნა გაზეთ „თბილისის“ ჟურნალისტმა ეკა ბუჯიაშვილმა. გაზეთ „თბილისში“ ხომ თამარი ყველაზე დიდხანს, – ათი წელი მუშაობდა კულტურისა და მეცნიერების განყოფილებაში. იგი ხელმძღვანელობდა რუბრიკას – „დრო და მწერალი“. 1993 წლის 19 მარტს სწორედ გაზეთ „თბილისში“ გამოქვეყნდა მისი საინტერესო ინტერვიუ მწერალ ოთარ ჭილაძესთან სათაურით: „არ მომკვდარა, მხოლოდ სძინავს“.

თამარ შაიშმელაშვილი მუშაობდა ტელეკომპანია „იბერიაში“ რედაქტორად, იყო გადაცემის – „ნათელი სახეები“ ავტორი, რომელშიც ჩვენი დიდი წინაპრების პორტრეტებია ასახული, თანამშრომლობდა ჟურნალ „ოშკასა“ და „ახალი ეპოქის“ დამატებაში – „ჩვენი მწერლობა“; ფლობს ქართველ ჟურნალისტთა საზოგადოებისა და გაშინგტონის საერთაშორისო ჟურნალისტური ცენტრის სერთიფიკატს, თანავტორია პუბლიცისტური კრებულებისა: „ნაფეხურები 2“ და „ნაფეხურები 3“.

ამჟამად მუშაობს გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკის“ რედაქციაში.

თამარ შაიშმელაშვილის ლექსი – „დამშვიდობება დედასთან“ – შესულია 2003 წელს გამოცემულ ანთოლოგიაში – „დედა ქართულ პოეზიაში“.

1991 წლიდან არის საქართველოს ჟურნალისტიკა ფედერაციის წევრი.

შამილიშვილი მანანა – 1986 წელს დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი; 1987–1990 წწ. სწავლა განაგრძო შ. რუსთაველის სახ. ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტის ასპირანტურაში; 1991 წელს დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია პროფ. ალ. კალანდაძის ხელმძღვანელობით; სამეცნიერო ხარისხის მინიჭებიდან დღემდე მუშაობს ინსტიტუტის ჟურნალისტიკის განყოფილებაში უფროს მეცნიერ-თანამშრომლად, ასევე, ლიტერატურის ინსტიტუტისა და ქართულ მწერალთა სალიტერატურო-სამეცნიერო გაზეთ „კალმასობის“ რედაქტორის მოადგილედ.

მეცნიერული საქმიანობის პარალელურად ეწევა პრაქტიკულ საქმიანობასაც. სხვადასხვა დროს თანამშრომლობდა პერიოდულ გამოცემებთან: „სახალხო განათლება“, „სოვეტსკაია აღფარია“, „ახალგაზრდა კომუნისტი“, „საქმე“, „ეპოქა“, „გულანი“, „დილის გაზეთი“, სადაც არაერთი სამეცნიერო-პუბლიცისტური წერილი აქვს გამოქვეყნებული; აგრეთვე საკავშირო მნიშვნელობის ჟურნალ „რაბოტნიკასთან“. ერთ-ერთი პუბლიკაცია აღნიშნული ჟურნალის ჩინურ გამოცემაშიც დაიბეჭდა (1987 წ., № 1, გვ. 12–13); თანამშრომლობდა სახელმწიფოთაშორის ტელერადიოკომპანიასთან „მირი“; 2000 წ. 28 იანვრიდან 2 თებერვლამდე ჟურნალისტის სტატუსით ესწრებოდა ევროსაბჭოს ასამბლეას სტრასბურგში (იხ. „დილის გაზეთი“, 2000 წ., 4 თებერვალი, №22 (1142)).

აქვს მჭიდრო პროფესიული ურთიერთობები თსუ პრესის თეორიისა და პრაქტიკის კათედრასთან – ისტამბება სამეცნიერო კრებულში „ჟურნალისტური ძიებანი“ (პროფ. ნოდარ ტაბიძის რედაქციით), იყო ამავე კათედრაზე შესრულებული 4 სადისერტაციო ნაშრომის ოფიციალური ოპონენტი (1998 წ. 12 ივნისი, 1999 წ. 23 აპრილი, 2002 წ. 22 თებერვალი, 2002 წ. 21 ივნისი).

მონაწილეობს სამეცნიერო კონფერენციებში, გამოქვეყნებული აქვს 30-ზე მეტი სამეცნიერო ნაშრომი და მრავალი საგაზეთო პუბლიკაცია; შესულია „დილის გაზეთის“ „ერთი პუბლიკაციის ანთოლოგიაში“ (1996–1999).

ჰყავს მეუღლე და ვაჟიშვილი – 12 წლის გიგი.

შეზღუდვა ბიზი – დაიბადა 1935 წლის 19 თებერვალს, ქ. ჭიათურაში, მოსამსახურის ოჯახში.

1954 წელს დაამთავრა ქ. ჭიათურის მესამე საშუალო სკოლა; 1954–1959 წლებში სწავლობდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის სპეციალობაზე; ინსტიტუტის დამთავრების შემდეგ ბრუნდება მშობლიურ ჭიათურაში და მუშაობას იწყებს საქალაქო გაზეთის რედაქციაში.

1963 წლიდან საცხოვრებლად გადმოდის ქ. თბილისში, მუშაობას იწყებს გაზეთ „სამგორის“ რედაქციაში, ლიტმუშაკად. იმავე წელს ზდება გაზ. „თბილისის უნივერსიტეტის“ რედაქციის თანამშრომელი, ხოლო 1968 წლიდან ამავე გაზეთის რედაქტორად დაინიშნა და წარმატებით მუშაობს დღემდე.

განათლებული, ნიჭიერი და გამრჯე ჟურნალისტი მრავალი საინტერესო ნაშრომის და პუბლიკაციის ავტორია. ის დამსახურებული ავტორიტეტითა და სიყვარულით სარგებლობს უნივერსიტეტის პროფესორ–მასწავლებლებსა, სტუდენტებსა და, საერთოდ, გაზეთის მკითხველთა შორის.

კეთილსინდისიერი შრომისათვის მიღებული აქვს ღირსების ორდენი, არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი.

ჰყავს მეუღლე და ორი შვილი.

ჩარკვიანი ხატუნა – დაიბადა 1967 წლის 8 ნოემბერს ქ. ხაშურში.

1985 წელს წარჩინებით დაამთავრა ქ. რუსთავის მე-10 საშუალო სკოლა. იმავე წელს დაიწყო მუშაობა გაზეთ „სოციალისტური რუსთავის“ რედაქციაში შტატგარეშე კორესპონდენტად, 1985–87 წლებში პარალელურად მუშაობდა გაზეთ „ქიმიკოსის“ რედაქციაში მხეჭღავე მემანქანედ და კორესპონდენტად. 1987 წელს ჩააბარა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე, რომელიც წარჩინებით დაამთავრა 1992 წელს. სწავლის პარალელურად თანამშრომლობდა გაზეთ „ახალგაზრდა კომუნისტთან“, შემდგომში „ახალგაზრდა ივერიელთან“; 1990 წლიდან 1993 წლამდე მუშაობდა საქართველოს მწვანეთა პარტიის გაზეთ „დედამიწას“ კორესპონდენტად, 1993 წლიდან 1995 წლამდე – გაზეთ „7 დღის“ კორესპონდენტად. 1994 წლიდან თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის მასწავლებელია. 1995 წლის მაისიდან დეკემბრამდე იყო საქართველოს არასამთავრობო ორგანიზაციების ბიულეტენ „ფესვების“ რედაქტორი; 1995–1997

წლებში მუშაობდა საქართველოს პარლამენტის პრესცენტრის ხელმძღვანელად; 1998 წლიდან 1999 წლამდე – საქართველოს იუსტიციის საბჭოში პრესმდივნად; 2000–2001 წლის მარტამდე იყო რადიო „ფორტუნას“ სპეციალური კორესპონდენტი ამერიკის შეერთებულ შტატებსა და ამავე რადიოს აკრედიტებული ჟურნალისტი გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში; 1993 წელს აშშ–ს საინფორმაციო სააგენტოს სპეციალური პროგრამით „ჟურნალისტთა გაცვლა“ იმყოფებოდა აშშ–ში როგორც გაზეთ „7 დღის“ კორესპონდენტი;

1999 წელს, ასევე აშშ–ს საინფორმაციო სააგენტოს დაფინანსებით, გაემგზავრა აშშ–ში, სადაც მონაწილეობდა სახელმწიფო პრესმდივნებისათვის ორგანიზებულ პროგრამაში; 1990–91 წ. და 1998 წლებში იმყოფებოდა დიდ ბრიტანეთში ასოციაცია „თბილისი–ბრისტოლის“ მიწვევით; 1996 წელს მონაწილეობდა შვედეთის პარლამენტისა და ევროკავშირის ეგიდით გამართულ სემინარში პრესმდივნებისათვის, სადაც წარმოადგენდა საქართველოს პარლამენტს.

ამჟამად საქართველოს უზენაესი სასამართლოს პრესცენტრს ხელმძღვანელობს.

ჰყავს მამა – ჩარკვიანი ლერი, პროფესიით ინჟინერ–ქიმიკოსი, საწარმოო გაერთიანება „აზოტის“ პირველი განყოფილების უფროსი.

დედა – ჩარკვიანი ლამარა, პროფესიით ექიმი ნევროლოგი.

ძმა – ჩარკვიანი მამუკა ლერის ძე – ფიზიკოსი.

ჩარკვიანი ჯანსუღი – დაიბადა 1931 წლის 30 სექტემბერს, ცაგერის რაიონის სოფ.სურამუშში.

თბილისის ვაჟთა მეორე საშუალო სკოლის დამთავრების შემდეგ სწავლა გააგრძელა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის სპეციალობაზე.

1956 წელს წარჩინებით დაამთავრა ზემოხსენებული ფაკულტეტი და მუშაობა დაიწყო ჟურნალ „ცისკრის“ ლიტ. მუშაკად, წლების მანძილზე მუშაობდა ჟურნალების: – „ცისკრის“ და „დილას“ მთავარ რედაქტორად. შემდეგ საქართველოს მწერალთა კავშირის პირველ მდივნად, გამომცემლობა „საქართველოს“ ლირექტორად, ჟურნალ „დროშის“ მთავარ რედაქტორად.

ჯ. ჩარკვიანი საქართველოს პარლამენტის სამგზის მოწვევის წევრია. ცნობილი პოეტი და საზოგადო მოღვაწე ჯ. ჩარკვიანი საშუალო

სკოლის მოწაფეობიდან ეზიარა პოეზიას. 1959 წელს დაისტამბა მისი ლექსების პირველი კრებული – „ერთი ღამის სიჩუმეში“, რომელსაც შემდგომ ოცდათხუთმეტზე მეტი კრებულის, პოეზიის და ესეების წიგნის – „თავისუფლება ღოთა ზედრია“ – გამოცემა მოჰყვა. თითოეული მათგანი დიდ, დამსახურებულ მოწონებას იმსახურებს. თუმცა მისი შემოქმედებისათვის საეტაპო მნიშვნელობისაა „რწმენის კვლევი“ (1970 წ.), „რჩეული ლექსები და პოემები“ (1981 წ.), „რჩეული პოემები“ (1983 წ.), „რჩეული პოეზიის კრებული“ (1986 წ.), „ორტომეული“ (1991–92 წ.) და „მზის დასავალი“ (1999 წ.). 2001 წელს გამოიცა, 70 წლისთავთან დაკავშირებით, რჩეული ლექსები. 2003 წელს გაიჯოხთაბერიდის თაონსობით გამოიცა ჯ. ჩარკვიანის ოთხტომეული (ლექსების, პოემების, მოთხრობებისა და ესეების ოთხი ტომი).

ჯანსუღ ჩარკვიანის პოეზიას ახასიათებს ღრმა ლირიზმისა და მოქალაქეობრივი პათოსის ორგანული შერწყმა, გამოკვეთილი ეროვნული ჟღერადობა, ორიგინალური მხატვრული აზროვნება, რამაც განაპირობა პოეტის დიდი პოპულარობა. იგი თანამედროვე ქართულ ლიტერატურაში ლირიკული პოემის დამამკვიდრებელთაგანია.

ნაყოფიერად მუშაობს თარგმანის დარგშიც. 1989 წელს გამოიცა დიდი უკრაინელი პოეტის ტარას შევჩენკოს ლირიკის მისეული თარგმანი. ჯანსუღ ჩარკვიანის ლექსები თარგმნილია და გამოცემულია მსოფლიოს მრავალ ენაზე: რუსულ, ინგლისურ, ფრანგულ, გერმანულ, სომხურ, აზერბაიჯანულ, იტალიურ, ესპანურ, ბულგარულ, უნგრულ, ჩეხურ და პოლონურ ენებზე.

პოეტის სამოცდაათ ლექსზე შექმნილია სიმღერა. არის თბილისის საპატიო მოქალაქე და საზოგადოება „თბილისელის“ პრეზიდენტი.

ჯ. ჩარკვიანი საქართველოზე უზომოდ შეყვარებული და მისი კეთილდღეობისათვის ჭეშმარიტი მებრძოლია. ამის ნათელი დასტურია მთელი მისი ცხოვრება და შემოქმედება. შემთხვევითი როდია, რომ მისი შემოქმედება 1985 წელს შოთა რუსთაველის სახელმწიფო პრემიით აღინიშნა. ასევე მიღებული აქვს გალაკტიონ ტაბიძის პრემია.

მიენიჭა კომკავშირის პრემია პოემისათვის „მუჟღერა—მზე მიდის“. ამასთან ერთად იგი დაჯილდოებულია საპატიო ნიშნის ორდენით, ხალხთა მეგობრობისა და ღირსების ორდენებით. დაჯილდოვებულია ვახტანგ გორგასალის პირველი ხარისხის ორდენით.

2005 წლის 16 მარტს „ხელოვანთა სოლიდარობის“ საერთაშორისო პრემიის ლაურეატი გახდა.

ჰყავს მეუღლე და ქალ-ვაჟი, შვილიშვილები და შვილთაშვილი.

მარინე გივინეიშვილი

ნატო ონიანი

ნატო პატარიძე

რუსლან რუსია

აკაკი სიხარულიძე

რევაზ სურგულაძე

არმან სანებლიძე

გელა საითიძე

დიანა ტყეშუაშვილი

ქეთევან ჭაბაძე

ნანა ჭაბაძე

მაია გორაშვილი

სპარტაკ ქობულაია

ვახტანგ ჩხუშიანი

ნათელა ქიქერიძე

ირინა ღვინერია

*ნიკოლოზ (კოკა)
ყანდიაშვილი*

ოპარ შურღაია

თამარ შაშვილაშვილი

მანანა შაშილაშვილი

გიორგი შენელაძე

ხატუნა ჩარკვიანი

ჯანსუღ ჩარკვიანი

თემურ ჩელაბაშვილი

ჩალაბაშვილი თემური – დაიბადა 1951 წლის 12 ნოემბერს, სიღნაღის რაიონის სოფ. ძველ ანაგაში.

1969 წელს დაამთავრა ამავე სოფლის საშუალო სკოლა; 1972 წელს ჩაირიცხა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტზე ჟურნალისტიკის სპეციალობით; 1978 წელს, უნივერსიტეტის დამთავრებისთანავე, მუშაობას იწყებს გამომცემლობა „მერანში“ განყოფილების გამგედ, სადაც ენერგიულად მუშაობდა გარკვეული წლების განმავლობაში. ამჟამად მუშაობს ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის თანამედროვე ქართული ჟურნალისტიკის სამეცნიერო-კვლევით ლაბორატორიაში მეცნიერ-თანამშრომლად.

წერს ლექსებს. იგი თანამედროვეობის ერთ-ერთი უნიჭიერესი პოეტია. მისი ლექსები ღრმამინაარსიანი და სევდიანია, ამავე დროს – იმედიანი, მომავლის რწმენით განმსჭვალული.

თემურ ჩალაბაშვილი შეყვარებულია სამშობლოზე, ხალხზე, მის სანუკვარ თბილისზე. იგი ჭეშმარიტი მამულიშვილია, რაც კარგად სჩანს მის შემოქმედებაში.

1982 წლიდან არის მწერალთა კავშირის წევრი; 1983 წლიდან კი საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრია.

ცბიტოშვილი ალექო – დაიბადა 1974 წლის 17 იანვარს, ქალაქ ტყიბულში. დაამთავრა ტყიბულის № 4 საშუალო სკოლა (1990 წ.).

1992–97 წლებში სწავლობდა ივ.ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე.

სტუდენტობის პერიოდში შტატგარეშე კორესპონდენტად თანამშრომლობდა გაზეთებში: „ჯორჯიან ტაიმსი“, „ახალგაზრდა ივერიელი“, „7 დღე“. ამ პერიოდში მისთვის ყველაზე დასამახსოვრებელი გახლდათ მივლინებები აფხაზეთში. ომის შთაბეჭდილებები დიდ ჟურნალისტურ გამოცდილებად დარჩა მის საქმიანობაში.

1995 წლიდან გაზეთ „რეზონანსის“ ჟურნალისტია. მოღვაწეობა დაიწყო კრიმინალისა და სამართლის განყოფილებაში რეპორტიორად. ამუშევბდა იმ დროისთვის მეტად გახმაურებულ სასამართლო პროცესებს: „კიტოვანის საქმე“, „ჯაბა იოსელიანისა და სხვათა – ე.წ. საუკუნის პროცესი“ და ა.შ.; 1998–99 წლებში იყო გაზეთ „ივერია ექსპრესის“ რედაქტორის თანაშემწე; 1999–2001 წლებში კვლავ „რეზონანსშია“ მორიგე რედაქტორად.

2001 წლის 14 ივლისიდან რედაქტორობს გაზეთ „ახალ ვერსიას“. სტუდენტობის წლებიდან მისი მხატვრული ნაწარმოებები იბეჭდება დღეს უკვე ცნობილ ლიტერატურულ გამოცემებში – „არილი“, „ალტერნატივა“, „რუბიკონი“. არ არის მწერალთა კავშირის წევრი! სამაგიეროდ, 1995 წელს თსუ-ში მეგობრებთან ერთად (რეზო გეთიაშვილი, ნანა აკობიძე, კახა ჭაბაშვილი) შექმნა ლიტერატურული გაერთიანება – „ბებერი პოეტების ორდენი“, რომელიც უპირისპირდებოდა უნივერსიტეტის მაშინდელ ახალგაზრდა მწერალთა წრეში გაერთიანებულ „მარად ახალგაზრდა“ მწერლებს, რომელთა უმეტესობა გალაკტიონის მიმბაძველობით აფერხებდა ქართულ ლიტერატურაში პროგრესული პროცესების განვითარებას. ორდენის მიზანი იყო ტრადიციის განახლება და არა ამ ტრადიციაში გამუდმებით ყოფნა. ზოგიერთმა ექსპერიმენტმა გაამართლა, რის შემდეგაც ორდენი დაიშალა.

2003 წელს გამოცემლობა „მერანმა“ გამოსცა ალექო ცქიტიშვილის პოეტური კრებული „ქეები“.

ჰყავს მეუღლე ნინო ხუტურიძე, ალექოს თანაჯგუფელი, თანამოაზრე და 2 წლის ვაჟიშვილი ცოტნე.

ცოტაძე მიქაელ – დაიბადა 1933 წელს ქ.თბილისში.

საშუალო სკოლა დაამთავრა ხონის რაიონის სოფ. ქუტირში. სწავლა გააგრძელა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის სპეციალობაზე, რომელიც დაასრულა 1953 წელს.

1960 წლიდან დღემდე მუშაობს გაზეთ „სოფლის ცხოვრების“ რედაქციაში. იყო ლიტერატურული მუშაკი, უფროსი კორექსორ-დენტი, ამჟამად არის განყოფილების რედაქტორი.

გაწეული შრომისათვის ორჯერ გახდა საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის პრემიის ლაურეატი, არის რამდენიმე წიგნის ავტორი.

ცისკარიშვილი ოლიგო – დაიბადა 1971 წლის 28 დეკემბერს, ქ.თბილისში. მშობლები ლამარა ჭანკვეტაძე, თამაზ (გურამ) ცისკარიშვილი.

1989 წელს დაამთავრა თბილისის 112-ე საშუალო სკოლა, ექსპერიმენტული კლასი ჰუმანიტარული პროფილით; 1989 წელს დაასრულა ახალგაზრდა ჟურნალისტთა სკოლის სრული კურსი (ხელმძღვანელი, პროფესორი ნოდარ ტაბიძე); 1996 წელს დაამთავრა

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი. 1992 წლიდან იყო გაზეთ „ფაქტი, აზრი, კომენტარის“ მთავარი რედაქტორი. თანამშრომლობდა გაზეთებთან: „ახალი ქართული გაზეთი“, „ვერსია“, „არგო“, „ნ საათი“, „ჯორჯიან ტაიმსი“; არის 1996 წელს მოწყობილი პირველი პრესფესტივალ „ოქროს კალმის“ იდეის ავტორი და ერთ-ერთი ორგანიზატორი.

სისტემატურად მონაწილეობს თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის პროფესორ-მასწავლებელთა რესპუბლიკური სამეცნიერო კონფერენციის მუშაობაში: 2002 წ. წარმოადგინა ნაშრომი – „ჟურნალისტური სიტყვის ღირსებისათვის“, ხოლო 2003 წელს – „თანამედროვე ქართული მედიის ზოგიერთი აქტუალური პრობლემა“ („მთავარი გაზეთის“ მაგალითზე), თეზისები გამოქვეყნდა.

არის თანაავტორი კრებულია „ნაწვიმარი სტრიქონების გზა“ ასევე – „ნაფეხურები“, „ნაფეხურები-1“ და „ნაფეხურები-2“.

მისი დახმარებით გამოიცა რამდენიმე წიგნი, მათ შორისაა: დ. შველიძის „აი, ვინ იყო, ქართველნი, ვარლამ ჩერქეზიშვილი!“, ე.შველიძის „მიექანება მექანიზმი მძაფრი რევმატიზმით“, თამაზ ჯოლოგუას „თბილისის კერძო ბიბლიოთეკა“, აკაკი გაჩეჩილაძის „ბარდი“.

ამჟამად მუშაობს „მთავარ გაზეთში“ საზოგადოების განყოფილების რედაქტორის მოადგილედ.

ჰყავს მეუღლე გიორგი სოსელია, რომელიც მუშაობს თავდაცვის სამინისტროს გენერალურ ინსპექციაში საინფორმაციო-ანალიტიკური უზრუნველყოფისა და ადმინისტრაციული სამმართველოს მთავარ სპეციალისტად და შეიღები ალექსანდრე და ეკატერინე.

წითელაშვილი ნანა – 1963 წელს წარჩინებით დაამთავრა 30-ე საშუალო სკოლა, ასევე, ქ.თბილისის მბალანჩივადის სახელობის სამუსიკო სასწავლებელი.

1970 წელს დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის სპეციალობა. იმავდროულად დაამთავრა ილია ჭავჭავაძის სახელობის უცხო ენათა პედაგოგიური ინსტიტუტი ფრანგული ენისა და ლიტერატურის სპეციალობით.

1977 წელს მოეწყო ქმოსკოვის მ.ვ.ლომონოსოვის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასპირანტურაში (ფრანგული ბურჟუაზიული პრესის ისტორია).

1982 წ. დაიცვა დისერტაცია თემაზე „ქურნალი „პარი მტი“ საფრანგეთის ბურჟუაზიული პროპაგანდის სისტემაში“. ამჟამად მუშაობს სადოქტორო ნაშრომზე. არის დასავლეთის პრესის მკვლევარი.

მუშაობდა:

131-ე სამუსიკო სკოლაში პედაგოგად. თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე ლაბორანტად. საქ.ტელევიზიის სპეც.კორესპონდენტად ქმოსკოვის ზონაში: საქ.მეცნ.აკადემიის უმცრ.მეცნ.თანამშრომლად, ქთბილისის ტექნიკურ უნივერსიტეტში პედაგოგად.

1992-93 წლებში, როგორც შინაგანი ჯარების პრესსამსახურის უფროსი, იმყოფებოდა სამაჩაბლოსა და აფხაზეთში.

1996-98 წლებში, საქართველოს სასაზღვრო დეპარტამენტის პრესსამსახურის უფროსია.

1972 წლიდან არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი.

1972 წლიდან დღემდე საქართველოს ტელევიზიის ჯერ შტატგარეშე ავტორი, ხოლო შემდგომ კომენტატორია. გამოქვეყნებული აქვს სამეცნიერო სტატიები, მოთხრობები და ნოველები. საქართველოს ტელევიზიით – ვიდეოფილმების სერიალები, პროგრამები „წრე“, „XX-ე საუკუნე“, „კვალი“. 2001 წელს ვიდეო ფილმების სერიალისათვის „ჩემი გოგლა“ (გ.ლეონიძის 100 წლისთავთან დაკავშირებით) წარდგენილი იყო სახელმწიფო პრემიაზე.

ამჟამად მუშაობს ვიდეოფილმების სერიალზე – „მართლმადიდებლობა საქართველოს სახელმწიფოებრიობის ზნეობრივი ფორმა“.

მეუღლე, ინჟინერი ვლადიმერ ერმაკოვი, დაიღუპა აფხაზეთის ომში. შვილები: მარიამი და გიორგი, შვილიშვილი ანა.

წერეთელი მარი (მაია) – 1978 წელს წარჩინებით დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება. მას შემდეგ მუშაობს საქართველოს ტელევიზიისა და რადიომაუწყებლობის კომიტეტში, რადიოს ლიტერატურისა და ხელოვნების გადაცემათა რედაქციაში ჯერ უმცროს რედაქტორად, შემდეგ კი რედაქტორად. 1989 წელს დაინიშნა მხატვრულ გადაცემათა მთავარი რედაქციის პასუხისმგებელ მდივნად. ტრადიციებით გამორჩეულ, უწინარეს ყოვლისა, სახელოვანი „ოქროს ფონდი“ განთქმულ ამ რედაქციაში იმხანად არაერთი ცნობილი მწერალი, ჟურნალისტი თუ რეჟისორი მუშაობდა. ერთობლივი ძალისხმევით მდიდრდებოდა და ფართოვდებოდა რადიოს იშვიათ ჩანაწერთა ფონდი, რომელიც დღეს

უნიკალურია თავისი მნიშვნელობით, ქართული კულტურის დაცვის თვალსაზრისით. ცხადია, ყოველ თაობას თავისი წვლილი შეჰქონდა ამ საქმეში. მარი წერეთლის ავტორობითაც მომზადდა და დღეს უკვე „ოქროს ფონდში“ ინახება არაერთი საავტორო თუ სარედაქტორო გადაცემა. მათ შორის – დიალოგები, კომპოზიციები, ნარკვევები, ჩანახატები, ოთარ ჭილაძის, ანა კალანდაძის, მურმან ლებანიძის, მორის ფოცხიშვილის, ჭაბუა ამირეჯიბის, ლევან გოთუას, ლადო გუდიაშვილისა თუ სხვა ხელოვანთა შემოქმედების შესახებ.

წლების განმავლობაში მწერეთელი აქტიურად მონაწილეობდა როგორც კლასიკური მემკვიდრეობის, ასევე თანამედროვე პროცესების წარმოჩენასა და გაშუქებაში.

მისი თანაავტორობით მომზადდა ახალი ტიპის გადაცემა „შეგვეხმადნეთ“, რომელიც იმხანად სიახლე იყო რადიომსმენელთან ცოცხალი კონტაქტის შესაძლებლობის თვალსაზრისით. მწერეთლის ცალკეული საავტორო გადაცემა არაერთი პრიზით აღინიშნა, მათ შორის – ახალგაზრდა ჟურნალისტთათვის დაარსებული საპატიო „ბროლის მიკროფონით“.

1987 წლიდან იგი ცნობილი პუბლიცისტური პროგრამა „დროების“ ერთ-ერთი ავტორი და წამყვანია, გადაცემა მიზნად ისახავდა ღირებულებათა გადაფასებასა და დაემატა საქართველოში ეროვნული მოძრაობის აღმავლობას. პროგრამა გამოირჩეოდა სწორედ ჭეშმარიტი ფასეულობების დამკვიდრების მცდელობით და მძლავრი პუბლიცისტური მუხტით. „დროების“ შემოქმედებით ჯგუფს, მათ შორის მარი წერეთელს, 1990 წელს მიენიჭა საქართველოს ჟურნალისტთა კავშირის პრემია წლის საუკეთესო გადაცემისათვის.

მისი ავტორობით არაერთი სატელევიზიო გადაცემაც მომზადდა. ვ. ბარნოვის, გ. შატბერაშვილის, კარლო კალაძის, პააშვილსა და სხვების შემოქმედებითი პორტრეტები.

1985 წელს მ. წერეთელს მიენიჭა ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხი მონოგრაფიისათვის: „ნიკო ავალიშვილი, ცხოვრება, მოღვაწეობა, შემოქმედება“.

1992 წლიდან იგი მუშაობს გ. ლეონიძის სახელობის ქართული ლიტერატურის მუზეუმში, სწავლული მდივნის თანამდებობაზე, პარალელურად ხელმძღვანელობს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ახალციხის ფილიალში ჟურნალისტიკის განყოფილებას და კითხულობს ლექციების კურსს ჟურნალისტიკის ისტორიისა და თეორიის საკითხებზე.

2001 წლიდან დღემდე შ.რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერ თანამშრომელია. ამავე დროს, არის თსუ პრესის თეორიისა და პრაქტიკის კათედრის დოცენტი და უძღვება ლექციების კურსს „ჟურნალისტიკის საფუძვლებში“.

მარი წერეთელს გამოქვეყნებული აქვს სამეცნიერო ნაშრომები, პუბლიკაციები სამეცნიერო გამოცემებსა და პრესაში, არის 2003 წელს გამოცემული წიგნის „ქართული მწერლობის“ (XXI ტ.) შემდგენელი. (გამოჩენილ ქართველ მწერალსა და მოღვაწესთან, აკაკი ბაქრაძესთან ერთად), ამ ტომის რედაქტორი და ბოლოსიტყვის ავტორი.

ამჟამად მ. წერეთელი აგრძელებს პედაგოგიურ-კვლევით მუშაობას ჟურნალისტიკის ისტორიისა და თეორიის პრობლემებზე, არის სამეცნიერო გრანტით გათვალისწინებული ცალკეული პროგრამების თანამონაწილე.

ჰყავს მეუღლე და ორი შვილი.

ზალაბანიძე მაია – დაიბადა 1965 წლის 5 ოქტომბერს.

დაამთავრა თბილისის 42-ე საშუალო სკოლა; 1983–88 წლებში სწავლობდა ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე; მუშაობდა გაზეთებში: „ახალგაზრდა კომუნისტი“, „ახალგაზრდა ივერიელი“, „ივერია ექსპრესი“, „კავკასიონი“; საქტელერადიო კომიტეტში პროგრამა „პიკის საათში“, „ალიონში“, საქართველოს იუსტიციის სამინისტროში „საქართველოს კანონთა წიგნისა და საქართველოს საკანონმდებლო მაცნეს“ მთავარ რედაქტორად.

ამჟამად მუშაობს გაზეთ „24 საათში“ რედაქტორად.

ჰყავს მეუღლე მამუკა ფაჩუაშვილი და შვილები სანდრო და კესო.

ზანტუშია ტარიელი – დაიბადა 1932 წლის 11 ივლისს, ქ. ბათუმში.

1951 წელს ოქროს მედლით დაამთავრა სუფსის საშუალო სკოლა; 1951 წელს – თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის სპეციალბა; სხვადასხვა დროს მუშაობდა ჟურნალ „ცისკრის“ რედაქციაში კრიტიკისა და მეცნიერების განყოფილების გამგედ, „მერანსა“ და „ნაკადულში“ – რედაქტორად; მთარგმნელობით კოლეგიაში-ინფორმაციის განყოფილების ხელმძღვანელად; მწერალთა კავშირში – ლიტერატურულ კონსულტანტად; 1989–91 წლებში რედაქტორობდა რუსთაველის

საზოგადოების გაზეთ „მამულს“, რომელიც იმხანად ერთადერთი ალტერნატიული გამოცემა იყო.

პირველი ლექსი გამოქვეყნდა 1951 წელს, ჟურნალ „დროშაში“. მისი მთავარი პოეტური კრებულებია: „ლტოლვა“, „გალმა ნაპირი“, „ორნი“, „თაღლითობის საუკუნე“, „სტრესები და სიტყვები“, „სიყვარული რეფრენი“, „ბალიში-უატომო ზონა“, „ბოლთა“, „უცნაურო ლექსები“, „დაწყვეტილი სერპანტინი“, ორტომეული; გამოცემული აქვს წერილებისა და ესეების სამი წიგნი („ყულაბა სავსე ოცნებით“, „დინოზავრიდან დიზაინამდე“, „გაყიდე სამოსელი და იყიდე მახვილი“), აგრეთვე საყმაწვილო ლექსები და რამდენიმე კრებული.

გივი გეგეჭკორთან ერთად თარგმნა ჰერმან მელვილის „მოზი დიკი, ანუ თეთრი ეშაპი“.

მისი ლექსები და წერილები თარგმნილია მრავალ ენაზე.

ამჟამად მუშაობს პრეზიდენტთან არსებული ლიტერატურის, ხელოვნებისა და არქიტექტურის სახელმწიფო პრემიების კომიტეტის თამეჯდომარის მოადგილედ.

არის რუსთაველის სახელობის ეროვნული პრემიისა და გალაკტიონ ტაბიძის სახელობის პრემიის ლაურეატი.

ჭელიძე ბიორბი (ბია) – დაიბადა 1936 წლის 2 ივნისს, ქ.დუშეთში.

დედა – ბელუკაძე სარა, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, ეთნოგრაფი გახლდათ. მამა ჭელიძე ბორისი – სპეციალობით ფილოლოგი, რეპრესირებული 1937 წელს, რეაბილიტირებულია 1989 წ. გარდაცვალების შემდეგ.

ჭელიძე გიამ 1954 წელს დაამთავრა ქ. თბილისის პირველი ვაჟთა სკოლა; 1955 წელს ჩაირიცხა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის სპეციალობაზე.

1958 წლიდან გაა ჭელიძე საქართველოს ფილარმონიის ვოკალისტი, 50-იანი წლების ქართული ესტრადის პირველი თაობის წარმომადგენელი; ვოკალურ-ინსტრუმენტული დუეტის სოლისტი გაა ჭელიძე ზდება არაერთი საერთაშორისო ფესტივალისა და კონკურსის ლაურეატი. მისი შესრულებით ბევრი მელოდია ქართულ საესტრადო „კლასიკად“ შემორჩა საქართველოს რადიოს „ოქროს ფონდს“.

1962 წლიდან მუშაობას იწყებს საქ.სახ.ტელევიზიის ახალგაზრდულ გადაცემათა რედაქციის რედაქტორად; 1963 წლიდან ინიშნება

ტელევიზიის „ახალი ამბების“ რედაქციის რედაქტორად; 1973 წ. ხდება საკავშირო ჟურნალისტთა კავშირის წევრი.

საქართველოს ტელევიზიის ფორმირების პირველივე წლებიდან მისი საინტერესო რეპორტაჟები, საკავშირო თუ „ინტერვიუზიის“ ცნობილი სატელევიზიო პროგრამები, სხვადასხვა საკავშირო კონკურსებში აქტიური მონაწილეობა მრავალი პრემიითა და ჯილდოთი აღინიშნა.

გია ჭელიძის მოღვაწეობა გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკაში“ დრომოჭმულის ნგრევის პროცესში დაიწყო. ის სამხედრო პრესცენტრს ხელმძღვანელობს ქ. გორში და სამარცხვინო დაპირისპირების აღსაკვეთად მრავალ მწვავე საგაზეთო პუბლიკაციას აქვეყნებს.

1993–96 წლებში მოღვაწეობს აჭარაში და ხელმძღვანელობს გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ აჭარის ბიუროს. მისმა არაერთმა საგაზეთო პუბლიკაციამ განაპირობა ამ ულამაზეს რეგიონში სტაბილურობის ატმოსფეროს შენარჩუნება. ამ ციკლთან დაკავშირებით გია ჭელიძემ ჟურნალისტთა ფედერაციის არაერთი პრემია დაიმსახურა. იგი ინიშნება გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ სახელმწიფო პროგრამების საინფორმაციო უზრუნველყოფის სამსახურის ხელმძღვანელად.

მასმედიაში ხანგრძლივი, ნაყოფიერი შემოქმედებითი მოღვაწეობისა და სახელმწიფო პროგრამების რეალიზაციის ხელშეწყობისათვის გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ სახელმწიფო პროგრამების საინფორმაციო უზრუნველყოფის სამსახურის ხელმძღვანელს – განყოფილების გამგეს – გია ჭელიძეს მიენიჭა სერგეი მესხის სახელობის პრემია.

გია ჭელიძე 2000 წელს ქართული ჟურნალისტიკის განვითარებაში შეტანილი პირადი წვლილისათვის, აქტიური, ცხოვრებისეული თემების მაღალკვალიფიციურ დონეზე წარმოჩენისა და ნაყოფიერი ლიტერატურული, შემოქმედებითი მოღვაწეობისათვის, საქართველოს პრეზიდენტის 2000 წლის 22 ნოემბრის № 1233 განკარგულების თანახმად, დაჯილდოვდა ღირსების ორდენით.

2001 წელს აირჩიეს საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის მიერ დაარსებულ პრეს–კლუბ „პროფესიონალის“ პრეზიდენტად; ამასთან, გია ჭელიძე ხელმძღვანელობდა საქართველოს რკინიგზის საზოგადოებასთან ურთიერთობას; საინფორმაციო–საგამომცემლო და სარეკლამო უზრუნველყოფის სამსახურს; იყო საქართველოს ტრანსპორტისა და კომუნიკაციების სამინისტროს (შტატგარეშე) მთავარი სახელმწიფო მრჩეველი.

ჭელიძე გია გარდაიცვალა 2002 წლის 23 მარტს, დაკრძალულია საბურთალოს პანთეონში.

მეუღლე – ხელაშვილი ციალა არის ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატი, აღმოსავლეთმცოდნე.

ჰყავს ორი შვილი – მანანა და პაატა და ორი შვილიშვილი – გიორგი და ანი.

ჭუმბურიძე იოსებო – წარჩინებით დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი 1982 წელს და ასპირანტურა 1986 წელს.

უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ მუშაობს გაზეთ „თბილისში“. აქ გაიარა ყველა „იერარქიული საფეხური“, – იყო კორესპონდენტი, განყოფილების გამგე, რედაქტორის მოადგილე;

1997 წლიდან გაზეთის სარედაქციო კოლეგიის თავმჯდომარეა. გამოქვეყნებული აქვს პუბლიცისტური წერილების ორი კრებული – „შუუკაზმავი ცხენი“ და „დრო და ჟურნალისტიკა“.

ჰყავს მეუღლე და ვაჟიშვილი თორნიკე.

ჭკადუა ბულიადა – დაიბადა 1953 წელს, ქ. გაღში, ჟურნალისტების ოჯახში. მამა მირიან ჭკადუა ორმოცი წელი რედაქტორობდა გალის რაიონულ გაზეთ „ლენინელს“.

გულიადა ჭკადუამ 1970 წელს ოქროს მედალზე დაამთავრა გალის მეორე საშუალო სკოლა, იმავე წელს ჩაირიცხა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე, რომელიც წარჩინებით დაამთავრა 1976 წელს.

1976 წლიდან დღემდე მუშაობს გაზეთ „აფხაზეთის ხმაში“, არის რედაქტორის მოადგილე, აფხაზეთის დამსახურებული ჟურნალისტი და ჟურნალისტთა კონკურსების მრავალგზის გამარჯვებული.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი.

ჰყავს მეუღლე, თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის კურსდამთავრებული გოგი ხაფთანი და ორი შვილი.

ხუნდაძე ბოჩა – 1972 წელს დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება.

ჟურნალისტური გზა დაიწყო გაზ. „ახალგაზრდა კომუნისტის“ რედაქციაში. იყო კორესპონდენტი, პასუხისმგებელი მდივანი, განყოფილების

გამგე. მისი პუბლიკაციები გამოირჩეოდა მაღალი პროფესიონალიზმით, საქმიანი, სერიოზული ტონალობით, ქმედითობითა და ეფექტურობით.

გ.ხუნდაძე წლების მანძილზე მუშაობდა საქართველოს ტელევიზიისა და რადიოს დეპარტამენტის თავმჯდომარის მოადგილედ, ამავე დეპარტამენტის თავმჯდომარედ. კოლევიალური, საქმიანი, პრინციპული, ჰუმანური, შინაგანი ინტელექტითა და ორგანიზატორული ტალანტით დაჯილდოებული პიროვნება, საქმის ერთგულებით გამორჩეული – ასე ახასიათებენ მას კოლეგები.

გ.ხუნდაძე შეუდარებელი მეგობარი და ერთგულებით, თანადგომის შესაშური უნარით გამორჩეული პიროვნებაა, დიდი ოჯახის მოსიყვარულე მამა, მეუღლე და ბაბუა.

ამჟამად კვლავ ტელევიზიაში მოღვაწეობს.

ხუციშვილი ნინო – თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე 1999 წელს ჩაირიცხა. მან ჯერ კიდევ მისაღები გამოცდების შემოქმედებითი ტურიდან დაამაზსოვრა თავი მიმღებ კომისიას იმით, რომ ტესტირებაში ერუდიციაზე დაიმსახურა უმაღლესი (10 ქულა) შეფასება.

ნინომ სტუდენტობის პერიოდშიც არ გააუფერულა ეს პირველი შთაბეჭდილება. ფრიადებზე სწავლისა და სამეცნიერო-შემოქმედებით კონფერენციებში აქტიური მონაწილეობის პარალელურად, იგი მუდმივად ცდილობდა სიახლის შემოტანასა და დანერგვას სტუდენტურ ცხოვრებაში: იყო ინიციატორი და ხელმძღვანელი არაერთი საქველმოქმედო და კულტურული ღონისძიებისა.

ბაკალავრიატის მე-4 კურსიდან ნინომ სწავლა განაგრძო ლონდონში, სადაც უკვე მუშაობდა მამა და სწავლობდა ძმა – მომავალი ფეხბურთელი.

ნინო მრავალშვილიანი ტრადიციული ქართული ოჯახის უფროსი ქალიშვილია. მას საქართველოში უმცროსი ძმა და დედა ელოდებიან, აგრეთვე – ფაკულტეტი, რომელსაც რამდენიმე წლის განმავლობაში თავი შეაყვარა და დაამაზსოვრა, როგორც უნარიანმა, მონდომებულმა, შრომისმოყვარე, ინიციატივიანმა და საიმედო აღზრდილმა.

ჯონხატე მამა – დაიბადა თბილისში.

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის განყოფილება; ზაქარია ფალავანის სახელობის მეორე მუსიკალური სასწავლებელი – საფორტეპიანო განხრით.

1968 წლიდან იბეჭდება საქართველოში, რუსეთსა და საზღვარგარეთის სხვა ქვეყნებში. ავტორია მოთხრობების კრებულებისა: „გურამ-გურამ“,

„გადარჩენილი პეიზაჟი“, „კაცი პატარა ეზოდან“, „წრე“, „ხანმოკლე დღესასწაულები; რომანებისა: „შეხვედრა“, მარადიული ბალაგანი“, პიესებისა: „სასოწარკვეთილთა თეატრი“, „ორი ცხოვრება“, „პერსონალური გამოფენა“; ლიტერატურული წერილების კრებულისა: – „მზერის გადანაცვლება“, მონოგრაფიისა: „ჩემი დავით კლდიაშვილი“.

მონაწილე იყო სსრკ ბოლო გახმაურებული მერვე ყრილობისა.

1986 წელს, ქართული კულტურის დღეებთან დაკავშირებით, იმყოფებოდა ინდოეთში, სადაც შანტინიკენტონის საერთაშორისო უნივერსიტეტში რაბინდრანათ თაგორის საიუბილეო თარიღთან დაკავშირებით მოხსენებით გამოვიდა; 1986 წელს იყო საქართველოს მწერალთა კავშირის პროზის სექციის თავმჯდომარე; 1987 წელს მიენიჭა საქართველოს მწერალთა კავშირის პრემია. წლის საუკეთესო პუბლიცისტური წერილისათვის – „მშფოთვარე ძილის ხეობებში“;

1989 წელს მიწვეული იყო პარიზში, ჟორჟ პომპიდუს სახელობის კულტურის ცენტრის მიერ მოწყობილ მსოფლიოს მწერალ ქალთა საერთაშორისო კონგრესზე; 1999 წელს გამოვიდა მისი ესეისტურ-პუბლიცისტური წერილების წიგნი – „გამარჯვება შიშზე“, რომელშიც ბოლო 10–15 წლის საქართველოში მიმდინარე საზოგადოებრივ-პოლიტიკური თუ კულტურული პროცესებია განხილული და შეფასებული.

არის შოთა რუსთაველის სახელობის ლიტერატურის ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერ თანამშრომელი.

ამჟამად მუშაობს ჟურნალ „ომეგაში“, პროზის განყოფილების გამგედ. ჰყავს მეუღლე და ქალიშვილი ანუკი.

ჯვებენაძე სალომე – დაიბადა თბილისში, 1976 წლის 10 ივლისს.

1993 წელს დაამთავრა თბილისის 47-ე საშუალო სკოლა; პარალელურად, 1991–1993 წწ. სწავლობდა საქართველოს ჟურნალისტთა სახლთან არსებულ ახალგაზრდა ჟურნალისტთა სკოლაში; 1993–1998 წწ. იყო ივ.ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის სტუდენტი; დაიცვა სადიპლომო შრომა თემაზე: „ფაქტი იდეის კონტექსტში“ (ი.ჭავჭავაძის პუბლიცისტიკის მიხედვით); 1998 წელს სწავლა განაგრძო ივ.ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის

ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის პრესის თეორიისა და პრაქტიკის კათედრის ასპირანტურაში. პროფ. დიანა ტყეპუჩავას ხელმძღვანელობით მუშაობს სადისერტაციო თემაზე: „საქართველო ამერიკულ პრესაში“ იკვლევს, თუ როგორ აშუქებს ამერიკული პრესა („ვაშინგტონ პოსტი“, „ნიუ-იორკ თაიმზი“, „ჩიკაგო ტრიბუნი“, „ლოს-ანჯელეს თაიმზი“, „იუ ეს ეი თუდეი“, „ნიუსუიქი“, „ეკონომისტი“ „თაიმი“, „ქრისჩიან საინს მონიტორი“, „იუ ეს ნიუსი“ და სხვა) 1989–2004 წლებში საქართველოში მიმდინარე პოლიტიკურ და სოციალურ-ეკონომიკურ მოვლენებს.

სტუდენტობიდან მონაწილეობდა სახელმწიფო უნივერსიტეტის, ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის რესპუბლიკურ სამეცნიერო კონფერენციებში.

არის 5 სამეცნიერო შრომის ავტორი:

- „9 აპრილის თემა გაზეთ „ინთერნეშნლ ჰერალდ ტრიბუნის“ ფურცლებზე“;

- „პოლიტიკური ფიგურები 9 აპრილის მოვლენათა ფონზე გაზეთ „ჰერალდ ტრიბუნის“ ფურცლებზე“;

- „2000 წლის საპრეზიდენტო არჩევნები საქართველოში და ამერიკული პრესა“;

- „საქართველოს სამხედრო ხუნტა 2001 წლის 25 მაისის ამერიკული პრესის ფურცლებზე“;

- „ინფორმაციის წყაროთა მრავალფეროვნება ამერიკულ პრესაში“; 1993–1998 წწ. თანამშრომლობდა გაზეთებში „ივერია-ექსპრესი“, „რეზონანსი“, „საქართველოს რესპუბლიკა“ და საქართველოს რადიოს გადაცემებში: „ლილე“ და „დიალოგი თემაზე“; 1998–2001 წწ. თანამშრომლობდა „დილის გაზეთის“ საზოგადოების განყოფილებასთან; საგაზეთო პუბლიკაციებს აქვეყნებს მისურის შტატის ქალაქ კოლუმბიის უნივერსიტეტის გაზეთში; მისი ერთ-ერთი საგაზეთო პუბლიკაცია შესულია პუბლიცისტურ კრებულში „ნაფეხურები-2“; 2001 წლიდან არის თბილისის მერიის ბავშვთა უფლებების დაცვის საქალაქო ცენტრის საზოგადოებასთან ურთიერთობის კოორდინატორი; 2002-2004 წწ. იყო გაზ. „მთავარი გაზეთის“ საზოგადოების განყოფილების კორესპონდენტი.

2003 წლიდან არის საქველმოქმედო ორგანიზაცია „ლაიანს კლუბის“ ერთერთი დამფუძნებელი და საზოგადოებასთან ურთიერთობის კოორდინატორი.

ფლობს ქართულ, რუსულ და ინგლისურ ენებს.

ალეკო ცქიტიშვილი

მედეა ცოტაძე

ოლიკო ცისკარიშვილი

ნანა წითელაშვილი

მარი (მაია) წერეთელი

ნანა აკობიძე

ტარიელ ჭანტურია

გიორგი ჭელიძე

გოჩა ხუნდაძე

ნინო ხუციშვილი

გიორგი ჯანელიძე

სალომე ჯვებენავა

ჯანმლიკე ბიორბი – დაიბადა 1974 წლის 25 ოქტომბერს თბილისში.

1991 წწ. დაამთავრა თბილისის 48-ე ზოგადსაგანმანათლებლო საშუალო სკოლა; 1986–91 წწ. იყო მოსწავლე-ახალგაზრდობის სასახლესთან (ყოფილი პიონერთა სასახლე) არსებული პოეზიის თეატრის მსახიობი; 1992 წელს ჩაირიცხა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე; 1992–94 წწ. მუშაობდა (თსუ-ში სწავლის პარალელურად) დამოუკიდებელი ტელეკომპანია „იბერევიზიის“ საინფორმაციო პროგრამა „მონიტორის“ კორესპონდენტად და რედაქტორად; 1994 წელს დაინიშნა აჭარის ტელევიზიის საკორესპონდენტო პუნქტ „თბილისის“ რედაქტორის თანამდებობაზე; 1994–95 წწ. თანამშრომლობდა ქართულ გაზეთებთან: „რადიო სითი“ და „ინფოზაერი“;

1995 წლიდან არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი.

1995 წელს საქართველოს I არხის ეთერში გავიდა გიორგი ჯანელიძისა და პაატა კუპატაძის ავტორობით მომზადებული გადაცემა „ლეგენდა გრძელდება“, (6 ნაწილად). პრემიერა შედგა „იბერევიზიის“ ეთერში. გადაცემა იმავე წელს წარადგინეს ტელეფესტივალ „მანას“ ნომინაციაზე: „საუკეთესო მუსიკალური გადაცემა“.

1997 წელს ჩაირიცხა საქართველოს შოთა რუსთაველის სახელობის თეატრისა და კინოს სახელმწიფო ინსტიტუტის კინომცოდნეობის ფაკულტეტზე; 1999 წელს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში დაიკვა სადიპლომო ნაშრომი თემაზე: „30-იანი წწ. ქართული სატირულიუმორისტული ჟურნალები“ და მიენიჭა ჟურნალისტის კვალიფიკაცია.

1998–2003 იყო ქალაქ მიუნხენის (გერმანია) ტელევიზიისა და ფილმის უმაღლესი სკოლის პროგრამული სტუდენტი; 2000 წელს გახდა ბავარიის (და ავტომატურად – გერმანიის) ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი; 2000–2002 წწ. გერმანულ საქველმოქმედო ორგანიზაცია „Hammer Forum“-ს (საზოგადოებრივ საწყისებზე). ეხმარებოდა გერმანიის კლინიკებში ავადმყოფი ქართველი ბავშვების სამკურნალოდ მოთავსებაში; 2001 წელს რეჟისორმა გიგა ჩხეიძემ ერთ-ერთი მთავარი როლის შესასრულებლად მიიწვია თავის ფილმში „Clapper Board“; 2002 წელს მიუნხენის ტელევიზიისა და ფილმის უმაღლესი სკოლის ბაზაზე მისი და ქართული კინოსკოლის ხელმძღვანელთა დიდი ხელშეწყობით დაასრულა საქართველოს შოთა რუსთაველის სახელობის თეატრისა და კინოს სახელმწიფო ინსტიტუტის

კინომცოდნეობის ფაკულტეტის სადიპლომო ნაშრომი „გერმანული მუნჯი ფილმი, 1895–1929“ (თემის ხელმძღვანელები: პროფ. გიორგი (გოგი) დოლიძე (საქართველო) და პროფ. ეოლფგანგ ლენგსფელდი (გერმანია);

2003 წელს გადაიღო პირველი სრულმეტრაჟიანი დოკუმენტური ფილმი „NOBODY' s CHILD“ (Tony Sheridan), რომლის პრემიერაც 2004 წლის 1 მაისს, ნიუ-იორკის დამოუკიდებელი ფილმისა და ვიდეოს საერთაშორისო ფესტივალზე შედგა (2005 წლის აპრილში ფილმი მონაწილეობდა ტელეკომპანია „მზის“ პირველ სახალხო კინოფესტივალში). პერიოდულად თანამშრომლობდა „ტელეკომპანია „იმედთან“, გაზ. „24 საათსა“ და ბერლინში გამოცემულ ქართულ გაზეთთან „იბერია“.

2004 წელს დაასრულა ბეარის სატელევიზიო აკადემიის ტელეჟურნალისტიკის ფაკულტეტი.

2005 წელს დაასრულა მეორე დოკუმენტური ფილმი, რომელიც მიეძღვნა მეორე მსოფლიო ომის ქართველ სამხედრო ტყვეებს.

მისი პედაგოგები ასეთ შეფასებას აძლევენ გიორგის:

„იგი ჩემი სტუდენტია და სწორედ ჩემი რჩევით შევარჩიეთ მისი სადიპლომო და შეძევ, სადისერტაციო თემა „გერმანული კინოს „მუნჯი“ პერიოდი“.

გიორგი უაღრესად წესიერი და პატიოსანი ახალგაზრდა კაცია, რომელთანაც მუშაობა ერთობ პერსპექტიულად მესახება ქართული კინომცოდნეობის შემდგომი განვითარებისთვის. ეს სადიპლომო ნაშრომი გადაიტყვევა სადისერტაციოდ და გამოვა ილუსტრირებული წიგნის სახით, რომლის მსგავსი არ ახსოვს ქართულ კინომცოდნეობას“.

გიორგი (გოგი) დოლიძე, პროფესორი
საქართველოს შოთა რუსთაველის სახელობის
თეატრისა და კინოს სახელმწიფო უნივერსიტე-
ტის პრორექტორი, სადიპლომო თემის ხელმძღ-
ვანელი. (საქართველო)

„გიორგი ჯანელიძემ თავისი სადიპლომო ნაშრომი „გერმანული მუნჯი ფილმი“ ჩემი ხელმძღვანელობითა და კურატორობით მიუნხენის ტელევიზიისა და ფილმის უმაღლეს სკოლაში დაასრულა. სამეცნიერო ნაშრომმა ჩემი და ჩემი კოლეგების მაღალი შეფასება დაიმსახურა. იგი ამომწურავ ინფორმაციას შეიცავს გერმანული კინოს ამ უმნიშვნელოვანესი პერიოდის შესახებ, რომელიც ქართულ პუბლიკას ჩვენი კულტურის კიდევ ერთი თვალსაჩინო ეტაპის შესახებ შეუქმნის

წარმადგენას, გიორგიმ მიუნხენში ყოფნისას საქმისადმი თავისი ბეჯითი, კოოპერატიული და მიზანსწრაფული დამოკიდებულებით საქართველოს დამაჯერებელ „დესპანად“ წარმოადგინა თავი“.

ვოლფგანგ ლენგსფელდი, პროფესორი
მიუნხენის ტელევიზიისა და ფილმის
უმაღლესი სკოლის ვიცე-პრეზიდენტი.
თემის ხელმძღვანელი (გერმანია)

„გიორგი ჯანელიძე მოტივირებულ და უაღრესად ნიჭიერ ახალგაზრდა ჟურნალისტად გავიცანი. საქართველოში მომხდარი პოლიტიკური ცვლილებების ფონზე, ძალიან მნიშვნელოვნად მიმაჩნია, რომ მისი მაღალკვალიფიციურობა ქვეყანაში დემოკრატიული განვითარების პროცესს დიდად შეუწყობს ხელს. ბავარიის სატელევიზიო აკადემია სიამაყით მოიხსენიებს გიორგი ჯანელიძეს თავისი აღზრდილი სტუდენტების რიცხვში“.

ულრიხ ბერლსი, დოქტორი
ბავარიის სატელევიზიო აკადემიის
რექტორი

„თუ ტრაბახად არ ჩამეთვლება, ნამდვილად ვამაყობ, რომ გიორგის ნიჭიერება, შემოქმედებითი უნარები, მახვილი თვალი და გონება ჯერ კიდევ მეოთხე კურსის სტუდენტში დავინახე, როცა მას, აქტიურად ჩაბმულს პრაქტიკულ ჟურნალისტიკაში, ფაკულტეტზე „გამძღენისა“ და ზოგჯერ „ზარმაცის“ ეპითეტითაც იცნობდნენ.“

ისიც მნიშვნელოვანი მგონია, რომ მიუხედავად უკვე მშინ მიღწეული თვალსაჩინო წარმატებებისა პრაქტიკულ ჟურნალისტიკაში, გამორჩეული თავმდაბლობითა და წესიერებითაც მიიქცია ჩემი ყურადღება: ბევრისგან განსხვავებით, არ ახასიათებდა „ვარსკვლავური“ ამბიციები... შრომისმოყვარეობაც მისი თანდაყოლილი თვისებაა. ვფიქრობ, ამანაც მნიშვნელოვნად განაპირობა გიორგის დიდი წარმატებები.

მისგან კიდევ უფრო მეტს ველო, ვიცო, კლავაც არაერთხელ ვიამაყებ მისით“ – ამბობს პროფ. დიანა ტყეხუჩაია.

2004 წელს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ჟურნალისტთა კადრების პირველი გამოშვებიდან 50 წელი სრულდება. ვინ ჩამოთვლის ამ ნახევარი საუკუნის განმავლობაში რამდენმა კურსდამთავრებულმა ასახელა დედაუნივერსიტეტი. მათი ღვაწლის სრულად ასახვა შეუძლებელიცაა. ჩვენს მოკრძალებულ ნაშრომში გადავწყვიტეთ მკითხველს შევახსენოთ ჟურნალისტიკის სპეციალობის პირველი, 1954 წლის კურსდამთავრებულები, აი ისინიც:

წარჩინების დიპლომით: კაკაბაძე ლია ვლადიმერის ასული, ტაბიძე ნოდარი პროკლეს ძე, ქორიაშვილი ნანული არსენას ასული.

ჩვეულებრივი დიპლომით: ახვლედიანი ცისანა აკაკის ასული, ანდლულაძე გერმანე კონსტანტინეს ძე, ბეშიძე ანზორ პლატონის ძე, გიგინეიშვილი ლილი იოთაშის ასული, გველესიანი დიმიტრი არჩილის ძე, ებანოძე შოთა ივანეს ძე, ზვიადაძე ლეილა ვალერიანის ასული, ზაქარაია რევაზ პროკლეს ძე, თავაძე ცილა ვარლამის ასული, კობახიძე მზია ივანეს ასული, სალუქვაძე თამაზ ივანეს ძე, სალუქვაძე მიხეილ ალექსანდრეს ძე, სამსონაძე გურამ მიხეილის ძე, უშვერიძე არჩილ იაკობის ძე, ფოცხიშვილი მორის თომას ძე, ქინქლაძე ნუგზარ ნოეს ძე, შონია მეგრულ ალანის ძე, ცერცვაძე ცილა ალექსანდრეს ასული, ჭანტურია ჯუნეტი გრიგოლის ძე, ჭიჭინაძე მაყვალა სვერიანეს ასული, ჭანიაშვილი ვაჟა ვასილის ძე, ხუციშვილი ვენერა სიმონის ასული, ხეთაგური შალვა კონსტანტინეს ძე, ხუჭუა ავთანდილ კონსტანტინეს ძე.

ექსტერნად: არდუნაშვილი სტეფანე პავლეს ძე, თოდუა ვლადიმერ დიმიტრის ძე, ჩიქვინიძე გივი ათანასეს ძე.

უნივერსიტეტის პირველმა დიპლომიანმა ჟურნალისტებმა, საკმაოდ მომრავლებულ კალმოსანთა შორის, თავიანთი გამორჩეული კვალიფიციური სიტყვა თქვეს და ღირსეული ადგილი დაიმკვიდრეს მასმედიის ამა თუ იმ დარგში.

ფრიადოსანმა კურსდამთავრებულმა ნოდარ ტაბიძემ ჟურნალისტთა კადრების აღზრდა-განათლების რთული, მაგრამ მეტად საპატიო საქმე იტვირთა. არჩევანში არც შემცდარა, – ნიჭმა, ტალანტმა, შრომამ და გენებმა თავისი გაიტანეს. ასობით სტუდენტისა და ასპირანტის დამკვალიანებელია ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ნოდარ ტაბიძე.

ტაბიძე ნოდარი პროკლეს ძე – (19.III.1931 წ. ს. ტყევი, ვანის რაიონი) ფილოლოგიის მეცნ. დოქტორი (1975); საქართველოს ლიტერატურათმცოდნეობის აკადემიის ერთ-ერთი დამფუძნებელი და ვიცე-პრეზიდენტი; ეგრისის აკადემიის აკადემიკოსი; ქართველ მწერალთა და ლიტერატურისმცოდნეთა დამოუკიდებელი კავშირის წევრი. დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტი ჟურნალისტიკის განხრით (1954), ასპირანტურა (1958). 1982–1999 წლებში თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის დეკანი. 1979 წლიდან – თსუ პრესის თეორიისა და პრაქტიკის კათედრის გამგე; 1992 წლიდან – ქუთაისის ა. წერეთლის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის კათედრის გამგე, 1977 წლიდან ფილოლოგიის დარგში ხარისხების მიმნიჭებელი სამეცნიერო საბჭოს სწავლული მდივანია თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში; არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის გამგეობის აღმანახ „მწიგნობარის“ რედაქციის წევრი (რამდენიმე ჟურნალისა და გაზეთის სარედაქციო კოლეგიის წევრი); დააარსა და ხელმძღვანელობს სერიას – „ჟურნალისტური ძიებანი“ (2001–2005); ავტორია 17 წიგნისა; შეადგინა „კრებული“; რედაქტორია 46 წიგნისა; მისი ხელმძღვანელობით სადისერტაციო ნაშრომი მოამზადა და სამეცნიერო ხარისხი მოიპოვა 24 ახალგაზრდამ; მოღვაწეობა დაიწყო 1954 წლიდან; იკვლევს XIX–XX საუკუნის ქართული ლიტერატურის და ჟურნალისტიკის ისტორიის, პუბლიცისტიკის თეორიის პრობლემებს; მნიშვნელოვანი შრომები მიუძღვნა: – ი. ჭავჭავაძეს, ა.წერეთელს, ვაჟა-ფშაველას, გრ. ტაბიძეს; ახლებურად გაიაზრა გალაკტიონის შემოქმედების არაერთი საკითხი, გამოამზეურა ბევრი უცნობი მასალა; პირველმა შეისწავლა ქართული ჟურნალისტიკა ჟურნალისტიკათმცოდნეობის პოზიციებიდან; სათავე დაუდო მხატვრულ-პუბლიცისტური პარალელების მეცნიერულ კვლევას; არის საქართველოს ჟურნალისტთა კავშირის (1989), სერგეი მესხის (1996), ვაჟა-ფშაველას (1997) პრემიების ლაურეატი, არაერთი პრიზის მფლობელი (მაგალითად, გაზ. „ახალი ეპოქის“, მთავარი პროზისა – „ივერია“).

მისი ხელმძღვანელობით პირველად გამოიცა ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის სტუდენტთა შრომები; მანვე ჩაუყარა საფუძველი ფაკულტეტზე სასწავლო ჟურნალის გამოცემას; მისი ძალისხმევითა და რედაქტორობით გამოიცა 2001 წლის ჟურნალისტიკის დისციპლინათა პროგრამების კრებული (36 საგნისა); არის რესპუბლიკური

სამეცნიერო კონფერენციების ჩატარების თაოსანი და კონფერენციის თეზისთა 8 კრებულის. რედაქტორი; ნ. ტაბიძე მრავალი კომერციული სასწავლებლის კონსულტანტია; იგი სამჯერ იყო ჟურნალისტთა პრესტიჟული ჯილდოს – „ოქროს ფრთის“ მიმნიჭებელი ბიუროს თავმჯდომარე.

უნივერსიტეტდამთავრებული ახალი თაობის ჟურნალისტების ინიციატივისა და მრავალშრივი ერთობლივი შემოქმედებითი საქმიანობის, უნივერსიტეტელთათვის ჩვეული მაღლიერების, მიღებული ღრმა ცოდნისა და ნიჭიერების ზემის დემონსტრირებისათვის ბოლო ხანებში მათ მიერვე შექმნილი პუბლიცისტური კრებულებიც – „ნაფეხურები“ (I, II, III წიგნი) კმარა. კურსდამთავრებულთა ერთმა ჯგუფმა, ოლიგოცისკარიშვილისა და მაია ნადარეიშვილის ინიციატივით, 1999 წლის 19 მარტს ამაგდარ პედაგოგს პროფ. ნოდარ ტაბიძეს დაბადების დღე უჩვეულო „სიურპრიზით“ – პუბლიცისტური კრებულებით – მიულოცეს: „ამ კრებულის ავტორებს ორი რამ აქვთ საერთო – ახალგაზრდული ასაკი და ის, რომ ყოველი მათგანი თანამედროვე ქართული ჟურნალისტიკის დიდი მანსტროს – ნოდარ ტაბიძის სკოლის წარმომადგენელია.

სკოლისა, რომლისთვისაც ნიშნდობლივია „ესთეტიკური ტრიადის“ (სიმართლე, სიკეთე, სილამაზე) ერთგულება.

დანარჩენი თავად მკითხველმა განსაჯოს...“ კვითხულობთ კრებულის წინასიტყვაობაში.

ასე დაედო სათავე, ამაგდარი პროფესორისა და მის აღზრდილთა დიდი მეგობრობის სიმბოლოდ, ყოველ საცხრამეტმარტოდ პუბლიცისტური კრებულების „ნაფეხურები“ (1999) „ნაფეხურები-2“ (2001) „ნაფეხურები – 3“ (2002) და ა.შ. გამოცემას.

აღბათ ძნელია, მოიძებნოს ანალოგი მოძღვრისადმი შეგირდთა მაღლიერების გამოხატვის უფრო ამაღლებული, ინტელექტუალური ფორმისა.

ეს კრებულები ჩვენთვის ინფორმაციის ძვირფასი წყარო აღმოჩნდა იმ კურსდამთავრებულთა წარმოჩენისათვის, რომელთაც ხმა ვერ მივაწვდინეთ:

თამარ ბაბუაძე – 2002 წელს დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის მაგისტრატურა.

ამჟამად გაზეთ „24 საათის“ თვალსაჩინო ჟურნალისტია. მისი პუბლიკაციები გამოირჩევა აქტუალობით, ჟურნალისტური აღლოიანობით,

პუბლიცისტური გააზრებით, ანალიტიკური, სიღრმისეული კვლევითა და განზოგადებებით.

თამარ ბაბუაძის პუბლიკაციები თვალსაჩინო ნიმუშია ზნეობრივი პუბლიცისტიკისა, ღრმა სულიერებით, სიკეთითა და ინტელექტუალობით გამორჩეული მანერით აკადემიზმის, ჭეშმარიტად საუნივერსიტეტო განათლებადიღებული, პროფესიონალი კალმოსნის ზელწერით.

ნარგიზა ბარბაქაძე – 1973 წელს დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება.

მუშაობს საქართველოს რადიოს ოქროს ფონდში ლიტერატურულ რედაქტორად.

ჰყავს ქალიშვილი, ნანა სალუქვაძე, სიძე და შვილიშვილი.

გულიკო ბაშარული – 1972 წელს დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება. მუშაობდა გაზეთ „ახალგაზრდა კომუნისტში“, „ახალგაზრდა ივერიელში“, „ივერია-ექსპრესში“. ამჟამად საქართველოს პარლამენტის წამყვანი სპეციალისტია.

ეკა გოგელია – 1972 წელს დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის განყოფილება. იმავე წელს მუშაობა დაიწყო რადიოს ახალგაზრდულ გადაცემათა რედაქციაში ჯერ კორესპოდენტად, შემდეგ – რედაქტორად. იყო ტელევიზიის სამეცნიერო ცენტრის პასუხისმგებელი მდივანი, საინფორმაციო პროგრამა „მოამბის“ პასუხისმგებელი მდივანი. 1985 წლიდან რედაქტორობს გაზეთს – „გზა მშვიდობისა“.

ლია ვაშაძე – 1973 წელს დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება.

მუშაობს ესთეტიკური აღზრდის რესპუბლიკური ცენტრის საინფორმაციო განყოფილების გამგედ.

ჰყავს მეუღლე და ქალ-ვაჟი – თამარი და მიხეილი.

თამარ თაგვაძე – 1996 წელს დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი. იმავე წლიდან მუშაობს ტელევიზიის I არხის სტუდია „პუბლიცისტში“, 2000 წლის 1 სექტემბრიდან კი „I არხის“.

1996 წელს ჩაირიცხა თსუ ასპირანტურაში; 2000 წელს დაამთავრა „ჟურნალისტიკის თეორიისა და პრაქტიკის“ კათედრის ასპირანტურის სრული კურსი.

თამარ თათარაშვილი – 1973 წელს დაამთავრა თბილისის სა-ხელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალის-

ტიკის განყოფილება, მას შემდეგ მუშაობს რაიონულ პრესაში. გაიარა ყველა საფეხური ფოტოკორესპონდენტიდან მთავარ რედაქტორამდე; დააარსა და ორი წლის მანძილზე ხელმძღვანელობდა სამხარეო გაზეთ – „მცხეთა-მთიანეთს“.

ამჟამად გაზ. „მცხხეთის“ მთავარი რედაქტორია და ჟურნალისტთა ფედერაციის მცხეთა-მთიანეთის ბიუროს თავმჯდომარე.

ხშირად იბეჭდება რესპუბლიკურ პრესაში. მისი რამდენიმე სტატია და ვრცელი ფოტომასალა მცხეთაზე დაიბეჭდა თურქეთში გამოძავალ ქართულენოვან ჟურნალში „ჩვენებური“.

ჰყავს მხატვარი მეუღლე – ნიკოლოზ იორდანიშვილი და ქალ-ვაჟი – ნატო და ბექა. ორივე ჟურნალისტი.

ღრმა კახურაშვილი დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი; აქტიურად თანამშრომლობდა ჟურნალ „რეზონანსი ექსკლუზივში“; თანამშრომლობდა გაზეთებთან: „რუბიკონი“, „ახალი თაობა“, „ახალი ეპოქა“, „ფაქტი, აზრი კომენტარი“; ორი წელი იყო გაზეთ „ექო-დაიჯესტის“ საზოგადოების განყოფილების ჟურნალისტი, შემდეგ – მისი რედაქტორი; 2001 წლიდან მუშაობს გაზეთ „ნ“ საათში; მისი საყვარელი თემებია: სოციალურად დაუცველი ფენის პრობლემები და თანამედროვე ჟურნალისტიკაში შემოსული „სექტების“ წერა (თავისუფლად საუბარი მკითხველთან). ადამიანში ყველაზე უფრო აფასებს პატიოსნებასა და უშუალობას.

ლაურა კუტუბიძე-ზუბაშვილი 1976 წელს დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება. სხვადასხვა წლებში მუშაობს საქართველოს კომკავშირის ცენტრალურ კომიტეტში პრესის სექტორის ხელმძღვანელად; საქართველოს რადიოს ახალგაზრდული პროგრამების მთავარ რედაქტორად. გაზ. „ახალგაზრდა კომუნისტის“ რედაქტორის მოადგილე; საქართველოს ტელევიზიების სტუდიაში – რედაქტორად; სახელმწიფო კანცელარიაში-საინფორმაციო პოლიტიკის ანალიზის განყოფილების გამგედ, საქართველოს პრეზიდენტის პრესსამსახურში-ანალიტიკოსად.

ამჟამად კომპანია „ნიკკოლომ“-ის პრესის მონიტორინგისა და ანალიზის სამსახურის ხელმძღვანელია.

ჰყავს მეუღლე – ცნობილი კინოდოკუმენტალისტი ვაჟა ზუბაშვილი და ოთხი შვილი: ლიზა, ნინო, მარგო და მარიამი.

ნინო ლურსმანაშვილი – 1966 წელს წარჩინებით დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი; 1966–86 წლებში მუშაობდა „კომუნისტში“; 1988–90 წლებში – გაზ. „ახალგაზრდა კომუნისტში“; 1999–2000 წლებში – „ახალგაზრდა ივერიელში“; 1999–2000 წლებში – გაზეთ „კვირის პალიტრაში“, პარალელურად თანამშრომლობა საქართველოს ტელევიზიის I არხის საინფორმაციო პროგრამა „მოამბეში“; გაზეთებში: – „დილის გაზეთი“, „მანსი“, „თბილისი“; ფლობს ქართულ, რუსულ და ფრანგულ ენებს.

მარინე მაისურაძე – 1962 წელს დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის განყოფილება. მას შემდეგ მუშაობს გაზეთ „თბილისის“ რედაქციაში, განაგებს მეცნიერებისა და კულტურის განყოფილებას, მარინე მაისურაძის შემოქმედებით ბიოგრაფიას, მის მიერ გამოქვეყნებულ შთამბეჭდავ პუბლიკაციათა გარდა, ამშვენებს, აგრეთვე, ღვაწლმოსილი ჟურნალისტი ქალბატონის სახელოსნოში აღზრდილ ახალგაზრდა ჟურნალისტთა თაობების წრთობაზე შეტანილი უანგარო წვლილი.

ცოცინო მჭედლიშვილი – 1971 წელს დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის განყოფილება. ამავე წლიდან მუშაობს საქართველოს რადიოს ახალგაზრდულ განყოფილებაში, შემდგომ – გაზეთ „ახალგაზრდა კომუნისტში“; იყო „ქალთა გაზეთის“ რედაქტორის მოადგილე; ამჟამად გაზ. „ოჯახის ექიმის“ რედაქტორია.

მარინა სირბილაშვილი-ყიფშიძე – 1987 წელს დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი, ასევე, საზ.პროფესიათა ფაკულტეტი კინორეჟისურის სპეციალობით. სხვადასხვა დროს მუშაობდა და თანამშრომლობდა გაზეთებსა და ჟურნალებში: „საქართველოს კოპერატორი“, „ახალგაზრდა კომუნისტი“, „ახალი ფილმები“, „ხელოვნება“, „მანსი“, „დილის გაზეთი“, „ახალი ეპოქა“ და სხვა. ამჟამად მუშაობს სადისერტაციო თემაზე.

ნუგზარ სხირტლაძე – 1982 წელს დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი. 1995 წლამდე მუშაობდა საჩხერის რაიონულ გაზეთში. 1996 წლიდან გაზეთ „თბილისის“ საზოგადოებრივ-პოლიტიკური განყოფილების კორესპოდენტია. ჰყავს მეუღლე და სამი შვილი: ანა, ნათია, ზურაბი.

ნათია ჩუბინიძე – 1997 წელს დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი. იმავე წელს გახდა ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი. ჯერ კიდევ სკოლის პერიოდიდან მუშაობდა გაზეთებში: „ლიტე-

რატურული საქართველო“, „ნერგი“, „ერი“, „ოლა ბეზია“, „ლაშარის გორი“, „რიტუალი“, „იბერია – სპექტრი“.

უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ აქტიურ ჟურნალისტურ მოღვაწეობას ეწევა გაზეთებში: – „კვირის პალიტრა“, „თბილისი“, „ახალი ერა“, „ივერია ექსპრესი“, „ქალთა გაზეთი“ და სხვ; თანაავტორია პუბლიცისტური კრებულისა – „ნაფხურები“; მისი ინტერვიუ შესულია გიზო ნიშნიანძის ავტობიოგრაფიულ წიგნში; აგრეთვე, წიგნში „შავლეგო“. მისი წერილი, ტკივილი დიდი და განუზომელი, მიეძღვნა მერაბ კოსტავას.

თამაზ წიგწივამე – მწერალი, კრიტიკოსი – თსუ ჟურნალისტიკის განყოფილება დაამთავრა 1970 წელს, იყო საქართველოს მწერალთა კავშირის თავმჯდომარე და გაზეთ „ლიტერატურული საქართველოს“ მთავარი რედაქტორი, ორ წიგნად გამოქვეყნებული მისი პოლემიკური და ლიტერატურული წერილების კრებული – „ლოზუნების ქვეყანა“ – უკვე ბიბლიოგრაფიული იშვიათობაა.

თინათინ წულუკიძე – 1996 წელს დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი. თანამშრომლობდა გაზეთებში: „ქალთა გაზეთი“ „სვობოდანია გრუზია“, თანაავტორია წიგნისა „ნაწვიმარი სტრიქონების გზა“.

მზია ჭოხონელიძე – 1976 წელს დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება. 1978 წელს, პარალელურად, თბილისის სახელმწიფო კონსერვატორიის მუსიკისმცოდნეობის ფაკულტეტი

1976 წლიდან მუშაობს გაზეთ „თბილისის“ კულტურის განყოფილებაში, ამჟამად უფროსი კორესპონდენტი.

ლელა ჯავახიშვილი – 1996 წელს წარჩინებით დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი, 1996 წ. თსუ ქართული სახელმწიფო და სახალხო დიპლომატიის ისტორიის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის თანამშრომელია; იგი ერთ-ერთი ავტორია ცენტრის მიერ გამოცემული „ქართული დიპლომატიის ლექსიკონისა“; პერიოდულად აქვეყნებს სამეცნიერო ნაშრომებს: მუშაობდა საქართველოს პარლამენტის საზოგადოებრივ ურთიერთობათა სამსახურის სპეციალისტად; იყო დემოკრატიული სწავლების ტრანსპერეგონული ცენტრის სოციოლოგიური კვლევის ახალი სკოლის (ნიუ იორკი, აშშ) მიერ ორგანიზებულ ასპირანტთა საზაფხულო ინსტიტუტის სტუდენტი; 1998 წ. გახდა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის მადიებელი, პროფ. ნოდარ ტაბიძის ხელმძღვანელობით; მოამზადა საკანდიდატო დისერტაცია თემაზე: –

„საქართველოს სახელმწიფო დიპლომატია და პრესა 1918-1921 წლებში“, რომელიც წარმატებით დაიცვა 2004 წლის 20 თებერვალს.

ოლია ბრეგაძე – დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი. ასევე დამთავრებული აქვს თელავის პედაგოგიური ინსტიტუტის ისტორიის სპეციალობა. მუშაობდა გურჯაანსა და გორის რაიონულ გაზეთებში. 1988 წლიდან ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრია ამჟამად გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტში კითხულობს ქართული ჟურნალისტიკის ისტორიას.

გვა გრძელძე – 1987 წელს წარმატებით დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი.

1954 წელს მშობლების ოჯახი მკვიდრდება ცხინვალის რაიონის სოფ. კეხეში.

დამთავრებული აქვს სამხრეთ ოსეთის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის ქართული ენისა და ლიტერატურის ფაკულტეტი; 1975 წლიდან მუშაობდა საოლქო გაზეთ „საბჭოთა ოსეთში“; ნამუშევარია სტილისტად, სამდივნოს უფროს კორესპონდენტად, კულტურის განყოფილების გამგის მოადგილედ, პასუხისმგებელ მდივნად 1991 წლამდე; 1987 წლიდან 1991 წლამდე მუშაობდა გაზეთ „სოფლის ცხოვრების“ საკუთარ კორესპონდენტად (მტატგარეშე) სამხრეთ ოსეთში.

1993–96 წლებში მუშაობდა ცხინვალის სარაიონო-საბავშვო ახალგაზრდული ბიბლიოთეკის უფროს ბიბლიოთეკარად; 1996–1997 წლებში ცხინვალის მოსწავლე-ახალგაზრდობის სასახლეში ასწავლიდა ჟურნალისტიკას.

1997 წლიდან დღემდე მუშაობს „საქართველოს რესპუბლიკის“ საკუთარ კორესპონდენტად ცხინვალში. ცხოვრობს ქ. ცხინვალში.

რუსუდან ნიკურაძე – დაამთავრა თბილისის მე-60 საშუალო სკოლა, ოქროს მედლით. 1979 წელს დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი; იყო გაზეთ „თბილისის“ ინფორმაციით განყოფილების გამგე. 1964 წლიდან არის გაზეთ „დრონის“ საკუთარი კორესპონდენტი მოსკოვში; თანამშრომლობს საქართველოს რადიოს საინფორმაციო სამსახურთან; რადიო „თავისუფლების“ მოსკოვის ბიუროსთან.

ამჟამად ტელეკომპანია „რუსთავი-2“-სა და გაზეთ „24 საათის“ საკუთარი კორესპონდენტია მოსკოვში.

ჰყავს მეუღლე – ცნობილი ფოტოჟურნალისტი ვოვა მაჩაბელი და ოთხი შვილი: დარია (დუდანა), გიორგი, ლადო და დუგლა.

ბონდო ქურდაძე – 1989 წელს დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი. 1983 წლიდან მუშაობდა „ახალგაზრდა კომუნისტში“

კორესპონდენტად, შემდეგ – განყოფილების გამგედ; 1986 წელს პუბლიცისტური ნარკვევებისათვის – „არჩევანი“ – მიიღო პირველი პრემია; 1989 წლიდან არის გაზეთ „შანსის“ დამაარსებელი და მთავარი რედაქტორი.

ქეთი ყველაშვილი – 1996 წელს დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი, წლების მანძილზე თანამშრომლობდა გაზეთებში: – „ფაქტი, აზრი, კომენტარი“, „7 დღე“, „იბერია ექსპრესი“, „ქართულ-გერმანულ საზოგადოებრივ ჟურნალში“, „იბერია ტაიში“; სახელმწიფო ტელევიზიის სტუდია „ტარში“; ჰქონდა საავტორო გადაცემა „ზონა ფიდე, ანუ სრულიად გულწრფელად“; მუშაობდა საზოგადოებრივი აზრისა და მარკეტინგული კვლევების ასოციაციაში.

შესავალში ესაუბრობდი იმ სიძნელებზე, რომელსაც წაეაწყდო მასლების შეგროვებისას. დღემდე ვერ ამიხსნია ზოგიერთი ჟურნალისტის დამოკიდებულება – ჩვენი არაერთგზისი თხოვნისადმი სრული გულგრილობა, დაგვხმარებოდა ჩვენი საქციალობის დედაუნივერსიტეტში დაფუძნების ისტორიის ფურცლების შეფასებაში... ზოგის მისამართს საერთოდ ვერ მივაკვლიე, თვითონ კი არ გამოუმხმარუნენ. გადაეწყვიტე, თავად მომეტებნა მონაცემები ზოგიერთ მათგანზე მაინც. ამ საქმეში დიდი დახმარება გამიწია საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის თავმჯდომარემ ა. სიხარულიძემ. ვისარგებლე „საქართველოს ჟურნალისტთა ენციკლოპედიური ცნობარით“, ტ.1, როზელმატ, სამწუხაროდ, ჯერჯერობით ფართო მკითხველამდე ვერ მიაღწია.

აღნიშნულ წიგნში შესული ზოგიერთი ჟურნალისტის ბიოგრაფიულ მონაცემებს, გარკვეული ჩემული დამატებებით ვთავაზობ მკითხველს. ბიოგრაფიები არ არის სრულყოფილი, ის მათ საქმიანობას მხოლოდ 1996 წლამდე ასახავს, მაგრამ მაინც ნაწილობრივ შეგავსებ ზარეზებს – ვალს მოვიხდი ფაკულტეტის წინაშე.

ცნობილია, რომ ჩვენმა ფაკულტეტმა უაღრესად ნიჭიერი, ჭეშმარიტი პროფესიონალები აღზარდა, რომლებმაც წარმატებით გაართვეს თავი ჟურნალისტურ საქმიანობას. შეიძლება გადაუჭარბებლად ითქვას, ბევრმა მათგანმა ასახელა დედაუნივერსიტეტი, ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი, პროფესორ-მასწავლებლები.

გული მწყდება, რომ ვერ შევძელი მათი ცხოვრებისა და მოღვაწეობის სრულყოფილად წარმოჩენა. მაიმედებს ის, რომ ფაკულტეტზე იზრდებიან ჭკვიანი, ნებისყოფიანი, შემოქმედებითი კვლევის უნარით დაჯილდოებული

ახალგაზრდები, რომლებიც, ღრმად მწამს, მომავალში შექმნიან სრულყოფილ მონოგრაფიას ჟურნალისტიკის ფაკულტეტისა და მისი ალზრდილების შესახებ.

ანდლულაძე ბერმანე კონსტანტინეს ძე (1.VI.1924, სოფ. მელექედური, ოზურგეთის რ-ნი) ჟურნალისტი, II მსოფლიო ომის მონაწილე, პენსიონერი.

დაამთავრა ოზურგეთის პედსასწავლებელი (1942), თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1954). მუშაობდა რ-ნულ გაზ. „ლენინის დროშის“ სოფლის მეურნეობის განყოფილების გამგედ (1954–59). იყო გაზ. „წინსვლის“ რედაქტორი (1959–70), ჟურნ. „სუბტროპიკული კულტურების“ პ/მ მდივანი, იქვე მთ.რედაქტორის მოადგილე (1970–89). თანამშრომლობდა გაზეთებში: „კომუნისტი“, „ზარია ვოსტოკა“, „სოფლის ცხოვრება“.

საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1962).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

ამირეჯიბი ძეთევზან ბიორბის ასული (13.I.1952, თბილისი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1972); მუშაობდა გაზ. „ზარია ვოსტოკას“ კორესპონდენტად, განყოფილების გამგედ (1972–97); პარალელურად – გაზ. „რეჩის“ რედაქტორის მოადგილედ. ამჟამად ამ გაზეთის რედაქტორია (1996–იდან).

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1972).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

აროგბელიძე ბულნარა ნიკოლოზის ასული (20.II.1931, თბილისი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1955). მუშაობდა საქართველოს რადიოში სამეცნიერო-ტექნიკური და სამედიცინო გადაცემათა რედაქციის უფროსი რედაქტორად; ამჟამად სამედიცინო გადაცემათა ჯგუფის კომენტატორია (1962–იდან); არის 200–მდე რადიონარკვევის ავტორი: რადიოფილმის – „ჩვენი იმედი და მომავალი“ – დამაარსებელი.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1971).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

აროშიძე ნაზი მიხეილის ასული (6.VI.1948, სოფ. ვაკეჯვარი, იზურგეთის რ-ნი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1972). მუშაობდა საქტელერადიოკომიტეტის საბავშვო გადაცემათა რედაქციაში უმც. რედაქტორად, რედაქტორად, ახალგაზრდული პროგრამების მთ. რედაქციის განყ-ბის გამგედ, მთ. რედაქტორის მოადგილედ, სპეც. კორესპონდენტად. ამჟამად ტელეკომპანია პირველი არხის სტუდია „პუბლიცისტის“ ხელმძღვანელის პირველი მოადგილეა (1995-იდან). არის, აგრეთვე, გაზ. „ლელოს“ დეკადური დამატების – საქართველოს ინვალიდთა სპორტული ფედერაციის გაზ. „რვალის“ რედაქტორი (1991-იდან).

ბ-ის ხელმძღვანელობით მომზადდა გადაცემები: „ზაფხულის ჩანახატები“, „ყამირული ესკიზები“, „სატურნი“, „ნუგეში“, პროგრამა „50/50“. გადაცემამ „მღერის ოთხასი გოგო“ გაიმარჯვა სატელევიზიო კონკურსში, რისთვისაც ავტორს წლის საუკეთესო ჟურნალისტის წოდება მიენიჭა (1979). გადაცემა „სამი და“ ორჯერ აჩვენეს საკავშირო ცენტრალური ტელევიზიის პირველი არხით (1987). ამ ნაშრომმა აღმა-ათაში სატელევიზიო ფესტივალზე (1988) „გრან-პრი“ – „ჟიგერ-88“ დაიმსახურა.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1980).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

ბრჩემაშვილი ხვთისავაზრ იოსების ძე (1.XI.1932, სოფ. თეთრახევა, თიანეთის რ-ნი), ჟურნალისტი, ისტორიულ მეცნიერებათა კანდიდატი (1978).

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1957). მუშაობდა საქტელერადიოკომიტეტში რადიოს უკანასკნელი ცნობების უმცროს რედაქტორად (1958–61); მრეწველობის, მშენებლობისა და ტრანსპორტის რედაქციის რედაქტორად (1961–66), პროპაგანდის რედაქციის რედაქტორად: განყოფილების გამგედ (1966–81). იყო ჟურნ. „საქართველოს კომუნისტის“ განყოფილების გამგე (1981–84), გაზ. „ლევის“ კორესპონდენტი (1990–92), გაზ. „ერთობის“ რედაქტორის მოადგილე გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკის“ კორესპონდენტი; ამჟამად თბილისის ჰუმანიტარული ინსტიტუტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის დეკანის მოადგილეა (1995-იდან).

საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1962).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

არჩმაშვილი ლაშრა პავლეს ასული (ფსევდ. ქართლელიშვილი) (2.IV. 1938, სოფ. შაშიანი, გურჯაანის რ-ნი), ჟურნალისტი, ხ. არჩმაშვილის მეუღლე.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1964); მუშაობდა ჟურნ. „პირიმზის“ რედაქტორად (1967–იდან). თანამშრომლობს სხვადასხვა ჟურნალ–გაზეთსა და საქართველოს რადიოში.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1983).

არჩვაძე კახა შოთას ძე (23.IV.1962, თბილისი), ჟურნალისტი, შ. არჩვაძის შვილი.

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1985); მუშაობდა საქართველოს ტელევიზიაში ტელეოპერატორად; პარალელურად აქვეყნებდა პუბლიკაციებს გაზ. „თბილისში“ (1979–81); იყო საქართველოს ტელევიზიის საინფორმაციო პროგრამა „მოამბის“ სპეცკორესპონდენტი (1985).

ბ-ის ავტორობით მომზადდა და ეთერში გადაიცა მრავალი რეპორტაჟი და სპეც-გადაცემა, ასევე გადაცემათა ციკლი სამაჩაბლოდან (1990). აუზაზეთიდან (1993); საინფორმაციო მუსიკალური პროგრამების („ნაშუადღევს“, „ჯლიონი“, „მოამბე“, „ახალი ამბები“, „ქრონიკა“, „მაცნე“, „მსგეფესი“, „ქვეშის საათი“) წამყვანი ჟურნალისტია (1987–იდან).

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1991).

ასლამაზაშვილი რაინდი ივანეს ძე (18.V.1947, სოფ. ჯავახი, დმანისის რ-ნი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თბილისის პედაგოგიური ინსტიტუტის გეოგრაფიის ფაკულტეტი (1971), თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1982); მუშაობდა დმანისის რაიონული გაზ. „თრიალეთის“ ლიტმუშაკად, მშრომელთა წერილების განყოფილების გამგედ (1969–72, 1977–81), გაზ. „სოფლის ცხოვრების“ პ/მ მდივნის მოადგილედ (1981–90), გაზ. „სიმართლის“ (ახლანდ. „კრიმინალური ქრონიკა“) პ/მ მდივნად (1990–95); ამჟამად გაზ. „თასი და მახვილის“ (1995–იდან) და გაზ. „დმანისის“ (1998–იდან) რედაქტორია.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1971).

ბლუაშვილი ნარბიზა ბრიბოლის ასული (19.VI.1954, სოფ. მაქათუბანი, ხარაგაულის რ-ნი), ჟურნალისტი, რ. ასლამაზიშვილის მეუღლე.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1977), მუშაობდა გაზ. „რუსთავის“ კორესპონდენტად (1977–იდან); სხვადასხვა დროს იყო გაზ. „ტყეხულის“ და სააგენტო „მეგაინფორმის“ კორესპონდენტი; ბ სისტემატურად თანამშრომლობს საქართველოს სხვადასხვა ჟურნალ–გაზეთში.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1981).

ბაიბურთი ვან ვაღარშაჰის ძე (II.VIII.1940, თბილისი)
ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1966). ამ პერიოდში უკვე თანამშრომლობდა გაზეთი „ახალგაზრდა კომუნისტსა“ და „მოლოდიოჟ გრუზიაში“; იყო „სოვეტსკი სპორტის“ საკ. კორესპონდენტი სომხეთში (1968); „კომსომოლსკაია პრავდას“ კორესპონდენტი ამიერკავკასიაში (1977); საკავშირო უწყების – „ახალი ამბების“ – სპეც. კორესპონდენტი საქართველოში (1986); გაზ. „სოვეტიკან ვრასტანის“ (აზლანდ. „ვრასტანის“) რედაქტორი (1987–იდან).

ბ იყო საქართველოს ჟურნალისტთა კავშირის მდივანი, არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის გამგეობის წევრი, საქართველოს პარლამენტის მესამე მოწვევის წევრი (1999).

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1965).

საქართველოს პარლამენტის წევრი (1999).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები, მათ შორის, ღირსების ორდენი (1996).

ბარათაშვილი ელენე სერბის ასული (22.XII.1957, თბილისი),
ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1982); მუშაობდა თბილისის ელექტრო–გამოთვლითი ტექნიკის ქარხანაში რადიოკვანძის რედაქტორად (1983–1989): ჟურნ. „საქართველოს კომუნისტში“ ლიტმუშაკად (1989); არის გაზ. „იბერია–სპექტრის“ რედაქციაში ადამიანის უფლებათა დაცვის განყოფილების გამგე (1991–იდან).

ბ ეწევა, აგრეთვე, მთარგმნელობით საქმიანობას, ქართულიდან რუსულ ენაზე თარგმნა გ. ჩოხელის, რ. მიშველაძის, ქმელიქიძის და სხვა ქართველ მწერალთა თხზულებანი.

ბასილაშვილი როლანდ ლევანის ძე (10.III.1930, სოფ. კარდენაზი, გურჯაანის რ–ნი), საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი (1990).

დამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1962). მუშაობდა გაზ. „კომუნისტის“ (ახლანდ. „საქართველოს რესპუბლიკა“) საკ. კორესპონდენტად ქართლის რაიონებში, უფ. კორესპონდენტად, მიმომხილველად; ამჟამად სოფ. მეურნეობისა და სურსათის რედაქციის რედაქტორია; არის ამავე გაზეთის ჩანართის – „დედოზარის“ დამფუძნებელი და რედაქტორი.

არის საქართველოს ჟურნალისტიკა ფედერაციის წევრი (1967).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

ბაძრაძე ჯუმბერ მემედიძის ძე (1936– 1992, თბილისი), ჟურნალისტი.

დამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1960), მუშაობდა გამომც. „ნაკადულის“ უმც. რედაქტორად (1961–65), გაზ. „ელმავალშენების“ რედაქტორად (1965–66), იყო ქართული ენციკლოპდიის ტექ. რედაქციის გამგე (1966–68), იმუშავა, აგრეთვე რადიომაუწყებლობის ლიტ-დრამ. გადაცემების რედაქციის მთ. რედაქტორის მოადგილედ, უფ. რედაქტორად (1968–74), პროპაგანდის მთ. რედაქციის პ/მ მდივნად (1974–81), იყო რადიოპროგრამების მთ. რედაქტორის მოადგილე (1981–იდან სიცოცხლის ბოლომდე).

ბ იყო მრავალი შემოქმედებითი წამოწყების ინიციატორი, აშზადებდა რადიოპროგრამა „პარალელს“, ლიტ. კომპოზიციებს, რადიოდადგმებს, რადიონარკვევებს. აქვს მხატვრული თარგმანები.

იყო საქართველოს ჟურნალისტიკა ფედერაციის წევრი (1971).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

ბერიაშვილი ბერდია პეტრეს ძე (1940, წნორი, სიღნაღის რ-ნი – 1992, თბილისი), ჟურნალისტი, მწერალი, პოეტი.

დამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1962). მუშაობდა გაზ. „სოფლის ცხოვრების“ ლიტმუშაკად (1967–72), ლიტერატურული გაერთიანების ხელმძღვანელად (1962–90).

ბ იყო გაზ. „კისარტყელას“ დამაარსებელი და რედაქტორი (1991–იდან სიცოცხლის ბოლომდე), სისტემატურად თანამშრომლობდა საქართველოს სხვადასხვა ჟურნალ-გაზეთში.

იყო საქართველოს მწერალთა კავშირისა (1979) და საქართველოს ჟურნალისტიკა კავშირის წევრი (1975).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

ბერიძე ფილიპე კონსტანტინეს ძე (1932, სოფ. მერჯევი, საჩხერის რ-ნი – 1970, თბილისი, დაკრძალულია ქართველ მწერალთა და საზოგადო მოღვაწეთა დიდუბის პანთეონში), ჟურნალისტი, კრიტიკოსი, ლიტერატურათმცოდნე, მთარგმნელი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1956), საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ქართული ლიტერატურის ასპირანტურა (1962). სხვადასხვა დროს მუშაობდა რუსთავის საქალაქო გაზეთის რედაქციაში, საქტელერადიოკომიტეტში, გაზ. „სოფლის ცხოვრების“ რედაქციაში, თანამშრომლობდა ქართ. გამომცემლობებთან (როგორც რედაქტორი), იყო ქართ. ლიტ-რის ინსტიტუტის მეცნიერ-თანამშრომელი, ჟურნ. „პიონერის“ რედაქციის წევრი: აქვს თარგმანები.

ბეშიძე ანზორ პლატონის ძე (4.V.1925, სოფ. ლიხვი, ამბროლაურის რ-ნი), ჟურნალისტი, საქართველოს კულტურის დამსახურებული მუშაკი (1985). II მსოფლიო ომის მონაწილე, პენსიონერი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1955). მუშაობდა ამბროლაურის რ-ნულ გაზ. „კომუნარის“ პ/მ მდივნად, გაზ. „კომუნისტის“ საკ. კორესპონდენტად ლნის, ამბროლაურის, ცაგერისა და ლენტეხის რაიონებში (1955–59); იყო გაზ. „ზარია ვოსტოკას“ სტამბის დირექტორის მოადგილე, გაზ. „სოფლის ცხოვრების“ ლიტმუშაკი (1964–74), საქართვე. ტელევიზიის სოფ.მეურნ. რედაქციის რედაქტორი (1974–86).

ბ-ის ავტორობით მომზადდა სატელევიზიო გადაცემები: „ირგვლივ მთებია“, „სიტყვას ითხოვს“, „საოჯახო იჯარა“, „უშგული“ და სხვ. არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1970). მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

ბიბილური თამაზ ალექსანდრეს ძე (ფსევდ. თ. ჯვარაძე) (9.IV. 1934, სოფ. ვაჩნაძიანი, გურჯაანის რ-ნი – 1992, თბილისი), საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი (1983), მწერალი, პუბლიცისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1956), მუშაობდა გაზ. „ახალგაზრდა კომუნისტის“ კორესპონდენტად, განყოფილების გამგედ, მთ. რედაქტორის მოადგილედ

(1958-74), გაზ. „ლიტერატურული საქართველოს“ პ/მ მდივნად, მთ. რედაქტორის მოადგილედ (1974-იდან სიცოცხლის ბოლომდე).

სისტემატურად თანამშრომლობდა საქართველოს სხვადასხვა ჟურნალ-გაზეთში.

იყო საქართველოს ჟურნალისტიკა ფედერაციისა (1973) და საქართველოს მწერალთა კავშირის წევრი (1975).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

ბიწიაძე თინა ივანეს ასული (14.III. 1942, ჭიათურა), ჟურნალისტი. დ. ბიწიაძის და.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1967); მუშაობდა გაზ. „სოფლის ცხოვრების“ რედაქციაში კორესპონდენტად (1960-61); საჩხერის სტამბის დირექტორად (1967-75); თანამშრომლობდა საჩხერის გაზ. „ახალ ცხოვრებაში“ (1967-75), შემდეგ იყო გაზ. „ჭიათურის მღაროელის“ კორესპონდენტი (1975-85); ამჟამად ჭიათურა-საჩხერის (გაერთიანებული) სტამბის დირექტორია.

არის საქართველოს ჟურნალისტიკა ფედერაციის წევრი (1980).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

ბიჭკინაშვილი სერბო ნიკოლოზის ძე (3.I.1945, სოფ. შაშიანი, გურჯაანის რ-ნი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1974); მუშაობდა გარდაბნის რაიონული გაზ. „სამგორის“ კორესპონდენტად (1969-70); იყო ჟურნ. „პირიმზის“ ტექ.რედაქტორი (1971-72); ჟურნ. „საქართველოს აგიტატორის“ კორესპონდენტი (1975-76); გარდაბნის რ-ნული გაზ. „სოფლის მეურნეობის“ განყოფილების გამგე (1976-81); არის საგამომცემლო ფირმა „საგანძურის“ დამაარსებელი (1992-97)/ ამჟამად რევიონული გაზ. „კახეთის აისის“ რედაქტორია (1997-იდან).

არის საქართველოს ჟურნალისტიკა ფედერაციის წევრი (1977).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

ბლუაშვილი ნინო სიმონის ასული (26.VIII.1964, ახალციხე), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1988); მუშაობდა ადიგენის რაიონული გაზ. „განახლებული მესხეთის“ (1988) და

ახალციხის რაიონული გაზ. „სამცხეს“ (1988–99) კორესპონდენტად.

ბ-ის მომზადებული მასალები მესხეთ-ჯავახეთის პრობლემებზე ხშირად იბეჭდება რესპ. პრესაში.

ბოლქვამში ანა (ციალა) ბიორბის ას (18.V.1952, სოფ. ნატანები, ოზურგეთის რ-ნი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1986) და ხელოვნებათმცოდნეობის ფაკულტეტი (1983). მუშაობდა გაზ. „სოფლის ცხოვრების“ კორესპონდენტად (1984–1990), გარემოს დაცვის სამინისტროს პრესცენტრის ჟურნალისტად (1992–1993), საქართველოს პროფკავშირების გაერთიანების გაზ. „კაბადონის“ კორესპონდენტად (1993–იდან); იყო გაზ. „კაბადონის“ მთ. რედაქტორი (1994–97), გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკის“ ჩანართის „აღმაშენებლის“ (საქართველ. ტექნ. უნივერსიტეტის გაზეთი) პ/მ რედაქტორი (1998); ამჟამად კვლავ საქართველოს პროფკავშირების გაერთიანების გაზ. „კაბადონის“ მთ. რედაქტორია (1999–იდან); პარალელურად, სისტემატურად თანამშრომლობს საქართველ. სხვადასხვა ჟურნალ–გაზეთში.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1999).

ბურჭულაძე რუბინ ამბროსის ძე (26.VI.1932, ბათუმი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1967). მუშაობდა გაზეთების – „თბილისი“, „სახალხო ჯანმრთელობა“ – კორესპონდენტად, მეტროპოლიტენის სტამბისა და გამომცემლობის პ/მ რედაქტორად (1967–71); აჭარის რადიოს გამომშვებად, კორესპონდენტად, უფ. რედაქტორად (1971–95); ამჟამად გაზ. „აღორძინების“ კორესპონდენტია (1996–იდან).

ბ წლების განმავლობაში იყო ჟურნალისტთა ფედერაციის პირველადი ორგანიზაციის თავმჯდომარე.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1970).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

ბაბრიძე მერი დავითის ასული (9.IV.1934, ზესტაფონი), საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი (1982), დ. გაბრიძის შვილი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1957); მუშაობდა საქინფორმში ლიტმუშაკად, კორესპონდენტად, უფ. რედაქტორად, პ/მ მდივნად; ამჟამად იქვე დირექტორის პირველი მოადგილეა (1967–იდან); ბ. სისტემატურად

თანამშრომლობს საქართველოს სხვადასხვა ჟურნალ-გაზეთში.

ბ. მრავალმხრივი და საინტერესო ჟურნალისტიკა. იგი გამოირჩევა მაღალი პროფესიონალიზმით. ანალიზი, რომელსაც იგი უკეთებს ნამუშევარს, მსჯელობის ამომწურავი შეჯამებაა.

არის საქართველოს ჟურნალისტიკა ფედერაციის წევრი (1959).

დაჯილდოებულია ღირსების ორდენით (1997).

ბაბუა ზურაბ ოთარის ძე (1954, თბილისი – 1993 წ. დაიღუპა სოხუმში საომარი მოქმედების დროს); ჟურნალისტი, სპორტის ოსტატი (1974).

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება. გაზ. „ლელოში“ გამოაქვეყნა პირველი წერილები, ინფორმაციები და მიმოხილვები. მისი საყვარელი თემა იყო ფეხბურთი და მისი პრობლემები.

დაამთავრა თბილისის 35-ე საფეხბურთო სკოლა, გახდა იმხანად ძალზე პოპულარული „ტყავის ბურთის“ ჩემპიონი (1968), „სიჭაბუკის თასის“ მფლობელი (1970); გამორჩეული სპორტსმენი თბილისის „დინამოს“ სათადარიგო შემადგენლობაშიც მიიწვიეს; თამაშობდა ქუთაისის „ტორპედოში“, რუსთავის „მეტალურგში“, სადაც საზოგადოების თასის მფლობელი და სპორტის ოსტატი გახდა; იყო გლდანის სპორტული სკოლის მწვრთნელ-მასწავლებელი (1958–86); ხელმძღვანელობდა სპორტულ განყოფილებებს გაზეთებში „მაცნე“ და „ერქვანი“; იყო ჟურნ. „ჟურნალისტის“ სპორტული მიმომხილველი სიცოცხლის ბოლომდე.

ბაღელია მიმოზა ალატონის ასული (10.X.1941, გალი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1966); მუშაობდა გალის რაიონული გაზეთის რედაქციაში კორესპონდენტად, განყოფილების გამგედ, რედაქტორის მოადგილედ (1966–იდან); ამჟამად, როგორც თავისუფალი ჟურნალისტი, სისტემატურად თანამშრომლობს საქართველოს სხვადასხვა ჟურნალ-გაზეთში.

არის საქართველოს ჟურნალისტიკა ფედერაციის წევრი (1980).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

ბელინაშა მზია ტარასის ასული (2.II.1958, სოხუმი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1980); მუშაობდა აფხაზეთის გაზ. „საბჭოთა აფხაზეთში“ რადიო „აფხაზეთის ხმის“ კორესპონდენტად; განყოფილების გამგედ (1981–92), გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკის“ კორესპონდენტად. ამჟამად იქვე მიმომხილველია (1992–იდან).

არის ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1982).

ბოგინაშვილი სალომე ბიორბის ას (21.VII.1966, სიღნაღი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1989), თბილისის სასულიერო აკადემიის ანთროპოლოგიის ფაკულტეტი (1997); მუშაობდა შტატგარეშე კორესპონდენტად გაზეთებში: – „კომუნისტი“, „თბილისი“, „სოფლის ცხოვრება“, „კოლმეურნე“ (სიღნაღი), „ივრის განთიადი“ (საგარეჯო), „საბჭოთა აფხაზეთი“ და სხვ.; საქართველოს რადიოს ახალგაზრდული პროგრამების რედაქციაში (1976–89), ამჟამად საქართველოს საპატრიარქოს საინფორმაციო სამსახურის კორესპონდენტია (1997–იდან); პარალელურად რედაქტორობს გაზ. – „თბილისის სასულიერო აკადემია და სემინარია“.

ბოგოსაშვილი ედუარდ ალექსანდრეს ძე (11.IV. 1934, სოფ. ქვემო ნუკრიანი, სიღნაღის რ–ნი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1962), მარქსიზმ–ლენინიზმის უნივერსიტეტი ჟურნალისტიკის განხრით; სხვადასხვა წლებში მუშაობდა გაზ. „გამარჯვების დროშის“ კორექტორად (1962), სიღნაღის სარაიონთაშორისო გაზ. „კოლმეურნეს“ რედაქციის კორესპონდენტად (1962–63); სიღნაღის რადიოს ადგილობრივ გადაცემათა რედაქტორად (1963–65), შემდეგ ლაგოდეხის ადგილობრივ რადიომაუწყებლობის რედაქციის რედაქტორად (1965–66), გაზ. „გამარჯვების დროშის“ (ახლანდ. „პერეთი“) მშრომელთა წერილების განყოფილების გამგედ, რედაქტორის მოადგილედ, პარტიული ცხოვრების განყოფილების გამგედ, რედაქტორის მოვალეობის შემსრულებლად; ამჟამად იქვე რედაქტორის მოადგილეა (1966–იდან).

ბოგუშაძე ნინო ვლადიმერის ასული (6.X.1957, ოზურგეთი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1981). მუშაობდა სუბტროპ. კულტურებისა და ჩაის მრეწვ. სამეცნ. – კვლ. ინსტიტუტის

ჟურნ. „სუბტროპიკული კულტურების“ რედაქტორად (1981-89), პარალელურად იყო ოზურგეთის რაიონული გაზ. „ალიონის“ კორესპონდენტი; გაზ. „თვალსაწიერის“ რედაქტორი (1990-93); ამჟამად საქართველოს ტელევიზიის პროგრამა „მოამბის“ საკ. კორესპონდენტია გურიის რეგიონში (1993-იდან).

არის საქართველოს ჟურნალისტიკა ფედერაციის წევრი (1984).

ბოდბერძიშვილი ლია ბიორბის ასული (10.IX.1937, საგარეჯო), საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი (1984).

დაამთავრა თსუ-ს ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1960). მას შემდეგ მუშაობს გაზ. „თბილისში“, ამჟამად საქალაქო პრობლემატიკის განყოფილების გამგეა.

არის საქართველოს ჟურნალისტიკა ფედერაციის წევრი (1972).

დაჯილდოებულია ღირსების მედლით (1998).

ბომართელი ზაურ ბაიოზის ძე (28.IX.1936, თბილისი), ჟურნალისტი, თ.გომართელის შვილი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1960); მუშაობდა საქტელერადიოკომიტეტში ინფორმაციის მთ. რედაქციაში კორესპონდენტად, რედაქტორად, უფ. რედაქტორად, მთ.რედაქტორის მოადგილედ (1961-81), გაზ. „მარნეულის“ რედაქტორად (1981-87). იყო საქართველო ჟურნალისტიკა კავშირის პ/მ მდივანი, პირველი მდივანი (1987-92); საქართველო ბეჭდვითი სიტყვის სახელმწიფო კორპორაციის თავმჯდომარის პირველი მოადგილე (1992-97); ამჟამად „აგროინფორმის“ გენერალური დირექტორია (1997-იდან).

არის საქართველოს ჟურნალისტიკა ფედერაციის წევრი (1970).

ბომართელი გურამ ბიორბის ძე (15.V.1931, თბილისი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1955); მუშაობდა ჟურნალ „დროშის“ რედაქციაში ლიტმუშაკად (1956-61); გაზ. „ახალგაზრდა კომუნისტის“ აგიტაცია-პროპაგანდის განყოფილების გამგედ (1961-65); ჟურნ. „პირიმზეს“ რედაქტორად (1965-74). იყო თბილისის „სოფუპეჩატის“ უფროსი (1974-75); „საქწიგნის“ მმართველი (1975-80), გამომც. „საბჭოთა საქართველოს“ დირექტორის მოადგილე (1980-81), საქტელერადიო-

კომიტეტში აგიტაცია—პროპაგანდის განყოფილების გამგე (1981–83); ქალაქის კინოგაქირავეების დირექტორი (1984–86); ამჟამად გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკის“ კორესპონდენტი (1998–იდან).

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1957).
დაჯილდოებულია ღირსების ორდენით (1999).

გომართელი ზაზა გურამის ძე (30.VIII.1954, თბილისი),
ჟურნალისტი, გ. გომართელის შვილი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1976); საკავშირო რადიოსა და ტელევიზიის მუშაკთა კვალიფიკაციის ასამაღლებელი კურსები (1979); მუშაობდა საქტელერადიოკომიტეტის სპორტ. გადაცემათა რედაქციაში კორესპონდენტად, ტელევიზიის ახალგაზრდული გადაცემების პროგრამების რედაქტორად (1977–80); იყო გაზ. „ახალგაზრდა კომუნისტის“ სპორტული განყოფილების კორესპონდენტი (1981–85); გაზ. „მებრძოლი გუშაგის“ განყოფილების გამგე (1985–89), „საქართველოს რესპუბლიკის“ განყოფილების გამგე (1990–92); მსახურობდა საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციის პრესატაშედ (1992–93).

ბ სისტემატურად თანამშრომლობს ჟურნალ-გათზეთებში: „ლელო“, „თბილისი“, „მართვე“ და სხვ.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1982).

გორდაძე ლალი ივანეს ასული (28.VI.1933, ხონი),
ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1964); მუშაობდა გაზ. „სამგორის“ ლიტმუშაკად (1961–65); ჟურნ. „საბჭოთა მედიცინის“ კორექტორ-გამომშვებად (1965); „დიდი საბჭოთა ენციკლოპედიის“ გამომშვებად (1966); იყო საქართველოს რადიოს ხმის რეჟისორის ასისტენტი, საბავშვო პროგრამების მთ. რედაქციაში კორესპონდენტი, რედაქტორი, რედაქტორ-კონსულტანტი (1966–92); ამჟამად გაზ. „მეოთხეს“ კონსულტანტია.
არის ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1980).

ბრიგოლია ანზორ კეტირის ძე (25.XI.1932, სამტრედია),
ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1955); მუშაობდა ქუთაისის რაიონული გაზ. „სიმართლის“

ლიტმუშაკად (1956); სამტრედიის რაიონული გაზ. „წინსვლის“ კორექტორად, სოფ. მეურნეობის განყოფილების გამგედ (1956–61); იყო პასუხსაგებ პარტიულ საბუშაოზე (1961–84); შემდეგ სამტრედიის რაიონული გაზ. „სამტრედიის მაცნეს“ რედაქტორი; ამჟამად წერილების განყოფილების გამგეა (1984–იდან); წლების მანძილზე იყო გაზეთების „მოლოდიოე გრუზიასა“ და „პარტიული სიტყვის“ შტატგარეშე კორესპონდენტი.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1958)
მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

ბრძელოშვილი ნუნუ აკაკის ასული (9.VII.1953, ხაშური),
ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1978); მუშაობდა საქტელერადიო დეპარტამენტში საქმისმწარმოებლად, რადიოს უკანასკნელი ცნობების რედაქტორად, პროგრამა „მოამბეს“ რედაქტორად; ამჟამად პროგრამის ხელმძღვანელია (1978–იდან).

ბ არის ავტორი მრავალი გადაცემისა, მათ შორის, ციკლებისა: – „მთის იქითა ხევისურეთი“, „კიდევ ჩამობრძანდით“, გაერთიანებულია საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოსა და საქართველოს საპატრიარქოს პრესცენტრებში.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1988).

ბოგუშვილი თინათინ მიხეილის ასული (25.VII.1934, გორი),
ჟურნალისტი, პენსიონერი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1958); მუშაობდა ახალციხის რაიონული გაზ. „წითელი დროშის“ და გაზ. „სამცხეს“ ლიტმუშაკად, სოფლის მეურნეობის განყოფილების გამგედ (1961–94), იყო საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის რეგიონული ორგანიზაციის მდივანი (1977).

ბ სისტემატურად თანამშრომლობდა გაზეთებში: „გამარჯვება“, „ეტყუბული“, „ასპინძა“, „განთიადი“, „სახალხო განათლება“, „კომუნისტი“, ჟურნ. „საქართველოს ბუნება“ და სხვ.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1977).

ბულიაშვილი ბონდო იოსების ძე (15.IX. 1939, თბილისი),
ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1967); მუშაობდა გაზ. „ავტორტრანსპორტელის“ განყოფილების გამგედ (1968–69), ჟურნ. „საზრისის“ განყოფილების გამგედ, პ/მ მდივნად (1970–91); გაზ. „კრიმინალური ქრონიკის“ მთ.რედაქტორის მოადგილედ (1992–95); იყო გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკის“ სამართლებრივი საკითხების მიმოძიებელი (1994), გაზ. „სრულიად არასაიდუმლოს“ მთ. რედაქტორის მოადგილე (1996–97). ამჟამად კვლავ გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკის მიმოძიებელია“ (1997–იდან).

დავითოვა ალა რემის ასული (16.XII.1996, თბილისი).
ჟურნალისტი რ. დავითოვის შვილი.

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1990); მუშაობდა გაზ. „ვეფერნი ტბილისში“ კორესპონდენტად (1983–90). ჟურნ. „პარტიულ სიტყვაში“ კორესპონდენტად (1990–91); ამჟამად მუშაობს საინფორმაციო სააგენტო „საქინფორმში“.

დემეტრაშვილი ოთარ ივანეს ძე (20.VIII.1929, თბილისი),
საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი (1983).

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1958 წ.); მუშაობდა ჟურნ. „დროშის“ საზოგადოებრივ-პოლიტიკური განყოფილების გამგედ (1965–95), გამომც. „მერანის“ პროზისა და პოეზიის განყოფილების ხელმძღვანელად (1995–98), გაზ. „მირაჟის“ მთ. რედაქტორად (1973). ამჟამად გაზ. „კრიმინალური ქრონიკის“ თანამშრომელია (1996–იდან).

დ-ის კორესპონდენციები, რეპორტაჟები, ჩანახატები, მხატვრული ნარკვევები სტუდენტობის წლებიდანვე ქვეყნდებოდა რესპ. პრესაში და გადაიცემოდა რადიოთი. მისი რამდენიმე ნაწარმოები ითარგმნა რუმინულ, ბულგარულ, უკრაინულ, აზერბაიჯანულ ენებზე.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1962) და საქართველოს მწერალთა კავშირის წევრი (1983).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

დიაკონიძე ზინა ივანეს ასული (9.X.1936, თბილისი),
ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1962), მუშაობდა საქტელერადიოკომიტეტის რადიოს

ახალგაზრდული გადაცემების რედაქციაში, სადაც გაიარა გზა შტატგარეშე კორესპონდენტიდან მთ. რედაქტორის მოადგილემდე (1962–79); იყო საქართველოს ტელევიზიაში პოლიტპროგრამების რედაქციის მთ. რედაქტორის მოადგილე, განყოფილების გამგე, შემდეგ სპეც. კორესპონდენტი. რედაქტორობდა რადიო და ტელეგადაცემათა ციკლებს: – „სასიქადულო მამულიშვილები“, „ესტრადა გუშინ, ესტრადა დღეს“, „საღამო მშვიდობისა“, „სძლიე სიხარბესა შენსა“, „ბიუროკრატიის გალერეა“ და სხვ. უძღვებოდა მხატვრულ–პუბლიცისტურ პროგრამას „ანარეკლი“ (1993–96). ამჟამად – შემოქმედებითი გაერთიანების – სტუდია „პუბლიცისტიკა“ – სპეც. კორესპონდენტი.

დიპლომირებული მარბო ივანეს ასული (23.IX.1930, თბილისი), საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი (1983), ზ. დიპლომირებული.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1954). მუშაობდა ღუშეთის რაიონული გაზ. „სტალინური გზის“ მშრომელთა წერილების განყოფილების გამგედ, პ/მ მდივნად (1954–57), მცხეთის რ–ნული გაზ. „კომუნისტური გზის“ (1957–60), გაზ. „სოფლის ცხოვრების“ კორესპონდენტად, მშრომელთა წერილების განყოფილების გამგედ, პ/მ მდივნად. ამჟამად კვლავ „სოფლის ცხოვრების“ კორესპონდენტი, პარალელურად მუშაობს საგანმანათლებლო გაზ. „საუკუნის გადასახდის“ რედაქტორად (1997–იდან), გაზ. „სიყვარულის“ რედაქციაში თანარედაქტორად (1994–იდან დღემდე).

მ სისტემატურად თანამშრომლობს საქართველოს სხვადასხვა ჟურნალ–გაზეთში.

არის საქართველოს ჟურნალისტიკის ფედერაციის წევრი (1959).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

დიპლომირებული ავთანდილ მუჯირის ძე (10.I.1943, სოფ. ზენდიდი, ქედის რ–ნი); საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი (1988).

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განც–ბა (1967); მუშაობდა გაზ. „საბჭოთა აჭარის“ (ახლანდ. „აჭარა“) შტატგარეშე კორესპონდენტად, შემდეგ კულტურისა და ინფორმაციის განყოფილებაში ლიტმუშაკად, განყოფილების გამგედ; ამჟამად იქვე რედაქტორის მოადგილეა (1967–იდან).

მ სისტემატურად თანამშრომლობს საქართველოს სხვადასხვა ჟურნალ–გაზეთში.

არის საქართველოს ჟურნალისტიკის ფედერაციის წევრი (1991).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

დუბოვნიკი გელა (ანაბელი) აღალონ ასული (19.VIII.1941, დაბა ახალგორი), საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი (1990).

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1966). მუშაობდა გაზ. „კომუნისტის“ (ახლანდ. „საქართველოს რესპუბლიკა“) შპრომელთა წერილების განყოფილების ლიტმუშაკად; ამჟამად მეცნიერების, უმაღლესი სასწავლებლებისა და სკოლების განყების კორესპონდენცია (1966–იდან).

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1971).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

მგანოიძე შოთა ივანეს ძე (20.I.1930, სოფ. ზედა დიმი, ბაღდათის რ-ნი), საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1954). მუშაობდა ბაღდათის (სოფ. მაიაკოვსკის) რ-ნული გაზ. „წითელი დროშის“ რედაქციაში ლიტმუშაკად, პ/მ მდივნად, რედაქტორის მოადგილედ (1954–74), იმავე გაზეთის (ახლანდ. „ბაღდათი“) რედაქტორად; ამჟამად გაზ. „სოფლის ცხოვრების“ შტატგარეშე კორესპონდენცია.

ელაშვილი თამილა ჰიმტორის ას (27.IV.1964, სოფ. საქობო, სიღნაღის რ-ნი), ჟურნალისტი.

მოწაფეობის პერიოდში თანამშრომლობდა გაზ. „ნორჩი ლენინელთან“, პიონერთა სასახლის გაზ. „კოლმეურნესთან“ შტატგარეშე კორესპონდენტად.

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1986); უნივერსიტეტში სწავლის პერიოდში იყო რესპ. გაზეთების: „სოფლის ცხოვრებისა“ და „თბილისის“ კორესპონდენტი; მუშაობდა რაიონულ გაზ. „კოლმეურნეში“ კორექტორად (1986); ამჟამად გაზ. „ქიზიყის“ (ყოფ. „კოლმეურნე“) განათლებისა და კულტურის განყოფილების გამგეა (1996–იდან); პარალელურად სიღნაღის განათლების რაიონული განყოფილების გაზ. „შთამომავლობას“ რედაქტორია.

მადაზჭორია ბადრი ნიკოლოზის ძე (29.V.1947, ლანჩხუთი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1977); მუშაობდა საქტელერადიოკომიტეტში

ფოტოკორესპონდენტად, სპეც.კორესპონდენტად (1971–იდან); იყო საქტელერადიოკორპორაციისა და „ახალი ქართული გაზეთის“ საქ. კორესპონდენტი დსთ ევროპის ქვეყნებში; გაზეთების „ახალგაზრდა კომუნისტის“, „ნატურისთვალის“ სპეც. კორესპონდენტი; გაზ. „ულუმბოს“ მთ. რედაქტორის მოადგილე (1992–94), თურქეთში საქართვ. საელჩოს პრეს–მდივანი (1994–98). არის მრავალი საერთაშორისო ფოტოკონკურსის მონაწილე და ლაურეატი.

საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1982) და ჟურნალისტთა საერთაშორისო ორგანიზაციის წევრი (1993).

ვარდიშვილი ნელი ბორისის ას (18.I.1965, სიღნაღის რ–ნი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1992). მუშაობდა გაზ. „კრიმინალური ქრონიკის“ კორესპონდენტად (1992–95); შსს პრესცენტრის შტატგარეშე კორესპონდენტად, პარალელურად – კორესპონდენტად გაზ. „ვერსიაში“ (1995–97); ამაჟამად გაზ. „მეოთხეს“ მთ. რედაქტორის მოადგილეა (1997–იდან).

ვაშაძე თიშრა სიმონის ასული (5.III.1937, ჭიათურა), ჟურნალისტი, საქართველოს კულტურის დამსახურებული მუშაკი (1979), პენსიონერი, თბილისურის მეუღლე.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1961); მუშაობდა გაზ. „ახალგაზრდა კომუნისტის“ ლიტმუშაკად, განყოფილების გამგედ (1961–81). ჟურნ. „სკოლა და ცხოვრების“ ესთეტიკური აღზრდის განყოფილების გამგედ (1981–93).

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1984).

ზაძარაია რევაზ კოლიპარაშის ძე (1931 თბილისი – 1999, საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი (1983)

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1954); მუშაობდა რუსთავის გაზ. „სოციალისტური რუსთავის“ მრეწველობის განყოფილების გამგედ (1954–56); საქართველოს რადიომაუწყებლობის კორესპონდენტად რუსთავის ზონაში (1956–70); საქართველოს ტელევიზიის მრეწველობის რედაქციის უფროს რედაქტორად, პროპაგანდის გაერთიანებული მთ. რედაქციის პ/მ მდივნად (1970–77); იყო გაზ. „საქართველოს კოოპერატორის“

რედაქტორი (1985–95), თბილისის მერიაში საინფორმაციო-კომპიუტერული ცენტრის ხელმძღვანელი (1995–იდან).

იყო საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1957).
მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

ზურაშვილი ვალერიან ვასილის ძე (10.X.1942, სიღნაღი),
ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1965), სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის ეკონომიკა-ორგანიზაციის ფაკულტეტი (1980); მუშაობდა გურჯაანის სარაიონთაშორისო გაზ. „ლენინის გზით“ განყოფილების გამგედ (1966–67), გაზ. „სახალხო განათლების“ განყოფილების გამგედ (1968–74); გაზ. „ყვარლის“ რედაქტორად (1974–75). მუშაობდა მთელ რიგ პარტიულ პასუხსაგებ თანამდებობაზე.

ამჟამად ეწევა პუბლიცისტურ მოღვაწეობას, როგორც თავისუფალი ჟურნალისტი.

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

თავგაბრიძე ილია იოსების ძე (1969, სოფ. მელექელური, ოზურგეთის რ-ნი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1991); სტუდენტობის წლებშივე მუშაობდა საქართველოს საპატრიარქოს გაზ. „მადლის“ რედაქციაში, შემდეგ დამოუკიდებელ გაზ. „თვალსაწიერის“ ოზურგეთის რაიონულ რედაქციის პ/მ მდივნად. იმავე წელს დაინიშნა რედაქტორის მოადგილედ. იყო დამოუკიდებელი ტელეკომპანია „გურიის“ დირექტორი (1993–95); ამჟამად გურიის მხარეში საქართველოს პრეზიდენტის რწმუნებულის პირველი მოადგილეა (1996–იდან).

წლების მანძილზე აქტიურად თანამშრომლობდა ჟურნ. „ნიანგში“. გამოცემული აქვს სატირულ-იუმორისტული მოთხრობების კრებული. არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1985).

თელია ლამარა შალვას ას (29.XII. 1937, თბილისი),
ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1960); მუშაობდა ჟურნ. „საბჭოთა მედიცინის“ ლიტმუშაკად, იყო თსუ ჟურნალისტიკის კათედრის ასპირანტი (1963–65); გაზ. „ელმავალმშენებლის“ ლიტმუშაკი, რედაქტორი, ასრულებდა

მთავლიტის რედაქტორის მოვალეობას (1969–1971); ამჟამად გაზ. „სამშობლოს“ რედაქტორის მოადგილე (1975–იდან).

თორდუა მირი ეშვრავის ას (3.XII.1933, სოხუმი), აფხაზეთის დამსახურებული ჟურნალისტი (1996).

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1956); მუშაობდა გაზ. „საბჭოთა აფხაზეთის“ კორესპონდენტად (1957–63); აფხაზეთის რადიოს ქართ. რედაქციის კორესპონდენტად (1966–74); საქართველო-რადიოს საკ. კორესპონდენტად აფხაზეთის ზონაში (1974–90); ამჟამად აფხაზეთის რადიოს რედაქტორია (1993–იდან).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

თორდუა ვლადიმერ დიმიტრის ძე (1914, სოფ. თეკლათი, სენაკის მაზრა – 1998, თბილისი), საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი (1971); II მსოფლიო ომის მონაწილე, პენსიონერი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1954); იყო გაზ. „მთლიანი კოლექტივიზაციის“ მასობრივი მუშაობის სექტორის გამგე, ჟურნ. „პიონერის“ პ/მ მდივანი, ჟურნ. „ნიანგის“ რედაქტორის მოადგილე, გაზ. „კომუნისტის“ მეცნიერების, სასწავლებლებისა და სკოლების განყოფილების გამგე; პრესის მიმოხილვისა და კორესპონდენტთა ქსელის განყოფილების გამგე; თანამშრომლობდა, აგრეთვე, რუსულ, უკრაინულ, აფხაზურ, ოსურ, აზერბაიჯანულ, სომხურ, ლატვიურ, ესტონურ, თურქმენულ, უნგრულ, ჩეხურ ჟურნალ-გაზეთებში; არის 25 წიგნის ავტორი, აქვს თარგმანები.

თ–ს წლების მანძილზე ირჩევდნენ საქართველოს ჟურნალისტთა კავშირის გამგეობის წევრად.

იყო საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1957) და საქართველოს მწერალთა კავშირის წევრი (1995)/

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

იმედაშვილი დავით (დემი) შალვას ძე (I.V.1941, თბილისი), ჟურნალისტი. ი. იმედაშვილის შვილიშვილი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1965); მუშაობდა გაზ. „ვერნი ტბილისის“ უმტატო კორესპონდენტად (1962–64); გაზ. „მოლოდიოე გრუზიის“ სპორტისა (1964–66) და ინფორმაციის განყოფილების გამგედ (1967–70). იყო

ახალი ამბების სააგენტოს საკ. კორესპონდენტი (1970–იდან); ამავე სააგენტოს განყოფილების გამგე (1975–იდან); ამჟამად არის დამოუკიდებელი სააგენტო „ბლექ-სი-პრესის“ დამაარსებელი და გენ.დირექტორი; რუს. საინფორმაციო სააგენტო „ნოვოსტის“ წარმომადგენლობის დირექტორი საქართველოში (1992–იდან).

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1965).
მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

იმედაშვილი ელენე დავითის ასული (26.XI. 1967, თბილისი),
ჟურნალისტი, ი. იმედაშვილის შვილთაშვილი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1990); მუშაობდა გაზ. „მოლოდიოჟ გრუზიის“ კორესპონდენტად (1990–91), რუსეთის დამოუკიდებელი საინფორმაციო სააგენტო „იმპ-პრესის“ საკ. კორესპონდენტად საქართველოში (1991–93); სარეკლამო სააგენტო „ინფორმრეკლამის“ პ/მ რედაქტორად (1991–92); საქართველოს დამოუკიდებელი ტელეკომპანია „777“-ის კორესპონდენტად (1993–94); რუსეთის „ობშჩაია გაზეტას“ საკ. კორესპონდენტად საქართველოში (1994–95); კანადის საერთაშორისო რადიოს რუსეთის სამსახურის უშტატო კორესპონდენტად საქართველოში (1996–იდან); არის არასამთავრობო საზოგადოებრივ-საინფორმაციო ცენტრ „ალტერნატივას“ დირექტორთა საბჭოს წევრი; აგრეთვე, ბლექ სი პრესის დამაარსებელი და მათ. რედაქტორი.

იორდანაშვილი დოდო (დონატა) ბეიდარის ასული (16.VIII. 1940, თბილისი), დამსახურებული ჟურნალისტი (1970).

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1963); მუშაობდა საქართველოს ტელევიზიაში საინფორმაციო პროგრამა „მთაბის“ რეჟისორის თანაშემწედ, ასისტენტად, უმცრ. რედაქტორად (1963–იდან); ამჟამად იქვე უფ. რედაქტორია (1970–იდან).

არის წლის საუკეთესო ჟურნალისტი (1997) საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1978).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

იოსელიანი დემურ ბიორბის ძე (22.VI.1939, თბილისი).

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1969); მუშაობდა საქართველოს ტელევიზიისა და

რადიომაუწყებლობის სახელმწიფო კომიტეტში რეჟისორის თანამემწედ, ასისტენტად, რედაქტორად, ტელევიზიის ინფორმაციის მთ. რედაქციის მთ. რედაქტორად, ტელევიზიის პროგრამების მთ. რედაქტორად (1960–1982); შემდეგ საქართველოს საზოგადოებრივი აზრის ცენტრის მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა განყოფილების გამგედ (1982); საქართველოს კ. ცკ-ის პრესის; ტელევიზიისა და რადიოს სექტორის ინსტრუქტორად (1983); გაზ. „კომუნისტის“ რედაქტორის პირველ მოადგილედ (1985–88); საქართვე. კ. ცკ-ის პრესის, ტელევიზიისა და რადიოს სექტორის გამგედ (1980–იდან); გაზ. „სოფლის ცხოვრების“ რედაქტორად (1990–იდან).

ამჟამად გამომცემლობა „ჟურნალისტის“ რედაქტორი და საოჯახო გაზ. „ცხოვრების“ და მისი დამატების – „ჯანმრთელობის საიდუმლოებანი“ – რედაქტორ-გამომცემელია (1991–იდან).

მომზადებული აქვს სამასამდე სატელევიზიო გადაცემა. მათ შორის, იყო ავტორი და წამყვანი სატელევიზიო გადაცემათა ციკლებისა: – „როგორია თქვენი აზრი?“, „სტუდია ღიალოგი“, „გაუმარჯოს გულანდილობას“ და სხვ.

0 რამდენიმე სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმის სცენარის ავტორია („თბილისი“, „ბაღის სამკაული“, „საქართველოს კინომატიანე“, „წელი 1980 და წელი 1981“ და სხვ.). გამომცემული აქვს მრავალტომეულები: „საოჯახო მინი-ბიბლიოთეკა“, „დეტექტივის მინი ბიბლიოთეკა“, „ჯანმრთელობის ენციკლოპედია“ და სხვ.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1974).

მიღებული აქვს საქართველოს მინისტრთა საბჭოს პრემია (1985).

კაკაბაძე ლია ვლადიმერის ასული (22.VII.1931,თბილისი), საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი (1974).

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1954). მუშაობდა გაზ. „ახალგაზრდა კომუნისტში“ კორესპონდენტად; ჟურნ. „საქართველოს ქალის“ მრეწველობისა და სოფლის მეურნეობის განყოფილების გამგედ (1957–იდან, 3/მ მდივნად (1986); ამჟამად იქვე განათლებისა და უცხოეთთან ურთიერთობის განყოფილების გამგეა.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1967).

დაჯილდოებულია ჟურნალისტთა კავშირის დიპლომით (1989).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები, მათ შორის, ღირსების ორდენი (1998).

ნანიტაშვილი პახტანბი (21.VI.1947. ქთბილისი), საქართველოს რადიოს გენერალური დირექტორი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება 1973 წ. საქართველოს ტელეკორპორაციაში მუშაობს 1969 წლიდან. ჯერ უმცროს რედაქტორად, პასუხისმგებელ მდივნად, მთავარი რედაქტორის მოადგილედ, მთავარ რედაქტორად. ამჟამად არის საქართველოს რადიოს გენერალური დირექტორი.

არის რამდენიმე პრემიის მფლობელი, მიღებული აქვს ღირსების ორდენი, არის ავტორი საგაზეთო წერილებისა, რადიო და ტელეგადაცემების. გ. ლეჟავასთან ერთად დააარსა პროგრამა „პიკის საათია“ (1979), რომელმაც სატელევიზიო გადაცემების „საღამო მშვიდობისა“, „ალიონი“ და სხვათა ჩამოყალიბებას შეუწყო ხელი.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი.

ნინიძე თამარ ავთანდილის ასული (9.IV.1972, თბილისი), ჟურნალისტი, ლ.კაკაბაძის შვილი.

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი; მუშაობდა გაზეთებში: – „კვირის ფოსტა“ (1991); „ასავალ-დასავალი“ (1992); „ქართული ქრონიკა“ (1993); „გულანი“ და მისი დამატება „ბანკები და ფინანსები“ (1994), რომლის სარედაქციო კოლეგიის წევრია; კურიერებს ეკონომიკის განყოფილებას.

საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1998).

პალანდარიშვილი იათამაზი ბაღურის ასული (12.XII.1951, თბილისი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1974); მიღებული აქვს მუს. განათლება – იყო ფილარმონიის მსახიობ-ვოკალისტი (1983–85): მუშაობდა თბილისის საწარმოო გაერთიანება „ელმაგალმშენებელში“ რადიომაუწყებლობის რედაქტორად (1974–75), საქართველოს ახალგაზრდობის რესპუბლიკურ ბიბლიოთეკაში (1975–81), გაზ. „შანის“ ექსპერტ-კორესპონდენტად (1989–91); აქტიურად თანამშრომლობდა რესპ. გაზეთებში; ამჟამად გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკის“ კორესპონდენტია (1991–იდან).

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1994).

პაპანაძე ნაირა ნიკოლოზის ასული (ფსევდ. ნ. ნიკოლაძე) (19.VI. 1958, ჭიათურა), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1981); იქვე გაიარა კვალიფიკაციის ასამაღლებელი კურსები (1982); მუშაობდა თბილისის

პოლიტექნიკურ ინსტიტუტის მრავალტირაჟიანი გაზეთის შტატგარეშე კორესპონდენტად (1974–76); წყალტუბოს საქალაქო გაზ. „დროშის“ სოფ. მეურნეობის განყოფილების გამგედ (1981–95); ამჟამად გაზ. „წყალტუბოს“ რედაქტორის მოადგილეა (1995–იდან).

მიღებული აქვს საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის საპატიო სიგელი (1989).

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1991).

პასრაძე ვასილ ღაბითის ძე (29.III.1934, ცხინვალი), საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი (1981).

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1959), საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის აგრონომიული ფაკულტეტი (1976). მუშაობა დაიწყო იქვე ინსტიტუტის მრავალტირაჟიან გაზ. „საბჭოთა აგრონომიის“ რედაქტორად (1959–71), შემდეგ ბოლნისის რაიონული გაზ. „გამარჯვების დროშის“ რედაქტორად (1974–77), გაზ. „კომუნისტის“ უფ. კორესპონდენტად (1977–88), დჟურნ. „საქართველოს სოფლის მეურნეობის“ რედაქტორის პირველ მოადგილედ (1988–89), გაზ. „საბჭოთა ოსეთის“ რედაქტორად (1989), მსახურობდა საქართველოს აგროსამეურნეო კომპლექსის რესპუბლიკური ცენტრის „საქაგროინფორმის“ დირექტორის მოადგილედ (1989–92), გაზ. „ქართული სოფლის“ და გაზ. „მეურნეს“ რედაქტორად (1993–95), ამჟამად საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს გაზ. „სამხედრო გაზეთის“ პ/მ მდივანია (1995–იდან).

საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1970).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

კეკელია გოლიათ ილიას ძე (15.I.1940, მუხურჩა, მარტვილის რ-ნი).

დაამთავრა სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის მექანიზაციისა და თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება; მუშაობა დაიწყო საქართველოს ტელევიზიის ინფორმაციის რედაქციაში კორესპონდენტად (1968–92), იყო საქართველოს შრომის, დასაქმების, სოფ. უზრუნველყოფის სამინისტროს პროფორიენტაციისა და ფსიქოლოგიური დაცვის რესპ. ცენტრის სოციალურ-ეკონომიკური განყოფილების მთ. სპეციალისტი (1993–97); ამჟამად სოფ. მეურნეობის სამინისტროს „აგროინფორმის“ სპეც. კორესპონდენტია.

კაშოიშვილი თამარ იოსების ასული (28.VI.1966, თბილისი),
ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის
განყოფილება (1992), შტუტგარტის უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის
ფაკულტეტი (1994); მუშაობდა ჟურნ. „პოლიტიკის“ ლიტმუშაკად,
ჟურნ. „რელიგიის კორესპონდენტად (1986–92), გაზ. „აგროინფორმის“
რედაქტორის მოადგილედ (1997–იდან); იყო სოფ. მეურნეობისა და
სურსათის სამინისტროს პრეს-ცენტრის მუშაკი.

ამჟამად გაზ. „ლომისის“ კორესპონდენტი (1999–იდან) და მსოფლიო
ბანკის საკრედიტო კავშირის პროექტის ჟურნალისტი.

არის სააგენტო „თი-ესის“ დაფუძნებელი (1994).

კვარაცხელია ვალერი ღამითის ძე (5.III.1948, სოფ. მიქავა,
წალენჯიხის რ-ნი), ჟურნალისტი, ფილოსოფიის მეცნიერებათა კანდიდატი,
საქართველოს ეროვნულ და სოციალურ ურთიერთობათა აკადემიის
აკადემიკოსი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის
განყოფილება (1975), თსუ სოციოლოგიის კათედრის ასპირანტურა
(1979); იყო ამავე კათედრის მეცნიერ-თანამშრომელი (1976–82);
მუშაობდა საქტელერადიოკომიტეტში მთ. რედაქტორად და პოლიტ.
მიმომხილველად (1983–91).

დაპატიმრებული იყო პოლიტიკური მოტივით (1992); იყო
საქართველოს პირველი პარლამენტის მაჟორიტარი დეპუტატი
მთაწმინდის რაიონიდან (1992–95); ამჟამად არის დამოუკიდებელი
გაზ. „2000“-ის გამომცემელი და რედაქტორი (1998–იდან).

კიკვაძე დიმიტრი ნიკოლოზის ძე (21.IX.1933, თბილისი),
საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი (1987).

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის
განყოფილება (1957); მუშაობდა საქტელერადიოკომიტეტში
კორესპონდენტად (1960–იდან): რადიოკომენტატორად (1969–70);
რადიოს ინფორმაციის მთ. რედაქციის მთ. რედაქტორად (1977); შემდეგ
პროპაგანდის მთ. რედაქციის მთ. რედაქტორად (1980); ამჟამად
საქტელერადიოკორპორაციის საინფორმაციო სააგენტო „კონტაქტის“
დირექტორია (1992–იდან).

ძ-ის რეპორტაჟები და ნარკვევები ყოველთვის იმსახურებს მსმენელთა
სიმპათიებს, რამდენიმე მათგანი რადიოს „ოქროს ფონდში“ ინახება.

კიკილაშვილი გივი კირილეს ძე (19.XI.1937, სოფ. გურჯაანი, სიღნაღის რ-ნი – 1983, ლაგოდეხი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1961); მუშაობდა ლაგოდეხის რაიონული გაზ. „გამარჯვების დროში“ ლიტმუშაკად (1962–63), იქვე რედაქტორად (1965–იდან სიცოცხლის ბოლომდე).

იყო საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1967).

კიტიკა მარლენ ვალერიანის ძე (26.VI.1930, თბილისი), საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1955). მუშაობდა საქინოფოტოფონოლოკუმენტების ცენტრ. სახელმწ. არქივის უფ. მეცნ. თანამშრომლად, განყოფილების გამგედ (1961–64), საქტელერადიოკომიტეტში გაცვლითი გადაცემების რედაქტორად, სატელევიზიო ფილმების რედაქტორად, უფ. რედაქტორად, განყოფილების გამგედ; ხელმძღვანელობდა ტელერადიოკომისიას ჟურნალისტთა ფედერაციაში (1964–91); ამჟამად მუშაობს საქინოფოტოფონოლოკუმენტების ცენტრალური სახელმწიფო არქივის დირექტორად.

ძ არის 100–ზე მეტი ფილმის რედაქტორი, ოცამდე სცენარის ავტორი.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1960).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

კოპალეიშვილი მიხეილ შალვას ძე (21.I.1935, თბილისი), საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი (1985).

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1959); მუშაობდა გაზ. „სოფლის ცხოვრების“ რედაქციაში ლიტ. თანამშრომლად (1960–62); შემდეგ საქტელერადიოკომიტეტში რადიოს სოფლის მეურნეობის რედაქციაში (1968); მოსწავლე ახალგაზრდობის განყოფილების რედაქტორად. იყო რადიოს ლიტ.–დრამ. პროგრამების მთ. რედაქციის რედაქტორი. ამჟამად ტელევიზიის შემოქმედებითი გაერთიანება „სხივის“ (ახლანდ. „ხელოვნება“) მთ. რედაქტორის მოადგილეა (1993–იდან).

ძ–ს აქვს ჩანახატები, ნარკვევები, რეპორტაჟები, წერილები, თარგმანები, წლების მანძილზე უძღვებოდა მისივე ავტორობით მომზადებულ ციკლებს: „მოგზაურობა ცოდნის სამყაროში“, რადიოკომპოზიციები – რესპ.

სახალხო მხატვრებზე, ქართველ მწერლებზე. ეს მასალები ინახება რადიოს ოქროს ფონდში; განახორციელა რადიოდამცემები („შუქი სიკეთისა“, „დავით აღმაშენებლის ქვა“, „დღე“), ტელეგადაცემები, ტელეფილმი (რეჟ. ა. ნინუა), მოიპოვა ჟურნ. „ნაკადულის“ პრემია (1962).

კოტრიკაძე შუქურა ლავროს ასული (3.XII. 1934, საგარეჯო), საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1958); დაარსების დღიდან მუშაობს გაზ. „სოფლის ცხოვრების“ რედაქციაში გამსვლელ კორესპონდენტად; სხვადასხვა დროს იყო განყოფილების გამგე, ეკონომიკის განყოფილების რედაქტორი. არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1962).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

კუციაშვილი ბურამ პეტრეს ძე (9.VII.1947, თბილისი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1973). მუშაობა დაიწყო საქართველოს რადიოს ინფორმაციის მთ. რედაქციის რესპ. ცნობების რედაქტორად (1976); შემდეგ იყო რადიოს გაცვლითი პროგრამების მთ. რედაქციის რედაქტორი (1977–78); რადიოს ინფორმაციის მთ. რედაქციის უფ.რედაქტორი, იქვე მთ. რედაქტორის მოადგილე (1978–86); საქინფორმის ღირექტორის მოადგილე, პ/მ მდივანი, გაზ. „კვირამალის“ პ/მ მდივანი (1986–91); საქართველოს ტელევიზიისა და რადიოს გაცვლითი ტელერადიო პროგრამების მთ. რედაქტორი (1992–95); საქართველოს ტელერადიოკორპორაციის საერთაშორისო ურთიერთობის ღირექციის ღირექტორი; ამჟამად საქტელერადიოკორპორაციის პროდიუსერია (1999–იდან). არის აქტუალური სატელევიზიო ინტერვიუების ავტორი და წამყვანი (1995–იდან).

კ. საქართველოს ტელევიზიისა და რადიოში მუშაობის დროს არაერთხელ იყო დასახელებული საუკეთესო ჟურნალისტად.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1980).

დაჯილდოებულია ღირსების მედლით (1996).

ლაზვილაშვილი მერი კირილეს ძე (24.VI.1949, სოფ. ქვალონი, ხობის რ-ნი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება და საზ. პროფესიათა ფაკულტეტი ფოტოჟურნალისტიკის სპეციალობით (1975); მუშაობდა ჩხოროწყეს გაზ. „ნაპერწყლის“

კორესპონდენტად (1975–76); ხობის გაზ. „კომუნიზმის მშენებლის“ სოფ. მეურნეობის განყოფილების გამგედ, პ/მ მდინად, რედაქტორის მოადგილედ (1976–96); ამჟამად ხობის გაზ. „სამეგრელოს“ რედაქტორია (1996–იდან).

არის საქართველოს ჟურნალისტიკა ფედერაციის წევრი (1978). მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

ლექსავა მანანა კლიმენტის ასული (14.IX.1933, თბილისი), ჟურნალისტი, საქართველოს კულტურის დამსახურებული მუშაკი (1974); პერსონალური პენსიონერი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1956); თითქმის 35 წლის განმავლობაში მუშაობდა ჟურნ. „მეცნიერება და ტექნიკა“ რედაქციაში სხვადასხვა თანამდებობაზე: – ლიტ.მუშაკად, განყოფილების რედაქტორად, მთ. რედაქტორის მოადგილედ (1957–იდან); აქვეყნებდა სამეცნ.–პოპულარულ წერილებს, ნარკვევებს, ინტერვიუებს; ეწეოდა მთარგმნელობით საქმიანობას; თანამშრომლობდა რესპ. სხვადასხვა ჟურნალ–გაზეთში (ჟურნ. „საქართველოს ქალი“, გაზ. „ახალგაზრდა კომუნისტი“ და სხვ.).

არის საქართველოს ჟურნალისტიკა ფედერაციის წევრი (1969).

ლილუაშვილი-მაჭავარიანი ალექსანდრე ბრიგოლის ძე (8.X.1934, თბილისი), ჟურნალისტი, საქართველოს დამსახურებული არტისტი (1969), პენსიონერი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1958); მუშაობდა საქართველოს ტელევიზიაში დიქტორად (მან ერთ–ერთმა პირველმა წაიყვანა გადაცემა საქართველოს ტელევიზიით); ლ არის მრავალი გადაცემის ავტორი.

არის საქართველოს ჟურნალისტიკა ფედერაციის წევრი (1954).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

ლომაძე მანანა რეზაზის ასული (15.VIII.1952, ლანჩხუთი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1974). მუშაობდა საქტელერადიოკომიტეტში შტატგარეშე კორესპონდენტად; შემდეგ იყო სტუდია „პუბლიცისტი“ სატელევიზიო გადაცემა „თბილისი და თბილისელების“ უმცროსი რედაქტორი; ამჟამად უფ. რედაქტორია (1974–იდან).

ლ-ს მომზადებული აქვს ასობით საინფორმაციო სიუჟეტი, ჩანახატი, რეპორტაჟი. 200-ზე მეტი საავტორო გადაცემა, დააარსა გადაცემათა ციკლი „თბილისური სალონი“, არის რადიონარკვევების, საგაზეთო პუბლიკაციების ავტორი. მისი ინიციატივით საქართველოში ჩამოყალიბდა ბერძულ-ქართული საინფორმაციო კულტურული ცენტრი - „გეორგია-ელადა“, ამზადებს ტელეგადაცემებს. ლ არის ავტორი ვიდეოფილმებისა „თბილისი-კონსტანტინეპოლი“, „ბერძნული დიასპორა, რეალობა, პერსპექტივა“. იგი დღემდე ერთადერთი ჟურნალისტიკა, რომელიც დედაქალაქის კეთილდღეობისათვის გაწეული ღვაწლისა და აქტუალური გადაცემების მომზადებისათვის დაჯილდოებულია ფესტივალის „თბილისური გაზაფხულის“ პრიზით - საუკეთესო ჟურნალისტის ნომინაციაში (1996).

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1984).

ლუპარსაბიშვილი კარლო ივანეს ძე (19.I.1931, თელავი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1955); მოსკოვის უმაღლესი პარტისკოლა პრესის, რადიოს და ტელევიზიის განხრით (1969); ლ იყო კომკავშირულ სამუშაოზე (1958-64); შემდეგ მუშაობდა საქართველოს ტელევიზიის საბავშვო გადაცემათა რედაქციაში უფ. რედაქტორად, სტუდია „პუბლიცისტის“ მთ. რედაქციის განყოფილების გამგედ, მთ. რედაქტორის მოადგილედ, სატელევიზიო პროგრამა „მრეწველობის“ რედაქტორად; ამჟამად ხელმძღვანელობს პროგრამას „ეკოლოგიური ქრონიკა (1964-იდან).

ლ არის მრავალი სატელევიზიო გადაცემის ავტორი: „საპოვნელა“, „შრომა და დასვენება“, „ორიონი“, „მოქალაქე, საზოგადოება, კანონი, ბრაკონიერები“, „ეკოლოგიური ქრონიკა“, „გადავარჩინოთ იმისათვის, რომ გადავრჩეთ“, „პური ჩვენი არსობისა“, „ტყე ეროვნული საუნჯეა“, „რა გზით ვიაროთ“ და სხვ. თანამშრომლობს რესპ. ჟურნალ-გაზეთებში.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1967).

მამასახლისი სანდრო ვაჰანის ძე (28.VI.1933, თბილისი), ჟურნალისტი, ფილოლოგიურ მეცნიერებათა კანდიდატი (1971).

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1958); მუშაობდა გაზ. „თბილისში“ ლიტმუშაკად (1956-

63); იყო თსუ-ს ჟურნალისტიკის განყოფილების ასისტენტი; კითხულობდა ლექციებს ფოტოხელოვნებაზე და მის საკითხებზე (1963–80); ამჟამად აქტიურად თანამშრომლობს საქართველოს ტელევიზიაში (1980–იდან); რადიოთი და ტელევიზიით გადაიცა მისი მომზადებული მწვავე ცხოვრებისეული პრობლემებისადმი მიძღვნილი 300–მდე გადაცემა;

მამისეიშვილი ჩარიტა კონსტანტინეს ასული (15.IV.1947, სოფ. გეგუთი, წყალტუბოს რაიონი).

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1968). მუშაობს გაზ. „თბილისში“. ამჟამად უფ. კორესპონდენტია.

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები, მათ შორის, ღირსების მედალი (1998);

მირიჯანაშვილი შალვა ვასილის ძე (20.IX. 1931, თბილისი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1967); მოსკოვის რეპორტაჟის ორწლიანი ლექტორიუმი (1961); მუშაობდა გაზ. „თბილისის“ ლიტმუშაკად, პ.მ. მდივნის მოადგილედ (1957–77); გაზ. „სოფლის ცხოვრების“ პ.მ. მდივნად (1977–82); განყოფილების გამგედ (1989–91); ჟურნ. „პოლიტიკის“ მთ. რედაქტორის მოადგილედ (1992–93); ამჟამად გაზ. „ნების“ რედაქტორ–მენეჯერი და ჟურნ. „პრეს–კურიერის“ მთ. რედაქტორია (1993–იდან).

იყო ჟურნალისტთა კავშირის ძირეული პრესის სექციის მდივანი. არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1958).

მაჩალაძე ნუნუ კონსტანტინეს ძე (29.IX.1941, ქუთაისი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1970); მუშაობდა გაზ. „ქუთაისის“ ლიტმუშაკად, კორესპონდენტად; ამჟამად განყოფილების რედაქტორია (1971–იდან). არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1972).

მაჭარაშვილი შოთა მაქსიმეს ძე (31.I.1962, სოფ. მაჭარაშვილი, საჩხერის რ-ნი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1990); მუშაობდა გაზ. „რესპუბლიკის“ უმც. რედაქტორად (1990–92); გაზ. „საქმიანი

კვირის“ მიმომხილველად (1992–93); ამჟამად გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკის“ კორესპონდენტია (1993–იდან).

მიძაძე აკაკი ტარიელის ძე (4.IV.1955, სამტრედია), ჟურნალისტი, ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატი (1989); მ. აბულაძის მეუღლე.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1976); მოსკოვის ახალგაზრდობის ინსტიტუტი (1989); მუშაობდა გაზ. „კომსომოლსკაია პრავდას“ კორესპონდენტად (1974–76); საქართველოს ახალგაზრდული ორგანიზაციების ცენტრალურ აპარატში სხვადასხვა თანამდებობაზე ინსტრუქტორობიდან კომპაქშირული სკოლის დირექტორამდე (1977–86); ამჟამად მუშაობს გაზ. „მოსკოვსკიე ნოვოსტის“ ამიერკავკასიის ბიუროს ხელმძღვანელად. არის მრავალი საგაზეთო სტატიის ავტორი.

მელაძე სულხან გივიის ძე (23.V.1965, თბილისი), ჟურნალისტი; გ. ხაზაღიას შვილი.

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1988); მუშაობდა საქართველოს ტელევიზიის ლიტერატურისა და ხელოვნების რედაქციის რეჟისორის ასისტენტად, უმცრ.რედაქტორად, რედაქტორად (1982–92); იყო შემოქმედებითი გაერთიანება „ალიონის“ მთ. რედაქტორის მოადგილე (1992–93); „ალიონის“ კომენტატორი (1993–97), ამჟამად საქართველოს პარლამენტის პრესისა და ინფორმაციის დეპარტამენტის უფროსია.

მ ავტორია სატელევიზიო გადაცემებისა: – „ინტერვიუ–ანკეტა“, „ვერნისაჟი“, „სე“, „ალიონ“, მიღებული აქვს სატელევიზიო ფესტივალის „მანა–95“-ის პრიზი „ყოველდღიური საინფორმაციო პროგრამის საუკეთესო წამყვანისათვის“.

მიტრეველი მანანა ბარის ასული (5.XII.1965, თბილისი), ჟურნალისტი, გ. მეტრეველის შვილი.

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1991); მუშაობდა გაზ. „თბილისის“ შტატგარეშე კორესპონდენტად (1983–86); გაზ. „ქართველი ერის“ კორესპონდენტად (1994–95); ამჟამად თანამშრომლობს გაზეთებში: – „არაგველები“ და „რაჭა“ – რედაქტორის კონსულტანტი.

მუსალიანი ბიძინა ბერონტის ძე (5.III.1937, სოფ. გვიძრაღა, ლენტეხის რ-ნი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1966); მუშაობდა რ-ნულ გაზ. „საბჭოთა სენათის“ (ახლანდ. „სენათის“) განყოფილების გამგედ, რედაქტორის მოადგილედ; ამჟამად ამ გაზეთის რედაქტორია (1966–იდან).

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1976).

ბილბული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

მუსხელიძე ლერი ვახტანგის ძე (20.II.1937, ხაშური), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1969). მუშაობდა გაზ. „ლელოს“ კორესპონდენტად (1964–68); კასპის რაიონული გაზ. „განთიადის“ რედაქტორის მოადგილედ (1968–73); საქართველოს ტელევიზიის უფროს რედაქტორად (1973–74); იყო გაზ. „სოფლის ცხოვრების“ კორესპონდენტი, რედაქტორის პირველი მოადგილე (1974–96); გაზ. „სიყვარულის“ რედაქტორი (1997–97); ამჟამად გაზ. „სამსჯავროს“ რედაქტორი (1997–იდან) და, თანამოაზრეებთან ერთად დაფუძნებული, თბილისის ჟურნალისტიკის და სამართლის ინსტიტუტის რექტორია (1992–იდან).

არის სერგეი მესხის სახ. პრემიის ლაურეატი (1997), საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1970).

ბილბული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები, მათ შორის, ღირსების ორდენი (1999).

მღებრიშვილი ბურამ თედორეს ძე (1932; თბილისი – 1994), ჟურნალისტი, თ. მღებრიშვილის შვილი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1955); მუშაობდა საქართველოს რადიოში კორესპონდენტად, კორესპონდენტთა ქსელის გამგედ (1955–58); უკანასკნელ ცნობათა რედაქციის უფ. რედაქტორად (1958–63); ხელმძღვანელობდა რადიოში ახლად ჩამოყალიბებული სატირისა და იუმორის რედაქციას (1963); იყო გამომც. „სოიუზპეჩატის“ საქართველოს განყოფილების დირექტორი; პრესის გავრცელების სამმართველოს უფროსის მოადგილე, პოლიგრაფიული საწარმო–სააქციო საზოგადოება „კეპელის“ გენ. დირექტორი.

იყო საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1959).

მშვიდობაში მიხილ მიხილის ძე (8.II.1937, ბათუმი),
ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის
განყოფილება (1962); მუშაობდა თსუ-ს მრავალტირაჟიან გაზ.
„ახალგაზრდა სტალინელის“ კორესპონდენტად (1957–62), გაზ.
„საბჭოთა აჭარის“ კორესპონდენტად; იყო საქართველოს წიგნის
მოყვარულთა საზოგადოება „ალმანახის“ („მწიგნობარი“) სარედაქციო
საბჭოს წევრი (1983–84); აჭარის ტელერედკოლეგიის წევრი (1987–
92); ჟურნ. „მაჭახელას“ ხელმძღვანელი და მისი საინფორმაციო-
სარეკლამო ბიულეტენის – „ოქროს საწმისის“ რედაქტორი (1989–
90); მუშაობდა აჭარის ტელევიზიის მთ. რედაქციაში მთარგმნელად,
სტილისტად (1992–95), აჭარის უზენაესი საბჭოს საინფორმაციო
სააგენტო „აჭარის“ მთ. რედაქტორად; ხელმძღვანელობდა აჭარის
უზენაესი საბჭოს ყოველთვიურ საინფორმაციო ბიულეტენს „ქრონიკა“;
იყო აჭარის შსს-ს გაზ. „პირისპირის“ მთ. რედაქტორის მოადგილე;
გაზ. „მეცნიერების“ რედაქტორი (1993); ამჟამად აჭარის
ტელერადიოდეპარტამენტში ტელევიზიის მთ. რედაქციის სტილისტი
(1994).

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1969).
მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

მზადლიშვილი მასილ ღაშითის ძე (9.VIII. 1944, თბილისი),
ჟურნალისტი, დ. მჭედლიშვილის შვილი.

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის განყოფილება (1966); მუშაობდა
თბილისის ბეჭდვითი სიტყვის კომბინატის მხატვარ-რეჟისორად (1961–
62); გაზ. „ვეფრიანი ტბილისის“ კორესპონდენტად (1936–64); გაზ.
„სამშობლოს ხმის“ კორესპონდენტად (1965–66); გაზ. „ეკრანის ამბების“
პ.მ. მღივანად (1967–68); იყო გაზ. „საქართველოს კინომატოგრაფისტის“
მთ. რედაქტორი (1968–69), გაზ. „სამშობლოს“ პ.მ. მღივანი (1969–
72); გამომც. „ხელოვნების“ ღირექტორის მოადგილე (1973); პრესის
გავრცელების რესპ. სამმართველოს უფროსის მოადგილე (1974); გაზ.
„თბილისის“ (1975–77); გაზ. „ახალგაზრდა კომუნისტის“ (1977–
79); საქართველოს ტელევიზიისა და რადიოს კორესპონდენტი მოსკოვში
(1979–84); შემდეგ მუშაობდა ჟურნ. „ახალი ფილმების“ მთ.
რედაქტორად (1984–86); გამომც. „ფიროსმანის მეგობრების“
ღირექტორად (1992–93), საერთაშორისო საზოგადოება „ფიროსმანის

მეგობრების“ პრეზიდენტად (1993-96). ამჟამად კლუბ-ჟურნალ „ქართველების“ მთ. რედაქტორი და გამომცემელია (1966-იდან).

მ მხატვრულ-დოკუმენტური და პუბლიცისტური ჟანრის 13 წიგნის ავტორია.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1966).

მჭადლიშვილი ნანა ბივის ასული (5.1.1958, წნორი, სიღნაღის რ-ნი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1986); მუშაობდა საქტელერადიოკომიტეტში ინფორმაციის რედაქციაში; პარალელურად საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ტელელაბორატორიასა და საქართველოს კულტურის სამინისტროს ხალხური შემოქმედებისა და კულტურის რესპ. ცენტრში; ამჟამად საქართველოს ტელევიზიის კორესპონდენტია სიღნაღის ზონაში.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1994).

მხარბრძემლი სტეფანე პავლეს ძე (ფსევდ. არლუნელი) (6.IX. 1924, სოფ. ველისციხე, გურჯაანის რ-ნი), ჟურნალისტი. II მსოფლიო ომის მონაწილე.

დაამთავრა ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1954); მუშაობდა ჟურნ. „ნიანგის“ კორესპონდენტად, ლიტმუშაკად, პ/მ მდივნად, რედაქტორის მოადგილედ, აგრეთვე, იყო ფრონტისა და დივიზიის გაზეთების რედაქციების სამხედრო კორესპონდენტი.

ეჭირა გაზ. „კომუნისტის“, საოლქო გაზ. „გამარჯვების“, „თბილისის“, „სოფლის ცხოვრების“ რედაქციებში პასუხსაგები თანამდებობები (1949-62); იყო „წიგნის სამყაროს“ მთ. რედაქტორის მოადგილე (1968-93); დაწერილი აქვს მრავალი ნარკვევი, ფელეტონი, რეპორტაჟი, ინტერვიუ, კორესპონდენცია. გამოაქვეყნა 120 წიგნი („ჟურნალისტის ჩანაწერები“, პოეტური კრებული და სხვ.).

მ-ის კომედია დაიდგა საქართველოს თეატრების სცენებზე და რესპუბლიკურ ფესტივალებზე პრიზები დაიმსახურა: ცალკეული ნაწარმოებები თარგმნილი და დაბეჭდილია 25 უცხოურ ენაზე.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციისა (1957) და საქართველოს მწერალთა კავშირის წევრი (1959).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

ნადარეიშვილი გივი ალექსანდრეს ძე (1925, სოფ. ონტოფო, აბაშის რ-ნი – 1984, აბაშა), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1955); მუშაობდა დუშეთის რაიონული, შემდეგ სარაიონთაშორისო გაზეთის რედაქტორის მოადგილედ (1955–67); პარტიის აბაშის რაიკომის პროპაგანდისა და აგიტაციის განყოფილების გამგედ (1967–80); იყო გაზ. „განახლებული აბაშის“ რედაქტორი (1970–იდან სიცოცხლის ბოლომდე).

ნ სისტემატურად თანამშრომლობდა საქართველოს სხვადასხვა ჟურნალ–გაზეთში. გამოქვეყნებული აქვს წიგნები: „ილია ჭავჭავაძე დუშეთში“, „ბავშვების ქომაგი“, „არდადეგების დღეები“ და სხვ.

იყო საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1957).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

ნაცვლიშვილი ნუზარ ალექსის ძე (12.VII.1955, თბილისი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1978). მუშაობდა საქტელერადიოკომიტეტში სამეცნიერო–პოპულარული სასწავლო პროგრამების ინფორმაციის მთ. რედაქციაში რედაქტორად (1978–85); საქართველოს რადიოს ლიტერატურული პროგრამა „დროების“ წამყვანად (1987–89); დამოუკიდებელი ტელეკომპანია „ტაოს“ მთ.რედაქტორად (1997); ამჟამად თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის ტელერადიოჟურნალისტიკის კათედრის მეცნიერ თანამშრომელია.

ნაცვლიშვილი პაატა თეიმურაზის ძე (16.X.1952, თბილისი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1974). მუშაობდა მრავალტირაჟიანი გაზ. „თბილისის უნივერსიტეტის“ ლიტმუშაკად (1974–76); გაზ. „ახალგაზრდა კომუნისტის“ კორესპონდენტად (1976–78); ჟურნ. „მართვეს“ ლიტმუშაკად (1978–84); მსახურობდა საქართველოს საზღვაო სანაოსნოში შორეული ნაოსნობის მატროსად (1980–84); იყო საქართველოს რადიოს ახალგაზრდული პროგრამების მთ. რედაქტორი (1984–85); გაზ. „ახალგაზრდა კომუნისტის“ (1985–88) და გაზ. „ნატურისთვალის“ (1990–93) რედაქტორი; საქართველოს ტელევიზიის შემოქმედებითი გაერთიანება „სხივის“ მთ. რედაქტორი

(1994), „ახალი ქართული გაზეთის“ მთ. რეჟისორი (1998). ამჟამად გაზ. „სამშობლოს“ რედაქტორია (1988–იდან).

6 არის საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის დამფუძნებელი წევრი, ვიცე-პრეზიდენტი (1989–96), ქართველ ჟურნალისტთა საზოგადოების ერთ-ერთი დამფუძნებელი (1994) და თანათავმჯდომარე.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის, (1977) ჟურნალისტთა საერთაშორისო ფედერაციის (1990) სპორტულ ჟურნალისტთა საერთაშორისო ფედერაციის წევრი (1993).

დაჯილდოებულია ღირსების ორდენით (1999).

ნოდია რაულ დავითის ძე (22.V.1941, მარნეული), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1970); მუშაობდა გაზ. „მცხეთის“ კორესპონდენტად (1969–72); ბოლნისის რაიონული გაზ. „გამარჯვების დროშის“ განყოფილების გამგედ (1972–76); მარნეულის რაიონული გაზ. „ახალი მარნეულის“ პ/მდივნად; ამჟამად იქვე რედაქტორის მოადგილეა (1976–იდან).

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1977).

პაპასპირი ნეფი ბორისის ასული (8.V.1940, სოფ. ქვედა ჩხოროწყეს რ-ნი), ჟურნალისტი, ლ. პაპასკირის და).

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1964); მოსკოვის ცენტრალური კორესპონდენტული სკოლა (1968); მუშაობდა ჩხოროწყეს რაიონული გაზ. „ნაპერწყალის“ კორესპონდენტად (1969–85); რედაქტორად (1986–95); ამჟამად გაზ. „კოლხეთის ფარის“ რედაქტორია (1996–იდან).

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1983).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

ალატონიშვილი ბია შოთას ძე (9.V.1963, თბილისი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1987); მუშაობდა ონის რაიონული გაზეთის რედაქციაში კორესპონდენტად, წერილების განყოფილების გამგედ (1988–92); იყო გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკის“ სპორტ. კორესპონდენტი; ამჟამად იქვე სპორტ. სექტორის გამგეა (1992–იდან).

არის სპორტულ ჟურნალისტთა ასოციაციის წევრი (1992).

შენიშნული თემაზე სმრგოს ძმ (7.IV.1953, თბილისი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1978); ბაქოს უმაღლესი პარტსკოლა (1984); მუშაობდა გაზ. „ახალგაზრდა კომუნისტის“ კორესპონდენტად (1982–84); კასპის რაიონული გაზ. „განთიადის“ მთ. რედაქტორად (1984–91); იყო გაზ. „დაღალის“ (1991–92) და გაზ. „კაბადონი–8“ რედაქტორი (1992–94); ამჟამად გაზ. „მანისის“ რედაქტორის მოადგილე (1994–იდან).

რცხილამე ზურაბ ნიკოლოზის ძმ (12.III.1932, თბილისი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა ზ. ფალიაშვილის სახ. ცენტ. სამუსიკო სასწავლებელი ვოკალისა და ფორტეპიანოს განხრით (1951), თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1956), თბილისის უცხო ენების სახელმწიფო ინსტიტუტი ესპანური ენის სპეციალობით; იყო საქართველოს სახელმწიფო საესტრადო ორკესტრ „რეროსა“ და ფილარმონიის სოლისტი (1952–56); მუშაობდა სამეცნიერო-პოპულარულ და ქრონიკა-დოკუმენტური ფილმების სტუდიაში რედაქტორად (1963–64); გაზ. „კომუნისტის“ კორესპონდენტად, უფ. კორესპონდენტად, ხელოვნების სექტორის გამგედ (1964–82); საქართველოს ჟურნალისტთა შემოქმედებითი განყოფილების გამგედ; შემდეგ იყო გაზ. „მუსიკის“ მთ. რედაქტორის მოადგილე (1989–90); ჟურნ. „მეგლის მეგობრის“ მთ. რედაქტორი (1991–92); საქართველოს საბჭოთა პერიოდის პოლიტ.რეპრესიების მსხვერპლთა ხსოვნისა და თანადგომის საზოგადოება „მემორიალის“ ამავე სახელწოდების გაზეთის მთ. რედაქტორი (1994–იდან), გაზ. „ასავალ-დასავალის“ სპორტ. მიმომხილველი და სარედაქციო კოლეგიის წევრი (1995–იდან); ჟურნალისტთა სახლის დირექტორია (1986–იდან).

რ არის პიესის „ახალ ბინას გილოცავ“ და „ლუარსაბ თათქარიძის“ ინსცენირების (ორივე დაიდგა სახელმწ. მინიატურების თეატრში), ასევე სრულმეტრაჟიანი სატელევიზიო მუსიკალური ფილმის „ივერია და სიყვარული“ სცენარის ავტორი. მას ეკუთვნის ერთ-ერთი პოპულარული სიმღერა „ნათიას“ მუსიკა.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა კავშირის პრემიის ლაურეატი (1982); საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1967).

სალშქვაძე თამაზ ივანეს ძმ (21.VIII.1930, ოზურგეთი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1954); მუშაობდა რაიონული გაზ. „ლენინის დროშის“ რედაქციაში ლიტმუშაკად, სოფლის მეურნეობის განყოფილების გამგედ (1954–59); საქტელერადიოკომიტეტის საკ. კორესპონდენტად (1959–61); გაზ. „ზარია ვოსტოკას“ საკ. კორესპონდენტად (1961–65); იყო ანასეულის ჩაის მრეწვე. საკავშირო სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის გამოცემლობის გამგე და სამეცნიერო შრომების კრებულის მთ. რედაქტორის მოადგილე (1965–70); ყაზბეგის რაიონული გაზ. „დარიალის“ რედაქტორი (1974–78); ამჟამად ოზურგეთის რაიონული გაზეთის რედაქტორია (1986—იდან).

სამსონია ალექსანდრე ღვინოსის ძე (3.XI.1933, ბათუმი),
ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1957); მუშაობდა გაზ. „საბჭოთა აჭარის კორესპონდენტად (1960–80); ჟურნ. „ჭოროხის“ რედაქტორად (1980–91); იყო გაზ. „აჭარის“ მთ. რედაქტორი; ამჟამად აჭარის ჟურნალისტთა ფედერაციის თავმჯდომარეა (1991–იდან); სისტემატურად თანამშრომლობს საქართველოს სხვადასხვა ჟურნალ-გაზეთში, ს-ს, დაბადებიდან 65 წლისთავთან დაკავშირებით, აჭარის საზოგადოებამ იუბილე გადაუხადა.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციისა (1964) და საქართველოს მწერალთა კავშირის წევრი (1969).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

სილაგაძე მარიკა ამბროსის ას (1.XI.1946, ქუთაისი),
ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1968); მოსკოვის საკავშირო ინსტიტუტის ტელევიზიისა და რადიომაუწყებლობის მუშაკთა კვალიფიკაციის ასამაღლებელი კურსები (1982); მუშაობდა ჟურნ. „საბჭოთა სამართლის რედაქციაში კორექტორად (1968–70); საქართველოს ტელევიზიის შტატგარეშე კორესპონდენტად; შემდეგ პროპაგანდის მთ. რედაქციის, საინფორმაციო პროგრამა „მოამბის“ უმცრ. რედაქტორად; რადიომაუწყებლობის პროპაგანდის მთ.რედაქციის უფ. რედაქტორად; ამჟამად ტელევიზიის სახალხო მეურნეობის მთ. რედაქციის რედაქტორია (1975–იდან).

ს სისტემატურად თანამშრომლობს ჟურნალ-გაზეთებში: „ქუთაისი“, „თბილისი“, „კომუნისტი“ და სხვ.

სინაუორიპი ამირან ლეჰანის ძე (20.X.1952, ქუთაისი),
ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის
განყოფილება (1974).

მუშაობდა საქართველოს განათლების სამინისტროს იდეურ-
ზნეობრივი აღზრდის რესპ. სამეცნიერო-მეთოდური ცენტრის
საგამომცემლო ჯგუფის რედაქტორად, განყოფილების გამგედ (1973-
83); საქართველოს რადიოს ახალგაზრდობის რედაქციაში
ახალგაზრდული პროგრამების განყოფილების გამგედ, ტელევიზიისა
და რადიოს ახალგაზრდული პროგრამების მთ. რედაქციის მთ.
რედაქტორის მოადგილედ, ტელევიზიის ინფორმაციის მთ. რედაქციის
მთ: რედაქტორის მოადგილედ, სპეც. კორესპონდენტად ამჟამად
განყოფილების გამგეა (1981-იდან).

ს-მ ერთ-ერთმა პირველმა დაიწყო (80-იანი წლების დასაწყისში)
საინფორმაციო პროგრამა „მომხმე“ სიუჟეტების მომზადება რელიგიურ
თემაზე, რაც იმ პერიოდში გარკვეულ სირთულეებთან იყო
დაკავშირებული; იყო ავტორი და წამყვანი ტელეგადაცემებისა:
„სახელმწიფო საბჭოს დღიური“, „პარლამენტის დღიური“, „პარლამენტის
საათი“ (1992-95); მისი ავტორობით და ხელმძღვანელობით მზადდება
ტელემატიანე „ჟამი შენებისა“.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1990).

სულაკაური ვალერიან რომანის ძე (28.XI.1935, სოფ.
ფარსმაში, ახმეტის რაიონი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის
განყოფილება (1963); „გიკ“-ის სასცენარო ფაკულტეტი (1971);
მუშაობდა საქართველოს ტელევიზიაში რედაქტორად (1962-76);
კინოსტუდია „ქართული ფილმის“ დუბლიაჟის გაერთიანებაში
რედაქტორად, მთ. რედაქტორად (1976-92); ამჟამად ტელევიზიის და
რადიომაუწყებლობის ინსტიტუტში კათედრის გამგეა (1996-იდან).

ს აქვეყნებდა მოთხრობებს და ნარკვევებს ჟურნალებში: - „ცისკარი“,
„საქართველოს ქალი“, „მნათობი“, გაზეთებში: „ლიტერატურული
საქართველო“, „ახალგაზრდა კომუნისტი“; მისი სცენარებით გადაღებულია
ფილმები: - „ომლო“, „თეთრი თორღვაი“, „ცაბუნია“, „ცის ბილიკები“,
რომლებმაც საერთაშორისო და საკავშირო ფესტივალებზე მთავარი
პრიზები და პრემიები მოიპოვეს: არის 50-ზე მეტი მხატვრული,
პუბლიცისტური ფილმის, მათ შორის: „თუში მეცხვარე“, „ბილიკები

ცაში“ და სხვ. ავტორი, თარგმნილი და რედაქტირებული აქვს 800-ზე მეტი მხატვრული ფილმი, 1995 წ. საქტელერადიოკორპორაციაში საფუძველი ჩაუყარა ღუბლიაჟს.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1971).

ტაბიკი ივარი კონსტანტინეს ძე (1931, თბილისი – 1991), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1960); მუშაობდა ჟურნ. „აგიტატორისა“ და გაზ. „სოფლის ცხოვრების“ ლიტმუშაკად (1960–75); იყო გაზ. „თბილისის კორესპონდენტი“ (1975–91).

ტ-ის ნამუშევრები (ძირითადად კრიტიკული წერილები და ნარკვევები) პოპულარობით სარგებლობდა მკითხველთა შორის. იგი აღიარეს წლის საუკეთესო ჟურნალისტად (1973) არის საქართველოს ჟურნალისტთა პრემიის ლაურეატი (1973).

ტატიშვილი გიული დიმიტრის ძე (8.V.1949, ჭიათურა), ჟურნალისტი. დ. ტატიშვილის შვილი.

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1975); მუშაობდა ტელევიზიისა და რადიომაუწყებლობის სახელმწიფო კომიტეტში ტელეფილმების სტუდიის რედაქტორად; მისი სცენარით შექმნილია რამდენიმე ფილმი; არის მრავალი გადაცემის ავტორი; რედაქტორობდა 200-მდე ფილმს; ამჟამად მუშაობს ბავშვთა სოფელ „საქართველოში“, ზრდის 6 უდედმამო და ნახევრად უდედმამო ბავშვს.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1992).

უშვერიძე არჩილ იაკობის ძე (1931 – თბილისი – 1977), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1954); მუშაობდა გაზ. „სახალხო განათლების“ რედაქციაში კორესპონდენტად, მშრომელთა წერილების და კორესპონდენტთა ქსელის განყოფილების გამგედ (1950–66); იყო ჟურნ. „სკოლა და ცხოვრების“ მთ. რედაქტორის მოადგილე (1966–იდან); წლების მანძილზე იყო ახალგაზრდა ჟურნალისტთა გაერთიანების საბჭოს წევრი. ამ საბჭოზე უ-ს გამოსვლები, როგორც ერუდირებული ავტორის ნაშრომი, გამოქვეყნდა გაზ. „ახალგაზრდა კომუნისტში“ (1954).

იყო საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1960).

შანგიშვიტი ბიჭიკო უშანგის ძე (1933, საჩხერე – 1995, თბილისი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1963); მუშაობდა გაზ. „მცხეთის“ ფოტოკორესპონდენტად, ლიტმუშაკად, განყოფილების გამგედ, რედაქტორის მოადგილედ, რედაქტორად (1965–იდან სიცოცხლის ბოლომდე).

იყო საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1981).

შოცხვერია ზურაბ ვასილის ძე (12.IV.1959, თბილისი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1981); მუშაობდა საქტელერადიოკომიტეტში სპორტულ გადაცემათა მთ. რედაქციის შტატგარეშე კორესპონდენტად (1982–85); ჟურნ. „მართვეს“ ლიტმუშაკად (1985–90); გაზ. „თბილისის“ ინფორმაციის განყოფილების გამგედ (1990), გაზ. „სარბიელის“ მთ. რედაქტორად (1990–იდან).

შ სისტემატურად თანამშრომლობს საქართველოს სხვადასხვა ჟურნალ–გაზეთში.

ძარღვაშვილი მარიამ თოფაშვილის ას (24.I.1952, ბათუმი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1974). თანამშრომლობდა გაზ. „მოლოდიოე გრუზიასში“ (1970–75); იყო „საქქალაქმრეწვის“ გაზ. „ენგურის“ რედაქტორის მოადგილე (1984–იდან) და გაზ. „სვობოდნაა გრუზიას“ საკ. კორესპონდენტი სამეგრელოს რეგიონში.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1991).

ძვლივიძე ნათელა დიმიტრის ას (13.XI. 1956, სოფ. ყანდაურა, საგარეჯოს რაიონი).

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი; მუშაობდა საგარეჯოს რაიონულ გაზ. „ივრის განთიადში“ განყოფილების გამგედ (1978–80), პმდიენად, რედაქტორის მოადგილედ; ამჟამად ამავე გაზეთის რედაქტორია (1992–იდან).

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1981).

ძინძლაძე ლალი შოთას ასული (22.II.1950, სოფ. აცანა, ლანჩხუთის რაიონი), ჟურნალისტი, საქართველოს დამსახურებული მასწავლებელი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1972); მუშაობდა გაზ. „კომუნისტის“ (ახლანდ. „საქართველოს რესპუბლიკა“) მშრომელთა წერილების განყოფილების, მრეწველობისა და ტრანსპორტის განყოფილების კორესპონდენტად (1972–75); ამჟამად ეკონომიკის რედაქციის უფ. კორესპონდენტი (1975–იდან).

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1976).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები, მათ შორის, ღირსების მედალი (2000).

მინძალაძე ნუზუარ ნოეს ძე (1932 – ოზურგეთი – 2000), საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი (1971).

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1954); იმავე წლიდან მუშაობდა მრავალტირაჟიან გაზ. „ნატანების კოლმეურნის“ რედაქტორად; გაზ. „სვობოდნაია გრუზიას“ საკ. კორესპონდენტად ოზურგეთის რაიონში.

ძ-ის პიესა „მარად ერთად“ დაიდგა ა. წუწუნავას სახ. ოზურგეთის სახელმწიფო თეატრში. იყო გურიის მხარის ჟურნალისტთა რეგიონული ორგანიზაციის თავმჯდომარე, ჟურნალისტთა რესპ. კონკურსის პრემიის ლაურეატი (1989).

იყო საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1957).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

ძორიძე ზვიადი ვალერიანის ძე (1968 წ. ქ. თბილისი); 1992 წელს დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი; იყო გაზეთ „ახალგაზრდა კომუნისტის“ კორესპონდენტი (1986–1987); რადიოპროგრამა „პიკის საათის“ რედაქტორი (1969–1990); გაზეთ „7 დღის“ კორესპონდენტი (1990–1991); დამფუძნებელი და სარედაქციო კოლეგიის წევრი (1991–1996); არის „7 დღის“ მთავარი რედაქტორი (1996); გამოქვეყნებული აქვს მრავალი საგაზეთო და საჟურნალო სტატიები. არის ქართველ ჟურნალისტთა საზოგადოების თავმჯდომარე (1994) და ასოციაცია „თავისუფალი პრესის“ გამგეობის წევრი (1995).

ძურღაძე ბონდო კარლოს ძე (25.IV. 1960, ბორჯომი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1989); მუშაობდა გაზ. „ახალგაზრდა კომუნისტის“ განყოფილების გამგედ (1982–89); ამჟამად გაზ. „შანის“ მთ. რედაქტორია (1989–იდან).

არის ჟურნალისტთა პირველი პრემიის ლაურეატი საუკეთესო პუბლიცისტური ნაშრომისათვის (1986), საქართველოს პრესის ფესტივალის 5 ნომინაციაში გამარჯვებული (1995).

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1993).

ყურაშვილი ეთერ სერბოს ძე (12.I.1947, გურჯაანი), ს. ყურაშვილის შვილი.

დაამთავრა თსუ-ს ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1973); სხვადასხვა დროს მუშაობდა ცენტრალური სახელმწიფო არქივის უწყებათა დოკუმენტური მასალების სამეცნიერო-ტექნიკური დამუშავების განყოფილებაში, ჟურნ. „ეკონომისტში“; ამჟამად მუშაობს ჟურნ. „საუნჯის“ კრიტიკა-პუბლიცისტის განყოფილების ლიტერატურის რედაქტორად (1978-იდან); გამოქვეყნებული აქვს თარგმანები: - ბ. სოკოლოვი - „ეგეოსის კულტურა“, მ. უსპენსკი - „XVII-XIX საუკუნის იაპონური გრაფიკა“, - „ძველი ეგვიპტის ხელოვნება“ და სხვ.

შაოროშაძე ოთარ ალექსანდრეს ძე (4.VI.1953, ზესტაფონი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო კონსერვატორია (1976), თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1982). მუშაობდა საქართველოს რადიოში პროგრამა „პიკის საათი“ რედაქტორად (1979-85), საქართველოს ტელევიზიაში ინფორმაციის მთ. რედაქციის უფ. რედაქტორად, მთ. რედაქტორად (1985-96); ამჟამად მისივე დაარსებული პროგრამა „ალიონის“ მთ. რედაქტორია (1992-იდან).

არის ავტორი და წამყვანი გადაცემებისა: „აუქციონი“, „პიკის საათი“, „ნაშუადღევს“.

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები, მათ შორის, ღირსების ორდენი (1997).

შენგელი დოდო (თამარ) ივანეს ასული (11.III.1938, თბილისი), ჟურნალისტი, ვ. შენგელის მეუღლე.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება. მუშაობდა საქტელერადიოკომიტეტის ინფორმაციის რედაქციის შტატგარეშე კორესპონდენტად, რედაქტორის მოადგილედ (1962), იყო გაზ. „საქმეს“ რედაქციაში განყოფილების გამგე (1991);

საქართველოს ტელერადიოკორპორაციაში განყოფილების გამგეა (1992–
იდან). მისი ნამუშევრები ძირითადად კულტურის სფეროს შეეხება.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1979).

შენგებლია ალექსანდრე შალვას ძე (15.VI.1934, ქუთაისი),
ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის
განყოფილება (1958). მუშაობდა გაზ. „თბილისში“ (1958–79);
ხელმძღვანელობდა საქტელევიზიის სამართლისა და მორალის სამსახურს
(1979–87); ერთდროულად იყო გაზ. „სოფლის ცხოვრების“ რედაქტორის
მოადგილე (1992–93); გაზ. „დემოკრატიის“ რედაქტორი, ასევე, საგარეო
საქმეთა სამინისტროს რედაქტორი; გაზ. „ქუთაისის“ მთ. რედაქტორი
(1987–2000); არის გაზ. „სარკმელი საქართველოსი“ დამფუძნებელი
და რედაქტორი. ამ გაზეთის ერთ-ერთი ნომერი, ჩვენი ქვეყნის
ჟურნალისტიკის ისტორიაში პირველად, დაისტამბა საფრანგეთში, პარიზში
(1995, 26.V), იუნესკოს ეგიდით გამართულ დღეებში.

არის იმერეთის ჟურნალისტთა რეგიონული ორგანიზაციის
თავმჯდომარე, საქართველოს მინისტრთა საბჭოს სახელმწიფო პრემიის
ლაურეატი (1983), საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი
(1959).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები, მათ შორის, ღირსების
ორდენი (1996).

შეჩილაძე თემურ მიხეილის ძე (29.IV.1941, ჭიათურა),
ჟურნალისტი.

დაამთავრა საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტი (1964),
თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1982);
მუშაობდა გაზ. ჭიათურის მაღაროელის“ (ახლანდ. „ჭიათურა“)
ლიტმუშაკად, განყოფილების გამგედ; ამჟამად იქვე პ/მდივანია (1968–
იდან).

იყო გაზეთების: – „ლელოს“, „ახალგაზრდა კომუნისტის“, ჟურნ.
„ოგონიოკის“ შტატგარეშე კორესპონდენტი (1968–91). არის
ახალგაზრდა ჟურნალისტთა რესპ. კონკურსის ლაურეატი.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1974).

შველიძე თენგიზ ღაბითის ძე (24.VII. 1935, თბილისი),
ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1963); მუშაობდა საქტელერადიოკომიტეტში ტელევიზიის საბავშვო, ახალგაზრდული და სახალხო მეურნეობის რედაქციებში შტატგარეშე კორესპონდენტად, შემდეგ რედაქტორად; ამჟამად იქვე უფ. რედაქტორია (1961–იდან).

შ არის ავტორი ტელეგადაცემებისა: „შემხვედრი ტვირთი“, „იდიდე მარად, ჩემო სამშობლო“, „ორბელიანები“, „საქართველოს სახელმწიფო სიმბოლიკა“ და სხვ. აგრეთვე, ტელევიდეოფილმების „გაცოცხლებულ მიწაზე“, „ვენეცია“, „მალტა“, „სიცოცხლის პარკი“, „დღე ტკივილისა და ნეტარებისა“, „ნოსტალგია“.

საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1978).

არის მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

ჩილაჩაშა ზურაბ შიშვას ძე (1930 – თბილისი – 1997), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1954); მუშაობდა გაზ. „თბილისის“ ლიტმუშაკად (1954–58); საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ბეჭდვითი სიტყვისი სახელმწიფო კომიტეტის წიგნის რეკლამისა და პროპაგანდის განყოფილების განყოფილების უფ. რედაქტორად (1958–74): იყო გამომცემლობა „ხელოვნების“ მთ. რედაქტორი (1974–77); გამომცემლობა „ნაკადულის“ დირექტორის პირველი მოადგილე – წიგნმცოდნე. გაერთიანების მმართველი, გენერალური დირექტორი (1981–იდან სიცოცხლის ბოლომდე). ჩ–ს ინიციატივით შეიქმნა ქართული წიგნის გადარჩენის ფონდი.

იყო საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1957).

ჩიშვინიძე ბიჭო ათანასეს ძე (19.XII.1923, სოფ. დიმი, ბაღდათის რაიონი), ჟურნალისტი, საქართველოს კულტურის დამსახურებული მუშაკი, II მსოფლიო ომის მონაწილე.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1954); მუშაობდა გაზ. „კომუნისტში“ (ახლანდელი „საქართველოს რესპუბლიკა“) შტატგარეშე კორესპონდენტად (1949–იდან), ლიტმუშაკად; ამჟამად გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკის“ განყოფილების გამგეა (1949–იდან).

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1957).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები, მათ შორის, ღირსების მედალი (1999).

ჩიქოვანი ბიორბი შალვას ძე (26.X.1937, თბილისი),
ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1963); მუშაობდა საქტელერადიომაუწყებლობაში კორესპონდენტად, კომენტატორად (1968–81); რადიოს სპეც.გადაცემათა რედაქციის განყოფილების გამგედ (1981–82); რადიოს ინფორმაციის მთ. რედაქციის რედაქტორის მოადგილედ; რადიოს საზღვარგარეთის ქვეყნებზე მაუწყებლობის მთ. რედაქციის მთ. რედაქტორის მოადგილედ, სპეც. გადაცემათა რედაქციის უფროსად; ამჟამად სააგენტო „კონტაქტის“ ღირექტორის მოადგილეა (1982–იდან).

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1980).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

ჩხეიძე ჟუჟუნა დიმიტრის ასული (3.X. 1938, სოფ. თამარიანი, ლაგოდეხის რაიონი), ჟურნალისტი, პენსიონერი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1962); მუშაობდა აზერბაიჯანის სსრ, ზაქათალის რ-ნის სარაიონთაშორისო გაზ. „ყირმიზ ბაირალის“ რედაქციაში ქართ. განყოფილების ხელმძღვანელად (1962–63); შემდეგ ახმეტის რაიონული გაზ. „ბახტრიონის“ ლიტმუშაკად (1966–68); ლაგოდეხის რაიონული გაზ. „გამარჯვების დროშის“ ლიტმუშაკად (1968–69); კორესპონდენტად (1976–77); ბათუმის რაიონული გაზ. „ოქტომბრის გზის“ ლიტმუშაკად (1969–72); გაზ. „პერეთის“ პ/მდივნად (1994–97), იყო რადიოგადაცემათა ღირექტორი (1984–94); თანამშრომლობს რესპუბლიკის ჟურნალ-გაზეთებში.

ცაგარეიშვილი კონსტანტინე მიხეილის ძე (20.IV.1937, თბილისი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1965); მუშაობდა გაზ. „ზარია ვოსტოკას“ (ახლანდ. „სვობოდნაია გრუზია“) შტატგარეშე კორესპონდენტად, წერილების განყოფილების აღმრიცხველად, უმცრ. ლიტმუშაკად, განყოფილების გამგედ; ამჟამად იქვე ეკონომიკის მიმომხილველია (1963–იდან).

ც არის მრავალი ნარკვევის, ფელეტონის, სატირული და იუმორისტული მოთხრობის ავტორი.

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

ცალუღელაშვილი თემური ლევანის ძე (ფსევდ. ცალუღელი, იანელი, ბერდია ბერიკაული), (1943, სოფ. ზარიბეები, თიანეთის რაიონი – 1999, თიანეთი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1977); მუშაობდა გაზ. „ახალი თიანეთის“ კორესპონდენტად, განყოფილების გამგედ, რედაქტორის მოადგილედ, რედაქტორად (1967–იდან); ამავე დროს იყო რეგიონულ გაზ. „მცხეთა–მთიანეთის“ ზონის კორესპონდენტი (1994–იდან).

ც სისტემატურად თანამშრომლობდა რესპ. პრესაში. მისი რედაქტორობით და თანაავტორობით გამოცემულია რ-ნის პოეტთა ლექსების ორი კრებული – „მთის ნობათი“ და „აფხაზეთის ცაში ატანილი სევდა“. დაჯილდოებულია საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის საპატიო სიგელით – „ხანგრძლივი და ნაყოფიერი შემოქმედებითი მუშაობისათვის“ (1996).

იყო საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1975).

ვაჰაძე ავთანდილ ანდრიას ძე (7.IX. 1947, ზესტაფონი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1977); მუშაობდა ბოლნისის რაიონულ გაზ. „გამარჯვების დროშის“ ფოტოკორესპონდენტად (1966–68); გაზ. „კრასნაია ზვეზდას“ შტატგარეშე კორესპონდენტად (1968–72); საქართველოს ტელევიზიაში ქვემო ქართლის კორესპონდენტად (1971–86); თანამშრომლობდა რესპუბლიკის სხვადასხვა ჟურნალ–გაზეთში; იყო ტელეკომპანია MW–ს მთ. რედაქტორი (1993–94). ამჟამად სჟფ–ს ქვემო ქართლის რეგიონული ორგანიზაციის თავმჯდომარეა (1994–იდან).

წ–ს თარგმნილი აქვს ვაგიფის, აბას აბდულას, ზელიმხან იაკუმის, ბრიუსოვის, ბლოკის, ესენინის პოეტური ნაწარმოებები. არის სჟფ–ის პრემიის ლაურეატი (1977).

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1970).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები, მათ შორის, ღირსების მედალი (1998).

წერეთელი ღაბით პარლამის ძე (9.VIII. 1044, ქუთაისი),
ჟურნალისტი, ფილოლოგიურ მეცნიერებათა კანდიდატი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიური ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1970). სხვადასხვა დროს მუშაობდა სახელმწიფო ორგანოებში; პარალელურად თანამშრომლობდა გაზეთებში „თბილისი“ და „ქუთაისი“; შემდეგ იყო გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკის“ კორესპონდენტი (1991–92), ჟურნ. „განთიადის“ რედაქციის წევრი: მუშაობდა აწერეთლის სახ. ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილების გამგედ – ფილოლოგიის ფაკულტეტის დეკანის მოადგილედ (1994–95).

წ–ს გამოქვეყნებული აქვს სამეცნიერო შრომები; გამოცა მონოგრაფია გაზ. „კოლხიდა“ (1991–93); წერილები (1994) დაიბეჭდა რუსეთის, ინგლისის, ესპანეთის, ბულგარეთის, საბერძნეთის პერიოდულ გამოცემებში.

წ არჩეული იყო სუფ–ს იმერეთის რეგიონული ორგანიზაციის გამგეობის თავმჯდომარედ (1992–96). არის სუფ–ს პრეზიდიუმის წევრი (1992–იდან), ჟურნალისტთა საერთაშორისო ფედერაციის წევრი (1992).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები, მათ შორის, ღირსების ორდენი (1999).

წითლანაძე დიმიტრი შოთას ძე (6.XI.1949, თბილისი),
ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1972); მუშაობდა გაზ. „შრომის“ და ჟურნ. „ბიულეტენის“ რედაქტორად (1975–79), ჟურნ. „სკოლა და ცხოვრების“ და ჟურნ. „რუსსკოე სლოვოს“ პ/მდივნად, რედაქტორის მოადგილედ (1979–89), იყო საქართველოს პროფკავშირების პრესცენტრის ხელმძღვანელი (1989–90); საქართველოს პროფკავშირების გაერთიანება გამომცემლობა „საქპროფამის“ დირექტორი; პირველი სტუდენტური ტელეჟურნალის „ტელევიკის“ რედაქტორი (1970), გაზეთების: „ეკრანის ამბების“, „ყვარნი ტბილისის“, „ზარია ვოსტოკას“ „ლელოს“, საქართველოს რადიოსა და ტელევიზიის კორესპონდენტი; არის 14 დოკუმენტური და სამეცნიერო–პოპულარული ფილმის სცენარის ავტორი.

საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1977).

წულაძე დავი თეოფანის ასული (5.I.1942, თბილისი),
საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი (1981).

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1966); მუშაობდა გაზ. „სოციალისტური რუსთავის“ კორესპონდენტად (1970–72); გაზ. „მოლოდიოჟ გრუზიის“ რედაქციაში განვლო გზა კორესპონდენტობიდან რედაქტორობამდე (1972–87), იყო საქართველოს კპ ცკ-ის პროპაგანდისა და აგიტაციის განყოფილების გამგე (1987–89); ამჟამად გაზ. „ვერნი ტბილისის“ რედაქტორის მოადგილეა (1989–იდან).

ზამზანოძე ნანუში პეტრეს ას (27.VIII.1938, თბილისი),
ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1961); მუშაობდა საქართველოს რადიოს უცხოეთის ქვეყნებთან ურთიერთობის განყოფილების შტატგარეშე კორესპონდენტად, პროპაგანდის რედაქციაში უმცროს რედაქტორად, რედაქტორად, საკორესპონდენტო ქსელის გამგედ, სამეცნიერო-ტექნიკურ გადაცემათა რედაქციის რედაქტორად; „მეცნიერება და ტექნიკა პროგრესის ჯგუფის“ უფ. რედაქტორად; სახალხო მეურნეობის რედაქციის მთ. რედაქტორის მოადგილე; ამჟამად სამინაო პოლიტიკის მთ. რედაქტორის მოადგილეა; არის რადიოფილმის „17 სიხარული“, ეკოლოგიურ გადაცემათა ციკლის „ბუნების ქომაგი“ – ავტორი.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1978).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

ზანიშვილი ვაჟა ვასილის ძე (1930, ბათუმი – 1983, თბილისი),
საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი (1983).

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1954) და მაშინვე შეუდგა პროფესიულ ჟურნალისტურ საქმიანობას; იყო გაზ. „საბჭოთა აჭარის“ ლიტმუშაკი, კულტურის განყოფილების გამგე, შემდეგ პ/მდივანი (1954–60); გაზ. „კომუნისტის“ პ/მდივნის მოადგილე, ინფორმაციის განყოფილებისა და უცხოეთის განყოფილების გამგე (1960–80); იყო სატირისა და იუმორის ჟურნ. „ნიანგის“ მთ. რედაქტორის მოადგილე და სარედაქციო კოლეგიის წევრი (1980–იდან); ჰ იყო უაღრესად ერუდირებული ჟურნალისტი და ლიტერატორი, ჩინებული სტილისტი და მთარგმნელი.

იყო საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1958).

ჯანტურაია ჯენეტო ბრიგოლის ძე (15.IV. 1931, სოფ. ონტოფო, აბაშის რაიონი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1954); თბილისის უცხო ენათა პედინსტიტუტის ფრანგული ენის ფაკულტეტი (1959); მუშაობდა რედაქტორად გამოცემებში: – „სახელგამი“, „საბჭოთა საქართველო“, „კოდნა“; „ნაკადულის“ რედაქციის გამგედ (1957–65); გამომცემლობა „ნაკადულის“ საბავშვო წიგნის სახლის დირექტორად (1970–93); ჟურნალისტთა კავშირთან არსებული საგამომცემლო კოოპერატივის „მსოფლიო ქნარების“ მთ. რედაქტორად (1990–93); გაზ. „მერკურილის“ რედაქტორის მოადგილედ (1993–95); ამჟამად ი. გოგებაშვილის სახ. სახელმწიფო უმაღლესი პედ. სასწავლებლის ლექტორია (1990–იდან).

შ დაარსების დღიდან იყო აღმანახების „საყმაწვილო ლიტერატურისა“ და „ჯეჯილის“ რეკოლეგიის წევრი; სისტემატურად თანამშრომლობს საქართველოს სხვადასხვა ჟურნალ–გაზეთში; ეწევა მთარგმნელობით საქმიანობას რუს. და ფრანგ. ენებიდან.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1958).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

ჰელიძე რამინ ვლასის ძე (5.IV.1939, ამბროლაური), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1966); მუშაობდა გაზ. „თბილისის უნივერსიტეტის“ კორესპონდენტად (1961–66); გაზ. „მებრძოლი გუშაგის“ მთარგმნელად (1966–67); გაზ. „კომუნისტის“ კორესპონდენტად, განყოფილების გამგედ (1967–80); საქტელერადიოკომიტეტის რადიოს ინფორმაციის მთ. რედაქციის რედაქტორის მოადგილედ; ტელევიზიის სახალხო მეურნეობის რედაქციის მთ. რედაქტორად (1980–85); საქართველოს კ კც-ის პრესის, ტელევიზიისა და რადიოს სექტორის გამგედ (1985–86); საქტელერადიოკომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილედ (1986–91); გაზ. „რესპუბლიკის“ განყოფილების გამგედ; საქართველოს მინისტრთა კაბინეტის დადგენილებისა და განკარგულებების კრებულის მთ. რედაქტორად; საქართველოს მინისტრთა კაბინეტის საერთო განყოფილების გამგის მოადგილედ (1991–92), საქართველოს სახელმწიფო საბჭოს პრესსამსახურის უფროსის მოადგილედ, საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარის – სახელმწიფო მეთაურის

პრესმდივნის მოადგილედ, საქართველოს პარლამენტის პრესამსახურის ხელმძღვანელად (1991–94); თურქეთში საქართველოს საელჩოს მრჩეველად პრესის საკითხებში (1994–98). შემდეგ საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს საგარეო და პოლიტ. ინფორმაციისა და საზოგადოებათა კავშირის დეპარტამენტის, პოლიტ. შეფასებისა და კოორდინაციის სამმართველოს უფროსის (1998–იდან), იქვე დიპლომატიურ მისიებთან ურთიერთობის სამმართველოს უფროსია (1999); ამჟამად საქართველოს ტელერადიოკორპორაციის ტელეპროგრამების გენ. დირექტორია (2000–იდან).

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1971).

ზიზინაძე მირიან ლავრენტის ძე (2.XI.1932, თბილისი).

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება; მუშაობს გაზ. „თბილისში“ მისი დაარსების დღიდან. ამჟამად ინფორმაციისა და სპორტის განყოფილების გამგეა.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1959).

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები, მათ შორის, ღირსების ორდენი (1998).

ზიზინაძე რევაზ ვასილის ძე (12.II.1928, ლაგოდეხი), საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი (1918), ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატი (1973).

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1956); მუშაობდა გაზეთების: – „ზარია ეოსტოკასა“ და „კომუნისტის“ შტატგარეშე კორესპონდენტად; სხვადასხვა დროს იყო გაზეთების: – „კომუნისტი“ (მისი დამატების, „სოფლის მეურნეობის“) და „თბილისი“ – ლიტმუშაკი; გაზ. „საქართველოს მეზანძრის“ რედაქტორის მოადგილე; ჟურნ. „საქართველოს ხელოვნების“ რედაქტორის მოადგილე; საქართველოს ჟურნალისტთა კავშირის მდივანი; ბეჭდვითი სიტყვის სახელმწიფო კომიტეტის საგაზეთო-საჟურნალო განყოფილების უფროსი, თავმჯდომარის მოადგილე; „საქწიგნის“ მმართველი; ყოფ. სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს გამოცემათა ქართ. ჯგუფის უფროსი; ამჟამად ასოციაცია „მონკავშირის“ პრეზიდენტი და ჟურნალისტური კლუბის „საფიხნოს“ ვიცე-პრეზიდენტი.

მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები, მათ შორის, ღირსების ორდენი (1997).

ჯუშუბურიძე ნანა (კეკელუცა) ევგენის ასული (I.XII. 1932, ზესტაფონი), ჟურნალისტი, საქართველოს კულტურის დამსახურებული მუშაკი (1983).

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1965); თსუ ასპირანტურა სსრკ ისტორიის განხრით (1967); მუშაობდა კვ ცკ გამომცემლობაში კორექტორად, ლიტმუშაკად (1956–64); თანამშრომლობდა გაზეთებში: – „ლელო“, „ახალგაზრდა კომუნისტი“, „თბილისი“ (1956–64); ჟურნ. „საქართველოს ბუნების“ ლიტმუშაკად (1964–69); გაზ. „სოფლის ცხოვრების“ რედაქციაში ლიტთანამშრომლად, რედაქციის გამგედ (1969–86).

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1976). მიღებული აქვს სახელმწიფო ჯილდოები.

ხმალაძე ანზორ ბიორბის ძე (25.I.1936, სოფ. ნუკრიანი, სიღნაღის რ-ნი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1965); მუშაობს მარნეულის რაიონულ გაზ. „მარნეულის“ პ/მდივნად (1965–იდან).

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1971).

ხუნწარიძე უჩა რეზოს ძე (11.III.1958, თბილისი), ჟურნალისტი, რ. ხუნწარიას შვილი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება; მუშაობდა საქართველოს ტელევიზიაში (1982); საგარეო საქმეთა სამინისტროში (1991); გაზ. „მაცნეს“ რედაქციაში (1992); სისტემატურად იბეჭდება სხვადასხვა ჟურნალ–გაზეთებში.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1990).

ჯანაჯღაძე რევაზ პოლიკარპის ძე (24.X.1938, სენაკი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1961); მუშაობდა კომკავშირულ სამუშაოზე (1962–იდან); აბაშის რაიონულ გაზ. „განახლებული აბაშის“ რედაქტორის მოადგილედ (1965–70); ცხაკაიას რაიონულ გაზ. „კოლხეთის“ რედაქტორის მოადგილედ (1970–71); პარტ. რაიკომის ინსტრუქტორად, პოლიტ.კაბინეტის გამგედ (1971–78); ცხაკაიას (სენაკის) რაიონულ გაზ. „კოლხეთის“ რედაქტორად (1978–88); იყო პარტიის სენაკის

რაიკომის მეორე მდივანი (1988–90), საქართველოს საინჟინრო-ეკონომიკური ინსტიტუტის სენაკის ფაკულტეტის დეკანი (1991–92); სენაკის რაიონის გამგებლის პირველი მოადგილე (1993–98). ამჟამად სენაკის რაიონის საკრებულოს მდივანია (1998–იდან); თანამშრომლობს რესპუბლიკის ჟურნალ-გაზეთებში.

იყო სუფუ პრეზიდიუმის გამგეობის წევრი (1987–90).

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1985).

ჯაფარიძე მანანა შოთას ასული (1.X.1962, მესტია), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება; მუშაობა დაიწყო მესტიის რაიონულ გაზ. „ლილეში“ კორესპონდენტად, მშრომელთა წერილების განყოფილების გამგედ (1989). შემდეგ, როგორც თავისუფალი ჟურნალისტი, აქტიურად თანამშრომლობს გაზეთებში: – „სვანეთი“, „კრიმინალური ქრონიკა“ და „პირისპირ“.

ჯ–ს საყვარელი თემაა საყოფაცხოვრებო საკითხები. მისი რამდენიმე ნამუშევარი რაიონული გაზეთის ფურცლებიდან გადაბეჭდეს ცენტრალურ გაზეთებში, გადაიცა რადიოთი და ტელევიზიით.

გაზ. „ლილეში“ მუშაობის პერიორდში ჯ–მ შექმნა ციკლი მაღალმთიან სვანეთში მცხოვრებთა ყოფა-ცხოვრების შესახებ, რომელიც საფუძვლად დაედო წიგნს.

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1990).

ჯამუხაძე ელზა ბიორბის ასული (4.VIII.1960, თბილისი), ჟურნალისტი.

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1985); მუშაობდა საქტელერადიოკომიტეტის ტელევიზიის პირველი არხის საინფორმაციო პროგრამაში „მოამბე“ რედაქტორად (1986–97); არის საინფორმაციო-ანალიტიკური სააგენტო „ელიზი-ნიუსის“ რედაქტორი (1997–იდან).

არის საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციისა (1988) და ჟურნალისტთა საერთაშორისო ორგანიზაციის წევრი (1999).

ჯოხაძე ბიჭო მინას ძე (1933, სოფ. ქრისტესი, ონის რაიონი – 1992, თბილისი), ჟურნალისტი, მწერალი.

დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება (1957); მუშაობდა გაზ. „ახალგაზრდა კომუნისტის“ კორესპონდენტად (1957–60); გაზ. „სოფლის ცხოვრების“ ლიტმუშაკად

(1960–65); გაზ. „ლიტერატურული საქართველოს“ პ/მდივნად (1965–იდან სიცოცხლის ბოლომდე); ჯ–ს გამოქვეყნებული აქვს ჟურნალისტური ნარკვევები, წერილები, რეპორტაჟები, ფელეტონები; არის პროზაული და დრამატული ნაწარმოებების ავტორი.

იყო საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი (1959).

ხიდაშელი ნინო გენადის ასული (23.II.1969, თბილისი), ჟურნალისტი, ს. ბაღაშვილის მეუღლე.

დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი (1993); მუშაობდა გაზ. „ახალგაზრდა კომუნისტის“ კორესპონდენტად (1985–91); გაზ. „კაბადონის“ განყოფილების გამგედ (1991–92); ტელეკომპანია „კავკასიის“ საინფორმაციო სამსახურის უფროსად (1992–93); საქტელერადიო კორპორაციის ინფორმაციის მთ. რედაქციაში საინფორმაციო ბიუროს ხელმძღვანელად; პარალელურად იყო პროგრამა „ქვიშის საათის“ წამყვანი (1993–97); ამჟამად გაზ. „აგროინფორმის“ მთ. რედაქტორია.

ხ–ის დაარსებულია საინფორმაციო სააგენტო „თი–ეს“-I (1992).

არის საქტელერადიო კორპორაციას „მე-2 არხის“ წამყვანი.

§ 2. ტრადიცია გრძელდება

ქართველი ერი რომ აურაცხელ მტერს, ისტორიულ ქართველებს, ე.წ. მოყვარე-მფარველთა“ ცდუნება-წინებს გადაურჩა, არ გადაგვარდა, იერსახე არ დაკარგა და ეროვნული განვითარების აღმაშენებლობას ინარჩუნებს, ამის ერთ-ერთი მიზეზი ქართული მოდგმის ძლიერ გენშია, რომლის წყალობით ისტორიულად ჩამოყალიბებული წეს-ჩვევები, ყოფაქცევის ნორმები, მიღწეული წარმატებები მკვიდრდება, მდიდრდება და თაობიდან-თაობას გადაეცემა.

ბედნიერებაა, როცა ტრადიციები გადაეცემა შეუფერხებლად. სწორედ ასეთ ბედნიერებასთან გვაქვს საქმე, როცა ქართული ჟურნალისტიკის ტრადიციებს ღირსეული თაობა აგრძელებს.

არაერთი მაგალითის ანალიზი გვაძლევს საშუალებას დავასკვნათ, რომ ქართული ჟურნალისტიკის ტრადიციების დღევანდელი გამგრძელებლები ხვალინდელთა საიმედო დასაყრდენია, ტრადიციების შენარჩუნებისა და გამრავლება-გამდიდრების გარანტიას.

რაზომ ბედნიერებაა, რომ ჟურნალისტური ტრადიციები გრძელდება. უსამართლობა და ბედის უკუღმართობა იქნებოდა, რომ ისეთ გამოჩენილ ჟურნალისტებს, როგორებიც იყვნენ და არიან: დავით გამეზარდაშვილი, იოსებ ბოცვაძე, ნოდარ ტაბიძე, ნიკოლოზ ლეონიძე, ნუგზარ ფოფხაძე, დიანა ტყეშელაშვილი, თემურ მუტურელი, სპარტაკ ქობულაძე, ელგუჯა ლებანიძე, არმაზ სანელიძე, ზაალ ფანია, დავით მჭედლიშვილი, მანანა მაზიაშვილი, ნარგიზა მგელაძე, თამარ თათარაშვილი, ციციშვილი მჭედლიშვილი, მარინე გიგინეიშვილი და სხვები, ტრადიციის გამგრძელებელი არ ჰყოლოდათ თავიანთი მოღვაწეობის სფეროში. მისასალმებელია, რომ თითოეულ მათგანს აღმოაჩნდა პროფესიის ღირსეული გამგრძელებელი არა მხოლოდ სტუდენტთა და აღზრდილთა, არამედ – ოჯახის წევრთა შორისაც: შობილები და შვილები ჟურნალისტიკაში – ასეთ მიმართულებას მიიღებს ჩვენი შემდგომი საუბარი. ბედნიერებაა, რომ ღიდებული ჟურნალისტური ტრადიციები გრძელდება. ამოუწურავია მათზე საუბრის თემა. ამჯერად დავეყრდნობით მხოლოდ მათი მოკლე შემოქმედებითი ბიოგრაფიებით.

ბერიძე ალექსანდრე – დაიბადა 1980 წელს ქ. თბილისში. 2000 წელს დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი ბაკალავრიატი, 2002 წელს – მაგისტრატურა. ამჟამად ასპირანტია.

2001 წელს დაამთავრა ვანო სარაჯიშვილის სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორიის საფორტეპიანო განყოფილების ბაკალავრიატი, 2003 წელს – მაგისტრატურა. ამჟამად ასპირანტია.

მოღვაწეობის სფერო – მუსიკა, ჟურნალისტიკა.

იყო კონსტანტინე გამსახურდიასა და რ. შულცის სტიპენდიანტი; 2002 წელს ნოდარ გაბუნიას სახელობის პიანისტთა II ეროვნულ კონკურსზე მიენიჭა II პრემია (პირველი არ გაიცა), ლაურეატის წოდება და სპეციალური პრიზი, არტისტიზმისათვის; 2003 წელს საქართველოს მუსიკოს–შემსრულებელთა III რესპუბლიკურ კონკურსზე – II პრემია და ლაურეატის წოდება; 2003 წელს გახდა ვლადიმერ სპივაკოვის სახელობითი სტიპენდიანტი.

1995 წლიდან დღემდე პრესასა და ტელევიზიაში გააშუქა საქართველოს თითქმის ყველა მნიშვნელოვანი მუსიკალური ღონისძიება, აქვს სტატიები სოციალურ პრობლემებზეც. მიაღწია ექსკლუზიურ ინტერვიუებს ისეთ ავტორიტეტებთან, როგორებიც არიან: მსტისლავ როსტრიპოვიჩი, იური ბაშმეტი, გენადი როფდესტვენსკი, გია ყანჩელი, ვლადიმერ სპივაკოვი, ალექსანდრე კორსანტია, ელისო ვირსალაძე. მისი ერთ–ერთი მასალა მოთავსებულია ლიანა ისაკაძის ინტერნეტ–გვერდზე.

მის შესახებ გამოქვეყნებული სტატიები ხშირად იბეჭდება პრესაში.

2002 წელს მის შესახებ გადაიკა საქართველოს ტელევიზიის პირველ და მეორე არხებზე, 19 ნოემბრის გადაცემაში – „და არს მუსიკა“, 2003 წელს გადაცემა „საწინდარში“ მიეძღვნა სპეციალური სიუჟეტი.

ფლობს რუსულ, ინგლისურ, გერმანულ, ესპანურ ენებს. რამდენიმე ინსტრუმენტს – გიტარა, დასარტყამი ინსტრუმენტი; ამჟამად ეუფლება კომპიუტერს 1999–2001 წლებში სწავლობდა ორღანზე დაკვრას პროფესორ ეთერ მგალობლიშვილის კლასში; იგი აქტიურად მართავს როგორც სოლო, ისე საფორტეპიანო ტრიოსა და დუეტის კონცერტებს.

თსუ პრესის თეორიისა და პრაქტიკის კათედრის ასპირანტია (ხელმძღვანელი პროფ. ნ.ტაბიძე). მუშაობს სადისერტაციო ნაშრომზე: „მუსიკალური პრობლემატიკა თანამედროვე მედიაში“.

მის არქივს ასეთი ბარათიც ამშვენებს:

„ღრმად პატივცემულო ბატონო ბერიძე“

მსურს ვისარგებლო შემთხვევით და ამ გზით კიდევ ერთხელ გულითადი მადლობა მოგახსენოთ 2003 წლის თებერვალს რეზიდენციაში გამართული ჩემი მიღების შესანიშნავი მუსიკალური გაფორმებისათვის.

თქვენი მუსიკით თქვენ ძალიან დიდი სიზარული მიანიჭეთ თითოეულ მსმენელს და შეძელით პუბლიკაციის მოზიზება.

ყოველივე კარგს გისურვებთ მუსიკალურ შემოქმედებასა და მომავალში.

უკე შრამი

გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ელჩი
თბილისი, 2003 წ., 27 თებერვალი

ალექსანდრე ბერიძემ გააშუქა ბოლო 7 წლის ყველა მნიშვნელოვანი მუსიკალური მოვლენა, იყო აკრედიტებული ჟურნალისტი, ამავე დროს პიანისტთა კონკურსების მონაწილე და პრიზიორი.

2004 წელს ალექსანდრე ბერიძე ჩიკაგოს უნივერსიტეტის პროფესორის, ცნობილი პიანისტის – ქალბატონ ეთერ ანჯაფარიძის მიწვევით მონაწილეობდა აშშ-ში, ნიუ-იორკის იაკობ ფლიერის სახელობის კონკურსსა და მასტერ-კლასებში. 100-ზე მეტი მონაწილიდან საკონკურსოდ შეირჩა 22 პიანისტი. ფინალში გავიდა 11 უძლიერესი და უნიჭიერესი მუსიკოსი. ალექსანდრე ბერიძის მიერ შესრულებული ნაწარმოებები იმთავითვე გამოირჩეოდა. გამოირიცხა აზრთა სხვადასხვაობაც. უადრესად პრესტიჟულმა ჟიურიმ ქართველ შემსრულებელს ერთხმად მიანიჭა პირველი ადგილი და მასვე ზედა წილად კონკურსის დახურვის პატივიც.

კონკურსის ორგანიზატორებისა და სპონსორების ერთობლივი გადაწყვეტილებით ქართველმა პიანისტმა უკვე მიიღო მიწვევა მომავალი წლის კონკურსზე. იგი როგორც წლებგანდელი ლაურეატი, სოლო-კონცერტით გახსნის 2005 წლის კონკურსს.

ალეკომ მიიღო, აგრეთვე, ნიუ-იორკისა და ჩიკაგოს უმაღლესი მუსიკალური სასწავლებლების ოფიციალური შეთავაზება მათთან სწავლის გაგრძელების შესახებ.

ჟურნალისტი ფორტეპიანოსთან,

ანუ პიანისტი კალმით

სამომავლოდ, მას ალბათ, ორსავე ამპლუაში ვიზილავთ ამის მანიშნებელია ორივე პროფესიისადმი ზედმიწევნით ერთგულება, მეტიც, ჯერ მხოლოდ 23 წლის ალექსანდრემ ბერიძის ჟურნალისტური თუ პიანისტური მიღწევები, ცალ-ცალკე ორივე სპეციალობის მიმდევარს, მშვენიერად დაახასიათებდა.

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის საერთაშორისო ჟურნალისტიკის სპეციალობის წარჩინებულ მეორეკურსელ მაგისტრს კონსტანტინე გამსახურდიას და შულცის სახელობის სტიპენდიები უბოძეს; ვანო სარაჯიშვილის სახელობის კონსერვატორიის საფორტეპიანო განყოფილების მაგისტრატურის პირველკურსელი საქართველოს პრეზიდენტის 2001 წლის გრანტით დააჯილდოვეს.

ჟურნალისტურ პრაქტიკას ალექსანდრე სტუდენტობის პირველივე წლებიდან გადის. საინტერესოდ ამუშევს პრესასა თუ ტელევიზიაში ჩვენი სამუსიკო ცხოვრების მნიშვნელოვან ამბებს (არც სხვა თემების მიმართ არის გულგრილი), ეხერხება აზრის კომპეტენტურად, ამავდროულად, პირუთენელი გამოთქმა.

მისი პიანისტური იერი კი ვლინდება იმ კონცერტებით, რომელთაც, ასევე, სტუდენტობის პირველი წლებიდან, მართავს ღვაწლმოსილი მაესტროს, პროფესორ ედიშერ რუსიშვილის ხელმძღვანელობით მონაწილეობდა პიანისტთა რესპუბლიკური კონკურსების პირველ და მეორე ტურებშიც.

მარტო ერთ თვეში, საკონცერტო აფიშებზე სამჯერ გაიელვა ალ. ბერიძის გვარმა: კონსერვატორიის მცირე დარბაზში გამართა კამერული მუსიკის კონცერტი – კოტე კასრაძესთან (ვიოლინო) და გიორგი ჯორჯაძესთან (ვიოლონჩელო) ერთად შეასრულა ჰაიდნის, ბეთჰოვენის, შოსტაკოვიჩის საფორტეპიანო ტრიოები (კამერული ანსამბლის კლასით, მისი ხელმძღვანელია პროფესორი ნათელა კვირკველია).

მაისის ბოლოსა მონაწილეობდა კონსერვატორიის სტუდენტთა საჩვენებელ კონცერტში, რომელიც მისი ყველაზე საყვარელი საკონცერტო ნომრით – პაგანინი-ლისტის კამპანელით დააგვირგვინა (ამ ნაწარმოებებს ალექო ხშირად უკრავს აკადემიურ კონცერტებსა თუ სხვადასხვა სტუდენტურ ღონისძიებაზეც).

ყველაზე დიდი პიანისტური ანგარიში ჰქონდა: მისმა ორგანო-ფილეებიანმა სოლო კონცერტმა, კონსერვატორიის მცირე დარბაზში, უწინარესად, პროგრამით მიიქცია ყურადღება. პირველკურსელი მაგისტრის თვალსაწიერში გაიარა სონატის ჟანრის ევოლუციის სამმა მნიშვნელოვანმა ეტაპმა, დაწყებული ძველებური მუსიკით, კერძოდ, დომენიკო სკარლატის სონატებით, კლასიკური პერიოდის შედევრის ბეთჰოვენის, „პასიონატას“ გავლით, შოპენის მეორე სონატამდე. ასეთი პროგრამა ურთულესი გამოცდის წინაშე დააყენებდა ნებისმიერ მუსიკოსს. თავი და თავი თითოეული სტილის, თითოეული კომპოზიტორის

ხელწერის გრძნობაა, არანაკლებ მნიშვნელოვანია ყოველი ნაწარმოების კონცეფციის მაღალმხატვრულად გააზრება, ტექნიკური თუ მუსიკალური ამოცანების დაძლევა, რაც, თავის მხრივ, მყარ საშემსრულებლო ბაზას, შინაგან ინტუიციას ემყარება.

უწინარესად, უნდა ითქვას, რომ პიანისტს აქვს თავისი „გასაღები“, რომლითაც ალებს მუსიკალური ხელოვნების საიდუმლო „ცხრაკლიტულს“. ეს არის მყარი ტექნიკური ბაზა ფრიად გამართული საშემსრულებლო სილალის, მჩქეფარე ენერგიისა და ტემპერამენტის შემწეობით. ნაწარმოებებს იგი ერთ სუნთქვაზე უკრავს, არ უჭირს სავსე ჟღერადობის შექმნა, განსაკუთრებით, დრამატული სახეების ხატვა. ამიტომაც რა გასაკვირია, თუ მისმა მღელვარე ენერგიამ, პიანისტურმა მასშტაბმა ყველაზე ფართო გასაქანი „აპასიონატში“ პოვა საფორტეპიანო ლიტერატურის ეს შედეგია ახალგაზრდა პიანისტის შესრულებით, აჟღერდა, როგორც ჩვენი დროის გადასახედიდან აღქმული კონფლიქტები, ვნებები, ტკივილები, იმედის გამონათებაც... რაველის საფორტეპიანო პიესების ციკლმა „ღამის გასპარმა“, კერძოდ პიესებმა: „უნდინამ“, „სახრჩობელამ“, „სკარბომ“ ხმოვნების კოლორიტით დაგვანტერესა.

პირადად მე, ალექსანდრე ბერაძე ხუთი-ექვსი წლის წინათ გავიცანი. ჩვენს გაზეთში მოიტანა მასალა მისი უფროსი თაობის სტუდენტი-პიანისტების კონცერტის შესახებ. მას შემდეგ, ალექსო მკითხველისთვის ბევრჯერ გაუზიარებია გულწრფელი აზრი მუსიკალურ ასპარეზზე გაელვებული ახალი სახელების, დირსშესანიშნავი მოვლენების გამო. ცხადია არ მქონია საშუალება, გავცნობოდი ყველა მის პუბლიკაციას, მაგრამ, დღესაც ცინცხლად შემომრჩა შთაბეჭდილება გაზეთ „მანსში“ გამოქვეყნებული მშვენიერი ლირიკული ჩანახატის გამო, რომლის გმირი პიანისტა თბილისის საერთაშორისო კონკურსის ლაურეატი მარინე ნადირაძე იყო. ამ ჩანახატმა („სარკესთან“ ერქვა), უწინარესად, ავტორის ნიჭიერებით და პროფესიონალიზმით მიიქცია ყურადღება: რეპორტაჟული სტილი, პორტრეტის ნატიფი შტრიხები, ლირიკული ჟურნალისტური გადახვევები, ნათლად მოწმობდა, რომ ახალგაზრდა ავტორი ნამდვილ ჟურნალისტურ წვრთნას გადიოდა (რითაც დღეს ვერ დაიტრახებენ სოკოებივით მომრავლებული პერიოდული გამოცემების წარმომადგენლები).

ახლა იმაზე, თუ რა გონივრულად აანალიზებს ახალგაზრდა ჟურნალისტი მუსიკალურ სამყაროში გახმაურებული ერთ-ერთი კონფლიქტის ორივე მხარის აზრს, როგორ ცდილობს ყველაფერზე მაღლა დააყენოს მთავარი – მისი უდიდებულესობა მუსიკა! მაგალითისთვის გაზეთ „გაუხმაურებელ ფაქტებში“ (21–28.VI. 1998

წ.) დაბეჭდილი წერილის ფინალს გავეცნოთ: „მაგრამ საქმე (და უბედურებაც) ის გახლავთ, რომ ამ ტკივილიანი პროცესებით ვიღაცეები ერთობიან, ვიღაცეებმა ღირსების გრძნობაზე თქვეს უარი, ვიღაცეებმა ზნეობრიობის ყველა ფორმალური, პირობითი თუ ოფიციალური ზღვარი გადალახეს... ხელოვნება კი, თუ ის საჭიროზე მეტად, თუნდაც ერთი სანტიმეტრით დაეშვება მიწაზე, უსარგებლო და... ამაზრზენი ხდება!!!!“

ამ წერილს სათაურად გამოტანილი აქვს მშვენიერი რეზიუმე: „ბოდიში მოვეუხადოთ, ბატონებო, მუსიკას!!!!“

ამის თქმა, უფრო იმათ გასაგონად არის საჭირო, ვინც ოდესმე ცდილა პირადული მუსიკაზე მალა დაეყენებინა. თვითონ ჩვენი ახალგაზრდა კოლეგა კი, დღესდღეობით მუსიკას „ქედსაც უხდის“, მთელი არსებით ეკრძაღვის, ეფერება და ერთგულებასაც, მწამს კიდევ არაერთხელ დაუმტკიცებს¹.

P.S. ალექსანდრე ბერიძის დედა ცნობილი ჟურნალისტი მანანა ბეგიაშვილია

ბამეზარდაშვილი დალი დავითის ას – დაიბადა 1956 წელს ქ.თბილისში.

1973 წელს დაამთავრა გ. ტაბიძის სახელობის № 51 საშუალო სკოლა და იმავე წელს ჩააბარა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე, რომელიც 1978 წელს დაამთავრა წარჩინებით, იყო მ.კალინინის სახელობის სტიპენდიანტი.

სტუდენტობის პერიოდში ირიცხებოდა გაზეთ „ახალგაზრდა კომუნისტის“ შტატგარეშე, მოგვიანებით კი – შტატთან კორესპონდენტად.

წარმატებით ჩააბარა გამოცდები ასპირანტურაში, შესრულებული აქვს სადისერტაციო ნაშრომის („ილია ჭავჭავაძე პუბლიცისტური პორტრეტების ოსტატი“) ნახევარზე მეტი, მაგრამ ხელმძღვანელის, ცნობილი მეცნიერის, პროფ.ი. ბოცვაძის გარდაცვალებამ და სხვა ხელის შეშლელმა ფაქტორებმა, სამწუხაროდ, ყველაფერი წარსულს ჩააბარა.

ამჟამად მუშაობს ივ.ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტთან არსებულ აკაკი წერეთლის კაბინეტში მეცნიერ თანამშრომლად, ეწევა პედაგოგიურ მოღვაწეობას მომავალ ჟურნალისტებთან სხვადასხვა კომერციულ უმაღლეს სასწავლებლებში.

¹ მზია ჭოხონელიძე, გაზ. „თბილისი“.

ჰყავს მეუღლე – თამაზ გიორგობიანი – დიდუბე-ჩუღურეთის რაიონის არქიტექტორი და ორი შვილი: მარიამი და ანა – თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტები.

ღალი გამეზარდაშვილი, ცნობილი საზოგადო მოღვაწის, ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის აღიარებული მესაძირკელის, პროფესორ დავით გამეზარდაშვილის ქალიშვილია.

ლევონიძე ბიორბი ნიკოლოზის ძე – დაიბადა 1960 წლის 29 ივლისს, ქ. თბილისში, მოსამსახურის ოჯახში.

დედა – ღალი გიორგის ასული ლევონიძე – საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის შოთა რუსთაველის სახელობის ლიტერატურის ისტორიის ინსტიტუტის უფ.მეცნ.თანამშრომელია.

მამა – ნიკოლოზ სიმონის ძე ლევონიძე – ივ. ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ტელერადიოჟურნალისტიკის კათედრის გამგე, პროფესორი.

და – თამარ ნიკოლოზის ასული ლევონიძე – ევროკავშირისა და ბენელუქსის ქვეყნებში საქართველოს საელჩოს თანამშრომელი.

მეუღლე – ნინო ჯემალის ასული წერეთელი – დიასახლისი.

გ. ლევონიძემ 1980 წ. წარჩინებით დაამთავრა ქ.თბილისის 55-ე საშუალო სკოლა. იმავე წელს ჩაირიცხა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე, რომელიც 1985 წელს წარჩინებით დაამთავრა ტელერადიოჟურნალისტიკის სპეციალობით.

1984 წლიდან მუშაობდა საქართველოს ტელევიზიისა და რადიომაუწყებლობის სახელმწიფო კომიტეტში რადიოს ახალგაზრდულ გადაცემათა რედაქციაში რედაქტორად; 1987 წელს, ამავე დაწესებულებაში – კომკავშირის კომიტეტის მდივნად; 1990 წლიდან რედაქტორობდა ავღანეთში მებრძოლი ახალგაზრდობის გაზეთ „ულუმბოს“; 1993 წლიდან კვლავ ტელევიზიისა და რადიო-მაუწყებლობის კორპორაციაში გააგრძელა მუშაობა; 1995 წლიდან მუშაობს კორპორაციის გენერალურ დირექტორად; 1999 წლიდან ტელევიზიისა და რადიომაუწყებლობის თავმჯდომარის პირველი მოადგილე და გენერალური პროდიუსერი, აგრეთვე II არხის გენერალური დირექტორი.

2002 წლის სექტემბერში დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია თემაზე „ტელეჟურნალისტიკის პოეტიკა“.

დაოჯახებულია. ჰყავს ქალიშვილი.

ლმბანიძე შორენა ელგუჯას ასული – დაიბადა 1965 წლის 29 ოქტომბერს. მშობლები ცნობილი ჟურნალისტები: ელგუჯა ლებანიძე და ლამარა ესართია.

1983 წელს დაამთავრა თბილისის პირველი საშუალო სკოლა და იმავე წელს ჩაირიცხა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე.

უნივერსიტეტის დამთავრებისთანავე მუშაობა დაიწყო გაზეთ „7 დღეში“; 1987 წელს გადავიდა ტელეარხ „რუსთავი 2“-ის საინფორმაციო სამსახურში; მომდევნო წლებში მუშაობდა „რეზონანსსა“ და „საქართველოს გაზეთში“.

ამჟამად მუშაობს ჟურნალ „დიალოგის“ რედაქციაში.

ჰყავს მეუღლე და გოგონა.

ლმბანიძე მირიან ელგუჯას ძე – დაიბადა 1976 წლის 30 აპრილს, ქ. თბილისში. ჟურნალისტების ოჯახში

დედა – ესართია ლამარა ლევანის ასული – თითქმის ორი ათეული წელი მუშაობდა ტელევიზიისა და რადიომაუწყებლობის სახელმწიფო კომიტეტში; ასევე, წლების განმავლობაში მუშაობდა ახმეტის რაიგაზეთ „ბასტრიონის“ რედაქციაში, გაზეთ „რესპუბლიკის“ წამყვან რედაქტორად; 1995–99 წლებში კი – „ბიზნეს კარიერის“, „ქართველი ერის“, „ფინანსების“, „ახალი ქართული გაზეთის“ რედაქციებში.

მამა – ელგუჯა მიხეილის ძე ლებანიძე საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტიკა. 36 წელია მოღვაწეობს პრესაში. გამოცემული აქვს მოთხრობების, ნოველების და ნარკვევების ცხრაზე მეტი კრებული.

მირიანი მშობლების ღირსეული მემკვიდრეობის გამგრძელებელია: 1993 წ. დაამთავრა საშუალო სკოლა და ჩაირიცხა სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე, პარალელურად მუშაობდა გაზეთ „7 დღეში“.

1996 წლიდან, თითქმის სამი წელი იმუშავა გაზეთ „რეზონანსში“, ამჟამად მუშაობს გაზეთ „ალიაში“.

მარუაშვილი ნინო მერაბის ასული – დაიბადა 1966 წელს, ქ.თბილისში, დაამთავრა ქ.თბილისის 55-ე საშუალო სკოლა.

1988 წელს ჩაირიცხა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე, რომელიც წარჩინებით დაამთავრა 1993 წელს; იმავე წლიდან თანამშრომლობს საქართველოს სახელმწიფო რადიოკომიტეტში.

ჰყავს მეუღლე, ავთანდილ კარლოს ძე საბიაშვილი, ჟურნალისტი და ორი შვილი.

ნინო მარუაშვილი თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის დოცენტ გულიკო მარუაშვილის ქალიშვილია.

ნადარეიშვილი მაია (სალი) მალხაზის ასული – დაიბადა 1976 წლის 24 სექტემბერს, ქ. თბილისში (პროფესორების – დიანა ტყეშელაშვილისა და მალხაზ ნადარეიშვილის ქალიშვილი).

1993 წელს წარჩინებით დაამთავრა თბილისის 55-ე საშუალო სკოლა ქიმია-ბიოლოგიური პროფილით. ამავე წელს წარმატებით დაასრულა მუსიკალური ათწლეულის საფორტეპიანო განყოფილება ლია ნიქაბაძის კლასით.

1993 წელს ჩააბარა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე (საერთაშორისო ჟურნალისტიკის სპეციალობა). უნივერსიტეტში სწავლის პერიოდში ყოველწლიურად აქტიურად მონაწილეობდა და სისტემატურად იმარჯვებდა სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენციებზე (ქართულ, ინგლისურ და იტალიურ სექციებზე), რის გამოც გახდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამეცნიერო საბჭოს სტიპენდიანტი.

1997 წელს წარჩინების დიპლომით დაასრულა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი. სახელმწიფო საგამოცლო კომისიის რეკომენდაციითა და ფაკულტეტის სამეცნიერო საბჭოს შუამდგომლობით, თსუ გამომცემლობის გრიფით წიგნად გამოიცა მისი სადიპლომო ნაშრომი – („ფიესტა ანუ საპრეზიდენტო არჩევნები ამერიკული პრესის სარკეში“ (1997 წ.).

იმავე წელს ჩააბარა ასპირანტურაში პრესის თეორიისა და პრაქტიკის კათედრაზე საერთაშორისო ჟურნალისტიკის სპეციალობით (ხელმძღვანელი, პროფ. ნოდარ ტაბიძე).

უნივერსიტეტის პარალელურად დაასრულა ვ. სარაჯიშვილის სახ.თბილისის სახელმწიფო კონსერვატორიასთან არსებული ექსპერიმენტული მუსიკალური სკოლა-ათწლეულის ვოკალური განყოფილება, პროფ. გოჩა ბეჟუაშვილის კლასი.

მაია ნადარეიშვილი 1992 წლიდან სისტემატურად თანამშრომლობს რესპუბლიკურ ჟურნალ-გაზეთებში: „საქართველოს რესპუბლიკა“, „კალმასობა“, „ახალგაზრდა ივერიელი“, „თბილისი“, „ერი“, „მშვიდობა ყოველთა“, „ძლევაი“, „დილის გაზეთი“ და სხვ.

1994 წლის აგვისტოდან გაზ. „თბილისის“ რედაქტორის არჩილ ციციშვილის ბრძანებით, ჯერ კიდევ პირველკურსელი პრაქტიკანტი

გახდა და 2001 წლის თებერვლამდე იყო ამ გაზეთის კორესპონდენტი.

1996 წელს საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის პრეზიდიუმმა, გამონაკლისის წესით, ჯერ კიდევ სტუდენტი მიიღო ფედერაციის წევრად.

„საქართველოს მედიაში სისტემატური, ნაყოფიერი შემოქმედებითი თანამშრომლობისათვის“ 1997 წელს მათა გახდა საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის პრეზიდი ლაურეატი.

ასპირანტურაში სწავლის პარალელურად მაიამ ჩააბარა, აგრეთვე, თსუ ხელოვნებისა და ჰუმანიტარულ პროფესიათა ფაკულტეტის სამართალმცოდნეობის სპეციალობაზე და 2001 წელს დაასრულა იგი სამართალმცოდნეობის სპეციალობით.

მაიამ საასპირანტო ვადის დასრულებამდე მოამზადა და ორ წიგნად გამოსცა სადისერტაციო ნაშრომი: 1) სათაურის მრავალსახეობა ამერიკულ პრესაში, თსუ გამომც., 1999 წ. (7,56 ნთაბახი) და 2) პუბლიცისტური ოსტატობის აღფა და ომეგა (ლიდი და დაბოლოება), თსუ გამომც., 2002 წ. (7 ნ. თაბახი).

2002 წლის 22 თებერვალს მათა ნადარეიშვილმა წარმატებით დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია თემაზე: „პუბლიცისტური ტექსტის კომპოზიცია თანამედროვე ამერიკული პრესის მიხედვით (სათაური, ლიდი, დაბოლოება)“ და მიენიჭა ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხი.

უთუოდ საყურადღებო და ფასეულია მათს მეცნიერ-ხელოვნების, პროფ. ნოდარ ტაბიძის შემდეგი შეფასება: „24 მადიებელ ასპირანტს გაუწეი ხელოვნებლობა და ერთადერთია მათა ნადარეიშვილი, რომელიც ჩაეტია საასპირანტო ვადებში. ერთადერთია, ხაზს უსვამ ამას, იმ 24 კაციდან ერთადერთია ქალბატონი მათა. თავისთავად ეს მეტყველებს, რომ იგი ნიჭიერი, შრომისმოყვარე და პასუხისმგებლობის მქონე პიროვნებაა.

ერთია დროში ჩაეტევი და მეორეა, როგორია დისერტაცია. მე ხაზი მინდა გავუსვა, რომ ქალბატონი მათს ნაშრომი არავითარ შეღავათს არ მოითხოვს. ჩაეტია დროში და უბრწყინვალესად დაამუშავა ეს საკითხი, რომელსაც პრინციპული მნიშვნელობა აქვს“.

სადისერტაციო ნაშრომის ღირსებათა აღიარებაა გამოხმაურებებში უცხოეთიდან: მოსკოვის მ. ლომონოსოვის სახ. სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის პროფესორი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი ე. პროხოროვი: „Данная работа вызывает значительный интерес. Автор, сосредоточившись на вопросах композиционных особенностей публицистики, проделала

большую работу и достигла немалых и полезных результатов. И, хотя в названии обозначено, что круг интересов М.Надареишвили лежит в области разработок американских теоретиков и наработок американских журналистов, внимание автора распространяется и на иные «школы» – европейские, в том числе и российские. Такой широкий подход можно только приветствовать.

Работая над проблемами композиции публицистических текстов (а эти проблемы сложны и в законченном системном виде в научной литературе почти не представлены), автор углубился в широчайший круг частных вопросов, детально обсуждая их и предлагая свои решения. При этом стоит отметить стремление к обобщению и систематизации, что отразилось в двух завершающих изложение схемах видов заголовков и лидов. Это чрезвычайно интересные и вызывающие на размышления сводные характеристики, путь к которым лежал через тщательный анализ и систематизирующую мысль“;

კიევის ტარას შევჩენკოს სახელობის ეროვნული უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ინსტიტუტის საერთაშორისო ჟურნალისტიკის კათედრის გამგე, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფ. ვი.შკლიარი: „Актуальность избранной М.Надареишвили темы не вызывает сомнений... при анализе публицистических-журналистских текстов предмет отображения и коммуникативные намерения автора выступают как первичные признаки жанров, а структурно-композиционные особенности – как вторичные. Но и те и другие принципиально соотносимы с совокупностью характерных черт журналистского произведения, что убедительно исследовано в диссертации и свидетельствует о глубине познания проблемы диссертанткой“;

აგრეთვე მაღალ შეფასებას აძლევს ნაშრომს მესამე გამოცხადების ავტორი, მოსკოვის მ.ვ.ლომონოსოვის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის მეცნიერ-თანამშრომელი, აშშ-ს კულტურის შემსწავლელი საზოგადოების სწავლული მდივანი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატი ლ.გ. მიხაილოვა: „ავტორე-ფერატი წარმოდგენას იძლევა გაწეული მუშაობის დიდ მოცულობაზე პუბლიცისტური ტექსტის სტრუქტურულ-კომპოზიციურ ელემენტთა შეპირისპირებისათვის ამერიკულ, ქართულ, რუსულ, იტალიურ და ბრიტანულ პრესაში, რის შედეგადაც დისერტანტი გვთავაზობს სათაურის,

მასალის ტექსტისგამხსნელი აბზაცების (ლიდების, ინტროსი) და მასალის დასრულების ხერხების მრავალფეროვნების სისტემატიკას. ამგვარ ნაშრომს აქვს არა მხოლოდ თეორიული მნიშვნელობა ემპირიული მასალის დამუშავების თვალსაზრისით, არამედ, ამასთან, საშუალებას აძლევს დისერტანტს, შესთავაზოს განსაზღვრული რეკომენდაციები ჟურნალისტ-პრაქტიკოსებს, რომლებიც მ. ნადარეიშვილის მიერ აღწერილ ელემენტთა ვარიანტების მეშვეობით შესძლებენ მასალათა ეფექტურობის ამაღლებას“.

მაია ნადარეიშვილი ასპირანტურაში სწავლის პერიოდთან ეწევა პედაგოგიურ საქმიანობას: მაგისტრატურის II კურსზე კითხულობს სალექციო კურსს „პუბლიცისტური ტექსტის კომპოზიცია“, ხოლო დისერტაციის დაცვის შემდგომ, 2002–2003 ს/წლიდან A-კონტრაქტით მიწვეულია პრესის თეორიისა და პრაქტიკის კათედრაზე უფროს მასწავლებლად.

უკვე 2002 წლის ივნისში ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის ბაზაზე ჩატარებულ პროფესორ-მასწავლებელთა რესპუბლიკურ სამეცნიერო კონფერენციაზე მაიამ წარმოადგინა სადოქტორო დისერტაციის ნაწილი: „მედიაში პოლიტიკური ფიგურების იმიჯის გამოკვეთის საკითხისათვის“ (თეზისები გამოქვეყნდა კონფერენციის მასალებში). აქედან გამომდინარე, 2002–2003 ს/წლიდან მეოთხეკურსელ ბაკალავრებს უკითხავს სპეცკურსს: „პრესა და პოლიტიკოსთა იმიჯი“. შესაბამისად, ინტენსიურად მუშაობს აღნიშნულ პრობლემაზე, რის გამოც მედიალოგიის, კომუნიკატივისტიკისა და საერთაშორისო ჟურნალისტიკის კათედრის გამგის დოც. ნუგზარ ფოფხაძის წინადადებითა და შუამდგომლობით, ფაკულტეტის სამეცნიერო საბჭომ 2002 წლის 15 ნოემბერს სადოქტორო დისერტაციის თემად დაუმტკიცა: „მედია და პოლიტიკური სიმბოლოები (ამერიკული პრესის მიხედვით). მეცნიერ-კონსულტანტად გამოუყო თსუ დასავლეთ ევროპის ენებისა და ლიტერატურის ფაკულტეტის დეკანი, საზღვარგარეთის ლიტერატურის ისტორიის კათედრის გამგე, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, კემბრიჯისა და თბილისის უნივერსიტეტების პროფესორი თეიმურაზ კობახიძე.

სადოქტორო დისერტაციაში დასმულ პრობლემასთან დაკავშირებით უკვე გამოაქვეყნა 7 სამეცნიერო ნაშრომი რეცენზირებად ჟურნალებში:

1. პრესა და პოლიტიკური სიმბოლოები, ჟურნალისტური ძიებანი, ტ.3, თბილისი, 2002.

2. შუქ-ჩრდილები პრეზიდენტის გარშემო, ჟურნალისტური ძიებანი, ტ.4, 2003.

3. ჰილარი კლინტონი და ამერიკული მედია, ჟურნალისტური ძიებანი, ტ. 5, 2003.

4. მედია და პოლიტიკურ ლიდერთა სტერეოტიპები, მედიის ფილოსოფიური პრობლემები, (კრებული), თბილისი, 2003.

5. ამერიკული მედიის როლი პოლიტიკოსთა იმიჯის ფორმირებაში, აშშ შესწავლის საკითხები, ვ. კაჭარავას რედაქტორობით (კრებული), თსუ გამომცემლობა, თბილისი, 2003.

6. ორი საუკუნის ორი პარასკევი ამერიკულ საინფორმაციო წყაროებში, აშშ შესწავლის საკითხები, ვ. კაჭარავას რედაქტორობით (კრებული), თსუ გამომცემლობა, თბილისი, 2004.

7. ბილ კლინტონის „ჩემი ცხოვრება“, კრ. ჟურნალისტური ძიებანი, ტ. VI, 2004.

ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის სამეცნიერო საბჭოს 2003 წლის 25 ივნისის სხდომაზე მაია ნადარეიშვილი ერთხმად აირჩიეს (ფარული კენჭისყრით) მედიალოგიის, კომუნიკატივისტიკისა და საერთაშორისო ჟურნალისტიკის კათედრის დოცენტად.

2005 წლის გაზაფხულზე მაია გახდა საქართველოს ჟურნალისტთა საერთაშორისო ფონდის „ოქროს ფრთის“ (პრეზიდენტი ქ-ნი ეთერ ჯიშკარიანი) პრემიის ყველაზე ახალგაზრდა ლაურეატი. (ამ მეტად პრესტიჟული ჯილდოს ისეთ სახელოვან ლაურეატთა გვერდით, როგორებიც არიან: ქ-ნი ნანა ღვინევაძე, საქართველოს პირველი ლედი – სანდრა რულოვსკი, მანანა კარტოზია, მსოფლიო რანგის კალმოსანი, საერთაშორისო ჟურნალისტიკის მეტრი ბ-ნი მელორ სტურუა, პროფ. ნოდარ ტაბიძე, საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის თავმჯდომარე აკაკი სიხარულიძე, გიორგი თარგამაძე).

აღსანიშნავია უცხოური ენების შესწავლისადმი მაიას ლტოლვაც: ფლობს ინგლისურ, რუსულ, იტალიურ და პოლანდიურ ენებს.

ჰყავს ძმა ირაკლი – საინფორმაციო ტექნოლოგიების არქიტექტორი, მსოფლიო ბანკის არქიტექტორთა საბჭოს წევრი.

ამჟამად მოღვაწეობს ვაშინგტონში.

მეუღლე – მარსელ დე გრაფი, ადობის პროგრამათა სპეციალისტი, ეკონომისტ-ოურისტი, მწერალი და პუბლიცისტი, ლინგვისტი (ინგლისური, გერმანული, პოლანდიური და ფრანგული ენების სპეციალისტი).

მეტრეველი სულხან თეიმურაზის ძე – დაიბადა 1980 წლის 26 მარტს, თბილისში.

1997 წელს წარჩინებით დაამთავრა გალაკტიონ ტაბიძის სახელობის თბილისის 51-ე საშუალო სკოლა. იმავე წელს გახდა ივანე

ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის სტუდენტი; 1998 წლიდან 2000 წლამდე იყო გოეთეს ინსტიტუტის თბილისის ფილიალის სტუდენტი; 1998 წელს გახდა გერმანიის ლაინს კლუბის სტიპენდიანტი და სწავლობდა ქალაქ მურნაუს გოეთეს ინსტიტუტში; 2001 წელს დაიკავა პირველი ადგილი „სტუდენტური დღეები 2001“-ის რესპუბლიკურ სამეცნიერო კონფერენციაში. არის ცნობილი ჟურნალისტის, ჟურნალ „ეპოქის“ რედაქტორის, თეიმურაზ მეტრეველის ვაჟიშვილი.

შვანია ლაშა ზააღის ძე – დაიბადა ქ.თბილისში, 1973 წ., ინტელიგენტის ოჯახში. მამა, აწ განსვენებული ზაალ ჟვანია, უნიჭიერესი ჟურნალისტი, გაზეთ „თბილისის უნივერსიტეტის“ რედაქტორი იყო.

ლაშამ 1983 წელს დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი, გატაცებული იყო სპორტით, ფეხბურთით.

1994 წლის თებერვლიდან გარდაცვალებამდე მუშაობდა საქართველოს ტელევიზიისა და რადიომაუწყებლობის სახელმწიფო კომიტეტის სპორტული პროგრამების მთავარი რედაქციის კორესპონდენტად.

ახალგაზრდა ჟურნალისტმა მცირე დროის განმავლობაში შეძლო კოლექტივის სიყვარულისა და პატივისცემის დამსახურება, მან თავი გამოიჩინა როგორც მცოდნე, მზარდმა ჟურნალისტმა.

1984 წელს დაიღუპა ტრაგიკულად. მისი სახით ჟურნალისტთა რიგებს ღირსეული ახალგაზრდა გამოაკლდა.

ტაბიძე ბიორბი – დაიბადა 1968 წლის 4 ივნისს, ქ. თბილისში, პროფესორების ნოდარ ტაბიძისა და ფიქრია ზანდუკელის ოჯახში.

1985 წელს ჩააბარა ივ.ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე.

წარჩინებული სტუდენტი სისტემატურად მონაწილეობდა სამეცნიერო კონფერენციების მუშაობაში, აქტიურად იკვლევდა ქართული, რუსული და გერმანულენოვანი მედიის სხვადასხვა ასპექტს, იყო სახელობითი სტიპენდიანტი.

1991 წელს დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი წარჩინების დიპლომით, ხოლო 2002 წელს – თბილისის დამოუკიდებელი უნივერსიტეტის – „აჭარა“ – იურიდიული ფაკულტეტი.

გ. ტაბიძემ ჯერ კიდევ სტუდენტობაზე დაიწყო შრომითი საქმიანობა: 1985–86 წწ. მუშაობდა თსუ სტამბაში, 1991–94 წწ. აქტიურად თანამშრომლობდა რესპუბლიკურ პრესაში, 1995–96 წწ. საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციაში საზოგადოებასთან და პოლიტიკურ გაერთიანებებთან ურთიერთობის განყოფილებას ხელმძღვანელობდა, 1996–98 წწ. საგარეო საქმეთა სამინისტროშია, 1998–2002 წელს – თავისუფლების პარტიის პოლიტიკური მდივანია, 2002 წლიდან დღემდე – ქ.თბილისის საკრებულოში ფრაქცია „კონსერვატორების“ თავმჯდომარეა.

ფლობს ქართულ, რუსულ და გერმანულ ენებს. მიუხედავად აქტიური პოლიტიკური მოღვაწეობისა, ჟურნალისტიკა მის ძირითად პროფესიად რჩება და სიღრმისეულად იკვლევს თანამედროვე ჟურნალისტიკის აქტუალურ საკითხებს.

ჰყავს ფიზიკოსი მეუღლე – ინგა კუკულაძე და ქალ-ვაჟი – ფიქრია და ლუკა.

ძოგუღია რუსუდან სპარტაკის ასული – დაიბადა 1981 წლის 29 აპრილს, ქ.თბილისში.

დაამთავრა თბილისის პირველი კლასიკური გიმნაზია 1998 წელს. იმავე წელს ჩაირიცხა სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის საერთაშორისო განყოფილებაზე.

სურვილი აქვს, რომ ჟურნალისტიკა ტრადიციად დამკვიდრდეს ოჯახში. თელის, რომ არც ერთი პროფესია არ არის ისეთი საინტერესო და რთული, როგორც ჟურნალისტიკაა.

2003 წელს წარმატებით დაასრულა ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის მაგისტრატურა საერთაშორისო ჟურნალისტიკის სპეციალობით.

ჰყავს მეუღლე და ვაჟიშვილი. არის გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკის“ რედაქტორის მოადგილის – სპარტაკ ქობულიას ქალიშვილი.

ჯორბენაძე ლევან სიმონის ძე – დაიბადა 1980 წელს, 21 დეკემბერს, ქ.თბილისში.

დაამთავრა ქ.თბილისის 51-ე საშუალო სკოლა. იმავე წელს ჩაირიცხა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე.

ამჟამად არის სტუდენტი, თანამშრომლობს სხვადასხვა გაზეთების რედაქციებში.

არის ცნობილი ჟურნალისტიკის – მანანა მაზიაშვილის ვაჟიშვილი.

დალი ვაშეზარდაშვილი

*მაია (საღი)
ნადარეიშვილი დე გრაფი*

ალექსანდრე ბერიძე

გიორგი ტაბიძე

ნატო კილასონია

გიორგი ლუონიძე

შორენა ლეხანიძე

თამარ ხორბალაძე

ნინო მარუაშვილი

სულხან პეტრეველი

ნიკა ნიკოლაძე

მირიან ლეხანიძე

ძნელაძე პაატა ანტონისძე – დაიბადა 1980 წელს. 1996 წელს დაამთავრა თბილისის 55-ე საშუალო სკოლა. იმავე წელს ჩაირიცხა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე.

2001 წელს დაამთავრა ბაკალავრიატის სრული კურსი და იმავე წელს ჩაირიცხა მაგისტრატურაში, პრესის თეორიისა და პრაქტიკის განხრით.

1998-99 წლებში თანამშრომლობდა „დილის გაზეთის“ რედაქციის სპორტულ განყოფილებაში – კორესპონდენტად. არის თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის დოცენტის – ჯილდა ასათიანი-ძნელაძის კაფიშვილი.

ხორბალაძე თამარ ივანის ასული – დაიბადა 1973 წლის 20 ოქტომბერს, ქ. ბათუმში. 1978 წელს სწავლა დაიწყო ქ. თბილისის პირველ ექსპერიმენტალურ სკოლაში, რომელიც დაასრულა 1990 წელს, წარჩინებით.

იმავე წელს ჩაირიცხა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე, რომელიც დაამთავრა 1995 წელს. პარალელურად სწავლობდა თსუ ჰუმანიტარულ ფაკულტეტზე გერმანული ენის სპეციალობით, რომელიც დაასრულა 1996 წელს.

1993-95 წლებში თანამშრომლობდა გაზეთებში „თბილისი“, „სოფლის ცხოვრება“, „ფაქტი, აზრი, კომენტარი“, „ქართველი ერი“, „ეკოლატი“; 1994 წელს შეთავსებით დაიწყო მუშაობა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის სასწავლო პოლიგრაფიულ ლაბორატორიაში; 1995 წლიდან დღემდე მუშაობს გაზეთ „დრონის“ ეკონომიკის განყოფილების რედაქტორად; 1998 წლიდან პარალელურად თანამშრომლობს სომეხი ეკოლოგების მიერ დაარსებულ ამიერკავკასიის ეკოლოგიურ ინტერნეტ-ბიულეტენში, სადაც ყოველთვიურად რუსულ ენაზე ამზადებს საქართველოს განყოფილებას; 2000 წლის ნოემბრიდან თანამშრომლობს ამერიკის შეერთებული შტატების ქართული სათვისტომოს მიერ დაარსებულ პირველ ინტერნეტ-გაზეთთან „კვალი“, რომელსაც ყოველკვირეულად აწვდის პოლიტიკურ-ეკონომიკური თემატიკის მასალებს. ფლობს ქართულ, რუსულ და გერმანულ ენებს.

არის აწ განსვენებული, თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის პოლიგრაფიული ლაბორატორიის გამგის, დათო ხორბალაძის ქალიშვილი.

§ 3. წარჩინებული სტუდენტები და სპორტსმენები

ჟურნალისტური ტრადიციის გამგრძელებელთა გაცნობამ, ჯერ ერთი, დაბეჯითებით დაგვარწმუნა, რომ ქართული მედიის ზვალინდელი დღე საიმედო ჟურნალისტთა ხელში იქნება; მეორეც, აღძრა ინტერესი, თვალი შეგვევლო საინფორმაციო საშუალებების მომავალი კადრების კონტიგენტისათვის.

ზაზგასმით უნდა აღინიშნოს, რომ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტს მრავალი სასიქადულო სტუდენტი ჰყავს, რომელთა შორის ბევრმა უკვე თავისი შესაძლებლობებით სერიოზული განაცხადი გააკეთა.

დანელია თინათინი – ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის II კურსის სტუდენტია, ის აფხაზეთში ტრაგიკულად დაღუპული გმირის – ერეკლე დანელიას უფროსი ქალიშვილია.

8 წლის თინათინს და მის უმცროს ძმას – ჯიმშერს შორეული ზღაპარივით ახსოვთ მამასთან გატარებული უკანასკნელი ღამე. სამტრედიიდან ღამით ჩამოსულმა ერეკლე დანელიამ უკანასკნელი რამდენიმე საათი გაატარა თავის ოჯახში ცოლ-შვილთან.

აღყაშემორტყმული სოხუმის დასაცავად მიეჩქარებოდა ძირძველ თბილისელს, ნიჭიერ ფიზიკოსს, რომელიც აქტიურად იყო ჩართული ეროვნულ მოძრაობაში.

ერეკლე დანელია აფხაზეთის ომის დაწყებისთანავე ჩადგა საქართველოს ერთიანობისათვის მებრძოთა რიგებში. მერკულას, ცაგერას, ტამიშის, არადუს, ბესლახუფას ბრძოლებში გამოჩენილ თავდადებისათვის დაჯილდოვდა მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“.

1993 წლის 22 სექტემბერს ერეკლე დანელია სოხუმის აეროპორტში მოწამეობრივი სიკვდილით აღესრულა თვითმფრინავის აფეთქების დროს. დაღუპვის შემდეგ დააჯილდოვეს ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით.

თავზარდაცემული ერეკლეს მშობლების – თინა გოცირიძისა და ჯიმშერ დანელიას, უმცროსი დის – ქეთევანისა და მეუღლის – ნინო გურგენიძის დიდ იმედად იზრდებიან თინათინი და ჯიმშერი.

თინათინს ბაბუასთან ერთად მოუხდა საცხოვრებლად გადასვლა ქ. მოსკოვში, სადაც რუსულ-ქართული სკოლა-გიმნაზია და მუსიკალური სკოლა დაამთავრა. აქტიურად მონაწილეობდა ქართული-ხალხური ცეკვების სხვადასხვა ანსამბლში; ფლობს რუსულ, ინგლისურ და გერმანულ ენებს; პროფესიონალურ დონეზე აქვს შესწავლილი კომპიუტერი.

პატრიოტულ ტრადიციებზე აღზრდილი თინათინის დიდი სურვილია, ჟურნალისტურ პროფესიაში ისეთ სრულყოფას მიაღწიოს, მამულისათვის გმირულად დაღუპული მამა რომ იამაყებდა...

ნიკოლაძე ნიკოლოზ გიორგის ძე – 1992 წელს ჩააბარა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში საერთაშორისო ჟურნალისტიკის სპეციალობაზე.

1993 წელს იგი გაემგზავრა სწავლის გასაგრძელებლად ამერიკის შეერთებულ შტატებში, კერძოდ კანზასის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე. მან იქ დაჰყო ერთი წელი, შემდეგ დაბრუნდა სამშობლოში და სწავლა გააგრძელა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, რომლის სრული კურსი წარმატებით დაასრულა 1996 წელს.

უნივერსიტეტში სწავლის პარალელურად ის მუშაობდა საინფორმაციო სააგენტო „როიტერში“; უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე მიღებული ცოდნა და საინფორმაციო სააგენტო „როიტერში“ მიღებული პრაქტიკული გამოცდილება საწინდარი გახდა იმისა, რომ მას მონაწილეობა მიეღო ამერიკულ სასწავლო პროგრამაში.

მისი პროფესორ-მასწავლებლებისა და საინფორმაციო სააგენტო „როიტერის“ თანამშრომელთა მხარდაჭერითა და თანადგომით, მან უფლება მოიპოვა აღნიშნული პროგრამით სწავლა გაეგრძელებინა, დასავლეთ ილინოისის უნივერსიტეტის მაგისტრატურაში ჟურნალისტიკის განხრით. პროგრამა ითვალისწინებდა ორწლიან სწავლებას და უნივერსიტეტშივე მუშაობას. მან გაიარა ორივე კურსი და წარმატებით დაიცვა მაგისტრის ხარისხი.

ნ. ნიკოლაძეს მიეცა უფლება, კიდევ ერთი წელი დარჩენილიყო ამერიკის შეერთებულ შტატებში და პრაქტიკულად ემუშავა სპეციალობით. იმუშავა ტელევიზიაში, კერძოდ, ახალი ამბების რედაქციაში. ერთი წლის შემდეგ საშუალება მიეცა ლეგალურად ეცხოვრა და ემუშავა კანადაში. მან ეს საშუალებაც გამოიყენა და გარკვეული დროის შემდეგ დაიწყო კანადაში მუშაობა ავიაციის საინფორმაციო-სარეკლამო დეპარტამენტში თავისი პროფესიით.

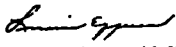
იგი ძალიან მაღლიერია სამშობლოში მისადმი გაწეული დახმარებისთვის, თანადგომისათვის და არ დაიშურებს საკუთარ გამოცდილებასა და ცოდნას საქართველოს აღმავლობისა და აღმშენებლობის საქმეში.

On the recommendation of the President and Faculty
the Board of Trustees of Western Illinois University by
virtue of the authority vested in them have conferred upon

Nicholas Nikoladze
the degree
Master of Arts

and have granted this diploma as evidence thereof
this sixteenth day of May, 1938.

Everett Johnson, Chairman of the Board

Walter Burroughs, Secretary of the Board

Donald S. Sprunt, President

P.S. ვაქვეყნებთ დასავლეთ ილინოისის უნივერსიტეტის
ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის მაგისტრის დიპლომს, რომლის ასლიც
ნიკა ნიკოლაძემ თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის პროფესორს,
დიანა ტყეზურავას გამოუგზავნა მაღლიერების ნიშნად, წარწერით: „ქ
ნო დიანა! თქვენ რომ არა, ეს დიპლომი არ მექნებოდა. გმაღლობთ,
ყველაფრისთვის. - თქვენი ნიკა“.

ნინო ყავლაშვილი საქართველოს ტელერადიოკორპორაციის
სახელობის სტიპენდიანტი, V კურსის სტუდენტი, იგი რამდენიმე წლის
განმავლობაში ამზადებდა და უძღვებოდა ტელევიზიის პირველი არხის
პოპულარულ საყმაწვილო-საინფორმაციო პროგრამას „სააგენტო აბა-
უბდა“. ამჟამად ყოველკვირეული პროგრამის – „ამბები ჩვენზე“ –
წამყვანია.

მაგისტრატურის II კურსის წარჩინებული სტუდენტი ნინო
ყავლაშვილი ბავშვობიდანვე აქტიურად თანამშრომლობდა გაზეთ
„მერანში“, სადაც გამოქვეყნებული აქვს მრავალი სტატია მშობლიური

საინგილოს ცალკეულ პრობლემაზე. მას ასევე არა ერთი საინტერესო და საყურადღებო ხასიათის წერილი აქვს გამოქვეყნებული სასწავლო გაზეთის „ახალგაზრდა ჟურნალისტის“ ფურცლებზე.

ნინო აქტიურად თანამშრომლობს ჟურნალ-გაზეთებში: „ომეგა“, „ქალთა გაზეთი“, „ახალი თაობა“, თბილისი“, „ახალი ეპოქა“ და სხვ. შემოქმედებითი საქმიანობის პარალელურად წარმატებულად მონაწილეობს სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენციებზე.

მაგისტრატურის II კურსის სტუდენტი ესმა მანია, აფხაზეთიდან დევნილი, წარჩინებული სტუდენტია. სწავლობდა ზუგდიდის ექსპერიმენტულ-პროფილურ სკოლაში. წარმატებით მონაწილეობდა მოსწავლეთა შემოქმედებით ოლიმპიადებზე. აქტიურად თანამშრომლობდა ნორჩ ჟურნალისტთა კლუბში, იყო საცმავწილო გაზეთ „სარკმლის“ სარედაქციო კოლეგიის წევრი; არჩეული იყო ზუგდიდის ბავშვთა ორგანიზაცია „ოდაბადის“ პრეზიდენტად; სტუდენტობის დროს სისტემატურად აქვეყნებს პუბლიკაციებს გაზეთებში: „დილის გაზეთი“, „მანსი“, „თბილისი“, „თბილისის უნივერსიტეტი“, „ქალთა გაზეთი“, „ახალი ეპოქა“ და სხვ.

სამეცნიერო-შემოქმედებით კონფერენციებზე მოიწონეს ესმას მოხსენებები: – „აფხაზეთის საკითხი 1877–1881 წლების გაზეთ „დროებაში“, „რიტორიკული ფიგურები“ ქართველ კლასიკოსთა შემოქმედებაში. „პუბლიცისტიკის პრინციპები თანამედროვე ქართულ პრესაში.

მე-4 კურსის სტუდენტი სოფიო ახმეტელი სწავლასა და ჟურნალისტურ საქმიანობასთან ერთად წარმატებით მონაწილეობს რესპუბლიკის სპორტულ ცხოვრებაში. ბავშვობიდან იყო გატაცებული სათხილამურო სპორტით, ზოლო 13 წლის ასაკში საქართველოს სამთო მოთხილამურეთა ნაკრების წევრი გახდა. უკანასკნელი შვიდი წლის განმავლობაში იგი საქართველოს უცვლელი ჩემპიონია. 1995 წელს გამართულ მოზრდილთა საერთაშორისო შეჯიბრებაზე (თურქეთი) და 1998 წელს ზაგანის (იაპონია) ზამთრის ოლიმპიური თამაშების გახსნისას დამოუკიდებელი საქართველოს სამფეროვანი დროშა ხელთ ეყრა 16 წლის სოფიო ახმეტელს. ის პირველი ოლიმპიელი ქართველი ქალია სპორტის ზამთრის სახეობებში.

15 წლის ასაკში პირველად მიიღო მონაწილეობა მსოფლიო ჩემპიონატში (იტალია) და 38-ე ადგილი დაიკავა; არაერთხელ გახდა ჩემპიონი ბოლო ოთხი წლის მანძილზე ერზრუმსა და ყარსში ჩატარებულ საერთაშორისო ტურნირებში.

2000 წლის თებერვალში სოფიო მონაწილეობდა ევროპის ქვეყნების უნივერსიადში (ავსტრია). აქ გიგანტურ სლალომში გაიმარჯვა და უნივერსიადის ჩემპიონობა მოიპოვა.

სოფიო ახმეტელი გაზეთ „ლელოს“ სპეციალური კორესპონდენტი. იგი უცხოეთიდან (ევროპის სხვადასხვა ქვეყნებიდან) ოპერატიულ კორესპონდენციებს აწვდის ქართულ სპორტის მოყვარულებს.

მაია ლომინეიშვილი სწავლობს ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის მაგისტრატურაში. ხუთი წლის ასაკში დაიწყო ჭადრაკის თამაში. არის თბილისისა და საქართველოს სამეზის ჩემპიონი ქალთა შორის, მსოფლიოს ზონალურ (თურქეთი) ტურნირში გამარჯვებული. იგი 1995 წლიდან სპორტის საერთაშორისო ოსტატია, 1996 წლიდან კი საერთაშორისო დიდოსტატი. 2001 წ. მიიღო მესამე საბოლოო ბალი საერთაშორისო ოსტატისა მამაკაცთა შორის.

ქეთევან ბოჯგუა დაიბადა 1983 წლის 22 თებერვალს ექიმისა და მუსიკოსის ოჯახში, 1989 წ. შევიდა თბილისის მე-11 საშუალო ექსპერიმენტულ სკოლაში, V-დან LX კლასამდე სწავლობდა 130-ე საშუალო სკოლაში, რომელიც წარჩინებით დაამთავრა.

სწავლობდა მედიისა და ხელოვნების კოლეჯში, სადაც, გარდა საპროგრამო საგნებისა, ეუფლებოდა ისეთ პროფილურ საგნებს, როგორებიცაა: —მსახიობის ოსტატობა, ტელერეჟისურა და ტელეჟურნალისტიკის საფუძვლები, კინოს ისტორია და ა.შ. კოლეჯის სტუდენტების მიერ მომზადებული გადაცემა „სადაც ჩვენ ვართ“ ყოველკვირეულად გადაიცემოდა საქართველოს ტელევიზიის პირველი არხით. გადაცემის მომზადებაში ქეთევან ბოჯგუა აქტიურ მონაწილეობას იღებდა. 2000 წელს მის მიერ შესრულებულმა სადიპლომო ნამუშევარმა „ასე ნანატრი თავისუფლება“ კომპეტენტური ჟიურის უმაღლესი შეფასება დაიმსახურა და გავიდა პირველი არხის ეთერით.

კოლეჯის დამთავრების შემდეგ, 2000 წ. ქეთევან ბოჯგუამ ჩააბარა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე, სადაც დღემდე აგრძელებს სწავლას; აქტიურად მონაწილეობს სამეცნიერო საქმიანობაში, იყო ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის ტელერადიოგანყოფილების სამეცნიერო წრის თავმჯდომარე, არის სახელობითი სტიპენდიანტი.

ეკატერინე კახის ასული ტოგონიძე დაიბადა ქ.თბილისში, 1981 წლის 16 მარტს.

ივ.ჯავახიშვილის სახელობის თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის ტელეგანყოფილების მეოთხე კურსის სტუდენტი. ვერსალის უნივერსიტეტის ფილიალის

რუსუდან კობულაია

ესმა მანია

პაატა ძნელაძე

ნატალი ქუშელაშვილი

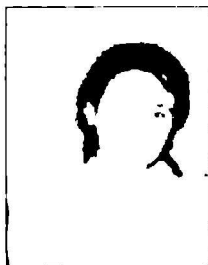
თინათინ დანელია

რუსუდან გაბარია

სოფო ახმეტელი

მაია ლომინეიშვილი

ნინო ყულოშვილი

ეკა ტოგონიძე

ნინო ყაყელაშვილი

თამარ ბაბუაძე

ინფორმატიკის ფრანგულენოვანი ფაკულტეტის პირველი კურსის სტუდენტი.

1998–1999 წწ. დამთავრა სასწავლო სატელევიზიო ცენტრის ტელეპროფილური ლიცეუმში ავტორ-კორესპონდენტის სპეციალობით, წარჩინების დიპლომზე; 1987–1996 წწ. დაასრულა თბილისის 55-ე საშუალო სკოლა, არასრული საშუალო განათლების წარჩინების ატესტატით; 1987–1994 წწ. – თბილისის ა. ვირსალაძის სახელობის ხელოვნების გიმნაზია.

მოდუწეობის სფერო: ჟურნალისტიკა, სამეცნიერო საქმიანობა.

მიღებული აქვს დიპლომები:

1988 წ. ნორჩ – კინომოყვარულთა ფილმების მეხუთე რესპუბლიკური ფესტივალის – „თბილისური აისი-88“;

1988–1990 წწ. მოსწავლეთა-ახალგაზრდობის სასახლის ფერწერის გამოფენის დიპლომანტია;

1996 წ. თბილისის მერიის სამმართველოს განათლების მაღლობა – 55-ე საშუალო სკოლის მოსწავლეთა ლიტერატურულ-შემოქმედებით საქმიანობაში მიღწეული წარმატებებისათვის. (საკ.კრებულში გამოქვეყნებული ნაშრომებისათვის);

1997 წ. მონაკოს მსოფლიო თეატრალური ფესტივალის ლაურეატა;

1997 წ. – დიპლომი ბავშვთა და მოზარდთა შემეცნებით-შემოქმედებითი საქმიანობის პროგრამაში „საქართველოს მომავალში“ მონაწილეობისათვის;

2000 წ. – გ. რობაქიძის სახ. უნივერსიტეტის რექტორატის ჯილდო სტუდენტთა და ასპირანტთა მეოთხე რესპუბლიკურ-სამეცნიერო კონფერენციაზე წარმოდგენილი საუკეთესო ნაშრომისათვის;

2000 წლიდან ვარლამ თოფურიას სახელობის სტიპენდიანტია;

2001 წლიდან – თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის დეკანატის მაღლობა სამეცნიერო კონფერენციის ორგანიზებისათვის;

2001 წ. – თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის დეკანატის სიგელი სტუდენტთა საუნივერსიტეტო სამეცნიერო-შემოქმედებით კონფერენციაზე გამარჯვებისათვის;

2001 წ. – თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის დეკანატის მაღლობა ილია ჭავჭავაძის სახლ-მუზეუმის გადარჩენის მხარდასაჭერი ტელემარათონის ორგანიზება-წყადნისათვის.

2001 წ. საქართველოს პრეზიდენტის დიპლომი „სტუდენტური დღეები 2001“-ის მხატვრული თვითშემოქმედების დათვალიერებაში მიღწეული წარმატებისათვის;

2002 წ. – თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის დეკანატის მადლობა ფრანკოფონიის დღისადმი მიძღვნილ შეხვედრაში მონაწილეობისათვის;

2002 წ. – თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის დეკანატის მადლობა იოსებ იმედაშვილის საიუბილეო საღამოში მონაწილეობისათვის;

2002 წ. – პრეზიდენტის სახელობის სტიპენდია;

1988 წ. დადიოდა საქართველოს მოსწავლე-ახალგაზრდობის სასახლის ფერწერის, კინოს, ინტერკლუბის, ცეკვის, ქართული ენის წრეებზე და იყო სასახლის მიერ მოწყობილი ღონისძიებების წამყვანი;

1991–1993 წწ. მონაწილეობდა ა. ვირსალაძის სახელობის გიმნაზიის პირველ როკ-ოპერაში „ნამცეცა“, რომლებიც, მარჯანიშვილის სახელობის სახელმწიფო თეატრის სცენაზე, დავით ანდლულაძის რეჟისორობით შეასრულა მთავარი პერსონაჟის – ნამცეცას როლი; 1994 წ. გადაღებულია სანდრო ვახტანგოვის პირველ მოკლემეტრაჟიან ფილმში „რადიო ქალაქი“.

1997 წ. ერთ-ერთი მთავარი როლი ითამაშა თეატრალური ინსტიტუტის სტუდენტის თეა მამუკელაშვილის სადიპლომო სპექტაკლში – „ვარიაცია თემაზე მონტე“.

1997 წ. გაიარა მისაღები კონკურსი თეატრ–სტუდია „ბერიკეში“, სადაც მონაწილეობა მიიღო სპექტაკლში – „ჩვეულებრივი სასწაული“; წარმატებული გასტროლების შემდეგ დასის წევრის რანგში გახდა „მონაკოს მსოფლიო ფესტივალის“ ლაურეატი;

1999 წ. თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის წარდგინებით საწარმოო პრაქტიკა გაიარა „ეკო-დაიჯესტში“, სადაც გამოქვეყნდა მის მიერ მომზადებული რამდენიმე ინფორმაციული შენიშვნა;

2000 წლიდან არის თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის სტუდენტთა და ასპირანტთა სამეცნიერო წრის თავმჯდომარე, ის ფაკულტეტის სამეცნიერო საბჭოს წევრი, 2000, 2001, 2002, 2003 წ. იყო საუნივერსიტეტო კონფერენციის ჟიურის წევრი;

2001 წელს მიჰყავდა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის აღდგენილი გადაცემა „საწინდარი“;

2001 წ. მონაწილეობდა საქტელერადიომაუწყებლობის პროექტში – „ქართული ენის ღია გაკვეთილები“. სცენარის მომზადებაში უშუალო მონაწილეობის პარალელურად იყო გადაცემათა ციკლის წამყვანი;

2001 წ. შეასრულა ერთ-ერთი მთავარი როლი რეჟისორ გიორგი ჭყონიას მხატვრულ ფილმში „პორტრეტი“;

2001 წ. ოქტომბერ–ნოემბერში თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის წარდგენით საწარმოო პრაქტიკა გაიარა საქტელერადიომაუწყებლობის

საინფორმაციო პროგრამათა რედაქციაში, მის მიერ მომზადებული რამდენიმე სიუჟეტი (პეტრე ქოშეთიანის იუბილე, თბილისობა და ა.შ.) გადაიკა საინფორმაციო პროგრამით „მოამბე“;

2001 წლის დეკემბრიდან, პრაქტიკის დასრულების შემდეგ, მუშაობს საქტელერადიო-მაუწყებლობის საინფორმაციო პროგრამათა გაერთიანებაში საინფორმაციო პროგრამა „მოამბის“ წამყვანად.

გამოქვეყნებული აქვს უამრავი პუბლიკაცია და შრომები. ფლობს რუსულ, ფრანგულ და ინგლისურ ენებს.

ნატალი ქუმელაშვილი 15 წლისა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის სტუდენტი გახდა. მიაჩნია, რომ დღემდე ეს ყველაზე მნიშვნელოვანი და გონივრული ნაბიჯია მის ცხოვრებაში. 2005 წელს დააფუძნა ჟურნალი „ნატალი“, რომლის მთავარი რედაქტორიცაა.

ნ. ქუმელაშვილი ცნობილი ჟურნალისტის მარინე გიგინეიშვილის ქალიშვილია.

რუსუდან გახარია 2003 წელს დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის მაგისტრატურა. მისი სამაგისტრო ნაშრომი „გრიგოლ რობაქიძის პუბლიცისტიკა“ გამოირჩეოდა ანალიტური აზროვნებით, კვლევის უნარით, სიახლის შეგრძნებით, ფრაზის სინატიფით. იმავე წელს ჩააბარა ჟურნალისტიკის ისტორიის კათედრის ასპირანტურაში (ხელმძღვანელი დოც. დალი ჩიკვილაძე).

უნივერსიტეტში სწავლის პარალელურად სისტემატურად თანამშრომლობდა ქართულ ჟურნალ გაზეთებში.

2003 წლის აგვისტოდან არის გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკის“ პოლიტიკის განყოფილების კორესპონდენტი.

მ ო ზ ო ნ ე ზ ე ბ ი

მოგონებების ავტორთა უმრავლესობა დეაწლმოსილი პიროვნებაა, თანაც – ჟურნალისტი. ამიტომ მიზანშეწონილად ჩავთვალეთ სტილი მთლიანად დაგვეცვა.

კმაყოფილებით უნდა აღინიშნოს, რომ ჟურნალისტიკის განყოფილებასა და ფაკულტეტს მოამაგენი, თაყვანისმცემლები და გულშემატკივრები არასდროს მოკლებია. საინტერესოა, რას ფიქრობდნენ ისინი ჟურნალისტიკის სწავლების აკადრებიანობაზე ადრე და რას ამბობენ დღეს. მოვუსმინოთ ზოგიერთ მათგანს:

თამაზ ბიბილური: „ჟურნალისტობა საინტერესო პროფესიად მიმაჩნია და, მიუხედავად იმისა, რომ უკვე მოთხოვნების წიგნის ავტორიცა ვარ, თავს დღესაც ჟურნალისტად ვთვლი. შეიძლება ამ ქვეყნად ყველაფერი ისწავლო, მაგრამ წერას ვერ ისწავლი. ამიტომ ნურავენ გასწევს ჟურნალისტიკის ფაკულტეტისაკენ იმ იმედით, წერას იქ მასწავლიანო. აქ მხოლოდ ცოდნას მოგცემენ და ლიტერატურულ გემოვნებას დაგიხვეწენ. დანარჩენი შენ თვითონ უნდა გააკეთო. იქნებ ჟურნალისტური სწავლების მთავარი ნაკლი სწორედ ის არის, რომ ხელობას შემოქმედებითი პოზიციიდან არ აფასებენ და სწავლებაც ისე არ არის აწყობილი, როგორც შემოქმედებით უმაღლეს სასწავლებელში – სამხატვრო აკადემიაში, თეატრალურ და კინოინსტიტუტებში.

უნივერსიტეტი ოცი წელია დავამთავრე და, რა ხდება დღეს ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე, ცოტა ბუნდოვანი წარმოდგენა მაქვს; თუმცა მას შემდეგ ჟურნალისტიკის განყოფილების თითქმის ყველა გამოშვების სტუდენტები ყოფილან ჩემთან პრაქტიკაზე და მათ შორის ბევრი მეგობრადაც შემომჩნა. ვისურვებდი, რომ ჟურნალისტიკის კურსდამთავრებული ზედმიწევნით ფლობდეს მშობლიურ ქართულ ენას, აუცილებლად კარგად იცოდეს რუსული და ერთ-ერთი უცხო ენა. მგონი დღეს ჟურნალისტიკაზე ყველაფერს ასწავლიან. ჩვენც ყველაფერს გვასწავლიდნენ და, მაინც, დღემდე საზნებლად დამჩნა, როგორ ვებრძოდით მთელი კვლევი დეკანატს, ძველი ქართული ენის ისტორია ჟურნალისტებს არაფერში გამოგვადგება და ნუ გვასწავლითო. მალე მიეხვდი, რომ მწარედ ვცდებოდით. ვისურვებდი, რომ ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე ლექციებს და პრაქტიკუმებს პროფესიონალი ჟურნალისტები ატარებდნენ.

ანუ ისინი, ვინც წერს... ამ გარემოებას სტუდენტებისათვის უთუოდ მაგიური ძალა ექნება. თუ სტუდენტი პატივს სცემს თავისი ლექტორის შემოქმედებას, უფრო მეტი მონდობით გაჰყვება მას.

აქვე მინდა ჟურნალისტთა პრაქტიკის შესახებაც ვთქვა. თეატრალური ინსტიტუტში არსებობს, ვთქვათ, ტოვსტონოგოვის ჯგუფი, კინოინსტიტუტში გერასიმოვის ჯგუფი. ტოვსტონოგოვიც და გერასიმოვიც პირველი კურსიდან ბოლომდე მიჰყვებიან სტუდენტს და ცდილობენ ოსტატობის ანბანი მაინც ასწავლონ. მაინც მეთქი, იმიტომ ვამბობ, რომ ტოვსტონოგოვის აზრით ინსტიტუტი ვერ გაქცევს რეჟისორად და მსახიობად. ინსტიტუტი მხოლოდ შემოქმედებით ჩვევებს ჩაგინერგავს. დანარჩენი შენი ნიჭისა და შრომისმოყვარეობის საქმეა.

ვფიქრობ, რაღაც ამგვარი უნდა ხდებოდეს ჟურნალისტიკის განყოფილებაზეც. ერთი ავტორიტეტული შემოქმედი პასუხს უნდა აგებდეს სტუდენტის ლიტერატურულ დაოსტატებაზე, მიჰყვებოდეს თავიდან ბოლომდე და კიდევ: ჩემი ნება რომ იყოს, მომავალ ჟურნალისტებს აუცილებლად ცალკე გამოვცდიდი, მარტო ცოდნას კი არა, ნიჭსაც შევუმოწმებდი. მეტყვიან, რომ ძნელი საქმეა. მერე რა? არც ჟურნალისტობაა ადვილი. .

ჟურნალისტიკა მრავალმხრივი პროფესიაა. იგი დიდ ასპარეზს იძლევა ჭეშმარიტი მრავალმხივობისათვისაც და შემზარავი დილექტანტობისა და ზედაპირულობისათვის. ჟურნალისტი ყველაფრისათვის უნდა იყოს მზად. ამიტომ ჩვენი ხელობის კაცში ყველაზე უფრო მკითხველის წინაშე პასუხისმგებლობის გრძნობას ვაფასებ, საქმე არ უნდა მიაფუჩეო, ყოველგვარ სიტუაციაში მართალი უნდა იყო, შენი შემოქმედებითი შესაძლებლობის მაქსიმუმი უნდა გააკეთო, წერტილი მაშინ დასვა, როცა მეტის გაკეთება უკვე შეუძლებელია. ჩვენი პროფესია იმგვარია, რომ თითოეული სიტყვის გამო პასუხს ვაგებთ არა მარტო დღევანდელი, არამედ მომავლის წინაშეც“.

ნარგიზა მგელაძე: თავიდან რომ ვიწყებდე ცხოვრებას, ახლაც ჟურნალისტიკის სპეციალობას ავირჩევდი, რადგანაც არც მანამდე და არც შემდეგ სხვა პროფესიაზე არ მიფიქრია. უწოდეთ ამას, გნებავთ მოწოდება, გნებავთ სიყვარული, გნებავთ ბედი. ეს კია, რომ ჟურნალისტიკის გარეშე ცხოვრება ვერ წარმომიდგენია.

ჩემი აზრით, კარგი იქნებოდა თავიდანვე, ან ბოლო კურსებზე მაინც, მომავალი ჟურნალისტი სპეციალდებოდეს ერთი რომელიმე მიმართულებით. ვფიქრობ, ამით ხელს შევუწყობდით დილექტანტიზმის წინააღმდეგ ბრძოლას, რაც, სამწუხაროდ, ქართულ ჟურნალისტიკაში აშკარად შეიმჩნევა.

არ მინდა ისე გამოგოთ, თითქოს წინააღმდეგი ვიყო ფართო განათლებისა, პირიქით, მაგრამ საქმე ის არის, რომ ამ „ფართოს“ საუნივერსიტეტო კურსში მაინც ვერ ჩავტევთ. ჩვენდა საბედნიეროდ (უხერხული იქნებოდა მეთქვა ჟურნალისტების სამწუხაროდ მეთქი), მკითხველის ინტელექტის დონე ერთ ადგილზე როდია გაყინული. მკითხველიც იღებს „ფართო განათლებას“. ამიტომ მას ვერაფერს გამოაპარებ.

მე, ჟურნალისტმა, რომელიც ვწერ, ვთქვამთ, ვთიკაზე, გნებავთ მრეწველობაზე, ხელოვნებაზე, მეტი უნდა ვიცოდე, ვიდრე ჩემმა მკითხველმა. მასზე უფრო კომპეტენტური უნდა ვიყო, რომ მკითხველი დავაინტერესო. მაგრამ, როგორ უნდა იცოდეს გუშინდელმა კურსდამთავრებულმა იურისპრუდენცია, თუ არ ისწავლა? რადგან ყველაფრის საფუძვლიანი ცოდნა შეუძლებელია, ხომ არ აჯობებდა, ცოტა და კარგად? ანუ, კომპეტენტური ვიყოთ ცოდნის ერთ რომელიმე დარგში ისე, რომ გაჭირვების შემთხვევაში შევძლოთ დავწეროთ სხვა დარგზეც.

სხვათა შორის, თუ დაუუკვირდებით, ცნობილ ჟურნალისტთა შორის ასეთი დასაქცილება პრაქტიკაში დანერგილია.

პესკოვს მუდმივად მიჰყავდა თავისი თემა, აგრანოვსკის, ტატიანა ტესს, ფეოფანოვს – ასევე თავისი სათქმელი ჰქონდათ. აღარაფერს ვამბობ იმაზე, რომ ისინი ფართოდ განათლებულები იყვნენ.

საზღვარგარეთის ქვეყნების ჟურნალისტიკაში წარმატებებს აღწევენ სხვა დარგებიდან მოსული ჟურნალისტები. რა არის წარმატებების საიდუმლო? – ცოდნა იმისა, რაზეც წერენ.

ეს იმდენად ნათელია, რომ მასზედ უფრო ვერცლად შეჩერება უხერხულად მიმაჩნია.

ალბათ, როგორც ყველა საქმეში, აქაც, ჟურნალისტიკაშიც, მთავარია ნიჭი, საქმის სიყვარულთან ერთად¹.

გლადიმერ გოგოლაშვილი: „საშუალო სკოლა რომ დავამთავრე, მოსკოვის უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე მინდოდა შესვლა, მაგრამ ატესტატები გვიან მოგვცეს და, როცა მოსკოვში ჩაველი, ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე მედალოსნების ჩარიცხვა უკვე დაემთავრებინათ. (მაშინ მედალოსნებს უგამოცდოდ იღებდნენ). სწრაფად გამოვეშურე, მაგრამ ვერც თბილისის უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე ჩარიცხვას ჩამოვუსწარი. ავდექი და პოლიტექნიკურ ინსტიტუტში შევედი. მაგრამ პირველი სემესტრის ბოლოს საბუთები

¹ გაზ. „ახალგაზრდა ჟურნალისტი“, № 15, 1977 წ.

გამოვიტანე და სოფელში წავედი, რაიონულ გაზეთში დავიწვე თანამშრომლობა. მომდევნო წელს კი ჩავირიცხე ჩემს საოცნებო ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე.

პოლიტექნიკური ინსტიტუტის მიტოვებას და ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე შესვლას მაშინ ყველა ახალგაზრდულ თავქარიანობად მითვლიდა. ახლა, როცა იმ დღიდან ოც წელზე მეტი გავიდა, კვლავ უწყომანოდ გავიმეორებდი ამ „თავქარიანობას“. პროფესიის სიყვარული, ალბათ, ჩვენთან ერთად იბადება ამქვეყნად.

ინტუიციური წვდომით ჟურნალისტობას ვერ ისწავლი, მით უმეტეს, ვერ ასწავლი. არც ერთი მეცნიერება, არც ერთი პროფესია არ მოითხოვს თეორიისა და პრაქტიკის ისეთ მთლიანობას, როგორც ჟურნალისტიკა.

ჩვენს განყოფილებაზე სწავლებას ცალმხრივობა ახასიათებდა. საოცრად დიდი დოზით გვაძლევდნენ მეცნიერებებს, რომლებიც აფართოებენ ადამიანის გონებრივ ჰორიზონტს, ხელს უწყობს ინტელექტის ჩამოყალიბებას, ხოლო სპეციალურ საგნებს, რაც ჟურნალისტს მომავალში ყოველდღიურ საქმიანობაში უნდა გამოადგეს, ერთობ მოკრძალებული ადგილი ეჭირა.

ჟურნალისტიკის განყოფილების კურსდამთავრებულებს სწორედ ეს ცოდნა აკლიათ. მიხეილ შოლოხოვმა თქვა: – „სოფლის მეურნეობის საკითხებზე რომ წერო, რაიონის საშუალო აგრონომის დონეზე მაინც უნდა იდგეო“. ეს შეგონება ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე სწავლების მეთოდის განსაზღვრის დროსაც უნდა გავითვალისწინოთ.

სწავლების მეთოდის ნაკლად მიმაჩნია ის, რომ ერთობ შეზღუდულია სტუდენტთა საწარმოო პრაქტიკა რედაქციებში, პრაქტიკის დროს რედაქცია თავისებურ „დაზვერვასაც“ ახდენს, ნიჭიერ და ინიციატივიან ახალგაზრდას მაშინვე თუ არა, მომავალში მაინც თავის კოლექტივში იღებს. ასე მოვხვდით რედაქციაში მე და ბევრი ჩემი ამხანაგი.

მინდა ეურჩიო ჩემს მომავალ კოლეგებს: რედაქციაში საბუშაოდ მიღების ყველაზე საიმედო გზაა გაზეთისა და ჟურნალში სისტემატური თანამშრომლობა ჯერ კიდევ სტუდენტობის წლებში¹.

ჟურნალისტიკის განყოფილების არსებობის სულ რაღაც ათიოდე წლის მანძილზე ბევრი კურსდამთავრებული გავიდა ჟურნალისტური მოღვაწეობის ფართო გზაზე. რესპუბლიკურ, საოლქო, საქალაქო, სარაიონთაშორისო გაზეთების რედაქციებში, წიგნის გამომცემლობებში, საქართველოს რადიომაუწყებლობასა და ტელევიზიაში. მათი აზრი,

¹ გაზ. „ახალგაზრდა ჟურნალისტი“ № 10, 1960 წ.

შთაბეჭდილებანი და რჩევები, ვფიქრობ, სასარგებლო იქნება დღევანდელი სტუდენტობისათვის.

პროფესორი ნოდარ ტაბიძე თსუ ჟურნალისტიკის პირველი ნაკადის წარმომადგენელია. მისი მიზანი იყო, თავისი წვლილი შეეტანა ქართული ჟურნალისტიკის კვლევის საქმეში და ამ მოწოდებამ გადაწყვეტინა დარჩენილიყო შესაბამის კათედრაზე. მაშინ იგი თავის უახლოეს ამოცანებზე საუბრობდა: „ამჟამად ვმუშაობ წიგნზე „მე-19 საუკუნის 80-იანი წლების ქართული ჟურნალისტიკა“. ჩემი უახლოესი ამოცანაა ნაშრომის საჩქაროდ გამოცემა. იგი დახმარებას გაუწევს ქართული ჟურნალისტიკით დაინტერესებულ პირებს, მათ შორის, სტუდენტებს. წარსულის ცოდნა და გაგება აუცილებლად შესწავლას მოითხოვს, რომ თანამედროვეთა წინსვლას შეუწყოს ხელი. ქართული ჟურნალისტიკის ისტორია გაუტეხელი ყამირია, „საქართველოს მოამბეს“ ჯერ ვერ გადავებიჯეთ. მთავარი და ძირითადი ეტაპი შეუსწავლეია. ამიტომ მსურს მონაწილეობა მივიღო ქართული ჟურნალისტიკის ისტორიის სახელმძღვანელოს შექმნაში“.

მედეა ლორთქიფანიძე: „უნივერსიტეტი 1957 წელს დავამთავრე, იმავე წელს თბილისში დაბრუნებულმა სატელევიზიო სტუდია და მეც ამ ახალგაზრდა კოლექტივთან ერთად გადავდგი ჩემი პირველი დამოუკიდებელი ნაბიჯები. დაარსების დღიდან დაძაბული, მოუსვენარი ცხოვრებით ცხოვრობს ჩვენი სტუდია. დაუსრულებელ ცდებსა და ძიებებში ევრება საფუძველი სატელევიზიო ჟურნალისტიკას. „ცისფერი ეკრანი“ ბევრ საინტერესოს გვპირდება, მაგრამ ძალიან ძნელად თმობს თავის უთვალავ საიდუმლოებსაც. ამ ყამირის გატეხვა თქვენთან, ჟურნალისტებთან ერთად მოგვიხდება. ამისათვის კი საჭიროა ძალიან ბევრი ვიცოდეთ, ვიდგეთ ჩვენი დროის მოთხოვნების დონეზე. არც ერთი ადამიანი არ ამთავრებს თავისი პროფესიის სრულყოფას უმაღლესი სასწავლებლის კედლებში, მით უმეტეს ჟურნალისტი. წერეთ არა მარტო ჩათვლებისა და გამოცდებისათვის, არამედ ჭეშმარიტი, პროფესიული დაოსტატებისათვის.

მინდა გისურვოთ მომავალ კოლეგებს, მაღალი პროფესიონალიზმით აღჭურვილნი მისულიყავით ტელევიზიაში“.¹

ჯანსუღ ჩარკვიანი: „სტუდენტობის წლებმა მეტად საინტერესოდ განვლო, განსაკუთრებით სასიამოვნო მოგონებად დარჩა საწარმოო პრაქტიკა მოსკოვში, „პრავდის“ რედაქციაში.

¹ გაზ. „ახალგაზრდა ჟურნალისტი“, № 1, 1965 წ.

² იქვე.

ჟურნალისტიკის განყოფილებამ მომავალ პრესის მუშაკებს ბევრი რამ შეგვძინა, ჩაგვინერგა პროფესიისადმი სიყვარული.

უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ ვმუშაობდი ჟურნალ „კისკარში“, ამჟამად, უკვე მეორე წელია, ვმუშაობ ჟურნალ „დილის“ რედაქტორად. ამ ხნის განმავლობაში „დილამ“ ბევრჯერ ისახელა თავი. ჟურნალმა რესპუბლიკურ კონკურსში მეორე ხარისხის დიპლომი დაიმსახურა.

ჩემი მიზანია, მთელი არსებით ვიყო ჟურნალთან, ვემსახურო მას.

ეტადეთ, მიიღოთ რაც შეიძლება მეტი ცოდნა და გამოცდილება. ამისათვის ყოველგვარი პირობაა შექმნილი. ჟურნალისტს უნდა შეეძლოს წერა, ეს მთავარია მისი პროფესიისათვის“.¹

ალექსანდრე სამსონია: „როგორც ყველამ, წერა სკოლაში დავიწყე, ჩემი სტუდენტური ცხოვრების პერიოდში ბევრს ვწერდი, ცოტას მიბეჭდავენ. ყველა ჟანრში მიცდია კალამი, მაგრამ, უფრო ხშირად, მოთხრობებს ვწერდი. „საბჭოთა აჭარის“ რედაქციაში მუშაობა დავიწყე ჯერ უშტატო კორესპონდენტად, შემდეგ ლიტერატურულ მუშაკად. ახლა კი პასუხისმგებელი მდივნის მოადგილის მოვალეობას ვასრულებ.

უნივერსიტეტმა ბევრი რამ მომცა. ძნელია ჩამოვთვალო ყველა ცოდნა. დამოუკიდებელი მუშაობის ჩვევები. ბუნდოვანი ვარ, რომ მომისმენია ჩვენი სახელოვანი მეცნიერების: ს. ყაუხჩიშვილის, შ. ნუცუბიძის, გ. ახვლედიანის ლექციები. . . მომავლის გეგმები ფართოა. მსურს დავეწერო პიესა, ნარკვევი, მოთხრობა. . . აი ისეთი, როგორიც უნდა იწერებოდეს.

ჟურნალისტიკის განყოფილების სტუდენტებს ვუსურვებ უფრო ღრმა, საფუძვლიან მომზადებას, მშობლიური ენის ბრწყინვალე ცოდნას, მუდამ ახალგაზრდულ ენერგიას, ნებისყოფის სიმტკიცესა და შემოქმედებით პატიოსნებას“.²

გურამ გოგიაშვილი: „უნივერსიტეტი ქართული ჟურნალისტიკის სამკვდლოა, იგი სამუდამოდ ნათელ მოგონებად დამრჩება მეხსიერებაში. რაც კი ოდესმე დამიწერია და დამიბეჭდავს, ყოველთვის იმას ვცდილობდი, მოსწონებოდათ ჩემს ყოფილ პროფესორ-მასწავლებლებს. მათ ზომ დიდი როლი შეასრულეს ჟურნალისტად ჩემს ჩამოყალიბებაში.

ჩემი სწავლის პერიოდში მეტად მცირე დრო ეთმობოდა ფოტოსწავლებას. ტელევიზია საერთოდ არ იყო, ბუნდოვანი წარმოდგენა გვქონდა სტამბის მუშაობაზე. ისე დავამთავრე უნივერსიტეტი, რომ

¹ გაზ. „ახალგაზრდა ჟურნალისტი“, № 1, 1965 წ.

² გაზ. „ახალგაზრდა ჟურნალისტი“, № 10, 1965 წ.

„სტამბის სუნი“ არ გვიგერძენია. ეხლანდელი სტუდენტების სწავლის პირობები გაცილებით უკეთესია.

გაზეთში მასალის გამოქვეყნება სიხარულია. ეს სიხარული მით უფრო დიდია, თუ მასალაზე გულმოდგინედ და დამაბულად მუშაობ.

ზოგი ადამიანი გაზეთის ენას იწუნებს და გამოთქვამს აზრს, რომ ამის მიზეზია გაზეთის ოპერატიულობა, ამ აზრს არ ვიზიარებ, რადგან მიმაჩნია, რომ ოპერატიული მუშაობა ხელს არ უშლის მასალის გამართული და მხატვრული ენით დაწერას.

უესურვებ მომავალ კოლეგებს, კარგად გამოეყენებინოთ სწავლის გაუმჯობესებული პირობები და რედაქციებში მისულიყვნენ ფართო განათლებისა და ცოდნადარსებული ჟურნალისტები¹.

მაღლიერების გრძნობითაა აღსავსე გამოცდილი ჟურნალისტის – მაყვალა ინასარიძის მოგონება:

დავით მჭედლიშვილი –პრესის დიდოსტატი, კაცი, რომელმაც თითოეული ჩვენთაგანის შეგნებაში (სხვათა შორის 1957 წლის ჟურნალისტთა ჯგუფს ბატონი დავით მჭედლიშვილი ხელმძღვანელობდა), ჩადო გაზეთის გამოშვების დიდი პროფესიონალიზმი. ის ხშირად იღვა დაფასთან, ეჭირა ცარცი და, არა ცარიელი სიტყვებით, საქმით გვიხსნიდა გაზეთის თითოეული ნომრის ანა-ბანას. სძულდა ზედმეტსიტყვაობა, უაზრო ქილიკი. კონკრეტულ ადამიანებზე, კონკრეტულ საქმეზე აგებულ პუბლიკაციებში წვდომას გვასწავლიდა. მაშინ ის საბჭოთა პრესის თეორიასა და პრაქტიკას გვიკითხავდა და ღღეს, ღღევანდელი გადასახედიდან, რაოდენ პარადოქსადაც უნდა მოეჩვენოს ვინმეს, ბატონი დავით მჭედლიშვილი უპირველესი რედაქტორი იყო და უპირველესი გაზეთიც ჰქონდა.

მასსოვს, დაფასთან გამიხზო და მითხრა: – აი, ახლა შენ ხარ გაზეთ „კომუნისტის“ რედაქტორი, ვნახოთ, როგორ დაგეგმავ მას. გაზაფხულია, სოფლად დიდი სამუშაოებია. . . ოცდაათი წყვილი თვალი გაფაციცებით მომჩერებოდა, როგორ შევასრულებდი ამ ამოცანას. ძალა მოვიკრიბე, პირველი გვერდი მოვხაზე. დავიწყე მასალების განლაგება, მეთაური წერილის ადგილზე, მაშინ ასე იყო, გაზეთი აუცილებლად მეთაური წერილით უნდა გახსნილიყო, ჩავსვი ჩანახატი ქარელელ მექანიზატორ გიორგი სიხაშვილზე. უცნაურმა ღელვამ გადაუარა ჩემს თანაჯგუფელებს.

– რატომ, ერთ პიროვნებაზე? – ჩამეკითხა ბატონი დავითი.

¹ გაზ. „ახალგაზრდა ჟურნალისტი“, № 10, 1965 წ.

– იმიტომ, რომ მექანიზატორ გიორგი სიხაშვილის მადლიანი მარჯვენა ხნავს, თესავს და მკის კიდევ.

– კეთილი, გააგრძელე, – მითხრა ბატონმა დავითმა.

მეც გავაგრძელე გაზეთის პირველი გვერდის დაგვეშვა და, როცა დავამთავრე, ბატონმა დავითმა ცარცი ჩამომართვა და ქვეშ ერთი სიტყვა მიაწერა – „ფრიადი“.

დამსახურებული ჟურნალისტი მანანა მაზიაშვილი სიყვარულით იკონებს ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის პირველ დეკანს – დავით გამეზარდაშვილს.

„როცა ვხვდებოდით, „ბატონო დავით“ – მივმართავდით. ისე, ყველანი დათიკო გამეზარდაშვილიო, ვამბობდით. მაშინ ახალგაზრდები ვიყავით და, არ დაფიქრებულვართ, რატომ მოვიხსენიებდით ღვაწლმოსილ პროფესორს ასე შინაურულად.

გვიან მივხვდი, უფროს–უმცროსობის ცივ ბარიერს არ გვითვებდა და, ქვეცნობიერად, ჩვენც შინაურულად ვგრძნობდით თავს.

ერთხელ მეექვსედან პირველ კორპუსში გადავედი. ეესტიბიულში შევედი და ვხედავთ, მთელ სიგანეზე უზარმაზარი ტრანსპარანტი გაუჭიმავთ: „სწორება კომუნისტებზე!“ – მოგვიწოდებდა ლოზუნგი. ბატონმა დავითმა მხრების აჩევით გადმოგვხედა და გაკვირვებულმა იკითხა: „კომუნისტებს თუ ჩვენგან სწორება აკლიათ?! სულ მაგათ გასწორებაში არა ვართ?!“

დიპლომის დაცვაზე ყველას სათითაოდ მოგვისმინა. განსაკუთრებით ერთი ნაშრომით დაინტერესდა, რომელიც ქართულ ტელეგადაცემებს მიმოიხილავდა. ავტორმა იგრძნო ეს ინტერესი და დაწვრილებით დაიწყო საკითხის განხილვა. ბოლოს დიქტორების ღირსებაზეც ჩამოავდო სიტყვა და საუკეთესო ქართველი დიქტორების ჩამოთვლა დაიწყო. ჟანეტა არჩვაძე, თენგიზ ნათაძე, დავით სოკოლოვი. „რას ამბობ, გოგო! – იყვირა შეცბუნებულმა დეკანმა – ვინ არის კარგი დიქტორი?! სოკოლოვის ხმას რომ გავიგონებ, ასე მგონია, ჩეკა დამეცა და კარის უკან ვიმალები“.

როცა უნივერსიტეტში ხარ, ალბათ, ყველაზე დიდი ღირსება ის არის, იყო ახალგაზრდებთან და იყო ახალგაზრდა.

მეტად საინტერესო, შთამბეჭდავი და გულამაჩუყებელია ცნობილი ქართველი მწერლისა და პუბლიცისტის, ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის წარჩინებული კურსდამთავრებულის ნარგიზა მგელაძის მოგონებები მწერალ ნოდარ ჩხეიძეზე: „მესამე კურსზე ჟურნალისტიკის განყოფილების სტუდენტთა ცხრილში გაჩნდა ახალი საგანი – საზღვარგარეთის

პრესა, ლექტორის გვარის გრაფაში – უფროსი მასწავლებელი ნ.ჩხეიძე.

ლექციაზე, რომლის დაწყებას ინტერესით ველოდით, მსუბუქი, ახალგაზრდული ნაბიჯით შემოვიდა ჩვენზე ათიოდე წლით უფროსი შავგვრემანი, გამხდარი კაცი, რომლის ასაკი შეიძლებოდა ვერ გაგესაზღვრათ, რომ არა ძალზე მეტყველი, ირონიულად მოწკაურული თვალები და ჭკალარაგაურეველი რბილად დაყრილი ხშირი ქოჩორი, სახე კი უფრო ხანმრავალი კაცისა ჰქონდა, დაძაბული ფიქრით აღბეჭდილი. ეს სახე იოლ ცხოვრებაზე არ მეტყველებდა და, როგორც შემდეგ გავიგეთ, იოლი ცხოვრებით არც უცხოვრია მუდამ მშფოთვარე, შეუპოვარ, ჩხუბისაგან თავის არ ამრიდებელ, თავგადასავლებისა და ფათერაკების მაძიებელ, არაორდინალურად მოაზროვნე მის პატრონს.

– მე თქვენ უნდა გასწავლოთ საზღვარგარეთის პრესა, – გვითხრა მან და აუდიტორია ყურადღებით მოათვალიერა. თითქოს ამოწმებდა, შეიძლება თუ არა ჩვენთან ისეთი საუბარი. რაც ამ ფრაზას მოჰყვა, – მაგრამ, გულახდილად რომ გითხრათ, მე სწორედ ისე ვიცი რაზე წერს „სკინტია“ თუ „ჟემინიზბაო“, როგორც თქვენ, ანუ ბევრი არაფერი ვიცი, რადგან არც ერთი მათგანი ხელში არ მჭერია და, ცხადია, არ წამიკითხავს, არც იმაში ვარ დარწმუნებული, თქვენ რაიმე შეგმატოთ იმის ცოდნამ, რა სწერია ამ გაზეთებში.

ისევ გამჭოლი მხერა.

აუდიტორია ისევ რაღაც უჩვეულოს მოლოდინმა მოიცვა. ჩვენ ლექტორებისაგან ასეთ გულახდილობას, ნდობის ამგვარ გამოვლინებას მიჩვეული არ ვიყავით. გუმანით მივხვდით, რომ ის აუცილებელი ბარიერი, გარკვეული დისტანცია ლექტორსა და სტუდენტს შორის, რაც სხვებთან აუცილებელი იყო, აქ იშლებოდა და ჩვენს ურთიერთობაშიც რაღაც ახალი და, ამდენად, უკვე საინტერესო შემოდიოდა. თუკი ლექტორი ისე თავისუფლად, თამამად გამოთქვამდა აზრს (თანაც, მაშინდელი ჩვენი გაგებით), თითქმის მკრეხელურს, „არ წამიკითხავს, არ ვიცი“, ჩვენ ხომ მით უფრო შეგვეძლებოდა ასევე შეუბოროტავად, უკომპლექსოდ გამოგვეთქვა ჩვენი აზრი – „მააფრი ახალგაზრდობის გამო“ თამამი, დაუვარცხნელი.

ერთი სიტყვით, ვიგრძენით თავისუფლების სიო, განდობილობის სიამაყე. სასიკეთო შეთქმულების თანამონაწილედ გვაქცია და, ამ ნდობის მოტყუება ჩვენგან უხეიბობა იქნებოდა.

სტუდენტებთან ურთიერთობისას ნოდარ ჩხეიძისეული სტილი თითქმის უპრეცედენტო იყო. უპირველესად მან აგვიკრძალა მისთვის „ბატონობით“ მიგვემართა. ერთხანს ასეთი ფამილარობა გვეხამუშა,

მაგრამ მალე მივეჩვიეთ და „ბატონი ნოდარი“ ჩვენთვის, თუმცა, უფროს და პატივსაცემ, მაგრამ მაინც მეგობრად გადაიქცა. სულ მალე დავესწარი ნოდარის საკანდიდატო დისერტაციის დაცვას. რთული თემა იყო, ნახევრადფილოსოფიური. მერე თვითონ ხუმრობდა: ფილოსოფოსებს ჩემი ნაშრომი მარტივად მოეჩვენებათ, ფილოლოგებს – მეტისმეტად რთულად. თვითონ ფილოსოფიის ფაკულტეტი ჰქონდა დამთავრებული. ასე იყო თუ ისე, იმ ნაშრომშიც სჩანდა მისი, როგორც კრიტიკოსის, ინტერესთა სფერო, მისი ესთეტიკური მრწამსი.

შემდეგ კურსზე დაგვენიშნა სპეცკურსი ნარკვევის ხელოვნებაში და, ჩვენდა გასახარად, ამ კურსის წაყვანაც ნოდარ ჩხეიძეს დაევალა. აქ რაიმე რეგლამენტი და შეზღუდვა მთლად გამოირიცხა. ეწერდით, ვსწავლობდით, როგორ აგვეცილებინა თავიდან კლიშეებით გაცვეთილი, დაშტამპული ფრაზები, ვარჩევდით ერთმანეთის დაწერილ ნარკვევებს, კვლავ ეწერდით, ვკამათობდით, ხანდისხან ცხარე კამათი ჩხუბშიაც გადადიოდა. ნოდარი, ერთი შეხედვით, იშვიათად ერეოდა ჩვენს კამათში, მაგრამ უხილავი ღირიფორივით მაინც ის აძლევდა ტონს და მოხერხებულად წარმართავდა ამ ალიაქოტის სასურველი აზრისაკენ. მისგან სასხვათაშორისო ნათქვამი ფრაზა – „შენგან ჟურნალისტი დადგება“ ისე გვახარებდა, თითქოს პულიტკერის პრემია მოეცათ ჩვენთვის.

თითქმის ორმოცი წელი გავიდა იმ დღეებიდან და, ახლაც თვალწინ მიდგას, როგორი სხივი ჩაუდგებოდა თვალებში, როცა საუბარი მის საყვარელ მწერლებს, ვთქვათ, გურამ რჩეულიშვილს ან ჰემინგუეის შეეხებოდა.

როგორც კრიტიკოსს, მას ფაქიზი და, უტყუარი ალლო ჰქონდა. მაშინ, როცა ჩვენ პირველ-მეორე კურსზე ვსწავლობდით, ჭ. ამირჯიბის ერთი პაწია წიგნი ჰქონდა გამოქვეყნებული. ეს წიგნი და მისი რამდენიმე საჟურნალო პუბლიკაცია ჩვენთვის ნამდვილად არ იძლეოდა იმის საფუძველს, რომ მასში მომავალი დიდი მწერალი შეგვეცნო და ვიფიქრეთ ნოდარი აჭარბებსო, როცა მან გვითხრა: დაიხსომეთ, „ჭაბუა დიდი მწერალიაო“.

ერთ პრაქტიკულ მეცადინეობაზე ეტიუდების წერაში გვარჯიშობდით. თემა მშობლებს ეხებოდა. ყველამ დაწერეთ ერთი გოგონას გარდა.

– შენ რატომ არ წერ? – ჰკითხა ნოდარმა.

– გოგონამ თავი დახარა და არაფერი უპასუხა. ჩვენ გავისუსეთ და დავიძაბეთ, რადგან ვიცოდით, რომ იმ სტუდენტს მამა ომში ჰყავდა დაღუპული, დედა ომის დროსაც გარდაეცვალა და თვითონ უდევდამო

ბავშვთა სახლში გაიზარდა. იქ დაამთავრა სკოლა. წყნარი, ფერმკრთალი, უხმაურო, უაღრესად წესიერი, საყვარელი გოგო იყო. ნოდარმა, ცხადია, ეს არ იცოდა.

— მამა ხომ გყავს? — განაგრძო ნოდარმა.

— არა, — წყნარად უპასუხა სტუდენტმა.

— დედა?

— არა.

— აბა „პრიუტში“ გაიზარდე? — ცალკბად ჩაივინა ლექტორმა.

ჩამოვარდა მქისე, ავისმომასწავლებელი სირუმი. პაუზა ცოტა ხანს გაგრძელდა.

— დიახ! — თქვა ქალიშვილმა და თვალში ცრემლი ჩაუდგა.

ნოდარს შუბლი გაუთეთრდა, თითქოს ახლა მიხვდა, რა უტაქტობა ჩაიდინა. გაფითრებულს, ისედაც ფერმკრთალი სახე ძველი სახლის კედელივით გაუხდა, გაშემდა. წახდა კაციო, რომ იტყვიან, ისე დაემართა. ჩვენ ხმას არ ვიღებდით. გოგონა ფეხზე იდგა. ნოდარმა ტუჩი მოიკვნითა და ნელა, მძიმედ გასწია იმ სტუდენტის მერხისკენ. ჩვენ თავიც არ მიგვიბრუნებია, მხოლოდ თვალის კუთხით ვაყოლებდით მზერას მის მოძრაობას.

გოგონას თავზე ხელი ფრთხილად, ძალიან ფაქიზად გადაუსვა და სულ სხვა, გულიდან ამოსული ხმით, თითქოს ევედრებო, წყნარად უთხრა: მაპატიე. ობლობის სიმწარე მისთვისაც არ იყო უცხო, და ამდენად, ეს მონანიება ისეთი გულწრფელი გამოვიდა, რომ სულგრძელად ვაპატიეთ და უფრო ახლობელიც გახდა ჩვენთვის. სხვისი ჭირის გულთან უცნაურად ახლო მიტანა იცოდა.

მახსოვს, როცა ნოდარ ღუშაძეს შვილი გარდაეცვალა, ნოდარ ჩხეიძის კრიჭაშეკრულ, ფერგაცლილ სახეს (მთელი დღეები იქ კედელზე მიყუდებული იდგა), ჭირისუფლის სახისაგან ძნელად გაარჩევდი, ისე განიცდიდა მეგობრის თავსდატეხილ უბედურებას.

მერე, როცა ახალგაზრდული გაზეთის რედაქციაში დავიწყე მუშაობა, ზანდაზან ქუჩაში ვხვდებოდი თავის, სხვებისაგან გამორჩეულ, ულტრამარინისფერ კაშნესა და ასფალტისფერ პალტოში გამოწყობილს, ზან კიდევ სტუდენტები მოჰყავდა რედაქციაში პრაქტიკაზე. ძმურად მოვიკითხავდით ერთმანეთს, რადგან, მისივე თქმით, ჩვენ ძმაცუბი ვიყავით.

— მსოფლიოში რომელი ქალი მოგწონს ყველაზე მეტად? — „ძმაცუბის“ უფლებით ვკითხე ერთხელ.

— ლუჩია ბოსე და ჩემი ცოლი, — გულწრფელად მიპასუხა ნოდარმა, რომელსაც უსაზღვროდ უყვარდა თავისი, მართლაც მშვენიერი ცოლი.

. ნოდარის სიკვდილი რომ გავიგე, ვერაფრით დავიჯერე, რადგან დარწმუნებული ვიყავი, იგი ას წლამდე იცოცხლებდა და, თუ მაინც სიკვდილი ეწერა, სადმე მწვერვალზე ასვლისას ან ისეთ გმირულ სიტუაციაში დაიღუპებოდა, როგორც მისი საყვარელი მწერალი გურამ რჩეულიშვილი დაიღუპა, რომლისაც მას თეთრი შურით შურდა.

– წყეული ბედის ირონიით, ნოდარ ჩხეიძე თავისი სახლის წინ ავტობუსმა გაიტანა, მაშინ იგი ორმოცისაც არ იყო.

ნოდარ ჩხეიძის უდროოდ დაღუპვით ქართულ სალიტერატურო კრიტიკას ერთი სრულიად გამორჩეული ხმა და კოლორიტი დააკლდა. ამ ნიჭიერმა ლიტერატორმა სიცოცხლეში მხოლოდ ორიოდე წიგნის გამოცემა მოასწრო.

იგი სამოცდაათის მხოლოდ გაისად გახდებოდა.

უღმბოველი დრო მიდის და ბევრი რამ მიაქვს, მაგრამ, საბედნიეროდ, ყველაფერი—არა.

რჩება ხსოვნა და სინანული მისი დაუწერელი წიგნებისა და წერილების გამო.

§1. ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის მესაძირკვლე

საყოველთაოდ ცნობილია, რომ, ახალი გზის დასაწყისი, ახალი საქმის გაძღოლა რთულია, ამასთან, გზის გაკვლევა, პირველი ხნულის გავლება შეიძლება სხვადასხვაგვარ ზიფათთანაც იყოს წილნაყარი. ვინ იცის, რას ფიქრობდა ნიჭით, გემოვნებით, ზნეობითა და სიტყვით გამორჩეული ბ—ნი გიორგი ჯიბლაძე, როდესაც XX ს. 50—იან წლებში მაშინდელ ისტალინის სახ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ჟურნალისტთა აღსაზრდელი კერის შექმნა განიზრახა. დრო იყო სხვაგვარი. ყოველ სიახლეს ცენტრის – მოსკოვის დასტური სჭირდებოდა. ამ თანხმობის მიღება იმხანად საკმაოდ მაღალ პოსტზე მყოფმა ბ—ნმა გიორგიმ შეძლო. 1949 წელს უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტზე დაფუძნდა ჟურნალისტიკის განყოფილება, დაარსდა ჟურნალისტიკის კათედრა, რომლის პირველი გამგე პროფ. გიორგი ჯიბლაძე გახლდათ. ეს ახალი დარგის და ახალი მეცნიერების საფუძვლის ჩაყრა იყო – ჟურნალისტიკამცოდნეობა და ჟურნალისტთა კადრების მომზადება, დღევანდელი მედიის, IV ხელისუფლების ზეობა სწორედ მაშინ დაიწყო და ბ—ნ გიორგის სახელს დაუკავშირდა სამარადჟამოდ.

არ შეიძლება არ გავიხსენოთ ჟურნალისტიკის კათედრის პირველი შემადგენლობა, ვინც ჟურნალისტიკა პირველი თაობის აღზრდაში გაუკვალავი გზის მეგზურობა იკისრა პროფ. გიორგი ჯიბლაძის ხელმძღვანელობით. ესენი გახლდათ მეცნიერები – იოსებ ბოცვაძე, ილია ნატროშვილი, ტარიელ კვანჭილაშვილი, პრაქტიკოსები – დავით მჭედლიშვილი, ნიკო შველიძე, გიორგი მერკვილაძე. საგანგებოდ გამოყოფდი ფილოსოფიის ფაკულტეტიდან ბ–ნი გიორგის ინიციატივით მოწვეულ უნიჭიერეს ახალგაზრდა ნოდარ ჩხეიძეს, რომელიც მაშინდელი ჟურნალისტიკის განყოფილების სული და გული, სტუდენტების კერპი გახდა შემდგომ და რომელმაც კრიტიკის ისტორიაში პირველმა, ბ–ნი გიორგის ხელმძღვანელობით, დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია, ეს დარგი – კრიტიკის ისტორიის კურსი – ბნ–მა გიორგიმ ჩამოაყალიბა უნივერსიტეტში.

მშვენიერების და ამალღებულის ტრფიალი, სულით ესთეტი, შემოქმედებითი ძიებებით აღსავსე იყო ჟურნალისტიკის კათედრის შემქმნელი. გარეგნული მომხიბვლელობა მისი პიროვნების სავიზიტო ბარათი გახლდათ. მრავალმხრივი იყო ბ–ნი გიორგის მეცნიერული ინტერესები – ლიტერატურათმცოდნეობა, კრიტიკა, პედაგოგიკა, ესეისტიკა, პუბლიცისტიკა – ეს მცირე ჩამონათვალია მისი მეცნიერული ინტერესებისა.

არსისეული არტისტიზმი ახასიათებდა. აჩქარებული ნაბიჯით მოძლიმარი დადიოდა, თითქოს შინაგანი რიტმი კარნახობსო ამგვარ მოძრაობას, ცდილობდა არ დაეგვიანა ლექციაზე და ყველაფერი მოესწრო. ოღნავ მოგუდული ხმით, ექსპრესიული გზებით იწყებდა საუბარს, ჟესტიკულაციაც, მოხდენილი ჰქონდა სათქმელი კი სრულიად განსხვავებული – ესთეტიკა და ცხოვრება, ხელოვნება და სინამდვილე. ლაოკოონი, მოსე, დავითი, სიქსტის კაპელა და ბერ სვვა, მაშინ ჩვენთვის უცნობ პრობლემაზე განსჯით გვამახსოვრდებოდა ბ–ნი გიორგის ლექციები, იტალიური თუ ქართული ხელოვნების ესთეტიზმი, ხელოვანის სულის გახსნა და წარმოჩენა, ქართული მწერლობის მიღწევები მსოფლიო ლიტერატურის კონტექსტში, – ეს იყო ბ–ნი გიორგის ლექციის მიზანი მაშინ, როდესაც იმ რუხ სინამდვილეში დახვეწილი გარემო ნაკლებად იგრძნობოდა.

რა ჰქონდა საერთო ესთეტიკოსს ჟურნალისტიკასთან? ჯერ ერთი, ბიოგრაფია, იგი სრულიად ახალგაზრდა, გაზეთის რედაქტორი გახლდათ, თანაც სხვადასხვა შემოქმედის პუბლიცისტური ანალიზისას იქსოვებოდა ბ–ნი გიორგის ჟურნალისტური ხედვა, ჟურნალისტიკათმცოდნეობის საფუძვლები, ესთეტიზმით სავსე პუბლიცისტური სტილისტიკა.

ცნობილია, რომ ილია ჭავჭავაძის სულიერი პორტრეტის შექმნას ბნ-მა გიორგიმ დიდი დრო და ენერგია შეაღია, რაც მაშინდელი სინამდვილის წინააღმდეგ მიმართულ ამბოხდაც შეიძლება ჩავუთვალოთ.

ერთ ამონარიდს გაგიზიარებთ, რათა წარმოვაჩინო ის რუღუნება, რომლითაც ბ-ნი გიორგი ჯიბლაძე ქმნიდა მეცნიერული ღირებულების ნიმუშებს: „ათეული წლების განმავლობაში (წერს იგი) ჩვენ ისე ვსწავლობდით და ისე ვითვისებდით ილიას მემკვიდრეობას, როგორც არქეოლოგები იკვლევენ გარდასული დროის ძეგლებს. განსხვავება მხოლოდ ის არის, რომ, თუ ილია ჭავჭავაძე წარსულ ეპოქას ეკუთვნის როგორც ადამიანი, სამაგიეროდ, როგორც მწერალი, მოაზროვნე, მოღვაწე, ჩვენი წინამორბედია, ჩვენი თანამედროვე“.

კიდევ ერთი. 1942 წელს, როდესაც ფაშიზმის ავიამფრენები იჭრებოდნენ კავკასიის ცის სიღრმეში და ბრძოლები მარუხის უღელტეხილთან ახლოს მიმდინარეობდა, ბნ-მა გიორგიმ გამოაქვეყნა ნაშრომი – „გერმანიის მილიტარიზმის კრიტიკა ილია ჭავჭავაძის პუბლიცისტიკაში“, რაც დროით იყო ნაკარნახევი, – ისევ ილიას პუბლიცისტიკის გაცოცხლებით მსჯელობა საკუთარი ქვეყნის აწმყოზე, ბედ-იღბალზე, ზვალინდელ დღეზე.

ბ-ნი გიორგი ჯიბლაძე უყვარდათ, ან არ უყვარდათ, ინდიფერენტული კი მისადმი არავინ იყო. სიკეთე, სიახლე, ეროვნულობა – აი, რა განკარგავდა მის მრავალმხრივ ნიჭს. ჩვენ, ჟურნალისტიკის განყოფილების იმჟამინდელ სტუდენტებს, გვეამაყებოდა, რომ ჩვენი კათედრის გამგე გამორჩეული გახლდათ გარეგნული ზიბოთ, ამაღლებული სულისკვეთებით, ცოდნის სხვაგვარი გადმოცემით! ჩვენ ისიც ვიცოდით, რომ ბ-ნ გიორგის მაღალი პოსტი ეჭირა, მაგრამ ჩვენ ყველანი – მისი სტუდენტები – ძალიან ვუყვარდით. თანამდებობა არ „ამძიმებდა“ მის პიროვნებას.

ამ ორმოცდაათზე მეტი ხნის წინათ ჩაყრილ საძირკველზე ჟურნალისტთა მყარი შენობა ამოიზიდა. დღეს ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე ოთხი კათედრა და სამი სპეციალობაა, რომელიც მაღალი რეიტინგით გამოირჩევა, ბალავრის გამჭრელი კი არღავიწყებას მიცემული 90 წლის სასახელო მამულიშვილია, რომელიც ესთეტიზმის შარავანდელით დამშვენებულ ჭაბუკად დარჩა, მიუხედავად გადატანილი დიდი ქარტეხილებისა.

დალი ჩიკვილაძე
ჟურნალისტიკის ისტორიის კათედრის გამგე

§2. სიტყვა – იდუმალი მეგობარი

მოსაგონარი და მოსაყოლი მართლაც ბევრია, აღნიშნავს ცნობილი ჟურნალისტი გურამ გოგიაშვილი და დასძენს: – იმ ერთი მაღლიანი მწერლისა არ იყოს, მეც კბილის ტკივილივით მახსოვს მთელი ჩემი ბავშვობა. მამა მეორე მსოფლიო ომის პირველსავე წლებში დაიღუპა ჩრდილოეთ კავკასიის ფრონტზე. დედაჩემი ოცდაექვსი წლის ქვრივი დარჩა ღვთის ანაბარა. მე და ჩემი უფროსი ძმა სწავლით თბილისში ვსწავლობდით, ზაფხულს კი სოფლად ვატარებდით, ხან საგაზრდილოში – ზემო ხანდაკში. ხანაც დედულეთში – ნოსტე-ახალციხეში. მამა ბუნდოვნად მახსოვს და, თუ რამ ვიცი, რა კაციც იყო, ისიც გადმოცემით. ცხონებულ დედაჩემს კი, შატაიძიანთ ქალს, ნამდვილად შეეძლო თამამად თქმა, ყოველგვარი სიცრუის გაურევლად, გიორგი სააკაძე ჩვენებური იყო. თვითონ დედაჩემშიც იყო რაღაც სააკაძისებური – სიჯიუტე, შეუპოვრობა. ქართული პატიოსნება, ყოველთა სხვათა პატიოსნებისგან გამორჩეული. ჯერ მარტოდ ის რად ღირს, რომ ორი შვილი მარტომარტომ ნემსითა და ყანსნალით გაგვზარდა. ბავშვს იქნებ კარგად არც მესმოდა, მაგრამ მერე და მერე თითქოს თავად ცასთან გავაბი კავშირი, როცა მე და ჩემს ცხონებულ ძმას ოთარაანთ ქვრივის ბიჭებს გვეძახდნენ.

ჩემი ყველაზე დიდი მეგობარი, იდუმალი მეგობარი, ფრთებშემსხმელი მეგობარი სიტყვა იყო, ქართული სიტყვა, რომელსაც არა მარტო წიგნებში, არამედ მინდვრებში, ვენახებში, ყანებში, ჭალებში, მთასა და ბარში დავებდით. ბებიჩემი – მამაჩემის დედა, გუდამაყრელი წიკლაური, თამარი, როგორც იტყვიან, ამო-უს-უნთქავად ჰყვებოდა ბეჟანიანს, როსტომიანს, რუსუდანიანს, საიდანაც დაწყებას ეტყოდა, „ვეფხისტყაოსანს“ იქიდან დაიწყებდა, ამირანიანიც სულ ლექსად იცოდა, ეთერიანიც, ტარიელიანიც. ახლა რომ ეუკვირდები. ჩანს, სიტყვის სიყვარული ღიახაც იმისგან მაქვს გამოყოლილი.

სწორედ სიტყვის სიყვარულმა მიმიყვანა 1953 წელს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, სადაც ხუთი წელი დავყავი ჯერ ფილოლოგიის ფაკულტეტზე, შემდეგ კი – ჟურნალისტიკაზე. აქ ურიგო არ იქნება, თუ „მგზავრის წერილების“ ავტორს დავესესხები და მეც აღტკინებული შევძახებ – იცი, რას ნიშნავს ეს ხუთი წელიწადი, მკითხველო! რას ნიშნავს და დასტურ უკიდევანო ოკეანის უნავოდ გადაცურვას. ალბათ, ამიტომაც იყო, რომ ამ უკიდევანო ოკეანის ნაპირთანვე – პირველსავე წელს გული ამიცრუვდა, საბუთების გამოტანა და რუსეთში წასვლა გადაწყვეტიტე, რაკი ოქროს მედალოსანს უგამოცდოდ

ჩამრიცხავდნენ. მაგრამ სულგანათლებულმა ილია გვერდწითელმა, რომელიც იმხანად პრორექტორი იყო, ქვა თვითონ ააგდო და თავი მე შემაშვერინა, არაფრის გულისთვის საბუთები არ გამომატანინა. თუ წასვლა გინდა, ჯერ რაც სტიპენდიის სახით დაგვტყუე, უკან მოიტანეო. მაშინ, რასაკვირველია, ვერ მივხვდი პრორექტორის ეშმაკობას, ახლა კი ოდენ მადლიერებით ვიგონებ ამ დიდებულ კაცს. თითოეული სტუდენტის ბედით დაგულისყურებულს. არადა, ალბათ, დღეს სულ სხვა კაცი ვიქნებოდი, ავცდებოდი დიდი კორნელი კეკელიძის, შალვა ნუცუბიძის, გიორგი ახვლედიანის, ვარლამ თოფურიას, სიმონ ყაუხჩიშვილის, ალექსანდრე ბარამიძის, საუცხოო მანდილოსნის ქსენია სიხარულიძის, უცნაური და თავით ტერფამდე პოეტის პანტელეიმონ ბერაძის, ასევე უცნაური ცოდნის სკიკერის ტრიფონ რუხაძის, დაუვიწყარი დავით გამეზარდაშვილის, ტარიელ კვანჭილაშვილის, ოთარ ურიდიას, მართლაცდა ადამიანის, პროფესიონალის გამოძეერწაე ლექციებს. ვერ დავიბეჭდებოდი „პირველ სხივში“, რომელსაც თავად განუმეორებელი ბესო ჟღენტი თავკაცობდა. ერთი სიტყვით, დედის საშოს შემდეგ მეც და ჩემი თაობაც ჭეშმარიტად ჩვენი უნივერსიტეტის წიალიდან ვიშვით.

და, სანამ ცოცხალი ვარ, არასოდეს დამავიწყდება ხუმარსიტყვის დიდოსტატის, ანდრო ჭილაიას სიტყვები: აბა, დაუკვირდით, რა ბრძნული გააზრებით არის აგებული ჩვენი უნივერსიტეტის პირველი კორპუსი, სანამ კარიბჭესთან მიხვალ, აღმართი უნდა აიარო, ეს ცოდნის სიმაღლისკენ მომავალი აღმართიაო, თუმცა იქვე ეშმაკური ღიმილით დააყოლებდა ხოლმე, ყველა აღმართს დაღმართი მოსდევსო. მერე ერთ ამოჩემებულ მცონარე სტუდენტს გადახედავდა, რომელიც სწავლასთან კარგა გვარიანად იყო მწყერალად და დაასკენიდა. ეს მხოლოდ და მხოლოდ ზარმაც სტუდენტებს ეხებათო.

მოსაგონარი და მოსაყოლი ძალზედ ბევრია. ალბათ, ერთი მოზრდილი წიგნი გამოვიდოდა. . რომლის დაწერის სურვილი უკვე კარგა ხანია არ მასვენებს.

§3. ლეგენდასავით იხსენებენ...

საუკეთესო, თბილი მოგონებებით იხსენებს ნოდარ ჩხეიძეს ყოფილი სტუდენტი რეზო სურგულაძე: ჩემი სტუდენტური წლებიდან ბევრი რამ საგულისხმო მაჩსოვს. ყველაფერს, ცხადია, ახლა ვერ მოვყვები, თუ შევძელი, იქნებ, მოვახერხო კიდევაც შედარებით ვრცელი მოგონების

დაწერა. ესლა კი მხოლოდ რამდენიმე ეპიზოდს დაეჯერებინა. თითქმის ყველა სტუდენტს ერთი ჩვევა აქვს: უნივერსიტეტში ჩარიცხვისას ჯერ იმას იგებს, როგორი ლექტორია, მკაცრია თუ არა, ხელმოჭერილია თუ არა ნიშნების დაწერაში, გაჭრის თუ არა მასზე თხოვნა, რა პიროვნული თვისებები აქვს და ა.შ. ხშირად სწორედ ამგვარი ინფორმაციის მოპოვების კვალობაზე ყალიბდება ზოლმე მისი დამოკიდებულება ამა თუ იმ ლექტორის მიმართ. შენ თვითონაც რომ არ იკითხო, აუცილებლად გამოჩნდება ვინმე მაღალკურსელი, რომელიც მეგობრულად გირჩევს, ამა და ამ ლექტორს უფრთხილდიო და საკუთარი გამოცდილების მიხედვით შეძენილ ინფორმაციას მოგაწვდის. ამგვარი ცნობები, ცხადია, ჩვენც მოგვაწოდეს. ამიტომ უკვე პირველი სემესტრის დასაწყისში ვიცოდით „ვინ ვინ იყო“.

ნოდარ ჩხეიძეზე ამ დროს უკვე ლეგენდებს თხზავდნენ. გავიგეთ რომ იგი პრინციპული, შეუპოვარი და თავისუფლად მოაზროვნე პიროვნება იყო. მისგან ბევრ რამეს ისწავლითო, გვითხრეს. ამიტომ მის მიერ ლექციების წაკითხვას მოუთმენლად ველოდით. აუდიტორიაში მაღალი, თხელი, გრუსათმიანი შავგვრემანი ახალგაზრდა კაცი რომ შემოვიდა, ცოტა არ იყოს, მის შესაძლებლობებში ეჭვი შემეპარა. ძალიან ახალგაზრდა, თითქმის ჩემი ტოლი მჩვენა. ნარკვევს გვიკითხავდა. ამჟამად, ფაქტობრივად, არარსებული ეს ჟანრი, მაშინ დიდ გასაგალში იყო. ძირითადად მისი საშუალებით აისახებოდა საბჭოთა ჟურნალისტიკაში ე.წ. მხატვრულ-პუბლიცისტურ ჟანრად მიიჩნეოდა და მას ხშირად აკავშირებდნენ ლიტერატურასთან. ვფიქრობ, ნოდარი სწორედ ამით სარგებლობდა და ახალგაზრდებს ლიტერატურაზე მეტად ესაუბრებოდა, ვიდრე ნარკვევზე. ამ საუბრებში ჩანდა მისი ღრმა განათლება და ფაქიზი ლიტერატურული გემოვნება, რაც, საბჭოთა იდეოლოგიზებულ ლიტერატურულ კრიტიკაზე გაზრდილებს, უჩვეულოდ გვეჩვენებოდა.

ჩვენს ჯგუფთან ნოდარმა ძალიან მალე დაამყარა მეგობრული ურთიერთობა. ესეც მისი გამორჩეული თვისება იყო: უყვარდა სტუდენტებთან მეგობრობა. სუფრაზეც ბევრჯერ ვყოფილვართ მასთან ერთად. გვიხაროდა, რომ თავის თანატოლად მიგვიჩნევდა. არაერთხელ დაუძახია ჩვენთვის და უთქვამს, ცოტა ფული მაქვს, „გემოში“ ჩავიდეთო. ჩვენც ჯიბეებს მოვიქექავდით ზოლმე, მაგრამ გადახდის უფლებას არ გვაძლევდა, თუმცა, ისიც მომხდარა, რომ მასაც არ ჰქონია ფული და მანეთ-მანეთ შეგვიგროვებია ყველას, რომ ერთად ვყოფილიყავით. დღევანდელივით მახსოვს, ერთხელ ჯიბე ამოიბრუნა და, რაც ფული

ჰქონდა, ხელის გულში ჩაიყარა. მერე ჩვენ მოგვიბრუნდა და გვითხრა: აბა, ვის რა გაქვთ, ვნახოთო. ჩვენც, რაც გაგვაჩნდა, მის თასივით გადამლილ, ღაძარღვულ ხელისგულებში ჩაყარეთ. ბევრი არაფერი იყო, მაგრამ ნოდარი თავის განუმეორებელი ეშმაკური ღიმილით დააცქერდა ხელებს და, ფული არც კი დაუთვლია, ისე გვითხრა: გვეყოფა, მშვენიერ დროს გაგვატარებინებსო. მართლაც, კარგა ხანს ვისხედით „გემოში“. გვქონდა ღვინო და მცირე საუზმე და თავს ბედნიერად ვგრძნობდით. ნოდარი, ბუნებრივია, თამალობდა, ჩვენც ჩვენებურად თავის გამოჩენას ვცდილობდით და, ცხადია, ვსწავლობდით კიდევ. გამოვტყდები და ვიტყვი, რომ მაშინ ყველა ჩვენგანს სურდა ისეთივე ურთიერთობა ჰქონოდა ნოდართან, როგორიც ჯუმბერ თითმერიას ჰქონდა მასთან. ჯუმბერი ერთი კურსით წინ იყო ჩვენზე და ნოდარ ჩხეიძესთან უახლოესი მეგობრობა აკავშირებდა. მოგვიანებით მივხვდი, რომ ნოდარის განსაკუთრებული მეგობრობა სტუდენტებთან შეგნებული, შინაგანად გათავისებული ქცევა იყო. იგი მუდამ ცდილობდა პიროვნულ გარემოშიც ვზიარებოდით ფასეულობებს, რომელთა გარეშეც მას არსებობა არ წარმოუდგენია.

ამგვარი ურთიერთობა არასოდეს გადაზრდილა ფამილარობასა და უპასუხისმგებლობაში. ნოდარ ჩხეიძე ის კაცი არ იყო, მსგავსი რამ ეპატიებინა ვინმესთვის. ერთხელ ჩემმა კურსელმა ნოდარისათვის სრულიად წარმოუდგენელი რამ ჩაიდინა – ერთ-ერთ ჩვენს თანამდებობის პირს მისთვის ხუთიანი ათხოვნილა. მოვიდა ნოდარი გამოცდაზე, ჟურნალი აიღო და სიის ამოკითხვა დაიწყო:

– აბუაშვილი.

ადგა ცისანა აბუაშვილი, ჩვენი კურსელი, ცნობილი ქართველი ფრენბურთელი, საქართველოს ნაკრების კაპიტანი.

შეხედა ნოდარმა და უთხრა:

– კარგი გოგო ხარ, დაჯექი, ხუთიანი!

ახლა შემდეგი გამოიძახა, ასევე შუაქო და უგამოცდოდ გაუფორმა ხუთიანი. მერე ისევ სხვა და ა.შ. ოღონდ ეს კი იყო: სიის შუაში ოღნავ ირონიულად შეაჩერა ყურადღება სტუდენტზე, რომელმაც მას პროტექტორი მიუგზავნა.

იმ დღეს ნოდარ ჩხეიძემ ყოველ ჩვენგანს, გამოკითხვის გარეშე, ფრიადები ჩამოუმწკრივა და „გამოცდა“ სულ რამდენიმე წუთში დაამთავრა, შემდეგ ოცდაათი ხუთიანი გაძეგილი უწყისი ხელმძღვანელობას მიართვა და, ჩანს, თხოვნის შესრულებაც აუწყა. როგორც შემდეგ გავიგეთ, ნოდარის ამ საქციელს დიდი უსიამოვნება

მოჰყვა, რადგანაც კარგად იგრძნეს ამაყი ახალგაზრდა კაცის პროტესტი, რომლითაც მან თავისი პროფესიული და ადამიანური ღირსება დაიცვა. სამწუხაროდ, საქართველოში პროტექციით ნიშნების წერა იმდენად ჩვეული მოვლენა იყო და არის, რომ მსგავსი თხოვნის შეუსრულებლობა ბევრს ლექტორის ახირებად ან თავგამოჩენის სურვილად მიაჩნია. ნოდარ ჩხეიძის ქცევა კი არც ერთი იყო და არც მეორე. ამ ორმოცზე მეტი ხნის წინათ ის ჭეშმარიტად ზნეობრივი გმირობის ტოლფასი იყო, რადგანაც ახირებულ პროტესტანტებს ყოვლისშემძლე უფროსები ადვილად ატოვებინებდნენ სამსახურს. უფრო მეტიც, ნებისმიერ განაწყენებულ ადამიანს შეეძლო უშიშროებისათვის ინფორმაცია მიეწოდებინა, რომ მავანი და მავანი პოლიტიკურად არასანდო პიროვნებაა, იდეოლოგიურად მიუღებელ აზრებს ავრცელებს, ხალხის მტერია, დისიდენტია და ა.შ. სწორედ, მსგავსი სამიშროების გამო, ნოდარ ჩხეიძის ქცევას ახლაც ლეგენდასავით იხსენებენ უნივერსიტეტში.

აუდიტორიაში შემოვიდოდა თუ არა, ნოდარი ოდნავ მოშვებულად და თითქოს საგანგებოდ მოჭუტული თვალებიდან მზიარულ და, თანაც, შეშარავ ირონიულ მზერას მოგვაკლებდა და დაეკლებას მოგვეკითხავდა. აი, სწორედ მაშინ იწყებოდა ჩვენი ზეიმი, ერთმანეთთან ორგანულად შერწყმულ მრავალ უნარ-თვისებას ამჟღავნებდა ამ დროს. გვისმენდა ყურადღებით, დაძაბულად, სტუდენტის მიერ წაკითხული ერთი სიტყვაც არ გამოეპარებოდა, შეეძლო დაემახსოვრებინა, ყველა მეტ-ნაკლებად გამართული თუ ორიგინალური ფრაზა. სიმაღლე გითხრათ, მის გარდა მე არ მყოლია ლექტორი, რომელსაც შეეძლო ასე გულუხვად და უანგაროდ შეეთავაზებინა ახალგაზრდისათვის თავისი ყურადღება, ანუ ბევრისთვის დეფიციტური ის სულიერი ენერგია, რომელიც ასე აუცილებელია ნებისმიერ სასწავლო პროცესში. ამ უნიკალური თვისების (შეშვებული მეთქვა, კულტურის) გამო, იგი მუდამ ზარბაზნით ითვისებდა სტუდენტის მიერ მოპოვებულ ინფორმაციას და, რაოდენ გულუბრყვილოც უნდა ყოფილიყო, იგი გულწრფელი სერიოზულობით მსჯელობდა მასზე. მეტყველებასა და მანერებში ბუნებრივი არტისტიზმი ჰქონდა მომადლებული, რაც კიდევ უფრო დამაჯერებელს ხდიდა მის მსჯელობას. ამიტომ მისი მუდამ სწამდათ, იგი იყო მეტრი, რომელსაც უფლება ჰქონდა დაეკანონებინა შეზღუდულობა, გაეხსნა ახალგაზრდის ცნობიერებაში იდეოლოგიითა და ვულგარული ლიტერატურაში დანერგული სარქველები, რის შემდეგაც შეეძლო გვერდნო, რომ შენ უკვე სხვაგვარი ხარ, ვიდრე აქამდე იყავი. ვფიქრობ, სწორედ ეს იყო ნოდარის საოცარი პოპულარობის უმთავრესი მიზეზი სტუდენტებში და არა მარტო მათ

შორის. ამიტომ, არ მახსოვს შემთხვევა, ვინმეს ჩენს ჯგუფში მისი დავალება არ შეესრულებინოს. პირიქით, ყველა მოუთმენლად ელოდა იმ წუთს, როცა ამ ახალგაზრდა კაცს განსახილველად თავის პირველ ნაწარმოებს მიანდობდა. სწორედაც რომ მიანდობდა და არა მხოლოდ წაუკითხავდა.

ნოდარის ხსენებული თვისება საკუთარ თავზეც გამოვცადე. ნარკვევის თემა ჩვენ თითონ უნდა შეგვეჩინა, რასაც განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ანიჭებდა. მე ბევრი ფიქრის შემდეგ გადავწყვიტე ნარკვევი ჩემი საკუთარი პარიკმახერის შესახებ დამეწერა. სხვაგვარად არც შემეძლო, რადგანაც საჭირო მასალა არ მქონდა მოპოვებული. ამ კაცს, მიმას კი კარგად ვიცნობდი, რადგანაც მასთან თმის გაკრეჭისას საათობით ვმდგარეარ რიგში. აქ ბევრ აღამიანს შეეხვედრივარ, ათას რამეს ყვებოდნენ, საუბარში პარიკმახერიც ხშირად ჩაერთვებოდა ხოლმე. სწორედ ამ შეხვედრებზე აუაგე ჩემი ნარკვევი და შევეცადე ჩემი გმირის ხასიათი გამომეკვეთა. ჩანს, ურიგოდ არ გამომივიდა, რადგანაც ნოდარმა შემაქო და კარგა ხანს ისაუბრა „გამორჩეული პასაჟების“ შესახებ. განსაკუთრებით ერთი გამოთქმა მოიწონა. მეწერა, რომ მიმას „ერბოში აზელილი ხმა“ ჰქონდა. მართლაც, პარიკმახერს დათაფლული ლაპარაკი უყვარდა, განსაკუთრებით, თანამდებობის მქონე კლიენტებთან. ჰოდა, სწორედ ეს მინდოდა გამომეხატა მოხმობილი გამოთქმის საშუალებით.

რამდენიმე ხნის შემდეგ დაერწმუნდი, რომ ნოდარს ეს გამოთქმა მართლაც ძალიან მოსწონებია. დალუპვამდე რამდენიმე თვით ადრე, გვიანი შემოდგომის საღამოს, მელიქიშვილის ქუჩაზე, ღვინის ქარხანასთან შემხვდა. შექიფიანებული იყო, ხუტა ბერულავა ახლდა, საუბრობდნენ. დამინახა თუ არა, თვითონ გამაჩერა და მომეფერა, სამსახურის ამბავი გამომკითხა. ვუთხარი, რომ პროფსაბჭოში ემუშავობდი. თავი გადააქნია და მითხრა: წერა—კითხვას არ მოეშვაო. მერე უცებ ხუტა ბერულავას მოუბრუნდა და უთხრა: იცი, ამან ერთხელ თავისი პარიკმახერის შესახებ დაწერა „ერბოში აზელილი ხმა აქვსო“. ფრაზა ბატონმა ხუტამაც მოიწონა და ახლა მან შემაქო.

გახარებული და გაოცებული დავმორდი მაშინ ნოდარს, რადგანაც, რას წარმოვიდგენდი, ჩვეულებრივი საშინაო დავალების შესრულებიდან შვიდი თუ რვა წლის გასვლის შემდეგ, თავისი ყოფილი სტუდენტის მიერ დაწერილი ფრაზა ემახსოვრებოდა. სამწუხაროდ, ეს იყო ჩემი ბოლო შეხვედრა მასთან, რადგანაც რამდენიმე თვის შემდეგ, მისთვის მოიცალა ბედისწერამ და, სრულიად ახალგაზრდა, მეტრო დელისის გაჩერებასთან დაიღუპა. მის მოწაფეებს კი წილად ხვდათ ღიღუბის

პანთეონამდე მიეცილებინათ უფროსი მეგობრის ცხედარი.

ასე მგონია: უდროოდ რომ არ დაღუპულიყო, ნოდარ ჩხეიძეს ის ჩემი სტუდენტური ფრაზა კიდევ დიდხანს ემახსოვრებოდა. ალბათ ეს არის ჭეშმარიტი მასწავლებლის მოწოდება, ანუ განცდა იმისა, რამაც თაობები სულიერად უნდა დაუკავშიროს ერთმანეთს“.

მრავალი სასიქადულო და ნიჭიერი სტუდენტი ჰყავს აღზრდილი ჟურნალისტიკის ფაკულტეტს, რომლებიც დიდი სითბოთი და სიყვარულით იხსენებენ იქ გატარებულ დღეებს და, ყოველ მასწავლებელს. მოვესმინოთ ერთ-ერთ მათგანს. ქ-ნი ქეთევან ტაბატაძე: „ნოდარ ჩხეიძე მდიდარი სულის კაცი იყო და ბევრი, ძალიან ბევრი, ხანდაზმული თუ ახალგაზრდა, ატარებს მისი სულის ნაწილს“, წერს ბატონი კობა იმედაშვილი ნ. ჩხეიძის წიგნის – „ლიტერატურული წერილების“ – შესავალში. მაღლობელი ვარ, რადგანაც მეც მისი სულის პატარა ნაწილი მაწერინებს ამ მოგონებას.

სტუდენტობის აღსანიშნავად 754-ე ჯგუფმა გადაწყვიტა ზედაზენზე ასვლა, ამის შესახებ ჩვენმა ბიჭებმა ბატონ რეზო სირაძესთან დაიწყეს მოლაპარაკება, იქვე მქონდა პირველ ექსკურსიაზე წამსვლელთა სიაც და შემოდგომის ერთ თბილ კვირა დღეს დავადექით გზას ზედაზნისაკენ. კვალში ჩავკიდგენენ ბატონები: თვით რეზო სირაძე, თეიმურაზ მალლაფერიძე, ზაალ ჟვანია, იურა ჯაფარიძე, ელიზბარ ჯაველიძე და სხვები, ანუ ერთი ნაწილი იმ დიდი და ჭეშმარიტი სამეგობროსი, რომელმაც შემდგომ მართლაც დიდი ძალისხმევით შეძლო ნოდარ ჩხეიძის სული დიდუბის პანთეონში დაესვენებინა და ამით ქართული კულტურის წინაშე თაობის „მოსვლაც“ და „დადგინებაც“ თამამად განეცხადებინა.

ისევ ბატონი კობა იმედაშვილი: – „გავა წლები და ნოდარ ჩხეიძეს მისი წიგნებითა და წერილებით წარმოიდგენენ, ასეთი წარმოდგენა კი ყოველთვის ნაკლულიაო, – ამბობს წინასიტყვაობის ავტორი. ქვემოთ შთაბეჭდავად აცოცხლებს ნოდარის მართლაც „საარაკო“ თვისებებს. დღეს ბევრს მოგვრის ცრემლს აღნიშნული აბზაცის წაკითხვა... მაღლობა ამისათვის ბატონ კობას და მივეყვებით ზედაზნის აღმართს.

ბატონ თეიმურაზ მალლაფერიძეს იმ დღეს თან ახლდა თავისი ექვსი წლის ვასიკო (დღევანდელი ჩვენი პარლამენტარი – ვასილ მალლაფერიძე), რომელზეც ყველას გვევალებოდა ზრუნვა, რადგან მას მდიდარი ბავშვური სამყარო „გასართობს არ ულევდა“ – ხან დაწინაურებოდა, ხანაც ჩამოგვრჩებოდა, ჩვენ კი ვმისმობდით, ბავშვი ზედაზნის ტყეში არ დაბნეულიყო...

. როგორც იქნა, ავედით. ცოტა შევეისვენეთ, მოგვროვდით და დაეიწყეთ კუთხე-კუნჭულის მოსიყვარულება, უღვეი სითბო და სილამაზე დაგვხვდა ტაძრის შემოგარენში, კიდეც ვიგალობეთ, სანთლებიც დავანთეთ და სადილად გავემზადეთ. სადღეგრძელოებს შიგადაშიგ მთის ბრძნული პოეზიითა და სიმღერით ვავსებდით. აქვე მოგახსენებთ: ის ღიდი სამეგობრო, რომლითაც მოგონება დაეიწყეთ, განთქმული იყო უნივერსიტეტში თავისი შეწყობილი ხმებითაც და, რომ იტყვიან, „საქმიანი ქეიფითაც“... წარმოუდგენელი ბედნიერი დღე გვარუქეს ჩვენმა პირველმა ლექტორებმა მაშინ...

ასეთ ხარხარზე უცბად შემოიჭრა ხმამაღალი შეხმინება:

– ხომ გითხარით, ჩვენი ხმებია—მეთქი, აგერ, ისინიც და, ჩვენს წინ აღმოჩნდა ბატონი აკაკი ურუშაძე ჩვენი კათედრის რამდენიმე თანამშრომელთან ერთად. ჩვენ ფეხზე დავუდგეთ მაშინდელ ჩვენს დეკანს...

„შემოსწრებულის“ სადღეგრძელოს წარმოთქმისას, ბატონმა აკაკიმ შესაღამაზებლად ჩართო სიტყვაში – როგორ შენიშნა აქეთ მომავალმა, ყველაზე მაღალი ხე და მასზე აქა-იქ, საშემოდგომოდ შეყვითლებულ ფოთლებში, ტოტს ჩაჭიდებული მომღერალი პატარა ბიჭი. შგალობელ ჩიტს ჰგავდაო, დასძინა. აქაურ მოზარდებს საოცარი დამოკიდებულება აქვთ, ალბათ, ბუნებასთანაცო...

მგლისფერი დაედო ბატონ თემურს ჩამოხტა, მოტეხა კარგა გრძელი წინელი და თავქვე დაეშვა ძახილით – ვასიკო! ვასიკო! ახლალა გაგვახსენდა ყველას საზრუნავი, ჩვენი ვასიკო და დამნაშავეებით გავისუსეთ. სწორედ ამ სიჩუმეში გაისმა ნოდარ ჩხეიძის უნაკლო ოუმორით საესე ხმა: „ვასიკო! შეილო, მამაშენი წინელით შეიარაღებული მოდის შენსკენ. აბა, ჰე, იცოდე, მშობელი თავზე არ დაიჯინო, ხიდან სიფრთხილით ჩამოდი და გააგებიანე მამაშენს, რამ აგიყვანა მანდ, რომ ზედაზნის გადასახედი სწორედ მაღალი ხიდან უფრო უკეთესად მოჩანს და, თუ მაინც არ დაგიჯეროს, ურჩიე, თვითონ დარწმუნდეს, დაეხმარე, თვითონ ავიდეს ხეზეო...“

... არ გასულა სამი წუთიც და ვასიკო გაოფლილი მოვარდა. ბატონ თემურს დიდხანს ვეძახდით, სუფრასთან დაბრუნებულიყო, მაგრამ ჩქამიც კი არ ისმოდა ხევიდან. ახლა ამანაც დაგვაფიქრა, ნოდარი გვარწმუნებდა: დაგენიძლავებით, ხიდან ვერ ჩამოდის და სირცხვილი სწევასო, ან შთაგონებულია და ლექსს აწვალებსო...

... დაშვებისას, მთელი გზა ჟივილ-ხივილით მოვდიოდით. დაგვაღამდა: ნოდარი მახვილსიტყვაობდა, ზოგჯერ გვიწონებდა აზრებს, ხან კი

ენამწარობდა, ბლაგვი იუმორი გაქეთო და ხმელ ნეშოში „გემარზავდა“... სიყვარულითა და სითბოთი გაჟღენთილები მოვადექით იმ ღამეს თბილისს, ავტობუსით პირდაპირ უნივერსიტეტის ეზოში შევევრიალდით და მერე დაენაწილდით.

მას შემდეგ ოცდათვრამეტი წელი გასულა...

* * *

ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის ერთიან ოჯახად შეკრული, მეგობრული კოლექტივის შემოქმედებით საქმიანობას შთაბეჭდავად ასახავს ცნობილი პედაგოგისა და ჟურნალისტის, პროფ. ნინო მახარაძის მოგონება:

§4. ВОСПОМИНАНИЯ О БУДУЩЕМ...

Память привела меня к знаменитой фразе Л.Толстого: «Все счастливые семьи похожи друг на друга...»

Мы действительно были счастливой и дружной семьей, нас объединяла радость совместной любимой работы, общего дела, мы горели узнаванием нового для себя в отшумевшей периодике, ставшей историей, но не утерявшей значимости, ибо – «информация – всегда информация», активным участием в исследовании современной, действующей журналистики, ее канонов и закономерностей. Мы читали лекции, писали диссертации, выпускали научные сборники, участвовали во всесоюзных и республиканских конференциях, тесно были связаны с ведущими факультетами журналистики Союза ССР – МГУ, ЛГУ, Баку, Еревана и др. День ото дня мы набирались опыта, знаний, профессионализма.

Довольно часто проводили вместе досуг, и в нашу шумную, веселую компанию вливались члены наших семей, друзья, коллеги по университету, порой присоединялись знакомые актеры, певцы, художники... Нам было хорошо вместе, у нас было интересное настоящее и, как нам казалось, многообещающее будущее.

Мы – это наши старшие товарищи – заведующий кафедрой, а позднее декан факультета журналистики профессор Давид Гамезардашвили, человек яркий, умный, талантливый, обладавший острейшим чувством юмора, всегда приходивший на помощь в

трудную минуту, словом, наша опора и надежда; профессор Сосо Боцвадзе, потомок известной интеллигентной грузинской семьи, обаятельный, несколько саркастичный; всеведущая, мудрая, милая, добрейшая Марго Сургуладзе – «мажордом» нашей кафедры, и мы – преподаватели, аспиранты, референты, лаборанты – Нодар Табидзе, Нико Леонидзе, Дали Чиквиладзе, Марина Канделаки, Нина Махарадзе, Тазо Квариани, Лео Кавиладзе и многие другие – всех просто не перечислить. Это было давно, но неповторимость атмосферы тех лет – атмосферы творческого горения, поиска, обретений, дружелюбия и солидарности – навсегда в памяти и в сердце.

Общий настрой не мог не передаваться и поколениям студентов, заряжая их творческим подъемом и активностью. Многие из них успешно работают сегодня в городах бывшего Союза, в московских СМИ, в местных газетах, журналах, на телевидении. Это целая армия журналистов, прошедших школу нашего факультета, воспитанных на его традициях, журналистов, смело участвующих в современных политических схватках, комментирующих сложности и перипетии нашей жизни, порой лощмански лавирующих среди мутных течений всеотрицающего экстремизма, эгалитарианских теорий и иных нажитых комплексов цивилизации, сопротивляясь их разрушительной силе. Такое становится возможным только благодаря твердости убеждений и позиций. Хочется думать, что в этом в известной мере и наша заслуга. Сейчас наша семья и те, кто остался в стенах любимого университета, трудится вместе с нами, став нашими младшими товарищами и коллегами – одни читают курсы лекций, другие выполняют научную и административную работу. И каждый из них – личность со стойким мировоззрением, непоколебимыми нравственными устоями, прекрасные специалисты своего дела, надежные друзья. Они в основном, составляют лицо факультета, крепкую команду – за ними будущее. Мы все всегда должны помнить – от нас – по большому счету – во многом зависит общественное мнение, функционально направленное поведение наших соотечественников, их настроения и деяния, стабильность и разумный покой страны. И еще. Журналистика – во всех ее аспектах – несмотря на ярко выраженную индивидуальность творчества и взглядов – в целом, дело,

ნესომნენო, კოლქეტივოე, მასოოე, ა ოსოოი ლიბოო კონკრეტოი
ი ოსოოოი ვიკოო კოლქეტიო – რედაქციოიოი ოიი ვნეშნეო
(ობეიიე ს ჩიიიიი) – ტრეოიოი სოლიდარნოიი, სოლქეიიიი, სოტრუიიიქეიი, გლუბოკოი ვიკოოპოიიიიი. იბო ჟურნალისტიკა –
ეო პრეჟდე ვსეო ველიკიი ოთვესენნოიი.

გაზ. „აქციენტის“ რედაქტორის, ცნობილი ჟურნალისტის მიაი ტორაძის
მოგონება:

§5. სახსოვარი

ამ ბოლო დროს ხშირად მიწევს ვარაზისხევის ფეხით ავლა...
შეეუყევი თუ არა ნაცნობ ქვაფენილს, წამსვე თავქვე დაეშევიან
დღეები, საათები, წუთები, როცა ჩენი ასაკისთვის შეუფერებელი დარდი
დაგვქონდა უნივერსიტეტის კედლებშიც და მის გარეთაც...

უნივერსიტეტი ბევრისთვის ლალი სტუდენტობა, სესიების ტკიბილი
სიმწარე და შავ პურზე გადასმული ნივრის ეგზოტიკური გემოა.

ჩემი თაობისთვის კი ნიორი ზოგჯერ გრიპის მოსარჩენი ერთადერთი
საშუალება იყო, სტუდენტობა – ტყვიების გაუსაძლისი კაკაფონია...
აფხაზეთსა თუ თბილისის ქუჩებში ჩაკარგული მეგობრების სია...
გრძელი, გამყინვარებიანი ზამთრის სესიები, ხშირად გაცდენილი ლექციები
და მობუზული ქალაქი...

ჩვენ ომისა და მიტინგების თაობას გვეძახდნენ...

ყველაზე რთულმა, უსამართლომ, გაუტანელმა, შეუბრალებელმა (დრომ,
ადამიანმა, ტყვიამ) ჩენს მხრებზე გადაიარა და ახლა, როცა რაღაც
სასიამოვნო უნდა ვთქვათ უნივერსიტეტზე, ის თავქვე დაშეებულ
მოგონებები აღარ მაძლევენ მოსვენებას – ჩვენ არ დავდიოდით
ლიტერატურულ წრეებში, გამოფენებზე, სპექტაკლებზე, არ ვკამათობდით
ახლად დაბეჭდილ ნაწარმოებებზე, არ ვარჩევდით ერთმანეთის
პუბლიკაციებს – ამის დრო, და, თქვენ წარმოიდგინეთ, სურვილიც
არავის ჰქონდა. სამაგიეროდ, საათობით ვსაუბრობდით ომზე სამაჩაბლოში...
თბილისში... სოხუმში... ვითვლიდით – რამდენი მეგობარი, ახლობელი,
ნაცნობი დაგვარგეთ სესიებიდან სესიებამდე. მიტინგებიდან მოსულებს
გაფაციცებულნი ეუსმენდით – რა თქვა იმ აქციაზე მავანმა და მავანმა
საქართველოს საკეთილოდ თუ საავოდ. ხშირად სახლიდან თვლით

წამოღებულ კუპონებს ეუგროვებდით რომელიმეს დასახმარებლად და მერე თვითონ ვხდებოდით დასახმარებელნი...

თუმცა, იყო დღეები, როცა სავსენი ვბრუნდებოდით შინ ბატონი ნოდარ ტაბიძის მარჯვნივ სიტყვით, ბატონი მერაბ ჯალაღავის უზღვავე ენერგიითა და ადამიანური სისუფთავით, ქალბატონ დიანა ტყეშრაშვილას პედაგოგიური სიჯიუტით – გენდოდა თუ არა, იმ დღეებში და წკვარამში სიკეთის მარცვალ დაგვენახა... იმ დღეებში მართლა ვამაყობდით, რომ უნივერსიტეტის სტუდენტები ვიყავით.

ერთი ასეთი „გამონათება“ ის ლექცია იყო.

ქალბატონმა დიანამ, რომელიც იმ პერიოდში განსაკუთრებულად საინტერესო საგანს – „პრესა და თანამედროვეობას“ გვიკითხავდა, გვთხოვა, ფურცლებზე გადაგვეტანა ის ემოცია, რომელსაც საზოგადოებაში გაბატონებული პოლიტიზაციის არასასიამოვნო პროცესი იწვევდა. იცოცხლე, დავიცალეთ. ზოგმა ცნობილი „კარვის ქალები“ გავამზადეთ კუბრში საბანაოდ. ზოგმაც ისეთი მრუბე მორევი დაეხატეთ ჩვენი სამშობლოსა და მიმდინარე მოვლენების ირგვლივ, ძნელად თუ მოძებნიდა გამოსავალს კაცი.

განა ვტყუოდით. ჩვენ მაშინ პირველად შევეხეთ ქართველი კაცის ამდენ უარყოფით თვისებას ერთად და დავიბენით – გვეგონა, ქვეყანა თავზე დაგვექცა, რადგან დაპირისპირებული მხარეები ერთ აზრამდე ვერაფრით მივიდნენ. გვეგონა, მხოლოდ აქ, საქართველოში არ ესმოდათ ადამიანებს ერთმანეთის. აქ ერებოდნენ პირში ოპონენტს საბოლოო და მთავარი სიტყვის სათქმელად, აქ სძულდათ, აქ მტრობდნენ. აქ იყვნენ საკუთარი ქვეყნის გამყიდველები... ბავშვური გულუბრყვილობაა, მაგრამ მაშინ ჩვენი გაგება შეიძლებოდა...

იმ ლექციაზე რატომღაც ვფიქრობდი, რომ მართლმე ვაცეცებდი სიბნელებში ხელებს, თურმე უმრავლესობას სწორედ ისეთი ნისლიანი მომავალი დაუხატავს თავის ნაშრომში, როგორიც მე შეჩვენებოდა...

და მახსოვს ქალბატონი დიანას შემოფოთებული ხმა.

მახსოვს – მთელი ორი საათი, რომლის განმავლობაშიც ის ყველად ყველაფერზე, რაც კი საქართველოს ისტორიაში სასიამოვნო მომხდარა; იმაზეც, რაც იმ დღეებში კარგი ხდებოდა და ჩვენ ვერ ვამჩნევდით; იმაზეც, რომ გვყავდა თამარი, გვყავდა კრავაი ჯაფელი და ზვამაქ ცოქალი, ბოლოს და ბოლოს, გვყავდა ერთი პატარა რაიონის გამგებელი, რომელმაც ძმათა სისხლისმღვრელ ომში ჩარევა არ ისურვა და სწორედ იმ დღეებში გადადგა თანამდებობიდან. ეს ნამდვილი ზნეობრივი გმირობა იყო: რაიონის ხელმძღვანელი არ დაემორჩილა მამინდელი ხელისუფლის,

რბილად რომ ვთქვათ, საჩოთირო ბრძანებას და უყოყმანოდ დათმო თანამდებობა. (ის გამგებელი ჩემი მეგობარი იყო და, რომ არა ქალბატონი დიანა, ვერც შევამჩნევდი, რამხელა რამ გააკეთა მან ჩემი რაიონისთვის).

და ბოლოს, მახსოვს „ესთეტიკური ტრიადა – სიმართლე, სიკეთე, სილამაზე“, როგორც იმ ლექციის მთავარი თემა და, ჩემი ჟურნალისტური მოღვაწეობის ამოსავალი წერტილი... დღემდე.

გაზეთ „მრავალენოვანი საქართველოს“ მთავარი რედაქტორი მიხეილ აიდიშოვი თავის მოგონებაში „სტატიის გაკვეთილები“ – ყურადღებას ამახვილებს ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის ღირსეულ პედაგოგებზე.

§6. სტატიის გაკვეთილები

რაც უფრო გადიან წლები, მით უფრო დიდი სიამოვნებით ვიხსენებ აღმა-მატერში-თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში სწავლის წლებს. ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება, სადაც მე ვსწავლობდი 1969–1974 წლებში, ყოველთვის გამოირჩეოდა თეორიული მომზადების მაღალი დონით. საკმარისია პროფესორების სახელების ჩამოთვლა: სოლომონ ზუციშვილი, (ლიტერატურათმცოდნეობის შესავალი), დიმიტრი თუხარელი (რუსული ლიტერატურის ისტორია), ალექსანდრე ალექსიძე (ანტიკური ლიტერატურა)

და მაინც, პირველ რიგში მინდა გამოვყო, მაშინ ჯერ კიდევ სრულიად ახალგაზრდა, დამწყები პედაგოგები სპეციალურ ჟურნალისტიკის დისციპლინებში: გიორგი ჯავახიშვილი, მარკ კიპნისი, მარინა შოსტაკი, ირინა ბიჭიკაშვილი. გონებამახვილი, მხიარული, სტუდენტებთან მეგობრული მარკ კიპნისი, ერუდირებული მარინა შოსტაკი, ინტელიგენტური ირა ბიჭიკაშვილი – მოკლე დროში გახდნენ ჩვენთვის მისაბამნი.

თუმცა ყველაზე დიდი ზეგავლენა იმ პერიოდის მომავალ ჟურნალისტებზე მოახდინა გოგი ჯავახიშვილმა, მისი ემბაკური ღიმილი (გერქვენბოდათ, რომ იღიმებოდა მხოლოდ მისი თვალები და უღვაშები) ერთდროულად აღნიშნავდა მოწონებასაც და მსუბუქ დაცინვასაც, მისი ირონიის საგანი ხდებოდა ყველაფერი, ასეთი იყო მისი ხასიათი, და ამასვე გვასწავლიდა ჩვენ სტუდენტებს. თუმცა სიტყვა „გვასწავლიდა“ არ შეიძლება ითქვას მის მეთოდიკაზე.

ადამიანი ენციკლოპედიური განათლებით, გოგი ჯავახიშვილი, ცდილობდა რა ჩვენი ინტელექტუალური პორიზონტის გაფართოებას, ატარებდა არაჩვეულებრივ ლექციებს. ჩვენ ვეცნობოდით (70-იანი წლების დასაწყისში) ამერიკული ჟურნალისტიკის მეთოდებს, ფილოსოფიის ახალ მიმართულებებს. გოგიმ მიგვაჩვია არა მარტო აზროვნებას, არამედ ჩვენი აზრების გადმოცემასაც, და ვიწყებდით ჩვენ ყველანი „ლიმილით“ – ასე ეწყობოდა მინიატურის თემა, მას მოჰყვა „ბავშვი“, „ორნი“, „სიმაძაქე“, „რისხვა“, „სიყვარული“. საზღვარგარეთის პრესის განხილვა, ანკეტები, რომელთა შევსებისას ჩვენ გულს ეუხსნიდით საყვარელ პედაგოგს, ვუტყდებოდით მას ისეთ რამეებში, რასაც ვერ ვეუბნებოდით ჩვენთვის ყველაზე ახლობელ ადამიანებსაც. ასეთი „გადახსნილი ნერვის“ პასუხად თავად გოგიც ხდებოდა ჩვენთან უსაზღვროდ გულახდილი. ბევრი მისი შენიშვნა ჩემს მასალებზე დღესაც შენახული მაქვს არქივში და მაოცებს თავისი სიზუსტით, უკომპრომისობით და, ამავე დროს, დელიკატურობით.

ასე იწრთობოდა ჟურნალისტური „ფოლადი“ ოსტატის გაკეთილებზე, რაც მე გავითავისე მთელი ჩემი ცხოვრების მანძილზე და დღესდღეობითაც ვიყენებ ჩემს პედაგოგიურ პრაქტიკაში.

უსაზღვრო სიყვარულით იგონებს კურსდამთავრებული ნატო პატარიძე სტუდენტობის პერიოდს და აღმზრდელებს...

§7. ღვთის უხილავი ხელი

ცხოვრებასთან პირველი შეხვედრის ეტაპზე გრაფიკული პროფილით იკვეთებიან ის პიროვნებები, რომელთაც უზენაესმა შუამავალთა მისია დააკისრა, რათა მათ ამ ახალგაზრდა ადამიანებს მაგრად ჩასჭიდონ ხელი და თუხთუხა ღელეებსა და წყლით სავსე მომძლავრებული მდინარეების ფონს გაატარონ. პირველად ამგვარი პაემანი განგებამ, 1964 წლის სექტემბერში, 17 წლისას, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილების საღამოს კურსზე მომიწყო. შუამავლებიდან, ოფიციალურად ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის პროფესორ–მასწავლებლებიდან, ბევრმა დატოვა წუთისოფელი: ილია ნატროშვილი, იოსებ ბოცვაძე, ტარიელ კვანჭილაშვილი, ლევან კაცილაძე, თამაზ ქვარიანი. დღეს განაგრძობენ მოღვაწეობას პატივცემულნი: ბატონი

ნოდარ ტაბიძე, ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის ამაგდარი, როგორც მისი მოწაფეები ვუწოდებთ მას – ჟურნალისტთა დაოსტატების მაესტრო, ჩვენებურად – ოქრომჭედელი; ქალბატონი დალი ჩიკვილაძე, ჩემი სტუდენტობისას ჯერ კიდევ სულ ახალგაზრდა დამამახსოვრდა, დედობის მოლოდინში მყოფი, ბატონი ნიკო ლეონიძე ახალი საგნის – ტელეჟურნალისტიკის ნოვაციების შემომტანი ფაკულტეტზე. საგამომცემლო საქმისა და სტამბის მეტრი ვანო მჭედლიშვილი, რომელიც მისთვის ჩვეული თაემდაბლობით ჩვენში ნერგავდა ამ რთული საქმის უნარ-ჩვევებს.

გარდასულთა სახეები მეხსიერებას არ წაუშლია. ბატონი სოსო ბოცვაძე მოუღლე, ახალგაზრდული ენერგიით ანთებული პიროვნება. დღეს, ჩვენი ქვეყნისათვის საყოველთაო რეფორმების ეპოქაში, სტუდენტებისა და მასწავლებლების ურთიერთობის თანამედროვე შესანიშნავ ნიმუშად გამოდგებოდა ბატონი სოსოს სტუდენტებისადმი დამოკიდებულება. მის გვერდით დინჯი, მეტად დინჯი სიყვარულითა და სათნოებით გამთბარი ილია ნატროშვილი. მისი ღიმილით სავსე სახე სტუდენტებს გვიადვილებდა მშრალი და ოფიციალური საგნის „ბოლშევიკური პრესის ისტორიის“ აღქმას. სპეცკურსის წამყვანი, პროფესორი ბატონი ტარიელ კვანჭილაშვილი – „ბატონი კლიშე“. ამ რემონტებითი შევამკეთ იგი 754-ე ჯგუფის სტუდენტებმა. მის მიერ „შინ“-ის განსაკუთრებული ფინეპური ინდივიდუალიზაციის გამო. თაზო ქვარიანი – შეგნებულად არ მოვიხმობ მიმართვა „ბატონს“ მაშინდელი მისი ასაკისა და დაუოკებელი ტემპერამენტის გამო. სტუდენტებმა ახალგაზრდა ლექტორს ორი სტრიქონიც მიუძღვენი: „ღამე არის მთვარიანი, გვიყვარს თაზო ქვარიანი“. იგი, ყოფილი მსახიობი, ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე მის მიერ წაკითხულ ლექციებს ახალ ელფერს სძენდა, რაც კიდევ უფრო სრულად გამოიმჟღავნდა ტელეკინოკაბინეტში მისი მოღვაწეობის დროს, სანდრო მამასახლისი – ფოტოჟურნალისტიკის სწავლების მამამთავარი. იგი ევროპული დახვეწილობითა და ქალაქური შარპით ახალბედებს გეარკვედა ამ სპეციალობის ლაბირინთებში. ჩემი პირველი ფოტოსინჯის მსხვერპლი თვით ბატონი სანდრო აღმოჩნდა. დღესაც სათუთად ვინახავ ამ ფოტოსურათს.

სიკვდილი გველას ათანაბრებს. ალბათ, მომეტევება სუბორდინაციის დარღვევა და ნათელი მოგონების ორიოდ სიტყვას ბატონ დავით გამეზარდაშვილს შევაწევ. დღესაც თვალწინ მიდგას სახემონუსხული;

სტუდენტებით სავსე მეექვსე კორპუსის მეოთხე სართულის პატარა ოთახი. მაშინ ბატონი დავითი ალექსანდრე ყაზბეგის შემოქმედებას განიხილავდა. ეს იყო ორი საათის განმავლობაში, უაღრესი არტისტიზმით შემკული, ერთი ამოსუნთქვით წაკითხული ლექცია.

წასულებს ნათელში ყოფნა, ხსოვნა და არდავიწყება.

რა არის ცხოვრება? მსოფლიოს ერთ-ერთი ხალხის ჭეშმარიტება ასე პასუხობს ამ კითხვას: – ცხოვრება მინდორი როდია, რომ გადაირბინო. ნამდვილად, ცხოვრებას მინდორს ვერ შევადრით. ის უფრო ბორცვებით, დიდი თუ პატარა ქვებით დაფარულ ზრიოკ ველს წააგავს, სადაც შეიძლება ბევრჯერ, ძალიან ბევრჯერ წამოკრა ფეხი ქვას, რომელსაც ზოგჯერ ვერც კი ხედავ. და ისევ ჩვენს გვერდით მდგომ ადამიანებს, შუამავლებს მივმართავ, რომლებიც ხშირად გვაკვლიანებენ ცხოვრებაში და ძალზე ახალგაზრდებს არც კი გვესმის მათი მადლით სავსე დამოძღვრა. კარგ მთქმელს კარგი გამგონე უნდაო, ამ შემთხვევაში მე ვგულისხმობ ჩემს საყვარელ პედაგოგსა და აღმზრდელს ნოდარ ტაბიძეს. დიდია მისი ამაგი ჟურნალისტთა თაობებზე. ის სულიერი იმპულსები, რომლებსაც ადამიანის გული გარესამყაროს უწილადებს, იდუმალია. ჩვენ ვხედავთ შედეგს, რეზულტატს. ბატონი ნოდარის მკა უზარმაზარია – მაღალპროფესიონალი ჟურნალისტთა კადრები ტელევიზიასა და რადიოში, მედიაში, ჟურნალისტიკის სამეცნიერო ასპარეზზე. მაგრამ განუზომლად დიდია მისი მისია აღსაზრდელების პიროვნებად ჩამოყალიბების საქმეში. მის რუდუნებას უთუოდ მოსდევს პიროვნული გამოფხიზლება, საკუთარი შესაძლებლობების კრიტიკული შეფასება. დღევრძელი, დღემზიანი, დღესავსე ბრძანდებოდეთ, ბატონო ნოდარ!

ქალბატონი დალი ჩიკვილაძე ცხოვრების ამ გადასახედიდან ახალი ძეგლი მეგობრის აღმოჩენას შეიძლება შევადარო. სტუდენტობის წლების შემდგომ უნახავს, ამ რამდენიმე წლის წინ უფლის სახლში – სიონში შვეხვი, ცხოვრების ორომტრიალით დაღლილი: უდედმაძო, უძმა, უოჯახო, უშვილო. ღმერთის სიყვარული მოყვასისადმი განხორციელებული სიყვარულია. ამის გარეშე რწმენა არ არსებობს. ტაძარში ქალბატონ დალისთან შეხვედრამ ღვთის უხილავი ხელი მაგრძნობინა და მაშინ გულში მადლობა შევწირე უფალს.

მადლობა, თქვენ, ჩემო უფროსო მეგობრებო, გვერდში მდგომებო, მზრუნველებო, მოამაგენო!

ერთ-ერთი ულამაზესი კუთხის, ლეჩხუმის მკვიდრი, ნიჭიერი ჟურნალისტი, გაზეთ „ლეჩხუმის მაცნეს“ რედაქტორი ბელა სალინაძე შემდეგნაირად ახასიათებს თავის დამკვალიანებელს, პროფესორ ნოდარ ტაბიძეს.

§8. „მე გამოცდაზე დავიგვიანე“...

ბატონი ნოდარ ტაბიძე ჩვენთვის თავიდანვე ლეგენდად იქცა, იგი ხომ უკვდავი გალაკტიონის ძმისშვილი და ქართული ჟურნალისტიკის მესაძირკვლეა. პროფესორი ნოდარ ტაბიძე საკმაოდ დიდი ხნის განმავლობაში ედგა სათავეში ამ დარგს. მან ქართველ ჟურნალისტთა მრავალი თაობა აღზარდა.

12 წელი გავიდა მას შემდეგ, რაც უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი წარჩინებით დაემათავრე. წილად მხვდა უდიდესი ბედნიერება, ბატონი ნოდარის სტუდენტი ვყოფილიყავი. უფრო მეტიც, იგი ჩემი სადიპლომო თემის ხელმძღვანელი იყო. არც ის კურიოზი მავიწყდება, მისაღები გამოცდების დროს რომ შემემთხვა. ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე წინასაგამოცდო ტური ტარდებოდა. მოხდა ისე, რომ „ქუთაის თბილისის“ მიმართულებით მიმავალი ავტობუსი გაფუჭდა და... როცა მივედი, წერითი ტური უკვე მთავრდებოდა.

ჩემს წინ მთასავით ბუმბერაზი, ამაყი და გამართული ინტელიგენტი წამოიმართა დიდი, ყავისფერი ხელჩანთით და თემის სათაური შემომაფაზა: — „მე გამოცდაზე დავიგვიანე“, წერეთ, გოგონა! აბა, ყოჩაღად!“ მერე შევიტყვე, რომ ის ბატონი ნოდარი იყო. იმ დღიდან მოყოლებული, იგი ჩემთვის კლასიკური ნოდარ ტაბიძეა.

„ლიზიკოს კაფედან“ (ასე ვეძახდით ჩვენს დროს ჟურნალისტების კორპუსთან არსებულ კაფეს) ამომავალი მიწისქვეშა ამოსასვლელი — შავი ლაბადით, მოხდენილი სვანური ქუდით, დიდი ყავისფერი ხელჩანთით, თეთრი, ქათქათა ცხვირსახოცით, მუდამ ამაყი და გამართული ნაბიჯებით ამოდირდა ბატონი ნოდარი...

... „ჩაიწერეთ, ყმაწვილებო! ამას ვერსად ამოიკითხავთ“ — რამდენი წელიც უნდა გავიდეს, მე ასეთი მემახსოვრება იგი“.

დოცენტი ირა ბიჭიკაშვილი ყურადღებას ამახვილებს მეგობრობაზე, როგორც ჟურნალისტიკის დახელოვნების ერთერთ ფაქტორზე. „ფაკულტეტის კოლექტივში მუშაობის ოცდაათი წლის მანძილზე ჩამოდიყალიბდა განსაკუთრებული სიმპათიები სხვადასხვა წვერის მიმართ. მთავარი დადებითი მონაპოვარი კი ისაა, რომ არ არსებობს თანამშრომელი, რომელთან შეხვედრაც არასასიამოვნო იყოს.

§9. ყველა მიყვარს...

არიან ადამიანები, რომლებიც განსაკუთრებით გიახლოვდებიან ამ თუ იმ გარემოების გამო. მე, პირადად, განსაკუთრებით ვმეგობრობდი პოლიგრაფიულ ლაბორატორიის გამგესთან ვანო (დათო) ხორბალაძესთან, მის თანამშრომლებთან: გივისთან, ეთერისთან, იზასთან, მოგვიანებით კი – ვალიდასთან. ჩემი განსაკუთრებული სიტბო ამ უბრალო, კეთილი, მაღალპროფესიონალური ხალხის მიმართ ადვილად აიხსნებოდა: ახალბედა პედაგოგს, რომელსაც თეორიულად კარგად გაეგებოდა გაზეთის გამოშვება, პრაქტიკული გადაწყვეტილების მიღება უჭირდა. ლაბორატორიის თანამშრომლები სიხარულით მიწვდიდნენ დახმარების ხელს, განსაკუთრებული სიმპათიები გამიჩნდა პროფესორ ნინო მახარაძის მიმართ, რომელიც არის ნამდვილი ინტელიგენტის განსახიერება, ღრმა და მრავალმხრივი ცოდნის მატარებელი, გონებამახვილი, ირონიული ხასიათის პატრონი. ყველა მიყვარს და ყველასთან მინდა ვიმეგობრო.

ჟურნალისტი, ფაკულტეტის დოცენტი ნანა ტალახაძე ყურადღებას ამახვილებს პროფესორ დ. გამეზარდაშვილზე, რომელმაც დიდი ღვაწლი დასდო ქართველ ჟურნალისტთა აღზრდის საქმეს. აქვე იგი გვერდს ვერ უვლის იმ სიხარულს, რომელიც სტუდენტური ძალებით გაზ. „თბილისის“ ერთერთი ნომრის დამოუკიდებლად გამოშვებასთანაა დაკავშირებული.

§10. დიდი სიხარულიც და სიამაყეც...

უნივერსიტეტში ჩემი სწავლის პერიოდში, 1973–1978 წლებში ჯერ კიდევ არ არსებობდა ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი. ეს იყო

ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება, რომელსაც ხელმძღვანელობდა პროფ. დავით გამეზარდაშვილი. კარგად მახსოვს, ბატონ დავითთან შესვლა – ყოველთვის შეძლო სტუდენტს ყოველგვარი დაბრკოლების გარეშე, უმნიშვნელო წერილმანზეც რომ შეეწუხებინა. და, საერთოდ, საკმაოდ მეგობრული და ახლო ურთიერთობა იყო ლექტორებსა და სტუდენტებს შორის, თუმცა, უფროს–უმცროსობის ზღვარი ყოველთვის იგრძნობოდა. წესრიგი და დისციპლინა სასწავლო პროცესის განუყრელი ნაწილი იყო. კარგად მახსოვს, ერთი ნაბიჯით რომ შეესწრო ლექტორს და კარი მოეხურა, სტუდენტი კარის შეღებას ვერ გაბედავდა.

გარდა ლექციებისა, თეორიული ნაწილისა, ჩვენს განყოფილებებზე დიდი ყურადღება ექცეოდა ყოველწლიურად, ზაფხულობით პროფესიულ პრაქტიკას. მივებგ ზავრებოდით ხან რაიონულ, ხან რესპუბლიკურ პრესაში სამუშაოდ ერთი თვით. გამოცდილი პრაქტიკოსი ჟურნალისტების ხელმძღვანელობით ვეუფლებოდით ჟურნალისტურ პროფესიას.

მახსენდება ერთი შემთხვევა: მეთხე კურსზე პრაქტიკებზე წასვლის დრომ მოაწია და ბატონმა დავითმა ყველა დაგვიბარა, მე და დალი კულუმბეგაშვილს დაგვაგვიანდა და, როცა შევედით, სადა ხართ, ამდენ ხანსო, – მოგვაძახა ბატონმა დავითმა, – მარტო ზუგდიდი დამრჩა, ორი გოგო იქ მარტო როგორ გაგიშვათ. არც ერთი მეგრელი არა ხართ, არც მეგრული იცით...

ჩვენ ახალგაზრდული ენთუზიაზმით ვუთხარით, რომ სიამოვნებით წავიდოდით ზუგდიდში. მერე დაფიქრდა და გვითხრა, – ახლა წადით, მშობლებს დაეცითხეთ და თუ დაგთანხმდებიან, ხვალ მოვილაპარაკოთ. მეორე დღეს ორივემ თანხმობა განვაცხადეთ. ბატონმა დათიკომ ბლოკნოტში რაღაცა ჩაინიშნა და გაგვაფრთხილა, წასვლის წინ საქმის კურსში ჩამაყენეთ, რედაქტორს მე დავურეკავო. ზუგდიდში ისე გავებგ ზავრეთ, ბატონი დათიკო არ შეგვიწუხებია, მაგრამ როგორც კი ჩავედით და რედაქციაში მივედით, უკვე გველოდებოდნენ. დიდი ყურადღებით შეგვეგებნენ, რედაქტორმა გვითხრა, დავით გამეზარდაშვილმა რა ხანია დამირეკა და გელოდებითო. სასტუმროშიც მოგვათავსეს და აქტიურად ჩაგვებით სარედაქციო მუშაობაში, მოვიარეთ მთელი ზუგდიდის რაიონი, გავეცანით სოფლის მეურნეობას, მრეწველობას... რამდენჯერმე „დავლაშქრეთ“ ენგურპესის ისტორიული მშენებლობა და თითქმის ჩვენი იქ ყოფნის დროს არ გამოსულა გაზეთ „წინსვლის“ (ასე ერქვა

ზუგდიდში გამოძვალ გაზეთს) არც ერთი ნომერი, ჩვენი მასალები რომ არ დაბეჭდილიყო.

ერთხელ შესვენებაზე სასტუმროში მივდივართ და უკან რედაქციის თანამშრომელი მოგვყვება, რედაქტორი გიბარებთო, ჩავედით დაბლა და რედაქტორმა იქვე რესტორანში, ერთ კუპეში შეგვიყვანა, „სიურპრიზი“ უნდა გაჩვენოთო. კუპეში ბატონი დავითი და მისი მეუღლე ისხდნენ და გველოდებოდნენ. ჩვენს დანახვაზე დათიყო წამოდგა და – „რაღამც თქვენ დაგინახეთ, ახლა რაღა მომკლავსო“, ხუმრობით მოგვაძახა, სუფრასთან დაგვსვეს. სადღეგრძელოში ბატონმა დავითმა აღნიშნა, ყველაზე მეტად ამათზე ენერგიულობდით, გოგონები არიანო და სადმე არ გაუჭირდეთო, მაგრამ თქვენი იმედი მქონდაო – მაღლობა გადაუხადა მასპინძლებს, ერთი-ორი საქებარი სიტყვა ჩვენი მისამართითაც თქვა და დაგვემშვიდობა – ახლა სხვებიც უნდა მოვინახულოო და გზა გააგრძელა. ეს ფაქტი, მრავლისმთქმელია და კარგად მიაინშნებს იმას, თუ რაოდენ ზრუნავდნენ ჩვენი ლექტორები სტუდენტებზე და რამხელა პასუხისმგებლობას გრძნობდნენ.

საკმაოდ საინტერესო და მრავალფეროვანი სტუდენტური ცხოვრება გვქონდა. სწავლასაც ვასწრებდით და აზრიან გართობასაც. აქტიურად ვმონაწილეობდით სხვადასხვა სტუდენტურ ღონისძიებებში. მათ შორის, ახალგაზრდა ჟურნალისტთა წრის მუშაობაში, რომელსაც ბატონი ნოდარ ტაბიძე ხელმძღვანელობდა. ასევე შესანიშნავი ტრადიცია არსებობდა ჩვენს განყოფილებებზე – ყოველწლიურად ყოველი კურსი ამზადებდა გაზეთ „ახალგაზრდა ჟურნალისტს“, ხოლო, დამამთავრებელ, V კურსზე კი ამავე სახელწოდების ჟურნალს. დღესაც სიამოვნებით ვათვალიერებ ამ ნომრებს.

უაღრესად საინტერესო მოვლენა გახლდათ ჟურნალისტიკის განყოფილების ცხოვრებაში 1977 წლის შემოდგომაზე სტუდენტების ძალებით გაზეთ „თბილისის“ ერთი ნომრის მომზადება. მაშინ, რა თქმა უნდა, ამდენი გაზეთი, დღეს რომ გამოდის საქართველოში, არ გამოდიოდა, მაგრამ რაც არსებობდა, თითქმის ყველა ოჯახს ჰქონდა გამოწერილი (საბჭოთა პერიოდში გაზეთის გამოწერის იძულებითი მექანიზმი მოქმედებდა) და მათ ფურცლებზე სტუდენტური ნაშრომების დაბეჭდვა არც ისე ადვილი იყო, როგორც დღეს არის.

„თბილისი“ საქალაქო გაზეთი იყო და „დედაქალაქის მოსახლეობის გარდა მას მთელ საქართველოში კითხულობდნენ. ამდენად, მთელი ნომრის სტუდენტებზე „მინდობა“ სარისკოც იყო და საპასუხისმგებლოც.

ჩვენი ლექტორის, ბატონ ნოდარ ტაბიძის თაოსნობითა და ხელმძღვანელობით, გაზეთ „თბილისის“ მაშინდელი რედაქტორის მოადგილესთან, ოთარ იოსელიანთან შეთანხმებით (რედაქტორი შევხვედრებოდა იმყოფებოდა) ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე შერჩა სტუდენტთა ერთი ჯგუფი, რომლებსაც დაევალით 1977 წლის 26 სექტემბრის ნომრის მომზადება. ეს არ იყო მხოლოდ საგაზეთო მასალების დაწერა, არამედ საგამომცემლო და სარედაქტორო საქმიანობის ყველა ეტაპზე აქტიური მონაწილეობა – თემების შერჩევა, მასალების მოგროვება, მაკეტის შედგენა, კორექტურა და ა.შ.

კარგად მახსოვს მუშაობის საქმიანი და ხალისიანი ატმოსფერო. ბატონმა ოთარ იოსელიანმა თავისი კაბინეტი ბატონ ნოდარს ჩააბარა და მუშაობის ყველა პირობა შეგვიქმნა. სიმბოლურად, ბატონმა ნოდარმა ჩვენგან დააკომპლექტა სარედაქციო კოლეგია. დანიშნა რედაქტორი, პასუხისმგებელი მდივანი (ეს თანამდებობა მე მერგო), განყოფილების გამგეები და ორიოდე კვირის მანძილზე თითოეული ჩვენთაგანი, რომ იტყვიან, გაზეთ „თბილისის“ რედაქციის პაერით სუნთქავდა. მონდომება და ენთუზიაზმიც არ გვაკლდა. გაზეთის მეოთხე გვერდი ორიგინალურად იყო ჩაფიქრებული, რუბრიკით „როცა ქალაქს სძინავს“. მანანა დოლენჯაშვილმა ღამე თონეში გაატარა, რომ მეპურეების შრომა აესახა, მანანა კარტოზია ღამით დაქროდა ტაქსით თბილისის ქუჩებში, რუსუდან იმნაძე რეპორტაჟს შუალადით მეტროში ამზადებდა და ა.შ.

არ შეიძლება არ აღინიშნოს ის ურთიერთობები, რომელიც დამყარდა არა მარტო სხვადასხვა კუთხის კურსის სტუდენტებს შორის, არამედ სტუდენტსა და რედაქციის თანამშრომლებს შორის. ისინი ყურადღებასა და ზრუნვას არ გვაკლებდნენ და ყოველმხრივ ხელს გვიწყობდნენ „უმცროს კოლეგებს“ – ასე გვეძახდნენ. სტამბაშიც მოგვიწია ღამის თევამ და მესტამბეები სიამოვნებით გვიხსნიდნენ და გვაჩვენებდნენ ბეჭდვის ტექნოლოგიას.

მაშინდელი ჟურნალისტიკა უაღრესად იდეოლოგიზებული იყო და, ბუნებრივია, ჩვენს საგაზეთო მასალებშიც იგრძნობოდა საბჭოური ცხოვრების ამსახველი პათოსი, მაგრამ მთავარი ეს არ იყო. ყველაზე მთავარი ის გახლდათ, რომ ეს იყო ჩვენი პირველი სერიოზული ნაბიჯი „დიდ პრესაში“ და ჟურნალისტიკის განყოფილების სტუდენტების, ე.ი. მომავალი ჟურნალისტური კადრების წარმოჩენა რესპუბლიკის მედიაში. ყოველივე ეს კარგად იყო გამოხატული თავად გაზეთის პირველ გვერდზე მეთაურ წერილში „პირველი ნაპერწკალი“: – „და აი, დღეს გაზეთი „თბილისი“ მთელ ნომერს სთავაზობს ჩვენი დღეების

მომავალ მემკვიდრეებს, ჩვენს მომავალ კოლეგებს, თსუ ჟურნალისტიკის განყოფილების სტუდენტებს... ჩვენმა რედაქციის კოლექტივმა გადაწყვიტა უკვე ახლა „მოუსინჯოს კბილი“ თავის მემკვიდრეებს“.

1977 წლის 26 სექტემბერს გამოვიდა გაზეთი „თბილისის“ 226-ე ნომერი, ეს იყო ჩვენთვის დიდი სიხარულიც და სიამაყეც. დაეფურცალებოდა ავტოგრაფებით აჭრელებულ გაზეთებს და ერთმანეთს ეულოცავდით „ჟურნალისტურ ნათლობას“. და ბოლოს, ისევ ბატონი ნოდარის ინიციატივით, „არაგვში“ აღვნიშნეთ ჩვენი პირველი პროფესიული ნაბიჯი „დიდ პრესაში“.

აი, როგორ იგონებს ჟურნალისტი რეზო სურგულაძე, თავის სტუდენტობას და პირველი გაზეთის გამოშვებას:

§11. „ისტორიული მისია“

„ჩვენს კურსს ფაკულტეტის წინაშე ერთი „ისტორიული მისიის“ შესრულება დაეკისრა. ჟურნალისტიკის განყოფილებასთან, კათედრის მაშინდელი გამგის, ბატონი დ. გამეზარდაშვილის ინიციატივით პოლიგრაფიული ლაბორატორია გაიხსნა. სწორედ ამ ლაბორატორიის ბაზაზე დაიწყო სასწავლო გაზეთის, „ახალგაზრდა ჟურნალისტის“, გამოცემა. გაზეთის პირველი და მეორე ნომრების გამოცემა ჩვენს ჯგუფს დაევალა. მახსოვს, შეიკრიბა ჯგუფი, შესანიშნავმა ადამიანმა და პროფესიონალმა, ბატონმა ილია ნატროშვილმა დავალებები გაგვინაწილა. ყველანი სიხარულით შევეუდეთ საქმეს, მაშინ ლინოტიპები არ გვქონდა და ტექსტები ხელით ეწყობოდა. ასოთამწყობებს რამდენიმე მოხალისე სტუდენტიც ეშველებოდა, მათ შორის მეც ვიყავი. ცხადია, ამ საქმის არაფერი გამგებოდა, მაგრამ გვიხაროდა, რომ ჩვენს თვალწინ იხადებოდა რაღაც ახალი, ჩვენთვის ჯერ უცხო და მიუწვდომელი. უნდა გამოგიტყდეთ, მაშინდელი ახალგაზრდობისათვის წიგნსა და, საერთოდ, ბეჭდურ სიტყვას თავისებური, საკრალური მნიშვნელობაც კი ენიჭებოდა. ეს არც იყო გასაკვირი, რადგანაც მაშინ ყველგან ბეჭდური სიტყვა დომინირებდა და გულუბრყვილოდ გვეგონა, რომ ყველაფერი ის, რაც წიგნში ან გაზეთში საჯაროდ იყო გაცხადებული, უცილობელ ჭეშმარიტებას წარმოადგენდა. ამდენად, ჩვენც შეგვეძლო მიგვეღო მონაწილეობა მის დამკვიდრებაში. ჩვენ მაშინ ინფორმაციულ ვაკუუმში ვცხოვრობდით, ჯერ კიდევ არ გაგვაჩნდა ის ნიჰილიზმი, რომელსაც უთაბოლოდ და

უკიდევანოდ გაშლილი თანამედროვე ინფორმაციული სივრცე წარმოშობს. გაზეთის პირველი ნომრის „რედაქტორი“ მე ვიყავი. ამას, ცხადია, პირობითად ვამბობ, რადგანაც, ბატონმა ილიამ, ბოლო გვერდზე რეკვიზიტების გამოცხადებისას, ნომერზე მომუშავე სტუდენტთა შორის პირველი მე ჩამწერა. ალბათ იმიტომ, რომ ძალიან მომეწონა ნომერზე მუშაობა და რამდენიმე დღე სტამბის საღებავში ამოსვრილი დავდიოდი. ბუნებრივია, გაზეთის მაკეტის შედგენაშიც მივიღე მონაწილეობა. მახსოვს, პირველი გვერდი დავაშლევინე ჩვენს მეტრანპაჟს – გიგის და ჩემი ვარიანტით გაეკეთებინე რაღაც ანონსის მაგვარი რამ. ბატონ ილიას არ მოეწონა და ძველი ვარიანტის დატოვება მიჩია, მაგრამ არ დავეთანხმე, მანაც ღიღისულოვნად დამითმო. ბატონი ილია თავისი კეთილშობილებითა და ტაქტით ცნობილი პიროვნება ბრძანდებოდა და ჩემი „ურჩობისათვის“ ყურადღება არ მიუქცევია. შემდეგ, ცოტა რომ წამოვიჩინე, თვითონ მივხვდი, რომ შეეცდი და ხელმძღვანელის უკეთეს ვარიანტს ჩემი უარესი ვამჯობინე. რას იზამ, გამოუცდელი ვიყავი და საქმით გატაცებული და, ალბათ, ამიტომაც დამითმო გამოცდილმა, მრავალი თაობის აღმზრდელმა პედაგოგმა, მაღლობა მას ამისთვის.

გაზეთის პირველი ნომრისთვის მოწინავე და კიდევ ერთი თუ ორი მასალა მე დავწერე. კარგად არ მახსოვს, მაგრამ მოწინავეს მგონი „წინ და მალა“ ერქვა, ეს იყო პათოსით აღსავსე ყმაწვილური წერილი, რომლის იდეურ ღერძად გორკის სიტყვები გამოვიყენე, წერილს გვარი არ მოვაწერე, რადგანაც, ჯერ ერთი, საბჭოთა მოწინავე წერილებისათვის დამახასიათებელი ტრადიცია „დავიცავი“, თანაც „ვითამდაბლე“, ვითომ ხელმოწერას არავითარი მნიშვნელობა არ ჰქონდა ჩემთვის. სამწუხაროდ, ამ ნომერში ჩემი მასალების ნახვა და სათაურების დაზუსტება ვერ მოვახერხე, ვინაიდან, როგორც ლაბორატორიის გამგემ, ქნ-მა ვალიდა მექანბნევილმა მითხრა, ორიოდე წლის წინ, რეჟონტის დროს, „ახალგაზრდა ჟურნალისტის“ მთელი კომპლექტი დაკარგულა. ამ ამბის გაგებას გული დამწყვიტა, რადგანაც გაზეთი ფაკულტეტის ისტორიაა და მას მეტი გაფრთხილება სჭირდებოდა. სამწუხაროდ, გაზეთის პირველი ნომრები მეც დამეკარგა. არადა, ახლა ისინი წინ რომ მედოს, უკეთ აღვადგენდი მათ გამოცემასთან დაკავშირებულ ეპიზოდებს.

გაზეთის პირველ ნომერში მოწინავეს გვერდით ჩემი თანაჯგუფელის, უდროოდ დაღუპული ახალგაზრდა ნიჭიერი პოეტის, შუქრი მირცხულავას ლექსი დაიბეჭდა. ეს ლექსი ნომრის მშვენიება იყო. ლექსის დაწერა ბატონმა ილიამ სთხოვა, მაგრამ მახსოვს, რომ პირველად შუქრიმ იუარა. ბატონმა ილიამ რამდენჯერმე გაუშეორა თხოვნა, ჯგუფელებიც

შევუწნდით და დავიყოლიეთ. გაზეთის გამოსვლის შემდეგ შუქრი გამოძიებდა, რომ არ უნდოდა ისეთი პარტიულ-კომკავშირული პათოსით საესე ლექსი შეეთხზა, როგორც ამგვარ შემთხვევებში იწერებოდა ხოლმე. თურმე, თავდაპირველად ამიტომაც ამბობდა უარს.

სულ ათიოდე სტრიქონიანი მშვენიერი ლექსი გამოუვიდა შუქრის. „ფურცლები თეთრი“ ერქვა. ასე იწყებოდა: „ფურცლები თეთრი, იყოს ნათება...“ ბოლოს კი ასე მთავრდებოდა: – „კურთხეულ იყოს, კურთხეულ იყოს, ურთხეულ იყოს, ეს დაბადება...“ ლექსი რომ წაიკითხა, ბატონ ილიას შევატყვე, რომ ცოტა სხვაგვარ რამეს ელოდა. მას, პარტიული პრესის ძველ, გამოცდილ და, რამდენადაც ვიცი, ხელმძღვანელთაგან შერისხულ მუშაკს, იქნებ ერჩია კიდევ, რომ სტუდენტს, პირველი სასწავლო გაზეთის გამოსვლის სადღესასწაულო მომენტში, თუნდაც ერთი სამადლობელი სიტყვა მაინც დასცდენოდა პარტიის მიმართ. სტუდენტმა კი ეს არ მოინდომა. მიუხედავად ამისა, ჩვენი ხელმძღვანელს არაფერი უთქვამს. თავისებურად კეთილად გაიღიმი და ლექსი ასოთამწყობებს გადასცა. სხვაგვარად არც ველოდი, ვინაიდან იგი ილია ნატროშვილი იყო.

სამწუხაროდ, შუქრის ეს ლექსი ბოლომდე ზეპირად არ მახსოვს. ზემოთ აღნიშნული მიზეზის გამო კი, უცებ ვერც მოვიძიე. ძალიან მინდა მომავალში ეს გავაკეთო და მკითხველს კიდევ ერთხელ მოვაგონო ჩემი თანაჯგუფელი მეგობრის ეს პატარა ლექსი – მისი ჭაბუკური სულის მშვენიერი გამოხატულება.

ცნობილი ჟურნალისტების შვილი, აფხაზეთიდან დევნილი, გაზ. „აფხაზეთის ხმის“ რედაქტორის მოადგილე გულიადა ჭკადუა დიდი სითბოთი და სიყვარულით იგონებს სტუდენტობის პერიოდში თანაჯგუფელებთან ერთად, ბატონ სოსო ბოცვაძის ხელმძღვანელობით განვლილ საწარმოო პრაქტიკას ქ. ბათუმში.

§12. „ქალაქობანა“

მეხუთე კურსზე ბათუმის საოლქო გაზეთში გავდიოდით პრაქტიკას. ჩვენმა კურატორმა, ბატონმა სოსო ბოცვაძემ წარგვადგინა რედაქციის თანამშრომლების წინაშე. მე და ჩემი მეუღლე გოგი ხაფთანი სოფლის მეურნეობის განყოფილებაში გავგანაწილეს. ამან ცოტათი გული

დაგვეწყვიტა, რადგან ეს სფერო მაინცდამაინც არ მიტაცებდა.

როცა პრაქტიკა დამთავრდა, გადავწყვიტეთ, ბათუმელი მასპინძლებისათვის თავი დაგვემახსოვრებინა და სახელდახელოდ კედლის გაზეთი გამოვუშვიტ, სადაც ჩვენს სურათებთან ერთად ჩემს მიერ ექსპრომტად დაწერილი „დაზასიათებები“ მოვათავსეთ. აი, ისინიც:

რუსლან რუსია: – „გაიცანით, ქართველია
განა მართლა რუსია,
თქვენს გაზეთში დახელოვნდა
ჩვენი რუსლან რუსია.

რამინ აბულაძე: – „რენტაბელურ ლექსებს გვიწერს,
მუდამ ფიქრობს ფაბულაზე,
თუ დაგჭირდეთ მასალები,
მიაკითხეთ აბულაძეს.

ალეკო გაბელაია: – პროფილშია კრიტიკოსი
ანფასში კი ლირიკოსი
დორიენ გრეი არ გეგონოთ
პორტრეტია ალექოსი.

ზაზა გომართელი: – „დინამოშიც“ უბრძოლია
ამ ჩვენს ზაზა გომართელსა
იქაც კაი კაცი იყო
აქ ნათელი დაადგესა.

გოგი ზაფთანი: – მას სახელად ჰქვია გოგი
(არ გეგონოთ ვინმე მოგვი)
ბილიარდში მოხალისე
და პირველი ლეინოლოგი.

მარინა გიგინეიშვილი: –

ლაურა კუტუბიძე: – მუდამ ერთად არიან
აშკარად და ფარულად,
გაზეთშიც და გაზეთ გარეთ
მარინა და ლაურა.

ბათუმელებს ძალიან მოეწონათ ჩვენი გაზეთი, ბატონმა სოსომ ბევრი იცინა და ხუმრობით ამბობდა: – „ცოდნა არ იყო ეს გოგო სოფლის მეურნეობაში“.

მეხუთე კურსზე ბატონი მამია ებრალიძე გვიკითხავდა ბიბლიოგრაფიის კურსს. საინტერესო ლექციები ჰქონდა და ჩვენც კარგად ვითვისებდით ყველაფერს. ბატონ მამიას განსაკუთრებით მე ყვავილი ჯგუფში გამორჩეული, ძალიან მაქებდა, თანაც ჩემი სადიპლომოს ხელმძღვანელი იყო (თემას გადაუხვევ და თავს ნებას მივცემ აღვნიშნო, რომ ჩემმა სადიპლომო თემამ – „ახალგაზრდა ჟურნალისტის“ ენა და სტილი“ დიდი მოწონება დაიმსახურა და შეფასდა როგორც სტუდენტურ ნაშრომზე გაცილებით მეტი...).

ერთი სიტყვით, ბატონი მამიას გამორჩეული სტუდენტი ვარ. კარგად ვსწავლობ, ხუთებს ვღებულობ, ლექციებს არ ვაცდენ... მაგრამ, ხომ იცით, სტუდენტური „ცელქობისგან“ არავენ არის დაზღვეული. და, აი, ერთხელაც ბატონი მამია ლექციას ატარებს, მე ჩემს ჯგუფელებთან ერთად ბოლო მერხზე ვზივარ. რომელიღაცამ „ქალაქობანას“ თამაში დაიწყო და ჩვენც ავყვეით. ვთამაშობთ მე, რუსლან რუსია, ალექო გაბელია, გოგი ხაფთანი... „აზარტში“ ვართ შესული, ვცდილობთ ერთმანეთს დავასწოროთ ქალაქების, მდინარეების, მსახიობების, წიგნების დასახელება... ვცდილობთ არ ვიხმაუროთ... ბატონი მამია რვეულებში თავიარგულებს რომ გვხვდავს, ჰგონია, ლექციას ვიწერო... ყველაფერი რიგზეა... მაგრამ მოხდა გაუთვალისწინებელი რამ. „ქალაქობანას“ თამაშის დროს წაიჩინებეთ. რომელიღაცამ „პინგვინი“ ფრინველებში ჩაწერა. ატყდა კამათი და ამ კამათის დროს შემთხვევით ჩემი რვეული გახიეს.

ბატონმა მამიამ თვალი შეასწრო ამ მოძენტს და საშინლად აღშფოთდა. ბიჭები დატუქსა: ეს ბავშვი თავისთვის წყნარად ზის, ლექციებს იწერს, თქვენ კი რვეული დაუხიეთ. იქით ბიჭები იყვნენ შავ ღღეში, აქეთ მე მიკანკალებდა გული, ვაითუ ბატონმა მამიამ ჩემი რვეული მოითხოვოს და ყველაფერს მიხედეს მეთქი...“

შესანიშნავ უნივერსიტეტულს, პალადი ჯინჯოლავას, მართალია, ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი არ დაუმთავრებია და არც ლექციები წაუკითხავს ჟურნალისტებთან, მაგრამ იგი ოთხი ათეული წლის მანძილზე შეუცვლელად ხელმძღვანელობს უნივერსიტეტის კადრების სამმართველოს და გარკვეული წვლილი მიუძღვის შესაფერისი კადრებით უნივერსიტეტის დაკომპლექტების საქმეში. იგი ჟურნალისტიკის

ფაკულტეტის დიდი გულშემატკივარია, რაც აშკარად ჩანს მის მოგონებებში.

კადრების სამმართველოს უფროსი პალატი ჯინჯოლავა იხსენებს:

§13. მოძმე ჩეხეთში

ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი უნივერსიტეტის ფაკულტეტებს შორის ყოველთვის ორგანიზებულობითა და წესრიგით გამოირჩეოდა. ფაკულტეტი ამ თვისებებს დღესაც ინარჩუნებს.

ფაკულტეტის მიმართ ჩემი განსაკუთრებული სიმათია 1969 წლიდან დაიწყო (მაშინ ჯერ კიდევ განყოფილება იყო), როდესაც 30-მდე სტუდენტი საწარმოო პრაქტიკის გასავლელად ქ. პრაღაში წავიყვანეთ. ხელმძღვანელებად გავყვეით: პროფ. ნოდარ ტაბიძე, აწ განსვენებული გოგი ზუციშვილი, მიშა კვაჭაძე და თქვენი მონა-მორჩილი. სტუდენტები პრაქტიკას გადიოდნენ გაზეთ „რუდე პრაგოს“ რედაქციაში, ტელევიზიისა და რადიომაუწყებლობის სტუდიებში.

ჩეხოსლოვაკიაში ჩვენი გამგზავრება დაგეგმილი იყო მიზნობრივად. მკითხველს კარგად მოეხსენება იმ წლების მოვლენები, კერძოდ, 1968 წელს ჩეხოსლოვაკიაში საბჭოთა არმიის ძლევამოსილების დემონსტრირება და ამით ევროპის ქვეყნებისათვის მკაცრად თითის დაქნევა.

საბჭოთა სისტემის პერიოდში საზღვარგარეთ გამგზავრება მხოლოდ მოსკოვის გავლით იყო შესაძლებელი. ამიტომ 21 ნოემბერს გავემგზავრეთ მოსკოვს, სადაც 23-ში დილით ჩავედით. იმავე საღამოს გავემგზავრეთ მატარებლით ქ. პრაღაში.

პრაღაში ჩასვლის დღესვე მივეიღო „რუდე პრაგოს“ შეფრედაქტორმა, ბატონმა იაროსლავ კორუინემა. შეხვედრამ თბილ და საქმიან ვითარებაში ჩაიარა. შეფრედაქტორმა გაგვაცნო მუშაობის ძირითადი მიმართულებები, სიძნელებები და პრობლემები. სტუდენტებმა მრავალი შეკითხვა დასვეს როგორც პროფესიულ საკითხებში, ასევე ჩეხოსლოვაკიაში მიმდინარე მოვლენებზე.

გაზეთმა მეორე დღესვე გამოაქვეყნა ინფორმაცია ჩვენი მიღების შესახებ. ამ ინფორმაციაში ხაზი იყო გასმული, რომ სტუდენტები დანიტერესდნენ არა მარტო პროფესიული საკითხებით, არამედ ქვეყანაში მიმდინარე პოლიტიკური მოვლენებითაც.

სხვათა შორის, არ შემძლია არ აღენიშნო ჩვენი სტუდენტების მომზადების დონე, მათი ინტელექტი, მოვლენების სრული ფლობა. თუმცა, გასაკვირი არაფერია, ვინაიდან სტუდენტებს შორის იყვნენ დღეს უკვე კარგად ცნობილი მაკა ჯოხაძე, ლევან ბრეგვაძე და სხვები (მაპატიონ, რომ ყველა ვერ ჩამოვთვალო).

27 ნოემბერს მიღება გვექონდა ტელევიზიის პარტკომის მდივან დავიდოვასთან, რომელსაც ესწრებოდნენ რეჟისორები და სხვა პასუხისმგებელი პირები. კითხვაზე, როგორია პარტორგანიზაციის როლი ტელემაუწყებლობაში, პასუხი მოკლე და ლაკონიური იყო – ტელევიზია უნდა იყოს კომპარტიის აზრის გამტარებელი.

28 ნოემბერს მიღება მოგვიწყო უმაღლესი განათლების მინისტრის მოადგილემ. იგი დაინტერესდა, რა პირობებში ვცხოვრობდით, როგორ მიდიოდა პრაქტიკის საქმე. იმავე დღეს მიგვიღო კარლოვის უნივერსიტეტის პუბლიცისტიკის ფაკულტეტის დეკანმა – ბატონმა გლატკომ. მიღებას ესწრებოდნენ კათედრის გამგე და კათედრის წევრები. უნივერსიტეტში, ძირითადად, საუბარი იყო ფაკულტეტის საქმიანობაზე, სტუდენტთა დასაქმებაზე, აღინიშნა, რომ განაწილების გარეშე არც ერთი კურსდამთავრებული არ რჩებოდა და სხვა.

სადაც უნდა მივსულიყავით, ყველგან დიდი სითბოთი გვხვდებოდნენ – საქმის კურსში იყვნენ, რომ თავის დროზე ჩვენ ჩეხოსლოვაკიელი სტუდენტები კარგად მივიღეთ და ვაგრძნობინეთ ქართული სტუმარ-მასპინძლობა.

10 დეკემბერს ჩეხოსლოვაკიის რადიომაუწყებლობის ხელმძღვანელობამ გამოსათხოვარი საღამო – ბანკეტი მოგვიწყო. საღამოს ესწრებოდნენ რადიომაუწყებლობის პარტკომი და სხვა ოფიციალური პირები, ბევრი იყო კომკავშირული მუშაკი. საღამოზე მოპატიჟებულნი იყვნენ სტუდენტებიც, მაგრამ ზოგს ადრე მოუწია საღამოს დატოვება. ერთ-ერთმა სტუდენტმა შემოგვთავაზა მცირე ერის სადღეგრძელო, რაც მასპინძლებმა უარყოფითად მიიღეს და სტუდენტი აიძულეს, დაეტოვებინა ბანკეტი. ჩვენ, რა თქმა უნდა, სიამოვნებით დავლევდით ამ სადღეგრძელოს, მაგრამ რა გვექნა – ჩეხოსლოვაკიაც და საქართველოც დიდი ერის ძმური ოჯახის პატარა შვილები ვიყავით. ამ დეტალებს იმიტომ ვიხსენებ, რომ ჩვენი სტუდენტები მთელი პასუხისმგებლობითა და საოცარი სიღინჯით აღიქვამდნენ ამ მოვლენებს. ეს კიდევ ერთხელ მიუთითებს ფაკულტეტის სტუდენტების მაღალ პროფესიულ და მოქალაქეობრივ პოზიციებზე.

გარდა ოფიციალური შეხვედრებისა, ხშირად დავყავდით სახელმწიფო და სამეურნეო დანიშნულების ობიექტების დასათვალიერებლად. ვიყავით ქალაქ ბრნოში და დავათვალიერეთ მანქანათსამშენებლო ქარხანა, შევხვდით სლოვენის მუშათა კლასს, საინჟინრო-ტექნიკურ პერსონალს. მიგვიღო ქარხნის დირექტორის მოადგილემ, ბატონმა ნოვაჩეკ ბოგუსლავმა, მიღებას ესწრებოდნენ პარტკომის მდივანი და ადმინისტრაციის სხვა წარმომადგენლები. ბატონმა ნოვაჩეკმა გაგვაცნო ამ გიგანტის მნიშვნელობა და საქმიანობა, მისი როლი ქვეყნის ეკონომიკურ განვითარებაში.

შეხვედრის შემდეგ მიგვიპატიჟეს მუშათა სასადილოში, სადაც ოფიციალური წესრიგი სუფევდა – ევროპა ევროპობდა. სასადილოს ადმინისტრატორმა შემოგვთავაზა ორნაირი „სოსისი“ და თან გაგვაფრთხილა, რომ ერთი ძალიან წიწაკიანია და შეიძლება არ მოგეწონოთო. ჩვენ გაკვირვებულებმა გადავხედეთ ერთმანეთს და უსიტყვოდ დავთანხმდით წიწაკიანზე. ეტყობა, ადმინისტრატორს ჩვენს ქვეყანასა და წარმომადგენლობაზე წარმოდგენა არ ჰქონდა.

მეორე ეპიზოდი უფრო რომანტიკული და საინტერესოა. პრაღაში დაბრუნების შემდეგ მასპინძლებმა შემოგვთავაზეს ლუდის ქარხნის დათვალიერება. ჩვენ ძალიან გვაინტერესებდა, როგორ მზადდებოდა განთქმული ჩეხური ლუდი. ავტობუსით წავედით პლზენის ლუდსახდელ ქარხანაში. თავიდან ბოლომდე დავათვალიერეთ ლუდის ხარშვის ოპერაცია და ბოლოს გამოვედით მზა პროდუქციის საამქროდან, სადაც ათიათასობით ბოთლი ლუდი ეწყო. ისე მოვიარეთ მთელი ქარხანა, მასპინძლებს (ბევრი დაგვყვებოდა) აზრად არ მოსვლიათ, შემოეთავაზებინათ კათხა ლუდი. სტუდენტი რა სტუდენტია, და ისიც ქართველი, თუ ასეთ შემთხვევას კომენტარის გარეშე დატოვებდა და ერთ-ერთმა, გვარი არ მაგონდება, ხმამაღლა გემრიელად შეიგინა და დააყოლა: „თქვენ წარმოიდგინეთ, საქართველოში სტუმრებს ღვინის ქარხანა დაათვალიერებინონ და ერთი ჭიქა ღვინო არ შესთავაზონ“. ამის თქმა და ჩვენი გიდი სასწრაფოდ შებრუნდა დირექციაში. ორ წუთში მთელი ადმინისტრაცია გარეთ გამოეფინა. ეზოს ჭიშკარი საგულდაგულოდ ჩაკეტეს და არ გამოგვიშვეს, ერთი სიტყვით, „დაგვაპატიმრეს“. თურმე ჩვენი გიდი წარმოშობით თბილისელი სომეხი ყოფილა და კარგად იცოდა ქართული ენა. კიდევ კარგი, ამ ქალბატონზე ცუდი არავის წამოსცდენია.

მიგვიპატიჟეს იქვე ეზოში განთავსებულ მუშათა სასადილოში (მუშათა ერქვა, თორემ რესტორანს არ ჩამოუყარდებოდა). სასადილო სავსე იყო

ლუდის მოყვარულებით, ჭარბობდნენ სამხედრო პირები – ოფიცრები. ჩვენ ცალკე გაგვიშალეს სუფრა და მოგვართვეს ლუდი. დაეიწყეთ სმა. ჩეხოსლოვაკიაში, და, საერთოდ, ევროპაში, თუ სასმისი ბოლომდე არ დაცალე, ისე არ შეგვიესებენ. მე მაინცდამაინც ლუდის დიდი მოყვარული არა ვარ, ერთი-ორი კათხა მქონდა დალეული, როცა სხვებს ხუთი კათხის დალევა მოესწროთ. ადმინისტრატორს ეს შეუმჩნეველი არ დარჩენია და შემოგვთავაზა ნაძლევი – პრიზი. პრიზი უზარმაზარი ფაიფურის ვაზა იყო, კარგი ნახელავი, მაცდურად გამოიყურებოდა.

პირობა ასეთი იყო: ვინც პირთამდე ავსებულ ვაზას ბოლომდე დაცლიდა, პრიზსაც ის წაიღებდა.

სტუდენტობამ აქაც თავმდაბლობა გამოიჩინა და შეჯიბრში მონაწილეობა არ მიიღო, ხელმძღვანელობამ კარგა ხანს ვითათბირეთ და ბრძოლის ველზე ბატონი ნოდარი გავეშვიტო. ვიცოდით, ლეინოს კარგად სვამდა და ლუდშიც არ შეირცხვენდა თავს (თუმცა, ცხონებულ გოგისაც ჰქონდა სურვილი).

ბატონმა ნოდარმა დაახლოებით 10 ლიტრიანი ვაზა სვენებ-სვენებით ბოლომდე დაცალა და დარბაზის ფეხზე ადგომით ოვაცია დაიმსახურა. ლამაზად შეფუთული ვაზა ბატონ ნოდარს დიდი მოწიწებით გადასცეს. დარჩენილი დღეების განმავლობაში ვაზა ხელიდან არ გაუშვია, უვნებლად ჩამოიტანა თბილისში და რელიქვიად ინახავს ოჯახში.

ოფიცრებმა რომ გაიგეს, ქართველები ვიყავით, სტალინის სადღეგრძელო შემოგვთავაზეს, ჩვენც სიამოვნებით დაველიეთ და მასპინძლებსა და დამსწრე საზოგადოებას გულითადი მადლობა გადავუხადეთ შესანიშნავი საღამოსათვის.

ერთ დღეს მე და მიშა კვაჭაძემ მალაზიების დათვალიერება გადავწყვიტეთ. პრესტიჟული მალაზიები ძირითადად ვლაცლავის მოედანზეა განლაგებული. ჩვენი სასტუმროც აქვე იყო და ფეხით ბევრი სიარული არ გვიწევდა. მალაზიებს გარედან ვათვალიერებდით, შიგნით შესვლას აზრი არ ჰქონდა, ვინაიდან ჩვენი ფინანსური მდგომარეობა და სურვილები ერთმანეთს არ ემთხვეოდა. რამდენიმე მალაზიის დათვალიერების შემდეგ იარაღების სავაჭრო ცენტრს წავაწყდით – გულმა არ მოგვითმინა და შიგნით შევედით. ჩეხები მაინცდამაინც ლამაზმანებით განთქმულები არ არიან, მაგრამ ამ შემთხვევაში ბელმა გაგვიღიმა და შესანიშნავი გარეგნობის გოგონა დაგვხვდა, რომელიც თავისი დამტვრეული რუსულით გვაგებინებდა, იარაღი რამდენი კრონი ღირდა და ვისი წარმოებისა იყო. იარაღის სრული არსენალი იყო წარმოდგენილი, დაწყებული „ვინჩესტერიდან“,

დამთავრებული საბჭოთა „ტოზით“. ჩემთვის, როგორც მონადირისათვის, იარაღების დათვალიერება ძალიან სასიამოვნო იყო, მაგრამ მიმა კვაჭაძე მიშლიდა ხელს – გამყიდველ გოგონას ხელოვნურად დამახინჯებული რუსულით ელაპარაკებოდა. ამ დროს მაღაზიაში შემოვიდა ვიღაც ორმეტრიანი კაცი და თავზე დაგვადგა, განსაკუთრებით დაინტერესდა მიმას დამტვრეული რუსულით, წაავლო ქეჩოზე ხელი და გაბრაზებულმა უყვირა: „რას წვალბო, ილაპარაკე რუსულადო“. მე სასწრაფოდ გამოვედი გარეთ და კარებიდან დავუძახე მიმას (რა თქმა უნდა, ქართულად) – ჩქარა გამოდი გარეთ! – არ მინდოდა სიტუაციის გართულება. აქაც დალოცვილმა ქართულმა სიტყვამ გვიშველა.

მოსკოვი ყველაფერს აკეთებდა ჩეხების გულის მოსაგებად. ისეთ სანახაობებს აჩვენებდნენ ქალაქში, ჩვენთვის წარმოუდგენელი იყო. აქ პირველად ვნახეთ ეროტიკული, უფრო სწორად, პორნოგრაფიული ფილმები.

ერთ დღეს, დილით, მივედივარ ვლაცლავის მოედანზე და ვიღაც შორიდან მეძახის. მივიხედე – ჩემკენ აჩქარებული ნაბიჯით მოდის თხუთმეტი წლის უნახავი ჯარის მეგობარი ფირუზა ჯაფოშვილი. ამაზეა ნათქვამი – კაცი კაცს სად არ შეხვდებაო. ამ შეხვედრამ უდიდესი სიამოვნება მომგვარა. მოვიკითხეთ ერთმანეთი და აღმოჩნდა, რომ ფირუზა საელჩოში მუშაობს. ჩვენთან მოულოდნელი შეხვედრით გახარებულმა ქართული ადამიანის მიხედვით მასპინძლობა იკისრა და საღამოს ჩემს კოლეგებთან ერთად რესტორანში დამპატიჟა, აქვე უჩვენებდნენ სტრიპტიზს. მიპატიჟება, რა თქმა უნდა, დიდი სიამოვნებით მივიღე და შესანიშნავი სანახაობის მოწმენი გავხდით. რესტორანში მოწვეული ჰყავდათ ათი ულამაზესი იუგოსლავიელი მსახიობი. სანახაობის შინაარსი ასეთი იყო: შაჰი თავისი ჩვეული პოზით იჯდა ამალლებულ ადგილზე, მის წინ კი ათი ულამაზესი ქალი სათითაოდ გამოდიოდა და იწყებდა გახდას. შაჰი გაფაციცებით აღევენებდა თვალს და ხელის აქნევით გამოხატავდა თავის სურვილებს... ვიდრე ბოლო მსახიობი დედიშობილა არ წარუდგა, მანამდე არავინ მოეწონა. ჩვენ სუნთქვაშეკრულნი ვუყურებდით ამ სანახაობას, ღმერთმა გაგვაძლენინა.

ჩვენი იქ ყოფნის პერიოდში მოსკოვიდან ჩამოვიდა განსაკუთრებული კონტინგენტით დაკომპლექტებული სპეციალური ჯგუფი. მოსკოველებს თავიანთი პროგრამა ჰქონდათ, მაგრამ დროდადრო გაერთიანებულ ღონისძიებებს ერთად ვესწრებოდით. ერთ საღამოს საბჭოთა კავშირ-ჩეხოსლოვაკიის მეგობრული ურთიერთობის კომიტეტმა შეხვედრა მოგვიწყო რესტორანში. იქვე, პურმარილთან ერთად იყო გასართობი

პროგრამაც. სტუმრები წინა რიგში დაგვსხეს, ჩვენთან ერთად მაგიდასთან იჯდა მოსკოვის ჯგუფის ხელმძღვანელი (გვარი მახსოვს, მაგრამ შეგნებულად არ ვწერ). სცენაზე გამოიყვანეს ილუზიონისტი, რომელმაც ერთ-ერთი ნომრის ჩვენება მაყურებლის მონაწილეობით გადაწყვიტა და, ჩვენდა საუბედუროდ, მიიწვია რუსი სტუმარი. ჩაუტარა რალაც ილეთები, გამოთხოვებისას კი ხელი ჩამოართვა და მადლობა გადაუხადა. რუსმა, ვიდრე სცენიდან ჩამოვიდოდა, ამოიღო ცხვირსახოცი და გულმოდგინედ, დემონსტრაციულად გაიწმინდა ხელები. ეს ამჟამად პროტესტის ნიშანი იყო. სიმართლე გითხრათ, ასეთი საქციელი არ მოგვეწონა, მაგრამ რა გვექნა. ჯგუფის ხელმძღვანელი შეწუხებული მოგვიბრუნდა და გვითხრა: – თქვენ რა გიჭირთ, ქუჩაში ქართულად ლაპარაკობთ და ხმას არავენ გაგცემთ, ჩვენ კი მუნჯებით დავდივართ, გვეშინია რუსულად ლაპარაკისო. რას იზამ, რასაც დასთეს, იმას მოიძიკ. ვერც ჩეხებს გაამტყუნებ.

როგორც ზემოთ აღვნიშნე, სტუდენტთა გაცვლა მიზნობრივად იყო დაგეგმილი, ყველაფერი მთავრობის ღონეზე წყდებოდა.

სწორედ ამიტომ მოგვაქცია განსაკუთრებული ყურადღება „რუდე პრაოს“ რედაქციამ და დაბეჭდა ზემოთ აღნიშნული ინფორმაცია, რომელიც მოსკოვს არ მოეწონა.

როდესაც მოსკოვში წაიკითხეს ინფორმაცია, რომ სტუდენტები დაინტერესებულნი არიან პოლიტიკური ვითარებით, ატეხეს თბილისში რეკვა, რათა გაერკვიათ, ვინ იყვნენ წასულები, ვინ ხელმძღვანელობდა მათ და ა.შ. ზარი, რა თქმა უნდა, ცეკას მდივანთან იყო (იდეოლოგიის დარგში). ატყდა აჟიოტაჟი თბილისში. ვიდრე მოსკოვში არ ჩავედით, ჩვენ ამის შესახებ არაფერი ვიცოდით. მოკლედ, მოსკოვმა სრული უნდობლობა გამოგვიცხადა და მოგვნათლა ჩეხების სოლიდარისტებად. მოსკოვში ჩასვლისთანავე დავრეკეთ თბილისში და ველაპარაკეთ პრორექტორს – ბატონ სერგო ჯორბენაძეს. მან გვითხრა, რომ რალაც გაუგებრობაა, ყველაფერი გაირკვევა და ნუ გეშინიათო. დღესვე წამოვა პარტკომის მდივნის მოადგილე, ჩამოიტანს წერილს და იმოქმედეთ ჩვენი მითითებითო. თანაც დასძინა, რომ მოსკოვში იმყოფებოდა რექტორი ბატონი ილია ვეკუა და სანამ იგი არ დარეკავდა უმაღლესი განათლების სამინისტროში, მანამდე არ მივსულიყავით ანგარიშის ჩასაბარებლად. ჩვენც ასე მოვიქცეთ.

მე, სიმართლე გითხრათ, დიდი ყურადღება არ მიმიქცევია ამ ინფორმაციისათვის. კიდევ ერთხელ რომ დავრწმუნებულიყავით, თუ რა ეწერა ასეთი ამ წერილში, ბატონი ნოდარი წაბრძანდა საჯარო

ბიბლიოთეკაში და მოიტანა ჩვენთვის გასაგებ ენაზე თარგმნილი ტექსტი. გაზეთში ისეთი არაფერი ეწერა, რომ ამხელა აჟიოტაჟი ატეხილიყო. ერთადერთი, რაც მოსკოვისთვის საგანგაშო გახდა, იყო ის, რომ სტუდენტები „დაინტერესდნენ პოლიტიკური სიტუაციით“.

ბატონი ილიას დარეკვის შემდეგ მივედით სამინისტროში, სადაც ზედმეტი შეკითხვებისა და დეტალების დაზუსტების გარეშე მიიღეს ანგარიში.

თბილისში ჩამოსულებს გვილოცავენ გადარჩენას.

მართლაც, გადავრჩით ჩვენი საყვარელი და სათაყვანებელი სტუდენტების წყალობით.

ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი მუდამ სამაგალითო და მისაბამი იყო, არის და იქნება.

პროფესორი დიანა ტყებუჩავა იხსენებს:

§14. „თურმე ყველაფერს დროც ვერ წაიღებს...“

ეს სტრიქონები ქალბატონ ნია აბესაძეს ეკუთვნის, ჩემს ძვირფას ლექტორსა და მეგობარს, სტუდენტური წლების მოგონებათა გორგალს „არიადნეს ძაფივით“ რომ მიკვლევს...

ჩემი მოსვლა ჟურნალისტიკაში ნამდვილი კურიოზით დაიწყო: ფიზიკის ფაკულტეტის მე-4 კურსის სტუდენტი ვიყავი, ის-ის იყო საგაზაფხულო სესიები ჩავაბარეთ და, უცებ ვიგრძენი – ჩემი დიდი სიმპათიების მიუხედავად ფიზიკისა და ფიზიკოსების მიმართ, „ამ დოზით“ ფიზიკა-მათემატიკის ატანა აღარ შემეძლო... ჩემს ყველაზე დიდ და ერთგულ მეგობარს, მამას გავეუძხილე ეს და ჩვენი საიდუმლო ბოლომდე – ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე ჩემს გადასვლამდე ჩვენი ოჯახის არც ერთ დანარჩენ წევრს არ გაუგია. ისე ჩავაბარე 11 განსხვავებული საგანი (სკკპ ისტორიის გარდა ყველა სხვა საგანი ზომ „განსხვავებული“ იყო და, მერე, როგორი!), ისე ვიარე მთელი თვე ჟურნალისტებთან ლექციებზე, საიდუმლო საიდუმლოდ დარჩა.

მთავარი „კურიოზი“ წინ მელოდა: ის-ის იყო განსხვავებული საგნების ჩაბარებით გამოწვეულმა დადღამ გამიარა და ჩემს საოცრად მეგობრულ, მომხიბლავ ახალ ჯგუფსაც შევჩვიე, რომ ჩვენი ფაკულტეტის „რისხვამ“, შემდგომში უსაყვარლესმა ქალბატონმა ლუბა ჯიქიამ ერთ-ერთი

ლექციიდან გამომდის და მისებურად დამიცაცხანა: „შენ რომ ყველა შენი ძმა და მეგობარი გგონია, ვილაცამ გიჩივლა და პრორექტორი გიბარებსო“. გული გამისკდა, ვინ რას მერჩის, პატიოსნად ჩავაბარე ყველა გამოცდა, მთელი ზაფხული მეცადინეობაში გავატარე და რა უნდათ ჩემგან-მეთქი?

თურმე ნუ იტყვი: მაშინდელი ფილოლოგიის ფაკულტეტის 100-ზე მეტი სტუდენტიდან სულ ცოტა 2/3 მაინც ჟურნალისტების 10-კაციან ჯგუფში გადმოსვლაზე ოცნებობდა, მე კი სრულიად განსხვავებული – ფიზიკის ფაკულტეტიდან „გადმომბრძანეს“ ამ ჯგუფში. ჩანდა, ვილაცა ეჭვებმა (თუ – „თეთრმა შურმა“?!) შეაწუხა: „ეს „ნაფიზიკოსარი“ საქართველოს ისტორიას ზუთიანზე როგორ ჩააბარებდაო და, მე და ჩემს გამომცდელებს (ყველა განსხვავებულ საგანს არა ერთ ლექტორს, არამედ – შესაბამისი კათედრის წევრთაგან შემდგარ სპეციალურ კომისიას ვაბარებდი). გვიჩივლა – ნიშანი მოუმატესო.

გამოცდის შემდეგ თვეზე მეტი იყო გასული იმჟამინდელი პრორექტორის, ბატონი გურამ ჭილაშვილის კაბინეტში რომ დამიბარეს. არც კი მეგონა, თუ რამ მახსოვდა წესიერად, მაგრამ ექსტრემალურ სიტუაციაში ჩემი ქვეცნობიერი ისე გააქტიურდა, პრორექტორის კაბინეტში შეკრებილი საქართველოს ისტორიის კათედრის წევრები (მას შემდეგ 30 წელია გასული და, ალბათ, შეიძლება ზედმეტი თავმდაბლობის გარეშე ვთქვა სიმართლე) სახტად დაეცოვე. განსაკუთრებით ბ-ნი შოთა მესხიას სიტბო და ქება დამამახსოვრდა, რომელსაც მაშინ პირადად არც კი ვიცნობდი და, რომელმაც, ლამის მომიბოდიშა – ჩვენ კი არაფერში გვეპარებოდა ეჭვი, მაგრამ, ზომ იცით, წესია ასეთი, რადგან იჩივლეს, განმეორებით უნდა გამოგვეცადეო. ისიც უთუოდ უნდა ითქვას, რომ უკლებლივ სუყველა გულწრფელად შეწუხებული ჩანდა, ერთმანეთზე „გემრიელ“ საკითხებს მაძლევდნენ, ისეთებს, რისი არცოდნაც ქართველი ადამიანისთვის (მომავალ ჟურნალისტზე რომ არაფერი ვთქვათ!) ნამდვილად სირცხვილი იქნებოდა. ძალზე დეტალურად და ნიუანსობრივად რომ ჩამძიებოდნენ, ცხადია, ჩემი ჩაჭრაც კი არ გაუჭირდებოდათ, მაგრამ, კეთილგანწყობა, მევანის უკეთური, არაუნივერსიტეტული საქციელის გამო გულწრფელი წუხილი, სახეზე ეწერა ყოველ მათგანს.

არც მაშინ და არც მერე არ დავინტერესებულვარ ჩემი „პატარა მტრის“ ვინაობით. მას თავისი გასაჭირიც ეყოფოდა, მე კი, დიდ მღელვარებასთან ერთად, ერთი ძალზე შთამბეჭდავი, ნამდვილი

უნივერსიტეტული გაკვეთილი მივიღე რექტორატში და, ერთი შემდგომში სასიამოვნოდ გასასხენებელი, გამარჯვების სიხარულიც ვიწვნიე. მხოლოდ ბ-ნი გურამ ჭილაშვილი იჯდა კოპებშეკრული, ვიდრე ვპასუხობდი. ჩემი სათაყვანებელი ლექტორი, რომელიც ფიზიკის ფაკულტეტზე თეორიული მექანიკის კურსს მიკითხავდა და, არცთუ ურიგო სტუდენტად მიცნობდა. კაცმა რომ თქვას, ჩემი ერთადერთი ნაცნობი და მახლობელი იქ მყოფთაგან ბ-ნი გურამი იყო და კიდეც მწყინდა და მიკვირდა მისი ამგვარი დამოკიდებულება, მაგრამ, ვიდრე მეკითხებოდნენ, შუბლი არ გაუხსნია, კუშტად შემომცქეროდა თავისი გამჭოლი, რენტგენისებური მზერით. პასუხი რომ დავამთავრე და ყველაფერი კეთილად დასრულდა, კომისიის წევრებს მიმართა: – ზომ გეუბნებოდით, ამას მათემატიკური ანალიზი და თეორიული მექანიკა აქვს ნასწავლი და თქვენი ისტორია გაუჭირდებოდაო?! მერე მე მომიბრუნდა: – შენ კი, შენ უარესის ღირსიც ხარ! შეიძლება ადამიანმა ფიზიკის ფაკულტეტზე ისწავლოს ოთხი წელი და მერე ის რაიმე სხვაზე გაცვალოსო?

ძლივს არ მივხვდი მისი წყრომის მიზეზს? ფიზიკაზე ფანატიკურად შეყვარებულმა ბატონმა გურამმა „ვერ მაპატია“ მისი სათაყვანებელი პროფესიის „ღალატი“...

აქ ისიც მინდა გავიხსენო, რომ, თავის დროზე, ვიდრე ფაკულტეტის შეცვლის თხოვნაზე ხელს მომიწერდა, როგორც პრორექტორი, ორ საათზე მეტი ვისაუბრეთ და, ნამდვილი გამოცდაც მომიწყო იმის გასარკვევად, რამდენად სერიოზული იყო ჩემი ინტერესი ჟურნალისტიკისადმი, ზომ არ ვდგამდი მოუფიქრებელ, არასერიოზულ ნაბიჯს, რომელიც მერე შეიძლება სანანებელი გამხდომოდა. გარდა ჩემი სიტყვიერი არგუმენტებისა, თან „ნივთმტკიცებებიც“ წარვუდგინე: პუბლიკაციები, გამოსაცემად გამზადებული წიგნი „რადგან მზე ყველაზე მახლობელია“, რომელიც ისააკ ნიუტონის ცხოვრებასა და შემოქმედებას ეძღვნებოდა... მაშინ კი უსიტყვოდ მომიწერა ხელი და მე მომიჩვენა, რომ „შთაბეჭდილება მოვახდინე“, მაგრამ, როგორც ჩანს, უბრალოდ, ანგარიში გაუწია ჩემს ღიდ სურვილს, თორემ აღფრთოვანებით ნამდვილად არ შეხვედრია ამ ნაბიჯს...

ახლა, როცა 30 წელზე მეტია გასული მას შემდეგ, ხშირად ვფიქრობ და არასოდეს შემაპრვია ეჭვი მაშინ გადადგმული ნაბიჯის სისწორეში – იქა ვარ, სადაც მინდოდა ვყოფილიყავი და ზოგჯერ შიშიც კი მიპყრობს, ეს ნაბიჯი რომ არ გადამეღება, ალბათ, მთელი ცხოვრება არა ჩემი, არამედ – სხვისი ცხოვრებით უნდა მეცხოვრა, რაც ყველაზე ღიდი სასჯელი მგონია. რაც შეეხება „ფიზიკოსობის წლებს“, ეს ჩემი

ცხოვრების ყველაზე საინტერესო, ნაყოფიერი და ლამაზი წლებია, რომელსაც არაფრით დავთმობდი, თავიდან რომ შეიძლებოდა კიდევ ცხოვრების დაწყება. ამ წლებმა ძალიან ბევრი მომცა, როგორც პიროვნებასაც და, როგორც ჟურნალისტსაც: მე ხომ „მიგნიდან“ დავათვალიერე ამ უნიკალურ პიროვნებათა ყოფა, ფიზიკოსებად რომ იწოდებიან. თანაც, იმ პერიოდში თსუ ფიზიკის ფაკულტეტის „ოქროს ხანა“ ედგა: დეკანი, თვით გურამ ჭილაშვილი, დეკანის მოადგილე – გიორგი ასლანიძე, მსოფლიოში სახელგანთქმული მეცნიერები: მათე მირიანაშვილი, ელფეთერ ანდრონიკაშვილი, ვაგან მამასახლისოვი, თენგიზ სანაძე, გივი ხუციშვილი, ფელიქს ტყეშჩაგა, გოგი ალექსანდრია, არჩილ სულაქველიძე, ნათელა კახნიაშვილი... სხვაც, არაერთი. ღმერთო შეძინდე, თუ რომელიმე მათგანი გამოძრჩა, ეს იყო საკუთარ პროფესიაზე, სტუდენტზე ფანატიკურად შეყვარებული პროფესორა: მახსოვს ბ-ნ ელიზბარ წითლანაძის სიტყვები, რომლითაც მათემატიკური ანალიზის კურსი დაიწყო პირველკურსელებთან: „ჩემო უმცროსო კოლეგებო, თქვენ სულ მალე მათემატიკის სასიამოვნო ტყვეობაში გაეხვევით...“ ფიზიკის დიდდი აუდიტორიის სულგანაბებული „მრევლი“ მართლაც მოჯადოებულივით უსმენდა ბატონ ელიზბარს, ულამაზეს ფორმულათა ხიბლით დატყვევებული... ან კიდევ, პროფ. ნათელა კახნიაშვილი, რომელიც ყოველ ლექციაზე ისე მოდიოდა, როგორც ამაღლებულ ზეიმზე და რომელმაც საოცარი რამ გვითხრა ერთხელ, მეორეკურსელებს, ანალიზურ გეომეტრიაში მორიგი (ალბათ – ათასმეერთე!) თეორემის დამტკიცებას რომ მორჩა: „მე გულწრფელად მეცოდებიან ის ადამიანები, ამ თეორემათა ხიბლს ვერასოდეს რომ ეზიარებიანო“ და ჩვენ ყველას მისი ეს განცდა მომენტალურად გადმოგვედო... რამდენჯერ მინატრია შთაგონების ასეთი უნარი ჩემს სტუდენტებთან...

გადიარეოდა გურამ ჭილაშვილი, აბა რა მოუვიდოდა, ამ საოცარ სამყაროს ნაზიარები, მთელი ოთხი წლის განმავლობაში ფიზიკის, მართლაც უნიკალურ, არავისმსგავს (იმ წლებში, ყოველ შემთხვევაში!) ფაკულტეტზე ათასგანსაცდელგამოვლილი (ვინც „ვერ უძლებდა“, როგორც წესი, პირველ-მეორე კურსზე განითესებოდა ხოლმე), დიამეტრალურად განსხვავებულ – ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე გადასვლის ნებართვისთვის რომ მივადექი, მაგრამ, ვგრძნობდი, მე ჩემი გზა მქონდა და ვეღარავინ გადამარწმუნებდა... ჩემი ინტერესი ფიზიკისა და ფიზიკოსების მიმართ, მაინც, დილექტანტური იყო, (როგორც შემდგომში გაეაცნობიერე – ჟურნალისტური), ნამდვილი პროფესიული ინტერესი კი ფანატიზმს ითხოვს პიროვნებისგან. ასეთი რამ მე ჩემს თავში

მხოლოდ ჟურნალისტიკისადმი – „ადამიანთმცოდნეობისადმი“ შევიგრძენი, ჭეშმარიტი ჟურნალისტიკისადმი, რომლის საგანიც ადამიანთა სამყაროა, არანაკლებად იდუმალებით მოცული, ძნელად შესაცნობი და ძვირფასი, მაზღაბელი, ოღონდ, ისევ და ისევ ადამიანებისათვის სასარგებლოდ... ახლა „მოდურია“ მედიის სულ სხვა მიზნით გამოყენება, ამაზე საუბარი შორს წაგვიყვანს (სიტყვა ისედაც გამიგრძელდა), მაგრამ მინდა ვთქვა უმთავრესი – ჟურნალისტიკა ჩემთვის (ახლაც და მაშინაც), სხვის ტიკვილზე ძალაძოდ დადების, სხვისი სიხარულით, სხვისი წარმატებით გახარების, „სხვის ომში“ შეუპოვრობის სურვილი და უნარია (თუკი ეს ომი სამართლიანია, ცხადია!) და არა იაფფასიანი, იოლი პოპულარობის, ყოვლისკადრებით მოპოვების საშუალება, რადაც ღლეხ აქცია ეს უკეთილშობილესი, ჭეშმარიტად ელიტარული პროფესია მავანმა, მართლაცდა, „საყველპუროდგანსწავლულმა“ (ასეთები, ჩანს, ყველა დროში იყვნენ, მაგრამ ამ დოზით?!) ფსევდოჟურნალისტმა. მისი არსი ხომ („სიტყვით დარწმუნების ხელოვნების“ არსი – უძველესი ტერმინოლოგიით ჟურნალისტიკა ხომ, პირველ ყოვლისა, სწორედ სიტყვით დარწმუნების ხელოვნებაა) გენიალურად და მარტივად, ცალსახად განსაზღვრა „კაცობრიობის მასწავლებელმა“, დიდმა არისტოტელემ: „სიმათლის დამკვიდრება სიკეთის სახელით“. ყოველი სიტყვის „საბოლოო მიზანი ხომ არის (უნდა იყოს! დ.ტ.) წინასწარგანზრახული სიკეთე“. სწორედ ეს „წინასწარგანზრახული სიკეთეა“ ის უძლიერესი იარაღი, რითაც იმარჯვებს „მე-4 ხელისუფლება“ ყველაზე მძიმე ომშიც კი, თუკი სათანადო პროფესიონალიზმით და, რაც არანაკლებ მნიშვნელოვანია – სუფთა ხელებით (იგულისხმეთ – სინდისით) იბრძვის. ჟურნალისტი, ჩემთვის, პირადად, სწორედ ზნეობით იწყება, მხოლოდ ამის შემდეგ აქვს მნიშვნელობა ნიჭიერებასაც, განსწავლულობასაც, შეუპოვრობასაც... ამის გარეშე ერთი ნაბიჯია „მე-4 ხელისუფლებიდან“ „მე-2 უძველესამდე“... ეს იყო ის ბეწვის ხიდი, რომელზე სიარულიც ჩემს მოწოდებად მიმანდა და ფიზიკოსებთან გატარებული წლები ღიად გამომადგა, როგორც ზნემაღლობის გაკეთილებიც და, არანაკლებად – ჭეშმარიტების ძიების, ჭეშმარიტების წვდომის სკოლაც...

ასე მოვედი ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე.

მერე – სტუდენტობის ზღაპრული წლები: – ფეხით მოვლილი მთელი საქართველო, ჩვენი სტუდენტური სამეცნიერო წრე, რომელსაც პროფ. ნოდარ ტაბიძე ხელმძღვანელობდა, – ჩვენი „საფიზენო“, სადაც ჩვენს პირველ პროფესიულ ჩვევებს ვიძენდით: ერთმანეთის ნალვაწის

პირუთვნელად შეფასებას, სათქმელის გულწრფელად, კეთილგანწყობილი პრინციპულობით გადმოცემას, ერთგულებას, მეგობრობას, ერთმანეთის მხარეში დგომას ესწავლობდით, ჟურნალისტური „ამქრის“ წვერებად ვყალიბდებოდით; ჩვენი სასწავლო გაზეთი „ახალგაზრდა ჟურნალისტის“ სანუკვარი ნომრები, „გაზეთის დაბადების“ სასწაული, პირველი ნედლი სტრიქონების სიხარული...

მოგვიანებით – ხუთწლიანი განმორება უნივერსიტეტთან – „ახკომის“ უბედნიერესი წლები, და მაინც, უპირველესი შეფასებელი – ჩემი ფაკულტეტი... კვლავ მასთან დაბრუნება და ინტენსიური თეორიული კვლევა—ძიება: იდეის პოვნა ყველაზე რთულია და ძალზე სასიამოვნოც. ჩემი იდეალური მეცნიერ—ხელმძღვანელი, ბ-ნი ნოდარ ტაბიძე, რომელმაც იმგვარად იცის ამოცანის დასმა ახალგაზრდის წინაშე, როგორც არავინ...

1986 წელი

პირველი ლექცია: „მე შენ მარადიულ ახალგაზრდობას გჩუქნი“, „მთავარია კონტაქტი დაამყარო, დანარჩენი თავისთავად გამოვრე! თამამად, თავაწეულმა შეაბიჯე აუდიტორიაში, ცხვირ—პირი ნუ ჩამოგტირის!“ — ჩემი დიდი მასწავლებლის შეგონება—გამხსნელება და — პირველი ზიარება: თსუ მე-2 კორპუსის საპროფესოროში შესულს ჩემი მომხიბლავი ლექტორი—ქალბატონების — ნინუსი მახარაძისა და მარინა კანდელაკის სიყვარულით, სითბოთი სავსე სახეები, თითქოს საქორწინო კაბას მისწორებენო, ისე მესათუთებიან, საკუთარ პირველ ლექციას იხსენებენ და ლოცვა—კურთხევით მისტუმრებენ აუდიტორიაში „მარადიულ ახალგაზრდობასთან“ შესახედრად...

მღელვარებამ ნელ—ნელა უკან დაიხია.

„კონტაქტი“ შედგა.

1988 წელი

საკანდიდატო დისერტაცია — „დეტალი, პუბლიცისტური ტექსტის შინაარსობრივი ელემენტი (ფუნქციურ—ტიპოლოგიური ანალიზი)“.

მომდევნო წლებში, ყოველ შემოდგომაზე, თითო შინაარსობრივი ელემენტის ფუნქციურ—ტიპოლოგიური კვლევა და კათედრის სხდომაზე წაკითხული წლიური თემები: ფაქტი, არგუმენტი, იდეა, პრობლემა, ქვეტექსტი, გამონაგონი, რიტორიკული ფიგურები... „თავისთავად“ დაგროვილი უზღვავი მასალა.

ბოლოს, 1997 წელს თსუ გამომცემლობის გრიფით წიგნად გამოცემული მონოგრაფია „პუბლიცისტური ტექსტის შინაარსობრივი ელემენტები“ და — 1998 წ. სადოქტორო დისერტაცია.

მცირედი შესვენება და კვლავ ბატონი ნოდარის ირონიით გაჯერებული შეხსენება: „ზოგიერთ ქალბატონს თუ პგონია, თუნდაც „ბრწყინვალე“ სადოქტოროთი ამოიწურება მისი მისია, ძალიან შემცდარა... მეცნიერება, ჩემო პატარავ, ცხოვრების წესია და არა – ერთფერადი (თუნდაც, რამდენიმეჯერადი) შემოქმედებითი აქტი“. მერე, უფრო მკაცრად და კატეგორიულად: – „ორი კვირის ვადას გაძლევ, მაგისტრატურისთვის ახალ, შენი აზრით საჭირო და საინტერესო საგანს მოიფიქრებ, თავისი გაფართოებული გეგმითა და შესაბამისი პროგრამით. დღეიდანვე დაიწყე მონოგრაფიაზე ფიქრი, გეყოფა უსაქმურობა...“ ეს „პატარავ“ ყველაზე მსუსხავი და ორჭოფულია „ტაბიძის ფრაზათა“ შორის: ალერსისა და ცინიზმის ზღვარზე მდგომი. ვერ გაიგებ, გეფერება თუ საკუთარი სიპატარავის მწვავე შეგრძნებას გიფორიაქებს „ჭეშმარიტების ოკეანის ნაპირას“, რომ მოსვენება დაგაკარგვინოს. სხვისი არ ვიცი, ჩემზე კი ნამდვილად ლაკმუსივით მოქმედებს, მართლა ძალზე „პატარა“ (უმნიშვნელო) მეჩვენება თავი და – „უსაქმურიც“, მაიძულებს, ყველაფრის მოუხედავად (უღრობა, სოციალ-პოლიტიკური ძვრები, „ქვეყნის დაქცევა“ და მისგან გამომდინარე ყოფითი თუ სხვა გაუსაძლისი პრობლემები და ა.შ. და მისთ.), მაინც „ფორმაში ვიყო“: „არც ერთი დღე ფრაზის გარეშე“, აზროვნების, ფიქრის გარეშე ... აქ კიდევ ერთი „ტაბიძისეული“ ფრაზა-შეგონება წამოგეწევა: „მე შენ ის პიროვნება მგონიხარ, ყოველგვარ ვითარებაში რომ იხდის თავის ვალს ქვეყნისა და პროფესიის წინაშე“ (ახლა ზოგისთვის ამგვარი მიდგომა ანაქრონიზმია: „რა ღროს „მოვალეობებია“, თავის გადარჩენის ინსტინქტმა ლამის ჩვენს „ოთხფეხა მოძმებს“ დაგვამსგავსოს, მაგრამ... არა ტაბიძის გვერდით, არა მის გარემოში, მაშინ აქედან შორს, ძალიან შორს უნდა წახვიდე, რომ ვერ ხედავდე მის ტიტანურ შრომას, უშურველ გაცემას, თავგანწირვასაც, რომ აღარ მოგწოდეს მისი გამჭოლი მზერა – ლაკმუსი...). ასე „იძულებით“ მოდის ფიქრი მართლაც, ერთ-ერთ ყველაზე არსებითზე, ჩემი აზრით, ჩვენს პროფესიაში: „ემოციურისა და რაციონალურის ურთიერთმიმართება პუბლიცისტურ ტექსტში“. ფაქტობრივად, ეს კვლავ იმ მარადიული პრობლემის ერთი ასპექტია – პუბლიცისტური ტექსტის ფუნქციურ-ტიპოლოგიური, სტილური თავისებურებების კვლევისა.

ჩვენი საუბარი ივნისში შედგა. სექტემბერში უკვე ცხრილში „ზის“ საგანი: – „ემოციურისა და რაციონალურის ურთიერთმიმართება პუბლიცისტურ ტექსტში“. ლექტორი – თქვენი მონა-მორჩილი. კითხვის

ნიშნადქცეული გავრბივარ ბატონ ნოდართან. „კურსი ჯერ მზად არა მაქვს, რა წაიკითხო?“ კვლავ ირონიით ჭარბად გაჯერებული შეგონება: „ძალი ვინც მოკლა, იმან უნდა გადაათრიოს, აბა შენს მოფიქრებულ საგანს სხვა ხომ ვერ წაიკითხავს?“ უკან დასახვევი გზა მოჭრილია, ყოველი ლექციისთვის მე უფრო ინტენსიურად ვემზადები („ვმეცადინებ“), ვიდრე ყველაზე მონდომებული და თავგამოდებული სტუდენტი. არასოდეს ვიცი, რა იქნება მომდევნო ლექციის თემა. ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში უნდა „ვიპოვო“ სწორი გზა. არსებობს ცურვის შესწავლის „ბარბაროსული“ მეთოდი: ღრმა წყალში ჩაგაგდებენ და, მიგატოვებენ. უნდა გამოცურო (ჯერ – თუ ამოყვინთე!), სხვა გზა არა გაქვს (ადამიანს მოეპოვება შესაბამისი ინსტინქტი, რომელიც ექსტრემალურ სიტუაციაში აუცილებლად ამუშავდება), წინააღმდეგ შემთხვევაში, იხრჩობი, ამიტომ, მთელი შენი ძალები უნდა დაძაბო... რალაც ამდაგვარს განვიცდი და, ვერ ვიტყვი, რომ ეს უსიამოვნო განცდაა. ზოგჯერ მენანება კიდევ, რომ „სადოქტორო“ უკვე დაწერილ-გამოცემულ-დაცულია, ახლა ეს ახალი პრობლემა ბევრად უფრო მხიბლავს და მაინტერესებს.

თავდაპირველი ჩანაფიქრი თანდათან ტრანსფორმაციას განიცდის და უკვე გამოცემას (დაფინანსებასაც!) ელოდება მონოგრაფია: „ჟურნალისტიკამცოდნეობა მომიჯნავე დისციპლინათა ზღურბლთან“, სადაც ერთ პარაგრაფში შედის „ემოციურისა და რაციონალურის ურთიერთმიმართება პუბლიცისტურ ტექსტში“. გმადლობთ, ბატონო ნოდარ, ამ „იძულებისთვის“, იმ „კეთილშობილი ცინიზმისთვის“ (რის წყალობითაც არაერთი გადაიმტერეთ!), თქვენი „ბარბაროსული მეთოდებისთვის“ – სხვაგვარი ხომ მეცნიერებაში ფონს ვერ გაპოვნინებს...

ქართული მეცნიერების (არა მხოლოდ ჟურნალისტურის) აღსასრული მაშინ დადგება, როცა „ლმობიერად“, შეღავათებით აევნებთ შუქს სუროგატს მეცნიერებაში, პროფესიაში, საზოგადოდ. ღმერთმა დაგვიფაროს ამგვარი კომპრომისებისგან...

ჯერჯერობით სულ ესაა – 9 წიგნი, ერთი დასტამბული მონოგრაფია, ერთიც გამოცემის მომლოდინე... ერთი ფიზიკოსი მეუღლე (ყველაზე ფასეული, რაც ფიზიკის ფაკულტეტიდან „შემომჩრა“) და, მაინც, ჩემი არსებობის ერთადერთი (უეჭველი) გამართლება, ჩემი შვილები – მაიკო და ირაკლი...

ჟურნალისტი მანანა ნოღია მისთვის დამახასიათებელი თავმდაბლობითა და მოკრძალებით იგონებს თავის პროფესორ-მასწავლებლებს.

§15. ფიქრის გორაზე

... ეს იყო 1977 წლის 26 სექტემბერი, გაზეთ „თბილისი“-ს რედაქციაში ერთი დღით სიამოვნებით დაგვითმო თავისი ადგილები და...

ჩვენ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის სტუდენტები, ბატონ ნოდარ ტაბიძის ხელმძღვანელობით, გავხდით გაზეთ „თბილისი“-ს იმდღევანდელი ნომრის ბატონ-პატრონი. მშვენიერი გაზეთი გამოგვივიდა, ამას დიდხანს იხსენებდნენ უნივერსიტეტში და ჟურნალისტთა წრეებშიც. ჩვენ ყველა გვიცნობდა, ეტყობა ეს გაზეთი კარგად დაგვებოდა და ის მცირეოდენი პოპულარობა, რაც ჩემს ტელეწამყვანობას მოჰყვა, დიდი ნიჭის არა, უფრო შრომისმოყვარეობის, პასუხისმგებლობის, ალღოსა და იღბლის წყალობა თუა. ალბათ:

უნივერსიტეტი, სტუდენტობა, პროფესორ-მასწავლებლები. რომელი ერთი მოვიგონო!

– ბატონი ნოდარ ტაბიძე. მისეული რეპლიკები, შეფასებები, მთელი მეცნიერება გამახსოვრდება, სტუდენტობას ის-ის იყო შევუდექით და, შემოთავაზებული თემა, „რატომ გავხდით ჟურნალისტი“, ასე დავიწყე:

„მამაჩემი მეზვეწებოდა, ოღონდაც ჟურნალისტობა გადაიფიქრე და რაც გინდა მთხოვე“. აზრი ბოლომდე დამთავრებული არ მქონდა, ჩემმა ლექტორმა ცივად შემაწყვეტინა: „ასეთი ჭკვიანი რომ არის ბატონი გიორგი, ამიტომაც ვცემ უდიდეს პატივს“.

საინტერესოა, ახსოვს თუ არა ბატონ ნოდარს ეს სიტყვები მაშინ, როცა დღევანდელ ჩემს „ნაცოდვილარს“ მიქებს. მე კი დღემდე ისე მერიდება მისი... ქაღალდი კი, ქაღალდი ყველაფერს იტევს.

ბატონი იოსებ ბოცვაძე... ვტრიაბახობდით, ჩვენი მეგობრის სიამარი, ჩვენი სოსიკოს ბაბუ რომ იყო, თუმცა ამით არასოდეს, გვისარგებლია, არასოდეს გავთამამებივართ. როცა უნივერსიტეტში ვეღარ შეძლო სიარული, შინ დაგვიბარა, გამოცდაზე, გაღიმებული შემოგვეგება, გადაგვკოცნა, მოგვიკითხა, მოგვეფერა, გაგვიმასპინძლდა, ნიშნებიც ჩამოგვირიგა და...

ასეთი დამამახსოვრდა!

დღემდე მომყვება, ფიქრის გორაზე, ბოცვაძეების დიდ ოჯახში გატარებული ერთი შთამბეჭდავი დღე“.

საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის თავმჯდომარე აკაკი

სიზარულიძე თავის მოგონებაში სიმპატიებს ვერ მალავს პროფესორ იოსებ ბოცვაძის მიმართ.

მახსოვს გამოცდა გვექონდა ქართული ჟურნალისტიკის ისტორიაში ბატონ იოსებ ბოცვაძესთან, ბილეთია, რომ ავიღე, სამი საკითხიდან ორს ჩინებულად გავეცი პასუხი, მესამე კი... რა გითხრათ, ვიცი, მაგრამ ვაი ამ ცოდნას, გადაეწყვიტე – რაც უფრო უკეთ ვიცოდი, იმ საკითხით შემეცვალა და ურცხვად დავიწყე. მეგონა, ბატონი იოსები შემაჩერებდა, თქვენც არ მომიკდეთ, ბოლომდე მომისმინა, ჩათელის წიგნაკი გამომართვა და ნიშანი ჩაწერა. თან დააყოლა: ხუთიანს გიწერ, მაგრამ შინ მისვლისთანავე მესამე საკითხი ბილეთის მიხედვით კიდევ ერთხელ დაისწავლეო...

ცნობილი ჟურნალისტი და გაზ. „ლელოს“ რედაქტორი თენგიზ გაჩეჩილაძე მის მცირე მოგონებაში დიდ სიმპათიას ამჟღავნებს საყვარელი ლექტორისადმი. „ანგელოზი სტუდენტები არც ჩვენ ვყოფილვართ... ახსენდება, მესამე ლექციის შემდეგ მთელი ჯგუფი შევიკრიბეთ ჩვენი კორპუსის შესასვლელთან, რაღაც ახალი კინოფილმი გადიოდა და ჯგუფურ „მატალოზე“ ვაპირებდით წასვლას, ლექტორი ცარიელ აუდიტორიაში შესულა, უკან გამობრუნებულს კი კათედრაზე დაუჩივლია, რა ხდება, არც ერთი სტუდენტი აუდიტორიაში არ არისო?!“, გაცეცხლებული გამოვარდა ქუჩაში ბატონი თამაზ ქვარიანი, ჩვენ უკვე ტროლეიბუსის გაჩერებაზე ვიდექით.

„რა ხდება, ქუჩაში რას აკეთებთ, ახლავე შებრუნდით აუდიტორიაში. შემოგვიტია დატუქსვით. პირდაპირ მივახალეთ, რასაც ვაპირებდით და... – „მერე, აქ რაღას უდგებართ, დრო ისედაც ცოტა რჩება, წავედით!“ და წავედით მისი მანქანით“.

თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის დოცენტი გულიკო მარუაშვილი და კინო-ტელე ლაბორატორიის გამგე საშა უნაფქოშვილი, ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის თანამშრომლებთან ერთად, თავიანთ აზრს გამოხატავენ შესანიშნავი მოღვაწეების და პიროვნებების თამაზ ქვარიანისა და გულბათ აბელიშვილის შესახებ მოგონებებში.

§16. შტრიხები პორტრეტისათვის

სიყვარულითვე დაუბრუნდა...

თამაზ ქვარიანზე ერთმნიშვნელოვნად საუბარი შეუძლებელია. იგი ხელოვანიც იყო და ჟურნალისტიც, მეცნიერიც და პედაგოგიც.

ხელმძღვანელიც და ახლო მეგობარიც. ბატონი თამაზიც იყო და უბრალოდ თაზოც. სწორედ თაზოდ მოიხსენიებდა მას დიდი თუ პატარა, კოლეგებიც და სტუდენტებიც, და ეს სრულიადაც არ ნიშნავდა უბირ ფამილარობას, არამედ მის მიმართ გამოვლენილი სიყვარულისა და სითბოს უდავო დასტური იყო.

თამაზ ქვარიანმა, უნივერსიტეტის კინო-ტელე სასწავლო-სამეცნიერო ლაბორატორიის ერთ-ერთმა სულისჩამდგმელმა და პირველმა გამგემ, სათავე დაუდო საუნივერსიტეტო კინომატიანეების, უდიდეს მეცნიერთა პორტრეტების შექმნას, სასწავლო ფილმების გადაღებას. შედეგად ძვირფასი საარქივო დოკუმენტები, უნიკალური ფილმოთეკა დაუტოვა უნივერსიტეტს.

ბატონი თაზოს სამეცნიერო და პედაგოგიური მოღვაწეობა ცალკე საუბრის თემაა, მესხიერებაში, უპირველეს ყოვლისა, იგი იმ შესანიშნავ პიროვნებად დარჩა, რომელიც გამორჩეულად იყო დამუხტული სიცოცხლის სიყვარულით, ყველაზე ყოფით მოვლენაშიაც სილამაზის დანახვის უიშვიათესი ნიჭით.

დაუღალავი ენთუზიასტი ყოველ ახალ საქმეს საოცარი აღმაფრენით, მთელი არსებით ეძლეოდა, უპირობოდ, მთელი ძალისხმევით ისწრაფოდა მიზნის მისაღწევად და აუცილებლად აღასრულებდა კიდევ. თანდაყოლილი არტისტიზმი მას საზეიმო განწყობილების შექმნის არაჩვეულებრივ უნარს ანიჭებდა. საოცრად უყვარდა ერთფეროვნების შეგრძნების სიურპრიზებით გაქარწყლება, ჩვეულებრივი დღის დღე-სასწაულად გარდაქმნა, რომელიც განუმეორებლობის განცდით უნდა შეფერილიყო.

ზოგი პიროვნების ორმაგი ბუნება „საშინაო“ და „საგარეო“ ხასიათით ვლინდება – სახლში სხვაა და გარეთ სხვა. ბატონი თაზო საკუთარ ოჯახშიაც მარად ხალისიან, საოცრად მზრუნველ და მოყვარულ ადამიანად, პატარა თუ დიდი დღესასწაულის კომპოზიტორად და დირიჟორად წარმოგვიდგებოდა. მისი მომხიბლავი, მუდამ მომღიმარი მეუღლე ნუნუ, მისი არაჩვეულებრივად ლამაზი შვილები, შვილიშვილები – ყველა ერთად – საოცრად პარმონიულ, სიკეთით და სიყვარულით სავსე ოჯახის ეტალონად აღიქმებოდა და იმ განსაკუთრებული ზიბლით გამოირჩეოდა, მათი ბინის ზღურბლის გადაბიჯებისთანავე ყველას რომ აჯადოებდა.

უღვწეო ენერგიისა და მოუსვენარი ბუნების იყო ბატონი თაზო. ამიტომაც მისი ცხოვრება მუდამ აჩქარებული ტემპით მიედინებოდა. მაგრამ ამ სიჩქარეში არასოდეს ავიწყდებოდა ადამიანი. მოსიყვარულე

*აკაკი შანიძე და ზაადო უვანია „თბილისის უნივერსიტეტის“
პოლიტიკური ნომრის მომზადებისას*

*სანდრო მამასახლისი, ჯანსუღ ჩარკვიანი,
დოდო შანშიაშვილი და დავით გამეზარდაშვილი*

მურმან ლებანიძე – ფაკულტეტის სტუმარი

ჟურნალისტიკის კათედრა (1964 წ.)

წინა პლანზე – სანდრო მამასახლისი. სხედან: დალი ჩიკვილაძე, მარგო სურგულაძე, ილია ნატროშვილი, მარინა კანდელაკი. დგანან: თამაზ ჭვარიანი, ზაირა ფირცხალაიშვილი, იოსებ ბოცვაძე, დონარა კანდელაკი

და გამოჩეულად ყურადღებიანი, სითბოს გულუხვად გაცემდა. ნათქვამია, რასაც დაუნანებლად გაიღებ, უდანაკარგოდ დაგიბრუნდებაო. ბატონ თაზოს გაღებული, სიყვარულითვე დაუბრუნდა...

კაცი, რომელსაც ძალიან უყვარდა უნივერსიტეტი

„ზოგი ადამიანი თავიდანვე მოხუცის ნაოჭით იბადება, ზოგი კი ხანდაზმულობაშიაც მარადიულ ყრმად რჩებაო“. გერონტი ქიქოძის ამ სიტყვებმა კიდევ ერთხელ წამოძვინებინა იმ ადამიანის სახე, რომელმაც სუფთად და შეუმღვრევლად განვლო ცხოვრების გზა და ბოლომდე დიდ ბავშვად დარჩა. ასეთი იყო გულბათ აბელიშვილი – დაუვიწყარი, უსაყვარლესი...თმაშვერცხლილი, მაგრამ უბერებელი; ასაკში შესული, მაგრამ მარად ახალგაზრდა, ყველა თაობის ტოლი და სწორი. მართლაც ერთადერთი და განუმეორებელი.

ვინ იყო გულბათ აბელიშვილი, არ ესწავლება უფროსი ასაკის უნივერსიტეტებს. ყველა იცნობდა ამ მეოცნებე, მუდამ ახალი იდეებით აღსავსე, მშფოთვარე, დაუდგრომელ და მართალ კაცს. კარგად იცოდნენ, თუ როგორ უსაზღვროდ უყვარდა უნივერსიტეტი და ამ სიყვარულს ყოველ წუთსა და წამს საკუთარი მოქმედებით ამტკიცებდა. მოწინავეს ქართული სამეცნიერო კერის, საერთოდ, ქართული საქმის მიმართ მთელი არსებით გამოხატავდა და მუდამ ცდილობდა, ეს გრძნობა საყოველთაოდ განეცრთო და ყველა ეზიარებინა. იგი ხშირად გვიმორება, რომ ივანე ჯავახიშვილი უნივერსიტეტის ეზოში შემობიჯებისთანავე ცოდნის ტაძარს ქედს უხდიდა. გულბათიც ქუდმოხდილი შედიოდა უნივერსიტეტში და ამას სრულიად ბუნებრივად, ყოველგვარი პოზის გარეშე აკეთებდა. იგი ხომ დიდი მასწავლებლის ერთგული შეგირდი იყო... ივანე ჯავახიშვილი, როგორც უნივერსიტეტის ჭეშმარიტი მესაძირკვლე და ამაგდარი, გულბათისათვის საფიცარი ხატი იყო. ვერც მოისვენა, სანამ რეჟისორებთან – თ. ნოზაძესთან და რ. ხუნწარიასთან ერთად – ამ დიდ ადამიანზე ფილმი არ შექმნა. ეს ფილმი, „ივანე ჯავახიშვილი“, უყვარდა თავისი დოკუმენტური ფილმებიდან გამორჩეულად, რადგან სწორედ მასში ჩაღო თავისი სულის დიდი ნაწილი, თუმცა თავად ფიქრობდა, რომ დიდი მამულიშვილის ხსოვნის უკვდავსაყოფად ძალზე მცირეოდენი გაიღო და კიდევ ბევრი რამ დარჩა უთქმელი.

აღნიშნული ფილმი რეჟისორ გულბათ აბელიშვილის ბიოგრაფიის ბოლო პერიოდს განეკუთვნება, მანამდე მან საკმაოდ დატვირთული, არაორდინარული ცხოვრება განვლო.

ჯერ კიდევ მოზარდი იყო გულბათი, როცა კინემატოგრაფიის ტყვეობაში აღმოჩნდა ხელოვნების ამ სფერომ ისე გაიტაცა, რომ ოცი წლის ჭაბუკმა მტკიცედ გადაწყვიტა, რეჟისორი გამხდარიყო. კიდევ გაემგზავრა მოსკოვში და კინემატოგრაფიის საკავშირო სახელმწიფო ინსტიტუტის სარეჟისორო ფაკულტეტის სტუდენტი გახდა. და, აი, როცა ეგონა, რომ ოცნება აიხდინა და მიზანს მიაღწია, ყველა შემოქმედებითი გეგმა ერთად ჩაეფუშა – მეორე მსოფლიო ომი დაიწყო. იმ პირქუშ წლებშიაც მის დაუცხრომელ სულს ზღვის სივრცე, სტიქია იზიდავს და როგორც რიგითი მეზღვაური, იხდის თავის მხედრულ ვალს. ომის შემდგომ წლებში გარკვეული დროით ვლადივოსტოკში ცხოვრობს, შემდეგ ბელმა რიგაში ჩაიყვანა. იქ დაოჯახდა და ვაჟიც შეეძინა, მაგრამ გულბათს საქართველოს გარეშე ცხოვრება არ შეეძლო. 50-იან წლებში კიდევ დაუბრუნდა თავის თბილისს. უკვე სიმწიფის ხანაში შესულს, არ მორიდებია კვლავ მისჯდომოდა სტუდენტის მერხს, იგი თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილებას ამთავრებს და იწყებს ჟურნალისტურ მოღვაწეობას. იმდროინდელ პრესაში ხშირად ჩნდება მისი პუბლიკაციები, მაგრამ პირველ პროფესიულ სიყვარულს მაინც ვერ უღალატა. პორტატიული კინოაპარატი „აიმო“ გულბათის მუდმივი თანამგზავრია და იგი მუდამდღე ეძიებს, ფირზე აღებჭდავს, მყისვე აფიქსირებს ყველა საინტერესო მოვლენას თუ, ერთი შეხედვით, შეუმჩნეველ, მაგრამ თურმე განუმეორებელ, მშვენიერ წამს. ასე იქმნებოდა გულბათ აბელიშვილის მოკლემეტრაჟიანი სამოყვარულო ფილმები. 1956 წელს კი მის მიერ გადაღებულმა, საქართველოში პირველმა სამოყვარულო ფილმმა – „24-საათი თბილისში“ – ნამდვილი გამარჯვება მოუტანა და მეტად საპატიო პრიზი მოაპოვებინა.

სწორედ ამ ფილმმა მისცა ბიძგი უნივერსიტეტში კინოფოტოკაბინეტის შექმნას, რომლის ბაზაზეც ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილების გამგის, პროფ. დავით გამეზარდაშვილის თაოსნობით 1969 წლის 25 თებერვალს დაარსდა კინო-ტელე სასწავლო-სამეცნიერო ლაბორატორია. გულბათი თავიდანვე თავდავიწყებით ჩაება ამ ლაბორატორიის საქმიანობაში, რომელიც სასწავლო ფილმების წარმოებას ითვალისწინებდა. წლების მანძილზე გ. აბელაშვილის უშუალო მონაწილეობით შეიქმნა მრავალი სასწავლო-სამეცნიერო ფილმი. უკვე აღნიშნული კინოსურათის – „ივანე ჯავახიშვილის“ გარდა იგი გვევლინება რეჟისორად დოკუმენტური ფილმებისა: „მღელარე ქეები“ „სამყაროს ექო“, „აკადემიკოსი ივანე ბერიტაშვილი“ და სხვა.

თავისი მოღვაწეობის ბოლო პერიოდში გულბათმა მოიძია უნიკალური საარქივო დოკუმენტები, შექმნა სცენარი და მოამზადა აკად. სიმონ ყაუხჩიშვილის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ამსახველი კინომასალა, მაგრამ, სამწუხაროდ, ფილმის დასრულება არ დასცალდა. მისი დაწყებული საქმე ბოლომდე მიიყვანა გულბათის უმცროსმა კოლეგამ, რეჟისორმა მაგული გოცირიძემ.

გულბათ აბელიშვილის ცხოვრება უნივერსიტეტს ეკუთვნოდა, მაგრამ იგი სხვა არაერთი მნიშვნელოვანი წამოწყების მესვეურიც იყო.

გულბათს ძალზე უყვარდა ახალგაზრდობა და თავის ცოდნას, გამოცდილებას ყოველთვის უშურველად გადასცემდა. სწორედ მისი მიერ ჩამოყალიბდა პიონერთა სასახლეში სტუდია „პიონერ-ფილმი“, რომელმაც მალე გაითქვა სახელი. გულბათმა ამ სტუდიას სათავეში ჩაუყენა თავისივე მოწაფე გრიგოლ ჩიგოგიძე, ამ სტუდიაში ნორჩების მიერ გადაღებული სამოყვარულო ფილმები მრავალი პრიზით აღინიშნა, მათგან საუკეთესონი კი საზღვარგარეთ იყო დემონსტრირებული და სათანადო გამოხმაურება პოვა. გულბათი წუთითაც არ მოშორებია თავის შეგირდებს, მათ სიცოცხლის ბოლომდე უკითხავდა ლექციებს, მუშაობაში ეხმარებოდა.

ასევე გულბათის ინიციატივით ჩამოყალიბდა მეორე სამედიცინო ტექნიკუმში კინო-ფოტო განყოფილება, რომლის გამგე თავად იყო, ხოლო განყოფილების უფროსი, ასევე უნივერსიტეტელი, ჯუანშერ თარხნიშვილი. აქ გადაღებულმა სამედიცინო თემატიკის სასწავლო ფილმებმა ძალზე დიდი სამსახური გაუწია დამწყებ მედიკოსებს.

გულბათ აბელიშვილი ეროვნული საქმისათვის იყო შემართული. იგი ვერ მოესწრო თავისუფალ საქართველოს. არადა, რა აქტიურად ჩაერთებოდა ისტორიულ ძვრებში, როგორ იბრძოლებდა სამართლიანობის პრინციპების გამარჯვებისა და შენარჩუნებისათვის. იგი არასოდეს შეგუებია უსამართლობას. ადამიანების მიმართ ყოველთვის კეთილგანწყობას ამჟღავნებდა და თუ გადაწყდებოდა სულმდაბლობას, გაუტანლობის ცხოვრებისეულ მაგალითებს, – განცვიფრებოდა, სამწუხაროდ განაწყენდებოდა, მაგრამ მაინც არ კარგავდა რწმენას, რომ ადამიანი მხოლოდ სიკეთისათვის არის მომართული. ეს ის კაცი იყო, რომელიც სიმართლის ზეობას უყოყმანოდ შეაკლავდა თავს.

გულბათ აბელიშვილი საოცრად პატიოსანი, მშრომელი, საქმიანი კაციც იყო და მოქეიფე დარდიმანდიც; იშვიათი გულღიაობითაც გამოირჩეოდა და საოცრად ჩაკეტილიც იყო საკუთარ თავში. თავის პირად დრამას არავის მოახვევდა თავს, მუხუდღავდ იძისა, რომ ბედისწერამ ყველაზე საშინელი სიმწარე-შვილის სიკვდილიც განაცდევინა და ეს

საშინელი ტვირთი აზიდვინა ბოლომდე, მაინც არასოდეს დაცდენია სამღერავი საკუთარ ბელზე. მან თავისი შეცდომებით, თავისი გამარჯვებებით, წუხილით თუ სიხარულით ღირსეულად იცხოვრა. სიკვდილსაც მარტო შეეგება, არავინ შეუწუხებია, არავისთვის უთხოვია რაიმე, გარდა სიყვარულისა და მეგობრობისა. თურმე საგანგებოდ ეზადებოდა თავისი 70 წლისთავისთვის. უნდოდა, რომ ამ დღეს მთელი უნივერსიტეტი, ყველა ახლობელი, ყველა საყვარელი ადამიანი ყოფილიყო მისი სტუმარი. ეს სურვილი არ შეუსრულდა. 68 წლის წავიდა ცხოვრებიდან.

ღირსეული კაცი ყოველთვის ტოვებს თავის კვალს, გულბათი 1987 წელს გარდაიცვალა. მას შემდეგ საკმაო დრო გავიდა, მაგრამ იგი დღემდე არ დავიწყებია, ვისაც მოუხდა მასთან ყოფნა, ვისაც რაიმე ურთიერთობა, შეხება ჰქონია ამ პიროვნებასთან. პირველ რიგში კი მის კოლეგებს, ძველი თუ ახალი თაობის წარმომადგენლებს.. ამიტომაც კინოტელე სასწავლო ლაბორატორიაში ყოველ წელს, თუნდაც მოკრძალებულად, მაგრამ აუცილებლად აღინიშნება გულბათ აბელიშვილის იმ ქვეყნად წასვლის დღე. ეს ტრადიცია უთუოდ გაგრძელდება და ეს დღე ყოველთვის იქნება სითბოთი და სიყვარულით სავსე, რადგან ჩვენი გულბათი იქნება ყოველი ასეთი შეკრების სტუმარიც და მასპინძელიც.

უნივერსიტეტს პირველად 1958 წელს ვეწვიე ექსკურსანტის როლში, იონებს გივი კაპანაძე:

§17. მთანმინდა და უნივერსიტეტი

მაშინ მეთერთმეტე კლასში ვსწავლობდი, სკოლის დამთავრებამდე ორიოდე თვე მქონდა დარჩენილი. სწავლის გაგრძელებას აქ ვაპირებდი და, თუმცა ფრიალოსანი ვიყავი, უიმედობამ მომიცვა, როგორღაც მიჭირდა იმის დაჯერება, რომ ამ წმინდა კედლებში ყოფნის ღირსი ვიყავი. მას აქეთ ეს მოწიწების გრძნობა ჩვენი უნივერსიტეტისადმი მუდამ თან მდევდა, მაშინაც, როცა ლენინგრადში გავემგზავრე სწავლის გასაგრძელებლად, მაშინაც, როცა პრაქტიკულ ჟურნალისტურ საქმიანობას ვეწეოდი და, მით უმეტეს მაშინ, როცა კვლავ დაებრუნდი აქ უკვე თანამშრომლის, მეცნიერ-მუშაკისა და სტუდენტთა აღმზრდელის როლში.

უნივერსიტეტისადმი ჩემი უდიდესი მოწიწება, ჩემი აზრით, ყველაზე

უკეთ გამოვხატე აქ შესრულებულ პირველ ჟურნალისტურ ნამუშევარში, რომელსაც „მთაწმინდა და უნივერსიტეტი“ ღაფარქეი. აზრი ასეთი მქონდა ჩადებული: – საქართველო სავსეა წმინდა ადგილებით, განა ნახავთ აქ მტკაველ მიწას ჩვენი წინაპრის სისხლით რომ არ იყოს გაჯერებული. მაგრამ ორი ყველაზე წმინდა ადგილი მეგულება ჩემს ქვეყანაში – მთაწმინდა და უნივერსიტეტი.

ჩემთვის უნივერსიტეტი ილია ჭავჭავაძეა, ივანე ჯავახიშვილია, პეტრე მელიქიშვილია, შალვა ნუცუბიძეა, ნიკო კეცხოველია, კორნელი კეკელიძეა ... და, რასაკვირველია, ჩემი ლექტორები: დ. გამეზარდაშვილი, ი. ბოცვაძე, ი. ნატროშვილი, ტ. კევანჭილაშვილი, რომლებიც ამჟამად თუმცა განისვენებენ, მაგრამ ახლაც, ასევე როგორც მაშინ, ცოცხლებს შორის რომ იყვნენ, შთაგვაგონებენ, თუ როგორი უნდა იყოს ადამიანი, უდიდესი მოკრძალების გრძნობა რომ გამოიწვიოს ჩვენში.

ცნობილი ჟურნალისტი, გაზ. „სვობოდნაია გრუზიას“ ლიტ. რედაქტორი მარინა მამაცაშვილი მთელი გულითადობით მოგვითხრობს თავის საყვარელი ლექტორის – გიორგი მულევიჯანიანის პედაგოგიურ საქმიანობაზე, სტუდენტებთან ურთიერთობაზე. ჩვევებზე. მოწოდებით პედაგოგი იღვწოდა ახალგაზრდობის აღზრდა-დახელოვნებისათვის, დიდი სიყვარულით ამყარებდა მეგობრულ ურთიერთობას სტუდენტებთან, მთელ თავის შესაძლებლობას არ იშურებდა სტუდენტების საკეთილდღეოდ. ეს თვისებები შეუმჩნეველი არ რჩებოდა მის აღზრდილებს. ამის უტყუარი მაგალითია მისი ყოფილი ნიჭიერი სტუდენტის, ამჟამად გაზეთ „სვობოდნაია გრუზიას“ ლიტ. რედაქტორის, მარინა მამაცაშვილის მოგონება:

§18. „Звенья памяти“.

«Модным нынче в периодической печати стал вопрос: А вы хотели бы вернуться в прошлое? Ответы, в принципе, разные. Однако нет неопределенного – не знаю. Или да, или нет. Разве что разнятся они аргументацией. Но вот один из ответов запомнился. «Да при чем тут политика, смена общественной формации и всякие там власть предержащие. Уж если возвращаться, то – в молодость». Возможно, наивно, но как эмоционально и искренне! И сразу же обдало горячей волной воспоминаний.

Я возвращаюсь в молодость, в юность, когда утро было утреннее и ночь ночнее, чем сейчас. Все было впереди, весь мир, казалось, был похож на карту с белыми пятнами, которые тебе, именно тебе предстояло открыть, дать им имя и исследовать. И вообще, хотелось объять необъятное. По силе ощущений, разнообразию оттенков чувств, непрерывности их потока, в котором все же превалировала радость познания, - молодость превосходит все этапы жизни.

Шлюзы открыты. Я вспоминаю. Бережно, медленно, забыв о суете дня сегодняшнего, дня грядущего, обо всем, что меня сейчас окружает. Я перебираю звенья памяти...

Сентябрь 1969 года. Позади первый курс филологического факультета ТГУ. 10 из нас по его окончании прошли конкурс и стали студентами отделения журналистики. Наш куратор – старший преподаватель факультета Григорий Иванович Мулкиджанян. Он вошел в аудиторию, поздоровался, свернул из тетрадного листа трубочку, закурил и стряхнул в нее пепел. Никто из лекторов никогда не курил на лекциях. Только Григорий Иванович. Все, кто с ним общался, знали эту его привычку и любовь к «переносной пепельнице», приобретенную на войне. И, бывало, он только открывал дверь аудитории, а кто-то из нас уже протягивал ему свернутые трубочки.

Лекция начиналась.

Мы тогда многого не знали. И это было естественно. Стремились узнать много ненужного. А он с присущей ему мягкостью и деликатностью направлял нас в море информации, словно опытный лоцман. «В грамм добыча, в год труды», - любил повторять он, возвращая нам тот или иной опус. И всегда конкретно, четко указывал, где, что и о чем надо прочитать, чтобы довести работу до кондиции.

В свою первую в жизни командировку я, студентка-третьекурсница, поехала с его благословения. Помню, как вернувшись, подробно ему все рассказывала. Собственно говоря, именно в том разговоре родился пробужденный им интерес к мельчайшим деталям, нюансам, без которых журналистский материал становится безжизненным, «слепым».

Григорий Иванович любил повторять: «Слово надо выстрадать». Осознание этого пришло много позже, так же, как и тех его слов, что журналистика – это тяжелый и мучительный труд, который

требует поспешать не торопясь.

Спустя годы особенно ярко высветилось то, о чем мы тогда, в молодости, не задумывались. В одной из старых студенческих тетрадей по теории и практике советской печати, которую нам преподавал Григорий Иванович, я обнаружила его наставление нам, без пяти минут выпускникам отделения журналистики. «Вами должна двигать потребность утверждать в читателях добрые начала, а не желание самоутвердиться...»

Отдавать, а не взять. Это было его сутью, смыслом его жизни. Мы любили его за отеческое отношение, внимание, чуткость, по многому о нем не знали.

Узнали тогда, когда его не стало.

Григорий Иванович Мулкиджанян родился в Гагра. Позже семья переехала в Тбилиси. После окончания школы он поступил в Ленинградский институт журналистики имени Воровского. Каждое лето на каникулы приезжал домой. И в то лето, в начале июня 1941 года, он был в Тбилиси. Именно отсюда уходил на войну. Все военные годы он провел в армейских газетах. В 1944 году был командирован в Иран, там же, в г.Мешхед, в газете «Советский воин» встретил май Победы. После Ирана капитан Мулкиджанян работал в красноармейской газете «За родину» в самой южной точке Советского Союза – Кушке. После демобилизации он возвращается в родной Тбилиси. Работает в «Молодом сталинце», затем в «Ленинском знамени». В 1964 году Григорий Иванович начал преподавать в университете. Судьбой было определено провести здесь одиннадцать лет.

...В мае 73-го года я завершала под его руководством работу над дипломом «Факт, комментарий – публицистика». На черновике одной из страниц я нашла фразу, которую он мне тогда сказал: «Публицистика – это самая первоначальная реакция на происходящее и самая первоначальная попытка воздействовать на действительность...»

Он воздействовал на действительность составляющей которой были его семья, два любимых сына, его студенты, Добротой. Прошел ад войны, идеологический пресс времени, как говорят, «на плечах своих вынес эпоху» и остался таким, каким вступил в эту жизнь, - улыбчивым, добрым, отзывчивым, глубоко честным и чистым человеком. Он говорил нам о том, что понятия долга,

благородства, чести – не абстрактные понятия. Он не говорил, он жил сообразно им.

...6 июня 73-го года. Защита диплома. Ранним утром отправляюсь в парикмахерскую. Мне сооружают на голове нечто невообразимое, которое, как мне сообщил парикмахер, называется «Не промахнись, Ассунта». У дверей аудитории вся наша группа. Мое «головное сооружение» встречают едва ли не боевыми выкриками. Григорий Иванович молчит. – Григорий Иванович, что-нибудь случилось? – спрашиваю я. – Защита назначена на завтра, – отвечает он. И с улыбкой добавляет: «А без этой «пирамиды» ты намного красивее, поверь мне».

Я запомнила его именно таким, по-отечески добрым, улыбающимся. Навсегда.

გულისხმიერ, იუმორის გრძნობით სავსე, სტუდენტების დიდ მოსიყვარულესა და მოამბეს, პროფ. დავით გამეზარდაშვილს მისი ნასტუდენტარი, ამჟამად ფაკულტეტის დეკანის მოადგილე ირინა ლევინერია იხსენებს:

§19. დიდი ესთეტი

ბატონ დავითს ფაკულტეტზე დიდიან-პატარიანად ყველანი „დათიკოს“ ვებახდით. ეს იყო ხალასი იუმორის უშრეტი წყარო. მეც მიწადა რამდენიმე სასაცილო ეპიზოდი გავიხსენო:

დათიკოს ყველა სტუდენტის მიმართ მამაშვილური დამოკიდებულება ჰქონდა. ერთხელ, ვდგევართ დერეფანში, დაირეკა ზარი. ერთ-ერთი აუდიტორიიდან გამოვიდა ჯგუფი – ქეთი დევდარიანი, ხათუნა ღონდუა, მაია ჩადუნელი, მაკა ცინცაძე – ოთხივე ფეხმძიმედ, ოთხივე ულამაზესი. დათიკოს საზე გაუნათდა, მერე უცებ შეკრა კოპები: „მორჩა! ვაუქმებ ფაკულტეტს, ეხსნი ბაგა-ბაღს!“

მაკა ცინცაძესთან კიდევ ერთი სასაცილო ეპიზოდი დაკავშირებული: მაკა მოულოდნელად გათხოვდა. შეედივარ კაბინეტში, ნოემბერია, საშინლად ცივა, დათიკო ზის თავის მაგიდასთან, თავზე სვანური ქუდი ახურავს, მისი ზონარი კი რითმულად ქანაობს. ჩუმად ვეუბნები: „ბატონო დავით! ცინცაძე გათხოვდა, განთავისუფლების განცხადებაზე მომიწერეთ ხელი, თუ შეიძლება“. არავითარი რეაქცია, ცოტათი ავუმაღლე ხმას: – „ბატონო დავით! ცინცაძე გათხოვდა, ათი დღით განთავისუფლება

უნდა“, არავითარი რეაქცია. დათიკო წერს, ფოჩი ქანაობს. ხმამაღლა ვეუბნები – „ცინცაძე გათხოვდა, ხელი მომიწერეთ!“ დათიკომ დააგდო კალამი – „რაფა, ყველა მამამაღლობა ჩემმა სტუდენტმა უნდა ჩაიდინოს?“

ერთხელ, მაშინ უკვე თანამშრომელი ვიყავი, რაღაცაზე ვსაუბრობდით. ერთ-ერთ ჩვენს სტუდენტზე ჩამოვარდა საუბარი, ხუთი თუ ექვსი წელი აბარებდა სამედიცინოზე, მერე გული აიცრუა და ჩვენთან ჩააბარა, არადა ექიმების მე-3 თუ მე-4 თაობა იქნებოდა. „არა (თქვა დათიკომ), ეს არ არის სწორი, ოჯახური ტრადიცია აუცილებლად უნდა იყოს გათვალისწინებული. მაგ დალოცვილს, ღლიდან გაჩენისა, სამედიცინო ტერმინები მაინც ესმის და რაღაცა ოჯახიდან გამოყოფილი ცოდნა მაინც აქვს. მე, თბილისში რომ ჩამოვედი, პიანინო პირველად მაშინ ვნახე, ოცი წლის ვიქნებოდი, აბა, ჩემგან ვან კლიბერნი როგორ დადგებოდაო!“

ყოველთვის უნდოდა, მისი თანამშრომლები თუ სტუდენტობა ყველაზე ლამაზები, ყველაზე მოხდენილად ჩაცმულები ყოფილიყვნენ. გრძელი კაბების მერე ისევ მინი შემოვიდა მოდაში. დათიკო ღვას, უყურებს ჩვენს გოგოებს, მერე შეწუხებული სახით შემობრუნდა ჩემსკენ – „სასწაული თუ გინდა! ვისაც ყველაზე დაგვაჯული ფეხები ჰქონდა, იმან პირველმა არ შემოიჭრა კაბა! ეცლია ცოტა ხანს!“

ერთი ასეთი ამბავიც მახსოვს: ჩვენთან სწავლობდა ერთი მშვენიერი გოგონა, მაგრამ ჰქონდა ცუდი ჟღერადობის გვარი. დათიკომ დაიბარა – გვარი იქნებ გამოიცვალოო, გათხოვება ჯერ არ გინდა, ღელის გვარზე გადადიო. გოგონა უარზე იყო – მე კი მინდოდაო, მაგრამ მამას ეწყინა, ნება არ დაპრთოო. დათიკომ მოკლედ მოუჭრა – გადაუცი მამაშენს, რომ ამ გვარზე გაცემულ დიპლომს მე ხელს არ მოვაწერო. რით დამთავრდა ეს ამბავი, მე არ ვიცი, მაგრამ დათიკო ამაშიც დიდი ესთეტი იყო.

მწერალი დიმიტრი ლობჯანიძე თავის მოგონებას მისაღები გამოცდებით იწყებს და ხაზს უსვამს, რომ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე მხოლოდ ღირსეულთ შეეძლოთ მოხვედრა.

§20. ოც ადგილზე ორასი მსურველი

1962 წელს მისაღები გამოცდები ჩავაბარე თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტზე, ჟურნალისტიკის საცქიალობით, გავხლი სტუდენტი. მინდა ამასთან დაკავშირებით ერთი ფაქტი გავიხსენო.

იმ წელს ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე ჩასარიცხ ოც ადგილზე ორასი მსურველი ვცდიდით ბედს. გამოცდების დაწყების წინ მისაღებ აბიტურიენტთა რიცხვი მოულოდნელად განახევრდა, ამის გაგებაზე თავზარი დამცა, მაგრამ წილი ნაყარი იყო და ბოლომდე უნდა მებრძოდა.

... ბოლო გამოცდამდე საგარეულო ჩასარიცხ ქულებს მიახლოებული ნიშნებით მივაღწიე. ბოლო გამოცდა ქართულ ენასა და ლიტერატურაში ზეპირი მქონდა ჩასაბარებელი. საგანი მომზადებული მქონდა, მაგრამ ჩასარიცხად მხოლოდ ხუთის მიღება მჭირდებოდა. ეს, ცხადია, ადვილი საქმე არ იყო, გამოცდაზე ყველაფერი შეიძლებოდა მომხდარიყო, საგანში გამოცდას ბატონები: ალექსანდრე ბარამიძე და ოთარ ურიდია იბარებდნენ.

ბილეთში „სტუმარ-მასპინძელთან“ ერთად ორი სხვა საკითხი იყო, ყველა მოცემული საკითხი, როგორც იტყვიან, ზეპირად ვიცოდი, მაგრამ საგამოცდოდ გასასვლელად მაინც შევყოვნდი.

ბატონმა ალექსანდრემ, უფრო თანაგრძნობით, ვიდრე სხვა განზრახვით, მირჩია: – საკითხები თუ არ მოგწონს, ბილეთი გამოცვალეო. უარი ვუთხარი და თხრობას შევეუდექი. ბილეთი რომ ამოვწურე, რამდენიმე დამატებითი შეკითხვაც მომცეს. იმაზეც ვუპასუხე. საუბრისას ბატონი ალექსანდრე, თანხმობის ნიშნად, თავს მიქნევდა, მეთანხმებოდა სწორიყო. ეს კი, ცხადია, სითამამეს მატებდა.

როცა ყველაფერს მოვრჩი, სანამ საგამოცდოში ნიშანს ჩამიწერდნენ, არ ვიცი რამ მიბიძგა, ბატონ ალექსანდრეს ვკითხე: მე ის ვთქვი, როგორც კრიტიკოსები აფასებენ ამ ფაქტს, მაგრამ ჯოყოლამ თავისი ტომის მტერი დაიცვა და თემს დაუპირისპირდა. ჩვენი სახელმწიფოს კანონებით რომ განესაჯოთ, ამჟამად სახელმწიფო ასეთ მოქმედებას არც ერთ პიროვნებას არ აპატიებს—მეთქი. ბატონ ალექსანდრეს გაეცინა. კარგია, კრიტიკულად განსჯის უნარი გქონია. ლიტერატურული და რეალური ცხოვრება ცოტა განსხვავდება ერთმანეთისგან, ამას უნივერსიტეტში სწავლისას უკეთ გაიგებთ. ბატონ ოთარს რაღაც ანიშნა და ხუთიანი დამიწერეს, რამაც, ფაქტობრივად, უნივერსიტეტში ჩემი ჩარიცხვა გადაწყვიტა.

აქვე ვიტყვი, ჩემი ლიტერატურული დებიუტი სწორედ უნივერსიტეტში სწავლისას შედგა: 1965 წელს ჟურნალმა „ცისკარმა“ ახალგაზრდობის ცხოვრების ამსახველი ლიტერატურული ნაწარმოების კონკურსი გამოაცხადა. კონკურსში ჩემმა ვრცელმა მოთხრობამ – „ამირანის მღვიმის საიდუმლო“, ჟურნალში დაბეჭდვის უფლება მიიღო. მოთხრობა მომზადდა კიდევ დასაბეჭდად, მაგრამ ბოლოს, ჩემგან და მოთხრობიდან დამოუკიდებელი მიზეზის გამო, აღარ დაიბეჭდა, სამაგიეროდ, იმავე

წელს „ცისკარმა“ თავის ფურცლებზე დასტამბა ჩემი მოთხრობა „მერცხალა“. ამავე ჟურნალში შემდგომ წლებში ჩემი რამდენიმე სხვა მოთხრობა დაიბეჭდა.

1966 წელს ონის სახალხო თეატრის სცენაზე რეჟისორმა გიგა ჯაფარიძემ დადგა ჩემი ისტორიული პიესა „ზვიადა“, რომელიც მეჩვიდმეტე საუკუნეში მომხდარ სახალხო აჯანყებას ეხებოდა.

უნივერსიტეტის დამთავრებისთანავე შევუდექი სამსახურის ძებნას. სანამ შორს წავეილოდი, უნივერსიტეტის გამომცემლობას მივაკითხე, რომელსაც იმ დროს სათავეში ედგა შემდგომში საქვეყნოდ ცნობილი მეცნიერების – თამაზ და რევაზ გამყრელიძეების მამა, ბატონი ვალერიანი.

პირველი, რაც მან მკითხა, უნივერსიტეტი საშუალო ნიშნებზე დაამთავრე თუ... არა–მეთქი და წარჩინების დიპლომი ვაჩვენე.

ოჯახი თუ გყავსო, ახლა ამით დაინტერესდა ბატონი ვალერიანი. კი–მეთქი ვუთხარი.

ორი–სამი დღის წინ ორმოცდახუთმანეთიანი ადგილი კი გამომინთავისუფლდა, მარა, ოჯახიან კაცს ორმოცდახუთი მანეთი თვეში რას გეყოფათ. სანამ უკეთეს ხელფასიან საშუალოს ვიშოვნიდე, ვიმყოფინებ–მეთქი, რომ ვუთხარი, თანხმობა განმიცხადა და მეორე დღისთვის დამიბარა.

მივედი. თვითონ არ დამხვდა, მაგრამ მოადგილემ ჩემი საშუალოზე მიღების ხელმოწერილი ბრძანება დამახვედრა. იმის გამო, რომ 45 მანეთი არ ღაციწუნე, საშუალება გამოენახა და 76 მანეთი დაენიშნა. ყოვლად შეუძლებელია ასეთი უანგარო, ღიღუნებოვანი ადამიანური დახმარების ღაციწყება.

გამომცემლობაში თითქმის ერთი წელი ვიმუშავე. შემდეგ საშუალოდ ახლად დაარსებულ გაზეთ „ავტოტრანსპორტელში“ გადავედი, სადაც სამ წელზე მეტ ხანს დავყავი. ამ გაზეთის ფურცლებზე 1968 წელს გამოვაქვეყნე ვრცელი მოთხრობა „შავი ვოლგა“, რომელშიც მხილველი იყო იმ დროს (და ჩვენში, ამჟამადაც) ფართოდ გავრცელებული მექრთამეობა, დღეს რომ კორუფციას ეძახიან, თვითნებობა და უკანონობა.

1969 წელს კიდევ ერთხელ გამოვიცვალე სამსახური, ამჯერად უკვე საბოლოოდ და ჩემი საქმიანობა საბუღალტრო დაუფკავშირე საქართველოს რადიოს, სადაც დღემდე ვმუშაობ. რადიოში წლების მანძილზე ვიყავი სატირულ–იუმორისტული რადიოჟურნალის – „შოლტის“ რედაქტორი, ხოლო შემდეგ, თითქმის ოცდახუთი წელი, მიმყავდა რადიოგადაცემა „კანონი კანონია“, (აღრე მას „ადამიანი და კანონი“ ერქვა).

საქართველოს რადიოში ჟურნალისტურ საქმიანობასთან ერთად არასოდეს შემიწყვეტია ლიტერატურული მუშაობა.

1976 წელს ჟურნალ „პიონერის“ მიერ გამოცხადებულ ლიტერატურულ კონკურსში ჩემმა ვრცელმა მოთხრობამ – „გზა მთებისკენ მიდის“ – ჟურნალის ფურცლებზე დაბეჭდვის უფლება მოიპოვა და იმავე წელს გაგრძელებით დაიბეჭდა კიდევ ამავე ჟურნალის სამ ნომერში.

უნდა ვთქვა, რომ ჟურნალ „პიონერთან“ თანამშრომლობა არც შემდეგ წლებში გამიწყვეტია. 1989 წელს ხსენებული ჟურნალის და საქართველოს ბუნების დაცვის საზოგადოების მიერ გამოცხადებულ ლიტერატურულ ნაწარმოებთა კონკურსზე ჩემმა მოთხრობამ – „გასროლა ნაკრძალში“ – მესამე პრემია დაიმსახურა. მოთხრობა ჯერ ჟურნალის ფურცლებზე დაიბეჭდა, შემდეგ იმავე ჟურნალის რედაქციამ ცალკე წიგნად გამოსცა, თუ არ ვცდები, 50 ათასიანი ტირაჟით.

მანამდე, ერთი წლით ადრე, 1988 წელს გამომცემლობა „ნაკადულმა“ გამოსცა ჩემი მოთხრობების რეაფორმირებული კრებული, სახელწოდებით „მერცხალა“. ხოლო 2000 წელს, როგორც ამჟამად მიღებულია, ჩემი ხარჯით გამოვეცი საყმაწვილო, ვრცელი მოთხრობა – „თამარის საფლავის საიდუმლო“.

ცალკე მინდა აღვნიშნო ვრცელი პუბლიცისტურ-ეთნოგრაფიული ნარკვევი – „ქართველები ქლუხორში“. მასში ვრცლად არის მოთხრობილი ჩრდილოეთ კავკასიაში, ქლუხორის რაიონში რამდენიმე წლის განმავლობაში მცხოვრები ქართველების ყოფა-ცხოვრებაზე. ამ ნარკვევის ნაწილი დაიბეჭდა გაგრძელებით გაზეთ „რაეოში“, 1997 წელს. ამჟამად მზად მაქვს ამ ნარკვევის 300 – გვერდიანი წიგნი, რომელიც დროს და პირობებს ელოდება გამოსაცემად.

იმავე „რაეოს“ ფურცლებზე 1998 წელს ორ ნომერში დაიბეჭდა ჩემი ორმოქმედებიანი დრამა „მემკვიდრე“. თუ რეჟისორი გამოჩნდა მისი ღადგმის მსურველი, ვფიქრობ, მაყურებელი უკმაყოფილო არ დარჩება.

აი ის, რის თქმაც მოკლედ შეიძლებოდა ჩემს ჟურნალისტურ თუ ლიტერატურულ საქმიანობაზე.

პოეტმა დილარ ივარდავამ, რომელსაც ჩაფიქრებული აქვს მისი სტუდენტობის პერიოდზე ვრცელი მემუარული ნაწარმოების შექმნა, არ დაიზარა მოეწოდებინა უნივერსიტეტში გატარებული წლების ზოგიერთი ფრაგმენტი. ბატონ დილარს, სტუდენტობას რომ იხსენებს,

არ ავიწყდება და მადლიერი სტუდენტის პოზიციიდან აღნიშნავს პროფესორ-მასწავლებლების დამოკიდებულებას:

§21. „თავადიშვილი“

ჩვენს ჯგუფს წილად ხვდა ბედნიერება მოგვესმინა ლექციები ისეთი ბრწყინვალე სპეციალისტებისა და პიროვნებებისა, როგორებიც იყვნენ: სერგი დანელია, პანტელეიმონ ბერაძე, ვახტანგ ნათაძე, ოთარ ეგაძე, იოსებ ბოცვაძე, აპოლონ მახარაძე, ქსენია სიხარულიძე ერთი სემინარის ჩატარება ბატონმა კორნელი კეკელიძემაც მოასწრო თავისი სურვილით.

ლექციებს გვიკითხავდნენ: ტარიელ კვანჭილაშვილი, ნიკოლოზ ჯაში, ილია ნატროშვილი, გიორგი შალამბერიძე, ნოდარ ჩხეიძე, ნია აბესაძე. ღმერთმა ნათელში ამყოფოს მათი სულები სამწუხაროდ, ყველა მათგანი ზეციურ საქართველოშია დამკვიდრებული...

მოვესწართ არნოლ ჩიქობავას, მის მიერ ტრამვაიში აღებული ბილეთი დღესაც სასოებით მაქვს შენახული.

დიახ, მოვესწართ აკადემიკოს სერგი დანელიას, გვიკითხავდა მე-19 საუკუნის რუსული ლიტერატურის ისტორიას. ღრმა სიბერეში შესულ ბ-ნ სერგის გულმავიწყობა ჰქონდა შეპარული. ხშირად უმიზეზოდ ცეცხლდებოდა და რისხვაც მეგრული გვარის სტუდენტებს გვატყდებოდა. ეტყობა სხვა გვარებს ველარ იმახსოვრებდა. არადა მეგრელები საკმაოდ ბევრი ვიყავით ჯგუფში: მირცხულავა, ფარვანია, ესართია, ძერია, მანია, ცაგურია, ივარდავა . . . ხშირად რომელიმე არც კი იყო აუდიტორიაში და შენიშვნას კი იღებდა... ეს არაფერი, უფრო დიდ ხათაბალაში გამოცდის დროს აღმოვჩნდით, გამოცდაზე პირველები, როგორც ყოველთვის, ფრიადოსანი სტუდენტები, ფარცვანია და ძერია შევიდნენ, მაგრამ მალევე გამობრუნდნენ დამძარბული სახეებით. სოკრატეს აპოლოგიაო, არისტოტელეს პოეტიკაო, ვერაფერი გავიგეთ, რას გვეკითხებოდაო. ბ-ნი სერგი ზომ, რუსული ლიტერატურის გარდა, ანტიკური ლიტერატურისა და ფილოსოფიის ბრწყინვალე მკვლევარიც იყო. შეეშალა ბატონ სერგის... რა ვქნა? ასაკის ბრალი იყოო მაგრამ ჩვენ ვინღა გაბედავდა გამოცდაზე გასვლას... ვითათბირეთ და დახმარებისათვის დეკანატს მივადექით. დეკანის მოადგილე პროფ. გიორგი გოლეთიანი დაგვხვდა. ავუსხენით ჩვენი გასაჭირი, ქვა ააგდო და თავი შეუშვირა, ვერას გიშეულით, ხვალ-ზეგ ჩააბარეთ გამოცდა. იქნებ გაგიმართლოთო. ჩვენ მხოლოდ ბატონი სერგის გარდაცვალების

შემდეგ (ამ ამბის შემდეგ მალე, ივანე ჯავახიშვილივით, კათედრაზე ლექციის დროს გარდაიცვალა) ჩავაბარეთ გამოცდა ბ-ნ ვახტანგ ნათაძეს.

პანტელეიმონ ბერაძე – ანტიკური შესახედაობის, ლომის ფაფარივით დაყრილი თეთრი თმებით, ფიზიკურად ძლიერი და საოცრად არტისტული. გუშინდელივით მასსოვს, შემოვიდა ფართო ნაბიჯებით, მოჭუტული თვალებით გადაგვათვალიერა, ჟურნალი გაშალა და ჩვენი გაცნობა დაიწყო:

– მაშ, შენა ხარ ივარდავა? წავიკითხე შენი ლექსები...კეთილი იყოს ჩვენი გაცნობა! – მაგრად შემანჯღრია და კათედრას დაუბრუნდა. შემდეგ ლექციაზე კვლავ შემანჯღრია – როგორ მიდის საქმე, თავადისშვილო? – მიაყოლებდა და იმ დღიდან მხოლოდ ასე მომმართავდა. დღესაც არ ვიცი, რატომ... ვერძნობდი, რაღაც შეუცნობელ პატივისცემას ამ დიდებული ადამიანისაგან. საკმარისი იყო ლექციაზე შემგვიანებოდა, ის ჟურნალით ხელში აუდიტორიის კართან მელოდებოდა, დამინახავდა და – სადა ხარ, თავადისშვილო?! და კათედრისაკენ გასწევდა. ბ-ნი პანტელეიმონის ასეთი დამოკიდებულება სმირად თანაკურსელების წინაშე უხერხულ მდგომარეობაში მაგდებდა. ერთხელ, ავადმყოფობის გამო, ლექციებზე ვერ დავდიოდი... ბ-ნ პანტელეიმონს ლექცია არ ჩაუტარებია.

იმ ხანებში ბ-ნი პანტელეიმონი ევრიპიდეს „მელეას“ თარგმნიდა, მარჯანიშვილის სახ. სახელმწიფო თეატრისათვის (გამანდო, რომ ახალგაზრდობაში ამ თეატრის მსახიობი ყოფილა). ყოველი ბწყარის კეთილზმოვანობას ყველაზე ადრე მე მაჭაშნიკებივინებდა, თან თვალებში შემომცქეროდა ბავშვივით.

თანდათან გავთამამდი და პატარა-პატარა შენიშვნებს ვუბედავდი, რასაც დიდი სიამოვნებით იღებდა. საფეხბურთო მატჩებზე ძმაკაცოვით მეპატიჟებოდა, რა თქმა უნდა, თავისივე ნაშოვნი ბილეთებით. თევზაობის ტრფიალი იყო, მიამბობდა, რომელ მდინარეზე რამხელა თევზი დაიჭირა (იქნებ ხანდახან კიდევ წამეტრაბახებოდა, მაგრამ, თევზაობის დღესაც არაფერი გამეგება).

ჩვენი უცნაური ურთიერთობების დამაგვირგვინებელი კიდევ უფრო უცნაური იყო. ანტიკური ლიტერატურის გამოცდაზე გვერდით მომისვა და თანაკურსელებისათვის ნიშნების დაწერა დამავალა.

აბა, შენ იცი, თავადისშვილო, ვისაც რა ნიშანი ეკუთვნის, დაუწერე, ხელს კი მე მოვაწერო!

თავზარი დამეცა, როცა გავიგე, რომ ბრმანაწლავის ოპერაციამ იმსხვერპლა ეს დიდებული პიროვნება. ღმერთმა ნათელში ამყოფოს მისი სპეტაკი სული!

ნოდარ ჩხეიძე – უნიჭიერესი მწერალი და კრიტიკოსი. ძალზე ახალგაზრდა იყო, საშუალო ტანის, კაფანდარა, არასოდეს გვაგრძნობინებდა, რომ ჩვენი ლექტორი იყო, თავს გვიტოლებდა. არ მახსოვს ვინმეს მისი ლექცია უმიზეზოდ გაეცდინოს, პირიქით, ყოველთვის მოუთმენოლად ველოდით მის გამოჩენას. საოცარი პარალელების გავლება იცოდა ადამიანების ურთიერთობებსა და დამოკიდებულებებს შორის. საზღვარგარეთის ჟურნალისტიკის ისტორიასა და ფელეტონს გვიკითხავდა, თვითონაც საოცარი ჩუმი იუმორით სავსე.

ერთ შემთხვევას გავიხსენებ: ცოლშვილთან ერთად ზუგდიდს მივებზავრებოდი მატარებლით. ჩემი სამი წლის ქალიშვილი მატარებლის ტამბურში დარბოდა. უცბად, ერთ-ერთი კუპის კარიდან მამაკაცის ხელი გამოჩნდა, ბავშვი კუპეში შეიტაცა და კარი ჩაექა. გიჟივით ვეცი კარს, ის იყო უნდა შემემტვრია, რომ კარი გაიღო... სკამზე მოლიმარი ბატონი ნოდარი იჯდა და ჩემს ირინას ლექსს ასწავლიდა, თურმე ბატონი ნოდარიც გივი მაღაშხიასთან ერთად (ის ორი კურსით იყო ჩვენზე წინ) წალენჯიხას მივებზავრებოდა.

– მეპარებოდი ხომ, არ გამოგივიდა! ბევრი რომ არ გავაგრძელო, ბ–ნი ნოდარი ჩემი სტუმარიც გახდა. მერე ზშირად იხსენებდა მამაჩემ, თომა ივარდავასთან და ჩვენი სოფლის მოხუცებთან ერთად ქვევრის პირას გატარებულ საღამოებს.

გიორგი ტაბიძე იხსენებს:

§22. საქმიანი და პოეტური

უნივერსიტეტში 1985–91 წწ. ვსწავლობდი. ეს იყო დაუვიწყარი ხანა – საქმიანი და პოეტური. არა მხოლოდ პროფესიის, მეცნიერების საფუძვლებს ეუფლებოდით, არამედ მოქალაქეებადაც ვცალიბდებოდით. მაშინ ახალგაზრდებისადმი ძალზე მეგობრული და კეთილმოსურნე დამოკიდებულება არსებობდა – ისე გვექცეოდნენ, როგორც უმცროს კოლეგებს. ჩვენც, პროფესორ–მასწავლებლებში, უპირველეს ყოვლისა, მეგობრებს, გულწრფელ დამრიგებლებს ვჭვრეტდით. გვსურდა, რაც შეიძლება მეტი გვცოდნოდა მათ შესახებ და, მართლაც, ზუსტად შეგვიძლო ჩამოგვეთვალა თითოეულის წიგნები. ნაშრომები. გამოგიტყდებით, სტუდენტობა ეჭვის თვალით უცქერდა ისეთ პედაგოგებს, რომელთაც

ერთი ბროშურაც არ ქონდათ დაწერილი. ერთხელ პროფ. შოთა გაგოშიძემ ბრძანა, ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის მასწავლებელი, უწინარესად, უნდა გამოირჩეოდეს შრომებითა და პუბლიცისტურა ნაწერებით, იგი მაგალითის მიმცემა უნდა იყოს შეგირდებისთვისო.

ამგვარი ატმოსფერო მნიშვნელოვნად განსაზღვრავდა ჩვენს ლტოლკას კვლევითი საქმიანობისადმი. ახლაც აუღელვებლად არ შემოძლია გავიხსენო 1989 წელი, როდესაც პირველად წავიკითხე მოხსენება სამეცნიერო წრის სხდომაზე. შეუძლებელია იმ დღეების დავიწყება, რომ ვიკრებოდით და კონსულტაციებს ვიღებდით გალაკტიონ ტაბიძის ენის ლექსიკონის შესადგენად. სწორედ ჩვენს მიერ ამოწერილი ბარათებისაგან შედგა ეს ხუთი ტომი, რომლითაც ასე გაძლიერდა გალაკტიონოლოგია.

ძალზე ტკბილად მოსაგონარია პრაქტიკის დღეები, რედაქციები, რომლებიც დაკომპლექტებული იყო, უმთაერესად, ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის კურსდამთავრებულებით. გულთბილად გვხვდებოდნენ და ბევრსაც გვეხმარებოდნენ. სულ ბოლო პრაქტიკა მარტომ გავიარე ცხინვალში, სწორედ იმ დროს, როდესაც საომარ და, ფაქტობრივ, ომის ქარცეცხლში აღმოვჩნდი, როგორც მოქალაქე და ჟურნალისტი.

უნივერსიტეტში გატარებული წლები იმითაც იყო მნიშვნელოვანი, რომ ამ პერიოდში „მშენებარება“ ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობა, რომლის აქტიური წევრიც, ბენებრივია, გახვდი. ამ მოძრაობამ მძლავრად ჩამოთრია პოლიტიკაში და დღემდე ამ საქმით ვარ დაკავებული.

სხვადასხვა დროს ვმუშაობდი პერიოდულ გამოცემებში, ჟურნალისტთა ფედერაციაში საზოგადოებასთან და პოლიტიკურ გაერთიანებებთან ურთიერთობის განყოფილებასაც ვხელმძღვანელობდი, შემდეგ – საგარეო საქმეთა სამინისტროში ვმუშაობდი. 1998–2002 წწ. პოლიტიკური პარტიის პოლიტიკური მდივანი ვიყავი. 2002 წლიდან ვარ ქობულისის საკრებულოს ფრაქცია „კონსერვატორების“ თავმჯდომარე.

ჩემმა პოლიტიკურმა აქტიურობამ იურიდიული ფაკულტეტიც დამამთავრებინა, მაგრამ ჟურნალისტიკა მაინც რჩება ძირითად პროფესიად. ამ ბოლო ხანებში თანამედროვე ჟურნალისტიკის აქტუალური საკითხების კვლევამ გამიიტაცა. ენახოთ, რა გამოვა.

საყოველთაოდ აღიარებული მეცნიერისა და საზოგადო მოღვაწის ილია ვეკუას ოჯახში აღზრდილის – მარინე ვეკუას სტუდენტური

მოგონებები ეხმიანება თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის ყველა კურსდამთავრებულის სათქმელს:

§23. ჩვეულებრივიც და — არაჩვეულებრივიც...

„სიტყვა „უნივერსიტეტი“ ჩემთვის არ გახლავთ უბრალო ჟღერადობის სიტყვა. ერთდროულად ის არის ჩვეულებრივი და არაჩვეულებრივიც.

შორეული ბავშვობიდან, „უნივერსიტეტი“ გაიგივებული მქონდა საინტერესო ადგილთან, სათამაშო ადგილთან, ახალი აღმოჩენების ადგილთან. და ეს ყველაფერი იმიტომ, რომ ბაბუას მივყავდი შვილიშვილები „სასეირნოდ“ — ჯერ ეს იყო ნოვოსიბირსკის უნივერსიტეტის, მოგვიანებით კი — თბილისის უნივერსიტეტის მაღლივი კორპუსის მშენებლობა.

რა თქმა უნდა, სტუდენტობის პირველ დღეზე „უნივერსიტეტი“ თან სდევდა მთელ ჩემს ბავშვობას. მანამ, სანამ პირადი ურთიერთობის აგება არ დავიწყე.

ეს კი გახლავთ 1974 წლის აგვისტო. ეს ურთიერთობა — უაღრესად განსაკუთრებული, დინამიური, ფაქიზი და ძალიან „ჩემი“ — გრძელდება დღესაც.

კლასიკური დასავლური სტანდარტის თანახმად, მე გავიარე ყველა საფეხური — ჯერ სტუდენტი, მერე ასპირანტი, ლაბორანტი, უფლაბორანტი, მეცნიერ თანამშრომელი, მასწავლებელი, დოცენტი.

რა თქმა უნდა, ვერ ვიტყვი, რომ ყველა პერიოდი იყო ერთნაირად საინტერესო, შემოქმედებითი, დინამიური, მაგრამ ერთი რამის თქმა კი შემიძლია დანამდვილებით: ყველა დრომ თავისი დაღი დაასვა და თავისი კვალი დატოვა ფაკულტეტის და ჩემს ცხოვრებაში.

მინდა მოვიგონო ჩემი სტუდენტობა — 70-იანი წლების ბოლო. მე გახლდით ის გამოშვება (1979 წ.), რომელმაც დაამთავრა არა განყოფილება, არამედ — ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი. სწორედ 1979 წელს ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილებამ მოიპოვა დამოუკიდებელი ფაკულტეტის სტატუსი და მე, როგორც ყველა თანაკურსელი, ვიყავი ამით უზომოდ ამაყი.

კიდევ ერთი ფაქტორი გვაძლევდა რუსული სექტორის სტუდენტებს სიამაყის საბაბს. მეოთხე კურსის შემდეგ ჩვენ გვქონდა პრაქტიკა მოსკოვში. ძალიან განებივრებული და, ცოტათი გაზარმაცებული სტუდენტები საქართველოდან ვეწვიეთ მოსკოვს, კერძოდ კი „იზვესტიას“ — საბჭოთა კავშირის მასშტაბით, მეორე გაზეთს!... ზოგჯერ მიფიქრია,

რომ ის ორი თვე, გატარებული რედაქციაში, იყო ნამდვილი „უნივერსიტეტი“. პირველ დღეს ჩვენ კარგად შევიგნეთ, რომ თოთხმეტი საათი არის დღის ორი საათი და არა სამის ათი წუთი. ამას მოჰყვა ბევრი სხვა გაკვეთილი. მიუხედავად ჩვენი ასაკისა და სტატუსისა, ჩვენ გვექცეოდნენ უაღრესად კოლეგიალურად, ამავე დროს, დამრიგებლურად.

მახსენდება ერთი ეპიზოდი, როდესაც მე და ჩემი მეგობარი ნანა ღონღაძე შესვენებისას, პატარა, მყუდრო, მთლიანად სარკის კუბიკებში ჩასმულ სასაღილოში შევედით. მიამიტად მივეუცქეთ თავისუფალ მაგიდას ფინჯანი ყავის დასალევად. ის-ის იყო დავიწყეთ საუბარი და, ერთ წამში მოვექეცი ალყაში – ერთი მხრიდან მოგვიჯდა ალექსანდრე ბოვინი, მეორე მხრიდან კი – ვალენტინ ზორინი. ამ პერიოდში ისინი გახლდნენ ყველაზე ავტორიტეტული, კომპეტენტური და პოპულარული საერთაშორისო მომომხილველები საბჭოთა სინამდვილეში. ძალიან თბილად და უშუალოდ გამოგველაპარაკნენ და მეორე წუთში გააგრძელეს თავიანთი საუბარი, ვითომ ჩვენ იქ აღარ ვიყავით. საუბარი კი ეხებოდა ირანისა და ერაყის ომის დაწყებას მთელი, ბოვინისათვის ცნობილი დეტალებით. ზორინი კი აძლევდა შეფასებებს ამერიკის ინტერესების პოზიციიდან. გაშეშებულები, ყავადავიწყებულები, ფართოდ გახელილი თვალებით, სულგანაბულნი ვუსმენდით და არ გვეჯეროდა, რომ ცივი ომი პიკს იყო მიღწეული და მსგავს საუბრებს თუ მოვისმენდით, ისიც დიდი ტექნიკური გაჭირვებით, მხოლოდ „ამერიკის ხმით“, რომლის გამხელაც არ შეიძლებოდა.

მოსკოვიდან რომ დავბრუნდით, ერთი სული გექონდა, შევხვედროდით დეკანს, დავით გამეზარდაშვილს, გვსურდა დავველო მის მაგიდაზე „იზვესტიის“ ორი ნომერი, სადაც ჩვენი პუბლიკაციები იყო გამოქვეყნებული...

ჩვენ დავაგვიანეთ...

არ დამავიწყდება როგორი სიხარულით, რიდით შევალეთ კარი და შევედით კაბინეტში. ბატონ დავითს სტუმრად ჰყავდა მისი კოლეგა, თვალი შეავლო ჩვენს ხელში „იზვესტიი“ –ს ნომერებს, თავისებურად მოჭუტა თვალები, თავშეკავებით გაიღიმა, აიღო რაღაც გაზეთები და მიმართა სტუმარს: „აი, ეს ჩემი სტუდენტები, „იზვესტიაშიც“ კი იბეჭდებიან!“ იმ მომენტში ის ჩვენზე მეტად ამაყი იყო.

მე გული მწყდება, რომ ჩვენი კურსი იყო ბოლო, ვინც გაიარა პრაქტიკა მოსკოვის სხვადასხვა რედაქციაში. ეს ნამდვილად დიდი სკოლა იყო.

მასწავლებელმა ძალიან ბევრი ჩვენი ლექტორი, და არა მარტო ჩვენი ფაკულტეტის პროფესორი.

ირაკლი შენგელია (კლასიკური ფილოლოგია), რომელმაც, გარდა იმისა, რომ არაჩვეულებრივ, უფაქიზეს და შორეულ სამყაროში მოწინააღმდეგეთა, ამავე დროს, მეტად უცნაურ გარემოში შეგვიპატიჟა. ეს გახლდათ თვითნაკეთი „ლა-სკალას“ თეატრი. ზუსტი დეკორაციებით და სცენური კოსტუმებით. პატარა, მოძრავ თოჯინებს შეასრულებინა „ჩიო-ჩიო-სანი“, მათ კი საუკეთესო იტალიელი მომღერლები ეხმარებოდნენ.

გასტონ ბუაჩიძე (საზღვარგარეთის ლიტერატურა), – რომელიც პეტრარკას წარმოსთქვამდა იტალიურად, რაბლეს ფრანგულად, მისი ნატიფი და საოცრად მეტყველი ხელები გვეგონებოდა გადმოსცემდნენ პოეზიის მთელ ლირიზმს და სილამაზეს...

სერგი გერასიმოვი (რუსული ლიტერატურა), – რომელიც ახერხებდა კვირაში ორჯერ ჩვენს „ჩაფლობას“ რუსეთის „ოქროს ხანაში“.

გოგი ჯავახიშვილი – ჩვენ შევარქვით მას – გამოუცნობი, განუმეორებელი, ექსპრესიული. ცეცხლივით შემოვარდებოდა და გადმოაფრქვევდა ზღვა ინფორმაციას, ჩვენ კი, მხოლოდ უნდა მოგვეხერხებინა ამ ინფორმაციის დაჭერა და შენარჩუნება. გოგიმ ჩაგვინერგა ჩვენ ესოდენი აუცილებელი, ჟურნალისტიკისათვის ავანტიურული სული. გოგი ძალიან ფრთხილად მიგვანიშნებდა იმაზე, რაც აუცილებლად უნდა გვეცოდნოდა, მაგრამ იმ დროში არ შეიძლებოდა გვეცოდნოდა. ასეთ შემთხვევაში დააყოლებდა: „ეტო სკაზალა აღნა სვოლორ, კოტორაია უჟე სიდიტ...“

ელზა ლომიძე – დღემდე ჩემი მასწავლებელი. ყოველთვის ეცდილობდით, მასთან საუბრისას მივახლოვებულიყავით იმ მანერას, მეტყველების სიმდიდრეს და სტილს, რომელიც განუმეორებელია. მისი პროფესიული ძიებების, მიდგომების არაორდინალურობა ყოველთვის მიბიძგებს ბევრი ვიფიქროთ იქაც კი, სადაც პირველი შეხედვით პასუხი ზედაპირულია. ამ სერიოზულობასთან ერთად ელზაში შემორჩენილია ბავშვობა და ცოტა (მაპატიოს ქნმა ელზა) „ხულიგნობა“, რაც მე მამულებინებს, ბევრი არაორდინალური გადაწყვეტილების მიღებას სტუდენტებთან ურთიერთობისას.

ნინუსია მახარაძე – ვისთანაც მე ყოველთვის პატარა გოგონად დავრჩები, იმიტომ, რომ ვერასოდეს დავეწევი მის გლობალურ ცოდნას,

ინტელექტუალობას. მისი იუმორი და ზალისი, მისი ანალიზი ისტორიული თუ მიმდინარე პროცესებისა, ყოველთვის შორს სცილდება „რუსული ჟურნალისტიკის ისტორიის“ ჩარჩოებს და ასე გვეგონა, რომ შეგვასკუპა რაღაცა გემს და გაგვამგზავრა შორეულ მოგზაურობაში...

მარინა კანდელაკი – სილამაზისა და სათნოების განსაზიერება. მან ერთადერთმა (ასე იყო გათვალისწინებული სასწავლო გეგმით) გვაზიარა, გაგვაცნო და ჩაგვინერგა ქართული სულის განძი – ილია ჭავჭავაძის, ნიკო ნიკოლაძის, სერგეი მესხის თუ სხვათა ჟურნალისტური და საზოგადოებრივი მოღვაწეობა და მნიშვნელობა. მან, როგორც არავინ სხვამ, იცის გათავისება ყველას ტკივილისა და პრობლემებისა. ქნმა მარინამ მასწავლა ძალიან მნიშვნელოვანი რამ: ადამიანის ყველა გამონათქვამში შეძლო, მოძებნო თანადგომა, ახსნა თუ გამართლება.

მე ძალიან ბევრი შემიძლია მოვიგონო ჩემი პოსტ-სტუდენტური პერიოდიდანაც, საინტერესო შეთხვევები თუ შტრიხები ჩემი დღევანდელი, მეტად საპატივცემულო კოლეგების შესახებ, მაგრამ შემოვიფარგლე ჩემი შორეული, ბედნიერი, მაღლიერი, უდარდელი, ლამაზი პერიოდით, რომელსაც ერქვა 70-იან წლების სტუდენტობის ხანა.

საინტერესო მოგონებებს გვთავაზობს მწერალი გიზო ზარნაძე:

§24. რაიკინის პროგნოზი

სულ რამდენიმე მინიატურა მქონდა გამოქვეყნებული „ლიტერატურულ საქართველოსა“ და „თბილისში“, ზოლო „თბილისის უნივერსიტეტში“ – მცირე ზომის იუმორესკებიც, როცა პრაქტიკაზე ჩემს უსაყვარლეს ჟურნალ „ნიანგში“ გამიშვეს.

რასაკვირველია, სიამოვნება მომგვარა ასეთმა სიურპრიზმა, მაგრამ, ცოტა არ იყოს, შიშმაც შემიპყრო – ვაითუ, ვერ ვივარგო და თავად გაგხედე „ნიანგში“ გასაწერი-მეთქი!..

ჟურნალის მთავარ რედაქტორს, დაუვიწყარ ნოდარ დუმბაძეს, პირადად ვიცნობდი მეთქი, ვერ გეტყვი, რადგან მხოლოდ ერთხელ მყავდა ნანახი და, ვითომ, ვეხსომებოდი? არადა, სულაც არ მინდოდა, რომ ვეხსომებოდი!..

საქმე შემდგენიარად იყო: – 1961 წლის გაზაფხულის ერთ მშვენიერ დღეს, აწ განსვენებულმა შესანიშნავმა მწერალმა, რევაზ ჯაფარიძემ, საპროტექციო ბარათი გამატანა ნოდართან. მაშინ ნოდარი რედაქტორის

მოადგილე გახლდათ. რედაქტორად მერე დაინიშნა, როცა კულტურის მინისტრი თენგიზ ბუაჩიძე ცეკას ბიუროზე თანამდებობიდან გაათავისუფლეს და ბატონმა თენგიზმა შეთანხმებულად უთხრა: – საქართველოს კულტურას არაფერი დააკლდება იმით, მე რომ მისი მინისტრი არ ვიქნები, მაგრამ სირცხვილი კია, საქართველოში სატირისა და იუმორის ჟურნალი „ნინავი“ არსებობდეს და მისი რედაქტორი ბატონი ნოდარ ღუმბაძე არ იყოსო!.. ვასილ პავლოვიჩმა უმაღლესი ყურები ცქციტა თურმე – მაშ, აბა ახლა ვინაა რედაქტორიო?! მოახსენეს, ვინც იყო. რედაქტორსა და მის მოადგილეს ისევე შეუცვალეს ადგილი, როგორც ბატონ გურამ გოგიაშვილსა და ბატონ არმაზ სანებლიძეს, უკვე ახლახან, სამიოდე წლის წინათ!..

...საქალაქიდან ამოვამერიანე ხელით ნაწერი თაბახის რამდენიმე ფურცელი, კანკალით გაუწვოდე. გამომართვა, ყურადღებით გადაავლო თვალი და უცებ ერთ-ერთი ფურცელი გამომიწოდა – ეს, ძამა, შპარგალკა და როგორ გამოგიქვეყნოთ, ასეთ ზემორობას ცუდ ტონად ჩაგვითვლიანო!..

მართლაც, „მამაშვილის შემოქმედება“ შემრეოდა ჩემს ნაცოდვილარში!..

როგორც ჩვენში, ზემო იმერეთში, იტყვიან, მოკვდი ერთი სიკვდილი! – მაგრამ ისევე ისე ბატონმა ნოდარმა გადამარჩინა: შენი გადაწერილი თუა, ყოჩაღ, ძმაო, არც ერთი გრამატიკული შეცდომა არა გაქვსო!..

ერთხელ მწერალმა ქიშვარდ ისაკაძემ, მგონი, საკუთარ დაბადების დღესთან დაკავშირებით (ეს ის ქიშვარდ ისაკაძეა, რომლის ვაჟმაც, ჯერ კიდევ კომუნისტების დროს, მთავრობის სახლის ფასადის ფლაგშტოკიდან სისხლისფერი, წითელი ღროშა ჩამოხსნა და ძირს ჩამოაგდო, რის გამოც, საბოლოოდ, მწარედ გაუსწორდნენ) რედაქციაში პურ-ღვინო მოიტანა: მრგვლად მოხარშული დედალი, ხუთლიტრიანი შტოფით. „ალექსანდროული“, ხაჭაპურები, კიტრი, პამიდორი და, შესვენებისას, ლიტმუშაკების ოთახში შეგვკრიბეს ყველანი, ათიოდე კაცი. სუფრა, რა თქმა უნდა, უბერებელმა ქალბატონმა, სონია ციციშვილმა გააწყო. თამადად „ლომი“ დაინიშნა – სულით ზორცაძე ქართველი პოეტი, ზაურ ბოლქვაძე, ბრწყინვალე კალამურების ოსტატი. ცხონებულმა მიშა კუხალაიშვილმა და ოთარ სადრაძემ დედალს ბარკლებში ხელი ჩაავლეს და შუაზე გაუხრიწეს, ასო-ასო აქნეს, წველა ყველი დაამტვრიეს, ასევე მოექცნენ ხაჭაპურებსაც. ეს ზაურის ნება იყო – არავითარი დანა არ დამანახოთ, ყველანი გლეხის შვილები ვართ და გლეხკაცურად მოვიქცეთო!

ენტუზიაზმით შეუდგნენ ტრაპეზს. მორიდებულად ვზივარ ნოდარის პირდაპირ, ვიკიკნები გაუბედავად. (მინცდამინც ფრთა გადმოვიღე!).

ვიგრძენი, ნოდარი ჯიქურ მომჩერებია. „ნეტავი, რა უნდა!“ „ძამა, ჭამე რა, კაცურად, „აპეტიტი“ ნუ გამიფუჭვო!..

ზაური ეუბნება: – „აგი, ლომის ბოკვერია ჯერ, პრაქტიკანტია, „სასტავში“ რო ჩავარდება, ჭამაში, შეიძლება, ჩვენც გვაჯობოსო!“

ყველამ გულიანად გაიცინა და მეც გამეხსნა კრიჭა.

ტელევიზიის ლიტერატურულ გადაცემათა რედაქციაში რედაქტორად მიმიღეს 1968 წელს.

მთავარი რედაქტორის, ქალბატონ მედეა ლორთქიფანიძისა და მთავარი რეჟისორის, აწ განსვენებული მერაბ ჯალღიაშვილის მხარდაჭერითა და სტუდიის მაშინდელი დირექტორის, ქალბატონ ივლიტა მესხიშვილის თანადგომით, 1970 წელს იუმორისტული გადაცემების ციკლი შემოვიღეთ – „ლიმილის საათი“. თავდაპირველად, „ლიმილის საათს“, ბუნებრივია, ქართველი მწერალი-იუმორისტების შემოქმედება ასაზრდოებდა, მაგრამ, შემდეგ, მაღა ჭამაში მოდისო და, შიგადაშიგ, მოსკოველი იუმორისტებიც „გვწყალობდნენ“, როგორებიც იყვნენ: აწ განსვენებული, ქართველთა სიძე, გრიგორი გორინი, ვიქტორ ვესელოვსკი, ალექსანდრ ივანოვი, არკადი ხაიტი და არკადი არკანოვი.

შემოქმედებითი ჯგუფის მუშაობაში (გადაცემების უცვლელი რეჟისორი გახლდათ უმანგ კაპანაძე) აქტიურად მონაწილეობდა და, ფაქტობრივად, ყოველი გამოშვების თანაავტორი გახლდათ მაშინ ახალგაზრდა, მაგრამ დღეს უკვე ცნობილი მწერალი, რუსთაველის პრემიის ლაურეატი, რევაზ მიშველაძე.

სწორედ რევაზ მიშველაძემ უმასპინძლა ამ ზემოთ ჩამოთვლილ რუს მწერლებს („რუსს“ პირობითად!) პირველი ჩამოსვლისას – მცხეთის ცნობილ „სალობიეში“ წაიყვანა ისინი. რასაკვირველია, მხოლოდ ლობიოზე არ გადასულან, მწვადებიც ბლომად იყო და კუპატებიც. გახურდა სმა. რევაზი პაროდისტ ალექსანდრე ივანოვს უზის გვერდით. იხელთა დრო და გკითხება სტუმარს: – „ეს რუსი კაცი ამ ებრაულ „კამანდაში“ როგორ მოხვდითო!..“ ივანოვმა ასევე ჩუმად მიუგო: „ფიქრობთ, რომ მე რუსი ვარ? რუსების ჯიბრზე გადავირქვი გვარი „ივანოვად“, თორემ, სინამდვილეში, ზილბერშტეინი ვარო!..“

ჰოდა, გამზადდეთ „ლიმილის საათის“ ახალ გადაცემას. როგორც ავტორი – რედაქტორი, გამზადდებ და ვაგროვებ ახალ მასალებს, ვეძებ ახალ-ახალ შემსრულებლებს.

გავარდა ხმა, რომ ჩვენს დედაქალაქში გასტროლებს იწყებს საქვეყნოდ სახელგანთქმული ესტრადის მსახიობი, საბჭოთა კავშირის სახალხო არტისტი, არკადი რაიკინი. ის უკვე თბილისშია, მაგრამ ცენტრალურ

*ოთარ არობელიძე და გურამ გოგიაშვილი მიხეილ შოლოხოვთან
(1959 წ.)*

*კ. ბალმონტის ქალიშვილი სტუმრად ჟურნალისტებთან.
სხედან (მარცხნიდან): ლია ანდლულაძე, მარიკა ჩხარტიშვილი. დგანან:
გიზო ზარნაძე, სოსო ხაინდრაფა, გოგი გაჩეჩილაძე, უშანგი კაპანაძე,
ვოვა ერმაკოვი (კინორეჟისორი) 1978 წ.*

*მიხეილ ზოშენკოს ქვრივი ეერა კირბიტსი, გიზო ზარნაძე
და პ. ზოშენკოს ვაჟი ვალერი ზოშენკო. 1973 წ.*

*პროფესორები: ილია ნატროშვილი და ტარიელ კვანჭილაშვილი
სტუდენტური სპექტაკლის განხილვაზე,
თსუ / კორპუსის 33-ე აუდიტორია.*

სასტუმროებს არ ეკარება, ინკოგნიტოდ ცხოვრობს სადღაც, უცნობ ადგილასო.

ალარ მაგონდება, ვისი წყალობით, მგონი, ისევ და ისევ რევაზ მიშველაძის! – დავადგინე, რომ რაიკინი, ოჯახთან და მცირერიცხოვან დასთან ერთად, თბილისის ზღვაზე მდებარე პანსიონატში გაჩერებულიყო.

როგორც იქნა, გაჭრა ტელევიზიის საბუთმა, შევალწიე მასთან (გამაფრთხილეს, მხოლოდ ხუთი წუთითო!) და, პირველი, რაც რაიკინმა იკითხა, ეს იყო: „სუკის თანამშრომელი ბრძანდებით?“ – „ღმერთმა დამიფაროს, არკადი ისააკოვიჩი, თქვენი „სამაქროდანა“ ვარ, საქართველოს ტელევიზიაში იუმორისტული ციკლი შემოვიღეთ, ყოველთვიურად ვამზადებთ ახალ გადაცემას და, თუ გაიღებთ მოწყალებას და...“

უეცრად თვალმოჭუტული მეკითხება:

– „რა ჰქვია იმ თქვენს იუმორისტულ გადაცემას?“

– „ჩას ულიბკი“.

წამით ჩაფიქრდა და მთელი სერიოზულობით მითხრა:

– „დუმაიუ, ჩტო ვაშ ჩას ულიბკი, სკორო დაიდიოტ ღო სმეხა!“

ორიოდე წელიწადს მაინც გასტანა „ლიმილის საათმა“ და მერე, როგორც რაიკინმა ივარაუდა, „დაშოლ და სმეხა“ ბევრი სუბიექტური თუ ობიექტური მიზეზებისა გამო.

მიუხედავად ამისა, ის ორიოდე წელიწადი მაინც ნათელ პერიოდად მიჩანს ჩემს ბიოგრაფიაში.

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის გეოლოგიური ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერ–თანამშრომელი, ქიმიის მეცნიერებათა კანდიდატი ელენე კვანტალიანი, შესანიშნავი მეუღლის, პედაგოგისა და მეცნიერის, პროფესორ ტარიელ კვანჭილაშვილის შესახებ მოგონებაში არაერთ გამოჩენილ პიროვნებაზე და ღირსშესანიშნავ საკითხზე ამახვილებს ყურადღებას. მოვუსმინოთ მას:

§25. „ჩვენ ყველამ ქუდი უნდა მოვიხადოთ ივანე ჯავახიშვილის საფლავთან...“

მოსათხრობი ძალიან ბევრი მაქვს, მაგრამ აქ მცირეზე შევჩერდები.

უნივერსიტეტის პირველი კურსის დახურვის შემდეგ, ის ღიდ სამაპულო ომში გაიწვიეს. ბაქოს საზენიტო სასწავლებლის დამთავრების

შემდეგ კი ფრონტზე გაგზავნეს. ომიდან დაბრუნდა 1946 წელს. უნივერსიტეტში აღადგინეს და მეორე კურსზე, ახლად სკოლადამთავრებულებთან, თითქმის ბავშვებთან დასვეს. თანაჯგუფელებზე ბევრად უფროსი იყო, გამოცდილებაც მეტი გააჩნდა. ნაომარი, ოფიცრის ტანსაცმელში გამოწყობილი კაცი მალე შეიყვარეს ამხანაგებმა და მისადმი პატივისცემით განიმსჭვალნენ.

საოცარი ურთიერთობა დამყარდა უნივერსიტეტის მაშინდელ რექტორსა და ტარიელს შორის. დიდების მწვერვალზე მყოფმა მეცნიერმა, პედაგოგმა და საარაკო რექტორმა, ნიკო კეცხოველმა, თბილი ურთიერთობა დაამყარა სტუდენტთან, ყოფილ საარტილერიო ბატარეის მეთაურთან, ნაოფიცრალთან, რომელიც, ზარბაზნების ქუხილის შემდეგ, მშვიდობიანი ცხოვრების ფერხულში ჩაბმას ცდილობდა. ახალ სტუდენტს ფანატიკურად უყვარდა თავისი სამშობლო და ცდილობდა, შეძლებისდაგვარად, ბევრი გაეკეთებინა მისთვის. რექტორისათვის ეს ბევრს ნიშნავდა.

ეს თბილი ურთიერთობა უფრო გაღრმავდა და, თამამად ვიტყვი, მეგობრობაში გადაიზარდა. ეს იყო, ერთი მხრით, დიდსულოვანი, ადამიანური, კეთილშობილური ურთიერთობა, ზოლო, მეორე მხრით – მოკრძალებული თავყანისცემა. ურთიერთპატივისცემა მათ ბევრჯერ დაუდასტურეს ერთმანეთს სიტყვითაც და საქმითაც. ბატონი ნიკო კეცხოველის შესახებ მან ბევრი დაწერა და აქ მე არაფერს გავიმეორებ. ნიკო კეცხოველის 90-ე წლისთავისადმი მიძღვნილ ვრცელ წერილში – „ნათელი, მზიური პიროვნება“ ტარიელმა დიდი სიყვარულითა და პატივისცემით დახატა ბატონი ნიკოს სახე.

ჩვენი ოჯახი 1950 წელს შეიქმნა. მე, სკოლის მერხიდან ახლად გადმოსული გოგონა, მას ომიდან დაბრუნების შემდეგ შეეხვდი – 1947 წელს. კარგად მახსოვს, როგორ წარმადგინა მან თავისი ბიძის წინაშე: „გაიცანით, ჩემი საცოლე-ქალი, რომელსაც უყვარს საქართველო, პოეზია და ტარიელი“. მე მეტი არაფერი გამაჩნდა და არც მას აინტერესებდა სხვა რამ. ჩვენ 47 წელი ვედექით მხარში ერთმანეთს. ერთი წუხილი გვაწუხებდა ორივეს და სიხარულიც საერთო გვქონდა.

ჩვენი ბინა, რვაკვადრატულმეტრიანი ოთახი კუკიაზე, შირშოვის ქუჩაზე, ახალგაზრდა ლიტერატორების თავშეყრის ადგილად იქცა. უამრავი მეგობარი მოდიოდა: ზოგი უკვე მწერლობის გზაზე მტკიცედ შედგარი, ზოგი კი ახალბედა. ბედნიერი ვარ იმით, რომ მათ ჩვენთან მოუხაროდათ. რაც გვქონდა, იმით ვიყავით კმაყოფილნი ჩვენც და ისინიც. ძნელი დრო იდგა, მაგრამ ახალგაზრდობა და მომავლის იმედი ყველაფერს გვატანინებდა.

მეგობრებს მოჰქონდათ ახლად შექმნილი ლექსები და მოთხრობები, თარგმანები. მოდიოდნენ და წასვლა არ უნდოდათ. რა საუბრები, რა სიყვარული ახსოვს იმ კედლებს, მოდიოდნენ ეკონომიურად უქონელნი, მაგრამ სულიერად ძაღალნი, სამშობლოს ბედზე დაფიქრებულნი და უკეთესისთვის საბრძოლველად გამზადებულნი. ხელიდან ხელში გადადიოდა ლ. ასათიანის საოცრად უხარისხოდ გამოცემული, ყვითელ ქაღალდზე დაბეჭდილი ლექსების კრებული. არასოდეს დამავიწყდება იმ ბიჭების (მაჰატიონ ეს გამოთქმა, ახლა უკვე დიდმა მწერლებმა და მეცნიერებმა) წაკითხული „ციხის სიზმარი“. ისინი ციხის ბებერ გალავანზე ჩაძინებული არწივების გამოფხიზლებაზე ოცნებობდნენ... თუ ვინმე რაიმე გამორჩეულ წასაკითხს იშოვიდა, აქ იშოვიდა, აქ მოჰქონდა, რომ ყველას წაეკითხა. თამაზ ჩხენკელს ჩვენთან, ამ პატარა ოთახში, ბევრჯერ მოუტანია თაგორის თარგმანის ახალი ფურცლები, ერთად ვკითხულობდით. ანდრო მირიანაშვილს სულ გალაკტიონი ეჭირა ხელში, მეუბნებოდა: – „აბა, ახლა ზეპირად მითხარი რომელიმე ლექსი, ვნახოთ რაიმე თუ შეგეშლებაო“. მახსოვს, ერთხელ ინსტიტუტში (მე პოლიტექნიკურში ვსწავლობდი) წამაკითხეს სკოლის მოსწავლის ერთი ლექსი, რომელიც ძალიან მომეწონა. მე ლექსი გადავიწერე და ჩვენს ე.წ. „სალონში“ მივიტანე. ძალიან მოიწონეს. ამ ლექსის ავტორი იყო, მაშინ ჯერ ჩვენთვის უცნობი, ოთარ ჭილაძე („კახეთს ვიყავ“).

ხშირად იკრიბებოდნენ ჩვენთან არჩილ სულაკაური, თამაზ ჩხენკელი, ანდრო მირიანაშვილი, შურა ონიანი, ზელიმხან მეზვეიშვილი, გოგი ჭრელიშვილი, ზურაბ ჭუმბურიძე, სარგის ცაიშვილი, მაგალი თოდუა და სხვები. მაგალი ძალიან ხშირად იყო ჩვენთან. სანამ ღარიბულ სუფრას გაეშლიდი, ხშირად უნდა ამეყენებინა, რომ როგორმე განჯინაძე მივსულიყავი. ერთხელ მითხრა: – „ჩამომკიდე ჭერში და, სუფრას რომ გაშლი, მერე ჩამომხსენიო. ხშირად არჩილ სულაკაური შემომამტებდა ჩვენს ღარბ სუფრას თავის მიერ დაჭერილ ახალ თევზს (მისი მაშინდელი ბინის აივანი მტკვარს გადაჰყურებდა). რა სიხარული იყო ეს ბიჭებისათვის.

ახალგაზრდობის სწრაფვა ლიტერატურისადმი შეუმჩნევლად არ დარჩენია ბატონ ნიკოს. მან დააარსა ახალგაზრდა მწერალთა წრე, რომელსაც ხელმძღვანელობდა ბატონი ბესო ჟღენტი, უფრო გვიან კი – ტარიელ კვანჭილაშვილი. წრემ ენერგიულად იმუშავა და იმდენი მასალა დაგროვდა, რომ ბატონმა ნიკომ 1950 წელს დააარსა ლიტერატურული აღმანახი „პირველი სხივი“, რომლის როლსა და მნიშვნელობაზე ბევრჯერ დაიწერა და ახლა მასზე არ შეგერდები.

ჩვენი ოთახის ფანჯრები ეზოს ჭიშკარს გაჰყურებდა. მე ყოველდღე ვიდექი ფანჯარასთან და ტარიელს ველოდებოდი. ერთხელ ღამით მანქანა გაჩერდა ჭიშკართან და ტარიელი გადმოვიდა. ღია კარებიდან ბატონმა ნიკომ დამინახა და დამიძახა: „შედი, შეილო, სახლში, არავინ მოგტაცებს ქმარსა!“

1949 წელს სექტემბრიდან ფილოლოგიის ფაკულტეტზე შეიქმნა ჟურნალისტიკის განყოფილება, რომელმაც ბევრი ნიჭიერი ახალგაზრდა მიიზიდა. ამ განყოფილებაზე ქართული ლიტერატურის სპეცკურსის წასაკითხად შეუშვეს ასპირანტი ტარიელ კვანჭილაშვილი. ეს იყო ამ განყოფილების პირველი ნაკადი და ჩანასახი მომავალი ფაკულტეტისა. 1954 წელს დაარსდა ჟურნალისტიკის კათედრა, რომლის პირველი გამგე იყო პროფესორი გიორგი ჯიბლაძე, რომელმაც კათედრაზე მუშაობა შესთავაზა ტარიელს.

კათედრაზე სამი წევრი იყო, სამივე დოცენტი: იოსებ ბოცვაძე, ილია ნატროშვილი და ტარიელ კვანჭილაშვილი, რომელიც ასაკით თავის კოლეგებზე უმცროსი იყო. ჰყავდათ ორი ასპირანტი – ნოდარ ჩხეიძე და ნოდარ ტაბიძე. საგნები განაწილდა. ტარიელს უნდა წაეკითხა ჟურნალისტიკის თეორია და პრაქტიკა და გაზეთის გაფორმება–გამოშვების ორგანიზაცია. იგი მიაღწინეს მოსკოვის უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე. გაეცნო სამუშაოს და ჩამოიტანა სათანადო პროგრამები და ლიტერატურა.

კათედრის წევრებს შორის საქმიანი და კეთილი, თითქმის ნათესაური ურთიერთობა დამყარდა, რასაც ხელს უწყობდა კათედრის გამგის უსაზღვრო თავაზიანობა, კეთილგანწყობა და გულისხმიერება.

ჟურნალისტებთან ჩემი მეუღლე მოღვაწეობდა 1971 წლამდე ამ ხნის განმავლობაში ბევრი კარგი რამ გაკეთდა, ბევრი მონოგრაფია და სახელმძღვანელო გამოვიდა და სხვა ამის შესახებ ცნობილია და თავს არ შეგაწყენთ.

ჩვენი ოჯახი 1953 წლიდან ჭავჭავაძის პროსპექტზე ცხოვრობდა, უნივერსიტეტის სახლში. ბინის გაფართოებამ მეგობართა წრე უფრო გაზარდა, ხშირად იყო ჩვენთან ნოდარ დუმბაძე, სარგის ცაიშვილი, თამაზ ჭილაძე და სხვები.

საოცარი ურთიერთობა ჰქონდა ჩემს მეუღლეს სტუდენტებთან. ეს იყო სამაგალითო, ურთიერთპატივისცემითა და სიყვარულით გამთბარი ურთიერთობა. არ არსებობდა სტუდენტის სატყვივარი, ლექტორს რომ გულთან არ მიეტანა. ზოგჯერ ჩვენი ბინა სტუდენტთა ქალაქს მოგაგონებდათ. მოდიოდნენ ერთნი და მოჰყავდათ სხვანი, ზოგჯერ

სხვა ფაქტულტეტისანი. ტარიელის სტუდენტები ოჯახის შექმნას რომ გადაწყვეტდნენ, რჩეულნი პირველად ჩვენთან მოჰყავდათ. ისეც მომხდარა, სუფრასთან რამდენიმე ასეთი ბედნიერი წყვილი გვყოლია.

ერთხელ მეგობრებმა ჩვენთვის უცნობი ახალგაზრდა მოიყვანეს, რომელსაც მამა გადასახლებული ჰყავდა. ეს იყო ემზარ კვიტაიშვილი. ჩვენ ძალიან დავახლოვდით. გადასახლებიდან დაბრუნებული მამა – ცნობილი ბავშვთა ექიმი, დავით კვიტაიშვილი მოვიდა ჩვენთან მადლობის სათქმელად და აქედან დაიწყო ის ღიდი მეგობრობა ბატონ დავითსა და ჩვენს ოჯახს შორის, რაც დღესაც გრძელდება ემზართან მეგობრული ურთიერთობით. აქვე უნდა ვთქვა ჟურნალისტ კოტე ამალლობელზე, რომელიც სტუდენტი მოვიდა ჩვენთან. ტარიელს ის ძალიან უყვარდა. კოტე მთელი თავისი ცხოვრების წესით ამტკიცებს საპასუხო სიყვარულს. ის ისე მიიღო ჩვენმა სანათესაომ, როგორც თავისი წვერი. ტარიელის ყოველ დაბადების დღეს ის ჩვენთან ატარებდა და დღესაც ატარებს, გარდაცვალების დღეს კი ყველაზე ადრე მაქვს ყვავილები მის საფლავზე. ეს მისთვის კანონია. ის ჩემს შეილებთან აგრძელებს მეგობრობას.

ახლა გიამბობთ ჟურნალისტთა საოცარ № 732 ჯგუფზე. ცნობილმა პოეტმა ტარიელ ჭანტურიამ ამ ჯგუფს ლექსიც მიუძღვნა. ამ ჯგუფში 31 სტუდენტი იყო. ზოგიერთს ჩამოგივლით: ოთარ ჭილაძე, ჯანსუღ ჩარკვიანი, ტარიელ ჭანტურია, გივი გეგეჭკორი, ზურაბ ქაჯაია, ეთერ ჭიჭინაძე, გულნაზი გელოვანი, თამაზ ბიბილური, ზაურ ბოლქვაძე, რეზო ჭიჭინაძე, ბაკურ ბახტურიძე, ზურაბ ჩილაჩავა და სხვები. ეს გვარები ამ ჯგუფზე გარკვეულ წარმოდგენას გვიქმნის. ამ ჯგუფის კურატორი იყო ტარიელ კვანჭილაშვილი.

ეს ახალგაზრდები ლაღები იყვნენ და შაბლონსა და ტრაფარეტს ვერ ეგუებოდნენ, ამიტომ ე.წ. დისციპლინის თვალსაზრისით ნორმაში ვერ ეტეოდნენ. მაშინდელი სასწავლო დარგის პრორექტორი, პროფ. ი. გვერდწითელი ამ ჯგუფის დახურვით იმუქრებოდა და კურატორს საყვედურებს არ აკლებდა. ჩვენ და გვერდწითელები ერთ სახლში ვცხოვრობდით, ვმეზობლობდით და ვმეგობრობდით. რამდენჯერ შევსწრებივარ ბატონ ილიასა და ტარიელს შორის ცხარე კამათს, როცა ტარიელი უმტკიცებდა პრორექტორს – ეს ბიჭები ისტორიული პიროვნებები გახდებიან, მათი სახელი დიდხანს დარჩება, ჩვენ კი მალე დაგვივიწყებენო. ჩვენ ისინი სხვა საზომით უნდა გაეზომოთ და ყველაფერი კარგად იქნებაო.

სტუდენტები და ტარიელი კიდევ უფრო დაახლოვა ექსკურსიებმა. ისინი გადიოდნენ მცხეთაში, საგურამოში, ყვარელში, ზედაზენზე, გელათში,

ჭყვიშში... ეს გასვლები თავისებური ლექციები იყო ისტორიულ ადგილებში, მას გარკვეული პატრიოტული დატვირთვა გააჩნდა.

ბიჭები ძალიან კარგად მღეროდნენ. მათ იცოდნენ, რომ ტარიელს ძალიან მოსწონდა მათი სიმღერა, ამიტომ ისინი მას აუდიტორიაში შესვლისას ხმადობალი სიმღერით ხვდებოდნენ. ეს ურთიერთობა არ გავდა ძველს, რაღაც ახალი იყო.

მოსკოვში, „პრავდის“ რედაქციაში გამგზავრებისას, მეც თან ვახლდი ჩემს მეუღლეს. ყველა აღფრთოვანებული იყო. ეს იყო „პრავდის“ რედაქციაში პირველი პრაქტიკა, პირველი საწარმოო ექსკურსია მოსკოვში. აქ, მატარებელში, სტუდენტებმა შექმნეს სიმღერა „მამუჩი“, რომელიც ტარიელს მიუძღვნეს. ტარიელი გახარებული იმეორებდა. ეს მამუჩი, მამა – მე ვარ. სტუდენტები სიყვარულს არ იშურებდნენ მამუჩისთვის, მაგრამ ლექტორის ყოველი სიტყვა შეუვალი იყო. მას ყველა ემორჩილებოდა. მამუჩის ბევრჯერ გადაურჩენია თავისი „შვილები“ განსაცდელისაგან. ერთხელ, მოსკოვში ყოფნისას, რეზო ჭიჭინაძეს „არაგვი“ მოუწია თავისი დაბადების დღის აღნიშვნა რამდენიმე მეგობართან ერთად. ნებართვა წინასწარ სთხოვეს კურატორს.

ბიჭებს შეაგვიანდათ, ტარიელმა ნერვიულობა დაიწყო. ამ დროს შემოვიდა აღელვებული ეთერ ჭიჭინაძე – „ბატონო ტარიელ, ბიჭები კიბეებზე ჩხუბობენო!“. ტარიელი გაიქცა მოჩხუბრებისაკენ და დაინახა, რომ ბიჭები ლომებივით იბრძვიან, გამეტებით ურტყამენ მუშტებს რუს ბიჭებს, რომლებიც ქართველების შეურაცხყოფელ სიტყვებს გაჰყვიროდნენ. ეს ის დროა, როცა სტალინი ახალი გალანძღულია და მოსკოვში ანტიქართული ისტერიაა.

ტარიელის ერთი სიტყვა საკმარისი აღმოჩნდა ჩვენი ბიჭების დასაშოშმინებლად, მაგრამ რუსი თანამშრომლებისა და დამლაგებლების მთელი დასტა ბობოქრობდა, მილიცია ჰყავდათ გამოძახებული ქართველებისაგან „თავდასაცავად“.

მილიციის მაიორს ტარიელი აღშფოთებული შეხვდა: – „რა ხდება, ამხანაგო მაიორო, აქ, მოსკოვში? ჩვენ ახალგაზრდებს ხალხთა მეგობრობის გრძნობით ვზრდით, ჩამოვდივართ მოსკოვში და აქ ნაციონალიზმის შხამი გვხვდება!“ იქით შეტევამ ცოტა შეაფიქრიანა მაიორი. ტარიელმა აჩვენა თავისი მოწმობა „პრავდაში“ მივლინების შესახებ და მაიორს სულ ბოდიში ახდევინა. ბოდიში ქართველმა ბიჭებმაც მოიხადეს ტარიელის წინაშე და კონფლიქტიც ამით ამოიწურა.

ამ ჯგუფის სიყვარული ტარიელს სიკვდილამდე გაჰყვა. მათი წარმატებები ახარებდა, წუხილი – აწუხებდა. ზოგჯერ კი ვინმეზე გულისტყვივით იტყოდა – წაიბორძიკაო ცხოვრების შარავზაზე.

ბევრი მისი ნასტუდენტარი – ფილოლოგი თუ ჟურნალისტი, დღეს სახელგანთქმული მწერალი, ჟურნალისტი, საზოგადო მოღვაწეა. ეს ძალიან ეამაყებოდა მას – მე მათი ნათელიც მეყოფაო.

ტარიელი ცხოვრების შუაგულში ტრიალებდა ყოველთვის. იგი სიტყვითა და კალმით ებრძოდა ყველაფერს, რაც მის ქვეყანას სასიკეთოდ არ წაადგებოდა. მის ადრე გამოქვეყნებულ სტატიებს, რომლებიც საქართველოში შექმნილ მძიმე დემოგრაფიულ ვითარებას შეეხებოდა, გააფთრებული გამოხმაურება მოჰყვა აფხაზეთიდან და ოსეთიდან. „ადამონ ნიხასის“ შექმნა თითქმის ტარიელს დააბრალებს. ჩვენი ხელისუფლებაც არ იყო კმაყოფილი ამ წერილების გამოქვეყნებით. საუბედუროდ, გამართლდა, რისიც ასე ეშინოდა ტარიელს. უამრავი წერილი და გამოხმაურება, რაც მაშინ ჩვენთან მოდიოდა, კიდევ ერთი ფაქტია იმისა, რომ იგი მთელი სიმართლით გამოხატავდა ჩვენი ხალხის გულისნაღებს.

ქართული ენის კონსტიტუციით დაცვისთვის გამართული მანიფესტაციის დროს ის თავის სტუდენტებთან ერთად მიემართებოდა მთავრობის სახლისკენ, რისთვისაც დაისაჯა კიდევ.

ეროვნული მოძრაობის გამოფხიზლებამ იგი საოცრად აღფრთოვანა. საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენა მისთვის ახალი ცხოვრების დასაწყისი იყო. დამოუკიდებლობის აქტზე ხელის მოწერის ცერემონიას საქართველოს ტელევიზია პირდაპირ უზენაესი საბჭოს სხდომათა დარბაზიდან გადმოსცემდა. როცა ჩვენი შვილის, უზენაესი საბჭოს დეპუტატის, ჯერი მოვიდა, ტარიელს რაღაც დაემართა: კანკალებდა, ხმა უწყდებოდა, მაგრამ უზომოდ ამაყი და ბედნიერი იყო.

მალხაზს, რომელიც ხუთი წლისაც კი არ იყო, 1956 წლის 9 მარტს, მამამ ასეთი გაკვეთილი ჩაუტარა: ხელში აყვანილს აივნიდან აჩვენებდა ჭავჭავაძის პროსპექტზე მოგრიალე ვარსკვლავიან ტანკებს და ეუბნებოდა – ამაზე დიდი მტერი შენს ქვეყანას არ ჰყოლიაო. მალხაზმა გაიგონა, დაიხსომა და ეცადა ისეთი ყოფილიყო, როგორც მამას უნდოდა. ის ყოველთვის იქ იდგა, სადაც საშობლოს ჭირდებოდა: ზურგით გამოქონდა სვანეთის ზეავეებში მოყოლილთა გვაძები, ეხმარებოდა მიწისძვრისაგან დაზარალებულთ, მათთან ერთად შრომობდა, ჩაქონდა მათთვის საკვები და ტანსაცმელი. 9 აპრილის ღამეს კი ქალები და დაჭრილები გამოჰყავდა სასაკლავოდან. ბოდიშს ვიხდი, რომ ამდენი ვილაპარაკე ჩემს შვილზე, მაგრამ ამით მე ჩემს მეუღლეს გიხასიათებდით.

კიდევ ორიოდე სიტყვა.

გარდაცვალების წინ ის მხოლოდ სამიოდე კვირა იწვა. სანახავად მოსულ ნათესავებსა და მეგობრებს ხალისიანად ხვდებოდა. სიკვდილის

წინა დღეს მის სანახავად მოვიდნენ ჩემი ვაჟის უახლოესი მეგობრები. ისინი პარლამენტარები იყვნენ. დიდხანს გააჩერა სტუმრები, საქართველოს ბელზე და მის მომავალზე ბჭობდნენ. წასვლისას ასე უთხრა მათ: – „ბიჭებო, დაივიწყეთ ყველაფერი პირადი, თქვენი სამშობლო გასაჭირშია, უშველეთ მას!“ ეს იყო ბოლო სიტყვები, რაც პარლამენტარების სახით მან ჩვენს ახალგაზრდობას დაუბარა. მათ ეს ანდერძი უნდა ახსოვდეთ.

მას განსაკუთრებული სიყვარულით უყვარდა უნივერსიტეტი. მთელი მისი სიცოცხლე მასთან იყო დაკავშირებული. იგი თვლიდა, რომ უნივერსიტეტი არა მარტო ცოდნას გვაძლევს, არამედ ამტკიცებს ქართულ, ეროვნულ ცნობიერებას და კაცობრიობის საუკეთესო იდეალებს გვაზიარებს. ის ერთ-ერთ წერილში ასე წერდა: – „ჩვენ ყველამ ქუდი უნდა მოვიხადოთ ბატონი ივანე ჯავახიშვილის საფლავთან, რადგან ქართული უნივერსიტეტი არის საქართველოს გონება და სული!“ ეს სიტყვები 75 წლის ტარიელ კვანჭილაშვილმა დაწერა და, სულ ცოტა ხანში, ამ მრწამსით წავიდა ამ ქვეყნიდან.

§27. თხემით ტერფამდე მამულიშვილი

ბ-ნი ტარიელი ის პიროვნებაა, ეტალონად რომ გამოდგება სტუდენტ-ლექტორის უფაქიზისი, ამაღლებული და ძალზე სათუთად მოსაფრთხილებელი, ძვირფასი ურთიერთობის დასახასიათებლად – იხსენებს ერთი მის „მარადიულ სტუდენტთაგანი“ პროფ. დიანა ტყეუჩავა. სულით ხორცამდე უნივერსიტეტელი, თხემით ტერფამდე – მამულიშვილი, შემოქმედებითად ამაღლებული. პოეზიით, სიყვარულით პირთამდე სავსე სულით, სახელმწიფოებრივად მოაზროვნე და – უემპრომისო, თუ ვინმეს (პირველყოვლისა – ახალგაზრდას!) ამ პრინციპებიდან ოდნავ გადახრას შეამჩნევდა

ნიშანდობლივია ამ მხრივ მისი დანაბარები (შემზარავი სიტყვის – ანდერძისთვის არ მეტეტება, თუმცა, არსებითად, ეს უფრო ზუსტი იქნებოდა) ავადმყოფობის ბოლო დღეებში რომ უთქვამს მის სანახავად მისული ახალგაზრდებისთვის 1998 წლის გაზაფხულზე: „ბიჭებო, დაივიწყეთ ყველაფერი პირადი, თქვენი სამშობლო გასაჭირშია, უშველეთ მას!“

თითონ ხომ ამ პრინციპით იცხოვრა! მისი სამშობლო მუდმივად გასაჭირში იყო (განსაკუთრებულად „რთულ დროში“ მოუხდა ცხოვრება!), ის კი სულ ფრონტის ხაზზე იდგა, ამ სიტყვის პირდაპირი და გადატანითი მნიშვნელობითაც: სამამულო ომის ფრონტზე თუ – „ანტისტალინისტების“

აგრესიის პირისპირ, მოსკოვში, პრაქტიკაზე წაყვანილი ახალგაზრდების დასაცავად! საქმით თუ სიტყვით, უპირატესად – ჟურნალისტის კალმით, ხშირად – პირადი მაგალითით, რაც, თუ ძველ ბერძნებს დავუჯერებთ: – „საუკეთესო აღმზრდელია...“

მას ჯერ კიდევ მოწაფეობის პერიოდიდან ვიცნობდი: 55-ე სკოლას შეფობდა უნივერსიტეტელთა ერთი ჯგუფი – მათემატიკოსები, ფიზიკოსები, ფილოლოგები... მათ შორის ერთ-ერთი ყველაზე გულისხმიერი და თავგამოდებული ბ-ნი ტარიელი ბრძანდებოდა: ლიტერატურულ წრეს შეფობდა ჩემს სკოლაში. არაერთ ახალგაზრდას დაეხმარა მომავალი პროფესიის არჩევანში, დააყენა სწორ გზაზე. უკლებლივ ყველას, ვისაც ამის სურვილი გაგვაჩნდა, ქართული სიტყვის მაღლს, პოეზიის სილამაზეს გვაზიარებდა. პირველ ნელ სტრიქონებს სისათუთით, დახვეწილი გემოვნებით, პრინციპულად და დამაჯერებლად შეგვიფასებდა. უთუოდ მისი ამ ღვაწლისა და ზეგავლენის შედეგად იყო, მოგვიანებით ფიზიკის ფაკულტეტის მე-4 კურსის სტუდენტმა პროფესიის რადიკალურად რომ შეიცვალა და ჟურნალისტიკის სპეციალობის მე-2 კურსზე აღმოგჩნდი. ძალზე გამიმართლა: პუბლიცისტურ ჟანრებს ბ-ნი ტარიელი გვიკითხავდა. იმ პერიოდში მუშაობდა შესაბამისი სახელმძღვანელოს შექმნაზე და საკუთარ მეცნიერულ დაკვირვებათა და მიგნებათა ცინცხალ სტრიქონებს დიდი ენთუზიაზმით გეთავაზობდა. საოცრად საინტერესო, ძიებებით, აქტუური ფიქრითა და განსჯით, აზროვნებით დამუხტულ ლექციებს გვიტარებდა.

ჩვენი დიდი მეგობრობა მთელი ცხოვრების მანძილზე გაგრძელდა, დროის შეგრძნება ყოველთვის „მალატობდა“. ეს ჩემი გამოუსწორებელი ნაკლია, რომელსაც დღემდე ვერაფერს ვშველი: რაც უნდა მოვინდოძო, მაინც ხშირად ვიგვიანებ ყველგან... ჩემი სტუდენტობისას უნივერსიტეტში ლექციაზე დაგვიანება პრაქტიკულად შეუძლებელი იყო: ლექტორი რომ შევიდოდა აუდიტორიაში, კარები შიგნიდან იკეტებოდა და დაგვიანებული სტუდენტი მომდევნო საათს უნდა დალოდებოდა. მაშინ ჟურნალისტები მე-2 ცვლაში ვსწავლობდით, ნაშუადღევს გვეწყებოდა ლექციები, მხოლოდ პარასკევობით ვიყავით „პირველ ცვლაში“, ანუ დილის ცხრის ნახევარზე გვქონდა ბ-ნი ტარიელის ლექცია, პირველი ორი საათი I კორპუსის ერთ-ერთ აუდიტორიაში...

ეს კიდევ უფრო ართულებდა ლექციაზე ჩემს დროულად მისვლას, თუმცა, მთელი კვირა დღის მეორე ნახევარზე ორიენტირებული, დაძაბული ველოდი პარასკევის გათენებას და, უცდილობდი, არ დამგვიანა ჩემთვის ძალზე საინტერესო და სასიამოვნო ლექციაზე.

ისე მოხდა, რომ დაგვიანებული, რამდენჯერმე მივაწყდი ჩაკეტილ კარს და... გაწბილებული დაველოდე მე-2 საათს (როგორ გაკვანდნიერდებოდი და კარებზე დავაკაკუნებდი, ლექტორს დაწყებული ლექციის კითხვისას სიტყვას გავაწყვეტინებდი! ეს მაშინ აზრადაც არ მოუვიდოდა არც ერთ, ყველაზე თავზედ სტუდენტსაც კი!).

მესამედაც რომ დამემართა იგივე, ბ-ნი ტარიელს ღიმილი ვერ მოუთოკავს და ჩემი თანაგგუფელებისთვის უთქვამს: – „ჩემს არსებაში გრძნობა ებრძვის გონებას... გაუღეთ! ჩანს, ჩვენს ღიანას, უბრალოდ, არ შეუძლია „ჩარჩოებში“, თუნდაც, „დროის ჩარჩოებში“ ცხოვრებაო“... ჯგუფში სულ 11 სტუდენტი ვიყავით და, ჩემს გარდა, ყველა ლექციაზე იჯდა. ამიტომ, არ იყო ძნელი დაგვიანებულის გამოცნობა. ამასთან, ბ-ნი ტარიელი ხომ სკოლიდანაც მიცნობდა და, „ხელწერითაც“ ხვდებოდა, ვინ იყო კარს მიღმა...

თქვენ წარმოიდგინეთ, ამის შემდეგ ბ-ნი ტარიელის ლექციაზე აღარ დამიგვიანია: მისი „სინდისზე შეგდების პრინციპი“ უტყუარი იყო...

კიდევ ერთ ეპიზოდს გავიხსენებ, კვლავ ჩემი დროსთან მიმართებით განპირობებულს – კურიოზებით იყო აღსავსე ჩემი საკანდიდატო ლისერტაციის დაცვის პერიპეტეიები: ჩემმა ხელმძღვანელმა ბ-ნმა ნოდარ ტაბიძემ საოცარი საჩუქარი გამიკეთა – 26 მაისს დამინიშნა დაცვა. ეს ისეთი დიდი პატივი იყო, თანაც – როდის! 1988 წელს, გაგანია კომუნისტური რეჟიმის დროს, როცა ამ თარიღის შესახებ ბევრს „აღარც ახსოვდა“ და – ვისაც ახსოვდა, არცთუიშვიათად, ძვირად უჯდებოდა ეს „ხსოვნა“...

ძალიან ამაყი და ბედნიერი ვიყავი ბ-ნი ნოდარის ამგვარი გადაწყვეტილებით, მაგრამ „კაცი ბჭობდა, ღმერთი იცინოდაო“, ისე მოხდა, რომ დაცვამდე ორიოდ თვით ადრე ჩვენი მანქანით ავარიამი მოგყვებით მთელი ოჯახი – მე, მეუღლე და ბავშვები. შემდეგ ის ორი თვე მეუღლემ საავადმყოფოში გაატარა, დედა მე აღარ მყავდა და მთელი ოჯახის სიმძიმე დამაწვა (სავადმყოფოში სირბილი, ორი პატარა, სამსახური...). ბუნებრივია, დაცვის საბუთების მომზადება ვერ მოვასწარი და ეს ისეთ დროს ვუთხარი ბ-ნი ნოდარს, რომ ველარც სხვა ვინმე მოასწრებდა 26-ში დაცვას (ბოლო წუთამდე ვეცადე, მაგრამ „თავს ზემოთ ძალა“ ვერ ვიპოვე!).

მეც ზომ საშინლად გულდაწყვეტილი ვიყავი (ცხადია, ამ უპვირფასესი თარიღის ვერშეფერების გამო: დაცვა სად გაიქცეოდა, ან რა მეჩქარებოდა?! მაგრამ გული დამწყდა, ასეთი პატივი რომ ვერ შევირგე!), ბ-ნი ნოდარი კი პირდაპირ აღაშფოთა ამგვარმა „უგულისყურობამ“ (ბუნებრივია, მე

ჩემი პრობლემების გამო მასთან წუწუნი არ დამიწყია, ამდენად, ყოველივე ჩემს არაპუნქტუალურ ბუნებას მიაწერა!): – „ცოტა ხანს თვალთა აღარ დამენახო! ეს რა ჩაიდინე! როგორ ვერ დააფასე ასეთი თარიღი!...“

რა მეთქმოდა?!

უხმოდ გადავყლაპე ცრემლები და წავედი საავადმყოფოში, იქედან – სკოლაში, სკოლიდან – საბავშვო ბაღში, შვილებთან...

ბ–ნ ნოდარს მალევე „მოუბრუნდა გული“ და 3 ივნისისათვის დანიშნა დაცვა, თან შემომითვალა: – „თუ კიდევ ვერ მოასწრებს საბუთების გამზადებას, მართლა აღარ დამენახვოსო!“

დრო ისევ ძალიან ცოტა მქონდა, ოპონენტად ბ–ნი ტარიელი დამინიშნეს, სიმკაცრითა და პრინციპულობით ცნობილი ადამიანი. ნაშრომს გადაუბეჭდავად ხომ ვერ მივიტანდი, ამასაც დრო დასჭირდა და, ისე მოხდა, რომ დაცვამდე ერთ თვეზე ნაკლები იყო დარჩენილი, ნაშრომი რომ მივუტანე ბ–ნ ტარიელს. ძალზე გაიხარა: „ვიცოდი, ყოჩაღი ქალი რომ იყავი და არც შეემცდარე! ორ შვილთან დისერტაციის წერა, სახუმარო საქმე არააო“... დაცვის თარიღი რომ ვუთხარი ძალიან შეწუხდა: „აქამდე სად იყავი? ჩათვლების და გამოცდების პერიოდი იწყება, ასამდე საკურსო, რამდენიმე სადიპლომო ნაშრომი მიდევს წასაკითხად (უკვე მაისი იყო!), ცოტა ადრე ვერ მომიტანე ნაშრომი? დამიტოვე, არ ვიცი, თუ მოვასწრებ – წავიკითხავ, თუ არა და – ნუ გეწყინებაო“.

რას ვიზამდი? ცხადია, წუწუნი და მიზეზების ახსნა არც ბ–ნ ტარიელთან მიკადრია: მართალი ბრძანდებოდა–მეთქი, ბოდიში მოვუხადე და წამოვედი გულდაწყვეტილი. ცხადია, იმით, ჩემი უსაყვარლესი ლექტორი რომ შევაწუხე, თორემ დაცვისა და დისერტაციის დარდი ნამდვილად აღარ მქონდა, ისე დავიღალე ამ ყველაფრით. წამოვედი ისევ „წრეზე“: საავადმყოფო–სკოლა–ბაღი–სახლი...

სულ რაღაც ერთ კვირაში ბ–ნმა ტარიელმა შინ დამირეკა (ყურებს ძლივს დაუფხვრეს): – „წაიღე შენი რეცენზია, აღარ უნდა მოიკითხოვო?“. მაშინ კი ავტირდი სიმწრისა და მაღლიერებისაგან: „ასე მალე არ ველოდი, ბატონო ტარიელ, და არ შეგაწუხეთ–მეთქი“.

– „შენი ტემპებით თუ ვიცხოვრე, სადოქტოროს ოპონენტობას ვეღარ მოვისწრებო“, მომეფერა მისთვის ჩვეული, გულის სიღრმიდან წამოსული სიტბოთი...

რეცენზია ისე წამოვიღე, დისერტაციაზე სიტყვაც არ უთქვამს; გამომკითხა თანაკურსელების ამბები, ოჯახის, ქვეყნის, დროის პრობლემებზეც ვისაუბრეთ და – მალევე წამოვედი, გულში კი ვფიქრობდი

– ვაითუ ღამიწუნა ნაშრომი და გააცამტკერა (მისი პრინციპულობა ვისაც ახსოვს, ასეთი რამ სავსებით შესაძლებელი იყო!). სახლამდე რა მომათმენინებდა, მოვდიოდი ქუჩაში და ვკითხულობდი. მაშინ უკვე ვერაზე ცხოვრობდა. ისე ამოვედი უნივერსიტეტამდე ცრემლების ღაპა-ღუპით, ვერც ვერავის ვხედავდი, ვერც ვერაფერს ვგრძნობდი, მხოლოდ მისი ძვირფასი, ზავერდოვანი ტემბრი ჩამესმოდა ყურში. ბედნიერებისა და უხერხულობისგან, მადლიერებისა და ასმაგად გაზრდილი პასუხისმგებლობისგან ამქვეყნად აღარ ვიყავი, – ნაშრომს საოცრად მაღალი შეფასება მისცა, ისეთი ღირსებები დაინახა მასში, მე რომ ვერც წარმოვიდგენდი...

ჩვენი ბოლო შეხვედრა ისევ ვერაზე, მის გარდაცვალებამდე რამდენიმე კვირით ადრე შედგა: ჩემს ქალიშვილთან ერთად ვიყავი, წინ რომ შემოგვხვდა. ცხადია, მთელი ყურადღება მასზე გადაიტანა, ორიოდ კომპლიმენტს მისი საქმიანობით დაინტერესება მოჰყვა. საოცრად გაიხარა, რომ გაიგო, ისიც ჩვენს (ჟურნალისტის) პროფესიას ეუფლებოდა (ბ-ნი ტარიელი, სამწუხაროდ, ჩვენს ფაქულტეტზე აღარ მუშაობდა, ფილოლოგიის ფაქულტეტზე იყო უკვე) – „შვილებზე ოჯახის კედლებიც ახდენენ გავლენას, „კედლებიც ზრდიან“, იმას არაფერი ჯობია, შვილი რომ მშობლის საქმეს აგრძელებს“. მერე ბ-ნი ტარიელის ვაჟის, მაღხაზის მშვენიერ ლექსებზე გადავიტანეთ საუბარი. საოცრად გაიხარა, წაკითხული რომ მქონდა და გულწრფელად მომწონდა. სინანული გამოთქვა, სჯობდა პოეზიისთვის დაეთმო მეტი დრო, ურიგო მათემატიკოსი კი არ არის, მაგრამ, ვფიქრობ, პოეზიაში მეტს გააკეთებდა, პოეზია უფრო „მისიაო“...

მერე, მაშინდელი პარლამენტიდან ბ-ნი მაღხაზის წამოსვლის ზნეობრივ ნაბიჯზეც ვისაუბრეთ (ბ-ნი ტარიელის შვილი, მისი ოჯახის „კედლებითაც აღზრდილი“, სხვაგვარად როგორ უნდა მოქცეულიყო?!). საოცარი დარდი ჩაუდგა სიკეთით, სიყვარულით სავსე თვალებში: „საითაც გავიქეცი, იქეთ წავიქეცი“, გვჭირსო, კიდევ ერთ განზიბლვას ველარ გადავიტან, ჩემო დიანა, საით მივექანებით? ძალუმაღ შემოაწვა მამულზე მუდმივი სევდა და, უეცრად, თვალები გაუბრწყინდა, სადღაც ჩვენს ზურგს უკან, ჩვენს ზემოთ გაექცა მზერა – „რა დიდებულია ყველაფერი ჯიშინაო!“ თვალი მივადევნეთ: მეფური ღირსებით მოაბიჯებდა „სიმა“, ულამაზესი არსება, შეუძლებელი იყო არ მოზიბლულიყავი...

ასე დავემორღით უკანასკნელად.

მისი ავადმყოფობა, ჩემდა სავალალოდ, არ შემიტყვია: ამჯერად სადოქტოროს დასაცავად ვემზადებოდი, „საბუთებზე დავრბოდი“ ჩემს

უმცროს კოლეგასა და მეგობართან, მარინე ლომიძესთან ერთად, რომელიც ჩემს შემდეგ ორიოდ კვირაში იცავდა საკანდიდატო ღისერტაციას. ორივეს გვეიმედებოდა ბ-ნი ტარიელი, როგორც მომავალი ოპონენტი. ჩვენს დარგში დოქტორები დღესაც ძალზე ცოტაა. მაშინ საერთოდ, პრობლემური იყო ღირსეული ოპონენტის შეწუხება (ვისაც ამის უფლება ჰქონდა, მორალურიც და იურიდიულიც), სულ 5-დე დოქტორი ჩვენი დარგისა მუდმივად გადატვირთული იყო.

სწორედ მარინეს სატელეფონო ზარით შევიტყვე ის შემზარავი, მოულოდნელი ამბავი ბ-ნი ტარიელის გარდაცვალებისა.

დღესაც ასეთი მახსოვს: მზიანი გაზაფხულის დღეს ვერაზე ლაღად მდგარი, სითბოთი, სიყვარულით სავსე, „სიმას“ დიდებულებით მოხიბლული, ჩვენთან შეხვედრით გახალისებული...

სამწუხაროდ – უკანასკნელი შეხვედრით.

§28. ჩემი ცხოვრების აზრი და მიზანი

დავიბადე თბილისის უძველეს და უმშვენიერეს ვერისუბანში, გოგებაშვილის ქუჩაზე, 1935 წლის პირველ ოქტომბერს, ძალიან ახალგაზრდა მშობლების ოჯახში. მამჩემი – შალვა ერმილეს ძე ჩიკვილაძე პირველი თაობის ინჟინერ-მექანიზატორი იყო, – რომელსაც ასპირანტურის დამთავრებისას ტრაქტორის ძრავის გაუმჯობესებისათვის რაციონალიზატორის სახელი მიანიჭეს, მაგრამ „ოცდაჩვიდმეტი წლის“ ავადღიოთ რეპრესიებს შეეწირა, – 29 წლისა „ხალხის მტრის“ ბრალდებით დაიჭირეს და გადაასახლეს. დედაჩემი ორი მცირეწლოვანი შვილით ვერისუბნიდან დიდებულში, სტალინის გვერდით, იტალიური ეზოს პატარა ოთახში „მიადრძანეს“ (მადლობა უფალს, დედა მაინც რომ გადაგვირჩინა იმ ავადსახსენებელ წლებში მე და ჩემს ექვსი თვის ძმას... დედამ სიცოცხლის გარდა მოგვანიჭა ის განსაკუთრებული და საუკეთესო, რისი გაღებაც სიკეთითა და სიბრძნით გამორჩეულ ქართველ ქალს შეეძლო...)

ვიზრდებოდი თოთხმეტი ოჯახით „დახუნძლულ“ განიერ იტალიურ ეზოში, შუაგულს – საერთო ონკანი და ეზოს კუთხეს – სამრეცხაო რომ „ამშვენებდა“. სხვადასხვა თვისებისა და ასაკის კეთილი ადამიანებით დასახლებული ეზოს გახსენება განუყოფრებელ ბავშვობას მიბრუნებს. ამ ეზოში ადამიანების დიდი სიყვარული, ერთგულება და მხარში დგომა ვისწავლე, ერთმანეთისათვის ულუფის გაყოფა და უფროსის

პატივისცემა შევითვისე, მოკრძალება და მცირედის დაფასება, ლოტოსა თუ ნარდის თამაშის ადამი, თეთრი პურის „გაყოფის“ „ცერემონიალი“ და, ვინ იცის, კიდევ რამდენი ადამიანური რამ დავიმასსოვრე ამ იტალიური ეზოს ცხოვრებიდან, რაც ჩემი ბავშვობის უღრუბლო წლებს მილამაზებს.

სკოლაში „გაგანია ომის“ დროს შემიყვანეს, 1942 წელს, პლენხანოვის გამზირზე ულამაზეს შენობაში განთავსებულ მე-13 კლასთა საშუალო სკოლას მაშინ „გამათხოვე“ სკოლას ეძახდნენ (ახალგაზრდა მათემატიკის მასწავლებელს მე-10 კლასელი შეერთო ცოლად, ამიტომ შეერქვა ეს სახელი საშა ხუსკივადის სკოლას).

უბედნიერესი იყო სკოლაში განსწავლის წლები. ჩვენი კლასი არაჩვეულებრივად ლამაზი და ნიჭიერი გოგონებით გამოირჩეოდა (14 მოსწავლემ დაემათაერეთ ოქროს მედალზე ერთი კლასიდან), ჩვენ შესანიშნავი პროფესიონალი მასწავლებლები გვზრდიდნენ, თავიანთი საქმის ჯადოქრები, რომელთაც ძალზე უყვარდათ მასწავლებლის წმიდათაწმიდა პროფესია, ისინი ნამდვილი „სულის ინჟინრები“ იყვნენ. მათი სახელები დღესაც სიამაყით მაცსებს, ბევრჯერ მიბაძვის სურვილიც მიჩნდება.

მაგონდება მათემატიკის მასწავლებელი, სულმნათი ნიკო კურდელაშვილი, რომელზეც ყველა შეყვარებული ვიყავით. ერთი შეხედვით, ნიკო მასწავლებელი მკაცრი იყო, მაგრამ მკაცრი ეთქმოდა განა მის არაჩვეულებრივ მეთოდს, – უსათუოდ ამოგესხნა ნებისმიერ თეორემაზე აგებული გეომეტრიული ამოცანა, ან ალგებრული მაგალითი?! ვიდრე არ გაიგებდი, ამოცანის ახსნის პროცესი გრძელდებოდა დასვენების დამატებით გაკვეთილზე, მეორე დღესაც... ამიტომ კლასში მათემატიკაში ჩამორჩენილი არავინ იყო, მე კი გაკვეთილების დამზადებას მათემატიკით ვიწყებდი, თუ დავალბა ალგებრა-გეომეტრიაში არ მქონდა, სასკოლო ჩანთა არ იხსნებოდა.

ბევრის გახსენება შეიძლება სკოლის წლებზე. მე სკოლაში შევიძინე პასუხისმგებლობის, სიტყვის არ გატეხვის, საქმის ერთგულების და სიყვარულით სწავლის საუკეთესო თვისებები.

სკოლა წარჩინებით, ოქროს მედლით 1953 წელს დაემათაერე, სწავლა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე განვაგრძე. დღესაც ვინახავ უნივერსიტეტის მიძღვნილ კომისიის მაშინდელი მდივნის, დოც. კოტე ფაღავას ხელმოწერით გამოგზავნილ ბარათს, რომლითაც მაცნობებდნენ და მილოცავდნენ, რომ თსუ ჟურნალისტიკის განყოფილების პირველი

კურსის სტუდენტი გავხდი და რეგისტრაციის გასაულებლად 30 აგვისტოს მიწვევდნენ.

დაიწყო ახალი ერა ჩემი ცხოვრებისა – უნივერსიტეტში სწავლის და არჩეული პროფესიის სიყვარულის ერა, თავაუღებელი შრომის 5 წელი, რომელიც ჩემი შემდგომი ცხოვრების გზამკვლევად იქცა, ძალიან საინტერესო ადამიანების გაცნობა და უნივერსიტეტულობის არაჩვეულებრივი ტრადიციის დაცვა. ჩემი თაობისთვის უნივერსიტეტი იყო წმინდა სათავე ყოველივე კარგისა, სიბრძნის შეთვისების საუფლო, განსწავლისა და ქართული კულტურის მსახურად ჩამოყალიბების ოაზისი.

რამ დამავიწყოს უნივერსიტეტში პირველი ლექცია – ჰაეროვან ცისფერებში გამოწყობილი, პროფ. ქსენია სიხარულიძის საუბარი ქართულ ფოლკლორისტიკაზე (შემდეგ იყო ექსპედიციებში მონაწილეობა ქართლსა და მთათუშეთში. ნეტავ, იმ ბედნიერ დროს!) პროფ. ლევან მენაბდის ლექციები ძველი ქართული მწერლობის პრობლემებზე და თეთრთმინან, ღვთიური გარეგნობის აკადემიკოს კორნელი კეკელიძის ხშირი სტუმრობა ამ ლექციებზე, ახალგაზრდა კრიტიკოს ნოდარ ჩხეიძის სემინარები, მისი მეგობრული ურთიერთობა, მთელი ჯგუფის „გაპარვა“ ლექციიდან ლეგენდადქცეულ კინოფილმზე „თოლიები კედებიან ნავსადგურში“. ამასთან, ნოდარ ჩხეიძის დარიგება – „ყველასათვის როდი უნდა წერდეთ, თქვენთვის ანგარიშგასაწევ რამდენიმეს შთაბეჭდილება გაითვალისწინეთ მხოლოდ, ყველას თავს ვერ მოაწონებთ...“

დაუვიწყარია მოსკოვში ჩვენი ჯგუფის პრაქტიკაზე ყოფნა – დიდ-თოვლიანი, შეუცნობელი მოსკოვი თებერვლის თვეში ნათლისღებისთვის დამახასიათებელი ყინვებით. ჩვენ მეხუთეკურსელი თბილისელი ჟურნალისტები ლომონოსოვის სახელობის მოსკოვის უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტს ვსტუმრობთ დინჯი, სათნო გიორგი მერკვილაძის და მოუსვენარი, ციბრუტივით სწრაფი ნოდარ ჩხეიძის ხელმძღვანელობით. დავათვალიერეთ ბევრი რედაქცია – „პრავდის“, „იზვესტიის“ „კომსომოლსკაია პრავდის“, მაშინდელი კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის სტამბა... წარუშლელი შთაბეჭდილებები დიდი დედაქალაქის ჟურნალისტურ ცხოვრებაზე, გულისწყვეტა პერიფერიული ცხოვრების დონის გამო...

ბევრი განუმეორებელი დღე და შეხვედრა მახსოვს სტუდენტური ცხოვრებისა უნივერსიტეტის კედლებში. დიდი გალაკტიონ ტაბიძის სამოცი წლისთავის აღნიშვნა უნივერსიტეტში, ყვავილების „წვიმა“ და პოეტის მთრთოლვარე ხმით წაკითხული ლექსები, გადატვირთული

ძველი კლუბის დარბაზი, სტუდენტობის სიყვარულის გამჟღავნება – ფეხზე დგომით, განუწყვეტელი ტაშით, ყვავილების ცვენით.

ჟურნალ „ცისკრის“ გამოცემა, მისი პირველი ნომრის განხილვა ისევ უნივერსიტეტის კლუბში. ყვითელთმიანი ბესო ჟღერტის გამჭოლი ხმა და „ცისკარში“ დაბეჭდილი ლექსების „სასიკვდილო“ განაჩენი. სცენაზე შეუპოვარი ნოდარ ჩხეიძის ნერვიული გამოჩენა, მან გაკრიტიკებული პოეტის ლექსი მშვიდად წაიკითხა (მგონი, გივი გვეგჟორის ლექსი იყო). ყურებში ჩამესმის ნოდარის გულიდან ამოსული, მოგუდული ხმა, მკაფიოდ გამოთქმული სტრიქონები (შინაარსი ლექსისა – რუსთაველის პროსპექტზე ნუ მოუშალოს საარული დედას, რომელსაც არ ეცმევა ძაძა შვილის გარდაცვალების გამო). ნოდარმა დაამთავრა კითხვა, ენერგიული ნაბიჯებით, შუბლზე ჩამოყრილი თმებით დატოვა სცენა და... იქუხა ტაშმა, დარბაზი დაინგრა ოვაციებით, ეი. დაწუნებულმა ლექსმა იზეიმა, პოეტური ნაჟური დარბაზმა მოიწონა, ახალგაზრდული ჟურნალი „ცისკარი“ და მისი რედაქტორი – ვახტანგ ჭელიძე გააგრძელებენ ესოდენ საინტერესო და საჭირო გამოცემას!

1956 წლის მარტი... სანაპიროზე სტალინის ძეგლთან პიროვნების კულტის წინააღმდეგ (სინამდვილეში ეროვნული თავისუფლებისთვის) დარაზმული სტუდენტობა. 3 მარტიდან ძეგლთან სტუდენტური მიტინგები იმართება (უჩვეულო სოციალისტურ სინამდვილეში), თბილისის (და არა მხოლოდ თბილისის) ახალგაზრდობა ეროვნული თავისუფლების სიყვარულს ხმამაღლა აცხადებს. ლექციებზე სტუდენტობა ვერ ჩერდება. ჩვენ, ჟურნალისტიკის განყოფილების მესამეკურსელები პროფ. ილია ნატროშვილთან ერთად სტალინის ძეგლის წინ ვდგავართ მანამ, ვიდრე ფიზიკურად შეგვიძლია დგომა, ჩვენი ლექტორი – გულისხმიერი, ბევრის მნახველი, სულით-ხორცამდე სტალინელი ვერ ეგუება ამ გენიოსის (მისი სიტყვებია – დ.ჩ.) უგულებელყოფას მხოლოდ იმიტომ, რომ ის ქართველია. „ველიკორუსული შოვინიზმია დამნაშავე და არა პიროვნების კულტი“, – მშვიდად განმარტავს ჩვენთან ერთად მდგომი ბ-ნი ილია ნატროშვილი, – პრესის მეგობარი. 6 მარტს თბილისში რუსულმა ტექნიკამ იზეიმა სიტყვით „შეიარაღებულ“ ახალგაზრდობაზე, ტანკებმა გადაუარა სანაპიროს, რუსთაველის გამზირს, დაცხრილა კავშირგაბმულობის შენობა, სიცოცხლეს გამოასალმა ასობით ახალგაზრდა, ვისი სახელის ხსენებაც აკრძალული იყო მაშინ. ეს ეპიზოდი „შიშის სინდრომის“ დანერგვის კიდევ ერთი მცდელობა გახლდათ დიდი რუსეთიდან ეროვნული თვითშეგნების წინააღმდეგ მომართული...

დასრულდა სტუდენტობის ბედნიერი წლები. 1958 წელს წარჩინებით, წითელი დიპლომით დავამთავრე თსუ ჟურნალისტიკის განყოფილება „ჟურნალისტის“ სპეციალობით. მუშაობა მთარგმნელად დავიწყე (მაშინ გაზეთებში ახალი კადრის მიღებას საქ. კპ ცკ-ის პროპაგანდის განყოფილება ხელმძღვანელობდა), ჟურნალისტიკის კათედრის ახალმა გამგემ, პროფ. დავით გამეზარდაშვილმა პირველად მოიპოვა ადგილები ასპირანტურაში და ჩაბარება შემომთავაზა. ამაზე დიდი ბედნიერება რა შეიძლებოდა ყოფილიყო?! 1961 წელს ჩავირიცხე ჟურნალისტიკის კათედრის ასპირანტურაში, ხოლო 1963 წელს დავინიშნე კათედრის უფროს მასწავლებლად. იმდროიდან დღემდე ვკითხულობ ლექციებს სტუდენტ-ჟურნალისტებთან, რაც ჩემი ცხოვრების აზრი და მიზანია, შინაგანი „მეს“ გამჟღავნების ასპარეზია. სტუდენტობასთან ერთიერთობა თუმცა ძნელი და საპასუხისმგებლო პროცესია, მაგრამ ისეთი საესე და შთაგონებული, ისეთი საინტერესო და დადებითი მუხტის მომცემი, რომ ვისურვებდი, დიდხანს გაგრძელდეს ანთებული სტუდენტური თვალების წინაშე ჩემი საუბრები ქართული ეროვნული ცნობიერების დამკვიდრებისათვის ბრძოლის გზაზე, ქართული პრესის მნიშვნელობის გამოკვეთა და იმის დასაბუთება, თუ „რანი ვიყავით, რანი ვართ და რანი შეიძლება ვიყვეთ სამომავლოდ“.

1971 წელს დავიცავი ფილოლოგიურ მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხი და მივიღე კათედრის დოცენტის წოდება. გატაცებით ვმუშაობდი და ვმუშაობ XIX და XX საუკუნეების პუბლიცისტიკაზე, გამოვაქვეყნე 50-ზე მეტი სამეცნიერო შრომა, მათ შორის ხუთი მონოგრაფია.

1997 წლის დეკემბრიდან დღემდე ვხელმძღვანელობ ჟურნალისტიკის ისტორიის კათედრას. მნიშვნელოვანწილად გარდაიქმნა კათედრის მუშაობა და სამეცნიერო თემატიკა. გაჩნდა ახალი სასწავლო დისციპლინები – ილია ჭავჭავაძის პუბლიცისტიკა, ემიგრანტული ჟურნალისტიკის ისტორია, მაგისტრატურაში სწავლება – პუბლიცისტიკის განვითარების ეტაპები, ქართული პუბლიცისტიკის კლასიკოსები. ამ ახალი დისციპლინების შემოტანით გრძელდება ქართული ჟურნალისტიკის პრობლემატიკის კვლევა, ფიქრი მის შესწავლა-დამუშავებაზე, ქართული პუბლიცისტიკის როლისა და ადგილის გამოკვეთა საზოგადოებრივი აზრის განვითარების პროცესში.

დოც. დალი ჩიკვილაძე

დათო ჯორბენაძე, ზაზა როინიშვილი, ნინო ბეჟიაშვილი, შოთა ჟორჟოლიანი

ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი, 1980 წელი.

იმ საზარელი დღიდან უკვე წლები გავიდა, მაგრამ განვლილმა დრომ აუნაზღაურებელი დანაკლისის შეგრძნება კიდევ უფრო გაგვიძაფრა. გვიჭირს, შევევუთ იმ აზრს, რომ უნივერსიტეტმა დაკარგა საუკეთესო სტუდენტები, ოჯახებმა – დიდი იმედი, ერმა – მომავლისთვის ესოდენ საჭირო ადამიანები.

ქართველებს გარდაცვლილთა განდიდება გეჭვებია, მაგრამ ვინც დათოს, ზაზას, ნინოს და შოთიკოს იცნობდა, დაგვეთანხმება, რომ ისინი მხოლოდ სტუდენტობის და დიპლომის საძიებლად არ მოსულან უნივერსიტეტში, ეუფლებოდნენ ლიტერატურას და ფილოსოფიას, ცნობილ მეცნიერთა ლექციებს ისმენდნენ და მუდამ მაძიებელნი, არც გარშემომყოფებს ტოვებდნენ მშვიდად. დათო – პოეტურად შთაბეჭდილებებით აღსავსე, ღმირიანი და მეოცნებე, ზაზა – გონიერი და განათლებული, მშვიდი და დაფიქრებული, ნინო – პატარა გიგიკოს დედა და ჩვენი საუკეთესო მეგობარი, გამორჩეული სილამაზით და სათნოებით, შოთა – ღილაკილოში დამაგრებული მიხაკით, პოეზიით და იუმორით. ისინი თითქოს ერთმანეთს ავსებდნენ, თანაკურსელთა სული და გული იცვნენ, ერთადერთი საკამათო და საცილობო კაი წიგნის გაყოფა და მისი შედარება იყო და როგორი ირონია ბედისა, რომ დათო და ზაზა ქურთუკის გულისთვის თანატოლმა მოსაკლავად გაიმეტა, ზუსტად 3 თვის თავზე ნინო საავტომობილო ავარიას ემსხვერპლა, რამდენიმე წელიწადში კი – ასევე ავტოკატასტროფაში დაიღუპა შოთა.

წლები გავიდა, ისინი ამქვეყნად აღარ არიან. მათ გარეშე ცხოვრობს დღეს საქართველო, მაგრამ ჩვენ, ვისაც უზომოდ გვაკლია მათი არსებობა, ფიქრი, სიცილი, კვლავაც ვიხსენებთ ერთად გატარებულ დღეებს, ყოველ ნათქვამს თუ უცნაურ გამოხედვას. ჩვენ დათო, ზაზა, ნინო და შოთიკო გვაკლია...

მარი შათირიშვილი

§30. ზაზა როინიშვილის დღიურიდან

გუშინ მიჰსტეჟნიკა¹ გვექონდა ბ-ნ მერაბ ჯალიაშვილთან. კამერა მოიტანა, ჩვენ დიქტორები გვათამაშა, თან მონიტორში ჩვენი თავისთავის გვაყურებინა. ვინ ლექსი წაიკითხა, ვინ თბილისი დათვალთვარებინა ტურისტებს, ვინ ილიას აზრებს გაუკეთა კომენტარები და ვინ კიდევ ერთი დღის ტელეგადაცემების საკუთარი პროგრამა წარმოადგინა. ყველაზე დიდი წარმატება მე და მარი შათირიშვილს გვხვდა წილად. ჩვენი დავალება ასეთი იყო: ჩვენ ვართ თამარის დროის ტელევიზიის დიქტორები და მიგვყავს გადაცემა „ახალი ამბები“. ამბები ჩვენ თვითონ უნდა შეგვედგინა. მე სულ შეიდი ამბავი მქონდა: რუმბოვან მოსალოდნელი საფრთხის შესახებ, რუსუდანის ხლათის უფლისწულის შესაძლო ქორწინებაზე, ზაქარია მხარგრძელის ავადმყოფობაზე, თამარისა და ყივჩაყთა მთავრის ელჩის მოლაპარაკებაზე, შალვა ახალციხელის ლაშქრის მზადყოფნაზე, ლაშა გიორგის ნადირობაზე და მომავალი კვირის მოდაზე სასახლეში.

განსაკუთრებული მოწონება ზაქარიას ავადმყოფობამ დაიმსახურა და აი, რატომ: მე ვამბობდი, თითქოს მხარგრძელს არ უშველა თორმეტმა წურბელამაც, რომელიც მას ექიმებმა კეფაზე დაასვეს. ეს რომ წავიკითხე, მეზობელი ოთახიდან, სადაც ბავშვები იყვნენ, ხმამაღალი, გულიანი ხარხარი მომესმა. გადაცემის შემდეგ კი მომლოცველთა რიგი იდგა.

ერთი ნომერი მარიმ კინალამ ჩამიგდო: მე ვამბობდი, ვითომ ლაშა გიორგი ვარძიის ჭალებში ნადირობს და დათვიც კი გაფატრა. მარიმ კი ამ ცნობის წაკითხვამდე ტელემაყურებლებს მიახარა, გუშინ თამარმა ლაშა გიორგი შვაო. ერთი დღის ბავშვს ხომ არ ვამუსვრინებდი დათვებს? ავდექი და გიჟმაყი XII საუკუნე „ვითარცა წელი ათასი ერთ დღეთ“ მოვიხსენიე და ამაყად აღენიშნე, რომ გუშინ დაბადებული ლაშა უფლისწული დღეს უკვე აღიგენის სანახებში ნადირობს.

პირველად შოთა ჟორჟოლიანმა ჩამომართვა ხელი – კარგიაო. აუდიტორიაში რომ გავედი, ზურა ჭიაბერაშვილი ცერა თითს მიჩვენებდა – ასეთი იყოო, თან სიცილით კვებოდა. ეკა თხილავა კარებში დაშვდა დადარაჯებული, უნდა გაკოცოო.

ბ-ნმა მერაბმა მე და მარი გაგვიყვანა, მაგიდასთან სკამებზე დაგვსვა და თქვა: ნოდარ ტაბიძე უყურებდა მონიტორში და არ დაიჯერა – ტექსტს შენ დაუწერდიო.

¹ მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა ტექნიკა – მიჰს ტექნიკა

– არა, ბატონო ნოდარ, მაგათი შუღღენილიაო, – უმტკიცებდა თურმე ბ-ნი მერაბი. ერთი სიტყვით, ნოდარ ტაბიძეც კმაყოფილი დარჩა.

ბ-ნმა მერაბმა ორივეს თავზე გვაკოცა, მშვენიერი ყმაწვილები ზართო.

ჩემი პრინციპი ასეთია: „საქმემან შენმა გამოგაჩინოს“, ამიტომ „პაკაზუნობას“ ვერიდები ხოლმე. ახლაც არ მქონდა არავითარი სურვილი ტელევიზიაში გამოსვლისა და ვფიქრობდი: ნეტა არაფერი დამაძალონ–მეთქი. ტექსტი რომ დაწვერე, არც ის მომწონდა – ნეტა ძალიან დიდი სისულელე არ გამოდგეს–მეთქი. პირიქით კი გამოვიდა. სრულებით არ ველოდი ასეთ წარმატებას. რა საცოდავია ადამიანი. ჩემს თავს გარედან რომ ვუყურებ, მეცოდება, რომ ამ საწყალ ზაზას ასე სიამოვნებს წარმატების განცდა.

ოხ, ეს ადამიანური სისუსტეები.

§31. ნიჭიერებით გასხივოსნებული (ეკა ბაძალუას გახსენება)

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მე-ნ კორპუსს – „ჟურნალისტების“ კორპუსს – ჯერაც ახსოვს მისი უნაზესი ნაფეხურები.

ეს მტკივნეული, შემზარავი სიტყვები არასდროს არაფრით შეივსება. თოჯინასავით კოხტა და ბავშვურობაშენარჩუნებულ მის იერს უღამაზეს, ფიქრიან მზერაში ჩაბუდებული რაღაც ფარული დარდი გასაოცარ ქალურობას სძენდა.

სულთ ბორცამდე ინტელექტით, სინატიფით, დახვეწილობით აღსავსეს ბრძენქალის სიღინჯე და სიღარბაისლე, კდემამოსილება ამკობდა.

ჩვენი კათედრის სიამაყე გახლდათ და იმედიც, დიდი იმედი... სხვათაგან გამორჩეული ასპირანტი – მოაზროვნე, მრავალმხრივ განათლებული. ნიჭიერებით გასხივოსნებული, ამასთან – საოცრად თავმდაბალი და მუყაითი, უნივერსიტეტული ღირსებით შემკობილი, „მწიფე თავთავის“ თავდახრილობითა და ხიბლით.

უზადო აზროვნება, კვლევის იშვიათი უნარი და სურვილი, ურთულეს საკითხებზე საოცარი სიმსუბუქითა და დახვეწილი, შთამბეჭდავი წერის მანერით გამორჩეული.

მუდამ ახალი ნაშრომებით ხელდამშვენებული ჩამოდიოდა დედაქალაქში. რიდით და კრძალვით წარმოადგენდა ნალეაწს:

„კალისტრატე სალიას პუბლიცისტიკა“, „ზოგი რამ გრიგოლ რობაქიძის პუბლიცისტიკიდან“... ნება—ნება, რუდუნებით ჩაჰკირკიტებდა ქართულ და უცხოურ წყაროებს (ენების ზედმიწევნით ცოდნა, სიტყვის იშვიათი შეგრძნება, ფრაზის არსში წედომის შესანიშნავი უნარი, ანალიტური აზროვნება გამოარჩევდა). ღრმად გაიაზრებდა ყოველ ნიუანსს საკლევო მასალისა, არ დატოვებდა არც ერთ სტრიქონს წინამორბედ მკვლევართა შრომებიდან, ავლებდა პარალელებს, შეაჯერებდა ყოველივეს, ინფორმაციის, ფაქტების ქაოსში მათი შინაგანი ლოგიკის, დერიტას ხედვის თანდაყოლილი, ბუნებრივი ინტუიცია ჭეშმარიტებისაკენ შეუმცდარად უკვლევდა გზას. საკუთარი ნატიფი სულის ქურაში აწრობდა აზრს და, მხოლოდ მას შემდეგ შესაშური თავმდაბლობით გეთავაზობდა ორიგინალურ თვალთახედვას — არავისმსგავსს, აწონილს, მოზომილს, გამოტანჯულს „გრ.რობაქიძე ხელოვანია, მან გადალახა დროისა და სივრცის საზღვრები, მითოსის მწვერვალზე აიყვანა მკითხველი, ქართველს მისი მოდემის დიადება შეაგრძნობინა, უცხოელს — ქართველის. აღმოსავლური სამყარო დასავლურში დიდი ოსტატობით შეურია, საკრალური ენით განფინა ერის კულტურა, ისტორია, ასე მიიპყრო ინტელექტუალური ევროპის ყურადღება. აღმოსავლეთი, იგივე საქართველო, ხელში აყვანილი, დასავლეთს თვალწინ დაუსვა. მწერალმა, რომელმაც დროსა და სივრცეს იშვიათი გარიგება მოუწყო, საზღვრები აშალა ევროპა — აზიის“.

სხვაგან: „სიძულვილი დათმობის, ყალბი მითოსის, პუბლიცისტმა ბრწყინვალედ შექმნა. მსგავსი გაშიშვლება ბოლშევიზმისა, ადამიანის ფსიქოლოგიური განცდების ფონზე იშვიათი მოვლენაა ჩვენი ჟურნალისტიკის ისტორიაში“.

ახალგაზრდა მკვლევარი განსაკუთრებით ესათუთებოდა ემიგრანტულ ჟურნალისტიკას. 70-იანი „რკინის ფარდის“ მიღმა დაფარულს, ახლად აღმოჩენილსა და ტკივილამდე ქართულს, მშობლიურს. ჟურნალ „ბედი ქართლისას“ სანუკვარ ნომრებში ჩამყუდროვებულ მის მზერას სხვა ფასეულობები, სულ სხვა აღმაფრენა ასაზრდოებდა, სხვა მზე უთბობდა სულს: — „საუბარში ქართველები შეფიცვისას ეხმარობთ ასეთ გამოთქმებს: „ჩემმა მზემ“. და „შენმა მზემ“, თითქოს ყოველ ადამიანს თავისი მზე ჰქონდეს. რობაქიძისეული განმარტებით „ვეფხისტყაოსანში“ მზეთანაზიარობა პირდაპირ კოსმოსურ ყალიბს იღებს“... „მზე სათავეა სინათლისა, რომელიც სიბნელეს ებრძვის“...

ეკას მშვენიერ, ფიქრიან თვალბშიც სულ სხვაგვარი, მისეული მზეები კიაფობდა — „სათავე სინათლისა, რომელიც სიბნელეს ებრძვის“. ამიტომ

გვავსებს მისი გაუწელებელი მონატრება ნათელი სევდით, ტკივილითა და ცრემლიანი სიამაყით: მწყობრი მსჯელობა, ფიქრითა და განსჯით გაჯერებული, ფრთაღალი მონასში კალმისა მისი დიდი გამარჯვების მოლოდინით გვავსებდა და გვახარებდა. ყველას ძალიან გვიყვარდა. სულ მალე მაღალ ტრიბუნაზე უნდა გვეხილა, მისი დიდი წარმატებით დავმტკბარიყავით. დასრულებული სადისერტაციო ნაშრომიც წარმოადგინა. იშვიათად მინახავს ასე კმაყოფილი და გახარებული ასპირანტის ნამუშევრით ბატონი ნოდარი, – ქუთაისის უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის კათედრას საიმედო ძალა შეემატა, კიდევ უფრო გაძლიერდება...

ბედისწერამ სხვაგვარად განსაჯა. მართლაც რომ უღვთო იყო მისი გარდაცვალება! უმოწყალოდ ადრე ჩაესვენა მისი მზე. ზეიმისა და სიხარულის ნაცვლად გაუწელებელი სევდა და მონატრება ულამაზესი, ფიქრითა და ფარული დარდით მომზირალი მისი ჭკვიანი თვალების, დიდი, ლამაზი სულის მტკივნეული მონატრება და კიდევ, შემზარავი სიცარიელე, რომელიც ვერასოდეს ვერაფრით შეივსება.

თსუ მე-ნ – „ჟურნალისტიკის“ კორპუსს სამუდამოდ შერჩება მისი უნაზესი ნაფეხურები...

§32. სიბრძნის თავისებური აუდიტორია

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის სტუდენტი 1985 წელს გავხდი, კმაყოფილებით იგონებს ნონა მჭედლიშვილი. ეს ის დროა, როცა უნივერსიტეტის ცნობილი ბაღიც კი სიბრძნის თავისებურ აუდიტორიად ითვლებოდა და ეს მართლაც ასე იყო. ეს ის დროა, როცა ქვეყანაში საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გარდატეხა მწიფდებოდა და ამ პროცესებში ჩართული სტუდენტობის აქტიური ნაწილის კვალდაკვალ, უნივერსიტეტის სტუდენტობა, გადაუჭარბებლად, განსაკუთრებულ პატივად ითვლებოდა. პირადად ჩემს სტუდენტობას პქონდა გამორჩეული თავისებურება – 1988-89 წლებში უნივერსიტეტის ზუთ და, მთლიანად, საკართველოდან წარგზავნილ 10 სტუდენტს შორის ამერიკა-საბჭოთა კავშირის სტუდენტური გაცვლის პირველ ერთწლიან პროგრამაში მივიღე მონაწილეობა. მანამდე კი, ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის რეკომენდაციით, უნივერსიტეტის დიდი სამეცნიერო საბჭოს, ასევე ერთ-ერთი, პირველი სტუდენტი წევრი ვიყავი. საბჭოს სხდომაზე,

თითოთოროლა სტუდენტთან ერთად, უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებლების გვერდით ჯდომა და უნივერსიტეტის სასწავლო-სამეცნიერო პრობლემატიკაზე მსჯელობის მოსმენა მაშინ, პატივთან ერთად, ნამდვილად უჩვეულო იყო, იმის მიუხედავად, რომ დისკუსიებში მონაწილეობის გამბედაობა არც ერთ სტუდენტს არ გვეყოფნიდა და, ამას გარდა, ალბათ, არც გვევალეობდა, რადგან სტუდენტების ერთი მცირე ნაწილისთვის უნივერსიტეტის რექტორატის მიერ ნებადართული სტუდენტური წარმომადგენლობა დიდ საბჭოში ფორმალობა უფრო იყო, ვიდრე სტუდენტებიდან, ანუ ქვემოდან, მოთხოვნილი აუცილებლობა. კიდევ ვიმეორებ, ეს ის დრო იყო, როცა სამოქალაქო მოთელვა ის—ის იყო იწყებოდა და საბჭოს წევრობასაც, ძირითადად, ჩვენი კომკავშირული თანამდებობები განაპირობებდა. პირადად მე, მაშინ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის კომკავშირის ბიუროს მდივანი ვიყავი და თანაფაკულტეტელებთან ერთად მთელს ჩემს „კომკავშირულ“ ენერგიას მზიარულთა და საზრიანთა კლუბის თამაშებში ვხარჯავდი.

რაც შეეხება ჩემს დღევანდელ საქმიანობას და იმას, რომ მე, ასე თუ ისე, შემდგარი პრაქტიკოსი ჟურნალისტი მქვია, დიდწილად მათი დამსახურებაა, ვისი გვარების ჩამოთვლის ნაცვლად ვიტყვი, რომ ისინი ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის პროფესორ-მასწავლებლები არიან.

§33. როცა ინგრეოდა ძველი დეკორაციები

ნიჭიერი რედაქტორი და ეკოდაიჯესტის წამყვანი ირმა ინაშვილი დიდი სიყვარულით იგონებს სტუდენტობის წლებს და პროფესორებს.

ჩვენი თაობის სტუდენტური წლები ქვეყნის ისტორიის ერთ-ერთი ყველაზე რთულ პერიოდს დაემთხვა (ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობიდან დაწყებული, აფხაზეთის ომის ჩათვლით)... იმ ფონზე ერთ-ერთი ნათელი წერტილი, ერთ-ერთი თავშესაფარი (ნებისმიერი ჩვენგანისთვის) იყო უნივერსიტეტის მეექვსე კორპუსი, ანუ მას უწოდებდნენ, ჟურნალისტების კორპუსი... მაშინ ჩვენ არ ვიცოდით, — რა იყო ინტერნეტი... არ ვიცოდით: როგორ გამოიყურება კომპიუტერი, ვიდეოკამერა, მაგრამ ვგრძნობდით და ვხედავდით, რომ გარშემო ინგრეოდა ძველი დეკორაციები... იწყებოდა ნამდვილი რევოლუცია საზოგადოების აზროვნებაში... ჩვენ გვსურდა თავისუფლება, რომელიც ჯერ კიდევ არ ვიცოდით, თუ რას ნიშნავდა სინამდვილეში...

მე და ჩემი მეგობრები მარტო არ ვყოფილვართ... ჩვენს გვერდით იყვნენ ადამიანები, რომლებიც ჟურნალისტიკასთან ერთად, გვასწავლიდნენ ყველაზე მთავარს — ცხოვრებას... ტელე-რადიოჟურნალისტიკის კათედრაზე პირადად მე ორი ფავორიტი მყავდა: ნიკო ლეონიძე და ელდარ იბერი... და დღემდე, როცა პროფესიულ ცხოვრებაში სერიოზული პრობლემისა თუ აღმოჩენის წინაშე ვდგავარ, მივდივარ იქ, სადაც ბატონი ნიკო და ბატონი ელდარი მეგულებან...

დღემდე უნივერსიტეტის მეექვსე კორპუსი ჩემთვის თავშესაფარი და ნათელი წერტილია...

* * *

გაზეთ „ივერია ექსპრესის“ რედაქტორი ანა აკობიძე ყურადღებას თავისი სტუდენტობის პერიოდის საქართველოს ავბედიანობაზე ამახვილებს.

ჩემი თაობის სტუდენტობა — ეს იყო გაზაფხულობით ბულიანი, ზამთრობით კი გაყინული აუდიტორიები და დამნაშავესთვალებიანი რამდენიმე ძალიან პატიოსანი ლექტორი, რომლებსაც თითქოს რცხვენოდით ლექციებზე შემოსვლა ქვეყანაში გამეფებული ომის, შიმშილისა და მარცვა-გლეჯის გამო.

ეს ლექტორები დღესაც ასეთები არიან (რამდენიმე აღარ არის ამქვეყნად, მაგრამ იქნებოდნენ, რომ არა იმ არეული წლებით გულისხმობ).

ჩვენი სტუდენტობა ძალიან ჰგავდა ნოდარ დუმბაძის მიერ აღწერილ სტუდენტურ ცხოვრებას, ერთი განსხვავებით: ეს იყო ოთხმოცდაათიანი წლების შუა პერიოდი.

93-ე აუდიტორიაში იმართებოდა ე.წ. პოეზიის საღამოები. „არავითარი ნაგავი, წერეთ სამშობლოს სიყვარულზე!“ — გვმოძღვრავდა დღეს პარლამენტში მყოფი ერთ-ერთი ლექტორი მწერალი და ჩვენ ვერ ვხვდებოდით, სამშობლოს რომელ სიყვარულზე უნდა გვეწერა: ტანკებით რომ გადაუარეს, პატარა ბიჭების სისხლით რომ დაასველეს თუ საკე — ჭუბერის უღელტეხილზე რომ მიატოვეს, ყინვასა და თოვლში. აი, თურმე ამ სიყვარულზე უნდა გვეწერა, არადა, ჩვენ „ნაგავი“ უფრო გვეწერებოდა, ანუ ის, უნივერსიტეტის ბაღში ტყავის ქურთუკებისათვის რომ ორი სტუდენტი მოკლეს, ომი რომ იყო და ამას მთელ თბილისში მხოლოდ რამდენიმე ათეული კაცი გრძნობდა, ცოდნის ტაძარში რომ რამდენიმე ცუდი რეპუტაციის ლექტორი სამკვდრო-სასიცოცხლოდ ებრძოდა თავისივე კოლეგებს. აი, ამაზე გვინდოდა წერა, მაგრამ ეს იმ მწერალ-პარლამენტარის აზრით, ჩვენი საქმე არ იყო და ამიტომ

ჩაგვიჩინებდნენ, გვევლო ლექციებზე (ჩვენი ფაქულტეტის ლამაზი მდივნის, ნათია მონიავას შემწყნარებლური ხასიათის მიუხედავად). მოითხოვდნენ, გვესწავლა ჟანრები, ჟურნალისტიკის თეორია, გაგვევლო პრაქტიკა რედაქციებში, სადაც დამწყები ჟურნალისტები არავის ეხმარებოდათ გულზე (რამდენიმე გამონაკლისი რედაქციის გარდა)...

...იმ დღეს განთიადი და ლესელიძე აიღეს აფხაზებმა. ერთ-ერთმა დღეს უნივერსიტეტიდან შიდა ინტრიგების გამო განკვეთილმა ლექტორმა ლექციიდან გაგვათავისუფლა და დაგვაგულა, რეპორტაჟი გაგვეკეთებინა რიყეზე გამართული მიტინგიდან. უმრავლესობა წავედით, უმცირესობამ სტიპენდიიდან მორჩენილი კუპონები შეკრიბა და კაფეში წავიდა ყავის დასალევად. მიტინგზე ქვეყნის მეთაურიც მოვიდა, რომელიც ბევრმა ჩვენგანმა პირველად ნახა ახლოდან. მას თმები ჰქონდა აშლილი და უკიდურესად შეწუხებული სჩანდა. სოხუმის თეატრის მსახიობი (დღეს – პარლამენტარი) ტიროდა... ერთი ჩვენი ოჩამჩირელი თანაკურსელიც ტიროდა და აფხაზეთში დარჩენილ, დედამისის მიერ მოსკოვიდან ჩამოტანილ ყვავილებიან სარაფანს იხსენებდა.

...არავის არაფერი დაგვიწერია. მეორე დღეს არც ლექტორს შეუხსენებია, რომ რეპორტაჟი უნდა გაგვეკეთებინა. მიგვხდით, რომ ესეც ჟურნალისტიკის ერთ-ერთი ჟანრია: ხანდახან არაფერი, უფრო სწორად, ვერაფერი დაწერო, მაგრამ უფრო მეტი იგრობო...

იყო კვირაში ერთი დღე – ხუთშაბათი, როდესაც ლექტორებს უკვირდათ, რატომ იყო აუდიტორია სავსე. შეიძლება გულში ამას ყველა თავის დამსახურებად მიიჩნევდა, მაგრამ არ იცოდნენ, რომ იმ დღეს ერთი ლექცია გვქონდა, უბრალოდ „ჯალიაშვილის ლექცია“ და ამიტომ არ ვაცდენდით, თვით ყველაზე ზარმაცი სტუდენტიც კი მოთმინებით იჯდა სხვა ლექციებზე და ელოდებოდა ჯალიაშვილის ლექციის დაწყებას.

ეს უკვე სანახაობა იყო: ტელეჟურნალისტიკის დარბაზში შემოდიოდა ბატონი მერაბ ჯალიაშვილი და დიდხანს ვიდევით ფეხზე, სანამ იგი ყველასთან სათითაოდ არ მივიდოდა და რაღაცას არ ჰკითხავდა: მაგალითად: – „შენ ლოყაზე ხალი არ გქონდა?“ ან კიდევ – „რატომ არ იღიმები?“ ვცდილობდით, ჩვენი ნუმისმატიკი ლექტორისთვის ყველა ლექციაზე ერთი მარკა მაინც დაგვეხვედრებინა და მისი „უმაღურობა“ მოგვესმინა: – „მქრთამავთ, არა? მაინც არ მოგცემთ ჩათვლას!“ ამ დროს ეს იყო ლექტორი, რომლის „გამწარებელი“ სტუდენტიც არ გვაჩნოვს, რომლის თითოეული ლექცია იყო შოუ, იმპროვიზაცია, პოეზიის საღამო და, რაც მთავარია, ნამდვილი ჟურნალისტიკა – ყოველ შემთხვევაში,

მის ლექციაზე ყველანი ნამდვილ ჟურნალისტებად ვგრძნობდით თავს და ეს მუხტი მომდევნო ხუთშაბათამდე მიგვეყვებოდა.

უკვე რამდენიმე წელია, ბატონი მერაბი აღარ არის. საცოდაობაა მომავალი ჟურნალისტისთვის, რომ ქართული ტელევიზიის ეს მემატიანე არ წაუკითხავს ლექციას, არ მოუყვება, როგორ იდგმებოდა ფუნიკულიორზე ტელეანძა, როგორ დაჯდა კადრში პირველად ჯუღიუტა ვაშაყმაძე...

„ჩვენი კორპუსი“, ანუ მეექვსე კორპუსი, გარეგნულად შეიცვალა – უფრო საინტერესო და მიმზიდველი გახდა. თუმცა ჩვენ ისევ შემოგვრჩა ნოსტალგია ცარციან და მტვრიან ჟდასა (ჟურნალისტთა დიდი აუდიტორია) და ჟმაზე (ჟურნალისტთა მცირე აუდიტორია), კიბის თავში მორყეულ მთაჯირზე, რომელსაც რამდენიმე სტუდენტი არაერთხელ კინაღამ ემსხვერპლა...

დღევანდელი ჟურნალისტიკა რომ ძალიან გაახალგაზრდავდა, ეს სწორედ იმ ნაკადის წყალობაა, ვისაც ოთხმოცდაათიანი წლების მიწურულს მოუხდა სტუდენტობა. ეს სახეებია ეკრანზე, ეს გვარსახელებია პრესაში, ვის გასწვრივაც ხშირად იყო „არები“ (იმიტომ, რომ ჩვენი უმრავლესობა სტუდენტობაშივე ემუშაობდით), ეს გვარსახელები და სახეები იქნება მანამდე, სანამ მათ არ ჩაენაცვლება განახლებული მეექვსე კორპუსიდან გამოსული ახალი სახეები, რომელთაც, თავის მხრივ, პატარა-პატარა ნოსტალგიები გამოჰყვებათ ცოდნის ტაძრიდან...

ზოგიერთი რამ გაზეთ „ახალი ეპოქის“ მთავარი რედაქტორის, თეიმურაზ მეტრეველის მოგონებიდან:

§34. ოცი წლისანი...

უფლისციხიდან ვბრუნდებოდით. ძირითადად ჩვენ მეოთხეკურსელი ბიჭები და მეორეკურსელი გოგონები ვართ. ბოლო ხანს ძალიან დამძაკაცდა ეს ორი კურსი. მიუხედავად იმისა, რომ ჩვენთან ვაჟები ბევრად ჭარბობენ გოგონებს, ზოლო იმათთან – ორი ყმაწვილი კაცი თუ დაკინკილობს. ამ ფაქტიდანაც ჩანს, რომ როგორც უნივერსიტეტში ჩვენი სპეციალობის ლეგენდარული თავკაცი, გოგონების შემოსევით გაჯავრებული პროფესორი დავით გამეზარდაშვილი იტყვის, ჟურნალისტიკის ფემინიზაციის პროცესი აშკარაა და ამას ვერსად წაუხვალ.

საცალფეხო ბილიკზე მოლაშქრეები წეროების გრძელ მწკრივებად გავებით. მე, ტრადიციულად, საჭმლის ნარჩენებიანი ხელჩანთა მომაქვს და მწკრივს “კეკეტავ” ჯგუფის კურატორის, დოც. ნ. ტაბიძის, მითითებით: „თეიმურაზ – არიერგარდში“.

ლამაზია ირგვლივ ყოველი. გულისწამდებლად მომხიბლავი გაზაფხულია. ლექსების დროა და ჩვენ გვახსენდება ისინი, ოლონდ, რატომღაც, სევდამომგვრელი ლექსები გვახსენდება, თავში სულ პირველად, როგორც ხშირად ხდება, ილიას ხმა ისმის. ჩვენ მომაგალი ჟურნალისტები ვართ და, სხვა რომ არ იყოს, მის კულტად გადაქცევას, „ივერიაც“ ეყოფა; „მშვენიერი ხარ, ჩემო ქვეყნავ, ლამაზად მორთულ და მოკაზმული“ – ყველაფერს ვფიცავ, ეს გავეიფიქრე გულში და, დახეთ, ხმამაღლა არ ამბობს ბატონი ნოდარი: „მაგრამ რამდენად მშვენიერი ხარ, იმდენად უფრო მიკედება გული“!

ამ მწევანით აფეთქებულ შემოგარენს, იქ, მოშორებით, ზვირთებად ქცეულ მტკვარს და ამ ჩახჩახა მზეს, ერთი შეხედვით, სულაც არ შეეფერება, რაც ახლა მიზეზთა გამო გვახსენდება: „საით მიგყავარ ჩემს მოწყენილ გზას“...

ბოლოს და ბოლოს ჯერ ოცი წლისანიც არ ვართ და, რა მოწყენაზეა ლაპარაკი?!

მაგრამ გალაკტიონიც ხომ ოცი წლის ყოფილა, ეს ლექსი, რომ დაუწერია და იქ ისეთი მოტივებია, ისეთი განწყობა, თვალწინ ისევ ილია დაგვიდგება: – „სად მიგყავარ, მდინარევ, მოწყენილ სიცოცხლისა“...

ნეტავ ის რამდენი წლისა იყო, ამას რომ ამბობდა და ეპიგრაფად თავისი დიდი წინაპრის სიტყვები გამოჰყავდა: – „სიჭაბუკისა ყვაილი დამიჭკნო ჟამთა ღენამა“...

– ეს ვინ არის, თეიმურაზ? – მეჩვენება თუ მართლა კითხულობს ამას ბატონი ნოდარი?

– სულხანი – ვუპასუხე მე.

ოცი წლისა ვარ და თითქოს უხერხულიც კია ახლა მოწყენა, მაგრამ, ოცი წლის ბიჭებსაც უხდებათ სევდა, განსაკუთრებით მაშინ, როცა თავიანთი ლამაზი სამშობლოს ბედზე ფიქრობენ და რატომღაც ერიდებიან ამის გამხელას.

– ეს ვინ არის, თეიმურაზ?

– სულხანი, – ვუპასუხე მე.

ბატონი ნოდარი ფეხზე დგება და შუბლზე კოცნის ბიჭს.

ერთი უნივერსიტეტის ჟურნალისტის ფაქულტეტის დეკანია, მეორე – აბიტურიენტი.

ჩემი შვილი ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე აბარებს და ყველაფერი, რისი „ჩაწყობაც“ უნივერსიტეტში მისაღებ გამოცდებზე მისთვის შემიძლია, ეს არის – ნოდარ ტაბიძე გავაცანი.

ეს ძალიან ცოტაა და ძალიან ბევრი...

სულხანი რომ ოცი წლის გახდა, ნოდარ ტაბიძე სხვა დეკანმა შეცვალა.

პირადად ჩემთვის აქ, ამ თანამდებობაზე, მისი ფასი ვერავინ მოვა, მაგრამ მე ამ განახლებას ჩუმად ვუჭერდი მხარს. ბატონ ნოდარს რომ გაეგო, ალბათ მწარედ ატკენდა გულს ჩემი „ღალატი“.

სულხანმა მეოთხე კურსი დაამთავრა.

ძალიან უყვარს უნივერსიტეტი და ძალიან არ მოსწონს ის, რაც დღეს საქართველოში ხდება.

ოცი წლის ბიჭის კვალობაზე ზოგჯერ მეტისმეტად ჩაფიქრებული და სერიოზული მეჩვენება.

ესენი ცოტა სხვანაირები არიან – ეამბოთ მის თანატოლებზე უფროსები, როგორც ჩვენზე ამბობდნენ წინა თაობის ადამიანები. – მე რომ ასეთი ჯილდო მიმეღო მის ასაკში, რას ამბობთ! ავია თუ კარგია, დამოუკიდებელი საქართველოს პრეზიდენტი საზეიმოდ გადასცემს ჯილდოს და ბარათს, რომელშიც წერია: „სულხან, გილოცავ „სტუდენტური დღეები 2001“-ის წარმატებით დამთავრებას და დარგობრივ სამეცნიერო კონფერენციაში გამარჯვებას.

გამაყო, რომ ქვეყნის მომავალი იმედი, მისი დამოუკიდებლობის განმტკიცების მთავარი გარანტი შენ და შენი თანატოლები ხართ, რომლებმაც ჩვენი ქვეყნისთვის ამ გაჭირვების ჟამს მეტად მნიშვნელოვანი არჩევანი გააკეთეთ

– თქვენი ღვთისმშობელი ნიჭი ქართული მეცნიერების, კულტურის განვითარების, ქართული სულის სრულიად და ლამაზად გამოვლინებას დაუკავშირეთ.

მშვენიერია ეს გზა.

„დღეს ქვეყანა გაძლევთ იმას, რაც შეუძლია, ხვალ კი მოგცემთ იმას, რაც გეკუთვნით“...

კარგად არის დაწერილი, მაგრამ წესიერი ადამიანები არაფერს მოითხოვენ სამშობლოსგან.

სულხანი არ შეიძლება იმიტომ იყოს თავისი ასაკისთვის შეუფერებლად სერიოზული და ფიქრიანი, რომ ქვეყანა იმდენს არ აძლევს, რამდენიც ეკუთვნის.

მას და მის ტოლებს გაცილებით უფრო ის აფიქრებთ, რომ აქ, ამ ქვეყანაში, არ არის საშუალება, იმდენი მისცენ სამშობლოს, რამდენიც ეკუთვნის მას.

და ამაში არაფერია საკვირველი.

ბოლოს და ბოლოს, ჟურნალისტიკა იქნებ მთელ უნივერსიტეტშიც კი ის ერთადერთი ფაკულტეტია, სადაც სტუდენტებს რომელიმე კონკრეტულ დარგში წარმატებული საქმიანობისთვის კი არა, უშუალოდ, საზოგადო მოღვაწეობისთვის ამზადებენ.

არ არსებობს ამაზე ძნელი და კეთილშობილური მიზანი.

ხელმოკლეობის გამო მე ზოგჯერ მინანია, რომ ჟურნალისტის სპეციალობა ავირჩიე, მაგრამ არასოდეს ვინანებ, რომ ჩემი შვილიც ამ გზას დაადგა.

მე ვიცი, როგორ უხდებათ სევდა თვით ოცი წლის ბიჭებსაც, განსაკუთრებით მაშინ, როცა ისინი თავიანთი სამშობლოს ბელზე ფიქრობენ და ამას, გასაგები მიზეზების გამო, არ ამხელენ.

ისინი მომავალი საზოგადო მოღვაწეები არიან, ეს უცნაური მოდგმის „მესხი, მეველე, მელია – აღები“...

ძალიან მძიმე და ძალიან საპატიოა ტვირთი, რომელიც მათ მხრებს დააწვება. ათი წლის თავისუფალ საქართველოში ჯერ ისევ სევდიანად, მაგრამ შინაგანი რწმენით მღერიან: „ჩემო კარგო ქვეყნავ, რაზედ მოგიწყენია“...

§35. „ბებერი პოეტების ორდენი“

გასული საუკუნის 90-იანი წლების ქუფრი დღეების გამონათებად იქცა მესამეკურსელ ჟურნალისტთა ერთი ჯგუფის მიერ „ბებერი პოეტების ორდენის“ შექმნა.

20-21 წლის სტუდენტების მეტაფორული „სიბერე“ თითქოს ერთგვარი პროტესტი, ამბოხი იყო მღვრიე სოციალ-პოლიტიკური ვითარების, საზოგადოების უდროოდ „დაბერების“ საწინააღმდეგოდ.

თითონ ამ ფაქტის შემდეგ ახსნას გვთავაზობენ „ბებერი პოეტების ორდენის“ წევრები:

ალექო ცქიტიშვილი: „ჩვენი სიბერე თავისით მოვიდა. თუ დააკვირდებით, აქაურ ლიტერატორებს. მწერალთა კლასიფიკაცია უცვლელად არიან სულმნათნი, ღვაწლმოსილნი, „გარიყულნი“ (მათ შორის მარიამიც), „გარანტირებული საშუალოს“ მიმდევარნი, ახალგაზრდა და ნიჭიერნი,

დამწყებნი და ა.შ. ხსენებული ლიტერატორები უსათუოდ გამოგვიძენდნენ ამ კლასიფიკაციაში ადგილს. ეს მოხდებოდა ჩვენგან დამოუკიდებლად. ამიტომ ვამჯობინეთ, შევრიგებოდით აქაურ ზნე-ჩვეულებებს და ჩვენ თვითონვე გამოვძენეთ ჩვენი ადგილი. ასაკმა უფლება მოგვცა აგველო ასეთი პასუხისმგებლობა პატარა გზის და ხალხის წინაშე“.

რეზო გეთიაშვილი: „თითქმის ამომწურავი პასუხია. იმის დამატება შეიძლება, რომ სიბერე, როგორც ასეთი, ვერაფერი ხეირია და უფრო მეტიც. არადა, ქალაქს სიბერის ეპიდემია მოედო. ათი წლის ბავშვი ხანში შესულივით აზროვნებს, ოცდაერთისას მამობაზე აქვს პრეტენზია, ოცდარისას – ბაბუობაზე. შვილები ნაადრევად დაიზოცნენ, მამები თავიანთ მამებს ებრძვიან, ეს უკანასკნელნი კი საფლავებს აფეთქებენ.“

ალბათ საზოგადოების აცრა გვინდოდა, მის ორგანიზმში ვირუსები შევიყვანეთ და ანალიზებმა ცვლილება აჩვენა. ჩვენ ვამაყობთ“.

პოეტური კრებულები, პოეზიის საღამოები, ექსტრავაგანტური ერთობლივი კრებული „Airlite“ (1996), საგაზეთო პუბლიკაციები, გაცდენილი თუ გაუცდენელი ლექციები თუ აფხაზეთის დანადგმულ (ამ სიტყვის პირდაპირი მნიშვნელობით!) ფრონტის ზაზზე საპროტესტო „გასეირნება“ – ასეთია მათი არაორდინალური სტუდენტური წლების რამდენიმე შტრიხი...

§36. ერთადერთი შემოქმედებითი...

ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის (ჯერჯერობით ერთადერთი შემოქმედებითი ფაკულტეტისა მთელს თსუ-ში!) გამორჩეული თავისებურება ისიცაა, რომ სტუდენტ-ლექტორთა თავისთავად უნიკალური, ამაღლებული ურთიერთობა აქ განსაკუთრებულად თბილი და პირველ კურსიდანვე კოლეგიალურია.

არც გასაკვირია, ჩვენი სტუდენტი ხომ საკუთარი სათქმელით, ერთგვარი „განაცხადით“ მოდის ფაკულტეტზე: არცთუ იშვიათად, ზოგიერთი მათგანი უკვე, წიგნის თუ არა, საინტერესო საგაზეთო პუბლიკაციათა ავტორია, ტელე და რადიოგადაცემათა მომზადება და წარმატებით გაძლოდაც არაა მათთვის „უცხო ხილი“. ერთი სიტყვით, შემოქმედებითი სულის ახალგაზრდებით კომპლექტდება ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი.

*დოქ. ზურლან გემაზაშვილი,
მაია ნადარეიშვილი და ნინო ხურციძე (1995)*

ასეთ კონტინგენტთან დამოკიდებულებაც, ცხადია, უფრო ფაქიზი და ფრთხილი, მზრუნველიცა და უკომპრომისოც მოეთხოვება პედაგოგს. შემოქმედება ხომ „ბეწვის ხიდზე სიარულია და, ერთი უხეირო „ჭაუ“ თუ შეუძახე, შეიძლება უფსკრულში გადაიჩეხოს კაცი“...

დოცენტი ზურლან გემაზაშვილი ახალგაზრდებთან ამგვარი ჭეშმარიტი, შემოქმედებითი ურთიერთობის დიდოსტატია. არც გასაკვირია. იგი ხომ თავადაა შემოქმედებითი სულის ადამიანი და, მოღვაწე-შემოქმედი: გარდა იმისა, რომ ლამის მსოფლიომოვლილი ჟურნალისტი და ძალზე პოპულარული სატირულ – იუმორისტული ჟურნალ „ნიანგის“ ყოფილი რედაქტორია, ამავე დროს საზღვარგარეთული მედიის თეორიასა და პრაქტიკას ასწავლის მომავალ ჟურნალისტებს ძალზე ორიგინალურად და შთაბეჭდავად. ამასთან, ინგლისური და ქართული ენების ბრწყინვალე მცოდნე, უკვე შექსპირის არაერთი ტრაგედია აამეტყველა ბოლო ათეული წლების მანძილზე ქართულ ენაზე და, აქაც, მისი პირველი მსმენელები და „შემფასებლები“ სტუდენტები არიან: ბატონი ზურლანი მათ წინაშე უშურველად ამზეულებს სიტყვის მაგიურ ძალას, ტექსტის ექსპრესიული ზემოქმედების თავისებურებებს, მწერლური ხელოვნების, „სიტყვასთან ჭიდილის“ საიდუმლოებას. ამასთან, შექსპირის ჯადოსნურ სამყაროს ამოუწურავ საგანძურსაც აზიარებს.

ამიტომ ახარებთ მასთან შეხვედრა, განსაკუთრებით – „ინგლისურენოვან“ სტუდენტებს, ამიტომ მიიჩნევენ ერთგულ მეგობრად და, არცთუ იშვიათად – მესაიდუმლედ... კიდევ ამაყობენ ამ მაღალინტელექტუალური ურთიერთობის ფუფუნება რომ აქვთ... ამ ფოტოზე შეხვედრის ამგვარი სიხარულია. ამჟამად საქვეყნოდ ცნობილი მოჭადრაკე ნინო ხურციძე და დოც. მაია ნადარეიშვილი აქ ჯერ მხოლოდ მესამეკურსელები არიან, მაგრამ უკვე რამდენი საერთო აქვთ უფროს მეგობარსა და კოლეგასთან, დოც. ზურღან მემაზაშვილთან!

§37. ჟურნალისტთა ოჯახი

მკითხველს ვთავაზობთ ჟურნალისტთა ოჯახის: მამის – ელგუჯა ლებანიძის, დედის – ლამარა ესართიას, შვილების შორენა და მირიან ლებანიძეების საინტერესო მოგონებებს. თითოეული მათგანი უზომოდაა შეყვარებული თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტზე და თავიანთ პროფესიაზე.

ელგუჯა ლებანიძის მოგონება – „გამოცანა“ სტუდენტური ცხოვრების ერთ-ერთ საინტერესო მომენტს ეხება: „სიღნაღში მივდიოდით – თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში საინტერესო ღონისძიება ტარდებოდა. მგზავრობისას მიკრავტობუსში ჩემი ყოფილი ლექტორი ლევან მენაბდეც იყო. აღარც მე ვარ ოცდაოთხი წლის ჭაბუკი და, აღარც ის ბრძანდება ახალგაზრდა – სიბერე შემოპარვია.

ბატონი ლეო მენაბდე ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიას გვიკითხავდა. ახლაც მახსოვს მისი შესანიშნავი ლექციების ციკლი „ვეფხისტყაოსანზე“. ბევრჯერ დავაპირე, იქნებ ერთხელ კიდევ მოვისმინო—მეთქი ის ლექციები, მაგრამ ვერა და ვერ მოვახერხე...

შეიძლება ზედმეტი მეცადინეობით თავს არ ვიკლავდით, მაგრამ სწავლით რიგიანად ვსწავლობდით. გამოცდა რომ მოახლოვდა, კარგად მოვემზადე. „ხუთიანს“ თუ არა „ოთხიანს“ მაინც მივიღებდი. აუდიტორიაში გაბედულად შევედი.

ზუსტად აღარ მახსოვს, რა საკითხები შემხვდა, ოღონდ ნამდვილად კი ვიცოდი. მაგრამ ბატონ ლეოს ჩემი პასუხი არ მოეწონა და უნიშნოდ გამომიშვა, კიდევ მოემზადეო.

მივედი მეორედ, მესამედ... ჩემი თანაკურსელები ჩიტებივით თავისუფლები არიან, მე კი მონადირესავით სულ ლეო მენაბდის კვალზე ვარ ჩასაფრებული. ვერ ამისხნია, რა უნდა ლექტორს ჩემგან? ღმერთი,

რჯული, არც „ხუთიანი“ მითხოვია და არც „ოთხიანი“. ბოლოს და ბოლოს, „სამიანზე“ მაინც ზომ ვიცი? რატომ არ მიწერს?

ასეთ „შავ“ დღეში მყოფს ნია აბესაძე გადამაწყდა. ის ზომ ყველას მაძიდა იყო! იცის, გამოცდები დიდი ხნის დამთავრებულია.

– აქ რა გინდა, ვის ეძებ? – მეკითხება.

– ლეო მენაბდე ნიშანს არ მიწერს...

– როგორ თუ არ გიწერს?

– აი, ასე, არ მიწერს. სამჯერ გამომიშვა...

– უყურე მაგას! ვინა ჰგონიხარ? მომეცი ჩათვლის წიგნაკი! – ნია...

– მომეცი, მომეცი, ეტყობა ვიღაცაში ეშლები.

– შევიდა აუდიტორიაში და „ხუთიანი“ გამომიტანა, მაგრამ ნიშანს არ გავეხსარებოვარ.

ზომ აძლენი დრო გაეიდა, ახლაც არ ვიცი, რა ბზიკმა უკბინა ბატონ ლეოს.

სიღნაღში მიმავალმა ერთი პირი კი დაეპირე რაღაცის თქმა, მაგრამ, რა აზრი ჰქონდა? თანაც, ვეჭვობ, ბატონ ლეოს რაზე ხსომებოდა. ეგეც არ იყოს, რაზე უნდა გამეფუჭებინა გუნება?

ეეჰ, ბატონო ლეო! იმ დღეების დაბრუნება რომ შეიძლებოდა... კვლავ სიამოვნებით მოგისმენდით და უნივერსიტეტის დაუვიწყარ ღერეფნებშიც დაუსრულებლად დაგიწყებდით ძებნას...

ჟურნალისტი ლამარა ესართია: „ის, ვისაც ღელა-უნივერსიტეტი არ დაუმთავრებია, „ობოლი“ ბავშვი მგონია, რომელიც, შესაძლოა, საკმაოდ მდიდრულადაც გაიზარდა, მაგრამ ის სითბო დააკლდა, რაც შეიღმა მხოლოდ მშობლებისგან უნდა მიიღოს“. რატომ? შევეცდები ამ კითხვაზე პასუხი გავცე იმ შთაბეჭდილებათა მიხედვით, რომლებიც 1960-65 წლებიდან – სტუდენტური „ოქროს ხანიდან“ დღემდე მომყვება.

ჩვეულებრივ, თითოეულ ლექციას, სემინარს, გამოცდას თავისებური დატვირთვა ჰქონდა. იყო მაღალი მომთხოვნელობა, პრინციპულობა, წესრიგი. ამ ცნობილი საუნივერსიტეტო ეთიკის მიღმა იყო კიდევ სხვა რაღაც – გამორჩეული, წმინდა და მაღალი გრძნობა, ის, რასაც ჩვენ ყოველთვის ვგრძნობდით.

ლექციების გარკვეული ნაწილი საშობლოს, ჰუმანიზმს, ადამიანურ ტკივილსა თუ სიხარულს ეძღვნებოდა. მიხეილ კაკაბაძის, ნოდარ ჩხეიძის, ილია ნატროშვილის, თეიმურაზ მალლაფერიძის ლექციებს ყოველთვის თან სდევდა ერთგვარი სურვილი “ჯერ მოქალაქე უნდა იყოთ და მერე – სპეციალისტი“. გგრძნობდით, ადამიანი, რომელიც კათედრაზე იდგა,

ჩვენს ზეალინდელ დღეზე, მომავალზე, პირად კეთილდღეობაზე ზრუნავდა. ამის შეგრძნება ძალას გვმატებდა, წინ გვეწეოდა.

ნოდარ ტაბიძე, დალი ჩიქვილაძე, სულ ათიოდე წლით თუ იქნებოდნენ ჩვენზე უფროსები. ისინი მეგობრებად მიგვანდა, ცხადია, უნივერსიტეტის გარეთ. თეთრი სახლის კედლებში კი ლექტორსა და სტუდენტებს შორის არსებობდა ერთგვარი „დისტანცია“, რომლის ზღვარს იქით გადასვლა არც არავის უცდია. ამ აქსიომას „შინაგანი ხმა“ გვკარნახობდა. იგი ყველასთვის გასაგები იყო.

ერთხელ ბატონმა ნოდარ ტაბიძემ მე და ქეთინო იოსელიანს აკაკი ზორაგასთან ინტერვიუს მომზადება დაგვავალა. ინტერვიუერთან შესახვედრად მივდიოდით და, თითქოს „ფეხები უკან გვრჩებოდა“. ვაი თუ არ მიგვიღოს? – წუხდა ქეთინო. მე უარეს დღეში ვიყავი. კითხვები მზად მქონდა. მას ნოდარმაც „სისხლი გადაუსხა“ და საჭოჭმანოც არაფერი იყო. თუმცა, ჟურნალისტების სტუმრობით თავმობეზრებულ, უკვე ჯანგატეხილ ბუმბერაზ მსახიობს ზომ შეეძლო უარი ეთქვა ჯერ კიდევ გამოუცდელი „ლლაპების“ მიღებაზე?.. კარზე მორიდებით დავაკაკუნეთ. ლამაზი, სანდომიანი ქალი შემოგვეგება – ზორაგას მეუღლე. ჩვენი სტუმრობის მიზეზი რომ გაიგო, სახეზე თანაგრძნობა გამოეხატა: „რა კენა? ახლა წამალი მივეცი, წამოწოლილია, თავს შეუძლოდ გრძნობს“... ავწრიალდით, მე და ქეთინო ერთმანეთს საუბარს არ ვაცლიდით: – „ვაიმე, რა ვუთხრათ ნოდარ ტაბიძეს?“ ასე დაგვბარა: – „კარიდან შესვლა თუ ვერ მოახერხეთ, ფანჯრიდან გადაძვერითო!“ ჩანს ამ სიტყვებს ყური მოჰქრა ბატონმა აკაკიმ. მისი ბუბუნანმოვანი სიცილი შემოგვესმა. „შემოიყვანე, ქალო, სტუმრები!“ – ამ სიტყვების მოსმენამ, ლამის, ჩვენზე მეტად დიასახლისი გაახარა.

აკაკი ზორაგა ისე შეგვხვდა, როგორც დიდი ხნის უნახავ ახლობლებს ხვდებიან ხოლმე – მონატრებით, სიხარულით. მსხვილზოლებიანი „პიჟამო“ ეცვა, მუცელი გადიდებოდა, სუნთქვა უჭირდა, მაინც ბედნიერი ჩანდა, გვიღიმოდა. ვიდრე კითხვებს გავაცნობდით, სუფრასთან მიგვიწვია. მეუღლეს ტორტი და ნამცხვრები მოატანინა. რაკი ნოდარ ტაბიძის სტუდენტები ვიყავით, ბიძამისი – დიდი გალაკტიონი მოიგონა, მისი პოეზიიდან ცალკეული სტროფები წავგიკითხა, მერე კი გულლიად გვესაუბრა. ინტერვიუ შედგა. ჩვენმა ჯგუფელმა გიორგი გოგოხიამ, რომელიც მოგვიანებით შემოგვიერთდა, სურათი გადაგვიღო. ამ ფოტოს დღემდე სასოებით ვინახავ.

იყვნენ სულ სხვაგვარი, თავისებური სტილის ლექტორები, რომლებსაც თავიანთი „ხელწერა“, „მეთოდი“ – ჰქონდათ. ისინი ამ, ყველასგან

განსხვავებული ბუნებით იყვნენ საინტერესონი და თავისთავადნი. მათ შორის, უპირველესად შოთა რევიშვილს ვიგონებთ. იგი საზღვარგარეთული ლიტერატურის ისტორიას გვიკითხავდა.

პირველ დღეებში ოდნავ ირონიულად, თითქოს სხვათა შორის ახსენებდა ჟურნალს, თან დასძენდა: – „ბუნებრივია, ჟურნალისტები ჟურნალის გარეშე არ იქნებით“. ერთხელაც არ ამოუკითხავს სია, არც ჩვენთვის შემოუხედავს. ეზოში, ქუჩაში შეხვედრისას არც გვცნობდა. მაშინ ორმოც წელს გადაცილებული იქნებოდა. საშუალოზე მაღალი იყო, ჩადგმული, წაბლისფერთმიანი, სიმპათიური. მუდამ მუქი, ყავისფერი სათვალე ეკეთა. „ნეტავი, რა ფერის თვალები აქვს?“ „იქნებ, მისთვის აუცილებელია სათვალის ტარება?“ „იქნებ, უხდება და ამიტომ ატარებს?“ – ათასგვარ ვერსიას გამოთქვამდნენ ცნობისმოყვარენი. ბატონი შოთა აუდიტორიის ზღურბლს გადმოსცდებოდ თუ არა, უკვე იწყება საუბარს, თითქოს წუთის დაკარგვა არ უნდოდა. შეწყვეტილი ფრაზაც ახსოვდა, ზუსტად აგრძელებდა თხრობას, ბუნებრივად, ზავერდოვანი ხმით, გამორჩეული „დიქციით“. ზოგიერთებმა „თვითნაბადი ორატორი“ შეარქვეს. ეს იყო პროფესიაზე უსაზღვროდ შეყვარებული კაცი, რომელსაც სხვა არც არავინ და არც არაფერი აინტერესებდა. თითოეული კლასიკოსის მიმართ საკუთარი თვალსაზრისი ჰქონდა, მისეული საზომით ზომავდა, მისგან „მდინარესავით“ მოედინებოდა ხატოვანი სიტყვები. გოგონებიც და ვაჟებიც სმენად ვიყავით ქცეულნი. ერთხელ, მაგიდაზე ჟურნალი არ დახვდა, გაუკვირდა, მაგრამ არ შეიმჩნია. მხოლოდ ესლა თქვა: – „ჩემი ლექციებით თუ დაინტერესდებით, იქიდან სასურველ ინფორმაციას თუ მიიღებთ, ცხადია, მოხვალთ, მომისმენთ... მაგრამ ლექცია თუ დუნება, უსიცოცხლო და არაფრისმთქმელია, ახალგაზრდა თოკითაც რომ დააბა, არ გაჩერდება“.

შოთა რევიშვილის ლექციაზე, დარბაზში ნემსი რომ ჩამოვარდნილიყო, შეუმჩნეველი არავის დარჩებოდა, ყოველთვის ასპროცენტიანი დასწრება იყო. სტუდენტური წლები გაილია. უამრავ სამახსოვრო ეპიზოდთა შორის იყო კურიოზებიც...

კომუნისტების ზეობის პერიოდში ხშირად ეწყობოდა ლენინის დაბადების დღისადმი მიძღვნილი კონცერტები (რაიონული, რესპუბლიკური დათვალღერებები). ბუნებრივია, საერთო ფერხულში ახმეტის რაიონიც იყო ჩაბმული. ამის შესახებ იუწყებოდნენ აფიშები. დასკვნით კონცერტებზე, რომელიც ახმეტის სარაიონო კულტურის სახლში უნდა გამართულიყო, უამრავი ადამიანი მოვიდა... მაგრამ, ჰოი საოცრება, არც შემსრულებლები ჩანდნენ და არც – მასპინძლები. 30-

40 წუთის შემდეგ ხალხი ბუზღუნ-ბუზღუნით დაიშალა. ხელთ შესანიშნავი საგაზეთო თემა, „ჩამივარდა“. მეორე დილას ახმეტის რაიგაზეთ „ბახტარიონის“ რედაქტორის – სერგო გონჩიშვილის მაგიდაზე იდო წერილი – „აფიშები და ჩაშლილი კონცერტი“. გაზეთის გამოსვლიდან ორიოდე საათის შემდეგ ატყდა სატელეფონო „განგაში“ – ჯერ რაიკომის იდეოლოგიის განყოფილების გამგე დამეშუქრა, მერე – მესამე მდივანი, მოგვიანებით – მეორე მდივანი. რამდენიმე დღის შემდეგ რაიკომის ბიუროზე გამოცხადება მიბრძანეს. ბიუროზე ატყდა ერთი ვაიუშველებელი: „რა უფლება აქვს რაიონულ გაზეთს წეროს იმის შესახებ, თუ როგორ ჩაიშალა ბელადის ხსოვნისადმი მიძღვნილი საღამო?“ „რატომ იკითხეთ?“ „რას იტყვიან ცეკაში?“ „37 წელი რომ ყოფილიყო, ნახავდი სიერს“. „უნივერსიტეტის მერხიდან ეს-ესაა ამდგარა, ცხოვრებას არ იცნობს“ და ა.შ. რედაქტორმა სარწმუნო არგუმენტებით დაადასტურა ჩემი სიმართლე, მაგრამ ვინ იყო გამგები? განსაკუთრებით კულტურის განყოფილების გამგე წიწმატობდა, „კუდი ეწვოდა“. ბოლოს, მე საყვედური გამომიცხადეს, რედაქტორს – გაფრთხილება, საგაზეთო თემატიკის გაკონტროლება კი იდეოლოგიის განყოფილების ინსპექტორს ევალებოდა. იგი მეორე დილასვე გვეწვია, მაგრამ რედაქტორი შეუვალა კედელივით აღიმართა. „სტუმრის“ დანახვისთანვე ჩვენ მოგვიბრუნდა: „ნომრის მასალის მოსამზადებლად პანკისის ხეობაში უნდა წახვიდეთ. გარეთ რედაქციის მანქანა გელოდებათ!“ ჩვენც ეს გვინდოდა, უმაღლვე დავტოვეთ ოთახი. მას შემდეგ ინსპექტორი რედაქციაში არ გვინახავს.

საქართველოს ტელევიზიისა და რადიომაუწყებლობის სახელმწიფო კომიტეტში ძალიან მომწონდა რუბრიკა – „დიდები და პატარები“. ცდილობდი საბავშვო თემებზე მეწერა. სტუდიაში ვიწვევდით მწერლებს, პუბლიცისტებს, საზოგადო მოღვაწეებს. რუბრიკა „ქულებდიანი“ აღმოჩნდა, მაგრამ ერთ დღეს კომიტეტის თავმჯდომარის, ბატონ ნუგზარ ფოფხაძის დავალება გამაცნეს: – „ამ თემას სხვა გაუძღვება, შენ უფრო სერიოზულ, პრობლემურ საკითხებზე უნდა იმუშაო“. პრობლემები 80-იან წლებშიც არ იყო „სანთლით საძებარი“. ერთხელ, ადგილობრივი მრეწველობის საწარმოებიდან მოვამზადე რადიორეპორტაჟი, ბოლოს მინისტრს, ბატონ მიხეილ მაღრაძესაც გავესაუბრე. გადაცემა საკმაოდ კრიტიკული გამოვიდა. ეთერში გასვლის შემდეგ, ჩვეულებრივ, რეაგირებისათვის გადაცემის მეორე პირი (მიმართვითურთ) ადგილობრივი მრეწველობის მინისტრსა და ზემდგომ ორგანოებს გადავუგზავნეთ. მინისტრმა ჩემთან შეხვედრა ისურვა: „ეს შენ გვაკრიტიკებ გუშინდელი ბავშვი? იცი თუ

არა, რომ 70 წლის კაცი ვარ და ჯერ ჩემს სფეროს ასე არავინ დასხმია თავს?” – დამამუწნათა. ბოლოს მაინც შევრიგდით, კარამდე მომაცილა. ერთი თვის შემდეგ იგი გაათავისუფლეს. იქნებ, ჩემი გადაცემა სულაც არ იყო ამის მიზეზი, მაგრამ ერთხანს მაინც „მალრადის კარიერის დასრულებას” მე მამბრალეობდნენ.

მაღლე ბატონმა ნუგზარ ფოფხაძემ რადიოს მრეწველობის რედაქციის უფროს რედაქტორად დამაწინაურა. კრიტიკული გადაცემების მომზადება, რეიდებში მონაწილეობა ჩვენი რედაქციის უპირველეს დანიშნულებად იქცა.

მოსაგონარი ბევრია, ძალიან ბევრი. თითოეულ დღეს თავისებური დატვირთვა აქვს. ერთმანეთს ცვლის მღელვარება, სიხარული, დადებითი და უარყოფითი ემოციები, საზრუნავი, ახალ-ახალი ძიება, რასაც ახალი ხედვა, ახლებური მიდგომა სჭირდება და, მაინც, იგი მზის ამოსვლასავით ლამაზი და მშვენიერია.

ჟურნალისტი შორენა ლებანიძე: გაზეთ „7 დღის“ რედაქციაში მუშაობის პერიოდი, (1990-1997 წ.) პროფესიული თვალსაზრისით, ყველაზე საინტერესო აღმოჩნდა, რადგან, ნებით თუ უნებლიედ, ქვეყანაში მიმდინარე მრავალფეროვანი, ცვალებადი, პოლიტიკური ინტრიგებითა და დამაბულობით აღსავსე მოვლენების მომსწრე გავხდი. სხვაგვარად არც გამოდიოდა. იყო ომი, იღვრებოდა სისხლი, ირბოდა მშვიდობიანი მოსახლეობა და ეს ყოველივე ჟურნალისტურ კვლევას, გაზეთის ფურცლებზე, ობიექტურ და ოპერატიულ ასახვას მოითხოვდა. შესაბამისად, ხშირად დავდიოდით მივლინებებში. ვწერდით საფრონტო წერილებს, რეპორტაჟებს. ვიყავით სოხუმშიც, გაგრამიც, ოჩამჩირეშიც, სამთავრობო ჯარებისა და ექსპრეზიდენტის მომხრეთა დაპირისპირების არენად ქცეულ სამეგრელოშიც. ყველგან, სადაც თუნდაც ერთმა შენაერთმა, ჯავშანტექნიკამ გაიარა. გარკვეულ რისკთან დაკავშირებულ მოგზაურობებს, ბუნებრივია, ახლდა მოულოდნელობები, საფრთხე, კურიოზები, რომელთაგან ყველაზე მეტად რამდენიმე დამამახსოვრდა.

ზუგდიდში ყოფნისას, მე და ჩემი კოლეგები – ლია ტოკლიკიშვილი და ზაზა ჯღარკავა ლოთი ქობალიას მებრძოლებს გავესაუბრეთ. რაკი გვიანი იყო, ხელმძღვანელობასთან შეხვედრა მთავრე დილისთვის გადავდეთ. დილით კი ადგილობრივი პოლიციის შენობაში მოწყობილი შტაბის ადგილას ბეტონის, გაჯისა და ნაშალი კედლის გროვალა დავეხვდა. როგორც გაირკვა, წინა საღამოს დანადგული შენობა ჩვენი წასვლიდან ორიოდე საათში აფეთქდა. შედეგად ორი მებრძოლი დაიღუპა, რამდენიმე დაიჭრა.

უკანასკნელი საფრონტო რეპორტაჟი აფხაზეთიდან ოჩამჩირის დაცემის დღეს დაეწერეთ. მე და ლია ოჩამჩირეში დილით ჩავედით. ჯერ მატარებლით ვიბეზავრეთ, შემდეგ — „ვილისით“, ტრაქტორით, ურმით, ბოლოს ფეხითაც ვიარეთ. წვიმდა. ერთიანად გალუმპულვება შტაბში ფეხი შევდგით თუ არა, „არწიველი“ გია კრიალაშვილი შეგვხვდა, გაოცებისაგან თვალები გაუფართოვდა და მაჯის საათზე თითი შეშფოთებით დააკაკუნა. საცაა, ყველაფერი დამთავრდება, სასწრაფოდ გაეცალეთ აქაურობასო. ჯარისკაცებს, შენაერთების უფროსებს მანც შევხვდით, მაგრამ მათ ნამბობზე მეტად ირგვლივ გამეფებულმა უცნაურმა, სამარისებულმა სიჩუმემ დაგვთრგუნა. მივხვდით, რომ რაღაც გადამწყვეტი ახლოვდებოდა. საღამომდე დაცდა სარისკო იყო. სენაკამდე ლოთი ქობალიას მებრძოლებს დავემეზავრეთ. მოვდიოდით და ვხედავდით ჭიშკარზე ბოქლომდადებულ, დარაბაჩაგმანულ სახლებს, დაბობილ სოფლებს, გზებზე ქარავანივით გამწკრივებულ დევნილებს. გვესმოდა ყრუ, ავისმომასწავებელი გუგუნი, შორეული, კანტიკუნტი სროლისა და საბრძოლო შეეულმფრენების ხმა. ცხადი იყო, რომ ყველაფერი დამთავრდა, რომ დევნილების უკანასკნელ ნაკადთან ერთად ეტოვებდით უკვე დაცემულ ოჩამჩირეს.

1993 წლის ოქტომბერში ფოთი, სენაკი, ხობი მოვიარეთ. უკან, თბილისში დაბრუნება კი ძალიან გვიჭირდა. მთავარი მაგისტრალი იყო, მაგრამ ტრანსპორტი არ მოძრაობდა. სენაკის სადგურში ერთმანეთის მიყოლებით ჩაიხერგა ლტოლვილებით სავსე სამეზავრო მატარებლები. გზებზე ავტობუსებს კი არა, მსუბუქ მანქანებსაც ვერ დალანდავდით. დაბიდან დაბამდე გადაადგილებას საბრძოლო ოპერაციებში მონაწილეთა „ვილისებით“ ვახერხებდით. როგორც იქნა, აბაშაში ჩავალწით, მაგრამ სამთავრობო ჯარებისა და ექსპრეზიდენტის მომხრეთა საზღვრადქცეულ ცხენისწყლის ხიდან საფუძვლიანად შევიერდით. გზის გაგრძელება შეუძლებელი იყო. ხიდის აქეთ ქობალიას შენაერთები იდგნენ, იქით — გვარდია და „შხედრიონი“. უსაფრთხოების გარანტიას ვერავინ გვაძლევდა. კარგა ხანს ყოყმანის შემდეგ დევნილებთან ერთად დავადექით სოფელ მარანის შუკას, რომლის ორივე მხარეს კონდრიანი ეზოები, ხის ალაყაფით დამშვენებული, მაგრამ გამოცარიელებული ოდა სახლები იდგა. მოსალოდნელი საფრთხის შიშით ყველა დიდიან—პატარიანად სადღაც გაკრფილიყო. საქონელიც თან წაესხათ. ირგვლივ ძეხორციელს ვერ დალანდავდით, რის გამოც მარანი ჟამიანობისას გაუკაცრიელებულ სოფელს ჰგავდა. ფრონტისპირა დასახლებებისთვის დამახასიათებელ დუმილს მხოლოდ ჭურვების აფეთქების ხმა არღვევდა. ამ

აფეთქებებისაგან დაზაფრული, ყურებს თითებით ვიცობდით და აქეთ-იქით თავშესაფარს ვებებდით. „გამსკლარი ჭურვი საშიში აღარ არისო“ – აგვიხსნა ერთმა ღვენილმა. „ხმაურზე უფრო სახიფათო სიჩუმეა, როცა არ იცი, საფრთხე საიდან გიახლოვდება“.

დაახლოებით ორმოც წუთში მარანი უკან ჩამოვიტოვეთ და ცხენისწყლის ნაპირთან აღმოვჩნდით. ულაპარაკოდ წავიძრეთ ფეხსაცმელი, კაცებმა შარვლის ტოტები აიკაპიწეს, ბავშვები მხრებზე შემოისვეს და ფრთხილად შედგეს ფეხი წყალში. მერე ქალები და მოხუცები მივეყვით. საბედნიეროდ, ღინება სწრაფი არ აღმოჩნდა, ცხენისწყლის გადალახვა მაინცდამაინც არ გაგვჭირვებია. შუაწელზე ცოტა შევფერხდით. წყალი მკერდამდე გვცემდა, სიპ ქვებზე ფეხი გვიცურავდა. ორიოდ ნაბიჯის შემდეგ სული მოვითქვით, ნაპირზე ავედით, ადგილობრივთა ეზოებში ჩამოკრეფილი კარალიოკით დაგნაყრდით და ილაჯგაწყვეტილები, გაწუწულები სამტრედიის ცენტრისკენ გავემართეთ.

ასე დასრულდა ჩვენი „ოღისე“, რომელსაც მოჰყვა ვრცელი წერილი სამოქალაქო ომის აბსურდულობაზე, სამხედრო ოპერაციებზე, სადაც ვერავის ვუწოდებდი „ჩემიანს“ და „მისიანს“, სადაც ყველა ერთნაირად ზრუნავდა მოსახლეობის უსაფრთხოებაზე. ცხენისწყლის ერთ სანაპიროდან ქობალიას ჯარისკაცები გვასწავლიდნენ გზას და გვგულშემატკივრობდნენ, მეორე სანაპიროდან გვარდიელები გვამხნევებდნენ, ხელს გვიწვდიდნენ და წყლიდან ამოსვლაში გვეხმარებოდნენ. მხოლოდ ეს იყო ერთადერთი დადებითი მომენტი ხელისუფლების დასაბრუნებლად და შესანარჩუნებლად წარმოებულ სამოქალაქო ომში.

ჟურნალისტი მირიან ლებანიძე: იმ ფაქტმა, რომ ჩემი მშობლები ჟურნალისტები არიან, ჩემი და შორენაც ჟურნალისტია, ჩემი მომავალი პროფესიის არჩევანში დიდი როლი ითამაშა თავისთავად. ჩემთვის ეს არ იყო გადამწყვეტი ფაქტორი. სკოლაში განსაკუთრებით ჰუმანიტარული საგნები მიტაცებდა, ყველაზე უფრო მომწონდა თავისუფალი თემის წერა.

1993 წელს, როცა სკოლას კამთავრებდი, აფხაზეთში ომი დასასრულს უახლოვდებოდა. ჩემი და საომარ ზონაში რეპორტაჟისთვის მივლინებით ხშირად დადიოდა. მეც, აქედან გამომდინარე, ჟურნალისტის პროფესია ვგზოტიკურად, რისიკიანად და საინტერესოდ მეჩვენებოდა. უნივერსიტეტში ჩარიცხვის შემდეგ, პარალელურად, მუშაობას შევუდექი, რადგან ღღემდე დარწმუნებული ვარ, ჟურნალისტის პროფესიის ასათვისებლად ყველაზე

მთავარი პრაქტიკაა. მას შემდეგ არაერთი საინტერესო საკითხი გამიშუქებია.

ყველაზე უფრო, ექსტრემალურ სიტუაციებში ყოფნა და იქიდან რეპორტაჟების გაკეთება მიტაცებს. წლების განმავლობაში სამხედრო კორესპონდენტად ვითვლებოდი და 1998 წლის მაისში, როცა გალში ახალი ომის საფრთხე წარმოიშვა, დასავლეთ საქართველოში წავედი.

ზუგდიდში ჩავედი თუ არა, ლამის ხუთ წუთში, შემთხვევით, ჩემი თანამშრომელი, „რეზონანსის“ გალელი კორესპონდენტი, გია ჭანია შემხვდა. მან მკითხა: – „ზუგდიდიდან აპირებ მასალების გადაცემას?“ „არა“, მიუგე, „გალში უნდა გადავიდე“, მან მეორე დღეს გალის საზღვართან შეხვედრა დამითქვა. ის ღამე პარტიზანებთან გავატარე და ვცდილობდი შექმნილ ვითარებაში გავრკვეულიყავი.

მეორე დღეს საშინლად წვიმდა. გიასთან შეხვედრამდე გაეროს სამშვიდობო დამკვირვებლები მოვინახულე. რამდენიმე ოფიციალურ პირსაც შევხვდი. შემდეგ, ჭითაწყაროში—საქართველოს სამშვიდობო ძალებში წავედი. ისინი რამდენიმე პატარა კოტეჯში არიან განთავსებულნი. შენობაში შევედი თუ არა, ოთახში სამშვიდობო ძალების სარდალი და გენერალი ყურაშვილი დავინახე. იმ დღეებში ყურაშვილზე კრიტიკული სტატია მქონდა დაწერილი. გენერალს მთელი კვირა კომენტარისთვის დავსდევდი, ის კი გამიბოღდა. რაღა გასაკვირი იყო, თუკი სტატია ცალმხრივი გამოვიდა? ყურაშვილი უბრალო ქართველი კაცია, უყვარს გინება და ყვირილი. ოთახში შესულმა გავიფიქრე, ახლა გამლანდავს, მე ვერ მოვითმენ და საქმის კეთების ნაცვლად, სადმე „ჰაიტაჰში“ ან ციხეში მომიწევს ყურყუტი მეთქი. გენერალმა დამინახა თუ არა, პირი ყურებად ჩაეხია და გადამეხვია. ალბათ, სტატია წაკითხული არ ჰქონდა.

– „რა ცუდია, დილით რომ არ მოხვედი. იქითკენ ვიყავი, მაგრამ ბრძოლაში მოვეყვი, კარგ სტატიას დაწერდი“ – მითხრა, მეც გული დამწყდა. მერე კი დაუმატა: – „ახლა ისევ გალში მივიღივარ, წამოდიო“. ვიფიქრე: – „წვიმს, ქვეყანა ინგრევა, ჭანიას რომ შევხვდე, ღმერთმა იცის, მასთან ერთად დღეს რაიმე საინტერესოს გადავეყრები თუ არა. მოდი, გუჯას გავეყვები, ჭანიას კი ამ დღეებში სადმე აუცილებლად ვნახავ“.

მაშინ ვერც კი წარმოვიდგენდი, რომ გენერალმა შემთხვევით დიდ საფრთხეს გადამარჩინა. ჭანია მეორე თუ მესამე დღეს პარტიზანებთან ერთად ალყაში მოხვდა და მოკლეს.

გენერალი გალში ვერ წამოვიდა, მაგრამ ზურგის მანქანებს გამაყოლა. იქ კიდევ ერთხელ დავრწმუნდი: ყველაფერი მორიგი მაიმუნობა იყო.

თბილისმა, გასაგები მიზეზების გამო, ომზე უარი თქვა. თუმცა, მთავარი ეს არ იყო. ძალოვნებს გაღწეული მშვიდობიანი მოსახლეობისათვის კორიდორის შექმნა დაევადათ. ქართველმა სამხედრო მეთაურმა კი ომის, კონფლიქტისა თუ უბრალო სამხედრო ოპერაციის წარმოების ელემენტარული კანონებიც კი უარყო. კვლავ აფხაზეთის ომის შეცდომა მეორდებოდა: პოლიტიკური მოტივებიდან გამომდინარე, ოპერაციის ხელმძღვანელობა შინაგან ჯარს დაევადა. თუმცა, ერთიანი სარდლობა და ურთიერთშეთანხმებული მოქმედება რეალურად არ არსებობდა. სხვადასხვა უბნებზე განლაგებულ ქვედანაყოფებს ადგილმდებარეობისა და ამოცანების შესახებ წარმოდგენა არ ჰქონდათ, დახვეწას კი მოწინააღმდეგის ცოცხალ ძალასა, შეიარაღებასა და მათ მიზნებზე არანაირი ინფორმაცია არ გააჩნდა.

მას შემდეგ, რაც 1993 წელს ჟურნალისტიკა დავიწყე, ჩემს პროფესიაში ბევრი რამ შეიცვალა. მაშინ, მართლაც იყო ერთუზიანობა, სიმართლისათვის ბრძოლა, რაც ხშირად პატრიოტიზმთან იგივედებოდა. დღეს ჩვენს პროფესიაშიც ბევრი ღირებულება გაუფასურდა, თუმცა, ეს დროებითია და მოვა დრო, როცა ყველაფერი გამოსწორებას დაიწყებს, მათ შორის – ჟურნალისტიკისთვისაც.

ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის კურსდამთავრებული, საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი, დოცენტი ოთარ აროხელიძე ნაყოფიერი და სამაგლითო მოღვაწეობისათვის საქართველოს პრეზიდენტის 1998 წლის 31 დეკემბრის განკარგულებით „ღირსების ორდენით“ დაჯილდოვდა. მისი ჟურნალისტური მოღვაწეობა გამორჩეული და საყურადღებო იყო. მკითხველისათვის ინტერესმოკლებული არ იქნება, თუ გაეცნობა მის ნარკვევებს: – „შანდორ პეტეფის სამშობლოში“, რისთვისაც რედაქტორის ბრძანებით საბჭოთა კავშირის ჟურნალისტთა კავშირის პრემია მიენიჭა.

„ჟურნალისტის ბლოკნოტიდან“ გთავაზობთ სტატიას:

§38. „ქართული სადღეგრძელო“

ეს ამბავი ასე დაიწყო. 1959 წელი იყო. გურამ გოგიაშვილი და მე მაშინ გაზეთ „კომუნისტში“ ვმუშაობდით. ერთხელაც ცენტრალურ პრესაში გამოქვეყნდა, რომ საბჭოთა კავშირის კომპარტიის ცენტრალური

კომიტეტის პირველი მდივანი ნიკიტა ხრუშოვი გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში სიტყვით უნდა გამოსულიყო. დელეგაციის შემადგენლობაში, რომელიც მას თან უნდა ზღებოდა, მიხეილ შოლოხოვიც იყო და აი, დაგვებადა იდეა, გამგზავრების წინ, მისგან ინტერვიუ აგვეღო. ეს ამბავი გაზეთის რედაქტორს, ბატონ დავით მჭედლიშვილს მოვახსენეთ. მას იდეა იმდენად მოეწონა, რომ უმაღლეს აეროპორტში დარეკა და ჩვენთვის ორი ბილეთი დაჯავშნა. ასე დაიბადა ნარკვევი „სტუმრად მიხეილ შოლოხოვთან“, რომელიც საბჭოთა კავშირის ჟიურის მიერ პრემირებულ იქნა, როგორც ერთ-ერთი საუკეთესო საგაზეთო ნარკვევი.

გაზეთის დაბეჭდვის მეორე დრეს მოსკოვს გაუფრინდით და დიდ მწერალს რამდენიმე ეგზემპლარი გადაეცემა. მან მაღლობა გადაგვიხადა და დაგვიპირდა — საქართველოში ვალდებული ვარ ჩამოვიდეთ. ამის მიზეზიც გაგვიმხილა:

— „დიდ სამაჟულო ომში, მე გაზეთების — „პრავდისა“ და „კრასნაია ზვეზდას“ საკუთარი კორესპონდენტი ვიყავი, პოლკოვნიკი შოლოხოვი. ერთ-ერთი დავალების შესრულებისას თვითმფრინავი, რომელშიც ვიჯექი, მტრის ჭურვმა დააზიანა და მე კანტუზია მივიღე. ჰოსპიტალში მმკურნალობდნენ. ერთხელაც ჩემთან მოვიდნენ და განაცხადეს: „კრემლში იოსებ ბესარიონის-ძე გეპატიჟებათ“. წამიყვანეს.

კრემლში სტალინთან პოლიტბიუროს მთელი შემადგენლობა უკვე შეკრებილიყო. მასპინძელმა გულში ჩამიკრა, შემდეგ კ.ვოროშილოვს მხიარული ტონით მიმართა: — როგორ მოგწონს ჩემი პოლკოვნიკი?“ ამან ამხედ-დამხედა და ჩაიბურტყუნა: „выправка не та!“

მამა უცხონდა, რომელ მხედრულ გამართულობაზე შეიძლებოდა იმ დროს ლაპარაკი, როცა სიკვდილს სასწაულებრივად გადავურჩი. დარბაზში სიცილი ატყვდა.

მამინ სტალინმა მითხრა: — „გული არ გაიტეხო. საქართველოში წადი დასასვენებლად და ყველაფერი რიგზე იქნებაო“. მეც დავპირდი, მაგრამ მოვლენების განვითარებამ ამის საშუალება დღემდე არ მომცა. ახლა უეჭველად ჩამოვალ“.

მას შემდეგ რამდენიმე თვემ განვლო. მწერალი არ ჩანდა. ბოლოს გადაწყვეტიტ ტელეფონით დაკავშირებოდი...ზაზუნა სტანიცა ვიეშენსკაია. გაგვიმართლა. ტელეფონის ყურმილი თავად შოლოხოვმა აიღო: „а это ты, мой усатый? (ასე მომმართავდა ხოლმე) где вы пропади? я вас жду, вилетае“

ბატონმა რედაქტორმა მეორე დღესვე მიმავლინა.

საქართველოში დიდი რუსი პოეტის ჩამოსვლა რესპუბლიკის პრესამ

ღირსეულად აღნიშნა... ბუნებრივია, საპატიო მწერალი ბევრი რაიონის სტუმარი იყო.

ფასანაურში ვართ. აქვე არიან, სხვა თანამდებობის პირებთან ერთად, საქართველოს მწერალთა კავშირის თავმჯდომარე ირაკლი აბაშიძე და პოეტი აკადემიკოსი გოგლა ლეონიძე.

ორივე ცდილობდა სტუმრისთვის თავი მოეწონებინა. ერთმანეთში ზუმრობანარევი პაექრობაც კი გამართეს. ორივე ამტკიცებდა, რომ საქართველოს პირველი პოეტი ის იყო. პირველი იმიტომ, რომ იგი მწერალთა კავშირის თავმჯდომარე იყო, მეორე კი იმიტომ, რომ იგი სახალხო პოეტია. სტუმარს ამ „ღისკუსიას“ იმდროინდელი ცეკას მდივანი, აკადემიკოსი გიორგი ჯიბლაძე უთარგმნიდა.

უცებ ვხედავ შოლოხოვი შემოტრიალდა და, ჩემდა გასაოცრად, იქვე გაშენებულ ყვავილნარში შეტოპა. ერთი ვარდი მოწყვითა, ღინჯად ეკლები მოაშორა, გოგლას კოსტუმის მარცხენა ზედა ჯიბეში ჩაუღო და განაცხადა: — „первому поэту Грузии“

ეს იყო და ეს, ღისკუსია მშვიდობიანად დამთავრდა...

ახლა გეზი, ბატონი რედაქტორის სამშობლოსაკენ — სიღნაღისკენ გვეჭირა. ცხელოდა. შუამთის რესტორანთან შეეჩერდით. შოლოხოვი ტყეში შევიდა. ცოტა ხნის შემდეგ ჩაიშუხლა, ხეს ზურგით მიებჯინა და ჩათვლიდა. იქვე იდგნენ შოლოხოვის პირადი დაცვა და ბატონი გიორგი ჯიბლაძე — საუბრობდნენ. უცებ ფოთლები აშრივდა, ცაში ჩიტების ჟრიაბული გაისმა. გ.ჯიბლაძე სტუმარს მიუბრუნდა და ეუბნება: — „შესძლებს კი რომელიმე კომპოზიტორი ამ სიმფონიის დაწერას?“

სტუმარი ჩაფიქრდა. უცებ შოლოხოვმა თავი ასწია და წარმოსთქვა:

— „ГЛУХОЙ БЕТХОВЕН!“ თავი ჩაქინდრა და თვლემა განაგრძო...

ერთი ლეტალიც მინდა გავიხსენო.

ლიკანში საპატიო სტუმრისათვის გამართულმა ვახშამმა ღიდხანს გასტანა. მშობლის დარიგება მახსოვდა — როცა ღიდ, საპატიო სტუმარს მასპინძლობ, უნდა ეცადო ფხიზელი იყო. ღვინო უხვად ისმებოდა. სტუმრები საკმაოდ შეზარხოშდნენ. ღამის ორი საათისთვის ყველამ მიიძინა. უცებ ვხედავ მიხეილ შოლოხოვი აქეთ-იქით დადის, თითქოს ვიდაცას ეძებსო. მივედი — რა გნებავთ-მეთქი.

— სად არის ჩემი მასპინძელი?

— სძინავს.

— მიდი გაალევიძე, აქ მოვიდეს.

...მაგიდას სამნი ეუსხედით — მ.შოლოხოვი, დ.მჭედლიშვილი და მე.

— დავით ვასილის-ძევე, კაცმა რომ თქვას, რა ღიდი ამბავია ეს

ახალგაზრდა ჩემთან რომ მოავლინე, უცხოეთში გაუშვი, ქვეყანას ნახავს, საქმეში გამოდგება.

ასე გადაწყდა ჩემი მივლინება უნგრეთის დედაქალაქ ბუდაპეშტის ცენტრალურ გაზეთ „მოდიარ ნემზეტში“.

გამგზავრების წინა დღეს ძმაკაცები მესტუმრნენ. თითოთ თითო ბოთლი კონიაკი „ვარციხე“ შემომამშველა — გამოგადგებაო.

აი, ბუდაპეშტში ვარ. ჩემმა უნგრელმა კოლეგამ ერნესტ კეშერიუმ ყინულზე ბალეტის სპექტაკლზე წამიყვანა. შესვენებისას თეატრის ღირექტორსა და თანამშრომლებს ჩემი თავი გააცნო, როგორც მათი სტუმარი საქართველოდან. მეც გულით დავპატიჟე — სპექტაკლის დამთავრების შემდეგ მეწვიეთ-მეთქი.

სუფრა სასტუმროს მცენარეებით მორთულ ვესტიბიულში გავაშლენი. თითოს თითო ბოთლი „ვარციხე“ წინ დავუდგი. როცა შემოვიდნენ, თვალებზე ხელი აიფარეს, ასეთი რამ ჯერ ჩვენ არ გვინახავსო, — არ ფარავდნენ ალტაცებას. ქართული წესით თამაღობა მე ვიკისრე. სამაღსამი საღღერძელო შევთავაზე. პირველი — უნგრელებს სამშობლო დავულოცე; მეორე — საქართველოში ქალის კულტია—მეთქი და ამიტომ სუფრასთან მსხღომი მანდილოსნების საღღერძელო შევსვი, მესამე კი — მშობლებს მიუძღვენი.

სუფრას თეატრის ღირექტორი, დარბაისული ძმაკაცი, ვინმე კრაიჩოვიჩი ამშვენებდა. მთარგმნელმა სიტყვა რომ დაამთავრა, მთხოვა — რაც სთქვი, ისევ გაიმეორეთო. თხოვნა რომ შევესრულე, მან განაცხადა :

— ოცდახუთი წელიწადი პარიზში ვცხოვრობდი. ასეთი შესანიშნავი საღღერძელო არ მომისმენია. დღეიდან იგი ჩემს ოჯახში მარად იქნებაო. ნათქვამით ალტაცებულმა ერთხმად შეეძახეთ — ამინ!

სამშობლოში დაბრუნებულმა ნარკვევები გამოვაქვეყნე — „შანდორ პეტეფის სამშობლოში“. რედაქტორმა იგი პრემიით აღნიშნა.

ქართული მედიის გამოცდილი მუშაკი რუსლან რუსია ჩვენს თხოვნას შემღეენაირად შემოეხშიანა:

§39. „თქვენ ჩვენთვის როგორ არა ხართ...“

პროფესიონალ ჟურნალისტს სათქმელსა და საქვეყნო სატკივარის ამსახველ თემას რა გამოუღვეს, მით უფრო, დღევანდელ ვითარებაში. მაგრამ, რაკი მთხოვეს უნივერსიტეტში სწავლის პერიოდიდან

გამეხსენებინა რამე, გადავწყვიტე, ახალნასტუდენტარისა და სამსახურში ახალბედის ორიოდ მოგონება — „თქვენ ჩვენთვის როგორ არა ხართ“ შემომთავაზებინა მკითხველისათვის.

ჩემს მეხსიერებაში, სხვა უამრავ საყვარელ და ღირსეულ ადამიანთან ერთად, მართლაც, მუდამ იცოცხლებს დავით გამეზარდაშვილის და დავით მჭედლიშვილის — ჭეშმარიტი მოქალაქეების ნათელი ხსოვნა, რომლებიც დღეს რამდენიმე დამახასიათებელი შტრიხით მსურს გავიხსენო და, რომელთაც, თავიანთი უმაღლესი პროფესიონალიზმით, საქმის ერთგულებითა და ცოდნით, სისპეტაკითა და პატიოსნებით, მათთვის ორგანულად დამახასიათებელი უამრავი დავითი თვისებით, უდიდესი წვლილი აქვთ შეტანილი არა მარტო ჩემი, არამედ ქართველ ჟურნალისტთა თაობების აღზრდა-დაკვალიანებასა და მოქალაქედ ჩამოყალიბებაში.

მათთან ერთად კუროიზისმაგვარ ამბავსაც გავიხსენებ, ისინი ხუმრობით ხშირად რომ შემახსენებენ ხოლმე...

მარნეული, „ბორჯომი“ და „კომუნისტი“. უცებ გაიბრინა სტუდენტობის ოქროს პერიოდმა. ბოლო სახელმწიფო გამოცდაც ჩავაბარეთ. წარჩინებით კურსდამთავრებულებს დიპლომებიც საზეიმოდ გადმოგვცეს უნივერსიტეტის სააქტო დარბაზში.

მაინც არ გვეთმოზოდა ალმა-მატერის ქათქათა კელლები და შეჩვეული ნათელი აუდიტორიები, საუცხოო ბაღი, სადაც თითქმის ყოველდღიურად, ერთმანეთთან შეუთანხმებლად, ვიკრიბებოდით აწ უკვე ყოფილი თანაგვკუფელები.

ერთხელაც, ნაცნობი ლაბორანტი მეუბნება, ბატონი დავით გამეზარდაშვილი გიბარებსო. შევდივარ სიმკაცრითა და მომთხოვნელობით ცნობილ, მაგრამ, იმავდროულად, სტუდენტებისათვის საოცრად გულისხმიერ კათედრის გამგესთან. კრთომას რომ მაჩვენებს, დაძაბულობის განსაზღვრავად შინაურულად, ლამის თანატოლივით მესაუბრება. მერე ბარათს მაწვდის - პარტიის ცეკაში, პრესის სექტორის გამგესთან მიხვალ, მარნეულში რაიგაზეთის რედაქტორის მოადგილის ადგილია თავისუფალი და გაგესაუბრებიანო.

სიმაღლე გითხრათ, კათედრის გამგის მიერ ჩემდამი გამოჩენილი ყურადღება უფრო მესიამოვნა (მაშინ კათედრაზე კურსდამთავრებულთა სამუშაოზე განაწილების პრაქტიკა არ არსებობდა), ვიდრე შემოთავაზებული წინადადება.

მივედი ცეკაში, შევხვდი სექტორის გამგეს და, როდესაც აუ ფორმატის ოთხგვერდიანი რაიგაზეთი მაჩვენეს, დაერწმუნდი, რომ სამუშაოდ მარნეულში არ წავიდოდი.

მეორე დღით, შეთანხმებისამებრ, ბატონ დავითს ვეახელი პასუხის მისატანად.

- არა, კაცო, მაინც რა იყო წუხანდელი სუფრა, უცხოელები რომ არ გვეყოლოდნენ სტუმრად, ასეთ სიციხეში ამდენის დაღლევა შეიძლებოდა? — გვერდით მჯდომ გაოფლილ მამაკაცს ეუბნება ბატონი დავითი, თან სკამისკენ მანიშნებს, დაჯექიო და ჩაციებულ „ბორჯომს“ ხსნის.

- მართლაც, დალოცვილი წყალია, ძმაო, ეს კურთხეული, — ამბობს ჭიქის გამოცლის შემდეგ.

- მაშ, მარნეული დამიწუნე, არა? — მერე მე მომიტრიალდა. უხერხულად ეუდასტურებ, კი—მეთქი.

- ბორჯომი მოგწონს? — შემეკითხა უცებ.

არ ვიცი, მისმა შინაურულმა კილომ გამათამამა, თუ რა იყო, „პახმელიაზე“ მართლაც კარგია—მეთქი, — წამომცდა.

ამას რეაქცია მოჰყვა, ვაი შენს რუსლანს!

- ამ გაგანია სიციხეში ამისთვის თავს ვიტკიებ, ამან, კიდევ ჯერ მარნეული დამიწუნა, ახლა კი, ბორჯომის რაიგაზეთის რედაქტორის მოადგილეობა რომ მინდა შევთავაზო, ღადაობა არ დამიწყო, კაცო? — ჭიქიდან ამოსროლილი ბორჯომის შხეფები მიმიქარავს, ისეთი ნაპერწკლები დააკვესა თვალებიდან ბატონმა დავითმა.

უფრო იმის შეგრძნებით, რომ ჩემთვის ერთობ პატივსაცემ ადამიანს ჩემდაუნებურად ვაწყენინე, ვიდრე მოულოდნელი ზაფრის გამო, სახსრებში თითქოს დავიშალე.

ნაცნობმა ლაბორანტმა თვალთ მანიშნა, კაბინეტიდან გადიო. გამოვლასლასდი საკუთარ თავსა და „ენამახვილობაზე“ გამწყვრალი.

პირველ სართულზე ის ლაბორანტი წამომეწია, ბატონი დავითი ხეალისთვის გიბარებსო...

- პახმელიაზე ხომ არ ხარ, ყმაწვილო? — ღიმილით მამხნევებს მეორე დღით მის კაბინეტში შესულს ბატონი დავითი და „ბორჯომს“ მთავაზობს. მერე კარგა ხანს მესაუბრება და, ბოლოს, კონვერტს მაწვდის, — ეს ჩემი სარეკომენდაციო წერილი „კომუნისტის“ რედაქტორს, დავით მჭედლიშვილს მიუტანე, გელოდებო.

- ხეალ სადამოს ათი საათისთვის გიბარებს ბატონი დავითიო, მითხრა რედაქტორის კაბინეტიდან გამოსულმა პირადმა მდივანმა, რომელმაც კათედრის გამგის სარეკომენდაციო წერილი შეუტანა ხელმძღვანელს.

- რატომ სადამოს ათ საათზე, როდესაც სამუშაო უკვე დამთავრებულია? — შენობიდან გამოსულს მეც მიკვირს და ჩემს

გულშემატკივრად მოსულ თანამშრომლებსაც (მაშინ არ ვიცოდი, რომ ნამდვილი მუშაობა, ამ სიტყვის პირდაპირი გაგებით, გაზეთის „კეთება“, აქ სწორედ საღამოს ათი საათის შემდეგ იწყებოდა და, ხშირად, დილის ხუთ-ექვს საათზე მთავრდებოდა, ზოგჯერ კი ნომრის მორიგეები რედაქციიდან პირდაპირ სახაშემიც წავსულვართ).

– ვიცი, რატომაც, ათი საათი, ათასმანეთიან ქეიფს ნიშნავს, – დარწმუნებული კილოთი არღვევს დუმილს ჩემი „ყოვლისმცოდნე“ ინგილო ძმაკაცი ლევარსან ყულოშვილი.

ზოგიერთები არ ეთანხმებიან, მეც, ცხადია. მერე ლევარსანი სხვებს არწმუნებს და მეც მიყოლიებენ, ასეაო.

დათქმულ დროს მივედი რედაქციაში.

– კი, მე შენ გეტყვი, ბიჭიკო, – მიმართავს პარტიული ცხოვრების განყოფილების გამგეს – ალექსანდრე ზურაშვილს – რედაქტორი.

– ძალიან გვიქვამს ჩემი სეხნია ამ ყმაწვილს. წაიყვანე, გამოსცადე და, თუ გამოგვადგება, შენთან მივიღოთ, გიორგი ზუკაშვილის ადგილზე... რამდენიმე წერილის მომზადება დამავალა ბატონმა ბიჭიკომ. შემაქო, – ახალბედის კვალობაზე კარგად მოგიმზადებიაო. მერე საკუთარი წერილის დაწერაც დამავალა. ისიც მომიწონა.

მიხარია შექება, მაგრამ, ქეიფს რა ვუყო? რედაქტორი ისეთი მკაცრი კაცის შთაბეჭდილებას ტოვებს... ისევ ბატონ ბიჭიკოსთან უნდა ვცადო ბედი.

ერთხელაც, მორიგი მასალა რომ ჩავაბარე, ახლა ძალიან ცხელა, წადი სოფელში, ცოტა დაისვენე, მშობლებიც მოინახულე და რომ ჩამოხვალ, შენი საკითხიც მერე გადავწყვიტოთო, მეუბნება ბატონი ბიჭიკო.

ან ახლა, ან არასოდეს, ვფიქრობ ჩემთვის. ვერ გავებდე.

მეორე დღეს, შაბათს, ბატონი ბიჭიკო ნომრის მორიგე უნდა ყოფილიყო.

– არ წახვალ მშობლებთან?

გაკვირებულმა შემომხედა.

არაფერი მიპასუხნია. ხელი გულისჯიბისკენ წავიდე, რომელშიც საქეიფო ფული მედო

– რა იყო, გული ხომ არ გაწუნებს? – გამომცდელად მიყურებს.

– არა, ისე... გაგანიაში ცივად გაოფლილ შუბლს ცხვირსახოცით ვიწმენდ და ვხვდები, რომ ბატონმა ბიჭიკომ რაღაც იგუმანა.

გაუნძრევლად ვზივარ. განყოფილების გამგე ბოლთას სცემს

– თუ მართლა ფიქრობ, რომ არაფერი ისე, უბრალოდ, ადამიანურად და დამსახურებისამებრ არ კეთდება და აუცილებლად ანგარებაა საჭირო,

ეს შენი კი არა, ჩვენი უფროსი თაობის ბრალია. ისედაც ცუდ მდგომარეობაში მყოფი კიდევ უფრო მეტ უხერხულობაში რომ არ ჩამავდოს, ძალიან წყნარად და თბილად მეუბნება ბატონი ბიჭიკო. — ჰოდა, ახლა სხვა რამეებზე ფიქრს თავი დაანებე და საქმეს მიხედო, — გამამხნევებელი ღიმილით მსუბუქად მარტყამს ხელს ბეჭებზე, საიდანაც თითქოს უზარმაზარი ტვირთი მომხსნეს.

რედაქციიდან გახარებული გამოვედი, რომ ლევარსანის „წინასწარმეტყველება“ არ ახდა. მას კი იხტიბარიც არ გაუტეხია.

— ვიცოდი რომ ასე იქნებოდა, მაგრამ სამსახურის დაწყებისათვის „მაღარიჩი“ ხომ უნდა გეკისრა, ამიტომაც გაშოვნივე ფულიო, — ნირშეუცვლელად მითხრა.

„გადარჩენილი“ ფულით, მამჩემის ხარჯზე, თანაჯგუფელებმა მართლაც ვიქეიფეთ და, ახალნასტუდენტარი უკანასკნელ მოღაზე გამოვეწყე.

მოვეუსმინოთ ისევ ბატონ რუსლანს რედაქციის შტატში ახალი ჩარიცხული ვიყავი, რედაქტორმა რომ გამომიძახა : — ცაგერში უნდა წახვიდე მივლინებით, რაიკომის პირველ მდივანს უკვე ველაპარაკე, წყალტუბოს რკინიგზის სადგურზე ხვალ ღილით ამა და ამ ნომრის წითელი „ნივა“ დაგხვდებაო, — მითხრა.

წავედი.

ბაქანზე გამოსულმა შევამჩნიე წითელი „ნივა“. მანქანის წინ მდგომი ორი მამაკაცი საუბრობდა.

მივესალმე და მძლოლი ვიკითხე.

— მე გახლავართო, — თავაზიანად დამიბრუნა სალამი ერთ-ერთმა.

— ცაგერში ხომ არ მიბრძანდებით?

— კიო, ღიმილით მომიგო.

— მაშ, წავიდეო, — ვუთხარი და მანქანაში ჩასაჯდომად მოვემზადე.

— კი ბატონო, წავიდეო, მაგრამ უფროსების დავალებით ვილაც რუსს ველოდები, მე იმისი ასე და ისე, თორემ თქვენ როგორ არ წავიფვანდიო, — მითხრა.

როდესაც გაიგო, რომ ის „რუსი“ მე ვიყავი, წახდა კაცი.

მერე მთელი გზა მეხვეწებოდა, ცაგერში ამას ნურავისთან იტყვი, თორემ თავი მომეჭრებაო. ისიც მეყოფა, წუხელი მთელი ღამე იმაზე ფიქრით თითქმის რომ არ მეძინა, — ორი ღერი რუსულის მცოდნემ ამხელა გზაზე იმ უცხო კაცს რა და როგორ ველაპარაკოვო. ახლა უფროსობას პასუხი როგორ მოვთხოვო თორემ, სულ მაგათი ბრალია. რომ ვკითხე, რა გვარია ის კაცი, ვისაც უნდა დავხვდე—მეთქი, რუსიო, მითხრეს. თუმცა, ჩემი ბრალიც არის. ვინ მექაჩებოდა ენაზე, რომ

თქვენი გვარი მეკითხა. არა, ნამდვილად მხოლოდ ჩემი ბრალაა, თორემ უფროსობა და, მით უფრო, თქვენი მშვენიერი გვარი არაფერ შუაშიაო, თავს იმართლებდა.

— ცაგერში ამ ამბავს მართლაც ხომ არავის ეტყვიო, — შიგადაშიგ შემახსენებდა ხოლმე. უკვე მერამდენედ, სიცოცხლით რომ დავპირდებოდი, არა მეთქი, — თქვენ აგაშენათ ღმერთმა და თქვენი გვარი დალოცოს გამჩენმაო, — გახარებული მეტყოდა.

ამდენი ლოცვა რუსიების გვარს, არა მგონია, მას შემდეგ ვინმესგან რგებოდეს. მეც ხომ შევეუსრულე თხოვნა — ეს ლამის ოცდაექვსი წლის წინანდელი ამბავი დღემდე სახალხოდ არ მითქვამს.

თანაც, რაც მთავარია, იმ მძლოლის, მართლაც კარგი ადამიანის, გვარი არც დღეს მიხსენებია.

საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი მედეა ლორთქიფანიძე გულწრფელი სითბოთი და სიყვარულით იგონებს ტელეჟურნალისტიკის კათედრის პედაგოგს, არაერთი თაობის აღმზრდელს და დამკვლავანებელს, მერაბ ჯალიაშვილს.

§40. ტკივილიანი სიყვარული

ძნელი ყოფილა მოგონების დაწერა ახლობელ ადამიანზე, რომელთანაც მაკავშირებს ბავშვობისა და მოწაფეობის უღრუბლო დღეები, შემდეგ კი ერთად მუშაობის მრავალი წელი.

ჩემი და მერაბის მშობლები მეგობრები იყვნენ. მეგობრები ვიყავით ჩვენც. თუმცა, არცთუ იშვიათად, ვჩხუბობდით, ვკამათობდით, ვრიგდებოდით. ასე გადიოდა წლები.

მერე დადგა სტუდენტობის განუმეორებელი ხანა. მერაბი ვერ აცდა ცისფერი ეკრანის ცდუნებას.

ტელევიზიაში შემთხვევით აღმოვჩნდი — წერს მერაბი თავის მოგონებებში, — მიშა თუმანიშვილი, ჩემი ყოფილი პედაგოგი, ქუჩაში შემხვდა და მითხრა, რომ თბილისში ტელევიზია იხსნებოდა. ტელევიზორი თვალით არ მენახა. ეროსი მანჯგალაძემ ასე ამიხსნა: „რადიო ხომ იცი, ჰოდა იმაზე უკეთესი რამაა, გესმის და ხელაჲ კიდევ“.

ტექნიკის სიყვარულით დაუთანხმდი. აკაკი ძიძიგურთან მე და ბატონი მიშა თუმანიშვილი გამოვცხადდით. ოთახში ეროსი მანჯგალაძე შემოვიდა.

იგი თეატრალური ინსტიტუტიდან მიცნობდა და თავისი რიზიანი ხმით კაკო ძიძიგურს განუცხადა: — ამაზე უკეთესი რეჟისორი ვინ უნდა მიიღოთო. მე გამაფორმეს თბილისის სტუდიაში უფროს რეჟისორად...

„მერაბ ჯალიაშვილი იყო პირველი ოპერატორი, რომელმაც თითო დააჭირა პულტის ღილაკს. მერაბის შემართება, სიმტკიცე, ნიჭი და საქმიანობა ამოუწურავი თემაა...

მე მინდა მერაბ ჯალიაშვილის გახსენება მის პედაგოგიურ მოღვაწეობასთან დაკავშირებით თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე. უმჯობესია სტუდენტებს დავეცესხოთ ტელეჟურნალისტთა და ტელერეჟისორთა არაერთი თაობის აღმზრდელის დახასიათება: — “მას სიყვარულით მეოცნებე პრაქტიკოსს ეძახდნენ...ადამიანი, რომელთან ურთიერთობა გვსიამოვნებდა. ლექტორი, რომლის ლექციაზე შესვლა ღირდა. არ არსებობდა აკრძალული თემა, საკითხი...პირველი დღიდანვე ყველას სახელი იცოდა. ზოგს მოფერებით თვითონ უცვლიდა სახელს.

მთელი სემესტრი გვაშინებდა, ჩათვლ სისხლიანი იქნებოდა. ჩაქუჩს მოვიტან და, თუ ვერ მიპასუხებთ, ჩაგარტყამთო. ჩათვლის დღეს ყველა ჩაქუჩს კითხულობდა, მაგიდაზე კი იდო სათამაშო ჩაქუჩი, რომელიც ყოველ დარტყმაზე სასაცილო ხმებს გამოსცემდა.

ეს იუმორით სავსე, თეთრთმიანი კაცი, რომელსაც თვალები ცელქი ბავშვივით უციმციმებდა, არ ცდილობდა, მხოლოდ მშრალი თეორია ესწავლებინა ჩვენთვის. როგორ უნდა იაზროვნო, როგორ უნდა დაფასო სიტყვა, როგორ უნდა იგრძნო ხელოვნება, როგორ უნდა გიხაროდეს, რომ ცოცხლობ, ადამიანი ხარ — აი, რას გვასწავლიდა ბატონი მერაბი.

ხშირად გვეუბნებოდა: — არ გაყიდოთ საკუთარი სული, ამაღლდით, ყოველთვის უნდა იყოთ მეტი, ვიდრე ახლა ხართ.

როდესაც მის პირველ ლექციაზე შევედით, მან მიგვიყვანა კედელთან და სინათლე აგვანთებინა ჩაბნელებულ ტელედარბაზში.

... მას არ ეტყობოდა ასაკი, დაღლა. კაცი, რომელმაც გვასწავლა სინათლის ანთება, ბოლოს მაინც დაიღალა.

მერაბ ჯალიაშვილის დღიურიდან, მისი ერთ-ერთი უკანასკნელი ჩანაწერი: „განვიღო ცხოვრებაზე ხშირად ვფიქრობ, ხომ არ შევცდი პროფესიის არჩევანში?! არა, ხელმეორედ რომ დამიბრუნდეს ის წლები, იგივეს მოვიმოქმედებდი“.

თავის აღსასრულის საბედისწერო დღესაც, ხუმრობით, კოლეგების გამხნევებით ახალგაზრდების წაქეზებით შემოირბინა მთელი სართული, მონინახულა ყველა, ვისაც უყვარდა.

ასე გადავიდა მარადისობაში მერაბ ჯალიაშვილი. ჩვენთვის თანამოაზრე და უღალატო მეგობარი, ისტორიისთვის კი – საქართველოს ტელევიზიის ერთ-ერთი დამაარსებელი, პროფესიონალი, ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწე, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ტელეჟურნალისტიკის კათედრის პედაგოგი.

შეიძლება ვინმემ გვითხრას, რომ ადამიანებს სჩვევიათ წარსულის გაიდევლება: მართლაც, ამაში არის ჭეშმარიტების მარცვალი, მაგრამ, უფრო მეტია ტკივილიანი სიყვარული და მონატრება

§41. „ნათელმოსილი“

დაუვიწყარი კვალი დატოვა გამორჩეულად ნიჭიერმა, საქმეში ღრმად ჩახედულმა პროფესიონალმა, გაზეთ „თბილისის უნივერსიტეტის“ რედაქტორმა ზაალ ჟვანიამ.

მისი შემოქმედებითი საქმიანობა ამ გაზეთში დაიწყო. თანამშრომლობდა თითქმის ოცი წელი, ბოლო ათი წელი რედაქტორობდა გაზეთს. ამოუწურავი იყო მისი ნიჭი და ორგანიზატორული შესაძლებლობა. დაუფასდა კიდევ. 1970 წელს მრავალტირაჟიანი გაზეთების საკავშირო კონკურსში გაზეთმა სსრ ჟურნალისტთა კავშირის შესაბამე ზარისხის დიპლომი და პრემია დაიმსახურა.

ზ.ჟვანია ეწეოდა აქტიურ საზოგადოებრივ საქმიანობას, წლების მანძილზე იყო საქართველოს ჟურნალისტთა კავშირის თბილისის განყოფილების გამგეობის და სარევიზიო კომისიის წევრი, არჩეული იყო საქართველოს ჟურნალისტთა IV და V ყრილობის დელეგატად. მას უამრავი გეგმა დარჩა განუხორციელებელი. მისი მეგობრების გამოსათხოვარ წერილებში ვკითხულობთ: „უძლიერესმაკ ვერ შეპბედა პირისპირ შებმოდა. სიკვდილი ღამით მძინარეს დაეცა თავს, თვალის გახელაც არ აცალა, ისე გაათავა, გაწბილებული რომ არ გაბრუნებულიყო“...

მოგონებაში: – „საჩინო სულითა და ზორციტ“ – მისი კოლეგა გ.შეყილაძე წერს: „უსაზღვრო იყო მისი თვალსაწიერი, დიდი და განსაკუთრებული იყო მისი სამშო. ზაალ ჟვანია ბუნებას ყოველმხრივ შეეძკო. რაინდულად შემართული, პირმშვენიერი ვაჟკაცი მეგობართა შორის სამაგალითო იყო პატიოსნებით, ალაღ–მართალი, თავდადებული, მიმტკეპელი. ზაალი ქართველ მწერალთა სულიერ მეგობრად მესახება.

ცოტას თუ შეეძლო ასე აღფრთოვანებულიყო ანა კალანდაძის თუ ბურმან ლებანიძის, რევაზ ინანიშვილისა თუ თამაზ ჩხენკელის ახალი ნაწარმოებებით, როგორც მას. ან რა მოლოდინში იყო ჭაბუა ამირეჯიბის „დათა თუთაშხია“ რომ იწერებოდა. ყოველი ახალი კარგი ლექსი თუ მოთხრობა მისთვის დღესასწაული გახლდათ. ბუნებრივია, კარგად უწყობდა მასზე ადრე დაღუპულმა ნოდარ ჩხეიძემ, რომელიც სხვებზე კარგად ახერხებდა მის გახარებას. სისხამ დილით საღებავშეუმშრალი გაზეთით, ზაალთან მისულ ნოდარს ზმირად ნახავდით ფიქრის გორაზე, ანანურის პატარა ქუჩის პატარა ოთახში. ჭეშმარიტად ქართულ ლექსთან შეხვედრის სიხარულით ავსებდა ამ ოთახს, თითქოს მის კედლებს განზე სწევდა და ანაზღად შეკრებილ საძმოს წევრებთან სავსე – მრავალი სერობისა და პაექრობის ადგილად იქცეოდა.

ბევრი რამ ჰქონდათ მსგავსი ნოდარსა და ზაალს, ხორციელი სიცოცხლეს მოულოდნელად და ტრაგიკულად შეუწყდათ. დღევანდელი საქართველოს ჭრილობები და სიმძიმე უცილობლად სტკივათ მათ, ჩვენგან მარტო ფიზიკურად გაყრილთ.

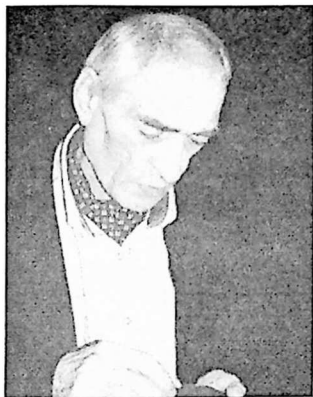
საქართველოს კი ამ ძნელბედობის ჟამს, სწორედ მათებრი რაინდების სიმრავლე და ხელი სჭირდება.”

მოგონებებში – „ნათელმოსილი“, პროფესორი გრიგერ ფარულავა აცოცხლებს ზ.ჟვანიას პიროვნულ თვისებებს: – “იგი უპირველესი თავგამოდებით ემსახურებოდა საუნივერსიტეტო განათლების საქმეს და რაინდული კეთილშობილების, კაცურობის დაუვიწყარი გაკვეთილები მისცა სტუდენტთა რამდენიმე თაობას.

ეს იყო შეჭირვებასთან თვალის გასწორების, მიმტევებლობის, თანადგომის, თავმდაბლობის, უანგარობის, სწორად ცხოვრების გაკვეთილები. სარწმუნოებრივ ერთგულებას შემსგავსებული პათოსით აღბეჭდილი.

თავისი წუთისოფლის გზა ზაალ ჟვანიამ შესაშური სირდაბაისლით გაიარა. ამ გზაზე იგი უჩუმრად ვიღოდა. თუმცა, მისკენ მრავალთა მზერა იყო მიპყრობილი, უხმაუროდ მიდიოდა, რომ არ გცოდნოდათ, მაინც მაშინვე შეატყობდით თვალსაჩინოებას. მან წარუშლელი კვალი გაავლო თავისი თაობის სულიერ ცხოვრებაში. როგორც სჩანდა, ერთ შთაგონებას, ერთ აღტაცებას თავიდანვე დაეპყრო მისი არსება, შთაგონებას კაცად ყოფნისა...ამ კერპის წინაშე მას არასოდეს შეუცოდავს, ქურუმის თავმოდრეკილობით ემსახურებოდა.

ზაალ ჟვანია ქვეყნის სიყვარულში გაწმენდილი კაცი იყო. ამ განსაწმენდელად მან უნივერსიტეტი დაიგულა და ჩუმი რაინდული თანადგომით იღვწოდა აქ, როგორც ჟურნალისტი და რედაქტორი.

ლაშა გახარია

ცირი ნოზაძე

მერაბ ჯალიაშვილი

თეიმურაზ პეტრეველი

დათო ხორბალაძე

ლაშა უვანია

ეკა ბაძაღუა

შოთა უორუოლიანი

ზაზა როინიშვილი

დათო ჯორბენაძე

საუნივერსიტეტო განათლების ნამდვილი ქომაგი იყო და ხმის ეაქცეპტური ასაძლევაც ძალუძდა, თუ ამას საჭიროება მოითხოვდა.

მისი პიროვნული ხიბლი განაპირობებდა იმასაც, რომ უნივერსიტეტის გაზეთის რედაქციის სამყოფელი გადაიქცა საკრებულოდ, სადაც თავს იყრიდნენ ჩვენი კულტურით, განათლებით, მწერლობით დაინტერესებული ადამიანები. ბჭობდნენ, კარგ წამოწყებებს უღებდნენ სათავეს. რამდენიმე ნიჭიერმა მწერალმა და ჟურნალისტმა უნივერსიტეტის გაზეთში მისი რედაქტორობის ჟამს აიდგა ფეხი”

* * *

მარგო სურგულაძის შესახებ კოლეგების, მეგობრებისა და სტუდენტების აზრს გამოხატავს საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი, მისი უახლოესი მეგობარი და თანამშრომელი დოცენტი დონარა კანდელაკი თავის მოგონებაში:

ქალბატონი მარგო დიდხანს მოღვაწეობდა ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე. იგი აქტიურად მონაწილეობდა ჟურნალისტიკის კათედრის სასწავლო-სამეცნიერო მუშაობაში. ჟურნალისტიკის განყოფილების პროფესორ-მასწავლებლებს, ყველა აღზრდილს ახსოვს ქალბატონი მარგოს უანგარო დახმარება, მისი გულითადი, ყურადღებიანი დამოკიდებულება, მუყაითობა და შრომისმოყვარეობა, გულისხმიერება.

მარგო სურგულაძის უშუალო მონაწილეობით მომზადდა ზომიერების თხზულებათა კრებული, რომელიც 1984 წელს გამოიცა. მან, ასევე, აქტიური მონაწილეობა მიიღო ნ.ნიკოლაძის, ს.მესხის, კ.აბაშიძის და ე.კოტეტიშვილის თხზულებათა მომზადება-გამოცემაში. უკანასკნელ დროს კი თავაუღებელივ შრომობდა მე-20 საუკუნის ქართული პრესის ბიბლიოგრაფიაზე. ჩქარობდა ქ-ნი მარგო, დროს არ კარგავდა, ბევრი რამის გაკეთება სურდა და შეეძლო, მაგრამ არ დასცალდა. 53 წლის ასაკში ჟურნალისტიკის კათედრის კოლექტივს გამოაქვდა საქმის კარგი მცოდნე, მშობლიურ უნივერსიტეტსა და თავის იჯახზე უზომოდ შეყვარებული ამაგდარი მუშაკი, კეთილშობილი ადამიანი.

§42. ერთი ლექსის ისტორია ლაშა გახარიას სევდიანი გახსენებით...

მეც ერთი მრავალთაგანი ვარ, ვინც მის უმშვენიერეს პოეტურ სტრიქონებს სულის საგზლად დავატარებდი უბის წიგნაკით, სალექციო

კონსპექტების არშიებზე ჩაწერილს, სამივლინებო ბლოკნოტიდან სახელდახელოდ ამოხეულ ფურცლებზე, ნაჩქარევად, მისივე ხელწერით, დღეს უკვე ძვირფას ავტოგრაფებად შემორჩენილს თუ, უბრალოდ, ლამაზ მელოდიალ აკვიატებულს...

„ჩვენ ვიყავით თითონი და მრავალნი“, ვინც ლაშა გახარიას პოეზიის ხიბლი უკრიტიკოდ და უყოყმანოდ მივიღეთ და გულწრფელად ვაღიარეთ დიდ პოეზიად; ისე ბუნებრივად, როგორც იმ უბედნიერესი წლების ყოველი სტუდენტური დილის გათენება, ზედაზენზე შემობურული ნისლი თუ მზის ჩასვლა—ამოსვლა.

ცხოვრებამ მოგვიანებით „ახკომშიც“ შეგვახვედრა. ახლა საოცარი ხიბლით მოსილს, თითქოს სიზმრადნანახს ვიხსენებ: რედაქციის ციკქნა ოთახში მის მიერ წამღერებით წაკითხულ სტრიქონებს, ლაშას პოეზიის „შუადღებს“, სპონტანურად, განწყობისმიერად რომ გვჩუქნიდა ჟურნალისტური ორომტრიალის დაძაბულ რიტმში „წუთშესვენებად“, „სულის მობრუნებად“...

თანდათან დამძიმებულმა ყოფამ, ჩვენი საფიცარი მამულის ცაზე ჩამომდგარმა მძიმე დღეებმა ჩვენი გზები კარგა ხნით და საფუძვლიანად გაყარა.

თაობაში ნიჭიერებით გამორჩეული — ლაშა გახარია და ავთო გაფრინდაშვილი საოცარი „ქართული დაუდევრობით“ მოექცნენ საკუთარ ნიჭს, ღვთიებობებულ მადლს. ავთო საერთოდ მიეფარა დედაქალაქელთა თვალსაწიერს (ამაში ბოლო წლების სირთულეებმა, დაწყვეტილმა ნერვებმა და კავშირებმაც დიდი როლი ითამაშა უთუოდ!), რაიონში დაბრუნებული სრულიად არაპოეტური, არამისეული საკეთებლით დაიყურსა...

ლაშას ჟამიდან ჟამს, სამსახურიდან სამსახურში (სოკოებივით მოძრავლებული „უნივერსიტეტებიდან“ დედაუნივერსიტეტში) მორბენალი თუ გადავეყრებოდი ჩვენი თბილისის სახეშემოილ რომელიმე ქუჩაზე; საოცარ შინაგან სიმშვიდეს „ამაოებათა ზედა“ ამაღლებულობას შემომაფრქვევდა; შეჩერდებოდა წამი, ორიოდ ახალ შედევრს „სხვათა შორის“ წამიკითხავდა.

ეს იყო და ეს.

მერე — უნივერსიტეტში თუ ახალგაზრდა მეცნიერთა კლუბში, „სდასუსა“ თუ სხვაგან გამართული ლაშას პოეზიის რამდენიმე სასწაულებრივი საღამო და — მის თავსდატეხილი ენით გამოუთქმელი ტრაგედია, გაუსაძლისი ტკივილი... სულ ბოლოს ჩვენი უნივერსიტეტის

ეზოში შეეხვდი. თითქოს ნუგეშისთვის მაკითხაო.. სულისშემძვრელად ჯანგატეხილსა და დაღვრემილს მხოლოდ ულამაზესი მოშწვნაო, ზღვის ტალღისფერი, დარღჩაწოლილი თვალები შემორჩენოდა ძველებურად სხივიანი.

„ძალიან ცუდად ვარ“... აღარც ახალი ლექსის წაკითხვა მოსურვებია. რამდენიმე დღიანობი ჩამომითვალა, ერთიმეორეზე უარესები. ცდილობდა იუმორით გადაეფარა სულისა და ხორცის გაუსაძლისი ტკივილი და არ გამოსდიოდა. ენაჩავარდნილივით ვუსმენდი, სული კბილთი მეჭირა, რომ როგორმე ცრემლები შემეკაებინა და უარესად არ დამემძიმებინა ისედაც სულისშემშუთველი შეხვედრა. მერე შემოშივლა, დიდმა ბავშვმა და, სიცოცხლის ბოლომდე აუმღვრეველი, სპეტაკი სულის პატრონმა ადამიანმა, გულნატკენმა და გაოგნებულმა, თითქოს ბოლომდე მაინც ვერ იჯერებსო ადამიანთა გაუტანლობას: ჩვენს ერთ საერთო „მეგობარს“ და კოლეგას, გესლიანი სტრიქონები დაუწერია თავის „ზიზილ-პიპილო“ (უხედავ დაფინანსებულობის კვალობაზე!), ფუყე გაზეთში, რომელსაც ბოლო დროს მიზეზთა გამო აღარც მე ვკითხულობდი და ამიტომ არც ის წერილი მინახავს (ჩვენი სანუკვარი სტუდენტური წლების პატივისცემით, იმ ვაი-რედაქტორის ვინაობას აქ არ გავამხელ, ეს არც ლაშას მოეწონებოდა, დარწმუნებული ვარ!). რას გერჩოდა-მეთქი? – ვკითხე. „რა ვიციო“, მხრები აიჩეჩა. უნივერსიტეტში ჩატარებული ლაშას ზღაპრული პოეზიის საღამოს შესახებ დაუწერია – „პროვინციული იყო“ თუ, რაღაც, ამდაგვარი. . . იმ საღამოს შესახებ დიდხანს ლეგენდები დადიოდა. კარგად მახსოვს, სცენიდან არ უშვებდნენ ლაშას, კიდევ და კიდევ სთხოვდნენ ლექსების წაკითხვას. დარბაზის ნებით, სიტყვით გამოსვლის მსურველებს სთხოვეს, ლაშასთვის დაეთმოთ ტრიბუნა, მხოლოდ მისი ლექსები გვესმინა, რომელთაც შეფასება იმ მაყურებლის წინაშე ნაკლებად სჭირდებოდა, ვინაიდან ლაშას პოეზიის მცოდნე და დამფასებელი საზოგადოებით იყო სავსე დარბაზი.

უსამართლობა და განუკითხაობა ისე შემოგვჩვევია, აღარც მეგონა, თუ რამე გამაკვირვებდა, მაგრამ, იმ უზნეო ჟურნალისტის გამობტომა ყველა ადამიანურ ზღვარს გადასული იყო. საშინლად მეტკინა გული, მივეფერე, რაღაც სათავისო, გაუსაძლის ფიქრში წასულს : – „ლაშიკო, შენ გინდა ასეთი არაადამიანურად ნიჭიერი იყო, ასე უღმერთოდ ლამაზიც და, აღარც გერჩოდნენ-მეთქი?“

უსაშველოდ ნაღვლიანად ჩაიღიმა, შენ მაგაზე არ იღარდოო და, დამემშვიდობა.

თურმე – სამუდამოდ.

თუმცა, არა – მერე ტელეეკრანზე ვნახე, აგვისტოს ცხელ დღეს, მწერალთა კავშირის ბაღში მისი პოეზიისადმი მიძღვნილ შეკრებაზე, რომელიც პანაშვიდს უფრო ჰგავდა... ძლივს იცნობდით, ავადმყოფობისაგან უმოწყალოდ გამხდარს, მისუსტებულს; თითქოს სამარიდან ისმოდა მისი ხმა, ახლაც ყურებში მიდვას – უცხო და შემზარავად შეცვლილი.

მისი ავადმყოფობის ბოლო, უმძიმეს დღეებში ყოველ ცისმარე ვგეგმავდი ლამას მონახულებას, მასთან დარეკვას. რამდენჯერმე საერთო მეგობრებსაც შევუთანხმდი, მაგრამ, ვერ შევძელი.

ვიცოდი, ძალიან ცუდად რომ იყო, თავს ვერ მოვერიე; "დღეს–ხვალ" ვიძახე ქართულ–ხალხურად და უმოწყალოდ დამაგვიანდა

ლამას გარდაცვალებამდე ორიოდე კვირით ადრე, „99 და ერთი“ შევიძინე „პარნასში“, სულმოუთქმელად გადავიკითხე...

133-ე გვერდზე, თურმე როგორი სიურპრიზი მელოდა: – ლექსი (ოღნავ სახეცვლილი), რომელიც „2002 წლის 1 ვარდობისთვის“ (როგორც თვითონ დაათარიდა!) ჩეენი უმცროსი ნიჭიერი მეგობრის, თამარ შაიშმელაშვილის პოეტური კრებულის პრეზენტაციის შემდეგ მომიძღვნა ჩემი „პესიმისტურნოტაგარული“ რეცენზიის საპასუხოდ.

ეს რეცენზია, განგების ნებით, გაზეთ „თბილისის უნივერსიტეტში“ ლამას ბრწყინვალე ლექსის – „დიდგორობის“ გვერდით დაიბეჭდა. ლამას წაუკითხავს და, როგორც მერე მითხრა: – „გულგატეხილი ჩანდი, მომენტარე და ლექსით მოგეფერეო...“

თამუნას მშვენიერი ლექსების წიგნის – „ობოლი ვარსკვლავების“ პრეზენტაციის შემდეგ კი (მეგობრულ სუფრასთან, როგორც ხშირად სჩვეოდა!) თავისი ხელით ჩამიწერა ბლოკნოტში.

ლამას ლექსების ბოლო კრებულში „99 და ერთი“ ამ ლექსის ოღნავ შეცვლილი ვარიანტია (სათაური და ორი სიტყვა), თან ეპიგრაფის გარეშე. მე ჩემს ბლოკნოტში ლამას ხელით ჩაწერილი უფრო ზუსტი და უზგობესი მგონია. არც იმას გამოვრიცხავ, რომ კრებულის შედგენისას ზუსტად აღარ ახსოვდა: ესეც ხომ სჩვეოდა, ჩაგიწერდა ექსპრომტად სასწაულებრივ სტრიქონებს და – თავისთვის არც დაიტოვებდა... ვინ იცის, რამდენი გაებნა და დაეკარგა!

ეს ორი კრებულიც, ლამას ბრწყინვალე ლექსებისა ხომ, როგორც ღია ნაროშვილი წინასიტყვაობაში წერს, „ჯიბე–ჯიბე შეგროვდა და ისე აიკინდა...“

ასეთია ამ ერთი ლექსის ისტორია, რომელიც მინდა მისი ძვირფასი ხელწერით შემოგთავაზოთ:

წავიღეთ...

სიძის-სიძულისა

სომ ახ განაძლით, ჩემო ღიანა, -
ასე ჯახლია საწყხოზილეთი?!..
წავიღეთ, - ყუონჩემოდნანად...
მისწეწაზა... ზოლო ზილეთი!
წყ ვწმინდავთ შირი ამინდის ფასად,
წყხ. ამ ფიჭ-ეჭხან ვეჭხაწენით.
მაჯახელი ახ შილის ახსად,
მაჯხამ... ხომ მაწერ გავემგზავნით...

ლაშა ქსო

1 ქალბასთვე - 2002 წლის
ვერს ქაუე...

ლიანა ტყეპურავა

§43. პოეტურად გაცრეცილი...

დღესაც საოცარი განცდით მახსოვს ლაშა გახარია - ტრიბუნაზე მდგომი, რა სულისკვეთებით კითხულობდა ლექსებს.

ეს იყო ერთი წლის წინ, პოეზიის საღამოზე. „სდასუში“.

მიუხედავად საოცარი შთაბეჭდილებისა, პოეტის ლექსები შემდეგ აღარ მომიძიებია. ალბათ, ცოცხალი მეგულებოდა და, ამიტომ!

ახლაზანს გავიგე, გარდაცვლილა... საოცარი ტკივილი ვიგრძენი. ეს იყო ერთი პოეტის, ერთი ქართველის დაკარგვით გამოწვეული ტკივილი.

კედლის კალენდარში წავაწყდი ლაშა გახარიას რამდენიმე ლექსს. გამოუთქმელი, სიღრმისეული განცდა ახლავს ამ ლექსებს და, ხვდები, რომ აქ სიტყვა მხოლოდ სიტყვისთვის არ ჩნდება და რითმა - რითმისთვის, კი არ გაბნევს, განცდას გიმძაფრებს პოეტის ხელწერის ძირეული შტრიხი - სიტყვების არატრადიციული თავსართებით

გამოყენება, რაც უფრო მეტს გეუბნება. ვიდრე ერთ ჩვეულებრივ სიტყვას ძალუძს. ახლაც „შემომღიმოილას“, „მამსხმოიარას“ შთაბეჭდილების ქვეშ ვარ... რამდენი მსგავსი მარგალიტია პოეტის ლექსების კრებულში, ვინ მოთვლის?!

ლამა გახარიას, თითქოს, საკუთარი ლექსები მსაჯულებად გაეზადა, ისე მოწიწებით, რიდით გვაცნობდა მათ... იდგა თმაშვეერცხლოლი პოეტი და საოცარი ტემბრით ამბობდა: მე არ ვარ ის კაცი, ვინც მელანშეუშრობელ ლექსებს მთარბენინებსო სტამბაში. ალბათ, საუკუნოდ დამამახსოვრდა ეს სიტყვები, რადგან მჯერა, ასე იწრთობოდა ერთი კაცის ხელში ნამდვილი პოეზია; თუმცა, ეს უთქმელადაც ჩანდა – თითოეულ ლექსს ხომ ფიქრის კორიანტელი დასტრიალებდა?! მოგვიანებით პოეტის ხმას „სიკვდილის ტემბრი“ ეუწოდე. დღესაც არ ვიცი, რატომ.

ლამა გახარია, ერთი შეხედვით, პოეტური იყო, მაგრამ ჩემთვის ის კიდევ ორ სიტყვასთან ასოცირდებოდა – „პოეტურად გაცრეცილ“. იქნებ ეს სიტყვები ბევრს არაფერს ნიშნავს, მაგრამ ჩვენ, ადამიანებს ხომ ჩვენეული შეფასებები გაგვანია?!

ლამა გახარია არავის აწუხებდა, სახელის მოპოვებისთვის არ იბრძოდა. ალბათ მასაც ახლა, სიკვდილის შემდეგ აღიარებენ, რადგან შეუძლებელია ბოლომდე შეუმჩნეველი დარჩეს ეს კაცი...

ლალი ყველიაშვილი

§44. ციური ნოზაძის გახსენება...

ძნელია ქაღალდზე გადაიტანო მთელი სისრულით ის, რასაც ფიქრობ საყვარელ მეგობარზე, რომელმაც თავისი ფორმისა და შინაარსის განუმეორებელი სილამაზით და მომხიბვლელობით, ნიჭითა და გონებით, შრომისუნარიანობითა და მისი შედეგებით, სისპეტაკით, სათნოებითა და სინატიფით წარუშლელი კვალი დატოვა არა მარტო მეგობრებში, არამედ, ჟურნალისტიკის ფაკულტეტსა და მთელს უნივერსიტეტში; იხსენებს მისი კოლეგა ი.ხაინდრავა.

„ციური ნოზაძეზე ფიქრი და წერა შეუძლებელია აღელვებისა და გულიანტივილის გარეშე. ეხლაც მისი სურათები მიღვეს საწერ მაგიდაზე. ვუცქერ გულდაწყვეტით მის ლამაზ თვალებს, ნაღვლიან გამოხედვას, ულამაზეს სახის ნაკეთებს, ჩაფიქრებულსა და დარდიანს და ვფიქრობ: ღმერთო, ეს უწყინარი, სიცოცხლეს დანატრებული, უმანკო არსება რატომ მოსწყვეტე ამქვეყნიურ ცხოვრებას და მის საყვარელ ოჯახს.

ორი ათეული წელი ვისხედით ერთად ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის პრესის კაბინეტში მე და ციური. რომელი ერთი მოვიგონო ან დავივიწყო ჩვენი ურთიერთობებიდან... იგი მომაჯადოებელი ბუნებრივი გულთბილობით, ზომიერებითა და უშუალობით აფაქიზებდა ყველას სულს, გატაცებით კამათობდა ცხოვრების მიერ წამოყენებულ პრობლემებზე, აღელვებდა მომავალი, მისი საყვარელი შვილებისა და ოჯახის ბედი. ამკარად გრძნობდა მოახლოებულ სიკვდილს. მის ჩანაწერებში, რომელიც საყვარელმა შვილიშვილმა, თამუნამ გადმოგვცა, კითხულობთ: — „როგორი იქნებიან ჩემი შვილები მერე, მე რომ არ ვიქნები?“ და თვითონვე პასუხობს: „ნელ—ნელა დაეატყაღებინ, დაჭარმაგდებინ, კაცობაში შევლენ, შვილებითა და შვილიშვილებით დაიხუნძლებიან, გათეთრდებიან, დაბერდებიან, იქნებ ავადაც გახდნენ. ვინ იცის, რამე ეტკინოთ, მე კი მათთან არ ვიქნები, ვერ ვუშველი, ვერ მოვეფერები, ვერ გამეცინება მათ სისულელეზე, ვერ გამეხარდება მათი სიხარული. ალბათ ძალიან ბევრჯერ დაეაკლდები, ატირდებიან, საფლავზეც მოვლენ, მაგრამ დრო ისევ თავისას იზამს. ღმერთო! რა ბრძენი ხარ! რა ჭკვიანი, რომ დრო შექმენი...“ ან კიდევ: „მე ვიცი, ჩემი ბიჭები ძლიერები არიან, მე მათში ჩავდე მთელი ჩემი წინაპრების ძალა, გამოცდილება, ჭკუა, გონება, აზრი. ისინი არ უღალატებენ მას. უკეთესებიც იქნებიან. ერთი — გრძნობა ძალავთ, გრძნობა, აბა და, უგრძნობი რათ მინდა? უნდა იგრძნონ, შეიყვარონ, შეიძულონ, შეიცოდონ და იცოცხლონ, იცოცხლონ, იცოცხლონ ღიძხანს... მე რომ არ ვიქნები... ჰაუუუ... რა დრო იქნება, რას არ გამოვიგონებენ, რას არ გააკეთებენ, როგორ არ შეცვლიან გარემოს, მაგრამ თვითონ არ შეიცვლებიან, შინაგანად ისეთივე დარჩებიან, როგორიც მე გავაჩინე და გავზარდე, ჩავაგონე...“

მისი პირადი გეგმები განუხორციელებელი დარჩა, არადა, როგორ ოცნებობდა... რა გეგმებს აწყობდა, ეურჩებოდა, ებრძოდა მოახლოებულ აღსასრულს.

ციური ნოზაძე იყო ნიჭიერი მეცნიერი, თუმცა უჩინო და უპრეტენზიო. მხოლოდ ერთხელ გაიბრწყინა მისმა შესაძლებლობამ და გაახარა, როცა წლების ნაღვაწი ნაშრომი მოკრძალებით გაიტანა საჯაროდ. მხოლოდ ერთხელ გაიბრწყინაო, ვთქვი და, უკან უკან არ ვიხვე, თუმცა, ვინ არ იცის, ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატი, დოცენტი ციური ნოზაძე თავისი ინტელექტუალობით და მეცნიერული ალღოთი ამშვენებდა ჟურნალისტიკის ფაკულტეტს.

ციური ნოზაძეში მოზღვაებული ადამიანური სიკეთის ჩამოყალიბებას, უდაოდ, დიდად შეუწყო ხელი კეთილშობილურ ოჯახში აღზრდამ.

„ციური ნოზაძე იზრდებოდა ლაღად, ფუძემდებელი თბილისურ ოჯახში იხსენებს დოც. ჩიკვილაძე, სადაც ადამიანთა ურთიერთობები ქმნიდნენ ცხოვრების წესს. ქალთა პირველი საშუალო სკოლის დამთავრების შემდეგ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტზე ჩაირიცხა, პირველი მუსიკალური სასწავლებელიც დაასრულა და, უნივერსიტეტის დამთავრებისთანავე, ახალი ქართული ლიტერატურის ისტორიის კათედრის ასპირანტი გახდა.

1968 წლიდან გარდაცვალებამდე (1992.14 იანვარი) მუშაობდა უნივერსიტეტში ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე ჯერ ლაბორანტად, შემდეგ – მასწავლებლად, უფროს მასწავლებლად. 1975 წელს დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია – გრიგოლ ვოლსკის ცხოვრებასა და შემოქმედებაზე.

ციური ნოზაძე განათლებული, ფრიად დახვეწილი, ამალღებული პიროვნება გახლდათ, იუმორის თანდაყოლილი ნიჭითა და მუსიკალობით დაჯილდოებული. მას სხვისი წარმატებით უზომოდ გახარება შეეძლო. იყო ორი ვაჟკაცის დედა და ორი შვილიშვილის ბებია. სტუდენტური მერხიდან გამოყოლილმა დიდმა სიყვარულმა რომ წარმოშვა ამქვეყნად. ვისაც ციური ნოზაძის მეტყველი თვალები, ოდნავ აპრეზილი პატარა ცხვირი და თეთრი, ქათქათა სახის ფერი ახსოვს, დაგვეთანხმება, რომ მსგავს სილამაზეს „დაუვიწყარს“ უწოდებენ. ხალისიანი, გადამღები ღიმილის მქონე, უჩვეულოდ მოკრძალებული იყო. მორიდება ციური ნოზაძის პიროვნების სამკაული გახლდათ... სიტყვაც მორიდებული, აწონილ-დაწონილი, გაზომილი, დინჯი ჰქონდა.

დაუსრულებლად შეიძლება ილაპარაკო ციური ნოზაძის ადამიანურ თვისებებზე და დასანანია, რომ ასე ნაადრევად დაასრულა მისი ლამაზი სიცოცხლე“.

§45. მწერლების ჯგუფი

პოეტი ჯანსუღ ჩარკვიანი იუმორის მეშვეობით, შეუღამაზებლად, ახალგაზრდული გადასახედიდან გადმოგვცემს სტუდენტური ბობოქარი ცხოვრების სინამდვილის ცალკეულ მომენტებს:

ჩვენ ერთ კურსზე და ერთ ჯგუფში, ჟურნალისტიკის განყოფილებაზე ვსწავლობდით: პროზაიკოსი თამაზ ბიბილური, ვახტანგ ჯავახაძე. ტარიელ ჭანტურია, ზაურ ბოლქვაძე, გივი გეგეჭკორი, ოთარ ჭილაძე.

ამბიციურობა არავინ დამაბრალოთ, მე ეს პოეტები ქართული პოეზიის ანთოლოგიიდან ამოვწერე. იქ კი ასაკის მიხედვით არიან წარმოდგენილნი. მემამყება, რომ სამოციანელთა და „ცისკრელთა“ ღირსეული წარმომადგენლები დღეს თავის სიტყვას ამბობენ როგორც პოეზიაში, ისე ჟურნალისტიკაში.

აბესალომ ესაკია მარქსიზმ-ლენინიზმს გვასწავლიდა, ნება მომეცით დავაზუსტო, – კი არ გვასწავლიდა, გვიკითხავდა ლექციებს. მოგეხსენებათ, აქაც, გამოცდას ჩაბარება უნდა, რომ კურსიდან კურსზე გადახვიდე. შევედით სამნი. მე ავიღე საგამოცდო ბილეთი და ჩავიხედე, ამოვიკითხე ჩემთვის სრულიად გაუგებარი კითხვები და გავიტრუნე, მაგრამ, პოი, საკვირველებავ, ბატონმა აბესალომმა ჩვეული აქცენტით დაიწყო ჩემთვის გაუგონარის მოყოლა. მაშ ასე, ყვება ბატონი აბესალომი: – „ერთხელ თურმე რუსეთში, ერთ დიდ ქალაქში, ერთ დიდ დარბაზში, ერთი გენერალი შესულა. ყველა ფეხზე წამომდგარა, უკლებლივ ყველა, ერთი კაცის გარდა. ეს გენერალი გაგიჟებულა და უთქვამს, ვინაა, როგორ მიბედავს მე – გენერალს, რომ ფეხზე არ წამომიდგა, ვინაა ეს ლაწირაკიო. ეს ეგრეთწოდებული ლაწირაკი მაინც არ წამოდგა და დამჯდარმა უთხრა, შენ, იცი, რას გეტყვი? შენ რომ ეგ აბელატები ავაძრო, მართლა ლაწირაკი იქნები და მე პუშკინი ვარ, გესმის, პუშკინი!“

ბატონი აბესალომი მორჩა ნოველას და დააყოლა, – „ჩვენ ვინ ვართ, არავინ, შენ პოეტი ხარ და მეტი პატივისცემა გჭირდება“. მორჩა და სიყვარულით შემხედა. შემდეგ მკითხა, ფილმი „ფიცი“ თუ გინახავსო. თუ მეტყვი სტალინის ლენინს რას ეუბნება, ხუთიანს დაგიწერო. მეც დავიწყე: „მიდიოდა რა ჩვენგან ამხანაგი ლენინი, გვიანდერდა, მაღლა გვეჭიროს კომუნიზმის დროშა“. ეს ვთქვი და გამაჩერა, გცოდნია და ხუთიანს გიწერო. მე ხომ გაოგნებული დავერჩი, მაგრამ იმ დანარჩენ ორს თვალები შუბლზე აუვიდათ.

რა დამავიწყებს კაცს, რომელმაც ახალბედა პოეტის ლექსი უფრო მაღლა დააყენა, ვიდრე "მარქსიზმი", ვერც ვერასოდეს დავივიწყებ.

ბატონი ოთარ ტატიშვილი პოლიტიკონომიას გვიკითხავდა, არც ამ საგნის მსწავლელი იყო ვინმე. ბატონი ოთარი წარმოსადგები, ინტელიგენტი კაცი გახლდათ. განათლებული და ჭკვიანი. ლექციის ბოლოს გვეტყოდა, კითხვები თუ გაქვთ, გიპასუხებთო.

მე წამოვდექი და ვკითხე, ბატონო ლექტორო, ომი თუ იქნება—მეთქი. ბატონი ოთარი წელში გაიმართა და მიპასუხა სტალინის სიტყვებით: – „თუ მშრომელები ხელში აიღებენ მშვიდობის სადავეებს, ომი არ

იქნებაო“. ერთი კვირის შემდეგ კვლავ იგივე შევევითხე. ბატონ ოთარს, ეტყობა, დაავიწყდა ერთი კვირის წინათ ნათქვამი და ისევ სტალინის სიტყვებს მოუხმო. კვლავ გავიდა ერთი კვირა და მე თითის აწევით კვლავაც სიტყვა მოვითხოვე და ვკითხე, ომი თუ იქნება—მეთქი. ბატონმა ოთარმა ცოტა გვერდულად შემხედა და აღარ უპასუხია.

დადგა გამოცდის დღე. შევედი აუდიტორიაში, ბილეთი ავიღე და გავეზადე პასუხის გაცემისათვის. ბატონმა ოთარმა ბილეთი გამომართვა, გვერდზე გადაღო და ირონიულად მკითხა: — „ომი თუ იქნებაო“. მე არ დავიბენი და სტალინის სიტყვებით უუპასუხე. მერე დანარჩენი შეკითხვებისკენ მიბიძგა, რაღაცეები ვთქვი, ბევრი ვერა, დამიწერა „სამიანი“ და გამომიშვა. ასე დამაკარგვინა უადგილო ზუმრობამ სტიპენდია.

მესამე კურსზე საიანვრო გამოცდები ფრიალებზე ჩავაბარე. ერთ სუფრაზე მომილოცეს ფრიადოსნობა. ზურაბ ჩილაჩავა წამოდგა და საქვეყნოდ თქვა: — „არ დაიჯეროთ, ფრიადოსანი გახდა იმიტომ, რომ შვიდი ბოთლით მეტი არაფი მოსდის ფრიადოსნის სტიპენდიითო“. ვიანგარიშეთ და ზუსტად დაემთხვა.

ვაბარებ ჟურნალისტიკის გამოცდას. ბილეთში ჩაწერილ კითხვებს უუპასუხე. ლექტორმა დამატებითი შეკითხვა მომცა: — „როგორი უნდა იყოს საბჭოთა ჟურნალისტიო“. მოგეხსენებათ, ამ შეკითხვას შეიძლება ცხრა საათი პასუხობდე. მეც დავიწყე და ვთქვი, საბჭოთა ჟურნალისტი უნდა იყოს მართალი და გონიერი, ანალიტიკური გონების პატრონი და თავისი საქმის ერთგული, მიუმხრობი და მწერლის ნიჭით დაჯილდოებული. მოკლედ, ბევრი ვილაპარაკე, ლექტორმა შემაჩერა და მკითხა — „გამომწვევი ხომ არ უნდა იყოს? გოგოებს ხომ არ უნდა დასდევდეს? რა მიხვედრა უნდოდა, მე მიკაკუნებდა, არ მოეწონა ჩემი პასუხი და „ოთხიანი“ დამიწერა. გამოვედი თუ არა, ერთი გავიფიქრე, მოდი ვიანგარიშებ, რამდენი დააკლდა ამ „ოთხიანით“ ფრიადოსნობის სტიპენდიას... ვიანგარიშე და 400 მანეთი გამოვიდა.

იმწუთას მოვიფიქრე ერთი „სამინელება“. გავწიე ლექტორის სახლისაკენ, მიუუკაკუნე. მეუღლემ, დიდებულმა ქალბატონმა და ჩვენმა მოყვარულმა პიროვნებამ კარი გამიღო, მივესალმე, მოვიკითხე და ვუთხარი, გამომგზავნა თქვენმა მეუღლემ, იტალიური ფეხსაცმელები იყიდა ვილაც გადამყიდველისაგან და დამაბარა ოთხასი მანეთი გამომგზავნოსო. ოთხასი არა ჰქონდათ, 350 მანეთი მომცა და გამომიშვა... მე გავუარე უნივერსიტეტის წინ მდგარ ოთარ ჭილაძეს, გივი სამსონაძეს, ზაურ

ბოლქვაძეს და „არაგვისაკენ“ გავწიეთ. ორი დღე ვგრიალბდით. მესამე დღეს უნივერსიტეტში შემხვდა ჩვენი ლექტორი და ნიშნის მოგებით მითხრა: "მაშ, ასეთი უნდა იყოს საბჭოთა ჟურნალისტი?" მე ხმა არ ამომიღია...

უნივერსიტეტიდან მოსკოვში, გაზეთ „იზეესტიის“ რედაქციაში პრაქტიკაზე ვართ მთელი ჯგუფი (28 სტუდენტი). მაშინ „არაგვი“ მოსკოვში ერთი ყველაზე პრესტიჟული რესტორანი იყო. შევკრიბეთ ფული და წავედით „არაგვში“ მე, ოთარ ჭილაძე, ტარიელ ჭანტურია, გივი სამსონაძე, ზაურ ბოლქვაძე, ზურაბ ჩილაჩავა და რეზო ჭიჭინაძე.

ვიგრიალეთ. დაბრუნებისას, ზოგმა მიგვასწრო. ბოლოს ერთად შევედით: მე, რეზო ჭიჭინაძე და ზურაბ ჩილაჩავა. პირველი სართულის კიბეებზე ათი ყმაწვილი, რუსის ბიჭები ისხდნენ, ისინიც პრაქტიკაზე იყვნენ, ოღონდ პოლიტექნიკური ინსტიტუტიდან და გაჭვდილი ჰქონდათ მთელი კიბე. ჩვენ ვთხოვეთ, რომ გავეტარებინეთ. შენც არ მომიკვდე, ყურად არ იღეს ჩვენი თხოვნა. იძულებულნი ვიყავით გადაგველაჯებინა. ატყდა ერთი ვაი უშველებელი, დაცხებით და დაგვცხეს, მაგრად ურტყამდა რეზო ჭიჭინაძე, მე და ზურა ჩილაჩავამ ერთმანეთს ზურგები მივაბჯინეთ და ისე ვჩხუბობდით. ვატყობდი, რომ რთულდებოდა სამი კაცის ათ კაცთან ბრძოლა, ჩვენ წინ მივიწვედით, ზევით, რათა გავცლოდით ამ უბედურებას. უცებ, რას ვხედავ, ზევიდან ქვევით, ხან ერთი მოგორავს შუბლგატეხილი და ხან მეორე. მივხვდით რომ ვილაც გვეხმარებოდა. ჩხუბიც გაგვიადვილდა. სამი კაცი გულწასული დაგორდა კიბეზე და რას ვხედავ, ხმაურზე ჩვენები გამოვარდნილან, ჩვენს მეგობარს ეთერ ჭიჭინაძეს, გაუხდია ქოში, რომელიც რკინის ნალებით იყო გაწყობილი, დგას კიბის თავში და შიგ თავში ურაკუნებს ჩვენს „მოწინაღმდეგეებს“! სიხარულისგან ცას ვეწიეთ, ჩემს ცხოვრებაში პირველი შემთხვევა იყო, როცა გოგო ჩემთან ერთად ჩხუბობდა. მოვარდა მილიცია, გაგვაშველა, ყველანი სისხლში ვიყავით ამოსვრილნი. მილიცია იმათ მიემხრო. მაშინ ჩვენმა ერთმა მეგობარმა, რომელიც კომკავშირის მდივნად მუშაობდა, მილიციას უთხრა: — „პირველი შეურაცხყოფა იმათ მოგვაყენესო, „ვი ბერიეცხო“ გვეძახდნენ და სასტუმროში არ გვიშვებდნენო. ბერია ახალი დახვერტილი იყო, გაჭრა პოლიტიკურმა ბრალდებამ და მართალი ხალხი გადაერჩით. ბოლოს მაინც შეგვარიგეს.

1964 წელს ჩვენ, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილების მეზუთეეურსელები, საკავშირო გაზეთების რედაქციებში გავდიოდით სადიპლომო პრაქტიკას. ჩვენ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რუსული განყოფილების ჟურნალისტთა პირველი გამოშვება ვიყავით და ეს იყო მომავალ ჟურნალისტთა პირველი მოსკოვური პრაქტიკა ჩვენი უმაღლესი სასწავლებლის ისტორიაში. არ ვიცი, ჩვენი დეკანის – დაუეწყარი დავით მინას ძე გამეზარდაშვილის რა კავშირების წყალობით მოხერხდა ეს, მაგრამ იმ მოსკოვურ რედაქციებს შორის, სადაც ჩვენ სტუდენტებს პრაქტიკა უნდა გაეცლოთ, ყველასათვის მოულოდნელად აღმოჩნდა „იზვესტიაც“, რომელსაც იმ წლებში ბრწყინვალე ჟურნალისტი და საუცხოო რედაქტორი ალექსეი ივანეს ძე აჯუბეი ხელმძღვანელობდა, რომელიც, ამასთან სკკპ ცკ-ს მაშინდელი გენ მდივნის ნიკიტა სერგის ძე ხრუშჩოვის სიძეც იყო. იმხანად „იზვესტია“ სსრკ-ში საუკეთესო გაზეთად ითვლებოდა და, ცხადია, ჩვენ ყველანი პრაქტიკის გასავლელად „იზვესტიაში“ მოხვედრაზე ვოცნებობდით. ბედმა გამიღიმა და მე სწორედ „იზვესტიაში“ მოვხვდი, რედაქციის ეკონომიკის განყოფილებაში, რომელსაც ცნობილი ჟურნალისტი გიორგი ალექსანდრეს ძე ოსტროუმოვი ხელმძღვანელობდა.

იმ წლებში „იზვესტიის“ მყუდრო დერეფნებში შეხვდებოდით კალმის ისეთ დიდოსტატებს, როგორებიც იყვნენ: ანატოლი აგრანოვსკი, ტატიანა ტესი, ნინა ალექსანდროვა, ლიუბოვ ივანოვა... რაზე აღარ საუბრობდნენ, რა თემაზე აღარ ბჭობდნენ იმ დერეფნებში, რომლებსაც ჯერ კიდევ მაქსიმ გორკი, ვლადიმერ მაიაკოვსკი, სერგეი ესენინი, ილია ერენბურგი ახსოვდათ...

ადვილი წარმოსადგენია, როგორ ველეავდი, როცა „იზვესტიის“ პირველ მივლინებაში გავემგზავრე. მივლინების მარშრუტი ბაშკირეთის ქალაქებზე უფაზე, ოქტიაბრსკიაზე, ტიუმაზე გადიოდა...

– „იქნებ, ელექტრობურლების პრობლემით დაინტერესებულყავი? – შემომთავაზა ახალგაზრდა, მაგრამ უკვე გამოცდილმა იზვესტიელმა, პოეტმა და ბარდმა ვალოდია კურასოვმა, რომელთან ერთადაც მიფრინავდი მივლინებაში, თორემ ადგილობრივი მშურდავები რედაქციაში გამოგზავნილ წერილებში ჩივიან, ნავთობის მოპოვების დავალებას მოსკოვიდან ელექტრობურლებაზე გათვლით გვაძლევენ, გვგმის შესრულება კი ტურბო ბურლებით გვიწევს, რადგანაც კლდოვანი ქანების მონგრევისას

ელექტრობურღები სწრაფად გამოდის წყობიდანო...“.

მართლაც, რატომაც არ უნდა დაინტერესებულიყავი? და აი, რორიოდე კვირის შემდეგ დიდი პრობლემური მასალა: – „საით მიეყვართ ელექტრობურღს?“, რომელშიც ახალი ტექნიკის – ელექტრობურღების საჭირო კონდიციამდე მიყვანამდე ტურბობურღების ღირსებების იგნორირების დაუშვებლობის საკითხი იყო დასმული, თითქმის დამთავრებული მქონდა, მართო რამდენიმე ღეტალი მრჩებოდა დასაზუსტებელი სსრკ-ს ნავთობპროდუქტების სამინისტროში. სამინისტროს მაღალი თანამდებობის მოხელემ ყურადღებით მოისმინა ჩემი მოსაზრებები და მითხრა: – „რა თქმა უნდა, მართალი ბრძანდებით, მაგრამ საქმე ის არის, რომ ნავთობმომპოვების სფეროში ელექტრობურღების ფართოდ დანერგვის იდეას გადაჭრით უჭერს მხარს სკკპ ცკ-ს მდივანი რუდაკოვი. არც კი ვიცი, როგორ აღიქვამს იგი თქვენს პუბლიკაციას“.

„როგორ მოვიქცე?“ – ვეკითხებოდი საკუთარ თავს რედაქციაში მიმავალი. „გაეაგებინო განყოფილების ხელმძღვანელობას სკკპ ცკ-ს მდივნის პოზიცია და დასაჩეხად გავიმეტო მასალა, თუ... არაფერი ვთქვა, გაეჩუმდე?“

ბოლოს გამბედაობა მოვიკრიბე და განყოფილების რედაქტორს, გიორგი ნიკოლოზის ძე ოსტროუმოვს ვუთხარი, რომ სკკპ ცკ-ს მდივანი ელექტრობურღების მომხრეა და ტურბობურღებს ნავთობმომპოვებელი დარგის გუშინდელ ღლედ მიიჩნევს მეთქი. ოსტროუმოვის რეაქცია ჩემთვის მოულოდნელი იყო: – „ჯანდაბას მისი თავი, მიიჩნევს და მიაჩნდეს...“ იმ წლებში ასეთი რამის თქმის უფლების მიცემა თავისთვის მხოლოდ ისეთ ადამიანს შეეძლო, რომელსაც, რომ იტყვიან, „მაგარი ზურგი“ ჰქონდა.

ახლა მე ისლა დამრჩენოდა დავლოდებოდი, როდის გამოაქვეყნებდნენ ჩემს სტატიას, „იზვესტიაში“ ეს ისე ჩქარა არ ხდებოდა, არადა პრაქტიკის დრო იწურებოდა. ბედმა ამჯერადაც გამიღიმა. სამი თუ ოთხი დღის შემდეგ მასალა ელექტრობურღების შესახებ გაზეთში დაიბეჭდა: თურმე რედაქციის სამდივნოს ა.აჯუბისათვის გაზეთის მორიგი ნომრის ერთი ვარიანტი შეუთავაზებია, მეორე, მესამე ვარიანტი, მაგრამ მას არც ერთი არ მოსწონებია. მაშინ მოუფიქრებია და ელექტრობურღების პრობლემისადმი მიძღვნილი ჩემი მასალა დაუსახელებია.

თბილისში ლამის ტრიუმფატორივით დავბრუნდი. ყველამ იცოდა, რომ მაშინ „იზვესტიაში“ მასალის გამოქვეყნება არც ისე იოლი იყო. დავით გამეზარდაშვილმა, დეკანატში რომ დამინახა, მხარზე ხელი დამკრა: „ყოჩაღ, არ დაგვალალატე“ და დაინტერესდა: „ახლა რას აკეთებ?“

როდესაც ვუთხარი ბიბლიოთეკაში სადიპლომო თემას ვწერ ჟურნალისტიკის თეორიაში—მეთქი, გაეცინა: — „რაში გჭირდება თემის დაწერა? შენ „იზვესტიაში“ უკვე პრაქტიკულად დაიცავი დიპლომი“. აი ასე იყო ეს ამბავი.

ვადიმ ანასტასიადი

§47. ავანსად...

ჩემი ცხოვრების ხუთ ულამაზეს „ახკომის“ წელს ქალბატონ დალი ჩიკვილაძეს უუმაღლი... იხსენებს პროფ. დ. ტყეშუჩავა.

წარჩინების დიპლომის მიუხედავად, ჩემი თაობის კურსდამთავრებულთათვის სპეციალობით მუშაობის გაგრძელებაზე ოცნებაც კი ძალზე შორეული მირაჟი იყო... ხუთიოდე რესპუბლიკურ გაზეთში კი არა, რაიონულ და საოლქო გაზეთებშიც, სამუშაოს ძნელად იშოვიდი. ამიტომ, ძალზე გამიმართლა (მაშინ ასე ვფიქრობდი!), რომ საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის გამომცემლობაში დავეწყე მუშაობა (თანაც — სრულ განაკვეთზე!). ეს მით უფრო მოსახერხებელი იყო ჩემთვის, რომ პარალელურად სადისერტაციო ნაშრომზე ვმუშაობდი, გამომცემლობის შენობას კი რემონტი უტარდებოდა და თანამშრომლები მხოლოდ კვირაში ერთხელ მივდიოდით სამსახურში, სხვა დროს შინ მუშაობის უფლება გვქონდა. ასე რომ, ჩემი აზრით, მართლა „ძალზე გამიმართლა“...

აკადემიაში მუშაობა ორიოდე თვის დაწყებული მქონდა, რომ ქალბატონ დალი ჩიკვილაძეს შევხვდი ფილარმონიაში გალაკტიონის საიუბილეო საღამოზე. მოვიკითხეთ ერთმანეთი და, ისე ემოციურად შეიცხადა: — „როგორ, შენ არ წერ და არ აქვეყნებო?“! რომ უნებლიედ ჩემი თავი კინაღამ შემეცოდა, მაგრამ მერე ეს, უბრალოდ, ქათინაურად ჩავთვალე და დიდი ყურადღება აღარ მიმიქცევია.

ერთხელაც, გამომცემლობაში მისულს, დარაჯით დაწყებული, გამომცემლობის მაშინდელი დირექტორით დამთავრებული, ყველა შეწუხებული დამხვდა: ჩვენი ავტორი ქალბატონი გკითხულობსო. მე არც კი ვიცოდი, რომ იმხანად ქალბატონი დალის წიგნი მზადდებოდა გამოსაცემად, ამიტომ, კარგა ზანს ვერ დავადგინე, ვინ იყო ეს „ავტორი ქალბატონი“; ამასობაში ორი თვე გავიდა, ვიდრე ქალბატონ დალის შევხვდებოდი, გაოცებული იმით, თუ რაში დავჭირდი ასე სასწრაფოდ. თურმე, ნუ იტყვით, „ახკომის“ რედაქტორად ახლად დანიშნულ მის

თანაკურსელს, ბატონ არმაზ სანებლიძეს უთხოვია: ნორმალური არავინ ამთავრებს თქვენს ფაკულტეტს? ეს რანაირი ახალგაზრდული გაზეთია, 40 წელს ქვემოთ ასაკის ერთი თანამშრომელიც კი არ მყავსო?!” ქალბატონ დალის, რატომღაც, მე გაეხსენებია და ასეთი რამ უთქვამს: როგორ არა, წელს დაამთავრა ერთმა გოგონამ, მომავალი ნანა ღვინეფაძეაო...”

ეს ისეთი კომპლიმენტი იყო ჩემთვის, ძალიან შემრცხვა და ჩავეკითხე: ქალბატონო დალი, ეს, ალბათ, ავანსია, სად მე და, სად ნანა ღვინეფაძე-მეთქი?

„ავანსია, ავანსი! და – არც მთლად! აბა შენ იცი, არ შემარცხვინო, გამიცინა მისეული „სუსხიანი“ ალერსით...”

კი არ წავედი, „გაეფრინდი“ მაშინდელ „ახკომში“

არმაზ სანებლიძემ არცთუ ირონიის გარეშე ამხედ-დამხედა და ჩაილაპარაკა: – „აი, მომავალი ნანა ღვინეფაძეც გვეხსნა“... სასწრაფოდ „ვიმართლე“ თავი:

– ბატონო არმაზ, ეს „ავანსი“ იყო... ქალბატონ დალის უნდა, რომ ნანა ღვინეფაძის მსგავსი ვიყო-მეთქი.

– მე ის მირჩევნია, არავისი მსგავსი არ იყო-მყისიერად გაიმყატრა ტონალობა ბატონმა არმაზმა, შემდგომში ჩემმა უსაყვარლესმა პირველმა რედაქტორმა და... არც აცია, არც აცხელა-რეცენზიის დაწერა მომთხოვა მოზარდ მაყურებელთა სპექტაკლზე „ჭინჭრაქა“. თან გამაფრთხილა, წერილს ნანა ღვინეფაძე შეაფასებს და, აბა შენ იციო... (მაშინდელი „მოზარდის“ სპექტაკლი ვინმეს სახუმარო არ ეგონოს: ავთო მახარაძე, რეზო თავართქილაძე, მედეა ჩახავა, ზეინაბ ბოცვაძე... აი, ვინ იყვნენ დაკავებულნი იმ სპექტაკლში!!!)

მომდევნო „საცდელ“ დავალებად მოცეკვავეთა ანსამბლ „გორდაზე“ წერილის მომზადება მივიღე. მესამე – ნოდარ ღუმბაძესთან ინტერვიუ... ამის შემდეგ შტატში ჩამრიცხეს.

ქალბატონი დალის „ავანსმა“ ერთი დიდი სამსახურიც გამიწია: სარედაქციო დავალებები ზუთი წლის განმავლობაში მუდმივად ისეთი მქონდა, ნებისმიერი ჟურნალისტი რომ ინატრებს – „ღვინეფაძისეული“; თავად განსაჯეთ – აი, ჩემი რესპოდენტების ძალზე არასრული სია: გიორგი ტოვსტონოგოვი თუ რეზო გაბრიაძე, იზა გიგოშვილი და მერაბ ბერძენიშვილი, კონსტანტინე გამსახურდია, აკაკი ვასაძე, აკადემიკოსები ალექსანდრე კაკუშაძე და ელფეთერ ანდრონიკაშვილი, არნოლდ ჩიქობავა, ევგენი ხარაძე თუ ალექსანდრე ალექსიძე, ბელა

ახმაღულინა, მიხეილ ტიხონოვი, პერცოვი, იური გალპერინი, თამარ წულუკიძე...

თავს არ შეგაწყენთ მათი ჩამოთვლით (ვშიშობ, ტრაბახიც გამოძივა...); იმხანად ახალბედებს ასე არ „ანებიერებდნენ“...

დღემდე არ ვიცი, რამდენად „გაუმართლეს“ ქალბატონ დალის, რამდენად დაეაბრუნე მისი „ავანსი“...

ის კი უდავოა, „ახკომის“ წლები ჩემი ცხოვრების უმშვენიერესი, საოცრად საინტერესო, მაშინდელ ქართულ (და – არა მხოლოდ ქართულ) ინტელექტუალურ ელიტასთან ურთიერთობის დიდი და ნაყოფიერი სკოლა იყო...

მთელი ცხოვრება გამყვება იმ წლების ნათელი, მაღლი, მთრთოლვარე მოგონებები...

დიდი მადლობა ქ-ნ დალის, იმ „ავანსისათვის“!

§48. ჯგუფი №1931

ჩვენ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის 1988 წლის კურსდამთავრებულები ვართ...

ჯგუფი 1931 თითოეული ჩვენგანის ცხოვრების ნაწილია; ნაწილია იმ დიდი ოჯახისა, რომელსაც თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი ჰქვია. დიახ, ეს იყო ერთი ოჯახი თავისი სტუდენტებით, პროფესორ–მასწავლებლებით, სამდივნოს თანამშრომლებით და, რა თქმა უნდა, ოჯახის თავკაცით, ბატონი ნოდარ ტაბიძით. აქაც, როგორც ყველა ოჯახში, იყო ურთიერთპატივისცემა, სიყვარული, იყო კამათიც, კინკლაობაც, აზრთა სხვადასხვაობაც, თუმც კი, ოჯახის სიმტკიცეს ბზარი არ გასჩენია.

ჩვენი ჯგუფი ამ ოჯახის წევრი 1983 წელს გახდა, როდესაც პირველ კურსზე 18 გოგონა და 2 ვაჟი ჩაირიცხა.

მეორე კურსზე ჯგუფს საღამოს განყოფილებიდან გადმოსული სამი გოგონა დაემატა, მესამე კურსიდან 2 გოგონა და ორი ვაჟი წავიდა; მეხუთე კურსი 14 გოგონამ და 5 ქალმა დაამთავრა.

ერთი სიტყვით, მივდიოდით, მოვდიოდით, მაგრამ მაინც ერთად ვრჩებოდით:

ჯგუფის დედა – ჩვენი უცვლელი ჯგუფხელი მაია ხიზაძე;

ჯგუფის ბურჯი და პატრონი – „კვაჭი“, იგივე ნინო კვაჭანტირაძე;

ჯგუფის კოლორიტი – ტყუპები, ნანა და ნონა ლომიძეები;

ჯგუფის ტრიუმფირატი – „მარადმწვანე“ ზუთოსნები: – ლელა ამისულაშვილი, ნანა ონიანი, შორენა ფირცხალავა;

ჯგუფის პირველი პატარძალი – ნინო ზუხბაია;

ჯგუფის პოეტესა მანანა დაბაზიშვილი;

ჯგუფის უცვლელი მასპინძელი ყვარელში მანანა მათიკაშვილი; ანცი და ენამახვილი „ჭალა“, იგივე მაია ჭალაგანიძე; დინჯი და აუჩქარებელი ნინო ჯაფარიძე; მეოცნებე და ფიქრიანი ლია გაგილაძე; გაწონასწორებული და მოწესრიგებული „ბიწა“, იგივე ნინო ბიწაძე; კეთილმოსურნე და მშვიდი ლალი ზურაბიანი; ნიჭიერი და დამფრთხალი შურთხია ბეროშვილი; სერიოზული ქეთევან ბაზაძე; მომღიმარი და ცისფერთვალება ლალი კილაძე; გამრჯე და ფუსფუსა ნინო ქვათაძე;

მოსკოვში სასწავლებლად წასულები – თეა სხიერელი და თამარ გამილაღდიშვილი;

ორი ვაჟკაცი–ვიტალი მიროტაძე და ელგუჯა მარღია.

დარჩა:

ბოლო სახელმწიფო გამოცდის შემდეგ გადაღებული სამსართულიანი სურათი;

გამოცდები, ჩათვლები...

წითელი და ლურჯი ფერის დიპლომები;

კონსპექტის წერაში გაღებული დღეები (ზოგჯერ ღამეებიც)

დაუვიწყარი საზაფხულო პრაქტიკები რაიონულ, საქალაქო, საოლქო გაზეთებში;

ექსკურსიები, ლაშქრობები, ქეიფები;

გამხელილი და გაუმხელელი სასიყვარულო ისტორიები;

საოცარი იუმორისა და თვითირონიის გრძნობა;

ხუთკაპიკიანი მეტროთი (პერიფერიებში მცხოვრებთათვის) და 20–კაპიკიანი სამარშრუტო ტაქსებით (ელიტარებისათვის) მგზავრობა;

ექსტრემალურ სიტუაციებში 03 მარკის თეთრი ფერის ჟიგულით „ქროლვა“ (უცვლელი მძღოლი – „ჭალა“);

და, რაც მთავარია, მონატრება და სიყვარული ერთმანეთისა, რომელიც უსასრულოდ გრძელდება...

დღეს ჩვენ ვართ საქართველოშიც და უცხოეთშიც.

ვართ მეუღლეები და დედები, და, რა თქმა უნდა, ჟურნალისტები, ჩვენს მოკრძალებულ სათქმელს რომ ვამბობთ ქართულ ჟურნალისტთაში.

თუმცა, ვინ იცის, მთავარი სათქმელი ჯერ კიდევ წინაა...

1931 – ელები...

§49. მე ვქმნი ჩემს სულს

1994 წელს ჩავაბარე თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე, რაც ჩემთვის მნიშვნელოვანი იყო, რადგან, მოხვდი იმ კედლებში, რომლის მიმართაც ბავშობიდან უდიდესი სიყვარული და მოწიწება მქონდა, ეს რაღაც რელიგიასავით იყო... ბავშვობის ოცნება, ჟურნალისტი გაემზადარიყავი, ფრთებს ისხამდა. სწავლის პროცესში კი მოხვდი უმთავრესს, რომ სხვადასხვა საგნების სწავლაზე მნიშვნელოვანი იყო, გვესწავლა ზნეობრივი ჟურნალისტიკა; ამ კეთილშობილი ფესვის ჩანერგვას კი ნამდვილად ცდილობდნენ პროფესორ-მასწავლებლები: ბატონი ნოდარ ტაბიძე, ქალბატონი ღიანა ტყეშუაშვილი და სხვები.

სხვა ამბავია, ვინ როგორი ნიადაგი დავახვედრეთ და „დიდ“ ჟურნალისტიკაში მოხვედრის მერე, ვინ რამდენად ზნეობრივ ჟურნალისტიკას ექმნით.

პირადად ჩემში, ეს კეთილი მარცვალი დღემდე ღვივის და ყოველთვის გარკვეული შიშით უკანაგონებები მაგიდაზე დადებულ თეთრ ფურცელს, ვცდილობ არაფერი შეემშალოს, არა მართლწერაში ან ჟურნალისტურ ოსტატობაში (უმაგისოდ არ იქნება), არამედ, ზნეობაში, რათა არ მივაყენო ჩრდილი ნამდვილ ჟურნალისტიკას, საკუთარ სულს და, რაც მთავარია, იმით, ვინც ჟურნალისტიკის მეტრად მიმაჩნია.

მოუხედავად იმისა, რომ სტუდენტობის წლები არცთუ ისე ადვილი იყო, ქვეყანაში შექმნილი საერთო ფონის გამო, მაინც დიდი სიყვარულით ვიხსენებ; მიყვარს ჟურნალისტების „კორპუსი“, მისი თითოეული კუთხე, „კორპუსის“ წინ ცადაზიდული ხეები. ერთ-ერთის ძირში უამრავჯერ გვისაუბრია სხვადასხვა თემაზე და, ცოლვა გამხელილი სჯობს, ლექციების ხარჯზეც კი. მიყვარს უნივერსიტეტი, რადგან მის კედლებში ძვირფასი მეგობრები შევიძინე, რომლებიც დღემდე ჩემი სამშენებლო-სულის ნაწილი არიან; მიყვარს, რადგან, ლაშქრობებში სიარულს ჩაეყარა საფუძველი, რაც ამჟამადაც გრძელდება და სამშობლოს უკეთ შეცნობის თავი და თავია... დაბოლოს, მიყვარს იმიტომ, რომ უნივერსიტეტი დიდი თეთრი ტაძარია, სადაც მუდმივად იგრძნობა მათი სულის ძალა, ვინც ის თავის დროზე დააარსა და ვინც, დღესაც, ნიკო კეცხოველის მსგავსად, ქუდს უხდის მას.

1989 წლიდან დღემდე ვთანამშრომლობ გაზეთ „თბილისში“, ვცდილობ ვწერო ისეთ თემებსა და პიროვნებებზე, რაც ჩემი ქვეყნის ერთი მოქალაქის გულში მაინც კეთილ სიმებს შეარხევს. „სხვები ქმნიან

ნაწარმოებს, მე ვქმნი ჩემ სულს“ – ამ პრინციპით დაიწერა სხვადასხვა დროს წერილები თუ ინტერვიუები: „ბინდისფერია სოფელი“, „პურის მოთხრობის“ სათქმელი, „ფეხებში ცემა, ცაში აფრენამდე“, „გერმანელი ზატაეს ზახულს“, „სიცოცხლის გათავება“, „ირლანდიურ პანგზე რად უნდა ვიცეკოთ ქართველებმა?“, „ზღვაში მთვარის ბილიკით“, „ქართული ლექსის მზე მასხურეთ!“, „ჩვენებურები ხართ, ბიჭებო!“, „რატომ დასდევნ ცისარტყელას ფერეიდნელი ქართველები“.

დასასრულს ვიტყვოდი, რომ ცხოვრების ბოლოში, ღვთის ზატად შექმნილნი, პროფესიის მიხედვით კი არ განვისჯებით, არამედ იმით, თუ რამდენად სუფთა სამშენილთ ვიარეთ ამ წუთისოფელში...

ფიქრია ზურაბიანი

§50. რეპორტაჟი თსუ-ს ბალიდან „სპეცეფექტებით“...

სტუდენტობის წლები შუქჩამქრალ თბილისში, უნივერსიტეტის გაყინულ აუდიტორიებში, პურის რიგებსა და ავტომატის განუწყვეტელ კაკანში მიედინებოდა, მაგრამ, ყველაფრის მიუხედავად, ჩემს მეხსიერებაში ის პერიოდი მზიან, მშვენიერ დღეებად და თბილ, მზიარულ საღამოებად იკინძება.

მესამე თუ მეოთხე კურსზე ვიყავი, მუშაობის დაწყება რომ გადავწყვიტე. არჩევანი დიდი არ იყო. სულ რამდენიმე გაზეთი ფუნქციონირებდა. „რეზონანსმა“ კორესპონდენტთა კონკურსი გამოაცხადა. მე და ჩემმა მეგობარმა გასაუბრება გავიარეთ (სხვათა შორის, გასაუბრებას აკა მორჩილაძის ფსევდონიმით ცნობილი მწერალი გიორგი ახვლედიანი ატარებდა) და „რეზონანსელთა“ რიგებში ჩავირიცხეთ.

იმ დროს მეტრო არ მუშაობდა. საქალაქო ტრანსპორტიც კანტი-კუნტად მოძრაობდა და ჩვენც მთელს ქალაქს ფეხით ვლაშქრავდით. უნივერსიტეტიდან დიდუბეში „რეზონანსის“ რედაქციამდე ფეხით ჩავდიოდით და უკანაც ფეხითვე ვბრუნდებოდით. ამ ქანცამწყვეტ მართონს საგაზეთო მასალის მოსაპოვებლად ხეტიალიც ემატებოდა.

პირველი რეპორტაჟი უნივერსიტეტიდან გავაკეთე. დიქტოფონით შეიარაღებულმა ჯერ მშობლიური მეექვსე კორპუსი დავიარე და შემდეგ პირველი კორპუსის დერეფნებსა და აუდიტორიებში გადავინაცვლე. რეპორტაჟის დასრულება უნივერსიტეტის ბაღში გადავწყვიტე, სადაც

გაცილებით სისხლსავსე ცხოვრება ჩქეფდა. მზიანი დღე იყო და სტუდენტთა უმეტესობა ბაღში „აბირჟავებდა“. ჟურნალისტურ მოღვაწეობაში გართულმა ვერც კი შევამჩნიე, როგორ ამოვყავი თავი „განგსტერულ ფილმში“ და მე და ჩემი რესპონდენტი, რომელიც კითხვებზე უხალისოდ მპასუხობდა, როგორ აღმოვჩნდით ტყვიების ცეცხლში.

რამდენიმე შეიარაღებული ახალგაზრდა ერთმანეთს ესროდა და ჩვენც ზუსტად ორი დაპირისპირებული დაჯგუფების შუაგულში მოვექცით. ყოველივე ეს პატარა ბიჭების ომობანას თამაშს უფრო წააგავდა, ვიდრე სიკვდილთან თამაშს. მე ჩართული დიქტოფონით ვიდექი და მძაფრ სანახაობას გაოგნებული იქამდე ვუცქერდი, სანამ ვილაცამ ხელი არ მკრა და რომელიღაც ხესთან მიმაგლო. კივილი და ტყვიების ზუზუნი მიწყდა. „მეომრები“ სწრაფად მიიმალნენ. მაღლობა ღმერთს, ჩემი პირველი რეპორტაჟი სისხლიანი არ აღმოჩნდა. დაღუპულები და დაჭრილები არ ჩანდნენ. მეც, ისევე როგორც იმ წლებში მოსახლეობის უმეტესობას, შიშის გრძნობა დაჩლუნგებული მქონდა. „სპეცეფექტებით“ გამდიდრებულ რეპორტაჟში კი, რამდენადაც მახსოვს, ჰონორარი – 33 კუპონი გადამიხადეს.

თეონა დოლენჯაშვილი

§51. დღემდე ვსწავლობ

უნივერსიტეტში 1994 წელს ჩავაბარე. იმისთანა დრო იყო, ნახევრად ხელჩაქეულები ვსწავლობდით, ან გამოგვადგება ჩვენი ცოდნა, ან არაო. ოთხი წელი ვისწავლე, ზოგი რამ გამომადგა, ზოგიც – არა.

„საპატიო თანამდებობა“ მქონდა, ჯგუფხელი ვიყავი. ჯგუფხელობა თავიდანვე კომუნისტურ გადმონაშთად მივიჩნიე. ალბათ ამიტომ იყო, ჟურნალს საკმაოდ უდიერად ვეპყრობოდი; ცხრანაირად გაკეცილი მუდო ჩანდა. ერთხელაც, დეკანს – ნოდარ ტაბიძეს – სიის ამოსაკითხად რომ მივაწოდე, სათვალის ზემოდან ამომხედა: – ქალბატონო ჯგუფხელო, შენ და შენ ჟურნალს ვაგზალზე ხომ არ გაგითევიათ ღამეო?“

ჟურნალისტთა კორპუსი ერთი ციცქნა შენობაა. თითქმის ყოველი ლექცია თავისუფალი აუდიტორიის ძეხნით იწყებოდა. ხანდახან, ვერც ვპოულობდით ხოლმე; არც ბაღი გვქონდა. კორპუსის წინ ერთი ხეა

და შესვენებზე იმ ხის ძირში ვხვდებოდით, ჩრდილი იქ არ იყო და სკამი, მაინც ვისხედით.

აუდიტორიებში პუბლიცისტიკას ვსწავლობდით, ხის ძირში — ურთიერთობას. ჯგუფელებიდან ზოგი შევრჩით ერთმანეთს, ზოგიც — ვერა.

ჟურნალისტიკა სპეციფიკური პროფესიაა, — გგონია ყველაფერი იცი. მიხვალ რედაქციაში და, თითქოს, საერთოდ არც გისწავლია. თითოეულ სტატიაზე ყველაფერს თავიდან იწყებ. ექვსი წელია კორესპონდენტი ვარ. ამ ხნის განმავლობაში ოთხი ჟურნალი და ამდენივე გაზეთი გამოვიცვალე: „სტუდია“, „მუდმივი“, „რეზონანსი“, „მთავარი გაზეთი კვირას“, „ხვალინდელი დღე“, „ახალი ვერსია“...

საინტერესო დროს „დავემთხვიეთ“. ყველაფრის დეფიციტი იყო. ქვეყანას ჟურნალისტები ჯარისკაცებივით დასჭირდა. ძალიან პატარებს, თითქმის ბავშვებს მოგვიწია სერიოზულ საკითხებზე წერა, საგამოძიებო ჟურნალისტიკაში მუშაობა. ჩემი თაობის კორესპონდენტებმა მცირე ასაკშიც კი უზარმაზარი გამოცდილება დავაგროვეთ.

და მაინც...

დღემდე ვსწავლობ:

ოღონდ უკვე უნივერსიტეტს გარეთ.

თუა თოფურია

§52. მას არა აქვს წარსული დრო

მთხოვენ, რაიმე მოვიგონო უნივერსიტეტში გატარებული წლებიდან. მოგონება იმის შეიძლება, რაც წარსულში დარჩენილა, უნივერსიტეტი კი მუდამ ჩვენთანაა; მას არა აქვს წარსული დრო.

უნივერსიტეტელი ან ხარ, ან — არა. თუ ხარ — სამარადისოდ.

ახლა ყველაფერს უნივერსიტეტი დაარქვეს(?!).

უნივერსიტეტი მაინც ერთია — ერთადერთი!!!

ჩემმა თაობამ უნივერსიტეტის ზოგიერთ დამაარსებელს „ფეხად“ მიუსწრო. ჩვენ მოგვისმენია აკაკი შანიძის საჯარო ლექციები.

არასოდეს დამავიწყდება არნოლდ ჩიქობავას გამოსვლა და მისი ფორმულასავით გამოკეთილი შეგონება: „მეცნიერებაში შეცდომა ყველას ეპატიება, ტყუილი — არავის“.

ალბათ, ცხოვრებაშიც ასეა, ასე უნდა იყოს.

მაინც, რა არის ის, რისი მოცემაც მხოლოდ უნივერსიტეტს შეუძლია?

ბევრის აზრი წამიკითხავს და მომისმენია ამ თემაზე, კითხვა კი მაინც უპასუხოდ დარჩენილა.

ეტყობა, ის „რაღაც“, მართლაც, აუხსნელია, სახელმწიფოებრივი.

შემიძლია, დაუსრულებლად ვისაუბრო იმაზე, თუ რა მოგვცა, მაგალითად, ჩვენმა უპირველესმა მოძღვარმა, ბატონმა ნოდარ ტაბიძემ – არა მხოლოდ ლექციებით, არამედ მცირე თუ დიდი ექსკურსიებით („ველად რომ გავიჭრებოდი ხოლმე“), სადაც ვსწავლობდით მეგობრობას, ერთმანეთის გატანას, ღვინის ფასს, სადღეგრძელოს თქმას...

შემიძლია, დაუსრულებლად ვისაუბრო ქალბატონ ლეილა კაჭარავაზე, ვინც რუსული ლიტერატურის ისტორიას გვიკითხავდა, მაგრამ გვასწავლიდა, ზოგადად, აზროვნებას, იმის დანახვას, რაც სიღრმეში დევს და არა ზედაპირზე. გვასწავლიდა, მაგალითად, იმას, თუ რა განსხვავებაა პუშკინისა და („Я вас люблю...“) გალაკტიონის („იგი, ვინც მიყვარდა დიდი სიყვარულით...“) სიყვარულს შორის, მაგრამ ეს ყოველივე მაინც ვერ იქნება პასუხი ზემოთ დასმულ შეკითხვაზე, უნივერსიტეტი იძლევა კიდევ რაღაც სხვას, განსაკუთრებულს...

მოდით, ნუ ვეცდებით მისთვის სახელის დარქმევას, იყოს ასე – „უსათაურო“...

მინაწერი: რაც შეეხება იმას, თუ რა მოგვცა, კონკრეტულად, ჟურნალისტიკის ფაკულტეტმა: დღეს, ზოგიერთები ცდილობენ იმ აზრის დამკვიდრებას, რომ ჟურნალისტიკისთვის პროფესიული განათლება აუცილებელი სულაც არ არის, ამიტომაც გვყავს ამდენი არაპროფესიონალი (უფრო ზუსტად, წერა კითხვის უცოდინარი) ჟურნალისტიკაში.

მე, მაგალითად, როცა საგაზეთო წერილს ვკითხულობ, პირველივე სტრიქონებით ვხვდები, აქვს თუ არა მის ავტორს დამთავრებული ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი და გაუვლია თუ არა ნოდარ ტაბიძის სკოლა.

იოსებ ჭუმბურიძე

§53. ცოდვა გამხელილი სჯობს

„აღიონის“ წამყვანი მაია ასათიანი თავისი სტუდენტური ცხოვრების ფერებს განზრახ ამუქებს.

„მართალი გითხრათ, უნივერსიტეტში სწავლის პერიოდში, ვერც კი წარმოვიდგენდი, ოდესმე მოგონების დაწერა თუ მომიხდებოდა. რომ

წარმომედგინა, ალბათ, მაშინ, ჯერ ისევ სტუდენტის ამპლუაში, შეეცდებოდი უფრო მეტად დამემახსოვრებინა თავი ჟურნალისტიკის ფაკულტეტისათვის. როგორი სტუდენტი ვიყავი? ცოდვა გამხელილი ჯობს. ამ შეკითხვით რომ მიმართოთ ნებისმიერ ჩემს ლექტორს, პასუხი ცალსახა იქნება – მე არ ვიყავი კარგი სტუდენტი, ანუ პროფესორ–მასწავლებლების ოფიციალური ენით რომ ვთქვათ, მაღალი აკადემიური მოსწრების მქონე პირი. მე არ ვიყავი კარგი სტუდენტი, რადგან, როგორც ამას ტელერადიო-ჟურნალისტიკის კათედრის გამგე, პროფ. ნიკო ლეონიძე აღნიშნავდა, უნივერსიტეტში შემოვლით ვაბარებდი გამოცდებს, შემოვლით დავდიოდი ლექციებზე, შემოვლით ვნახულობდი კურსელებს და ყოველივე ამის შედეგად ნაშრომებსაც ყველაზე გვიან ვაბარებდი. მე არ ვიყავი კარგი სტუდენტი, რადგან, ჩემი ლექტორების თქმის არ იყოს, უნივერსიტეტს ტელევიზია ვარჩიე, თეორიას – პრაქტიკა. რა გამოვიდა შედეგად, ამაზე უკვე სხვებმა უნდა იმსჯელონ. ბატონმა ნოდარ ტაბიძემ ჩვენს კურსთან პირველი ლექცია შემდეგი სიტყვებით დაიწყო : „ჟურნალისტიკის მთავარი მოვალეობა სიმართლის წერაა“ და მეც სიმართლე დავწერე, რომ არ ვიყავი კარგი სტუდენტი; როგორი ჟურნალისტი გავხდი, ეს უკვე მაყურებლის განსასჯელია.

დიდი მადლობა იმისთვის, რომ ამ მოგონებაში მოხსენების ღირსად ჩამთვალეთ. დიდი მადლობა იმისთვის, რომ წილად მხვდა ბედნიერება პროფესორ ნოდარ ტაბიძის, პროფესორ ნიკო ლეონიძის, პროფესორ თამაზ ჯოლოგუას, ბატონ მერაბ ჯალაიაშვილის, ქალბატონ დალი ჩიკვილაძის ლექციებს დავსწრებოდი, რადგან თუ დღეს მე ჟურნალისტი მქვია, ეს მათი დამსახურებაა.

მაია ასათიანი

§54. მეექვსე კორპუსის მონატრება...

ჟურნალისტი ოლიკო ცისკარიშვილი, რომელმაც წარჩინებით დაამთავრა ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი, შენატრის სტუდენტურ წლებს და დიდი სიყვარულით იხსენებს მათ:

„ბავშვობაში, ჩემს მეგობრებთან ერთად, ხშირად დავდიოდი ვაკეში და ვეძებდი იმ კორპუსს, სადაც მომავალი ჟურნალისტები სწავლობდნენ. მერე, როცა აღმოვაჩინე, რომ ეს საოცნებო მეექვსე კორპუსი იყო, ხშირად, კიბეებთან ჩამომჯდართ, ოცნებებში შემოგვლამებია. მერე ისიც

აღმოეჩინეთ, რომ სკოლის ასაკის ბავშვებისათვის ჟურნალისტთა სახლში ლექციები ტარდებოდა. ვიჯექით ამ ლექციებზე მე და ჩემი მეგობარი და თვალეგაფართოებულნი ეუსმენდით ჟურნალისტიკის დიდ მასტროს, დიდი გალაკტიონის ძმისშვილს, ბატონ ნოდარ ტაბიძეს.

მისაღებ გამოცდებს თუ არ ჩავთვლით (სადაც მუხლების კანკალით მივდიოდი), მას შემდეგ აღარ გვექონია მასთან შეხება... ჩამთავრდა გამოცდების ციებ-ცხელება და გულაკანკალებულებმა შევადეთ მე-ნ კორპუსის მძიმე კარები . . ვერც კი ვიჯერებდი, რომ მე, ჩვეულებრივ მოკვდავს, ყოველგვარი რეპეტიტორების, მზადება-გადამზადების გარეშე, მომეცა უფლება ამ კარის შეღებისა, ამ კედლებში ცოდნის ზიარებისა. ასე ღღემდე, ისევ ის მოკრძალება მეუფლება, აღარ ვარ სტუდენტი და მქვია პროფესიით ჟურნალისტი. წამით, ისევ ისე გავირინდები ხოლმე უნივერსიტეტის კიბეებთან და ისევ მოკრძალებით ვუმზერ მომავალ ჟურნალისტებს, რომლებიც ასე ლაღად დადიან და საუბრობენ. ისევ ისე, კეთილი შურით მშურს მათი, როგორც ამ რამდენიმე წლის წინ. მათ აქვთ ბედნიერება ერქვათ სტუდენტები თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტისა, სადაც ასწავლიან ისეთი შესანიშნავი ადამიანები და პროფესიონალები, როგორებიც არიან; პროფესორები : ნოდარ ტაბიძე, დიანა ტყეშუჩავა, თამაზ ჯოლოგუა, დოც. მერი ქისტესაშვილი და სხვები, რომელთა მაღლიერი და პატივისმცემელი ვიქნები ცხოვრების ბოლომდე.

ოლიკო ცისკარიშვილი

§55. თამაზ ბიბილურის გახსენება

1. „მიშა, წამყევი, თუ ძმა ხარ, მთავლიტში...“

1975 წლის გაზაფხულზე თბილისში „საბავშვო წიგნის საკავშირო კირეული“ ტარდებოდა, ტრადიციულად.

ძალზე გამიმართლა და, ჩამოსულ სტუმრებთან მასალის ასაღებად მისულს სანდრო ახმეტელის მეუღლე, წარსულში რუსთაველის თეატრის წამყვანი მსახიობი, იმჟამად კი- მინსკიდან საბავშვო მწერლის სტატუსით სტუმრად ჩამობრძანებული ქალბატონი თამარ წულუკიძე გამაცნეს.

მაშინ ამ დიდებული ქალბატონის არსებობაც კი ბევრს არავის ახსოვდა საქართველოში... იგი ზომ დიდ რეჟისორს გაჰყვა მოსკოვში ცნობილი მოვლენების შემდეგ. უამრავი გასაჭირი გამოიარა მასთან ერთად თუ მის გარეშეც, სანდრო ახმეტელის გარდაცვალების შემდეგ

არაერთი პროფესია გამოიცვალა, გადასახლების სიმწარეც იწვნია და სწორედ იმ წლებში მუშაობდა დიდი ქართველი რეჟისორის ცხოვრებისა და შემოქმედებისადმი მიძღვნილ მონოგრაფიაზე „Всего одна жизнь“...

ახლა ბევრს გაუჭირდება ამის წარმოდგენა, მაგრამ მაშინ (კომუნისტური რეჟიმის ბოხოქრობის ჟამს) უკვე რეაბილიტირებული, მაგრამ ჯერ კიდევ „გადასახლებული“ ქალბატონის შესახებ „კომკაცშირის ცკ-ს ორგანოში“ რაიმეს გამოქვეყნება საკმაოდ რთული იყო. ამას რას დაგიდევდით, პრობლემა ის იყო, რომ ქ-ნი თამარი სულ ორიოდე დღით იყო ჩამოსული და საკმაოდ რთული გრაფიკი ჰქონდა (შეხვედრებით, ღონისძიებებით გადატვირთული), რაც მასთან დამშვიდებით საუბრის საშუალებას არ გვითვებდა. საოცრად გაიხარა, რომ მასთან მასზე და წიგნის კვირეულზე კი არა, დიდ სანდრო ახმეტელზე სასაუბროდ ვიყავი განწყობილი (ეს სახელი მაშინ, რაგინდ პარადოქსულიც უნდა სჩანდეს ეს დღეს, ტაბუდადებული იყო!)

ამ რთული სიტუაციიდან თავად იპოვა გამოსავალი: „ჩამომიწერეთ თქვენი შეკითხვები და მინსკიდან გიპასუხებთო“.

ასეც მოვიქეცი.

რედაქციამ სულ მალე მიიღო მინსკიდან ქ-ნი თამარის ინტერვიუ და აი, „მთავლიტის“ უმკაცრესმა ცენზურამ ჩემი ნანატრი ინტერვიუ გადახაზ-გადმოხაზა და გვარიანად „დაჩეხილი“ (მაშინ ასე ვეძახდი!) დაგვიბრუნა.

მე ცრემლებად ვიღვრებოდი. ჩემი უძვირფასესი კოლეგები: ბატონი თამაზ ბიბილური, ქ-ნი ეთერ სახვაძე, ნანა ღვინფაძე, სხვებიც – ჩემი „ახკომელები“ ჭირისუფლობდნენ ჩემს იავარქმნილ ხელნაწერებს.

მოულოდნელად ბატონი მიშა კაკაბაძე შემობრძანდა „ახკომის“ ლიტერატურის, ხელოვნებისა და პროპაგანდის განყოფილების მომცრო ოთახში. უხმოდ დაიწყო წერილის დედანთან შედარება. ბატონი მიშა იმხანად გაზეთ „ლელოს“ რედაქტორობდა, მაგრამ მუდმივად ჰქონდა მოპყრობილი მზრუნველი მზერა თავისი ნაამაგარი "ახკომისაკენ"...

ბატონმა თამაზ ბიბილურმა წერილის ბოლომდე ჩაკითხვაც არ აცალა (გაზეთი ვერ შეჩერდებოდა ჩემი წერილის გამო, დრო არ ითმენდა!), ვედრებით მიმართა: „მიშა, წამყევი, თუ ძმა ხარ, მთავლიტში!

ბატონი მიშა მყის წამოდგა. ისინი ერთად „მთავლიტში“ წავიდნენ და კარგა ხნის შემდეგ დაბრუნდნენ „გადარჩენილი“ სტრიქონებით ხელში. რაღაც-რაღაცეები მაინც ამოეშალათ ცენზორებს, მაგრამ ამას ვილა ჩიოდა! ბევრი რამ აღადგინეს ჩემი უფროსი კოლეგების დაყენებული და არგუმენტირებული მოთხოვნით.

ყველაზე ფასეული ამ ამბავში ის გახლდათ, რომ ამ ორი ბრწყინვალე ჟურნალისტისა და პიროვნებისათვის არ არსებობდა „სხვისი ომი“, ისინი ნებისმიერი ჩვენგანის გვერდით იდგნენ, როგორც საიმედო კედელი, შეუვალი ავტორიტეტები. მათ არცერთ „ომში“ არ იცოდნენ, რა იყო უკან დახვევა, თუკი თვლიდნენ, რომ ომი სამართლიანი იყო...

2. „უნაზეს გრძნობათა რაინდი“...

ზომ დიდი რიდი და კრძალვა გვქონდა „ბიბის“ მიმართ, ის მაინც თითოეული ჩვენგანის ყველაზე გულდიანი მესაიდუმლე და გულშემატკივარი იყო. ვიდრე „ახკომში“ სამუშაოდ მივიდოდი, იქ უსათნოესი მანდილოსანი (სხვაგვარად ვერ მოიხსენიებ!), ქალბატონი ეთერ სახვაძე ითვლებოდა ყველაზე არაპრაქტიკული ბუნების ქალბატონად და ღაიმსახურა კიდევ „ბიბისგან“ მეტსახელი „დეიდა ქათამო“ არაპრაგმატული, რომანტიკული და მეოცნებე ხასიათის გამო. ქალბატონი ეთერი უნაზესი ლირიკული ლექსების ავტორი, საინტერესო პოეტი ბრძანდებოდა (ნათელში ამყოფოს ღმერთმა მისი სული!), თავისი ლექსებივით სათუთი და ამაღლებული ბუნების ადამიანი.

მე და გულნარა ბაშარული თითქმის ერთდროულად მიგვიღეს შტატში. გულიკო ჩემს წინა კურსზე სწავლობდა უნივერსიტეტში და რამდენიმე თვით ჩემზე ადრე „გაახკომელდა“. სტუდენტობიდან ვიცნობდი და ვმეგობრობდით კიდევ. ამიტომ მაშინვე „დავწყვილდით“ და, რაღაც შინაგანი ლოგიკის კარნახით ქალბატონ ეთერ სახვაძეს „მივეკედლეთ“...

„დეიდა ქათამომ“ ორი პატარა ქათამი იპოვაო, გაიხუმრა „ბიბიმ“ და, მას შემდეგ, არ წავსულვართ არც ერთ მივლინებაში, მასპინძლები ჩვენს უჩუმრად არ გაეფრთხილებინა: – „ძალიან კარგი ჟურნალისტები არიან, მაგრამ „ჟურნალისტური სითაყვანე“ სრულიად არ გააჩნიათ და, აბა თქვენ იცით, არ დამიჩაგროთ“...

ეს ზოგიერთი მასპინძლისაგან შევიტყვეთ (რომელმაც საიდუმლოს შენახვა ვერ შეძლო!), თორემ, თვითონ კი არ იმჩნევდა, უბრალოდ, ყველგან ვგრძნობდით მის მზრუნველ თვალსა და ხელს საქართველოს გზებზე გამუდმებით გაკრულნი (რედაქციაში ყველაზე ახალგაზრდები ჩვენ ვიყავით და საკმაოდ „გვანებივრებდნენ“ ხშირი მივლინებებით. კაცმა რომ თქვას, ჩვენც გვეხალისებოდა!).

საკმაოდ სიტყვაძუნწი და თავშეკავებული „ბიბი“ (როგორც სიყვარულით ვუხმობდით!), ყველას უჩუმარი მზრუნველი და მოამაგე გახლდათ, ოღონდ ამის აფიშირებას ვერ იტანდა და არც მადლობები და ქათინაურები ხიბლავდა დიდად. ამიტომაც შევარქვით, ალბათ,

ახალგაზრდებმა (მაშინ!) „უნაზეს გრძნობათა რაინდი“, ცხადია, რიდით, უჩუმრად და – „ზურგსუკან“...

3. „მაქვს კი რაიმე მაგდაგვარი?!“

ბატონი თამაზის უფაქიზესი იუმორი და უკიდევანო თავმდაბლობა, მხოლოდ მის შემოქმედებას კი არ ახასიათებს, იგი ურთიერთობაშიც ასეთი იყო: უკვე უნივერსიტეტში ვმუშაობდი და, ვისი, თუ არა ბატონი თამაზ ბიბილურის (ცოცხალი კლასიკოსის) პუბლიცისტურ შემოქმედებას უზგად ვიმოწმებდი ლექციაზე ჩემი პირველი თეორიული ცდების თუ დაკვირვებების მეტყველ ნიმუშებად. მით უფრო, რომ მაშინ იგი უკვე გაზეთ „ლიტერატურული საქართველოს“ ერთ-ერთი თავკაცი იყო და ლამის ყოველ ნომერში პუბლიცისტურ შედეგს გვთავაზობდა. ისეთს, მაგალითად, როგორიცაა „და უფსკრულს დასცქერს პირიმზე... (ფიქრები ვაჟას თეატრზე)“.

განა რამე შეედრება ლექციაზე გუშინდელ (ზოგჯერ–დღევანდელ!) ნომერში გამოქვეყნებული შედეგებით რომ მიუხედავ მომლოდინე სტუდენტებს? იმ წერილების ზიბლმა განაპირობა, უთუოდ, რომ ორმა მაშინდელმა საუკეთესო სტუდენტმა საკურსო ნაშრომის თემად სწორედ თამაზ ბიბილურის პუბლიცისტური წერილების ანალიზი აირჩია. ერთმა – დეტალის ოსტატობის ასპექტით, მეორემ – არგუმენტირების თავისებურებათა კვლევის მიზნით.

„შედეგრი“... ახლა ებედავ ამ უდავოდ ზუსტი და სამართლიანი ეპითეტის გამოყენებას, თორემ... (თუმცა, ბატონი თამაზის საყვედურთან მზერას მაინც ვერსაით გაუერბივარ, თითქოს ჩემი დიდი და სანუკვარი მეგობრობის სახელით მამუნათებდეს „ხმამალაღი“ განცხადებისთვის...), მაშინ მოკრძალებით შევეხშიანე ტელეფონით და ძლივს გაეუბედე: ჩემმა სტუდენტებმა თქვენი პუბლიცისტური წერილების ანალიზი განიზრახეს საკურსო ნაშრომებში და, იქნებ თქვენებურად დააკვლიანოთ-მეთქი.

– „რა განიზრახესო?!“ – გაოცდა, როგორც იცოდა ზოლმე, მთელი არსებით, გულით და სულით, თითოეული ნერვის ჩართვით ემოციაში.

– დეტალისა და არგუმენტის გამოყენების ოსტატობის თვალსაზრისით, თქვენი წერილების შესწავლა უნდათ–მეთქი, „დავიხიე“ ოღნავ.

საკმაოდ ხანგრძლივი პაუზის შემდეგ, მისებური მიმტვევლური, უხერხულობის გამფანტავი გულიანი სიცილით ჩამეკითხა:

– „ჩემო დიანა, მაქვს კი მე რაიმე მაგდაგვარი, ტყუილად არ გასარჯო ეგ ბაღლებიო“.

დუმილის იმ ინტერვალში უტყუარი ადამიანური და მწერლური ალლოთი იგრძნო ამ დიდმა, დიდებულმა ადამიანმა, რომ მე და ჩემს სტუდენტებს უფრო გვეჭირდებოდა მის შემოქმედებასთან მიახლოება.

ჩვენს სურვილსა და მონდომებას გაუწია ანგარიში, თორემ საკუთარ ღირსებათა წარმოსაჩენად ნაბიჯსაც არ გადადგამდა არასდროს.

თავმდაბლობისა და ზნემაღლობის ეტალონი იყო არათუ ჩვენთვის – ახალგაზრდა „ახკომელებისათვის“, თავისზე ასაკით ბევრად უფროსი ადამიანებისთვისაც კი...

დიანა ტყეშელაშვილი

§56. შვიდასოცდამეექვსელები (მხოლოდ მოზაიკური ფრაგმენტები)

გავა, სულ რაღაც, ოთხი ათეული წელი – სიჭარბაგისთვის თვალის ერთი დახამხამება, სიჭაბუკისთვის კი – მთელი საუკუნეები.

გავა ერთი ხელის ყველა თითზე არც კი ჩამოსათვლელი წლები და სიყმაწვილისგან ისედაც ესოდენ სიშორეს გაგვიასკეცებს საუკუნის დასასრული, რომელმაც, ნანატრი ოცნების – სამშობლოს თავისუფლების მოპოვების ასრულებასთან ერთად, ათასი პრობლემით შემოგვანათა ახალი ათასწლეული.

... ახლა ჯერ მხოლოდ 1962–ია, პირველი სექტემბერი, შემოდგომის პირველი დღე – ასევე ნაფერებ, ნალოლიაგებ, ცოდნის ქათქათა ტაძარში – ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში.

მამინდელი ჩენი თაობისთვის, სწორედაც, თავზარდამცემ სიხარულთან ერთად – „მე სტუდენტი ვარ!“, ახალი საფიქრალი: „რა მეშველება ერთადერთ გოგონას ცხრა ვაჟს შორის?!...“

არა მარტო ზურგს უკან გაგონილი: – “პატრონიანები ჩაირიცხნენ, თორემ, სხვანაირად როგორ მოხდა, ერთ ადგილზე ხომ ოცზე მეტი კაცი აბარებდა?”

უნივერსიტეტის ეზოში, საგანგებო ადგილას კარგა ხანს არის გამოკრული ჩარიცხულთა სიები

ვინ იცის, მერამდენედ გულისკანკალითა და სიამაყით კითხულობენ თავიანთ გვარ-სახელებს: დიასამიძე ავთანდილ, ევლიანი თენგიზ, ზარნაძე გიზო, კეკელია გოლიათ, ლობჯანიძე დიმიტრი, ლოშმადე ბეჟან, მესტიაშვილი გურამ, მიქიაშვილი ვიტალი, ქიქერიძე ნათელა, შურღაია ომარ, ზუციბერიძე ჯემალ.

ნეტავ, როგორები ვართ?

ნეტავ, როგორები ვიქნებით?!..

* * *

ბედნიერებით ფრთებგამოსხმულნი, ცაში ვფრინავთ დიდ მასპინძელთა სითბოთი და სიყვარულით გარემოსილნი, თავბრუდახვეულნი.

სწორედაც, დამზაფრავი ამბავი – ჩვენი ლექტორები არიან:

დოცენტი ნოდარ ტაბიძე – დიდი გალაკტიონის უსაყვარლესი ძმისშვილი;

ქართული ჟურნალისტიკის ისტორიის მკვლევარი, გამოჩენილი ქართველი პედაგოგების, ლუარსაბ და ნინო ბოცვაძეების ვაჟიშვილი, პროფესორი სოსო – იოსებ ბოცვაძე;

სიკეთისა და გულითადობის განსახიერება, პროფესორი ილია ნატროშვილი, მაშინდელი უპირველესი ქართული გაზეთის ყოფილი რედაქტორი;

სახელგანთქმული მეცნიერები, პროფესორები: პანტელეიმონ ბერაძე, ლევან მენაბდე, ივანე ქავთარაძე, აპოლონ ცანავა, გიორგი შალაშვილი; უკვე დაბრძენებული ახალგაზრდა პედაგოგები: ნია აბესაძე, ნოდარ ჩხეიძე, რევაზ სირაძე, რევაზ მიშველაძე, ნიკო ლეონიძე

„ქარგი ნაკადი მოვიდა“ – თურმე, ჩვენით თავმოძწონებს კმაყოფილი, გახარებული, ზომაზე მეტად მკაცრი, ერთი შეხედვით კუშტი, ქებაში ძუნწი, თავშეკავებული, მწარე იუმორითა და ცინიზმით გამორჩეული ჟურნალისტიკის კათედრის გამგე და განყოფილების ხელმძღვანელი, ქართული ლიტერატურის გამოჩენილი მკვლევარი, პროფესორი დავით გამეზარდაშვილი.

თავს ისე შინაურულად ვგრძნობთ და, ამასთანავე, ისე ბევრს მოვითხოვთ ბერძულ-ბიზანტიური მწერლობის ჩინებული მკვლევრისა და ქართულად მთარგმნელის, პროფესორ აკაკი ურუშაძისაგან, ლამის გვავიწყდება, ბოლოს და ბოლოს, ფაქულტეტის დეკანი რომ არის.

დედაუნივერსიტეტი მოცულია ლეგენდარული აკაკი შანიძის, შალვა ნუცუბიძის მადლითა და შარავანდედით. მათი დანახვის, აუდიტორიაში

მათი მოსმენის, მათთან სიახლოვის, საუბრის ბედნიერებით გვაჯილდოვებს უფალი. აქვე ტრიალებს ზეციურ საქართველოში სულ ახლახან აბრძანებული დიდი კორნელი კეკელიძის უკვდავი სული.

და ღმერთისაგან ნაბოძები სიკეთით ჩვენც ვსაზრდობთ, ვიცსებით.

* * *

1962 წლის პირველკურსელ ჟურნალისტთა ჯგუფი 726-ე ნომრით ემკვიდრდებით განუმეორებელი სტუდენტური ცხოვრების ულამაზეს ისტორიაში.

პირველი ლექციები

პირველი სემინარები

უამრავი, უთვალავი, უღვწივი სიხარული და ყოველი მათგანი, მაინც პირველი, უჩვეულო, ჯერ არგანცდილი.

ცხრა ვაჟისაგან „ხელის გულზე ტარებით“ – გათამამება, ჯერ ვერც კი გაცნობიერებული... ცნობისმოყვარეთა შეკითხვაზე „ჩვეულებრივი“ პასუხი: – „ათი ბიჭი ვართ ჯგუფში“.

პირველი გამარჯვება

პირველი ჩამწარებაც სტუდენტობის:

შემოდგომის ერთ დღეს ერთ-ერთი სახლის მშენებლობაზე პირველი კომკავშირული შაბათობა ლექციების შემდეგ.

ყმაწილების თავგამოდება: – „ერთ გოგონას ვერ მოვუაროთ და ამ მტკვერში ვამუშავოთ?“

ფაკულტეტის თანაკურსელი გოგონების „წილი გეგმის“ შესრულებაც და პასუხისმგებლობაც, მათ მიერ ღირსეულად ნაკისრი, საკუთარ თავზე აღებული...

მეორე დილით აუდიტორიაში დიპმორგებული, არა მარტო ასაკით საეჭვო, კურსბიუროს ერთ-ერთი ხელმძღვანელის „რეიდი“ რამდენიმე „თანამებრძოლის“ თანხლებით და ლექციებიდან სიით გაყვანა „ურჩების“, ე.ი. შაბათობიდან „გაპარულების“. მერე მისი რისხვად დატყდომა ბიუროს სხდომაზე და „პრინციპული“ მოთხოვნა შაბათობიდან „გაპარულთა“ რაც შეიძლება მკაცრად დასჯის, პირად საქმეში საყვედურის შეტანის და, ეს-ესაა დანიშნული სტიპენდიის მოხსნის შესახებ

მოთმინებას კარგავენ შვიდასოცდამეექვსელები, უკვე მთელი ფაკულტეტის გოგონების დამცველები. კურსბიუროს სხდომაზე შემოდის უნივერსიტეტის კომკავშირის კომიტეტის მდივანი, აწ უკვე მარადისობაში

გადასული, სულკურთხეული თამაზ ფოფხაძე. მისი თანაგრძნობით აღსავსე შემოხედვა „დასჯილებს“ გულებს საგულებში გვიბრუნებს.

...მაშინ არ ვიცოდით, რამდენ ხანს გაჰყვებოდა გაკვეთილად ჩვენს პირველკურსელთა ერთ-ერთ „ლიდერს“ მდივანისგან „ტყუის გაძრობა“

პირველი გამარჯვება! პირველი თანადგომა. პირველი გრძნობა: თურმე, უფროსკურსელებსაც ეუყვარვართ და გვიცავენ, გვიფრთხილდებიან, გამფარველობენ.

პირველი სტიპენდია

გიზო ზარნაძის – ხუთი წლის განმავლობაში უცვლელი ჯგუფხელის, ამ საქმეში, სწორედაც, სწორუპოვარის, შეუცვლელის, ცხოვრების სიავკარგის უკვე კარგად მცოდნის, ჩვენთან შედარებით ასაკით ცოტათი უფროსის, მთელ ჯგუფზე პასუხისმგებლობის ნებაყოფლობით თავისთავზე ამღების შეუცვლელი პოზიცია მთელი სტუდენტობის განმავლობაში .

პირველი სტიპენდიის პირველივე „ხელყოფის“ გამო რამდენიმე „დაზარალებულის“ ფაკულტეტის მარადიულ მდივანთან, ქალბატონ ლუბა ჯიქიასთან ატეხილი განგაში. მერე

ბოდიშის ნაცვლად, „დამნაშავე“ ჯგუფხელის აუღელვებელი მუქარა: – „ასე იქნება ყოველ სტიპენდიაზე დაზამთრებამდე და გამოზამთრების შემდეგ. ვიდრე მე ვიქნები ჯგუფხელი, იძულების წესით, უკლებლივ ყველას დაექვეთნება ხუთ-ხუთი მანეთი. ყოველ შაბათ-კვირას შეიდასოცდამექვსელები ექსკურსიაზე ვივლით; კი არ ვინახულებთ მომავალი ჟურნალისტები ჩვენი კულტურის ძეგლებს, არამედ – შევისწავლით კიდევ! ყოველი გასვლისთვის წინასწარ მოვემზადებით, ჩავიხედავთ ჩვენს მატრიანებში, ექსკურსიამბოლობას კი თითოეული ჩვენგანი რიგ-რიგობით გასწევს“.

შეუვალია ჯგუფხელის გადაწყვეტილება, რადგან ეერაფერში შეედავები.

წლების განმავლობაში დაუზარელი, მოუბეზრებელი თანხლება ახლო თუ შორეულ მარშრუტებზე ჩვენი პროფესორ-მასწავლებლების – მაშინ უკვე თმაშევერცხლილი ილია ნატროშვილის, ეს-ესაა ასპირანტურადამთავრებული, ასაკით ზოგიერთ ჩვენზე უმცროსის, რევაზ მიშველაძის, ახალგაზრდა ნოდარ ჩხეიძის, სხვებისა და სხვების ...

და იკეცება კილომეტრები. ბეთანია, შიომღვიმე, სვეტიცხოველი, ჯვარი, უფლისციხე, შუამთა, ალავერდი, ნიკორწმინდა, ღავით გარეჯი, ალავერდი, გელათი ჩვენი სულიერების განუყოფელი ნაწილი ხდება

საინტერესო და უინტერესო, მომავლურებული დისციპლინები — მაგრამ სავალდებულო და აუცილებელი

სწორედაც, გმირობის, დიდი რისკის ფასად, იმდროინდელი, მთელ ყოფილ საბჭოთა კავშირში უნიფიცირებული სასწავლო პროგრამების პირობებში, დიდი ილიას, აკაკის, იაკობის, ვაჟას, ნიკო ნიკოლაძის, მიხეილ ჯავახიშვილის, სხვა დიდ ქართველ მამულიშვილთა ზატება მადლით მოსავდა იოსებ ბოცკაძის, ილია ნატროშვილის, ტარიელ კვანჭილაშვილის, ნოდარ ტაბიძის, სხვებისა და სხვების თითოეულ ლექციას, მთელ მათ პედაგოგურ მოღვაწეობას, ხელოვნებას, მომავალ ჟურნალისტთა კადრების ეროვნული სულისკვეთებით სწავლებასა და აღზრდას. მათი მუდმივი თანადგომის, რუდუნების წყალობით, გაბედული სტუდენტური ძიებებით აღსავსეა პრაქტიკული მეცადინეობები, სემინარები თუ დისკუსიები, სტუდენტთა სამეცნიერო წრის სხდომები, სამეცნიერო კონფერენციები მათ ყოველმხრივ მხარდაჭერას პოულობს საკურსო თუ საკონფერენციო, სადიპლომო ნაშრომებში ე.წ. „მომგებიანი“ თემატიკისათვის რაც შეიძლება უფრო მეტად გვერდის ავლა.

შემოქმედებითი გამარჯვებების თანმხლები ახალგაზრდული წარმატებლობანიც — თავისთავად, დასანანი, მაგრამ მაინც ლამაზი, განუმოკლებელი, მშვენიერი.

უფროსკურსელთა სასწავლო ჟურნალ „ახალგაზრდა ჟურნალისტის“ პირველ ნომერში ავტორობისათვის უმცროსკურსელებისადმი ნდობის გამოშხატველი, და, შემდგომ, მათი წარმატებული დებიუტით კმაყოფილი, ნოდარ ტაბიძე: გაუმართლეს შეგირდებმა, რომლებმაც თავიანთი მოხერხებულობით კურიოზულ სიტუაციაში ოპერატიულად შეძლეს საქორწინო მოგზაურობაში მიმავალ, გამგზავრების წინა საათებშიც ფილოსოფიის ინსტიტუტში საბუშაო მაგიდასთან შემორჩენილ, საკმაოდ სიტყვატუნწ ახალგაზრდა მეცნიერ გურამ თევზაძისაგან ნარკვევებისთვის მასალების აღება.

...გოგლა ლეონიძის ძმისწულის — ნიკო ლეონიძის პირველი ლექციები ტელეჟურნალისტიკაში და მერე სტუდენტთა პირველი გასვლა ეთერში ერთადერთი — სახელმწიფო არხით უფროს კოლეგასთან, უკვე ცნობილ ჟურნალისტთან, ნარგიზა მგელაძესთან ერთად. კადრსმილმა მყოფი ჩვენი მასწავლებლის გამამხნეველები ღიმილი ტელეკამერის წინ დარჩენილი მოწაფეებისათვის ფსიქოლოგიური წონასწორობის შესანარჩუნებლად.

უნივერსიტეტის სასწავლო სტამბაში გაზეთის საღებავების სუნს მაზიარებელი ილია ნატროშვილი, რევაზ მიშველაძე, ივანე მჭედლიშვილი...

პირველკურსელ ჟურნალისტებს მწევანე შუქს უნთებს გაზეთ „თბილისის უნივერსიტეტის“ ფურცლებზე მისი რედაქტორი ირაკლი ვეშაბიძე. უფრო მეტიც, ჩვენი თანაჯგუფელი, ომარ შურღაია სარედაქციო კოლეგიაშიც კი შეჰყავს და გაზეთის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი განყოფილების ხელმძღვანელობას ანდობს, მერე კი, უკვე უნივერსიტეტის კურსდამთავრებულს, თავისთან იწვევს სამუშაოდ.

მერე, დიდი ხნის მერე, მაშინ ჩვენი უფროსკურსელი მეგობრის, ჯერ სრულიად ახალგაზრდა, ზაალ ჟვანიას ზეციურ საქართველოში მოულოდნელად გადაბრძანების შემდეგ, თავად იტვირთებს „თბილისის უნივერსიტეტის“ რედაქტორის ტვირთს და თავადვე გააგრძელებს ტრადიციას – ახლა თვითონ იზრუნებს სტუდენტი ჟურნალისტების დაკვალიანებაზე, აქტიურად ჩართავს სარედაქციო მუშაობაში და მათ შემოქმედებას ფართო ასპარეზს მისცემს.

და მერე, დიდი ხნის მერე, იმეგობრებს არა მარტო მათთან, არამედ მათ შვილებთანაც და ახლა მათი დაფრთიანებისათვის იღვანებს.

და აღმზრდელები, უკლებლივ ყველა, პროფესიული სიმაღლიდან ქრესტომათიული სულგრძელობითა და მოთმინებით პატივს მიაგებენ სტუდენტების ნააზრევს, ახალგაზრდობის პოზიციას, პატივს სცემენ და დაიცავენ მათ საავტორო უფლებებს

* * *

თანდათანობით ვიზრდებით რაოდენობრივად.

უნივერსიტეტის მათემატიკის ფაკულტეტიდან გვემატება თეზურ ცაგურია, დასავლეთ ევროპის ენებისა და ლიტერატურის ფაკულტეტიდან – ლალი შავდია, თეატრალური ინსტიტუტიდან – ზურაბ ცხონდია და სხვები ... „სალამოდან“ „დღეზე“ გადმოდიან და შვიდასოცდამეექვსელები ხდებიან: რეზო აიწურაძე, ალექსანდრე თუშმალიშვილი, იზა მახარაძე, სლავა ფარულავა, ჟანა ქაჯაია, ლონდა ჩიკვაძე ...

ჯგუფის ჟურნალი ივსება ინგილო ჭაბუკების – ზუტა არზუმანოვისა და ქერიმ მემრანოვის გვარ-სახელებით.

ზოგიერთს „მარად სტუდენტობის“ სენი ეყრება და უჭირს უნივერსიტეტთან განშორება, ზოგიერთი კი დღეებს თითებზე ითვლის...

მერე ამ წლებს სინანულით გაიხსენებს ამერიკის შეერთებულ შტატებში ცოლ-შვილით დამკვიდრებული თეზურ ცაგურია – „ბუღბუღი“.

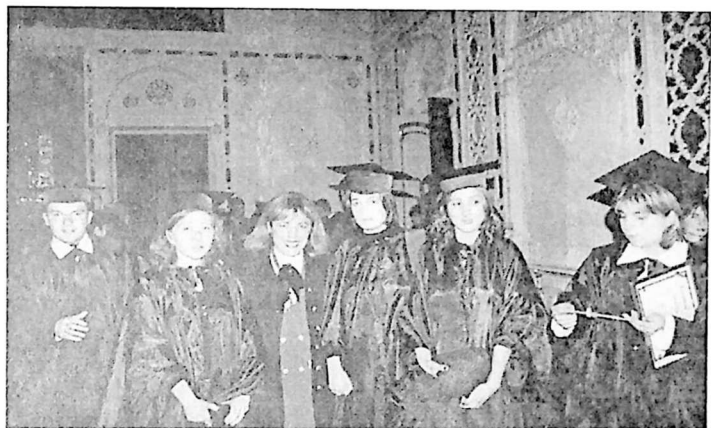
შემდგომში, შვიდასოცდამეექვსელები თავიანთ შვილებს და შვილიშვილებს წიგნის თაროებზე საგანგებო, საპატიო ადგილას დაახვედრებენ 1965 წელს კონკურსში გამარჯვებულის, მესამეკურსელი გიზო ზარნაძის პირველ წიგნს – „ჩემი ყავარჯიანი მამა“, რომელსაც თავისად მიიჩნევს უკლებლივ ყველა შვიდასოცდამეექვსეელი.

ონის სახალხო თეატრის სცენაზე განხორციელებულ მესამეკურსელ დიმიტრი ლობჯანიძის პიესის – „ზვიადურის“ დამდგმელ რეჟისორსა და მთავარი როლის შემსრულებელს, გიგა ჯაფარიძეს, უნივერსიტეტის პირველი კორპუსის 93-ე აუდიტორიაში ჟურნალისტიკის სტუდენტთა სამეცნიერო წრის თაოსნობით დაუეწიყარ სადამოს უმართავენ სტუდენტები პროფესორ-მასწავლებლებთან ერთად.

ხუთი წლის შემდეგ „სწავლა გასრულებების“ და ჟურნალისტი გიზო ზარნაძე ჯერ ჟურნალ „ნიანგში“ დაიწყებს თანამშრომლობას, მერე კი საქართველოს ტელევიზიაში დამკვიდრდება და ლიტერატურულ გადაცემათა რედაქციას უხელმძღვანელებს. საინტერესო გადაცემებს თავადვე გაუძღვება ეთერში. როგორც ჩანს, შველის ერთ ხანს მარჯანიშვილის თეატრში მიღებული მსახიობის გამოცდილება. სატირითა და იუმორით გამორჩეულ მის პუბლიკაციებსაც ინტერესით წაიკითხავენ ჟურნალ-გაზეთებში. მერე, მისი მოთხრობების კრებულები თუ წიგნებად გამოცემული მიხეილ ზოშენკოს, ვასილ აქსიონოვის, ფაზილ ისკანდერის, ირინა გრეკოვას ქმნილებების, ლიტვური ზღაპრების შესანიშნავი თარგმანები არა მარტო შვიდასოცდამეექვსეელთა ოჯახების წიგნის თაროებს დაამშვენებენ.

დიმიტრი ლობჯანიძე პირველ ნათლობას საქართველოს რადიოში იღებს და დღემდე იქიდან ფეხს არ იცვლის. რადიოჟურნალ „მოლტისა“ და გადაცემის „კანონი კანონია“ ერთგული მსმენელები მუდამ ინტერესით მიაყურადებენ მის ხმას. ჟურნალ „პიონერში“ სისტემატურად დაიბეჭდება კონკურსში ზედიზედ გამარჯვებული მისი მოთხრობები. დედაქალაქშიც იხილავენ სცენაზე განხორციელებულ მის პიესას „თქმულება ივანე ქვაციხისელზე“. ჯგუფელებიდან პირველი ბაბუა, დიმიტრი ლობჯანიძე მიუძღვნის შვილიშვილებს – ლევანსა და თათიას თავის ახლახან გამოცემულ „თამარის საფლავის საიდუმლოს“. მადლიერი მკითხველები, მათთვის უკვე ახლობელი საბავშვო მწერლის ამ ნობათს, სიამოვნებით შესთავაზებენ თავიანთ შვილებს.

ცისფერი ეკრანიდან საქართველოს ყველა მხარეში ინტერესით მიადევნებენ თვალყურს ვიტალი მიქიაშვილის პრობლემურ სატელევიზიო გადაცემებს, ტელეჟურნალისტების – დოდო ლორთქიფანიძის, იზა

*დიპლომების გადაცემის ცერემონიალი.
ცენტრში დოც. მარინა ჯეკუა. 2000 წლის ივლისი.*

ჯგუფი № 1931

სტუდენტური ოჯახი – გიორგი ჭანიშვილი და ნინო თარხნიშვილი

ცნობილი ჟურნალისტი დოც. მარინა ვაშაყმაძე მაგისტრის დიპლომს გადასცემს ნათია ფოფხაძეს

დაშშეიდობება უნივერსიტეტთან... 2000 წ.

მაზარაძის, ლალი შავდიას გადაცემებს. საქართველოს ტელევიზიაში იღვაწებს დაუეიწკარი თენგიზ ველიანიც, იმ ქვეყნად უდროოდ წასული ჩენი თანაჯგუფელი და მეგობარი.

ომარ შურღაია ჯერ პასუხისმგებელი მდივანია, შემდეგ კი – მთავარი რედაქტორის მოადგილე სამეცნიერო ჟურნალ „ეკონომისტის“, ხოლო მოგვიანებით, ათეულ წელზე მეტ ხანს, პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პასუხისმგებელი მუშაკი, ეკონომიკური ანალიზისა და სახალხო-სამეურნეო გეგმების სექტორის გამგე, ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივნის თანამემწე, მრჩეველი. მერე, დემოგრაფიისა და სოციოლოგიური კვლევის ინსტიტუტში ეკონომიურ-სოციოლოგიური განყოფილების გამგედ მუშაობისას, წარმატებით ჩააბარებს საკანდიდატო მინიმუმის საგნებს და ვერაფრით დაადგამს თავს დისერტაციის დაცვას

მშობლიურ კუთხეებს დაუბრუნდებიან და სულ მალე ნიჭიერი ჟურნალისტის სახელს დაიმკვიდრებენ ავთანდილ ღიასაძემ – აჭარაში, ბეჟან ლომსაძე – ახალციხეში, სლავა ფარულაძე – აფხაზეთში, ზურაბ ცხონდია – ზუგდიდში, გურამ მესტიაშვილი – თელავში.

ღოდო ლაზარიშვილმა გაზეთ „თბილისს“ მიაშურა და იქ შემორჩა დღემდე.

ჯემალ ხუციბერიძე პარტიულ სამუშაოზე იქნება კარგა ხანს.

გივი გელაშვილი, ტელევიზიიდან ხელოვნების გზებზე შემდგარი, ჯერ სამხატვრო ფონდში, ლეგენდარულ ზურაბ წერეთელთან იღვაწებს, მერე საქართველოს სამხატვრო აკადემიაში და მისი პრორექტორი ხდება.

მანამდე კი უნივერსიტეტის აუდიტორიებში ლექციების დამთავრების შემდეგაც ვერ ელევან – ოთარ ბაქანიძეს, გივი გვენტაძეს, ნოდარ კიკვაძეს, ნოდარ ასათიანს, ნათელა მიქაძეს, ვახტანგ ნათაძეს, აკაკი რეხვიაშვილს და ცხარე დილოგს განაგრძობენ მათთან.

კამათსა და დისკუსიებში წარიმართება საკურსო ნაშრომების დაცვა. თვალ-ხელ-შუა გაფრინდებიან წლები.

სადაცაა გასრულდება სწავლა და

შვიდასოცდამეექვსეელ დიპლომანტებს ნაშრომების დაცვისას კათედრაზე ღირსეულად უჭირავთ თავი.

კმაყოფილია ნარკვევების სპეცკურსის ხელმძღვანელი, ახალგაზრდა მწერალი და კრიტიკოსი, ლიტერატურის ნამდვილი მეტრი ნოდარ ჩხეიძე; ქართული ნარკვევების სათავეებს სტუდენტი ომარ შურღაია ქართულ აგიოგრაფიულ ნაწარმოებებში ეძებს. შემდგომ დიპლომანტის ნაშრომს უმაღლეს შეფასებას აძლევს სახელმწიფო საგამოცდო კომისიის

წევრები, იზიარებენ სადიპლომო ნაშრომის რეცენზენტის, პროფესორ ილია ნატროშვილის დასკვნას, რომ დიპლომანტის გამოკვლევა თავისი მასშტაბურობითა და კვლევა-ძიების სიღრმით საკანდიდატო ხარისხის მინიჭებას იმსახურებს და საჭიროა, მოქმედი წესების დაცვით, მისი სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენა. ბელნიერია მოწაფის წარმატებით სადიპლომო ნაშრომის ხელმძღვანელი, პროფესორი ტარიელ კვანჭილაშვილი, რომელიც მერე, თავის ერთ-ერთ გამოკვლევაში, მეცნიერული კეთილსინდისიერებით დაიმოწმებს ნამოწაფარის გამოკვლევას.

სპეცსემინარებზედაც გულმოდგინედ აყურადებს შეგირდთა შემოქმედებით მაჯისცემას უნივერსიტეტის ახალგაზრდა მწერალთა წრის ათეული წლობით უცვლელი ხელმძღვანელი, ჟურნალისტიკის კათედრის პროფესორი ტარიელ კვანჭილაშვილი და არც ერთ შემთხვევას არ უშვებს ხელიდან მომავალი პოეტისა და მწერლის აღმოსაჩენად.

ქართული ენის სემინარებზე ახალგაზრდობისადმი ერთგულების ღვთიური ნიჭით გამორჩეული მასწავლებელი, განუმეორებელი ნია აბესაძე პოეზიისა თუ პროზის სენით „დასნებოვნებულთათვის“ წერითი ღვაწლების მიცემისას ხშირად გადაუხვევს სასწავლო გეგმით გათვალისწინებულ პროგრამას და ბლიცკონკურსებს მართავს, მათ შორის, მის მიერ შერჩეულ თემაზე საუკეთესო მხატვრული ნაწარმოების შესაქმნელად. ამასაც არ სჯერდება და „ადგილობრივ“ თუ უცხოელ ქართველოლოგ სტუდენტებს თავგადაკლული, საიცარი ხელოვნებით ასწავლის ქართულს, ქართული პოეზიის ცეცხლით აღანთებს, თან თავისი მოკრძალებული ხელფასიდან გამუდმებით აფინანსებს სტუდენტურ კაფეში „ნაყინისა“ და ახლად გამოცემული წიგნების შესაძენად, ანდა გულუხვად მასპინძლობს თავის ოჯახში მშობლებთან ერთად. სწორედ მათგან — სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის პროფესორებისგან აქვს ნასწავლი მათ ერთადერთ ქალიშვილს ახალგაზრდობის სიყვარული, მათზე ზრუნვა და თავგამოდება.

მაშინ ბევრი რამ არ ვიცოდით.

მაშინ არ ვიცოდით, რომ თანაჯგუფელები მშობლები გავხდებოდით გაგა და თამარ შურღაიებისა, რომლებიც ფილოლოგიის მეცნიერების გზაზე შედგომას ირჩევდნენ.

... რომ, მაშინ ახალგაზრდა ლექტორი, მერე სახელოვანი მკვლევარი, ძველი ქართული ლიტერატურის კათედრის გამგე, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი, პროფესორი ელგუჯა ხინთიბიძე გაგა შურღაიას პედაგოგი, მეგობარი და ერთგული მრჩეველი

გახდებოდა და იტალიაში წარგზავნიდა ცოდნის ევროპული სტანდარტების დონეზე გასაღრმავებლად და ისიც, იქვე, რომის აღმოსავლურ ინსტიტუტში, 26 წლის ასაკში, დაიცავდა დისერტაციას და საექლესიო მეცნიერებათა დოქტორი გახდებოდა, რომ სწორედ იგი წარადგენდა დასაბეჭდად ჟურნალ „საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნეში (ენისა და ლიტერატურის სერია)“ თამარ შურლაიას ნაშრომს და დასკვნაში აღნიშნავდა: – „გამოკვლევა უაღრესად საინტერესოა და შესრულებულია მაღალი სამეცნიერო აკრიბით თანამედროვე ევროპული ფილოლოგიის სტანდარტების დონეზე“.

მაშინ არ ვიცოდით, რომ გაგასა და თამარ შურლაიების ნათლიები გახდებოდნენ გიზო ზარნაძე და დიმიტრი ლობჟანიძე; რომ ასაკით უფროსის, ყველაზე დიდი მეოცნების და ოპტიმიზტის, ჩვენი მომავლის წინასწარმეტყვეტელის, გიზო ზარნაძის წინასწარმეტყველება ახდებოდა: ოჯახებით დაახლოებულნი, ლობიოსა და მჭადს უერთმანეთოდ არ მივირთმევთ. რომ მთაწმინდის ძირში, ჩიტაძის ქუჩაზე, მისი ოჯახი შეიღასოცდამეექსელების, და არა მარტო მათ, ლიტერატურულ სალონად გადაიქცეოდა, სადაც, როგორც სტუდენტობისას გვჩვეოდა, ერთმანეთის შემოქმედებით ნაღვაწს მოვისმენდით და ახალგაზრდული გატაცებით ვიკამათებდით, ვიმსჯელებდით, ერთმანეთს რჩევას მივცემდით.

მაშინ არ ვიცოდით, რომ ჩვენი შეილები განუყრელ მეგობრებად, ღვიძლ და—ძმებად იქცეოდნენ. მათ სიყვარულს ვერც დრო ვერ გაანელებდა და ვერც – მანძილი. თეატრალური ინსტიტუტის კურსდამთავრებული, ხმის რეჟისორი გიორგი ზარნაძე, ეკონომისტები – მანანა და მამუკა ლობჟანიძეები – ცოდნის გასაღრმავებლად საზღვარგარეთ – ამერიკის შეერთებულ შტატებში მივლინებულ, ნიუჯერსის უნივერსიტეტის დოქტორანტის არჩილ ზარნაძის, იტალიაში თამარ და გაგა შურლაიების საქმიანობის ყოველ წვრილმანს სამშობლოდან მიაყურადებენ.

და ჩვენეულ, ოჯახურ იდილიაში გვეგონებოდა, რომ ჩვენი მეგობრის, გიზო ზარნაძის მეუღლე – ფილოლოგი ლია არაბიძე და დიმიტრი ლობჟანიძის მეუღლე, ეკონომისტი მადონა თევზაძე რძლები კი არ იყვნენ, არამედ, თითქოს, ბავშვობიდან და სტუდენტობიდანაც ერთად მოვდიოდით.

მაშინ ცხოვრება არცთუ ისეთი ხშირი მოულოდნელობებით იყო მაინცდამაინც სავსე.

არც ის ვიცოდით, თუ, რაღაც ათიოდე წელიწადში, ჩვენი ჯგუფის „ოცხალი ენციკლოპედია“, დედასაქართველოში ოცდაექვსსაუკუნეგამოტარებული, დანიელ შალელაშვილი, პირველი თუ მეორე სამშობლოდან ავიდოდა მეორეში თუ პირველში.

მაშინ არც გვიფიქრია, თუ როდის „შევიდოდა“ თვალი ჩვენს თაობაში – ვინ წავიდოდა ჩვენგან პირველი. არ ვიცოდით, რომ, სულ რამდენიმე წლის შემდეგ, მარადისობის გზას პირველები დაადგებოდნენ სიღნაღელი გურამ მესტიაშვილი (თავეისივე თქმით, „საგამოცდოში“ ჩაკრულ ფოტოსურათში „კახელ განგსტერს“ რომ მოგავდა და ამით ასე თავმომწონებდა), თანაჯგუფელების საყოველთაო სიყვარულით გარემოსილი, მაღლიანი მოქართულე, ასპინძელი, ჩვენი ბეჟან ლობჯანიძე, ლამის სტუდენტობაშივე უკვე ნამდვილ ფოტოხელოვანად აღიარებული, კარგი მოქართულე და მოლექსე, დიდი გულის პატრონი, ალალი, კეთილი, თავეისი სტუდენტური პონორარით თანაჯგუფელების არაერთგზის დამპყრებელი, ჩვენი ძვირფასი ლადო – ვლადიმერ ქისტაური, ნაღდი თბილისელი ბიჭი, თენგიზ ველიანი.

არ გვემეტებოდნენ არა მარტო უნივერსიტეტისათვის დასაკლებად ჩვენი საყვარელი მოძღვრები და მასწავლებლები: პანტელეიმონ ბერაძე, სოსო ბოცვაძე, დავით გამეზარდაშვილი, ილია ნატროშვილი, ვახტანგ ნათაძე, ნოდარ ჩხეიძე, ნია აბესაძე, გიორგი შალამბერიძე, ტარიელ კვანჭილაშვილი ... თითოეული მათგანი მანათობელ ვარსკვლავად რომ გვინთია სულში და ჩვენთან ერთად ჩვენში განაგრძობს ცხოვრებას.

* * *

ახალგაზრდა ჟურნალისტთა კადრების რიცხვის შეზღუდვის მკაცრი პოლიტიკის მიუხედავად, კურსდამთავრებულთ სამუშაოთი ვერ უზრუნველყოფს ცენტრალური თუ რაიონული პრესა, რადიო თუ ტელევიზია ... ვერც ერთი ვერ ვიმკვიდრებთ განაწილების საფუძველზეც, ვითომდა „კუთვნილ“ სამუშაო ადგილს; უნივერსიტეტის რექტორს, აკადემიკოს ილია ვეკუას, ჩვენს გარდა, ისედაც მრავლად აქვს საზრუნავი, მაგრამ დროს მაინც პოულობს, თუმცა, ვერა და ვერ გვშველის.

თვეობით ლოდინის შემდეგ, ერთ-ერთი ცენტრალური გაზეთის ზელმძღვანელისაგან საჩქაროდ, კიბეზე მიმავლისგან ცივ უარს ვიღებ მასთან რედაქციაში განაწილებით სამუშაოზე მიღების თაობაზე.

მიუსაფართ, შეძლებისდაგვარად, ისევ დედაუნივერსიტეტი გვპატრონობს.

— მე უბრალოდ საშუალება არა მაქვს, ჩემთან დავიტოვო ... დამიჯერე, მიიღე, არ ინანებ, იცოდე, მერე მაღლობას მეტყვი, — კაბინეტიდან ისმის კათედრის გამგის, პროფესორ დავით გამეზარდაშვილის ხმა.

ახალგაზრდა ჟურნალისტთა დასაქმებისთვის თავის „სავარძელსა“ და შესაძლებლობებს „იყენებენ“ უნივერსიტეტელი, იმხანად პარტიული ფუნქციონერი აკაკი კარანაძე, ქალაქის ერთ-ერთი პატივცემული თავკაცი, პროფესიით ჟურნალისტი, გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ ყოფილი მთავარი რედაქტორი შალვა ყარყარაშვილი, სხვები და სხვები.

* * *

ნოსტალგია — დაავადება, სნეულება სულის, დაავადება მიწის ყივილის...

ნოსტალგია — განუკურნებელი სენი შინ, სამშობლოში დაბრუნების შეუძლებლობით გამოწვეული ტკივილი სულის.

ჯერ არ ვიცი, რომელ ჩვენგანს (მით უფრო, ჩვენ შვილებს) შეეყრება ეს სენი.

ნოსტალგია — ჩვენთვის ჯერ გამოუცდელი, თუმცა, საკითხავი — ვისთვის უკვე ნაცნობი, გამოცდილი ... და ვისგან — ვერ გაგებული, გაუთავისებელი.

მონატრებას კი მოველით, მაგრამ ჯერ არ ვიცი, ჩვენგან მონატრება ვის ელის.

დანიელ შალვლაშვილი საქართველოდან ჯერ არ წასულა ისრაელში და თუ უნდა ავიდეს ისრაელში, ჯერ, ჩვენ კი არა, თვითონაც არ იცის.

მანამდე კი, 1967 წლის თებერვალში, საწარმოო პრაქტიკაზე გაზეთ „პრავდის“ რედაქციაში მყოფ თანაჯგუფელებს, ღროდადრო მოსკოვის ქუჩებში „დაკარგულმა“, ბუკინისტების მაღაზიებში უნდა აძებნინოს თავი. ამ „გაწვალებასაც“, სწორედაც, „იშასხურებდა“ ჯგუფის კურატორი, პრაქტიკის ხელმძღვანელი, პროფესორი ტარიელ კვანჭილაშვილი, რომელმაც უზარმაზარი თავსატეხი გაიჩინა (თითქოსდა, აკლდა საზრუნავ-საწვალელებელი): — ჯერ იყო და მთელი ძალა და ენერგია შეაღია უნივერსიტეტის ხელმძღვანელობისგან ნებართვისა და საჭირო სახსრების მოპოვებას და ბათუმისა და სოხუმის გაზეთების რედაქციებში პრაქტიკიდან დაბრუნებულ, თავის მეზუთე — დამამთავრებელი კურსის სტუდენტებს, სადიპლომო ნაშრომზე მომუშავეთ, ბოლო საჩუქრად დაახვედრა ორკვირიანი მივლინება მოსკოვში, მერე კი თვითონვე იკისრა მათი უვნებლად წაყვანა-წამოყვანის საქმე.

ცხოვრების ქარიშხლებგამოვლილმა მოძღვარმა (ლადის სიცოცხლის ფასად რომ დაუჯდა იმხანად თავისი სადოქტორო ნაშრომით ქართულ მწერლობაში კუთნილი ადგილი დაემკვიდრებინა საბჭოთა ხელისუფლებისაგან რეპრესირებული დიდი მწერლის, მიხეილ ჯავახიშვილისათვის) იცოდა, რა მაღლიან საქმესაც სწადიოდა – ვის პირველად აჩვენებდა მოსკოვს, ლენინგრადს, ვის კი, იქნებ, უკანასკნელადაც

რა დაემალება, მართლაც, გულთაშნილავს: ვისთვის მაშინ მიუწვდომელი შორეული საზღვარგარეთი იყო მოსკოვ-ლენინგრადი და, ვინ იცის, ისევ ასეთივე მიუწვდომელ, შორეულ საზღვარგარეთადაც დარჩენილიყო მომავალშიც – მაშინ ყოვლადწარმოუდგენლად თავისუფალ, დამოუკიდებელ და დემოკრატიულ საქართველოში.

ამასთან, ამ გასვლით დიდი პედაგოგობის, სიყვარულის, სულგრძელობის, ადამიანურობის, ზრუნვის, ნაღდი კაცობის, ქართველობის სამაგალითო, სანიმუშო გაკვეთილებსაც მისცემდა თავის მოწაფეებს.

მანამდე: საყვარელმა მოძღვარმა პრაქტიკაზე ვაჟებს შორის მყოფ ერთადერთ გოგონას, სამშობლოსაკენ კურსადებული მატარებლის ვაგონში მძინარეს, სასთუმალთან კეთილ ანგელოსად უნდა დაუბრძანოს ამქვეყნად ყველაზე შშენიერი თოჯინა. დიდ, უკვდავ მოგონებად დაუტოვოს თოჯინა, რომელსაც მომავალში თვალისჩინივით გაუფრთხილდებიან გოგონას შვილები, თოჯინა, რომელიც სანუკვარ მასწავლებელზე დღეგრძელი აღმოჩნდება – მასზე მეტხანს გაძლებს, მასზე მეტხანს იცოცხლებს.

დანიელმა კი

დანიელ შალელაშვილმა ზუსტად ხუთი წლის შემდეგ – 1972 წლის თებერვალში უნდა მოინახულოს თანაჯგუფელი და, ისრაელის გზას შედგომილმა, „თავის დაიას“ კეთილი მუხლის მოყრა შესთხოვოს, „თავის დაია“ შეავედროს თავის ღმერთს. თავად კი პირველი თუ მეორე, მეორე თუ პირველი სამშობლოს გზაზე დამდგარმა, ოცდაექვსი საუკუნის ლოდინის შემდეგ, საქართველოში დაბადებული ორი წლის ლეილასთან ერთად იერუსალიმში უნდა აიყვანოს თებერვლის იმ დიდთოვლობის ერთ დღეს დაბადებული (მისი „ქართველი დაიას“ თებერვლის იმავე დღეებში შეძენილი ქალიშვილის ტოლი) მეორე პირში – სულ ორიოდე თვის რუთი.

თურმე, ისრაელში ასვლიდან მეოთხე წლისთავზე აფჯერად ვაჟიშვილი, შმეული უნდა აჩუქოს სამშობლოს, ესოდენ ნანატრ, უკვე მშობლიურ, ისრაელის მიწაზე გაჩენილი. დაბადებული.

დანიელმა კი ეს არ იცის ჯერ.

არც ის იცის, რომ წლების შემდეგ, მეუღლესთან ერთად, საქართველოში მოულოდნელი ვიზიტისას „სტუმრად“ მიიწვევენ თავისი თანაგუგუფელი „და-ძმის“ ოჯახში, რომელთა ეს-ესაა უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტზე ჩარიცხული, თავისი ქალიშვილის თანატოლი გოგონა, თამარ შურდია, სწორედ მათი სტუმრობისას აირჩევს სპეციალობად ებრაულ ენასა და მერე ეს არჩევანი გაუყენებს უცხოეთის გზებს იუდაკურ მეცნიერებაში ცოდნის გასაღრმავებლად.

... ჯერ თემურ ცაგურიამ უნივერსიტეტის აუდიტორიებში, ლექტორის შემოსვლამდე ისევ უნდა იმღეროს უდარდელი, ლამაზი ხმით.

ახალგაზრდა ჟურნალისტმა, რას ნიშნავს, რა არის ნოსტალგია, თეორიულად შესანიშნავად იცის, მაგრამ კონკრეტულად როგორია ნოსტალგია, ამაზე წარმოდგენაც არა აქვს, ჯერ არ გამოუცდია.

თემურ ცაგურიამ ჯერ კიდევ არ იცის, რომ რაღაც ათეული წლების შემდეგ შორეულ კონტინენტზე ცოლ-შვილით დამკვიდრებული, სულ სხვა განცდითა და განწყობით, სულის ტკივილებით იმღერებს: “როცა ვიყავ ახალგაზრდა და სიამით ძგერდა გუუუულოოოი ...”

მაშინ ვერ წარმოვიდგენდით, რომ სულ რამდენიმე წლის შემდეგ რადიოჩანაწერებიდან სინანულის ცრემლებით მოვისმენდით მის უდარდელ სიმღერებს და უდარდელი სტუდენტობის იმ დღეებს ასე მწარედ აგვატკიებდა.

არ ვიცოდით, თუ ასე მოგვენატრებოდა და ჩაგვეწყვიტა გულს დროისა და ბედის უკუღმართობით ოჯახთან ერთად სამშობლოდან საფრანგეთში გადახვეწილი ჩვენი „ქალიშვილივით ლამაზი“ სანდრო თუშმალიშვილი.

მან და არც ერთმა შეიდასოცდამეექსელმა ჯერ არ იცის, რომ მოვა ცხრა აპრილი...

რომ ზეცას აწვდება ეროვნული სულის ღაღადი...

არც ერთმა არ იცის, რომ სულ რაღაც სამი ათეული წლის შემდეგ ისევ უნდა გამწარდეს საქართველო, ოცდაათიათას ჭაბუკზე დაიხოკოს ლოყები, ისევ გადაუხსნან სასიცოცხლო არტერია და მის დაშრეტას შეეცადონ...

თურმე, ჯერ ისევ დასაჩოქებელია მათი სამშობლო, მავანსა და მავანს, თურმე, ერთი სული აქვთ, მუხლი მოაყრევინონ, ამოაგდონ, ამოძირკვონ საქართველო.

ბებერ ტაოსა და საინგილოს, სოჭს და ლორე-ტაშირს ვინ ჩივის, თურმე კიდევ დარჩენილა მოსაკვეთი ორი მარჯვენა – სამაჩაბლო და აფხაზეთი.

არა, მაინც რამდენი მარჯვენა ჰქონია სამშობლოს!..

ვიცოდით კი?

ან ახლა კი ვიცით?

ჯერ არ იყო დრო...

ხანი კი ღებოდა და თავისი გზით, წესით და რიგით მიდიოდა მომავალი: იმ მერხებს, რომელსაც 1962–ში შვიდასოცდამეექვსელები უსხდნენ, ახლო მომავალში უნდა მიჯდომოდნენ მათი შვილები: გაგა, თამარი, მანანა, არჩილი, მაშუკა, გიორგი და ასე დაუსრულებლივ... ასე დაუსრულებლივ უნდა გაგრძელებულიყო სიცოცხლე.

დედა—უნივერსიტეტის აუდიტორიებში გადაშლილი ჟურნალებიდან ისევ უნდა ამოკითხულიყო გვარები: შურღაია, ლობჟანიძე...

რადგან...

რადგან ასეთი იყო დასაბამიდან სიცოცხლის წესი.

გამონაკლისი კი ვერ იქნებოდნენ შვიდასოცდამეექვსელები...

ნათელა ქიმერიძე

არ დაგიმაღაუთ, ეს წიგნი ხელში რომ ავიღე, ცოტა არ იყოს, შემეშინდა.

მინახავს პარიზის სორობონის უნივერსიტეტზე, მოსკოვის ლომონოსოვის უნივერსიტეტზე და თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტზე დაწერილი წიგნი. ამ სახელოვანი უნივერსიტეტების ცხოვრებასა და ღვაწლს ავტორები გაცილებით მცირე მოცულობის ნაშრომებში ატყვენ და ქ-ნმა იზოლდა ზაინდრაყამ რა დააგვირისტა ამ წიგნში ჟურნალისტიკის ფაქულტეტის საიუბილეოდ მეთქი, ზომ არ გააზვიადა ძვირფასმა ქალბატონმა უნივერსიტეტის, მართალია სახელოვანი, მაგრამ, შედარებით, ახალი ფაქულტეტის დამსახურება მეთქი.

საბედნიეროდ, ჩემი ეჭვი უსაფუძვლო აღმოჩნდა.

ამ სქელტანიანი წიგნის წაკითხვისას არ მოიწყენთ, ძვირფასო მკითხველებო და მიზეზი იცით რა არის?

ქ-ნი იზოლდა მშრალ ისტორიას როდი გვიამბობს. იგი მიჰყვება ფაქულტეტის პროფესორ-მასწავლებელთა და კურსდამთავრებულთა სიას და ჩვენ გვაღაპარავენ ჩვენი ოსტატ-მოძღვრების შესახებ, ისეთი მაღლიერებით, როგორი მაღლიერებითაც ყველა პატიოსანმა მოსწავლემ უნდა მიაგოს თავის აღმზრდელს.

ასე რომ, ამ წიგნის თანაავტორები ჩვენც ვართ, ფაქულტეტის კურსდამთავრებულები.

ხოლო წიგნში წარმოდგენილი კორპუსი, სტუდენტებიან-მასწავლებლებიანად, სხვადასხვა თაობის ქართველ მწერალთა და ჟურნალისტთა მთელი არმიაა.

წარმოიდგინეთ, რა მუშაობა გასწია ამ კეთილშობილმა ქალბატონმა, სად მოძებნა, როგორ მიაგნო მოქმედ თუ აწ უკვე პენსიონერ ჟურნალისტებს და რა გაინაწრობით მოიპოვა მასალები მათი ბიოგრაფიისათუ შემოქმედების შესახებ.

წაკითხეთ, გარწმუნებთ, არ ინანებთ.

ჩემი მხრივ კი უღრმეს მადლობას მოვასხენებ ქ-ნ იზოლდა ზაინდრაყას ჩვენი დრამატული, ტკბილ-მწარე, მაგრამ უაღრესად ძვირფასი ახალგაზრდობის გახსენებისათვის.

რევაზ მიშველაძე
რუსთაველის პრემიის ლაურეატი
5. V 05 წ.

ქალბატონო იზა!

წავიკითხე და ვარ აღტაცებული. წიგნი ანალიტიკური გონების პატრონისა და არა, უბრალოდ, წერის მოყვარული პიროვნებისაა. რა მოგახსენოთ? თან მწუხარება მომეძალა, მწუხარებას გაყოლილი სიხარული კი, მოგეხსენებათ, უკან აღარ ბრუნდება. რა ხანია ამ ბრწყინვალე წიგნს უჭირს, ვერ ვნახეთ დღის სინათლე, მაგრამ, გახსოვდეს, სიკეთის მქმნელს ერთადერთი – უფალი თუ დაუფასებს.

ეს წიგნი სიცოცხლის წიგნია და მიხარია რომ ყველა მოგონებას თავისი სევდა აშშვენებს. რას იზამ, ცრემლიც მუზასავითაა, თავისთავად არ მოდის. ამ მოკლე ბარათით მინდოდა ჩემი აღფრთოვანება გამომეხატა. ამ ბარათს არავითარი პრეტენზია არ გააჩნია, ბარათი გეკუთვნით თქვენ და არა მკითხველს.

მარად თქვენი – ჯანსუღი

2005 წლის მაისი.

P.S. ძვირფასო მკითხველო!

ბ-ნი ჯანსუღის წერილი, ცხადია, პირადი წერილია, მაგრამ მაინც ვერ დავიტოვე მხოლოდ ჩემთვის...

ი. ხაინდრავა

ეს წიგნი არ დასრულებულა, იგი მხოლოდ დაიწყო: არ გესურდა უკველოდ ჩაეგლო დედაუნივერსიტეტში ჟურნალისტთა პირველი კადრების გამოშვების ნახევარსაუკუნოვან იუბილეს.

არც ავტორის, ქალბატონ იზოლდა ზაინდრაგ-ბენიძის მოწადინება და მუყაითი, არაერთწლიანი შრომა გვიტოვებდა უფლებას, გვერდით არ დავდგომოდით, მხარი არ დაგვეჭირა ღვაწლმოსილი ადამიანის კეთილშობილური სურვილისთვის, თორემ, ამგვარი წიგნის რედაქტორობის „პატივსაც ვხედავთ და – პატივისგანაც გვეშინის“...

50 წლის მანძილზე ამ დალოცვილ გუმბათებქვეშ საუნივერსიტეტო-განათლებამიღებული რამდენი ჟურნალისტიც დადის მაღლიან დედამიწაზე (მათი მოღვაწეობის გეოგრაფია ზომ კარგა ხანია გასცდა არათუ საქართველოს საზღვრებს, არამედ – ევრაზიის კონტინენტსაც!), თითოეულის წინაშე ვიხრით ქელს და ვთხოვთ მიტევებას: ყოველ მათგანს ზომ თავისებურად უყვარს და ენატრება, სტკივა და ესათუთება ჩვენს თეთრ ტაძარში გატარებული საკუთარი – ერთადერთი და განუმეორებელი სტუდენტობა!

წინასწარ გულწრფელად ვიზიარებთ და უკრიტიკოდ ვიღებთ ყველა შენიშვნასა და სურვილს, თავადაც, საკმაოდ კრიტიკულად განწყობილნი და უკმარისობის განცდით აღვსილნი.

ნუგეშად ის გვრჩება, რომ წინაა არაერთი: მე-60, 70-ე, მე-80, 90-ე, ბოლოს და ბოლოს – საუკუნოვანი იუბილე, ჩვენი ელიტარული პროფესიის არსებობისა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში. უთუოდ დაიწერება არა ერთი და ორი მოგონება, წიგნი, ტომეულებიც, რაც, ჩვენი ღრმა რწმენით, მაინც ვერ დაიტევს იმ მაღლს, რასაც უნივერსიტეტელობა ჰქვია...

განსაკუთრებული მოწინებით ვხრით თავს დედაუნივერსიტეტის წინაშე, მაღლობას მოვახსენებთ ყველას, ვინც ხელი შეუწყო ამ არცთუ იოლი შრომის დაწყებას, მის პირველ გარიანტს და, ღიდ იმედს ვიტოვებთ, რომ: „კეთილი გულით მოძღვნილი, მცირედიც შეიწირების...“.

პროფ. დიანა ტყეშელაშვილი

2004 წლის 4 აპრილი

კურსდამთავრებულები

(საძიებელი)

1. ასათიანი ბექან (77)
2. ასათიანი ჯილდა (78)
3. ასათიანი მათა (79)
4. ამისულაშვილი ლელა (79)
5. ანასტასიადი ვადიმ (80)
6. აილინოვი მიხეილ (81)
7. აკობიძე ნანა (81)
8. ანასაშვილი მარადი (82)
9. არობელიძე ოთარ (82)
10. აბრამიშვილი მათა (83)
11. აგლაძე შოთა (84)
12. ბაძალუა ეკა (85)
13. ბალარჯიშვილი მერაბ (85)
14. ბეგიაშვილი მანანა (86)
15. ბეროშვილი შურთხია (87)
16. ბიბილაშვილი ზაზა (88)
17. ბიწაძე ნინო (88)
18. ბიჭიკაშვილი ირინა (88)
19. ბრეგაძე ლევან (89)
20. ბაინდურაშვილი რიტა (90)
21. გაბუნია დარეჯან (91)
22. გახარია ლაშა (91)
23. გერიტიშვილი მათა (92)
24. გოგიაშვილი გურამ (93)
25. გეგეჭკორი არნოლდ (94)
26. გეგეჭკორი გივი (95)
27. გამყრელიძე ტატა (96)
28. გაჩეჩილაძე თენგიზ (96)
29. გერმესაშვილი იზაბელა (98)
30. გიგინეიშვილი მარინე (103)
31. დოღენჯაშვილი თეონა (103)
32. დოლიძე თამარ (103)
33. დოლიძე მაკა (104)
34. ებრაელიძე-იშვილი მათა (104)
35. ესართია ლამარა (105)
36. ეგუა მარინა (106)
37. ზარნაძე გიზო (106)
38. ზურაბიანი ლალი (107)
39. ზურაბიანი ფიქრია (107)
40. თარგამაძე გიორგი (108)
41. თულაშვილი ია (109)
42. თხილაკა ეკა (110)
43. თურქაძე ცისანა (110)
44. თათარაშვილი ნატა (111)
45. თითმერია ჯუმბერ (112)
46. იბერი ელდარ (113)
47. ივარდაკა დილარ (114)
48. ინაშვილი ირმა (115)
49. ინასარიძე მაყვალა (116)
50. იაშვილი ნარიმან (117)
51. კაკულია ნინო (118)
52. კალანდაძე გურამ (119)
53. კაპანაძე გივი (120)
54. კარტოზია მანანა (121)
55. კვაჭანტირაძე ნინო (122)
56. კილასონია ნატო (123)
57. კორსანტია ნატო (123)
58. კუპატაძე პაატა (123)
59. ლდოკონენი მაკა (124)
60. ლომიძე მარინა (129)
61. ლომიძე ნანა (129)
62. ლომიძე ელზა (129)
63. ლომიძე დიმიტრი (130)
64. ლორთქიფანიძე მუდრა (131)
65. ლორთქიფანიძე რუსუდან (132)
66. ლეხანიძე ელგუჯა (133)
67. მანია გეანჯი (134)
68. მახათელაშვილი-ჯიშკარიანი
ეთერ (135)
69. მორგოშია თეიმურაზ (136)
70. მონიაკა მანანა (137)
71. მაზიაშვილი მანანა (138)
72. მიშველაძე რევაზ (138)
73. მგელაძე ნარგიზა (139)
74. მეტრეველი თეიმურაზ (140)
75. მარუაშვილი გულიკო (141)

76. მჭედლიშვილი ნონა (142)
77. მექვაბიშვილი ვალიდა (142)
78. მამაცაშვილი მარინა (143)
79. მამაცაშვილი გიორგი (143)
80. მინაშვილი სერგი (144)
81. ნოდია მანანა (145)
82. ონიანი ნათია (145)
83. ონიანი ნანა (146)
84. ონიანი ნატო (146)
85. პატარიძე ნატო (146)
86. რუსია რუსლან (147)
87. სიხარულიძე აკაკი (148)
88. სანებლიძე არმაზ (153)
89. საბიაშვილი ავთო (153)
90. სურგულაძე რეზო (154)
91. საითიძე გიორგი (155)
92. სალინაძე ბელა (155)
93. ტყეშელაშვილი დიანა (156)
94. ტალახაძე ნანა (161)
95. ტორაძე მაია (162)
96. ტუკვაძე ეკა (162)
97. ფირცხალაშვილი შორენა (163)
98. ქიქოძე ნათელა (163)
99. ქობულაძე სპარტაკ (164)
100. ლვინერია ირინა (164)
101. ყანდიაშვილი კოკა (165)
102. შურლაია ომარ (166)
103. შაიშველაშვილი თამარ (166)
104. შამილიშვილი მანანა (169)
105. შეყილაძე გივი (170)
106. ჩარკვიანი ხათუნა (171)
107. ჩარკვიანი ჯანსუღ (171)
108. ჩალაბაშვილი თემურ (177)
109. ცქიტიშვილი ალექო (177)
110. ცოტაძე მელა (178)
111. ცისკარიშვილი ოლიგო (178)
112. წითელაშვილი ნანა (179)
113. წერეთელი მარი (მაია) (180)
114. ჭალაგანიძე მაია (182)
115. ჭანტურია ტარიელ (182)
116. ჭელიძე გიორგი (გია) (183)
117. ჭუმბურიძე იოსებ (185)
118. ჭკალაშვილი გულიდა (185)
119. ხუნდაძე გოჩა (185)
120. ხუციშვილი ნინო (186)
121. ჯოხაძე მაკა (186)
122. ჯეგბერაძე სალომე (187)
123. ჯანელიძე გიორგი (191)
124. ტაბიძე ნოდარ (67), (195)
125. ბაბუაძე თამარ (196)
126. ბარბაქაძე ნარგიზა (197)
127. ბაშარული გულიგო (197)
128. გოგელია ეკა (197)
129. ვაშაძე ლია (197)
130. თაგვაძე თამარ (197)
131. თათარაშვილი თამარ (197)
132. კახურაშვილი ირმა (198)
133. კუტუბიძე-ზუბაშვილი ლაურა (198)
134. ლურსმანაშვილი ნინო (199)
135. მაისურაძე მარინა (199)
136. მჭედლიშვილი ციციშვილი (199)
137. სირბილაშვილი-ყიფშიძე მარინა (199)
138. სხირტლაძე ნუგზარ (199)
139. ჩუბინიძე ნათია (199)
140. წიფწივაძე თამაზ (200)
141. წულუკიძე თინათინ (200)
142. ჭოხონელიძე შპია (200)
143. ჯავახიშვილი ლელა (200)
144. ბრეგვაძე ოლია (201)
145. გრძელიძე ეკა (201)
146. ნიკურაძე რუსუდან (201)
147. ქურდაძე ბონდო (201)
148. ყველაშვილი ქეთი (202)
149. ანდლელაძე გერმანე (203)
150. ამირჯედიძე ქეთევან (203)
151. არბიშვილი გულნარა (203)
152. არაბიძე ნაზი (204)
153. არჩემაშვილი ხეთისაყარ (204)
154. არჩემაშვილი ლაურა (205)
155. არჩვაძე კახა (205)

156. ასლამაზაშვილი რაინდი (205)
157. ბლუაშვილი ნარგიზა (205)
158. ბაიბურთი ვან (206)
159. ბარათაშვილი ელენე (206)
160. ბასიდაშვილი როლანდ (206)
161. ბაქრაძე ჯუშუბერ (207)
162. ბერიაშვილი ბერდია (207)
163. ბერიძე ფილიპე (208)
164. ბეშიძე ანზორ (208)
165. ბიბილური თამაზ (208)
166. ბიწაძე თინა (209)
167. ბიწკინაშვილი სერგო (209)
168. ბლუაშვილი ნინო (209)
169. ბოლქვაძე ანა (210)
170. ბურჭულაძე რუბენ (210)
171. გაბრიაძე მერი (210)
172. გაგუა ზურაბ (211)
173. გადელია შიმოზა (211)
174. გელენაგა შზია (211)
175. გოგინაშვილი სალომე (212)
176. გოგოსაშვილი ედუარდ (212)
177. გოგუაძე ნინო (212)
178. გოდერძიშვილი ლია (213)
179. გომართელი ზაურ (213)
180. გომართელი გურამ (213)
181. გომართელი ზაზა (214)
182. გორდაძე ლალი (214)
183. გრიგოლია ანზორ (214)
184. გრძელიშვილი ნუნუ (215)
185. გუგუშვილი თინათინ (215)
186. გულიაშვილი ბონდო (215)
187. დავითოვა ალა (216)
188. დემეტრაშვილი ოთარ (216)
189. დიაკონიძე ზინა (216)
190. დიაკონიძე მარგო (217)
191. დიასამიძე ავთანდილ (217)
192. დურგლიშვილი ბელა (218)
193. ებანოიძე შოთა (218)
194. ელაშვილი თამილა (218)
195. ვადაჭკორია ბადრი (218)
196. ვარდიშვილი ნელი (219)
197. ვაშაძე თიურა (219)
198. ზაქარაია რევაზ (219)
199. ზურაშვილი ვალერიან (220)
200. თავბერიძე ილია (220)
201. თელია ლამარა (220)
202. თოდუა მერი (221)
203. თორდუა ვლადიმერ (221)
204. იმედაშვილი დავით (221)
205. იმედაშვილი ელენე (222)
206. იორდანიშვილი დოდო (222)
207. იოსელიანი დემურ (222)
208. კაკაბაძე ლია (223)
209. ნანიტაშვილი ვახტანგ (224)
210. ნინიძე თამარ (224)
211. კალანდარიშვილი იათამაშე (224)
212. კაპანაძე ნაირა (224)
213. კასრაძე ვასილი (225)
214. კეკელია გოლიათ (225)
215. კუერიშვილი თამარ (226)
216. კვარაცხელია ვალერი (226)
217. კიკვაძე დიმიტრი (226)
218. კიკილაშვილი გივი (227)
219. კიტია მარლენ (227)
220. კოპალეიშვილი მიხეილ (227)
221. კოტრიკაძე შუქურა (228)
222. კუციავა გურამ (228)
223. ლაგვილაშვილი მერი (228)
224. ლეჟავა მანანა (229)
225. ლილუაშვილი ალექსანდრე (229)
226. ლომიძე მანანა (229)
227. ლუარსაბაშვილი კარლო (230)
228. მამასახლიშვილი სანდრო (230)
229. მამისეიშვილი ჩარიტა (231)
230. მირიჯანაშვილი შალვა (231)
231. მაჩალაძე ნუნუ (231)
232. მაჭარაშვილი შოთა (231)
233. მიქაძე აკაკი (232)
234. მელაძე სულხან (232)
235. მეტრეველი მანანა (232)
236. მუსელიანი ბიძინა (233)
237. მუსხელიძე ლერი (233)

238. მღებრიშვილი გურამ (233)
239. შვეილბაძე მიხეილ (234)
240. მჭედლიშვილი ვასილ (234)
241. მჭედლიშვილი ნანა (235)
242. მხარგრძელი სტეფანე (235)
243. ნადარეიშვილი გივი (236)
244. ნაცვლიშვილი ნუგზარ (236)
245. ნაცვლიშვილი პაატა (236)
246. ნოდია რაულ (237)
247. პაპასკირი ნელი (237)
248. პლატონიშვილი გია (237)
249. ჟღენტი თემურ (238)
250. რცხილაძე ზურაბ (238)
251. სალუქიძე თამაზ (238)
252. სამსონია ალექსანდრე (239)
253. სილაგაძე მარიკა (239)
254. სინაურიძე ამირან (240)
255. სულაკაური ვალერიან (240)
256. ტაბიძე ივერი (241)
257. ტატიშვილი გიული (241)
258. უშვერიძე არჩილ (241)
259. ფანჩულიძე ბიჭიკო (242)
260. ფოცხვერია ზურაბ (242)
261. ქარდავა მარინა (242)
262. ქელიძე ნათელა (242)
263. ქინქლაძე ლალი (243)
264. ქინქლაძე ნუგზარ (243)
265. ქორიძე ზვიად (243)
266. ქურდაძე ბონდო (243)
267. ყურაშვილი ეთერ (244)
268. შაორშაძე ოთარ (244)
269. შენგელი დოდო (244)
270. შენგელია ალექსანდრე (245)
271. შეყილაძე თემურ (245)
272. შველიძე თენგიზ (245)
273. ჩილაჩაძე ზურაბ (246)
274. ჩიქვინიძე გივი (246)
275. ჩიჭოვანი გიორგი (247)
276. ჩხეიძე ჟუჟუნა (247)
277. ცაგარეიშვილი კონსტანტინე (247)
278. ცალულელაშვილი თემურ (248)
279. წაქაძე ავთანდილ (248)
280. წერეთელი დავით (249)
281. წითლანაძე დიმიტრი (249)
282. წულაძე დალი (249)
283. ჭავეჭანიძე ნანული (250)
284. ჭანიშვილი ვაჟა (250)
285. ჭანტურაია ჯენეტო (250)
286. ჭელიძე რამინ (250)
287. ჭიჭინაძე მირიან (252)
288. ჭიჭინაძე რევაზ (252)
289. ჭუმბურიძე ნანა (253)
290. ხმალაძე ანზორ (253)
291. ხუნწარია უჩა (253)
292. ჯანუგლაძე რევაზ (253)
293. ჯაფარიძე მანანა (254)
294. ჯემუხაძე ელზა (254)
295. ჯოხაძე გივი (255)
296. ზიდაშვილი ნინო (255)
297. ბერიძე ალექსანდრე (256)
298. გამეზარდაშვილი დალი (261)
299. ლეონიძე გიორგი (262)
300. ლეხანიძე შორენა (263)
301. ლეხანიძე მირიან (263)
302. მარუაშვილი ნინო (263)
303. ნადარეიშვილი მაია (სალი) (264)
304. მეტრეველი სულხან (268)
305. ჟვანია ლაშა (269)
306. ტაბიძე გიორგი (269)
307. ქიბულია რუსუდან (270)
308. ჯორბენაძე ლევან (270)
309. ძნელაძე პაატა (273)
310. ზორბაძაძე თამარ (273)
311. დანელია თინათინ (274)
312. ნიკოლაძე ნიკოლოზ (275)
313. ყავლაშვილი ნინო (276)
314. ასმეტელი სოფიო (277)
315. ლომინეიშვილი მაია (278)
316. ბოჯგუა ქეთევან (278)
317. ტოგონიძე ეკატერინე (278)
318. ქუმელაშვილი ნატალი (283)
319. გახარია რუსუდან (283)

ავტორისაგან	3
შესავალი	7
თავი 1. თსუ პრესის სათავეებთან	11
თავი 2. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი	17
§1. თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილება	17
§2. თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი	22
თავი 3. მესაძირკვლენი და მათი მემკვიდრენი	40
§1. გუგუშვილი პაატა	40
§2. ჯიბლაძე გიორგი	41
§3. გამეზარდაშვილი დავით	43
§4. ბოცვაძე იოსებ	54
§5. ნატროშვილი ილია	59
§6. კეანჭილაშვილი ტარიელ	65
§7. ტაბიძე ნოდარ	67
§8. ლეონიძე ნიკოლოზ	69
§9. მჭედლიშვილი ივანე	71
§10. ფოფხაძე ნუგზარ	72
§11. მახარაძე ნინო	73
თავი 4. თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის კურსდამთავრებულები 77	77
§1. კურსდამთავრებულები	77
§2. ტრადიცია გრძელდება	256
§3. წარჩინებული სტუდენტები და სპორტსმენები	274
თავი 5. მოგონებები	284
§1. ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის მესაძირკვლე	295
§2. სიტყვა – იღუმალი მეგობარი	298
§3. ლეგენდასავით იხსენებენ	299
§4. Воспоминания о будущем... ..	306
§5. სახსოვარი	308
§6. სტატიის გაკვეთილები	310
§7. ღვთის უხილავი ხელი	311
§8. „მე გამოცდაზე დავიგვიანე“	314

§9. ყველა მიყვარს	315
§10. დიდი სიხარულიც და სიამაყეც	315
§11. „ისტორიული მისია“	319
§12. „ქალაქობანა“	321
§13. მოძვე ჩეხეთში	324
§14. „თურმე ყველაფერს დროც ვერ წაიღებს“	330
§15. ფიქრის გორაზე	338
§16. შტრიხი პორტრეტისათვის	339
§17. მთაწმინდა და უნივერსიტეტი	346
§18. "Звёзды памяти"	347
§19. დიდი ესთეტი	350
§20. ოც ადგილზე – ორასი მსურველი	351
§21. „თავადიშვილი“	355
§22. საქმიანი და პოეტური	357
§23. ჩვეულებრივიც და – არაჩვეულებრივიც	359
§24. პრაქტიკაზე – „ნიანგში“	362
§25. რაიკინის პროგნოზი	362
§26. „ჩვენ ყველამ ქუდი უნდა მოვიხადოთ ივანე ჯავახიშვილის საფლავთან“	367
§27. თხემით ტერფამდე მამულიშვილი	374
§28. ჩემი ცხოვრების აზრი და მიზანი	379
§29. ხსოვნა	384
§30. ზაზა როინიშვილის დღიურიდან	385
§31. ნიჭიერებით გასხივოსნებული	386
§32. სიბრძნის თავისებური აუდიტორია	388
§33. როცა ინგეროდა ძველი დეკორაციები	389
§34. ოცი წლისანი	392
§35. „ბებერი პოეტების ორდენი“	395
§36. ერთადერთი შემოქმედებითი	396
§37. ჟურნალისტთა ოჯახი	398
§38. „ქართული საღღევრძელო“	407
§39. „თქვენ ჩვენთვის როგორ არა ხართ“	410
§40. ტკივილიანი სიყვარული	415
§41. „ნათელმოსილი“	417
§42. ერთი ლექსის ისტორია ლაშა გახარიას სედიანი გახსენებით	421
§43. პოეტურად გაცრეცილი	425
§44. ციური ნოზაძის გახსენება	426
§45. მწერლების ჯგუფი	428
§46. პრაქტიკა „იზვესტიაში“	432

§47. ავანსად	434
§48. ჯგუფი № 1931	436
§49. „მე ვქმნი ჩემს სულს“	438
§50. რეპორტაჟი უნივერსიტეტის ბაღიდან „საეცეფექტებით“	439
§51. დღეზედ ესწავლობ	440
§52. მას არა აქვს წარსული დრო	441
§53. ცოდვა გამხელილი სჯობს	442
§54. შეექცეს კორპუსის მონატრება	443
§55. თამაზ ბიბილურის გახსენება	444
§56. „შეიდასოცდაშექსელები“	448
 სიტყვა რეკენზენტს	465
რედაქტორის ბოლოთქმა	467
კურსდამთავრებულები (საძიებელი)	468

იზოლდა ჯეჯეას ასული ხაინდრავა-ბენიძე

დაიბადა მარტვილის რაიონის სოფელ ლეხაინდრაოში. დაამთავრა თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი. გავლილი აქვს მეტად საინტერესო შრომისა და შემოქმედების გზა. წლების განმავლობაში ცხოვრობდა აფხაზეთში. მუშაობდა პიონერ-ხელმძღვანელად, მასწავლებლად, კომკავშირის რაიკომში სასკოლო განყოფილების გამგედ, მასწავლებელთა სახლის დირექტორად, საბავშვო ბაღის გამგედ.

1969 წლიდან იგი უკვე თსუ ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის მეცნიერთანამშრომელი, ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრია.

ქალბატონი იზოლდა ხაინდრავა-ბენიძე არა ერთი სტატიის, ნარკვევის, ბროშურისა და სამეცნიერო თუ საყოფაცხოვრებო წიგნის ავტორია.

ფართო მკითხველთა შორის მოწონებითა და პოპულარობით სარგებლობს მისი წიგნები: „თბილისის უნივერსიტეტის პრესის ისტორიიდან“, „სასარგებლო რჩევებისა და საინტერესო აზრების კონა“, „ახალდაქორწინებულთათვის და არა მარტო მათთვის“, ხოლო მონოგრაფიამ „თბილისის უნივერსიტეტული ქალები დიდ სამამულო ომში“ ამიერკავკასიის რესპუბლიკების გამოფენა-დათვალიერებაში სპეციალური პრიზი დაიმსახურა.

ქალბატონი იზოლდა შესანიშნავი მეოჯახეა. ჰყავს მეუღლე, ქალ-ვაჟი, ექვსი შვილიშვილი და სამი შვილთაშვილი.

მეუღლე – ვალერიან ბენიძე, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორია. ვაჟიშვილი – რევაზ ბენიძე ექიმა, ცხოვრობს და მოღვაწეობს ქ. მოსკოვში.

ქალიშვილი – ქეთევან ბენიძე-ჩახუნაშვილი თსუ-ს ხელოვნებისა და ჰუმანიტარულ პროფესიათა ფაკულტეტის უფროსი მეთოდისტია.

შვილიშვილები – თამარ ჩახუნაშვილი-მაღალთაძე – ექიმი, ღია ჩახუნაშვილი-გაბისკირია – ხელოვნებათმცოდნე, მღერა ბენიძე – აშშ მოქალაქეა და ბოსტონის უნივერსიტეტის თანამშრომელი.

ი. ხაინდრავა-ბენიძე დღესაც ახალგაზრდული შემართებით უთავსებს ტრადიციული ოჯახის დიასახლისობასა და შემოქმედებით საქმიანობას.

ამის დასტურია წინამდებარე წიგნიც.